

AL. R. BELEAEV

Stăpînul lumii

A L. R. B E L E A E V

Stăpînul lumii

OPERE ALESE

VOLUMUL III

EDITURA TINERETULUI

Coperta de BABOIA EMILIA

Povestirile cuprinse în acest volum
au fost reproduse după următoarele ediții :

АЛ. БЕЛЯЕВ

Властелин мира

Избранные научно-фантастические произведения

Радлисийский писательник

Киев 1959

și

АЛ. БЕЛЯЕВ

Последний человек из Атлантиды

Молодая Гвардия

1957

STĂPÎNUL LUMII

În românește de
D. MANU și M. CARDAȘ

I. UN NAPOLEON ÎN SPE

— M-ai stropit, Stirner ! Uite ce mi-ai făcut pe rochie. Nu știi să vîslești !

— Ei, na ! Știai că mergem să ne plimbăm cu barca. Cine vă pune pe voi, cucoanele, în ocazii de astea, să îmbrăcați rochii pe care și un strop de apă lasă urme de neșters ?

— Jêrome K. Jêrome, „Trei într-o barcă“...

— Felicitările mele, *Fräulein*, văd că ești foarte citită. Dar ce vină am eu că Jêrome a făcut această remarcă înaintea mea ? Ea rămîne valabilă și în cazul nostru, deși nu sîntem patru, ci cinci în barcă.

— Ba patru ! protestă Emma Fit.

— Află, păpușă blondă, că în barca lui Jêrome al patrulea era un ciine. Pe cînd în barca noastră Falk al meu e primul...

— Și de ce, mă rog, primul ? !

— Pentru că-i genial. Falk ! Domnișoarei Fit i-a căzut batista. Dă-i-o !

Frumosul setter alb sări sprinten și, spre hazul tuturor, execută ordinul.

— E clar ? — Stirner se umfla în pene. — *Fräulein* Glück, am o propunere : hai să ne căsătorim și să deschidem un circ ambulant. Eu — clown, cu perucă roșcovană, prezint extraordinarul număr de dresură, iar dumneata stai la casă... Ceva grozav !... Lumea dă năvală, cîinii dansează, la casă foșnesc bancnotele... iar după spectacol, un supeu în compania încîntătorilor și credincioșilor noștri prieteni patrupezi. Ar fi colosal ! Nu-i așa ? În orice caz, o îndeletnicire mult mai amuzantă decît slujba pe care o am la Karl Gottlieb.

— Mulțumesc, dar... n-am nici o înclinație pentru viața nomadă.

— Mde... Cu un capital ca al dumitale, e firesc să refuzi o asemenea partidă.

— Capital ca al meu ? nu înțelese Elsa Glück.

— Chiar nu-ți cunoști comorile ? Dar părul acesta care amintește de Venus a lui Tizian... E natural, nu ? Hai, nu te supăra, știu că e natural. Află însă că femeile lui Tizian își căneau părul cu o vopsea a cărei formulă s-a păstrat, pare-mi-se. Păi vezi ! Celebrele frumuseți care l-au inspirat pe pictor obțineau prin trudă și tot felul de artificii ceea ce dumitale natura ți-a dăruit din belșug, fără rețetă... Și-apoi ochii aceștia albaștri și adânci cum e cerul !... N-o să-mi spui că sînt vopsiți !

— Termină !

— Și dințișorii ca niște perle...

— ...Între buze de coral. Nu-i așa c-am ghicit ? Zău, domnule Stirner, parcă n-ai fi secretarul unui bancher anost, ci comis-ul unei firme de bijuterii. Ei bine, urîciosule, am să-ți plătesc acest „colier“ de complimente ! Spune-mi, rogu-te, obrajii dumitale scofilciți, nasul lung, pletele lătoase, brațele pînă la genunchi, sînt toate veritabile ?

— Știu, preferi rotunjimile ! Ca, de pildă, figura rubicondă a lui Otto Sauer. Unde mai poți găsi ochi rotunzi ca ai lui și... în perspectivă, peste vreo zece ani... un capital la fel de rotunjour ?

— Pfui ! Ești vulgar ! făcu scîrbită Elsa Glück.

— Te-aș ruga să nu numeri banii din buzunarul altuia ! îl puse la punct Sauer, jurisconsultul bancherului Gottlieb. Urmărise, tăcut și posomorit, schimbul tăios de cuvinte dintre Stirner și Elsa, continuînd să despice ritmic cu vîslele lungi unda împurpurată de ultimele raze ale soarelui.

Stirner înțelese că a întins prea mult coarda.

— Iertați-mă, dar n-am vrut să jignesc pe nimeni. Țineam să arăt numai că și în dragoste acționează legea luptei pentru existență : cine-i mai puternic, acela învinge. Cerbii se bat între ei pe viață și pe moarte, iar femela patrupedă e a învingătorului. Or

în societatea noastră cine-i mai puternic? Cine are bani!

— Închipuiește-ți, *Fräulein*, continuă el, adresându-se Elsei, că aș deveni peste noapte un Cresus, sau, și mai mult, că aș fi bogat, să zicem, ca venerabilul nostru patron Karl Gottlieb. Atunci n-aș mai părea femeilor chiar atât de scofilcit.

— Ba, și mai mult! îl tachină Elsa.

— Hm! făcu Stirner cu ciudă. Cred și eu! Cu comorile dumitale de frumuseți îți poți alege un Gottlieb după gust. Dar nouă ce ne rămîne să alegem? Nouă, pîrliților de secretari și secretăriși care asistă la ospăț, fac zîmbre și sînt nevoiți să se mulțumească numai cu firimiturile de la masă, în timp ce alții se îmbuibă ca porcii cu toate bunătățile din lume!

— Vai, ce urît vorbești! se scandaliză și Emma Fit.

— Scuzați, promit să-mi supraveghez cu strictețe vocabularul... Onestitatea! Iată marele nostru cusur, de care profită suspușii!... Cîntea! Știți ce-a spus Heine? „Cîntea e ceva foarte bun, dacă în jurul tău toți sînt cîntiți și numai tu ești șnapan“... Întrucît însă am în jur numai șnapani... persoanele de față sînt excluse, firește... ca să ajung la *fericirea* rîvnită — se uită cu înțeles la Elsa Glück¹ — ar trebui să fiu un superarhișnapan, pe lîngă care ceilalți șnapani să pară îngeri...

— Frumos le mai distrezi pe invitatele noastre, îl întrerupse Otto Sauer. Faci niște glume!...

— Poftim? întrebă Stirner, cu gîndul în altă parte. Nu mai spuse nimic. Capul îi căzu pe piept și o cută adîncă în zigzag i se adînci de-a curmezișul frunții, îmbătrînindu-l. Părea că meditează la o problemă foarte grea. Scheunînd încet, Falk îi puse o labă pe genunchi și-i căută privirea. Vîslele rămăseseră nemișcate în mîinile lui Stirner; la lumina asfințitului, stropii ce picurau de pe ele păreau de sînge.

¹ Joc de cuvinte — în limba germană *Glück* înseamnă fericire (n. r.).

Văzîndu-i chipul îmbătrînit fără veste, Elsa tresări și-i aruncă lui Sauer o privire neliniștită.

Deodată Stirner dădu drumul viselor și izbucni în ris.

— Dar ce-ai zice, *Fräulein* Elsa, dacă aș fi omul cel mai puternic din lume? Dacă toți ar asculta de fiecare cuvînt al meu, de orice gest al meu, întocmai ca Falk? Zvirli cravașa în apă. Falk! Aport! Cîinele țîșni ca o săgeată peste bord. Uite-așa!... Dacă aș fi stăpînul lumii?

— Ascultă, Stirner, dă-mi voie să fiu sinceră. Deși ești tînăr, ai o față groaznic de demodată, ca acelea de care dai în albumele de familie. „Iar aici e bunicul, în tinerețe“... Înțelegi ce vreau să spun? Ei bine, ești exact „bunicul în tinerețe“... Nu, hotărît, n-ai stofă de Napoleon. Poate doar un Napoleonaș de bursă... din ai mărunței...

— Așadar... „adio zic coroanei, castelului și curții cu doamne de onoare și lung alai de paji“... declamă Stirner cu amărăciune. „Nu te mai bucuri de favoarea mea!“... Ei bine, nu ți-oi fi închipuind că mor și mă prăpădesc după dumneata. Și nici c-am să m-apuc să fac pe paladinul numai pentru a fi vrednic de mîna și de iubirea dumatăle. Mă interesezi doar, știu eu, ca o dovadă a ceea ce pot înfăptui. O primă miză, atît!

— Puțin îmi pasă ce îndrugi acolo. Mai bine vislește, că s-a făcut tîrziu.

Stirner îl apucă pe Falk de ceafă și-l trase în barcă. Scuturîndu-se, cîinele îi stropi pe toți. Fetele țipară.

— S-a zis cu rochițele voastre hidrofobe! ricană Stirner, opintindu-se în vise.

Ajutată de curent, barca luneca ușor și repede. Soarele se ascundea după coama pădurii. Apa părea aur topit, dar spre mal prinseseră să se adune umbre sinilii. Se lăsase răcoare. Emma își puse pe umeri baticul pufos.

Țăceau. Nici o tremurare nu încrețea luciul ca oglinda. Doar arar, un peștișor sfîșia pînza apei și dispărea, scăpărînd din solzi.

Intr-un târziu, Sauer rupse tăcerea :

— Nu te știam atît de orgolios, Stirner ! Spune-mi, te rog, ce te-a făcut să-ți schimbi cariera științifică pe modesta slujbă pe care o ai la Gottlieb ? Dacă sînt bine informat, ai obținut rezultate destul de frumoase în studiul creierului. De altfel am întîlnit și eu odată, într-un ziar, un articol despre reușitele dumitale experiențe în domeniul... asta... cum îi zice... Știința aceea nouă care era pe-atunci marea dumitale pasiune... reflexologie parcă...

— Ce mai e și asta ? Habar n-am ! se miră Elsa.

— Doamnelor și domnilor, onorat auditoriu ! încep. Stirner ca un conferențiar ce ia cuvîntul într-un cerc select. Reflexologia studiază reacțiile prin care omul, și în general orice ființă, răspunde acțiunilor exterioare, aceste reacții fiind caracteristice tuturor relațiilor dintre organismul viu și mediul ambiant...

— Nu înțeleg nimic ! mărturisi Elsa.

— Atunci să încercăm mai simplu. Ce este actul reflex ? O reacție bruscă, automată, a organismului la anumite excitații transmise nervului prin intermediul creierului. Să zicem că un copil întinde mîna spre foc. Are o senzație de arsură. Nervii comunică această senzație creierului și de la creier pornește înapoi reacția de răspuns : copilul retrage repede mîna. În mintea lui, noțiunea de „foc” se asociază cu cea de durere. Ori de cîte ori va vedea o flacăară, copilul va retrage speriat mîna. Rezultă ceea ce se numește în termeni științifici un reflex condițional... Și-acum un alt exemplu, de data aceasta ceva mai complicat. Dai unui cîine să mănînce și, în același timp, cînti la flaut. Cum s-ar spune, masă cu lăutari. În timpul „mesei” cîinele salivează abundant. După un timp, cînd în conștiința lui sunetele flautului se vor asocia strîns cu senzațiile gustative, e de ajuns să cînti, ca să înceapă cîinele să saliveze intens. Așadar, reflex condiționat !... Și cînd te gîndești că cele mai „sfinte” sentimente ca datoria, credința, cinstea, onoarea, ba chiar și faimosul „imperativ categoric” al lui Kant, nu-s altceva decît niște re-

flexe condiționate ca și salivația ciinelui din exemplul de adineauri ! Procesul formării acestor reflexe este, ce-i drept, mai complicat, dar esența rămîne aceeași. Recunosc că din punct de vedere științific toate aceste nobile virtuți mă lasă rece... Cîteodată am impresia că unii provoacă această salivație de virtuți cîntînd la flautul religiei, moralei, onestității, iar noi, proștii, îi ascultăm cu botul plin de bale... N-ar fi timpul să dăm dracului toate aiurelile astea și să nu mai jucăm după cum ne cîntă morala atotputernicilor ?

— Dar tot nu mi-ai spus : de ce ai abandonat cariera științifică ? întrebă Sauer, ca să schimbe vorba. Cu erudiția dumitale ai fi avut multe șanse să reușești, să devii celebru.

Ochii lui Stirner luciră poznaș :

— Am să-ți răspund, dragul meu Sauer. Am disecat vreo mie de creiere de oameni !... Și, închipuiește-ți, în nici unul n-am găsit rațiunea ! Atunci mi-am spus că e mult mai plăcut să ai de-a face cu creierii pané, așa cum se servesc în casa bunului nostru patron.

— Vai, mi-e greață ! Creieri de om pané ?! auzi Stirner glasul Emmei Fit de pe bancheta din fund.

— Mii de scuze, *Fräulein* ! N-am spus că Herr Gottlieb e canibal ! Poate doar la figurat, ha-ha ! De pildă, presimt că mîine, la micul dejun, va păpa friptă casa bancară Töpfer et Co... Vroiam să spun numai că suzeranilor medievali le dădea mîna să facă pe cărturarii, cu pivnițele gemînd de bucate și de vinațuri. Pe cînd astăzi... uite, Sauer și cu mine, niște umili slujbași ai unui bancher, și chiar domniile voastre, frumoase domnișoare, dactilografa și stenografa lui, sîntem mai bine plătiți decît un doctor în cele mai sublime dintre științe... După cum vedeți, am fost sincer. Nu sînt nici primul, nici ultimul care, pentru un blid sigur de linte, dă cu piciorul perspectivei de a fi trecut cîndva printre deschizătorii de drumuri. De altfel parcă poți să știi ? Uite, am învățat la școală că drumul cel mai scurt între două puncte este linia dreaptă. Dar în matematici

totul e abstract. În realitate nici nu există linii drepte... Stop! Am ajuns! Și-acum, se întoarce el spre Emma Fit, mînuța dumitale, *Fraülein*, și îngăduința de a te conduce pînă la gară!

Stirner și Emma Fit o luară înainte. Sauer plăti barca și, la braț cu Elsa, îi urmă fără grabă.

Se întunecase de-a binelea și o spuză de stele acoperea cerul. Drumul era pustiu.

— Ce de stele! Să știi că se schimbă vremea... îi spuse Sauer Elsei.

— În orice caz nu înainte de a ajunge noi acasă.

— Ți-a plăcut plimbarea?

— Nu ți se pare că-mi vorbești prea familiar? zîmbi Elsa, dar fără să-i dea timp să scoată o vorbă, urmă: Hai, nu te mai scuza! Flecărul ăsta nesuferit mi-a stricat tot cheful. Turuie ca o moară hodorogită! Ce-o fi în capul lui! Ce pretenții și ambiții!

— Flecăr?... repetă îngîndurat Sauer. Nu știu. Oricum ar fi însă, flecar — neflecar, te-aș sfătui să fii mai prudentă cu el.

Elsa îl privi mirată.

— Cum adică? Am comis vreo imprudență?... O pufni rîsul. Vai, Otto, ești gelos! Nu găsești că-i prea devreme? Încă nu ți-am dat nici un răspuns. Dacă mă răzgîndesc?

— Știu că glumești. Cu toate astea mi se strînge inima... O fi el flecar, dar nu-i deloc prost. Adu-ți aminte ce spunea despre onestitate și despre liniile strimbo! E un mod de a gîndi foarte primejdios. Ca să fiu sincer, mi-e frică de el și-ți duc grija, și dumitale și bătrînului Gottlieb... Tot ce a trîncănit el în barcă are un tilc ascuns... Ce-o fi punînd la cale? De la el te poți aștepta la orice...

Elsa își aduse aminte de cuta adîncă de pe fruntea lui Stirner, care îl îmbătrînise brusc și din nou o trecu un fior. Instinctiv se lipi de brațul lui Sauer.

— Ce-a făcut, ce-a dres, nu știu, dar n-ai văzut cum i s-a vîrît bătrînul sub piele? Un pas nu face fără Stirner. Ba l-a luat și-n casă, să-l aibă mai

aproape... Seara Stirner îl distrează cu ciinii lui dresați...

— Ce-i al lui e-al lui ! Ciinii sînt într-adevăr extraordinari !

— Asta-i adevărat. E tot ce s-a putut realiza vreodată mai bun în materie de dresură. Mai ales Falk...

— Dar de pudelul acela negru ce spui ? Socotește, recunoaște orice literă și execută toate ordinele lui Stirner fără să-i spună ceva, fără să-i facă vreun semn... Uneori mi-e frică...

— Te înțeleg... Parcă n-ar fi ciine, ci un demon... De ce spun eu de Stirner... Inteligența și talentul lui îl fac și mai primejdios. Sauer îi aruncă fetei o privire grăitoare.

— În ceea ce mă privește pe mine, Otto, fii liniștit. Sînt absolut imună la farmecele lui. Pînă acum omul acesta îmi era pur și simplu indiferent. Dar de cînd i-am văzut expresia aceea... nu găsesc cuvîntul potrivit... S-ar putea totuși să fim nedrepti... Vai ce m-am speriat !

Apărînd fără zgomot din întuneric, Falk o apucase pe Elsa de rochie și, mîrîind a joacă, o trăgea ușor. Sauer, furios, vru să-l gonească, dar Elsa rîse amuzată. •

— Ne-am speriat degeaba. Tu nu vezi ! E un mesaj de la Stirner : ne roagă să mergem mai repede.

II. SUB ROȚILE TRENULUI

Ușa biroului se deschise și în prag apăru bancherul Karl Gottlieb, însoțit de secretarul său particular, Ludwig Stirner.

Pătrunzînd prin pereții de sticlă, soarele matinal scălda încăperea. Licăriri jucăușe se aprinseseră pe

rama de aur a ochelarilor impunătorului personaj. Bancherul făcu ochii mici și un zîmbet îi flutură pe buze. Să tot fi avut vreo șaizeci de ani, dar văzîndu-i tenul sănătos și obrajii rumeni, nimeni nu-i dădea această vîrstă. Proaspăt bărbierit, mirosind a săpun, parfum și țigări de foi, toate de cea mai bună calitate, era întruchiparea prosperității.

— Ei, a fost reușită excursia? întrebă el, dînd mîna pe rînd cu domnișoarele Glück și Fit, apoi și cu Sauer. Ați avut o vreme superbă, nu-i așa? Sauer, expediază telegramele acestea. A sosit Buletinul Bursei? Care-i cursul dolarului? Aha... Și acțiunile bumbacului? Urcă? Perfect! A, da, să nu uit — polițele băncii Töpfer & Co se protestează. Am așteptat destul! *Fräulein* Fit, dar arăți excelent astăzi!... Iar dumneata *Fräulein* Glück, ești nu știu cum, parcă mai visătoare! He, he, he! rîse bancherul, amenințînd-o în glumă cu degetul. Mi se pare că am ghicit... Primăvara, bat-o vina!...

Își potrivi buchetelul de violete prins la butoniera redingotei și se uită la ceas:

— Zece fix. Dacă prindem trenul de zece și patruzeci și cinci, la două și cincisprezece minute sîntem înapoi. Să ne grăbim, Stirner. E vorba de o uzină care trece în proprietatea băncii. Terminăm repede cu formalitățile. Cu ocazia asta iau și eu puțin aer, că nu mai știu de cînd n-am ieșit. A venit mașina? Să mergem, Stirner!

Ieși cu pasul ușor, și-n clipa următoare îl auziră strigînd:

— Ce faci acolo, Stirner?

— Imediat! răspunse acesta, și, repezîndu-se în camera de alături, chemă: Falk! Brutus!

Setterul care îl însoțise în excursie și o namilă de dog tigrat veniră în goană cu lătrături vesele.

Cînd trecu pe lingă domnișoara Glück, Stirner își lăsă capul spre umăr și întrebă zeflemitor:

— Ei, te-ai hotărît?

— Ce să hotărăsc?

— Te măriți cu mine?...

Izbucni în râs și, urmat de ciini, se grăbi să-l ajungă pe patron.

Elsa se încruntă, Sauer bombăni ceva, fără să se ridice de la birou.

Se auzi automobilul pornind.

Nimeni nu scotea o vorbă. Fit tăcănea de zor la mașina de scris, Sauer frunzărea nervos un dosar...

— Să-l ia naiba cu javrele lui ! bombăni el iarăși.

— Ce tot mormăi acolo ? îl întrebă Glück.

— Nu vezi ? Unde merge, își ia ciinii cu el ! Și-i de-o fățarnicie !... Ieri numai că nu l-a făcut canibal pe Gottlieb, chipurile pentru că e necruțător cu debitorii, iar azi. — poftim ! — se gudură pe lângă el și-i caută privirea întocmai ca Falk. De ce crezi că a luat ciinii ? Ca să-l distreze pe bătrîn „în sinul naturii“ !...

— Ascultă, Sauer, ai putea să-l mai lași în pace ! N-ai văzut că a ghicit ? I-a mâncat fripți pe Töpfer & Co !

— Cum să nu ghicească ! Pun capul că el l-a convins pe patron să le protesteze polițele !

— Ești gelos, Sauer. Aia-i ! ciripi *Fräulein* Fit.

— Fă-mi, te rog, o copie după borderoul ăsta ! c chemă Sauer la ordine.

Fit îl privi spășită, ca un copil prins cu o șotie, și îngăimă :

— Cu plăcere !

Mașina de scris își relua tăcănitul. Erau cu toții absorbiți de muncă. Se întrerupeau numai ca să răspundă la telefon.

Pe la unsprezece telefonul zbîrnîi din nou. Cu ochii la o scrisoare de afaceri pe care tocmai o citea, Sauer ridică receptorul :

— Alo ! Da, biroul secretarului particular al domnului Karl Gottlieb. Poftim ? Vorbiți mai tare !... Cum !! ? Imposibil ! !... Se făcuse alb ca hîrtia și stiloul îi scăpă din mînă. Glasul îi era ațit de schimbat încît cele două tinere, lăsînd lucrul, îl priveau cu teamă și curiozitate. Sub roțile trenului ? ! !... Bine, dar... dar cum ? Iertați-mă, e normal să fiu curios...

Am înțeles... Da... Voi face întocmai !...

Puse receptorul în furcă, își trecu mîna prin păr și se ridică.

— Ce s-a întîmplat ? sări *Fräulein* Fit în picioare. Pe cine l-a călcat trenul ? Spune odată, omule !

Dar Sauer recăzu pe scaun fără să scoată o vorbă.

— Mda... Mă așteptam la ceva în genul ăsta... bîigui în sfîrșit și, ridicîndu-se ca împins de un resort, rosti cu voce gîtuită : Herr Karl Gottlieb... L-a călcat trenul...

— Trăiește ? ! întrebare fetele într-un glas.

— Nu cunosc amănuntele...

— Cum, ăsta-i amănunt ? !

— Cînd am întrebat cum s-a întîmplat, mi-au răspuns că acum nu-i timp de explicații. Trebuie să pregătim patul... și să chemăm un medic.

— Trăiește deci !! deduse Glück.

— Poate... Sauer apăsă pe cîteva butoane, chemă servitorii, dădu dispoziții, telefonă după medici. În casă, toată lumea se agita. Menajera, sau cum i se spunea în casă — „intendenta“, veni cu sufletul la gură și întrebă ce s-a întîmplat.

Gottlieb fiind holtei, toată gospodăria era pe mîna doamnei Schmiedthof, o bătrînică simpatică și foarte îngrijită. Cînd află ce nenorocire s-a întîmplat, *Frau* Schmiedthof se pierdu într-atîta cu firea, încît Elsa trebui să se ocupe de ea.

Se auzi un claxon.

— Doctorul ! exclamă *Fräulein* Fit.

— Ba nu, e mașina noastră, spuse Sauer. Hans, du-te și deschide !

Valetul ieși, mișcîndu-și cît putu de repede picioarele bolnave.

Incremeniră toți într-o așteptare încordată. *Frau* Schmiedthof zăcea într-un fotoliu, mai mult moartă decît vie.

În vestibul se auziră tropăituri învîlmășite.

— Vin... abia suflă Fit. Numai de-ar fi în viață...

Ușa fu dată de perete. Intrară patru oameni, purtînd pe brațe trupul oribil mutilat și plin de sînge al lui Karl Gottlieb. *Frau Schmiedthof* scoase un țipăt și-și pierdu cunoștința.

Picioarele cadavrului erau retezate mai sus de genunchi.

Un al cincilea, tot în uniformă de feroviar, ducea un pachet voluminos. Fetele recunoscură pledul bancherului. Într-un colț pachetul se desfăcuse lăsînd să se vadă virful unui pantof de lac.

„Picioare... Picioarele lui... se înfioră *Elsa Glück*. Ce oroare! De ce le-o mai fi adus? Ce-i mai trebuie acum?”

Privi fața mortului. Trăsăturile aproape neschimbate. Doar pielea albă ca hîrtia. „Din cauza hemoragiei.”

O frapă un amănunt. Buchețelul de violete de la butoniera redingotei rămăsese intact. Aceste flori gingașe pe pieptul mortului o tulburau, nici ea nu știa de ce.

Tristul alai străbătu cabinetul și dispăru în dormitorul lui Gottlieb. Stropi de sînge pe parchet îi marcau trecerea.

Ultimul pășea *Stirner*, mai palid ca de obicei, dar absolut calm. Ocoala cu grijă petele de sînge, cu aerul unui trecător care ia aminte să nu calce într-o băltoacă.

Falk se ținea după stăpînul său, adulmecînd sîngele cu nările fremătînde.

La vederea lui *Stirner*, *Elsa* se simți cuprinsă de o teroare inexplicabilă. Întîlnindu-i privirea, el îi zîmbi discret, numai din ochi. Să i se fi părut oare?...

Sauer, care tocmai revenea din dormitor, se apropie de *Stirner* și, privindu-l în lumina ochilor, întrebă :

— Ce s-a întîmplat ?

Stirner îi înfruntă privirea fără să clipească. Încruntîndu-se doar, ușor, răspunse liniștit :

— N-am fost de față. *Gottlieb* tocmai mă rugase să expediez o telegramă urgentă. Totul s-a petrecut

în timpul scurtei mele absențe — cel mult cinci minute am lipsit... Martorii oculari declară că Brutus, ciinele meu, s-a speriat de locomotivă și, sărind la o parte, a nimerit în picioarele lui Gottlieb. Bătrînul și-a pierdut echilibrul și s-au prăbușit amîndoi de pe peronul înalt drept sub roțile trenului. Bietul Brutus! În două l-a tăiat... Iar lui Gottlieb i-a retezat picioarele...

— Văd că numai de ciine îți pare rău...

— Lasă prostiile, Sauer! Te sfătuiesc să nu iei prea în serios rolul de „adînc îndurerat“. Moșulică era destul de simpatic și-l regret sincer. Asta însă nu mă oprește să-l regret și pe bunul meu prieten patruped.

— Ciudat! rosti Sauer apăsător, pe un ton care dădea cuvintelor o tainică semnificație... Brutus l-a ucis pe Gottlieb.

— Numai că Brutus al meu n-a fost om, iar Gottlieb n-a fost Cezar, pară Stirner cu un surîs batjocoritor, și trecu în dormitorul patronului.

III. DOUĂ TESTAMENTE

Tragicul sfîrșit al marelui bancher Gottlieb a răscolit adînc lumea oamenilor de afaceri din Germania. Cabinetul bancherului fusese unul dintre centrele nervoase ale vieții financiare și industriale a țării. Gottlieb finanța numeroase alte bănci, dar și uzine și fabrici.

Moartea lui subită era considerată drept unul din cele mai importante evenimente ale zilei. Ziarele încercau să prevadă consecințele dispariției lui Gottlieb pentru diverși creditorii ai firmei, se lansau în comentarii pe tema schimbării raportului de forțe

în sfera finanțelor, se întrecuau în ipoteze asupra destinului băncii care-și pierduse stăpînul. Îi va lua cineva locul lui Karl Gottlieb, sau banca va fi lichidată ? iată cum se punea problema. Se înțelege că găseai în ziare și informații despre rudele cele mai apropiate ale bancherului — presupuși moștenitori : Oskar Gottlieb, fratele defunctului, care avea un fiu, Rudolf, în vîrstă de douăzeci și patru de ani, precum și patru fiice, din care două de măritat. Un ziar calculase la cît se va ridica partea de moștenire a tînărului și a bogatelor mirese, deși nimeni nu cunoștea exact valoarea averii rămasă.

În timp ce marea finanță era în clocot, iar presa bătea toba, în casa lui Gottlieb se juca ultimul act al tragicomediei.

Oskar Gottlieb — tăpălăgos și aprins la față — și odraslele lui clăpăuge și pistruiate dădeau ordine în calitate de moștenitori legali.

Oskar Gottlieb se încrunta mereu și-și strivea buzele între dinți, să pară îndurerat. Perspectiva îmbogățirii făcea să-i scapere ochii subțiați, dar pentru că avea destul tact și pentru că își regreta totuși fratele, își impunea o anumită rezervă. În schimb odraslele jubilau în văzul tuturor, presimțind deliciile apropiatei îmbogățiri. Junele Rudolf și domnișoarele Luise și Gertrude, fiicele mai mari ale lui Oskar, treceau din cameră în cameră, căscau ochii la tablouri, mîngîiau bibelourile scumpe, se tolăneau în fotoliile moi, pipăiau tapîteria, împărțeau între ei toate aceste bunuri, se ciorovăiau, rideau, făceau proiecte...

Trupul mutilat al lui Karl Gottlieb (împreună cu picioarele retezate) fu înmormîntat într-un cavou luxos, de o arhitectură greoaie. A doua zi urma să se procedeze la deschiderea testamentului.

Oskar Gottlieb luase măsuri ca formalitățile să se desfășoare cu o oarecare solemnitate. Invitase cunoscuții și pe cîțiva dintre funcționarii bancherului, printre care Sauer și Stirner, domnișoarele Glück și Fit.

Stirner se așezase la biroul său și, în așteptare, cu o mutră plictisită, ca să-și omoare timpul, desena ciini pe o foaie de hîrtie.

— Ei, domnule ! Mi se pare că dumneata ai fost secretarul regretatului meu unchi. Nu ? îl strigă Rudolf Gottlieb. Condu-mă la etaj. Aș vrea să văd...

Fără o vorbă, Stirner apăsă pe butonul soneriei montate pe tăblia biroului. Bătrînul valet răsări în ușa.

— Hans, condu-l pe domnul Gottlieb-junior la etaj !

Și își reluă absorbit ocupația din care fusese întrerupt de Rudolf.

Tînărul nu spusese nimic, dar obrazii pistruiți i se aprinseseră de mînie.

Sauer, care urmărise scena din colțul în care se retrăsese cu kolegele lui, rînji :

— Ai văzut, Elsa ? Își dă aere de parcă el ar fi moștenitorul. Pe cuvînt dacă-i înțeleg tactica. S-ar zice că-i provoacă pe noii patroni să-i facă vînt pe poartă.

— Parcă pe noi știm ce ne așteaptă ? se posomorî Emma.

— Dacă mă dă afară, mă angajez casierită la un circ ambulant, rîse Elsa cu nepăsare.

— Lasă gluma, Elsa. Vorbesc cît se poate de serios. Vă spun eu că Stirner joacă o carte mare.

Iar cîteva clipe mai tîrziu, cu voce scăzută :

— Nu vi se pare că Gottlieb a murit în împrejurări destul de ciudate ?

Elsa îi aruncă o privire iscoditoare.

— Dar știi prea bine că Stirner nu era acolo cînd s-a întîmplat nenorocirea...

— Aha ! Vasăzică și dumneata bănuiești că moartea bancherului nu se datorește unui accident ! Dacă i-a sugerat ciinelui ce să facă ? După cîte știu, Stirner, ca om de știință, tocmai de asta s-a ocupat, de problemele sugestiei și telepatiei. Cum îți explici demonstrațiile uimitoare pe care le făcea cu ciinii lui ? Ții minte, în seara cînd ne întorceam din excursie, cum ne-am pomenit deodată cu Falk...

— Vai, dar e groaznic ! Emmei Fit îi tremura glasul. Dacă sugerează ciinilor să ne sfîșie ? !

Sauer zîmbi :

— Ce interes are ? Ciinii lui Stirner urmăresc... te rog să nu mi-o iei în nume de rău... un vinat mai de soi. Mă întreb totuși, la ce i-a putut folosi moartea lui Gottlieb ? Omul acesta bizar se învăluie în cel mai adînc mister... Uite, de un an și mai bine sîntem colegi și ne vedem zilnic, dar nici eu, nici altcineva n-a intrat vreodată în camera lui... Ce face acolo ? Ce urzește în tăcere și singurătate ?

— ...Pentru nimic în lume ! Peisajul de Corot poți să-l iei, treacă de la mine ! Dar pe sfîntul Sebastian nu-l dau !

Surorile Gottlieb trecură pe lîngă ei, disputîndu-și moștenirea unchiului.

Sauer amuți.

Prin casă țîrîiră soneriile, invitînd toată lumea în cabinetul cel mare al răposatului patron. Notarul — un bătrînel uscățiv, cu fața rasă și cu ochelari în ramă neagră de baga — se și instalase la birou. Tipicar, sau poate prea conștiincios, refuzase categoric să divulge moștenitorilor conținutul testamentului înainte de a proceda la deschiderea acestuia după toate formele.

Cu ochii la servieta pîntecoasă a omului legii, ce ascundea secretul moștenirii, Oskar, Rudolf și domnișoarele Gottlieb nu-și puteau stăpîni emoția. Foarte tacticos, notarul scoase din servietă un plic, ceru să se constate integritatea sigiliilor, apoi îl deschise și dădu citire testamentului.

Toată averea trecea în proprietatea lui Oskar Gottlieb, fratele defunctului, cu excepția unei sume destul de importante lăsată doamnei Schmiedthof și a unor legate mai mici pentru cîțiva funcționari mai bătrîni.

Fericirii membri ai familiei Gottlieb răsufală ușurați, dar imediat se schimbă la față, pentru că notarul anunță :

— Acesta a fost primul testament...

Spunînd acestea, ieși din spatele biroului, se apropie de Elsa Glück și-i întinse respectuos testamentul.

Elsa făcu ochi mari și luă mașinal documentul.

Sauer o privea uluit, neștiind ce să creadă, iar Emma Fit se întreba dacă e cazul să se bucure sau să plîngă. Singurii care-și păstrasera calmul erau notarul și Stirner.

Oskar Gottlieb tresări puternic și lunecă încet de pe scaun. Cei din preajmă săriră să-l sprijine.

— Chemați un medic !

Se iscă învălmășeală.

IV. MIREASA FERICITĂ

Pînă la confirmarea testamentului, asupra averii se institui o tutelă. Oskar Gottlieb izbuti să obțină numirea sa ca tutore. Iată de ce familia rămase să locuiască în casa defunctului bancher. Ca și mai înainte, tînărul Rudolf își dădea aere de stăpîn, ferm încredințat că justiția „îi va reintegra în drepturi pe succesorii legali“.

Inventarierea și evaluarea imensei averi a lui Karl Gottlieb cerea concursul tuturor funcționarilor. De-aceea, în ziua următoare deschiderii testamentului veniră toți la lucru, inclusiv Elsa.

— Dumneata !?! se miră Sauer. În ce calitate ești aici ?

— De stenografă, răspunse Elsa, pe tonul cel mai firesc.

— Stenografă miliardară ! Unde s-a mai pomenit ? O conduse într-un colț mai retras și continuă : Ia loc, te rog. Avem de discutat ceva foarte serios.

Otto Sauer se așază pe un scaun în fața ei. Chipul

lui palid purta urmele unei nopți de nesomn. Iși frecă fruntea, silindu-se să-și adune gândurile.

— De ieri e un haos în capul meu, de nu mai sînt în stare să leg două cuvinte. Voiam să-ți spun de Stirner. Una din două : ori l-am bănuț pe ne-drept, ori e mai primejdios decît ne-am închipuit... Deocamdată un singur lucru e clar : între mine și dumneata s-a înălțat un zid de netrecut... Ești pier-dută pentru mine, Elsa !

În ochii fetei citi nedumerire și reproș.

— Spune-mi sincer, Elsa, cu mîna pe inimă : nu bănuiai chiar nimic despre... despre surpriza care te aștepta ?

— Absolut nimic !

— Nu se poate ! Este exclus să nu fi știut ceva măcar despre serviciul acela „extraordinar“, pe care bătrînul îl consideră mai prețios decît toată bogă-tia lui !

— După cîte mi-aduc amînte, nu i-am făcut nici un serviciu.

Sauer își lipi palma de fruntea înfierbîntată :

— Simt că înnebunesc... Să zicem că Stirner este amestecat în toată afacerea asta, deși încep să mă îndoiesc... Poate că într-un fel sau altul a reușit să-i bage în cap bătrînului că dumneata i-ai fi adus serviciul acela imaginar, îndatorîndu-l astfel foarte mult. Să zicem ! Dar de ce atunci nu i-a sugerat să-i lase lui averea ? Sau poate... — Sauer se îndreptă țeapăn pe scaun și o suferință adîncă îi des-figură chipul. Iartă-mă, Elsa, dar nu pot... trebuie să-ți pun o întrebare foarte delicată... Nu cumva între dumneata și Karl Gottlieb...

Elsa se ridică indignată.

— Liniștește-te, pentru dumnezeu ! Stai jos... Nu vezi în ce hal sînt ? Îmi trec prin cap fel și fel de prăpăstii... Totuși, nu pot să te mint, trebuie să-ți destăinui gândurile care m-au făcut să mă zbucium toată noaptea. A fost un adevărat supliciu ! Știi, mi-am închipuit și alte năzbîtii... că poate... îi ești fiică...

— Ascultă, Sauer, dacă nu încetezi, mă scol și plec !

— Sau poate... asta ar fi culmea ! Sau poate te-ai înțeles cu Stirner să-i servești de paravan...

Elsa se ridică să plece, dar Sauer o prinse de mână și o sili să se așeze din nou.

— Stai ! Ascultă-mă pînă la capăt. Înțelege odată că tot ce-ți spun acum, în față, cu atîta cruzime, se va spune... sau mai precis se va șopti în spatele dumitale. Nu-ți dai seama că testamentul acesta îți strică reputația ? Că te face de rîsul lumii !...

— Eu te iubesc, Sauer ! Uite, îți fac o declarație în toată regula... Dar orice răbdare are margini ! Nici nebunia n-ar fi o scuză pentru cîte mi-a fost dat să aud de la dumneata ! Cine ți-a dat dreptul să mă insulti ?

— Dreptul ! Dreptul ! Dar eu de ce trebuie să suport groaznica tortură a bănuielilor ?

Tăcu, sfîrșit de pufări, și capul îi căzu pe piept. Înduioșată, Elsa îi puse palma pe mână :

— Te chinuiești singur, dragul meu, și nu văd de ce. Doar între noi doi nu s-a schimbat nimic. Nici nu înțeleg despre ce zid vorbeai adineori.

— Cum nu s-a schimbat nimic ? Dar milioanele, dar miliardele lui Gottlieb ! ? Ești una dintre cele mai bogate femei din lume, pe cînd eu ?... Am mîndria mea, mîndrie de bărbat. Sînt sărac și nu vreau să se spună că m-am însurat pentru bani. Banii ! Sacii de aur ! Uite zidul !

— Dar de unde ai mai scos-o și pe asta ? Zidul acesta nu există, Otto, și nici nu va exista vreodată !

Înainte de a înțelege bine despre ce este vorba, Sauer simți că i se ia o piatră de pe inimă.

— Ce vrei să spui ?

— Vreau să spun că nu trebuie să fii un jurisconsult ca Otto Sauer, să nu dormi nopțile și să ajungi în pragul ticnelii ca să înțelegi cît de compromițător este testamentul. N-am de gînd să accept darul lui Gottlieb. Renunț la drepturile de succesiune.

— Elsa ! Ai fi în stare ?... răcni Sauer.

La celălalt capăt al biroului, Emma Fit încetă să bată la mașină.

— Ce ai, Sauer ? M-ai speriat !

— N-am nimic, *Fräulein*. Chiui și eu de bucurie. Sînt bogat ! Sînt omul cel mai bogat din lume !

— Vă căsătoriți deci ?

Emma se repezi să-și îmbrățișeze prietena și să-l felicite pe Sauer, care strălucea de bucurie.

— Măi, măi, ce scenă înduioșătoare ! Cu ce ocazie felicitările ?

Stirner tocmai intrase.

— Elsa și Sauer se căsătoresc și vor înota în aur ! Îmi pare atît de bine ! îl lămuri Emma surescitată.

— Serios ?

Elsa și Sauer schimbă o privire. După o ezitare imperceptibilă, Elsa răspunse ferm :

— Da, foarte serios. Poți să ne feliciți.

Stirner întinse mîna.

Năuc de fericire, Sauer i-o strînse cu putere.

— Felicitările mele, viitorii mei patroni ! Bineînțeles, dacă veți binevoi să mă păstrați în serviciul domniilor voastre. Dar nu-i nici o supărare, chiar dacă mă concediați. Îmi iau geamantanul, îmi fluier cîinii și deschid un circ ambulant... Cît despre casierită, circ să fie... Ce zici, Emma, vii cu mine ? Dar ce ai, păpușico, plîngi ?

— Plîng... de bucurie, biîgui Emma.

— Ești sigură că numai de bucurie ? o amenință cu degetul. Apoi urmă : Și păpușelele ar trebui să învețe să-și ascundă sentimentele. Spune drept, nu ți-e milă de Ludwig ? Nici măcar atîtica ? N-ai fost îndrăgostită de el un piculeț ?

Acoperindu-și fața cu mîinile, Emma alergă spre ușă. Intră un servitor.

— Domnul Gottlieb-senior îl roagă pe domnul Otto Sauer să poștească în cabinet.

Sauer aruncă o privire Elsei și ieși codindu-se. Rămas cu Elsa între patru ochi, Ludwig Stirner schimbă tonul :

— E adevărat, *Fräulein Glück* ?

— Da, e adevărat.

După un moment de gîndire, Stirner întrebă :

— Dar eu ? N-am nici o şansă ?

— Acum mai puțin ca oricînd... Ascultă, Stirner, am impresia că numai dumneata ai fi în stare să risipești ceața care învăluie toată povestea asta. Te-aș ruga să-mi răspunzi la cîteva întrebări.

— Sînt numai urechi.

— N-ai putea să-mi explici taina testamentului ?

— Karl Gottlieb a luat-o cu el în mormînt.

— Nu e răspunsul pe care îl așteptam, dar, mă rog... Urmează întrebarea cea mai grea : există vreo legătură între... întocmirea testamentului și moartea subită a lui Karl Gottlieb ?

— Desigur. O legătură cît se poate de strînsă. Numai moartea lui Gottlieb face posibilă executarea testamentului și intrarea în posesia moștenirii. Dar de ce mă întrebi pe mine ? Orice jurist putea să-ți spună asta.

— Te faci că nu înțelegi...

— Poate chiar nu înțeleg. Ori dumneata, din tact, nu vrei să pui punctul pe i. Întreabă-mă direct dacă nu l-am ucis pe bătrîn !

Elsa roși.

— Ți-aș cere scuze, Stirner, dar cine-i de vină ? Uîți ce spuneai deunăzi ? Că onestitatea e un cusur... Mă doboară gîndul că printre oamenii cărora le strîng mîna...

— Există și unul cu mîinile mînjite de sîngele pruncului sexagenar, care pe deasupra mai are și tupeul de a te cere în căsătorie !...

— Ce faci, Stirner ? De cînd te așteptăm ! bombăni Oskar Gottlieb, apărînd în ușă.

Stirner se ridică cu un aer plictisit și ieși.

— Ce ați discutat atîta ? întrebă curioasă Emma, care între timp se întorsese la mașina de scris.

— Mi-a oferit mîna, inima și tot globul pămîntesc drept dar de nuntă !

— Ce noroc pe tine ! Două cereri în căsătorie într-o singură zi !

— Știi, Emma, am renunțat la moștenire.

Fata rămase tablou.

— Ești nebună de legat ! Poți să te iei de mână cu Stirner.

V. MOȘTENIREA — UITE-O, NU E

Oskar Gottlieb n-a murit, dar moștenirea care-i lunecase printre degete a fost o lovitură prea grea pentru el. Slăbit, cu fața răvășită și pămîntie, își spunea păsul cunoscutului avocat Lüders, în cabinetul acestuia. Capul îi căzuse într-o parte, nu și-l putea ține drept. Și tot răsucea un creion în mînă.

— Istoria aceasta cu testamentul e un fel de „uite-o, nu e“. Parcă și-a băgat necuratul coada, zău așa ! Bine zice Rudolf : o bandă de tîlhari ! Tîlhari ori smintiți... naiba știe ! Judecați și dumnea-voastră. A doua zi după deschiderea testamentului trimit după Otto Sauer... jurisconsultul fratelui meu, dumnezeu să-l ierte... ca să discut cu el unele chestii. Ce ziceam, om de încredere al bietului Karl, poate m-ajută el să fac nițică lumină în afacerea asta idioată cu moștenirea. Dar ți-ai găsit. Ori că nu știa într-adevăr nimic de schimbarea testamentului, ori umblă cu șoalda. Ce credeți că-mi zice ? Că Elsa Glück renunță la moștenire. Vă închipuiți. Repede — să vie Glück ! Da, zice, e adevărat. Deci, totul e în regulă !... Și cînd colo, mă pomenesc peste cîteva zile că testamentul este prezentat instanței spre confirmare chiar de Sauer, cu procură în regulă de la Elsa Glück. „Ce-i asta, domnule ? Una vorbim și alta facem ?“ El de colo : „Moștenitoarea s-a răzgîndit“.

— Din ziua aceea ați mai avut vreo discuție cu *Fräulein Elsa Glück*? Întrebă avocatul, pufăind din trabuc.

— Am mai stat de vorbă cu ea, dar... știți... parcă nu-i aceeași. Chip de piatră, privirea stinsă, și se mișcă... parcă-i buimacă de nesomn. Întreb: „Bine, *Fräulein*, parcă ziceai că renunți la moștenire?!“ „Nu știu... îmi răspunde ea cu o voce leșinată. Nu-mi amintesc... poate“. „Atunci de ce-ai mai înaintat testamentul spre confirmare?“ Se holbează la mine și nu spune nimic. Uite, așa m-am canonit cu ea un ceas și mai bine. Deodată o văd că se ridică fără o vorbă și pleacă.

— Dacă nu mă înșel, e logodită cu Sauer...

— Exact.

— Atunci nu-i exclus să-și fi schimbat într-adevăr hotărîrea inițială sub influența lui, presupuse maestrul barei.

— Mai știu eu? Tot ce se poate. Parcă el e mai breaz? Umbla cătrănit de parcă moștenirea ar fi fost o pacoste pe capul lor. Și deodată s-a făcut colțos de nu mai poți să te înțelegi cu el. Dacă-i spui o vorbă, îți răspunde zece... Joacă teatru, mă întreb, ori și-a pierdut mințile...

Oskar Gottlieb își strecură creionul în buzunar, dar imediat îl scoase iarăși. După ce-și mai trase sufletul, continuă:

— Cert e că testamentul a fost prezentat spre confirmare. Trebuie deci să pornim lupta. Dumneavoastră ce ziceți, domnule avocat?

Lüders își rezemă de spătar capul chel, ca o bilă trandafirie și privind cum se destramă în aer colacii de fum, vorbi de parcă ar fi gîndit cu glas tare:

— Primo — testamentul a fost întocmit de un notar, respectîndu-se cu strictețe procedura legală. Așadar, o acțiune avînd ca punct de plecare nicaiva vicii de formă cade... Secundo — procesul-verbal dresat de judecătorul de instrucție și de poliție spune limpede că moartea lui Karl Gottlieb se datorește unui accident, orice premeditare fiind exclusă... Ce ne mai rămîne de făcut? Să dovedim

că în momentul cînd a întocmit cel de-al doilea testament, testatarul era iresponsabil. Calea nu-i deloc sigură, dar alta nici nu există...

Mai trimise în tavan un rotocol de fum. și îl întrebă pe Oskar Gottlieb :

— Vă rog să-mi spuneți sincer, în ce relații ați fost cu defunctul dumneavoastră frate ? N-au existat între dumneavoastră neînțelegeri, certuri ?

— Nîciodată ! răspunse răspicat Oskar Gottlieb.

— Atunci la ce face aluzie testamentul ?

Oskar Gottlieb roși pînă în vîrfurile urechilor și începu să se frămînte pe scaun.

— Mai ales pentru afurisita asta de aluzie țin neapărat să atac testamentul ! Aluzia îmi face numele de ocară. Mă doare, desigur, că fratele meu m-a dezmoștenit, dar și mai rău mă doare că era supărat pe mine fără să fiu vinovat. E ceva necurat la mijloc. M-o fi calomniat cineva, cu gînd ascuns...

— Da, încurcată afacere... Voi face tot ce-i omește posibil, dar nu garantez nimic. După un al treilea colac de fum expediat pe urmele celorlalte, asul baroului trecu la o temă mult mai plăcută pentru el : onorariul.

VI. PROCESUL

Procesul Oskar Gottlieb—Elsa Glück făcu mare vîlvă. Onorariul amețitor pe care urma să-l primească celebrul avocat Lüdgers dacă va obține cîștig de cauză, averea fabuloasă disputată, testamentul surpriză, moartea năprasnică a bancherului, atît de curînd după întocmirea ultimului testament, frumusețea moștenitoare — cîte și mai cîte subiecte pentru ziare, cîte prilejuri de bîrfă. Se emiteau cele

mai bizare ipoteze, se încingeau polemici fulminante, se încheiau pariuri. „Ce s-a petrecut în familia Gottlieb? De ce defunctul bancher și-a dezmoștenit fratele? Ce fire leagă triumghiul Elsa Glück — Karl Gottlieb — Sauer?“ Iată problemele care ațîtau cel mai mult curiozitatea marelui public și interesau în aceeași măsură justiția.

Contestația lui Oskar Gottlieb, iscusit adusă din condei de avocatul Lüders, pornea de la premisa că în momentul întocmirii testamentului, bancherul nu s-ar fi aflat „în deplină posesie a facultăților sale mintale“. Se făcuse totul pentru a obține probe în sprijinul acestei afirmații. Deranjîndu-l pe defunct, cei mai iluștri profesori i-au cercetat creierul. Actul de expertiză rezultat în urma acestui examen consemna cu lux de amănunte greutatea creierului, culoarea, numărul de circonvoluțiuni, un început de scleroză, dar nu furniza dovada dorită. Experții nu îndrăzniră să scrie negru pe alb că bancherul Gottlieb a fost nebun, cu toate că se constataseră — nu fără „concursul“ lui Lüders — „unele anomalii“.

Dar Lüders pregătise și cîțiva martori bine dresați, mai înțelegători decît experții. În jurul lui Karl Gottlieb, care învîrtea afaceri de milioane, roiau întotdeauna sumedenie de oameni de tot soiul. Între aceștia, avocatul găsi ușor cîțiva care, contra unei sume frumusele, se arătară dispuși să dea orice declarație li s-ar cere. Sub competența îndrumare a maestrului, martorii relevară o mulțime de detalii din viața bancherului, în aparență lipsite de însemnătate, dar care înlănțuite creau un dubiu în privința integrității facultăților mintale.

Stîrniră ilaritate, de pildă, depozițiile șefului contabil despre unele extravagante ale bancherului, ce frizau mania, în legătură cu raționalizarea și automatizarea. Karl Gottlieb pusese să i se construiască un lift special, pe a cărui platformă era fixat fotoliul în care obișnuia să șadă la masa de scris. O apăsare pe buton — și din apartamentul său de la etaj cobora la parter, unde se aflau birourile băncii. După ce semna hîrțiile și discuta cu clienții mai im-

portanți, se înălța cu fotoliu cu tot, asemenea unui zeu într-o piesă de teatru, și, oprindu-se iarăși în fața mesei, își vedea mai departe de treabă.

Cînd patronul lucra, nimeni n-avea voie să intre în cabinet, fie el funcționar sau servitor. Dar pentru că totuși se mai întîmpla să aibă nevoie de ceva, fuseseră instalate niște benzi transportoare ce străbăteau toată clădirea. Bancherul spunea la telefon ce dorește și imediat banda transportoare, mișcîndu-se fără nici un zgomot, îi aducea registrul cerut, o cafea sau o cutie cu țigări de foi.

— Nu era normală nici pasiunea lui pentru igienă, depuse un alt martor. Avea peste tot în camere termometre, hidrometre, și fel de fel de aparate complicate pentru stabilirea componenței și purității aerului. Sistemele uzuale de ventilație nu-l satisfăceau. „Ce aerisire ar putea fi, cînd introduci dinafară aer plin de praf și de vapori de benzină?” obișnuia el să spună. Înainte de a intra în casă, aerul era epurat prin mijloace chimice. Un om special angajat veghea ca temperatura să se mențină invariabil la plus 12°C. Vara, aerul era răcit pe cale artificială pînă la această temperatură, avîndu-se grijă să nu fie nici prea uscat, dar nici umed, să nu scadă procentul de oxigen conținut și să nu apară bioxidul de carbon. Se făcea de asemenea ozonizare artificială.

Pe baza acestor depoziții, alți medici psihiatri, mai puțin dificili decît primii sau poate mai bine zis plătiți de Lüders, constatară în certificatul de expertiză că defunctul suferea de o boală psihică cu un nume lung, impresionant și foarte greu de pronunțat. Era limpede că Oskar Gottlieb cîștigă teren. Mai trebuia lămurită o singură problemă care întîrzia pronunțarea hotărîrii: care erau relațiile dintre Karl și Oskar. E drept că mai mulți martori declaraseră că pe cei doi îi lega o „dragoste frățească”. Nu era exclus totuși să fi intervenit o rup-tură din motive rămase ascunse pînă și celor mai intimi prieteni. Din fericire pentru Oskar, nu exista nici un indiciu că s-ar fi certat vreodată cu fratele

său Karl. Lüders se și vedea cu onorariul încasat. Își făcea planuri : o vilă la Nisa... o mașină nouă... Mariette... Un zîmbet îi înflori pe buze, privirea îi era languroasă. Dacă ar fi fost motan ar fi început să toarcă. Merita să-și bată capul cu expertii și cu martorii ! Lüders se întrecuse pe sine, punînd la bătaie în acest proces toată priceperea, tot talentul, tot darul său oratoric.

Iată și ziua în care urma să se pronunțe sentința. Uriașa sală a tribunalului se dovedise neîncăpătoare. Sute de ochi o căutau pe Elsa Glück, dar zadarnic : Sauer îi reprezenta interesele.

Lüders, într-o formă de zile mari, analiză subtil declarațiile martorilor, excelînd în juxtapuneri și în deducții ingenioase și pară într-un mod strălucit argumentele morocănosului Sauer. Cîteva dintre observațiile sale deosebit de spirituale stîrniră o furtună de aplauze : era clar că publicul, în majoritatea lui, ține cu „moștenitorii legali“, adică cu Oskar Gottlieb. De altfel și judecătorii, în sinea lor, erau dispuși să-i dea dreptate lui Gottlieb.

— ...Cît privește sentimentele defunctului Karl Gottlieb față de clientul meu, spuse în încheiere Lüders, indiferent de natura lor, cine să țină seama de preferințele sau de antipatiile unui alienat ? Partea adversă spune : „Bine, dar Karl Gottlieb a condus activitatea unei firme mari“. — Lüders ridică din umeri : — Ei și ? Istoria cunoaște cazuri cînd state uriașe au fost cîrmuite de monarhi demenți, fără ca poporul să bănuiască măcar.

Răsunară cîteva aplauze. Președintele agită clopoțelul.

În momentul acela se ridică Oskar Gottlieb. Părea toropit de somn. Abia tîrîndu-și picioarele, se apropie de bară și spuse :

— Cer cuvîntul.

Se așternu o tăcere mormîntală. Încrîțindu-și fruntea de parcă s-ar fi căznit să-și amintească ceva și innădînd anevoie cuvintele, Oskar Gottlieb bolborosi :

— Nu-i adevărat... Nu e cum spune Lüders. Karl era mai întreg la minte ca noi toți... și meritam să

mă dezmoștenească pentru că am greșit față de el.
Sala încremenise în așteptare. Lüders își pierdu pentru o clipă cumpătul, dar imediat se repezi la Oskar Gottlieb și-l trase înciudat de mîneacă :

— Ce faci ?! Ce tot îndrugi acolo ? Vino-ți în fire, omule ! Strici totul ! îi șuieră el la ureche.

Oskar își smuci brațul și se răsti în gura mare la avocat :

— Ce mă tot birii la cap ?! Lasă-mă în pace ! Des-tul rău i-am făcut lui Karl... Să-i mai fac și numele de ocară ? Ce rău i-am făcut ? Nu pot să spun... Asta ne privește pe noi... familia noastră... De altfel are vreo importanță ?...

Pînă și judecătorii, care văzuseră multe în viața lor, rămaseră stupefiați.

— Dar de ce o spuneți abia acum, întrebă președintele.

— Pentru că... pentru că... Tăcu o clipă de parcă și-ar fi pierdut firul gîndurilor... Pentru că abia azi am aflat că fratele meu știa... știa anumite lucruri. Moștenirea nu mi se cuvine mie, ci domnișoarei Elsa Glück.

Brusc, sala se umplu de tumult de parcă s-ar fi spart un stăvilăr. Strigătele mulțimii acoperiră sunetul clopoțelului. Lüders, palid ca un mort, se ridică clătînîndu-se, își turnă apă cu o mîină tremurătoare, dar nu fu în stare să bea : dinții îi clănțăneau și conținutul paharului curse pe robă.

Sauer părea și el uluit.

Numai Rudolf Gottlieb, roșu de furie, se repezi la taică-său, îl zgîlții zdravăn și-i strigă ceva. Dar bă-trînul avea un aer apatic, de parcă toate acestea nu l-ar fi privit pe el. Atunci tinărul se apropie dintr-un salt de masa judecătorului și, agitîndu-și amenință-tor pumnii, răcni de se auzi în toată sala :

— Nu vedeți că și-a pierdut mințile ?!! Aici toți sînt nebuni sau tilhari !... Dar nu mă las... O să merg pînă în pinzele albe !

Sedința fu suspendată și președintele evacua sala.

VII. DISPARIȚIA MOȘTENITORULUI

Acțiunea fusese respinsă, iar testamentul — confirmat. Elsa Glück intră în posesia moștenirii.

Rudolf, ca și Lüders, de altfel, căruia îi trecuse pe la nas un onorariu nemaipomenit în analele baroului, nu voiau să se dea bătuți. Trebuia să întreprindă ceva — dar ce? Să ceară din nou o expertiză medicală pentru a stabili de data aceasta iresponsabilitatea lui Oskar Gottlieb! Dacă bătrînul e pus sub tutela lui Rudolf, acesta are dreptul să facă apel!... Da, ar fi fost ceva, dar de unde să-l iei pe Oskar? Imediat după terminarea procesului, Oskar a dispărut. Experții n-aveau cum să-l declare iresponsabil... în lipsă! Rudolf cheltuia în dreapta și-n stînga, înglodîndu-se în datorii, doar o da de urma părintelui său. Ajunse pînă acolo încît promise un premiu celui care-i va da de vreun indiciu. Nimic!

Termenul de recurs era pe expirate. În disperare de cauză, Rudolf luă hotărîrea să se adreseze Elsei Glück. Ea nu se instalase încă în casa lui Karl Gottlieb, care îi revenea prin testament împreună cu toată averea, dar venea acolo zilnic la ore fixe, pentru a-și îndeplini atribuțiile de salariată a băncii. Rudolf o găsi în cabinetul secretarului particular, care-i dicta ceva. În halul de nervi în care era, tînărului Gottlieb nu i se păru curios că Elsa continuă să lucreze conștiincios, de parcă n-ar fi privit-o pe ea vizita anunțată.

Stirner îl întîmpină pe Rudolf cu un zîmbet ironic.

— Ei, tinere domn, cum îți merg treburile?

— Nu te privește! i-o întoarse Rudolf înțepat. Am de discutat ceva cu *Fräulein* Glück!

Îl privi de sus pe Stirner, poftindu-l parcă să iasă afară. Secretarul închise un ochi:

— Ceva con-fi-den-țial?... Mă rog!

Ieși fără grabă.

Cînd auzi ușa închizîndu-se, Rudolf se luă cu mîinile de cap și începu să se agite prin cameră.

— *Fräulein, Fräulein!* gemu el deodată și, acoperindu-și fața cu palmele, izbucni în plins.

Elsa se zăpăci.

— Ce-i cu dumneata ?

Rudolf îi căzu la picioare și, frîngîndu-și miinile, vorbi cu o voce înecată în lacrimi :

— Fie-ți milă, *Fräulein!* Nu mă nenoroci. Renunță la moștenire. Ce să faci cu ea ?... Iartă-mă. Nu-mi dau seama ce spun... Cum să renunțe cineva la o avere ca asta !... Dar nu ți se cuvine dumitale ! N-ai nici în clin nici în mînecă cu toată bogăția asta picată din cer... Nu ! ce vorbesc... Nu sînt în stare să mă concentrez... Știți, *Fräulein*, numai speranța asta mai dădea rost vieții mele... Tata e un zgîrie-brînză și tremură pentru fiecare ban. Eu sînt dator vîndut... În definitiv, de ce dumitale ? De ce ? E... e absurd, e de neconceput, e strigător la cer !... E ceva... vai, nici nu mai știu ce spun, dar sînt convins că mă înțelegi și-ai să te înduri de mine... Dacă nu renunți la moștenire, îmi zbor creierii !

— Nu pot, răspunse calm Elsa.

— Cum nu poți ?! Cine te poate opri ? Doar ai și vrut s-o faci.

— Nu-mi amintesc.

— Te implor ! Îndurare !! Îmi zbor... Adică ți-am mai spus-o.

Sări în picioare și răvășindu-și chica roșcovană, porni să alerge de colo-colo ca apucat de furii. Se opri o clipă în loc cu privirea fixă și cu mîna stîngă încheștată pe bărbie, ca un om cufundat în meditație, apoi brusc începu să-și smulgă părul din cap și să-și tragă palme :

— Blestem ! Blestem părului meu roșu și mutrei pistruiate ! O, dacă eram un tip bine... Dumneata ești atît de frumoasă... Poate că eu... poate că noi doi... Ce-ai zice dacă te-aș cere în căsătorie ?

Aerul său încurcat, fața aprinsă și părul vîlvoi îi dădeau o înfățișare nespus de comică. Elsa îl privi amuzată.

— Mulțumesc, domnule, dar sînt logodită.

— Da, știu... Pur și simplu mi-am pierdut controlul și-mi dau pe față toate gândurile. Dar cu toate că ești frumoasă, nu de dumneata am nevoie, ci de afurisita asta de avere... Nu mi-aș fi închipuit vreodată că o ființă atât de fermecătoare poate ascunde atita cruzime și... și lăcomie ! încheie el sarcastic.

Elsa se încruntă.

— Nu merit să fiu învinuită de așa ceva.

— Atunci ce te împiedică să rostești cuvântul care ar face din mine și din surioarele mele cei mai fericiți oameni din lume ? ! ? O prinse de mină și o privi drept în ochi : — Renunță ! Renunță ! Te rog ! Te implor, renunță !

Focul ce-l mistuia dădea acestor cuvinte o tărie deosebită. Pe fruntea senină a Elsei trecu o umbră, sprâncenele i se adunară. În inima ei se dădea o luptă.

Cu toată tulburarea lui, Rudolf observă acest lucru și-și reluă pledoaria cu și mai multă insistență.

Dar totul nu dură decît o secundă. Fața Elsei își recăpătă calmul, genele îi ascunseră pe jumătate ochii și spuse încet, dar pe un ton ce nu admitea replică :

— Dă-mi drumul !

Își eliberă brațul și, fără o vorbă, se îndreptă spre ușă.

— De ce pleci ? Stai ! Rudolf o apucă iarăși de mină, încercînd s-o oprească, dar în momentul acela ușa se deschise, un ciine năvăli în cameră și se postă între ei, mirînd amenințător. Îndată apărură și Stirner.

— Ei uitate, asta nu-mi place ! îl dojeni el pe Rudolf. Așa se poartă un tînăr manierat cu o domnișoară logodită ?

Tremurînd ca prins de friguri, Rudolf îl măsură cu ură. Stirner îl înfruntă calm și ironic. Tînărul bătu din picior, se întoarse și ieși ca o vijelie. Sări în mașină, bolborosînd ca în delir :

— Totul e pierdut ! Totul e pierdut !

— Unde vă duc ? întrebă șoferul.

— Totul e pierdut !... La Lüders.

Repetînd într-una „totul e pierdut !”, dădu buzna în cabinetul avocatului, fără să țină seama că acesta discuta cu o clientă.

— Lüders ! Totul e pierdut !... Refuză ! Refuză pe toată linia, de la primul pînă la ultimul punct. Era și de așteptat... Mîine expiră termenul de recurs... Tata nu-i de găsit. Măcar de-am fi siguri că a murit... Adică, oricum ar fi prea tîrziu ! În cîteva ore n-ai cum obține instituirea tutelei. Nu ne rămîne decît un singur lucru : să facem apel. Procura pe care v-a dat-o tata rămîne valabilă.

— Bine, dar atîta timp cît există la dosar declarația lui Oskar Gottlieb, nu avem nici o șansă.

— Avem, n-avem, mergem înainte !... Poate pînă se judecă apelul apare și tata.

Lüders dădu din umeri. Apoi însă își spuse că tînrul s-ar putea să aibă dreptate. Totul e să nu piardă termenul. În definitiv, poți să știi de unde sare iepurele ?

Făcură apel. În zadar. Oskar Gottlieb nu era de găsit. Obținură cîteva amînări, dar pînă la urmă familia Gottlieb pierdu definitiv procesul.

Elsa Glück intră în posesia moștenirii.

VIII. PALATUL DE STICLĂ

Pasiunea defunctului bancher pentru raționalizări își pusese pecetea și pe arhitectura casei, construită după ultimul cuvînt al tehnicii americanizate. Criteriul estetic al noului stil era utilitatea. Urișa clădire cu parter și două etaje, durată din oțel, beton și sticlă, fusese concepută în linii drepte, ce te făceau să crezi că arhitectul a folosit ca sursă de inspirație o coală de registru contabil, împărțit în rubrici

și subrubrici. Nici o arcuire capricioasă, nici un amănunt ornamental nu înveseleau ansamblul. În loc de ziduri, numai geamuri uriașe care îi dădeau aspect de acvariu. Acoperișul, tot de sticlă, părea un scut prea fragil pentru milioanele cu care opera banca. Numai că „peștișorii de aur“ erau ascunși în rărunchii clădirii, la subsol. Oțelul și betonul trezoreriei ofereau o garanție sigură împotriva gangsterilor, chiar dacă aceștia ar fi atacat banca din aer. Sutele de sonerii și de semnale luminoase, periscoa-pele de o construcție specială prin care gardienii instalați la parter vedeau tot ce se întâmplă la subsol, sistemul de uși cu închidere automată, barajele electrice și aparatele de filmat, de asemenea automate, condamnau la eșec orice încercare de a pătrunde aici prin forță sau violență. Numai Gottlieb știa cât bănet a dat reporterilor ca să descrie cât mai pe larg toate aceste minuni ale tehnicii securității. Urmărea două scopuri : să convingă lumea că fortăreața lui subterană este inexpugnabilă și să taie astfel bandiților pofta de a ataca safeurile băncii lui. Într-adevăr, în zece ani s-a semnalat o singură tentativă de jaf. Și aceea însă s-a terminat lamentabil pentru temerarii spărgători. Cu toate că, după cum au declarat singuri, „vedeau o meserie ce nu se există“, bandiții au fost prinși ca niște șoriceți în cursă. Din primul moment a intrat în funcțiune aparatul de luat vederi și filmul a rulat la toate cinematografele ca un fel de „aviz amatorilor“. Gurile rele spuneau că totul a fost doar un truc al bancherului, care i-a tocmnit pentru o sumă frumușică pe acești „artiști“ din lumea interlopă, luându-și solemn angajamentul că vor fi puși în libertate de cum se va potoli zarva iscată de pretinsa lor ispravă. Cum, necum, filmul a avut efectul scontat. Bancherul și depunătorii puteau dormi liniștiți.

Birourile băncii se aflau la parter. Un întreg corp de gardieni înarmați, necesari mai ales ca decor, păzeau intrările.

Bancherul locuia la primul etaj. Din hol dădeai într-un salon, în birourile secretarului particular și

în cabinetul patronului. Două încăperi din aripa dreaptă comunicau cu cabinetul: dormitorul lui Gottlieb și camera lui Stirner, întotdeauna încuiată: secretarul prefera să facă singur curat; nu permitea vreunui servitor să-i calce pragul. În aripa stângă se afla „menajeria” lui Stirner: cîini, lupi, porci, pisici și un urs. Aceste animale dresate trăiau într-o înduioșătoare armonie. Deși renunțase la cariera științifică, Stirner continua să studieze psihicul animalelor „ca amator” — spunea el.

Etajul superior (aproape două treimi din el, și anume partea din mijloc) cuprindea galeria de tablouri — mîndria defunctului bancher și ținta glumelor sardonice ale cunoscătorilor. Aici coabitau într-o armonie la fel de înduioșătoare ca și animalele lui Stirner, un Andrea del Sarto veritabil cu o stîngace contrafacere după Correggio, zîmghăleala unui diletant obscur, cu un desen în creion al lui Leonardo da Vinci... Tablourile, înșirate pe suporturi, perpendicular pe pereții de sticlă, primeau lumina dintr-o parte. Gottlieb pretindea că aceasta este „așezarea cea mai rațională”. În partea de mijloc a sălii, în afară de un pian instalat pe un podium, nu se afla nimic. Pentru banchete sau dineuri oficiale se aduceau niște mese demontabile de o construcție foarte complicată, „raționalizate” și ele de Gottlieb. E adevărat că, strînse, aceste mese ocupau puțin loc, dar ce chin pe bieții servitori cînd trebuiau să le monteze! Întocmai ca la jocurile acelea complicate în care trebuie să compui o figură dintr-o sumedenie de piese aparent desperechiate — dacă o șipcuță era pusă greșit, totul se dărîma și... ia-o de la capăt!

Oamenii își ieșeau din fire, dar cel mai rău se enerva bancherul.

— Cum de nu pricepeți? E atît de simplu!

Schimba aici, punea dincolo, potrivea dincoace, și pînă la urmă totul îi scăpa din mîini, se lovea, se zgîria și-l apucau și pe el pandaliile.

Acum s-a terminat cu toate astea. Mesele se odihneau îmbucătățite, întocmai ca nefericitul lor stă-

pin... Ce plăcut era să-ți auzi pașii răsunînd în sala pustie, cînd te îndreptai spre grădina de iarnă ! Aici, palmierii umbreau cu frunzele lor mari un imens acvariu, plante agățătoare se împleteau dantelat pe pereții unei grote artificiale, orhidee îți desfătau ochii cu bogata lor gamă de culori...

Poposeai pe îmbietoare sofale, între lauri și leandri, iar cîntecele păsărelelor care zburăteau în libertate îți fermecau auzul.

Pe o altă ușă pătrundeai în biblioteca aflată exact deasupra celor două cabinete ale lui Gottlieb, de la parter și de la primul etaj. Toate cele trei încăperi comunicau prin intermediul faimosului lift cu fotoliu. La capătul unei zile de lucru, bancherul „se înălța” în biblioteca lui alcătuită din ediții de lux cu titluri imprimate în aur pe cotor, pentru a fuma în tihnă o havană. Cărțile nu le citea. Rareori lua din raft cîte un volum și se uita la poze.

— *Farsus sepectrum*, maimuța-strigoi... Ca să vezi ce de jivine pe lumea asta !... Parc-ar purta ochelari, zău așa... Ia mai dă-o dracului, c-o visez la noapte !

Închidea cartea cu pocnet și căsca.

Ultimele două încăperi erau goale. Una se afla deasupra dormitorului lui Gottlieb, cealaltă deasupra camerei lui Stirner. Cu acestea încheiară Stirner și Elsa vizitarea casei.

— Ei, ți-ai văzut palatul. Sper că ai să te simți bine aici. Camerele sînt pline de aer și de lumină, ca de altfel toată casa. Nu degeaba avea testatarul dumitale o mină atît de sănătoasă.

La aceste cuvinte, Elsa tresări și o umbră ușoară îi trecu pe față.

Stirner se posomorî.

— Cum, Elsa, nu te bucuri ? Gîndește-te că ești una dintre cele mai bogate femei din lume ! Îți poți satisface orice dorință, orice capriciu ! Dacă nu-ți place casa asta, te poți instala în oricare din celelalte douăzeci și șase de clădiri care-ți aparțin în oraș... sau într-una din vilele dumitale de la Nisa, Menton, Ospidaletti, din Majorca ori din Algeria, din... nici nu

le mai țin minte pe toate... După o clipă de gândire, adăugă: Totuși, *trebuie să-ți placă aici*.

— Da, *trebuie să-mi placă aici*, răspunse Elsa ca un ecou.

— Dincolo va sta camerista dumatăle. Iar aici, și în toată casa, numărul soneriilor întrece pe al cuișoarelor de tapițerie din mobile, iar telefoane sînt și mai multe. Așa că, din orice fotoliu, poți comanda tot ce-ți pofteste inimioara. Deocamdată stai jos și odihnește-te. În cîteva clipe banda transportoare îți va aduce o cafeluță. Pa!

După plecarea lui Stirner, Elsa căzu sfîrșită în fotoliu și-și acoperi fața cu miinile. În cîteva rînduri bătăile unei pendule speriară tăcerea, dar Elsa nu se mișcă.

Se gîndea la soarta ei atît de ciudată. Fiică de oameni nevoiași, a rămas de mică orfană și a gustat din plin amarul sărăciei. De copilă era neobișnuit de frumoasă. Această frumusețe i-a adus multe bucurii, dar și multă suferință. Într-o zi a venit la orfelinat o văduvă bătrînă și bogată — *Frau Bäcker*. Fermecată de frumusețea micuței, a hotărît pe loc s-o înfieze. Avea doisprezece ani atunci. Cei cinci ani cît a stat în casa bătrînei au fost cei mai frumoși din viața ei. *Frau Bäcker* ținea la Elsa ca la copilul ei, i-a dat o educație bună, iar Elsa o iubea ca pe o mamă. Dar bătrînica s-a stins pe neașteptate, fără să lase nici un testament. De ochii lumii, rudele ei i-au oferit ceva și Elsei, dar într-o formă atît de jignitoare, încît fata a refuzat și și-a căutat o slujbă. În cei doi ani care au urmat i-a fost dat să cunoască hidoșeniile vieții. Cu frumusețea ei, găsea ușor un loc de vinzătoare sau manechin, dar la fel de repede trebuia să renunțe la slujbă, ca să scape de asiduitățile patronilor. Și-a spus atunci că trebuie să încerce altceva și, seară de seară, renunțînd la odihnă și la orice distracție, a început să învețe stenografia. În sfîrșit i-a surîs norocul și a fost angajată la banca Gottlieb. Aici l-a cunoscut pe Sauer. Impresionată de politețea, amabilitatea și de bunele lui maniere, a ajuns să-l îndrăgească.

Și iată că moștenirea asta a smuls-o din făgașul obișnuit !

Nu putea pricepe nici în ruptul capului ce a făcut-o să accepte moștenirea, după ce la un moment dat hotărîse ferm să renunțe la ea.

„De ce ? De ce ?” Întrebarea revenea ca o obsesie.

Deodată trăsăturile i se destinseră și genele îi acoperiră pe jumătate ochii, iar după cîteva minute răsufila adînc, ca atunci cînd scapi dintr-o încăpere neaerisită. Constată cu mirare că din tot zbuciumul de adineauri nu rămăsese nici urmă. Se ridică, se întinse cu voluptate și-și roti curioasă privirile prin încăpere.

— Chiar că-i tare drăguț aici ! Ce aer plăcut și cită lumină ! Uite ce covor frumos !

Îmboldită de o lacomă curiozitate, pe care nu și-o cunoscuse pînă atunci, prinse a cerceta minuțios, de una singură, noua ei locuință, biblioteca, galeria de tablouri, minunata grădină de iarnă...

„Și toate acestea îmi aparțin !”

Pentru înția oară gîndi : „Are dreptate Stirner ! Sînt fericită, nespus de fericită !”

IX. UN SPOR DE 50%

După ce se despărți de Elsa, Stirner coborî la primul etaj. În birou, Sauer, Emma Fit și *Frau Schmiedthof*, menajera, păreau că-l așteaptă.

Sauer îl întîmpină cu o privire ostilă, în timp ce Fit și Schmiedthof nu-și puteau ascunde îngrijorarea. Nimeni nu știa exact ce rol avea în această casă după schimbările survenite.

— Bună ziua ! îi salută cu vioiciune Stirner. Vă aduc o veste bună ! Patroana a dat dispoziție : toată lumea rămîne în serviciu. Asta am discutat în primul rînd cu Elsa, adică vreau să spun cu *Fräulein* Glück. Să știți însă că vom avea mult de lucru. Frumoasa noastră stăpină n-a condus nici-odată o bancă, așa că tot greul noi doi îl vom duce, Sauer și cu mine.

— Te-aș ruga să nu iei hotărîri în numele meu și să nu-mi fixezi atribuțiile ! se zbirli Sauer.

— Nu văd ce-am putea face altceva. Dar lasă. Discutăm noi mai tîrziu. Am ceva urgent de rezolvat.

Trecu repede în cabinetul lui Gottlieb, se așeză la birou și scrise ceva, încuie hîrtia într-un sertar și trecu în camera lui, iar peste cîteva minute se întoarse și se așeză din nou la biroul răposatului bancher.

Intră Elsa, urmată aproape imediat de Sauer, Emma Fit și *Frau* Schmiedthof, care desigur văzuseră că a coborît.

Emma și menajera se grăbiră să-i mulțumească Elsei pentru că le-a îngăduit să rămînă în serviciul ei.

— A, *Fräulein* Glück ! Ce surpriză plăcută ! spuse Stirner, fără să se ridice de la birou. Cum te simți ?

— Mulțumesc, bine.

— Îți place casa ?

— Foarte mult ! se însufleți Elsa. Etajul de sus e scaldat în soare. Ai impresia că plutești pe un ocean de lumină. Iar grădina de iarnă, zău, e încîntătoare ! Nu mai am ce căuta la Nisa !

— Perfect ! Deci totul e în ordine ! se bucură Stirner.

Asupra lui Sauer însă, voioșia Elsei avu un efect contrar. Logodnicul îi aruncă o privire bănuitoare și-și mușcă buzele.

— Iar acum, scutură-ți de pe umeri povara afacerilor, o invită Stirner pe același ton glumeț. Am pregătit procura generală pe numele meu, așa cum mi-ai poruncit. O semnătură, și gata.

Sauer, Schmiedthof, pînă și naiva Emma. încremenire de uimire : normal ar fi fost ca procura s-o primească Sauer, logodnicul Elsei, sau cel puțin să-și împartă cu Stirner conducerea băncii.

— Cu plăcere, răspunse Elsa și puse mîna pe stilou.

— O clipă ! Stirner apăsă pe buton și în cameră intră bătrînul notar însoțit de doi martori.

— Iertați-mă că v-am deranjat ! Stirner îi vorbea notarului politicos, dar cu autoritate. Întrucît însă sînteti, ca să spun așa, de-al casei...

Bătrînul dădu din cap îndatoritor.

Elsa semnă procura și toate formalitățile se terminară în cîteva minute.

— Astfel de acte trebuiesc întocmite după toate formele. Vă mulțumesc ! îl concedie Stirner pe notar.

Bătrînul ieși însoțit de martori. *Fräulein* Fit și *Frau* Schmiedthof îi urmară exemplul.

— Dumneata, Sauer, rămii ca și pînă acum jurisconsult. Numai că noul nostru patron, mai cumsecade, îți mărește salariul cu 50%. Sper că am înțeles bine, nu ?

— Da; desigur ! încuviință Elsa.

Sauer se făcu verde la față :

— Foarte onorat, dar renunț și la spor și la post !

— Vai, Otto, ce-ți veni ? Sper că glumești ! sări Elsa.

Stirner ridică din umeri, într-un gest de neputință : „Ce pot face eu ?“

— Sauer dragă, înțelege-te cu patroana... Eu am treabă jos, la bancă. Bună idee a avut bătrînul Karl. Nici că poate exista un mijloc de locomoție mai comod. Apăsă pe un buton, o trapă se deschise și dispăru cu fotoliu cu tot.

— Sper că glumești, Otto, repetă Elsa cînd rămase singură cu Sauer. Puse mîngîietor palma pe brațul lui.

Sauer își trase mîna, cu o grimasă de dezgust.

— Nu știu care din noi glumește, *Fräulein Glück* !

— Otto !

— Numai că glumele dumitale sînt insulte... Îți bați joc de demnitatea mea de om, de dragostea, de încrederea, de prietenia mea !

După o scurtă tăcere, urmă cu mîhnire :

— Ce-i cu tine, Elsa ? Ai jurat că renunți la moștenire, și m-ai mințit... De ce ?

— Dar nu pricepi, Otto ? Așa trebuie !... Și-apoi, nu tu mi-ai apărat interesele la proces ?

— E adevărat... Dar să mă bată Dumnezeu dacă știu de ce am făcut-o... Parcă mă împingea cineva de la spate... Adică... la urma urmelor, tu m-ai rugat... Și știi că nu pot să-ți refuz nimic. Dar tu, tu de ce m-ai mințit ?! Ai stîrnit în inima mea toți demonii îndoielii ! Moștenirea asta te compromite, pîngărește dragostea noastră. Și-acum, colac peste pupază, te apuci să-i dai procură lui Stirner !... Cum să-mi alung bănuielile ? Nu-nseamnă că ești una cu el ?!... Că sînteți... intimi ! Că-i ești complice !... M-ai dus de nas ca pe un copil !

— Otto !

— Lasă-mă ! Cum de nu înțelegi că o să te birfească toți și-o să te improște cu noroi ?! Da, da, tot noroiul din stradă o să pătrundă în palatul acesta de aur ! Tu în aceeași casă cu Stirner ! Tu...

— Liniștește-te, Otto, te implor !

— Nu, nu mă liniștesc ! Și nu te mulțumești cu atîta !... Ca să mă umilești mai rău, mă gratifici cu un spor de 50% ! Ha-ha-ha ! 50% ! Contravaloarea dragostei și a demnității !

Izbucni într-un rîs amar.

Elsa îl privi zguduită și neputincioasă. În inima ei se dădea o luptă cumplită. În sfîrșit, nervii ei cedară și o înecă plînsul.

Sauer amuși și se prăbuși pe un scaun. Din cînd în cînd, suspine spasmodice îi trădau zbuciumul.

— Cît sînt de nenorocit !... Nenorocitul de mine !
murmură el cu capul strivit între pumni.

Elsa se apropie de el și-l îmbrățișă.

— Cum poți gîndi atît de urît despre mine, Otto ?... Știi doar că te iubesc... Hai, liniștește-te, dragul meu, scumpul meu... Voi face tot ce-mi spui tu...

— Adevărat ?

— Pe cuvînt, făgădui ferm Elsa. Și nu mă mai învinui. Nici eu nu știu cum s-a întîmplat.

Sauer se ridică și-i cuprinse mîinile :

— N-am nevoie de bogăție, Elsa. Dragostea ta mi-ajunge. Și în numele acestei iubiri, îți cer ca mîine — da, chiar mîine ! — să ne cununăm și tot mîine să-i faci vînt pe ușă ticălosului ăstuia de Stirner, cu haita lui de cîini !

— Cum spui tu, iubitule.

— Elsa !

— Ce scenă înduioșătoare ! auziră ei glasul ironic al lui Stirner. Speriați, se smulseră unul din brațele celuilalt și întoarseră capul.

Stirner îi privea din fotoliu, pufăind dintr-o havană.

— Ca cauți aici ?! izbucni Sauer.

— Am venit, ca să spun așa, în interes de serviciu ! pară Stirner. Încrederea cu care m-a onorat stimata noastră patroană...

— Patroana noastră s-a răzgîndit și te concediază ! i-o reteză Sauer. Procura va fi anulată !... Ținînd însă seama de meritele dumitale, vei primi salariul pe două luni înainte, plus un spor de 50% !

— Ei, ce să fac. O să deschid un circ ambulant, se căină Stirner, scărpinîndu-se la ceafă.

Dar cînd rămase singur, se întunecă la față, scoase dintr-un sertar niște planuri, le studie bombănind, apoi se încuie în camera lui.

X. „FATA CU ULCIORUL SPART“

Trecu o lună. Emma Fit ședea la locul ei obișnuit și în așteptarea orei de încheiere a programului bătea ceva la mașină. Tras la față, palid, nepieptănat, nebărbierit, Sauer măsura camera cu pași mari, privind-o pe furiș. La un moment dat se opri în fața Emmei, încordat, legănându-se de pe un picior pe celălalt.

Emma se făcu roșie ca focul și degetele ei de obicei atât de sprintene începură să încurce clapele :

— Uf ! M-am zăpăcit ! De ce mă privești așa, domnule Sauer ? Parcă mă vezi prima oară...

— Exact, *Fräulein* Emma. Unde mi-au fost ochii pînă acum ? Ești pur și simplu delicioasă !

Emma roși mai tare ; se prefăcu însă că nu aude.

— Ciudat ! continuă Sauer. Ești la noi de un an și mai bine, ne vedem zilnic, și totuși... abia de o lună pot spune că te văd : ce oval gingaș, ce păr mătăsos... tot să-l mîngîi, ce ochi minunați !... Văd în ei cînd candoarea copilului, cînd o poznașă viclenie de drăcușor... Leit „Fata cu ulciorul spart“ !

— Ce ulcior ? N-am spart nici un ulcior !

— E un tablou de Greuze... Iar dumneata...

— Termină, Sauer !

Cuvintele lui îi făceau plăcere, dar, de frica Elsei, încerca să-și ascundă sentimentele. Patroana i-a și surprins de cîteva ori discutînd în felul acesta. Trecea demnă și nepăsătoare, dar Emma simțea că „stăpîna“, cum îi spunea ea în glumă, vede și înțelege tot.

— Domnule Sauer, nu te mai recunosc !

— Nici eu nu mă mai recunosc, fetițo... Filozofii susțin că lucrul cel mai greu pe lume e să te cunoști pe tine însuși...

Într-adevăr, era de nerecunoscut. Cumpătatul, ordonatul, ba chiar pedantul Sauer de la o vreme nu-și mai îngrijea deloc ținuta, frecventa cele mai

deocheate circiumi, unde chefuia cu toți derbedei, și-și neglija serviciul.

— Ascultă, scumpă domnișoară, ai țcănit destul la pianul acesta afurisit care se cheamă mașină de scris. Hai sus să-ți arăt noii peștișori de aur. Stirner i-a comandat ca să-i facă surpriză patroanei.

Emma șovăia.

. Zimbind, Sauer arătă din ochi spre ușa cabinei-
tului :

— Ți-e frică ?

Fata se aprinse la față și se ridică :

— De ce să-mi fie frică ? Merg. Dar numai pentru câteva minute. Vreau astăzi să ajung mai devreme acasă...

Cele câteva minute se făcură jumătate de oră, o oră...

Sauer flecărea fără încetare, copleșind-o cu complimentele. Deși nu arăta, Emma tremura de frică să nu-i surprindă cineva. La un moment dat se uită la ceas și se ridică decisă :

— Vai, ce târziu e ! Potrivindu-și părul din mers, ieși din grădină în sala cu tablouri.

— Știi ceva, Emma ? Hai să mergem diseară la teatru. Pe urmă trecem pe la „Continental“... Au un jaz pe cinste !

Emma, care îl știa atât de grav și serios, pufni în râs. Sauer o luă de braț și, patinând pe parchet, porniră amândoi spre ieșire.

Dintr-un colț al sălii, Elsa văzuse toată scena. Vizita des galeria. Unele tablouri o atrăgeau. Când cei doi se depărțară, Elsa intră în grădină și căzu fără vlagă pe banca din fața acvariului. Havuzul susura, peștișorii de aur înotau alene îndărătul sticlei verzui, iar uneori se ridicau la suprafață pentru a sufla mărgelușe de aer. Era liniște. Păsărelele, înfoiate pe ramuri, picoteau ca înainte de ploaie.

Privirea-i căzu pe o servietă de piele galbenă, cu inițiale de argint : „O.S.“...

În aceeași clipă auzi pași care se apropiau.

„Otto se întoarce să-și ia servieta“, îi fulgeră prin minte. Prima ei pornire fu să se ascundă în grotă, dar se răzgîndi.

Sauer intră fredonînd un cîntec la modă. Cînd o văzu pe Elsa, rămase locului descumpănit, imediat însă afectă un aer degajat :

— Doamna se plimbă ? Cum vă plac peștișorii de aur ?... Cu sos picant trebuie să fie delicioși !

Gluma, cum era și firească, n-o înveseli.

— Ascultă, Sauer, ce înseamnă asta ?!

— La ce face aluzie stăpîna ?

— La ceea ce s-a petrecut aici acum cîteva minute și în general la purtarea dumatăle din ultima vreme.

Sauer se aprinse la față :

— Aceeași întrebare aș putea să ți-o pun eu, *Fräulein Glück* ! Ce înseamnă purtarea dumatăle ? Ne-am căsătorit ? L-ai concediat pe Stirner cum mi-ai promis ? N-ai nici un drept să mă controlezi !

— Nici nu pretind acest drept ! Dar de promisiune, tot am să mă țin. Mi-am dat cuvîntul doar.

— De ce n-ai făcut-o pînă acum ?

Fu rîndul Elsei Glück să-și piardă cumpătul. Într-adevăr, de ce ?... Nici ea nu știa. Din nou o lacună în mintea ei !... Din nou oribila senzație că și-a pierdut memoria ! Gîndurile i se izbeau de o stavilă nevăzută, așa cum se zbate o muscă de geam. Lăsă capul în jos și nu răspunse nimic.

Privirile lui Sauer lunecau pe chipul și pe trupul Elsei. Se întrebă mirat : „Cum de-am iubit-o ? E atît de banală ! Manechine din astea frumoase găsești cu duiumul, la orice casă de modă ! Gîtul e grațios, dar atît de lung !... Unde ți-au fost ochii, băiete ? Și umerii ăștia înguști... Și cum o urîțește alunița de sub ochiul stîng !...“

— Nu răspunzi ? Cred și eu ! Nici n-ai ce răspunde !

În sfîrșit Elsa vorbi :

— Parcă tu n-ai zis că demisionezi ? De ce n-ai făcut-o ?

Pusese degetul pe rană. Și Sauer se întreba mereu ce l-a făcut să rămână la bancă. Dragostea pentru Elsa? Aș! Cu o lună în urmă, spre propria-i surprindere, simțise că Elsa îi este indiferentă și că s-a îndrăgostit lulea de Emma. Dar nu era asta singura schimbare petrecută în el. Uneori se simțea sfișiat de porniri și sentimente contradictorii. Începea un fel de dedublare a personalității. De aceea își căuta uitarea în vin și în petreceri.

N-ar fi recunoscut însă în ruptul capului că nici el nu știe de ce n-a plecat de la bancă. Așa că tălmăci întrebarea cum îi venea la socoteală.

— Nu știi cum să scapi mai repede de mine?! M-am lămurit!

Elsa îl privi cu reproș.

— Iar începi cu insinuările?

— A, nu! Fii pe pace! Ne-am torturat destul unul pe altul... e timpul să dăm cărțile pe față. Ei bine, nu plec pentru că o iubesc pe Emma Fit!... Da, o iubesc și chiar astăzi îi voi cere mîna!

Explicația i se părea plauzibilă, deși undeva în subconștient își dădea seama că ar fi putut foarte bine să plece împreună cu Emma.

Elsa abia suflă:

— Otto!

În inima lui Sauer încolți un grăunte de milă, dar imediat își spuse: „Minte! Se preface!” Și-i trînti în față cu toată indignarea:

— Dar ce-ai fi vrut? Să faci din mine un soț paravan? Iar Stirner să fie prietenul oficial al casei?! Mulțumesc de această cinste! Dar nu te necăji. Cu banii tăi ai să găsești pretendenți. Pe mine însă, iartă-mă! Emma Fit nu e deșteptăciunea întruchipată și nu se joacă cu milioanele, dar are un suflet bun, curat, și-mi va fi o soție credincioasă!...

Elsa se încovoie ca sub lovituri de bici.

Sauer își luă servieta:

— Da, sînt sărac! Dar nimeni nu mă poate cumpăra cu un spor de 50%! Și-acum, iartă-mă, sînt așteptat!

Se înclină cu o curtoazie exagerată și ieși. Rezonanța sălii goale amplifică zgomotul pașilor.

Elsa rămase într-un fel de înțepenire. Numai bătaile pendulei o readuseră în fire. Tresări.

— S-a făcut cinci ?

Umbrele înserării de iarnă se adunau tot mai desc.

Ieși din sală și privi în jur. Întâmplător ochii îi lunecară asupra pianului, și simți o dorință irezistibilă să cînte. Ridică din mers capacul, se așează și-și trecu degetele pe claviatură.

Niciodată muzica nu-i făcuse atîta plăcere.

Deodată se opri speriată.

Drept în fața ei se afla Stirner. Cînd a intrat ?... Rezemat de pian, o privea țintă. Era palid și trist. Buzele lui subțiri aveau zvîcniri nervoase.

Elsa scoase un țipăt ușor.

— Cîntă, Elsa, o rugă el cu căldură.

Îi făcu pe voie. Stirner o ascultă cu atenție, apoi vorbi rar și încet :

— Cînti atît de frumos ! E „Cîntecul lebedei“, nu ? De Saint-Saëns... Se spune că lebăda cîntă o singură dată : înainte de moarte... Trăiește însă mult, foarte mult, și numai o rană mortală îi poate scurta zilele... și dumneata ești rănită ?... Dar de cine ?... Gîndește-te dacă merită să-ți pierzi viața pentru el.

— Ce vrei să spui ? întrebă Elsa, lăsîndu-și mîinile pe genunchi. De cine vorbești ?

— De el, de Sauer ! De cine altcineva !... Doar nu-i un secret.

În Elsa se trezi mîndria de femeie. Se ridică în picioare.

— Domnule Stirner, te poftesc să nu te amesteci în treburile mele personale !

— Numai că aceste treburi personale sînt și ale mele, *Fräulein* Elsa. Știi că te iubesc.

— Dar și dumneata știi că eu nu te iubesc !

— Asta-i toată nenorocirea !... A mea și-a dumitale... Da, da, și-a dumitale, deși n-ai de unde s-o

știi... Ce frumos ar fi totul dacă m-ai iubi de bună voie !

— Nu înțeleg ! Poți iubi și altfel ? Îți ies câteodată niște vorbe din gură !...

Stirner ocoli întrebarea.

— Ascultă, Elsa, hai să vorbim serios. Ei drăcie, în sala asta raționalizată n-ai unde să stai jos... Să trecem în grădină.

Se așezară pe banca pe care stătuse Elsa adineaori.

— Pentru dumneata viața a fost o școală destul de aspră, așa că o cunoști bine, începu Stirner. Știi cât de greu își poate câștiga existența o fată frumoasă și săracă, dacă vrea să rămână cinstită. Acum ești bogată. Dar află că și bogăția își are neajunsurile ei. Pentru bărbați, ești de două ori mai ispititoare. Frumusețea cade deseori pradă donjuanilor, iar bogăția aventurierilor și altor mizerabili. Așa că de-acum înainte nu vei ști niciodată dacă ești iubită pentru dumneata sau pentru bani pe care-i ai. Ce te așteaptă ? Cu Sauer s-a terminat. Ești singură. Încearcă să judeci la rece. De ce să nu mă iei pe mine de bărbat ?... Da, da, știu ! Nu mă iubești... Cele mai fericite căsătorii însă, după câte se spune, sînt clădite nu pe dragoste, ci pe rațiune. Poate că mai târziu ai să mă iubești. Se întîmplă deseori... Și-apoi, trebuie să-ți spun... Am întreprins ceva colosal... am niște planuri amețitoare... Iar felul în care te porți cu mine mă paralizează, nu-mi permite să-mi iau avînt, să mă dăruiesc în întregime operei mele. Te implor... pentru ultima oară : hotărăște-te !

Elsa clătină din cap.

— Nu, te rog ! i-o luă înainte Stirner. Nu-mi da răspunsul acum. Gîndește-te în liniște, cumpănește totul... Azi e joi. Duminică seara, la șase, aștept răspunsul !

Făcu o ușoară plecăciune și se retrase.

Ceasul bătu de șase ori.

XI. CĂLĂTORIA DE NUNTĂ N-A AVUT LOC...

Dimineata, cînd se trezi, Elsa își simți capul ceva mai limpede. Nici urmă de apăsarea pe care o încerca de la o vreme încoace. Trebuia să decidă dacă primește să se mărite sau nu cu Stirner. Nu se întreba de ce e neapărat nevoie să ia o decizie. După micul dejun se așează în colțișorul ei preferat, în fața acvariului.

Totuși nu avu liniște. Un servitor veni s-o anunțe că domnul Oskar Gottlieb o roagă insistent să-l primească.

„Oskar Gottlieb? De unde a mai apărut?” se miră. Elsa. I se perindară prin minte toate amănuntele procesului.

Coborî în holul de la primul etaj.

Aici îi veni în întîmpinare, cu adînci temenele, un bărbat vîrstnic, în care nu-l recunoscă din prima clipă pe fratele defunctului bancher. Oskar Gottlieb slăbise și nu mai purta favorite, ci o barbă mare, cărunță. Era tras la față, obrajii i se scofilciseră și avea pungi mari sub ochi. Dar schimbarea nu era numai exterioară. Ținuta lui, fiecare gest purta amprenta înfrîngerii și-a umilinței îndurate, iar ochii, jucindu-i în cap, trădau înfrigurare.

— Mii de scuze pentru deranj, spuse el sărutîndu-i mîna. Dacă nu-mi ajungea cuțitul la os...

— Vă rog, îl pofti Elsa, arătîndu-i un fotoliu.

Se așezară. Oskar Gottlieb tăcea cu un aer încurcat, răsucindu-și pălăria în mîini. În sfîrșit vorbi cu glas nesigur :

— Zău dacă știu cu ce să încep... Întîi și întîi, dați-mi voie să vă asigur că m-am resemnat... Nu mai am nici un fel de pretenții... Dar pierderea neașteptată a moștenirii m-a dat peste cap... Știți, cînd mi-ați spus că renunțați la moștenire... mi-am ipotecat moșioara, cu gîndul că mîine-poimîine pun mîna pe bani și scap de toate datoriile. Ce era să

fac?... Tineretul se dă în vînt după petreceri... după toalete... Într-un oraş mare sînt atîtea ispite! Am avut cheltuieli şi cu gospodăria... Cumpără una, drege alta... Scadenţa era aproape, dar ce-mi păsa mie! N-aveam de unde şti c-o să vă răzgîndiţi peste noapte. Departe de mine gîndul să vă învinuiesc pentru asta!... O spun numai ca să înţelegeţi mai bine cum stau lucrurile. În sfîrşit, ce mai turăvura! De azi într-o săptămînă îmi vinde moşia cu toba şi rămîn la bătrîneţe pe drumuri, cu o liotă de copii...

— La cît se ridică datoria?

Oskar Gottlieb începu să se bîlbîie:

— E o sumă măricică... pentru buzunarul meu, fireşte... Două sute de mii...

Elsa se gîndi.

— O clipă. Vă dau imediat răspunsul.

Gottlieb, care nu se aşteptase ca totul să se aranjeze atît de uşor, se risipi în mulţumiri umile şi călduroase.

Elsa intră în biroul secretarului particular, dar imediat îşi dădu seama că Stirner nu mai lucrează de mult acolo: Străbătu încăperea şi trecu în cabinetul defunctului bancher.

— Oskar Gottlieb e aici...

Stirner ridică mirat din sprîncene:

— Nu mai spune?! A înviat din morţi? Ei, mai bine mai tîrziu decît prea devreme... Şi ce pofteste?

— Îmi cere nişte bani... I se vinde moşia la licitaţie.

— Cît?

— Zice că a ipotecat-o pentru două sute de mii...

Stirner se strîmbă.

— Minte! Paragina lui de pămînt cu tot ce are acolo nu merită nici jumătate! Îi dăm o sută de mii şi să nu-l mai prindem pe-aici!

— Ascultă, Stirner! Oricît, mă simt vinovată de toate necazurile lui. Şi-apoi... e atît de nenorocit...

Crede-mă, nu i-a fost ușor să vină la mine. Dă-i două sute de mii... Te rog.

Stirner rîse amuzat.

— „Te rog“... Asta-i bună! Stăpîna băncii îl roagă pe preasupusul ei servitor!... *Fräulein Glück*, aici totul îți aparține și orice dorință a dumițale e lege. Treaba mea este să fac să meargă bine căruța și să-ți execut ordinele!

Completă repede un cec pentru două sute de mii, apoi încuie carnetul în sertar.

— Poftim!

— Mulțumesc.

— Iarăși? Cînd ai să înveți să te porți ca o stăpîină?

Fericită, Elsa îi dădu lui Gottlieb cecul.

— Două sute de mii.

Oskar Gottlieb luă cecul cu o mină tremurătoare și începu din nou să mulțumească și să se scuze.

— Nu-mi mai mulțumiți atît, îl rugă Elsa jenată. Spuneți-mi mai bine ce ați pățit? Unde ați dispărut după proces?

— Am fost... am fost bolnav. Da, bolnav. O boală tare ciudată. Cînd am ieșit din sală, m-a cuprins deodată frica și o cumplită rușine de oameni... Fotografiile noastre au apărut în toate ziarele... Țineți minte, nu? Ei bine, mi se părea că fiecare trecător, fiecare birjar, toți puștii mă arată cu degetul și spun: „Uite-l pe ăla de l-a dezmoștenit frate-său pentru mîrșăvia ce i-a făcut-o“... Și pentru că nimeni nu știa despre ce este vorba, putea să-și închipuie orice: că i-am falsificat semnătura pe polițe, că am vrut să-l otrăvesc... Atunci am fugit... Răsuflă adînc și continuă: Da, *Fräulein*, am fugit... Dar nu departe. În timp ce ai mei mă căutau prin toată lumea, eu stăteam ascuns chiar aici, în oraș, la un vechi prieten al meu, un holtei bătrîn. Doar atît i-am spus: „O vorbă dacă sufli, îmi fac seama“. Deși nu era cazul să-l ameninț. El, oricum, nu m-ar fi trădat.

— Iertați-mă, rise Elsa, dar de prietenul dumneavoastră nu vă era rușine ?

— Deloc ! Dar nu v-am spus nostimadă : nici nu-i știam adresa. Cu toate acestea m-am dus direct la el, fără să șovăi, ca împins de la spate... Și unde mai pui că amicul meu m-a primit de parcă m-ar fi așteptat și doar nu ne văzuserăm de un car de vreme... Nici nu ne-am scris măcar de vreo zece ani încoace... Când mi-a deschis, a exclamat : „În sfârșit, ai venit !” Așa că la el am stat, ros de teamă și de rușine. Seara mă simțeam ceva mai bine și-mi ziceam că a doua zi o să ies de dimineață să iau aer. Dar în toiul nopții mă apuca o groază de mi se ridica părul măciucă în cap. Să nu rideți de mine, dar cred că-mi făcea cineva farmece ! Mă băgam cu capul sub plapomă și acolo încremeneam. Dimineața nici în sufragerie nu îndrăzneam să ies... Îi ziceam prietenului că mă doare capul și-l rugam să astupe bine ferestrele, să nu mă vadă cineva de afară.

— Ciudat, foarte ciudat...

— Citeam ziarele și urmăream cercetările cu suflul la gură. Din fericire apucaseră pe un drum greșit. Cât timp am stat ascuns la prietenul meu, o singură dată am râs : când am citit în ziar că m-ar fi găsit undeva în Argentina, într-un oraș... nu mai știu cum îi zice. Apoi s-au dumerit. Cel pe care l-au înhățat era un fermier venit la târg cu niște treburi. I-am văzut poza în ziare. E drept că semăna cu mine...

— Și cât a durat starea asta ?

— Exact pînă în ziua cînd ultima instanță mi-a respins definitiv apelul. Am simțit deodată că nu-mi pasă de nimic și m-am întors acasă... Mi-am văzut de treabă... pînă am primit somația. Atunci mi-am spus că singurul om care mă poate salva...

O bătaie în ușă îl întrerupse. Sauer și Emma Fiterură voie și intrară. Dîndu-și seama că deranjează, bătrînul se grăbi să plece.

Elsa făcu ochi mari : Sauer purta frac, iar Emma o rochie albă, cu un buchețel la piept. Amîndoi radiau.

Sauer, cu Emma de braț, se apropie :

— Dă-mi voie să ți-o prezint pe... Emma Sauer. Felicită-ne, *Fräulein Glück*, ne-am căsătorit !

Elsa, albă ca varul, se ridică în picioare. Emma, după o clipă de șovăire, dădu s-o îmbrățișeze. Bîruiindu-și tulburarea, Elsa o sărută cu răceală și-i întinse mîna lui Sauer. Prea fericită ca să observe ceva, Emma începu să ciripească :

— Să vezi, dragă... Mare năzdrăvan e Otto al nostru. Își învălui soțul într-o privire drăgăstoasă și continuă : Aseară eram la teatru. Deodată îl aud : „Ne cununăm... chiar acum. Haide !“

— Și te-ai hotărît pe loc ? se miră Elsa.

Emma făcu o mutrișoară care voia să spună : „Cine dă cu piciorul norocului ?“

— Știi, parcă ne împingea cineva de la spate. Nici n-am mai stat să vedem sfîrșitul, deși era o piesă tare interesantă... Stai, cum îi spune... Îmi scapă titlul. Cu o contesă... Dar n-are nici o importanță. Așadar, nici nu mai așteptăm sfîrșitul și fuga după pastor. L-a sculat din pat nebunul de Otto ! Era un bătrînel caraghios, buimac de somn ! Ne-a citit el acolo, bîr-bîr-bîr, bîr-bîr-bîr, și gata !... Spune, Elsa, ești supărată pe mine ? încheie ea spășită.

Candoarea ei copilărească aduse un zîmbet pe buzele Elsei. De astă dată ca urmare a unui sincer îndemn, o prinse în brațe și o sărută.

— Cum să fiu supărată pe... o păpușică ? Sper că ești fericită, nu ?

— Mai mă-ntrebi ? răspunse Emma, încruntîndu-se ca să dea mai multă greutate cuvintelor sale.

Dar cînd Elsa se uită la Sauer, zîmbetul îi îngheță pe buze : acesta o pierdea din ochi pe tînăra-i soție.

„Așadar, n-a făcut-o din răzbunare. O iubește !
Și tocmai acum... Parcă-i un făcut. Ia stai ! Cine a
mai spus-o ? Aha ! Oskar Gottlieb... Zicea și el că
parcă i-a făcut cineva farmece... Ce-or fi însem-
nind toate astea ? Uf, iar mi se încurcă gin-
durile !...”

Glasul lui Stirner o făcu să se cutremure.

— Uite-i și pe tinerii căsătoriți ! exclamă el, apă-
rînd în ușa cabinetului.

„De unde știe ?” se miră Elsa.

Ca să nu fie de față cînd Stirner va felicita tinăra
pereche, ieși fără zgomot.

— Felicitările mele !

Sauer îi strînse mîna bărbătește, fără nici o urmă
de resentiment.

— Am vrea să plecăm diseară în călătorie de
nuntă, gunguri Emma. Aveți ceva împotrivă ?...
Dumneata și cu Elsa...

Stirner dădu să se încrunte, dar imediat se stă-
pîni și-i zîmbi Emmei :

— Absolut nimic, păpușico ! Și unde vreți să
mergeți ?

— La Nisa, ori poate în Norvegia... Otto vrea
să mergem în Norvegia, dar mie mi-ar place mai
mult la Nisa.

— Cum adică, au și început divergențele ? Prea
devreme ! glumi Stirner. Ai dreptate, Emma. Ce să
cauți în Norvegia ? Acolo îți îngheață năsul ! Ai
grijă de ea, Sauer ! Așadar, la Nisa !

— Mulțumesc, Stirner. Să ne grăbim atunci. Cîte
avem de pregătit... Își prinse soțul de mîna și-l
trase spre ieșire. Hai, Otto, mișcă-te odată ! Doar
cîteva ceasuri mai avem...

Sauer închiriasse nu de mult un mic și cochet
apartament într-o casă bătrînească, iar de dimi-
neată își adusese și Emma lucrurile aici.

Tinerii căsătoriți năvăliră pe ușă cu o exuberantă
voioșie și tot flecărînd se apucară să-și facă ba-
gajele.

— Aşadar, la Nisa !

— Dacă zici tu.

— Doamne, ce zor pe noi. Ca la foc ! Uite, valiza asta-i bună. E mai încăpătoare. Trase de sub pat, un geamantan cît toate zilele. Ce ai în el, bolovani ?

— Nu, nişte cărţi. Lasă că le scot eu... Ascultă... Ce-ar fi să amînăm plecarea ?... Dă-mi trusa...

— Cum să amînăm ?! Ce-ţi veni ?! Ba plecăm diseară !... Mă gîndesc numai că nu am un costum de voiaj...

— Îţi cumperi pe drum. Deocamdată pune-ţi rochiţa gri. Îţi stă bine şi-i mai comodă...

Se aşezară jos, în faţa geamantanului uriaş, şi începură să-l golească de cărţi. Deodată încremeniră ca săgetaţi de un gînd neaşteptat, apoi se priviră miraţi :

— Ce ne-a venit să ne aşezăm pe parchet ?! se miră Emma. Uite, mi-am murdărit rochia !... Şi de ce-ai scos valiza ? Pleci undeva ?

— Nu plec nicăieri... Poate ai vrut să-mi vezi cărţile.

— Eu ?! Cărţile astea plicticoase ?... Fii serios ! Să ştii, iubitule, că ne-am zăpăcit de fericire !

Rise cristalin şi sări peste valiză drept în braţele lui Sauer.

Acesta însă se indispusese : întîmplarea cu geamantanul ajuns cine ştie cum în mijlocul camerei îl obseda.

— Hai, ce te-ai bosumflat ? Te-am supărat cu ceva ? Emma făcu un botic atît de nostim încît Sauer se mai însenină.

— Păi cum să nu mă supăr ? Nici nu te-ai mutat bine aici şi mi-ai şi întors casa pe dos !

— Eu ! Ce nevoie avem de cărţile tale şi de... cufărul ăsta ? bombăni Emma dînd un picior geamantanului. O fi ieşit singur de sub pat. Marş la loc ! Marş ! Hai, ajută-mă, urîciosule !

Zvirli cărţile de-a valma înăuntru, împinseră valiza sub pat şi nici că mai pomeniră de călătoria de nuntă...

XII. LA ȘASE SEARA

— Nu uita, Elsa, că mâine e duminică! La șase seara aștept un răspuns. Iar acum, plec. Ceva foarte urgent. Mă întorc la noapte sau, poate, dimineața. Așadar, pe mâine...

Elsa rămase singură în grădina de iarnă. Nu se gîdea la răspunsul pe care trebuia să i-l dea lui Stirner. Altceva o frămînta: neașteptata căsătorie a lui Sauer a durut-o cumplit.

Niciodată nu s-a simțit atît de singură și de părăsită.

Peștișorii se mișcau încet în acvariu, cu mlădieri și întorsături zvicnite ce făceau să le scapere solzii aurii.

Elsa pizmuia micuțele făpturi. Și peștișorii erau captivi, ca și ea, într-un palat de cleștar, dar erau mulți, zglobii și nu-i frămîntau, ca pe ea, atîtea gînduri chinuitoare. Nici în zilele cele mai grele, cînd se zbătea pentru o bucată de piine, nu s-a simțit atît de năpăstuită. La urma urmelor, ce i-a dat bogăția?...

Procesul plin de enigme și averea moștenită au izolat-o de fremătătoarea mulțime a oamenilor simpli care trăiesc cum le place, se plimbă pe străzi, se duc la cinematograf. Cînd ieșea în oraș, stîrnea curiozitatea. Toți erau cu ochii pe ea, de nu mai putea face o mișcare. Pînă la urmă s-a claustrat de bună voie în clădirea băncii. Nu exista gust sau capriciu pe care să nu și-l poată permite și totuși nimic n-o bucura. Numai un perete transparent, de sticlă, o despărțea de lumea plină de culori scînteietoare, dar pentru ea acest perete era de netrecut.

— Vai, cît sînt de nefericită!... șopti copleșită de durere.

Azi, ca și ieri, ca și alaltăieri, stă aici, singură, ascultînd bătăile pendulei care trezesc ecouri lu-

gubre în odăile pustii. De jos se auzi mormăitul unui motor : pleca Stirner.

Ah, da, Stirner !... Mîine trebuie să-i dea răspuns. Știa, simțea că i s-a dat un ultimatum.

Dar ce o poate sili să răspundă ?

Timpul trecea. Ciudat ! Își simțea mintea din ce în ce mai limpede. De cînd ? De cînd a plecat Stirner. Parcă i se luau pe rînd vîluri de pe ochi. Boala lui Oskar Gottlieb : „parcă îi făcea cineva farmece“, căsătoria subită a lui Sauer, la fel de stranie...

De cînd a murit Karl Gottlieb, în casa asta toți se întreceau în fapte absurde, contradictorii, lipsite de cea mai elementară logică. Aici, desigur, se ascunde cheia misterului !... Un singur om a rezistat acestui val de nebunie : Stirner !

Stirner !...

Ori poate chiar el a declanșat totul ?! Atunci, în barcă, a pomenit ceva despre o armă puternică, o armă care i-ar îngădui să stăpînească lumea... A crezut că glumește... Să fie cu puțință ? E într-adevăr în stare să se joace cu oamenii ca mița cu șoriceii ? Dar de unde această putere ? În ce constă ea ?... Să fie Stirner un fel de magician, un al doilea Cagliostro ?...

O străbătură fiori de gheață și începu să tremure.

Imaginea unui uliu rotind deasupra prăzii îi stăruia în minte. Pasărea hrăpăreață era Stirner, iar prada... ea ! N-are unde să se ascundă, n-are unde să fugă, să se smulgă din ghearele lui ascuțite !

Se ridică în picioare, cu răsufierea tăiată, dar imediat recăzu pe bancă.

O cuprinse groăza.

— Nu, nu, nu ! Speriate de strigătele ei, păsărelele țîșniră stol din rămuriș.

Din sală pustie de alături, spre care ușa rămăsese deschisă, ecoul repezi înapoi ca un hohot : „Nu, nu, nu !“ Spre mirarea Elsei, acest ecou neașteptat o învioră, îi dădu curaj. Era ca și cum un prieten nevăzut i-ar fi spus „Firește că nu !“ Nu trebuie să se predea fără luptă, nu trebuie să se lase înfrîntă, jucărie în mîinile lui, nu trebuie să se dă-

ruiască unui om pentru care nu simte nici un pic de dragoste.

Trecu în sală.

„Ce să fac, ce să fac?“ se zbuciuma ea, rătăcind printre tablouri. Privirea îi căzu din întâmplare pe unul din ele: un beduin călare pe un cal arab gonea ca vîntul prin deșert, ca să scape de urmăritori. Burnusul alb îi flutura ca o aripă.

„Chiar dacă beduinul va pieri, și-a apărât viața pînă la ultima suflare... Să fug! Să fug cu orice preț!“

Se apropie de pian. Revăzu ca aieva scena de acum cîteva zile. Stirner, cu fața palidă, prelungă, cu veșnicul rictus batjocoritor, stătea aici și o asculta cum cîntă. Niciodată nu i s-a părut atît de respingător.

Să fugă imediat! Dar cum? Unde? Nu are nici un ban!

— Sînt miliardară! șopti ea cu amărăciune. O miliardară săracă!... Abia ieri i-a dăruit lui Gottlieb două sute de mii. Pentru ea însă n-a cerut niciodată nimic. Ceva o oprea. Ce anume? Poate mîndria?

De fapt, nici n-a avut nevoie. Nu ieșea aproape niciodată, iar cînd făcea cumpărături, totul i se aducea acasă și Stirner achita notele.

Dar stai! Își aduse aminte că trebuie să-i mai fi rămas ceva bani din ultimul salariu. Fugi în camera ei și își scotoci febril poșeta.

Banii erau acolo! Nu mulți, dar de ajuns ca să poată lua trenul. Bine, dar pe urmă? Oriunde, orice bancă i-ar deschide credit nelimitat. În felul acesta însă Stirner ar afla unde se găsește.

Căzu pe gînduri.

Fie ce-o fi! Decît viața care o așteaptă aici, mai bine muritoare de foame!...

În cîteva clipe se îmbracă și coborî la primul etaj. Un dog bălțat sta tolănit pe covor, chiar în fața ușii. Văzînd-o, ciinele dădu prietenos din coadă. Elsa îl mîngîie și încercă să-l dea la o parte, dar ciinele nu se clinti din loc. Iar cînd încercă să-l ocolească și să deschidă ușa, dogul îi puse etichete

pe umeri și, mîrîind amenințător, începu s-o împingă înapoi.

Speriată, bătu în retragere.

— Ce-i cu tine, Buccfal ? întrebă ea blind.

Ciinele începu iar să dea din coadă, dar la o nouă încercare a Elsei își arătă colții înspăimîntători. Da, Stirner avea paznici de nădejde !... Să ceară ajutor ? Ar însemna să se trădeze. Îi veni o idee. Intră în cabinetul lui Gottlieb (ușa era deschisă), se așază în fotoliul de pe platforma liftului, apăsă pe buton și coborî la parter, în birourile băncii.

„Am fost mai vicleană ca tine, Stirner !“

Deși surprinși, gardienii o lăsară să treacă fără o vorbă, arătîndu-i tot respectul cuvenit. Uf ! I-a fost teamă că paznicii au consemn să nu lase pe nimeni să iasă.

Cînd pîși pragul clădirii pe care ajunsese s-o urască, inima îi bătea cu putere. Respiră cu nesaț aerul îmbălsămat al primăverii și se pierdu în mulțime. În sfîrșit liberă ! Dădu colțul, strigă un taxi și porunci șoferului s-o ducă la cea mai apropiată gară. Să plece mai repede, cît mai departe !

La gară, hamalul o întrebă ce bilet să-i ia.

— Vezi și dumneata... pînă unde ajung banii...

Abia cînd îi observă mirarea, Elsa înțelese că a comis o imprudență : dacă se vor face cercetări, omul își va aduce aminte de această călătoare. Dar ce mai putea face ? În înfrigurarea ei, nu era în stare să-și măsoare vorbele.

Se liniști abia cînd trenul se puse în mișcare. Pînă în ultima clipă s-a temut că-l va vedea pe Stirner apărînd pe peron, deși știa că e plecat din oraș.

Cînd suburbiile Berlinului rămaseră în urmă și văzu cîmpia așternîndu-se pînă-n zare, îi dădură lacrimile de bucurie. Lumina asfințitului poleia în aur clădirile risipite ale fermelor. Turmele se mișcau alene pe verdele de smarald al ierbii tinere.

Totul o încînta. Se uita mereu pe fereastră și fredona :

„Ca o rîndunică pretutîndeni zbor“.

Nu se gîdea la nimic. Gusta din plin bucuria libertății recîștigate. Dar cînd umbrele serii perde-luiră priveliștea, iarăși o năpădiră îndoielile.

— Eh, mai rău în orice caz nu poate fi !

Se dezbracă repede și, obosită de zbuciumul ace-lei zile, adormi imediat.

Cît a dormit ? Nu-și putea da seama.

Se trezi brusc și se uită mirată în jur. E într-un vagon ! Cum a ajuns aici ? Simțea crescînd în ea o neliniște, și încă un sentiment pe care deocamdată nu reușea să-l definească. Sentimentul acesta, lim-pezindu-se treptat, ajunsese pînă la urmă s-o domine.

„De ce am plecat ?... Trebuie să mă întorc ! Stir-ner ! Iubitul meu ! Mă așteaptă !...“ Îi revăzu chipul trist din seara cînd o ascultase cîntînd. Chipul acesta îi era acum nespus de drag.

Se îmbracă repede și ieși pe culoar. Era foarte devreme. Pasagerii buimaci de somn se îndreptau spre toaletă cu prosoapele pe umăr.

— Domnule conductor, cînd oprește trenul ?

— La prima stație... Conductorul, un bărbat cor-polent, cu mișcări exasperant de încete, își scoase tacticos ceasul mare de argint, deschise fără grabă capacul și, după o îndelungă chibzuială, răspunse :

— Peste douăsprezece minute, *Fräulein*.

Elsa bătea din picior nerăbdătoare.

— Vai ce mult !... Și am vreun tren înapoi spre Berlin ?

— Cum sosim noi, pleacă acceleratul. Dacă îl apucați...

Elsa își mușca buzele.

Cînd trenul ajunsese în gară, sări din vagon înainte de a opri și reuși să prindă acceleratul.

Găsind-o fără bilet, controlorul îi dresă proces-verbal, dar Elsa aproape că nu-și dădea seama ce se întîmplă. Răspundea totuși automat la toate în-trebările.

Cînd își rosti numele, omul o privi cu respect și curiozitate.

Elsa nu-și găsea locul. Ieșea mereu pe culoar, trecea de la o fereastră la alta. I se părea că acceleratul se tirăște ca un melc și îi venea să plângă de ciudă.

Aerul ei bizar și mișcările dezordonate atrăgeau atenția celor care treceau pe coridor.

— Mai avem mult ? întreba ea din clipă în clipă și, plictisiți, pasagerii începură să se ferească de ea. Atunci intră într-un compartiment gol, se trînti cu fața în jos pe bancă și murmură ca în delir :

— Ludwig ! Ludwig ! Ludwig ! Ce dor mi-e de tine !

În sfîrșit ajunse în Berlin.

Elsa își croi drum prin mulțime, străbătu în fugă peronul și sări în primul taxi.

— Banca „Elsa Glück“ ! Cît se poate de repede !

Stirner o aștepta în picioare, în mijlocul cabinetului.

Elsa năvăli pe ușă cu părul în dezordine și, plîngînd în hohote, i se aruncă în brațe.

— Ludwig, dragul meu, în sfîrșit !

Pe fața lui Stirner, fericirea lupta cu tristețea.

— Ești a mea ! șopti el, sărutîndu-i ochii închiși.

Ceasul bătu de șase ori.

I. DEZASTRU LA BURSA

Lumea financiară intrase în panică.

Bursa părea că-și duce activitatea pe un vulcan. Peste două mii de falimente în mai!... Cinci mii în iunie!... Cît timp a fost vorba de întreprinderi mai mici, ziazele financiare încercau să atenueze impresia de catastrofă iminentă și să liniștească opinia publică. „Criza — pretindeau ele — nu va face decît să epureze viața economică a țării de firmele neserioase și efemere răsărite pe terenul speculei.“ În iunie însă criza înghiți și cîteva societăți mari, cu tradiție. A fost o lovitură cumplită pentru industrie și pentru mulțimea micilor acționari. Presa nu mai încerca să-și ascundă îngrijorarea: cataclismul se anunța redutabil, cu atît mai mult cu cît — de astă dată — apariția crizei nu putea fi explicată prin obișnuitele fluctuații ale „conjuncturii economice“. Părea că un flagel s-a abătut asupra întreprinderilor financiare, făcînd ravagii cumplite. În primele zile ale lui iulie doar trei bănci mari mai rămăseseră în toată țara: „Münsterberg“, „Schumacher“ și „Elsa Glück“. Primele două pierduseră circa treizeci la sută din capital. Banca „Elsa Glück“, dimpotrivă, în loc să piardă, aproape că își triplase capitalul. Ultima luptă, pe viață și pe moarte, urma să se dea între acești trei coloși ai finanței. Capitalul băncii „Elsa Glück“ întrecea și capitalul băncii „Münsterberg“ și pe cel al băncii „Schumacher“. Dacă însă cele două bănci s-ar fi unit, ar fi realizat un capital precumpănitor, cu toate pierderile suferite între timp.

Mai era posibilă, pentru fiecare din ele, și o altă combinație: să ajungă la o înțelegere avantajoasă

cu banca „Elsa Glück“ sau chiar la o fuziune, cu păstrarea unor anumite drepturi. Și Münsterberg, și vulpoiul de Schumacher — fiecare pe cont propriu și ferindu-se de celălalt — trimiseră oameni de încredere la Stirner, ca să „sondeze terenul“. Dar cum să te înțelegi cu „geniul rău“? (Așa i se spunea în cercurile financiare lui Stirner!) Necruțător cu rivalii, îl concedie și pe primul, și pe al doilea, cu aceeași ironie batjocoritoare. Nemaipomenitul său noroc în afaceri, precizia cu care prevedea cursul bursei și inexplicabila influență pe care o avea asupra celor din jur făceau din el un adversar de temut.

Financiarii și curtierii povesteau în șoaptă, de parcă s-ar fi temut să nu-i audă un dușman nevăzut, despre diferiți bancheri care, la puțină vreme după ce dădeau ochi cu Stirner, își pierdeau parcă mințile și, asemenea unor novici fără experiență, se lansau în tranzacții absurde, care îi duceau în câteva zile la ruină. Iar capitalurile lor se mutau invariabil în safeurile subterane ale băncii „Elsa Glück“. Ce au discutat cu Stirner la ultima întrevedere, înainte de prăbușire, nimeni n-ar fi putut spune. Chiar și cei care încă nu și-au pus capăt zilelor, căzuți într-o adâncă stare depresivă, nu erau în stare să dea un răspuns coerent. Tocmai de aceea Münsterberg și Schumacher evitau o întrevedere personală și acționau printr-o rețea întreagă de intermediari.

Cum tratativele nu duseră la nici un rezultat, Schumacher și Münsterberg înțelesesă că numai contopirea acestor bănci — rivale de mai bine de cincizeci de ani — le va permite dacă nu să învingă, cel puțin să continue lupta.

De fapt lupta comună împotriva băncii Glück părea să aibă mulți sorți de izbândă, în minile lor fiind concentrat grosul acțiunilor celor mai mari firme comerciale și industriale ale țării: minele de cărbuni, fabricile de coloranți, uzinele de automobile, de aparate de radio și electrice, căile ferate urbane și numeroase șantiere navale... Unde mai pui milioanele de mici acționari — fermieri, funcționari,

bucătari ai navelor, ba chiar și lift-boy. Soarta modestelor lor economii atârna de destinul băncilor „Münsterberg“ și „Schumacher“. Așadar, cei doi bancheri aveau de partea lor și „cercurile largi ale opiniei publice“.

În dimineața zilei de 15 iulie Sauer, cel mai devotat și cel mai zelos ajutor al lui Stirner, intră în cabinet să dea raportul.

Stirner îi întinse mâna și Sauer, strălucind de fericire, i-o strînse cu putere.

— Servus, Sauer ! Ce-ți face păpușica ?

— Mulțumesc. M-am alarmat degeaba. Ieri a fost medicul s-o vadă.

— Și ?

Sauer roși :

— Vom avea un copil...

— Ei, nu mai spune ! Felicitările mele ! Și cele mai bune urări Emmei. Ceva noutăți la bursă ?

— Da, și încă senzaționale. Münsterberg și Schumacher pactizează împotriva noastră ! Vor să fuzioneze într-o societate anonimă și se aude că guvernul îi va sprijini.

— Știam.

Observînd mirarea lui Sauer, Stirner zîmbi din colțul gurii :

— Păi ce altceva le rămîne de făcut ?... Cînd vor să înfrunte un dușman mai puternic, fiarele se adună în haite. Cît despre cei din guvern... sînt bucuroși să aibă un tampon între banca de stat și mine. Dacă sare în aer grăsanul de Münsterberg și țîrul de Schumacher după el, în tot statul rămîn numai două forțe financiare : eu, adică banca soției mele, și banca de stat... Și-n cazul ăsta, nu se știe cine va fi mai tare.

Deși obișnuit cu succesele amețitoare ale prietenului său, Sauer rămase stupefiat :

— Nu mergi prea departe, Stirner ?

— Ascultă, prietene. Lumea în care trăim se află — ca să spun așa — într-un echilibru instabil. Ori urci, ori te prăbușești. Cercul, cînd nu se mai

învîrtește, cade... Și cum reacționează bursa la proiectata fuzionare ?

— Într-o singură zi, acțiunile lui Münsterberg și Schümacher au urcat cu cincizeci de puncte.

— Dă ordin tuturor agenților noștri să le cumpere !

— Cum ? ! Mizezi pe Münsterberg și pe Schümacher ? !

— Mizez pe Glück ! Cum de nu-mi înțelegi jocul ?... Fă-le să urce mereu ! Cu cît vor fi mai bine cotate, cu atît mai bine pentru noi. M-am plictisit de vînat mărunt ! Vreau să dau lovitura cea mare !

Semnă hîrțiile, dar cînd Sauer dădu să iasă, îl strigă :

— Îmi trebuie adresa ministrului comerțului și-a ministrului finanțelor ! De acasă...

— Sînt în îndreptar !

— Ai dreptate... Ce zici, Sauer, n-am putea găsi un pretext să-i aducem aici ?

— N-aș crede.

— Nu vin, zici ? Să-l refuze ei pe Ludwig Stirner ? Dar lasă. Mai avem timp. Ne descurcăm noi și fără această vizită... Adu-mi, te rog, planul orașului.

Sauer se execută.

— Mulțumesc. Nu mai am nevoie de dumneata.

Stirner luă o busolă, orientă planul, notă cu puncte locuințele celor doi miniștri, trase linii drepte de la aceste puncte la un al treilea punct ce marca banca „Elsa Glück“ și măsură unghiul făcut de fiecare linie cu direcția sud-nord a hărții orientate.

— Gata !... Și-acum, domnilor miniștri, dacă muntele nu vine la Mahomed...

Apoi se închise în camera lui.

Peste vreo zece minute Elsa intră și se așeză în fotoliul adînc din fața biroului. Imediat se auzi o cheie răsucindu-se în broască și apărură Stirner. Elsa îi alergă în întîmpinare cu brațele întinse, iar Stirner, luîndu-i mîinile, i le sărută cu duioșie.

— M-ai chemat, Ludwig ?

O luă de braț și ieșiră :

— Da, scumpa mea. Am terminat ce am avut de făcut în dimineăta aceasta, așa că-mi pot îngădui un ceas de odihnă. Vrei să luăm masa în grădina de iarnă ?

Elsa se luminează la față :

— Ne vedem atît de rar.

— Ce să fac, scumpa mea... Bătălia e în toi !... Știi că averea ta s-a triplat ? Iar peste cîteva zile vei fi stăpîină pe capitalurile tuturor băncilor particulare din țară.

Se așezară la masă. Stirner turnă vin în pahare.

— Vei fi regina bursei ! Sorbi o înghițitură. De altfel, nu va mai exista nici un fel de bursă. Bursa va fi aici. Dacă nu erai măritată, cîți prinți de sînge ți-ar fi oferit bucuroși mîna și inima ! Dar și eu, nu poți să spui că-s de lepădat. Datorită mie...

— Vai, dar n-am spus-o niciodată !

— N-ai spus ?... Cu atît mai bine.

Ciocniră.

— Știi, Ludwig, aș fi mai fericită dacă în loc să-mi fi triplat averea, ai sta de trei ori mai mult cu mine. Mi-e atît de urît singură... Nu trăiesc decît pentru clipele cînd ne vedem...

— Mai ai puțină răbdare, draga mea. După ce-i voi doborî pe ultimii noștri adversari, ți-i voi zvîrli la picioare ca pe o pradă de război...

Sauer intră și se înclină respectuos în fața Elsei. Ea îi răspunse cu un mic semn din cap.

— Iertați-mă că vă deranjez. Apoi către Stirner : În hol e un individ care vrea să-ți vorbească personal. Spune că-i ceva foarte urgent. Am impresia că e un agent al lui Schumacher.

Stirner ieși.

— Cum se simte Emma ? întrebă Elsa.

— Mulțumesc... Mai bine.

— Vezi că am avut dreptate ? Te-ai speriat degeaba. Emma mamă !... Nici nu-mi vine să cred... Zău că i-ar sta bine să se joace cu păpușile... Am să trec azi s-o văd.

— O să se bucure.

Stirner se întoarce :

— Ai ghicit, Sauer ! În ultima clipă, vulpoiul de Schumacher e gata să-și trădeze aliatul dacă primesc să-mi fie asociat... A încercat să mă intimideze, mi-a promis marea cu sarea... Într-un cuvînt, a aruncat în luptă întreg arsenalul său de speculant bătrîn.

— Și ?

— L-am trimis la plimbare. I-am spus : transmite-i domnului Schumacher că n-am nevoie nici de asociat, nici de dădacă. Scurt pe doi ! Stai, Sauer. Servește...

Și se așezară la șuetă, ca doi buni prieteni pe care fi leagă și o stimă reciprocă. Recentele furtuni n-au lăsat nici o urmă în inimile lor.

II. CEL MAI PUTERNIC ÎNVINGE

În ziua cînd guvernul urma să aprobe constituirea noii societăți, rezultată prin fuzionarea băncilor „Münsterberg“ și „Schumacher“, Stirner îl chemă pe Sauer la o oră foarte matinală și-i dădu următoarea dispoziție :

— Vinde toate acțiunile „Münsterberg“ și „Schumacher“ ! Una să nu rămînă !

— Bine, dar într-o singură noapte ele au urcat cu 26 de puncte ! Am fost informat din sursă sigură că guvernul va da aprobarea cerută. Cred că...

— Crezi ce vrei, dar execută întocmai instrucțiunile. Du-te imediat la bursă și ține-mă la curent prin telefon !

Sauer dădu din umeri și plecă. Peste o oră îl sună pe Stirner.

— Acțiunile se vînd ca pîinea caldă ! Cursul urcă mereu.

— Perfect ! Cînd se întrunește guvernul ?

— La două fix !

— Le poți vinde pe toate pînă la ora aceea ?

— Într-o oră, una nu-mi mai rămîne !

— Bine ! Peste o oră mă chemi iar !

Dar Sauer telefonă peste o jumătate de ceas.

— Am vîndut toate acțiunile ! La bursă se petrece ceva nemaipomenit. Mulțimea a înțesat toată piața. Circulația e blocată. Tramvaiele abia își fac loc, iar mașinile...

— Nu mă interesează ! Acțiunile noastre cum stau ?

— Îmi pare rău, dar... au început să scadă...

— Minunat ! Lasă-le să mai scadă, apoi cumpără !

Elsa apăru în ușă :

— Ludwig, ești tare ocupat ?

— ...cumpără tot ce se oferă ! continuă Stirner în receptor. Și sună-mă cît mai des ! Apoi, către Elsa : Da, draga mea. Mănîncă singură. Rămîn lîngă telefon toată ziua și, probabil, toată noaptea !

Elsa nu-și putu stăpîni un gest de ciudă. Stirner puse receptorul în furcă și veni lîngă ea.

— Puțină răbdare, dragostea mea. Astăzi dăm bătaia decisivă. Trebuie s-o cîștig. Mîine vei fi o regină neîncoronată și în mîinile tale vor fi bogății...

— Ludwig, murmură Elsa cu reproș.

— Fie ! Nu-ți mai vorbesc despre asta. Ce face Emma ? Ai fost la ea ?

— Doctorul spune că are ceva la rinichi... Cine și-ar fi închipuit !... Și că o naștere i-ar putea fi fatală.

— Mda... făcu Stirner cu gîndul în altă parte.

— Dar ea spune că mai bine moare decît să renunțe la copil.

— Foarte bine, foarte bine...

Din nou zbîrnîi telefonul. Stirner tresări și o sărută absent pe frunte :

— Fii cuminte și caută de te distrează. Cînd se va termina totul, plecăm pe Riviera !... Alo ! Da...

Elsa suspină și ieși.

— La douăsprezece? Adică peste o oră?... N-au decît! Cum afli ce a hotărît guvernul, îmi comunicî! Trînti receptorul și începu să măsoare cabinetul în lung și în lat.

— Guvernul se întrunește la douăsprezece, nu la două cum fusese vorba. Prin urmare experiența a reușit! Acum sînt mai sigur ca oricînd de victorie. Și dacă am învins acum, voi învinge întotdeauna!... Ești atotputernic, Stirner!

Încremeni în mijlocul camerei cu capul pe spate, cu ochii întredeschiși și un zîmbet de deplină satisfacție pe buze:

— Dar nu, nu e momentul să mă las îmbătat de putere! Lupta se mai dă încă. Trebuie să-mi concentrez toate forțele pentru ultima lovitură!

Se încuie iarăși în camera lui, iar cînd ieși de acolo, peste o oră, avea fața răvășită, și cîteva şuvițe de păr îi cădeau pe fruntea nădușită. Se pieptănă și se lăsă istovit într-un fotoliu. Pleoapele grele aproape că-i ascundeau privirea.

Telefonul! Sări ca împins de un resort și smulse receptorul din furcă.

— Alo!? Da, eu! Spune, Sauer!

Dar nu era Sauer, ci Spielmann, un agent al lui Stirner.

— O veste formidabilă! Chiar acum s-a terminat ședința guvernului. Cererea a fost respinsă! Schumacher i-a trîntit-o ministrului în față: „Trădătore!” Așa a strigat. Pe Münsterberg, ce să spun, l-a lovit damblaua și l-au dus acasă mai mult mort decît viu!

Stirner nu mai ascultă restul. Puse receptorul la loc cu mîna tremurătoare și răcni atît de tare „Victorie!”, încît Falk, care moțăia încovrigat lîngă fotoliu, sări ca ars și-și privi stăpînul cu mirare.

— Victorie, Falk!!

Aruncă batista într-un colț al camerei și porunci:

— Aport!

Din cîteva salturi, cîinele i-o aduse la picioare.

— De-acum înainte așa o să facă toți ! Ha-ha-ha !! rîse el sarcastic. Luă ciinele de laelele dinaintea și, ridicîndu-l, îl sărută pe cap. Dar pe ceilalți n-am să-i pup, Falk, pentru că sînt mai proști ca tine... și mă urăsc ! Da, mă urăsc ! Dar nu-i nimic. Cu atît mai plăcut îmi va fi să-i pun să facă sluj !

Din nou sună telefonul.

— Sauer ? Da, știu ! Mi-a telefonat Spielmann adineaori. Care e reacția bursei ?

— Explozia unei bombe n-ar fi avut un efect mai mare ! Parcă-i balamuc !

— Acțiunile Münsterberg ?

— Scad vertiginos ! Ești un geniu, Stirner !

— Lasă complimentele ! Fii atent la ce-ți spun : cînd acțiunile falșilor ăstora o să se vîndă la prețul hîrtiei de ambalaj, începe și cumpără... N-ai grijă, le facem noi să-și recapete valoarea ! Dă dispoziții, Sauer, și poți să pleci la masă. Ți-ai îndeplinit misiunea. Ești liber !

— Mersi de-așa libertate ! Pe unde să ies ? Parcă aș fi în mijlocul unei turme turbate. Nici brancardierii de la salvare nu pot răzbate pînă aici să-i care pe toți leșinații și striviții de mulțime !

— Ei, dacă tot ești sechestrat acolo, povestește-mi ce se întîmplă.

Și Sauer povestea : după o consultare de zece minute, curtierii au constatat că devalorizarea hîrtiilor „Münsterberg“, „Schumacher“ și-ale celorlalte cîteva mici bănci satelite acestora nu poate fi oprită. Așadar, faliment ! În fiecare clipă se prăbușeau averi și hîrțile treceau din mînă în mînă.

După miezul nopții tensiunea atinse apogeul. Nu numai piața din fața bursei, dar și piețele învecinate erau înțesate de automobilele marilor acționari. Vegheau în limuzinele lor, palizi, cu privirile rătăcite. Fiecare buletin anunța o nouă scădere a cursurilor. Dar chiar în clipa cînd erau comunicate prin telefon și telegraf, aceste cifre nu mai corespundeau realității. Părea că o calamitate cumplită ar fi pustiit orașul și toți sinistrații s-au refugiat în parcul din

apropierea bursei. Aici, un loc pe-o bancă ori pe bordura de piatră a parcului costă mai scump decât o cameră în cel mai luxos hotel. Spre ziuă, doi agenți de schimb și un bancher își pierdură mințile.

— Moarte lui Stirner ! țipa unul din ei...

Erau atât de furioși, încât trebuiră să-i pună în cămăși de forță și să-i ducă la ospiciu.

O dată cu primele raze ale soarelui, zbuciumul se potoli, cum se sting ultimele pîlpîiri ale unui incendiu. Milionarii de ieri ieșeau împleticindu-se din clădirea bursei, îmbătrîniți cu zece ani, albiți și încovoiați.

Mulțimea se mai rărise. În sfîrșit, izbuti și Sauer să iasă. Se opri în mijlocul pieței, clătînîndu-se de oboseală, și trase cu nesaț aerul proaspăt în piept.

„Aceeși panică domnește în toată țara... gîndi el. În noaptea aceasta sute de mii de oameni au fost ruinați, milioane de mici acționari și-au pierdut economiile. Nebunul acela îl acuza pe Stirner... Dar ce vină are Stirner ? Cel mai puternic învinge !... Teribil e Stirner ăsta ! Are un cap !“

Zimbi și căscă cu poftă.

Iar Stirner, după ce primi ultimul raport, se ridică de la birou și se întinse cu voluptate. Îl cuprinsese oboseala plăcută a omului care a muncit din greu, dar cu spor. A învins ! Și victoria lui însemna mai mult decât îngenuncherea cîtorva bancheri și miniștri. Nu mai încăpea îndoială că poate oricînd învinge rezistența omului ! Iată dovada. La început familia Gottlieb, apoi Emma, Sauer, Elsa... Și-acum, ăștia !

— Nimeni nu-mi mai poate ține piept ! Curînd voi fi stăpînul lumii ! rosti orgolios.

Nu-i era somn.

Urcă și bătu la ușa Elsei.

Era îmbrăcată. Nici ea nu se culcase. Deschise îndată și strălucind de fericire întinse brațele spre el.

— În sfîrșit, ți-ai adus aminte că exist și eu pe lume !

III. VILA ALBĂ

Banca „Elsa Glück“ (pe firmă continua să figureze numele de fată al Elsei) era suveranul absolut al lumii financiare.

Elsa nu se simțea deloc mai puternică. Ca și mai înainte, rățăcea singură prin casa pustie, și numai puținele clipe petrecute cu Stirner dădeau un rost vieții ei nefericite. Stirner era și acum foarte ocupat, iar când vroia s-o vadă, Elsa — cuprinsă de dulci fiori — se grăbea să coboare. Se întâmpla ca zile în șir să se întâlnească numai la micul dejun. Îi spunea distrat câteva cuvinte și se făcea nevăzut. Alteori pleca din oraș pentru mai multe zile. Atunci ea cădea într-un fel de apatie și se surprindea că nici nu-i este dor de el. Când se întorcea, îl primea destul de rece. Stirner se întuneca la față, se încuia în camera lui în care nici ea n-avea acces, și după câteva minute Elsa se trezea palpitând de dragoste.

Stirner nu-și căpăta imediat buna dispoziție. Tăcea, muncit de un gând tainic... Dar duioșia și drăgălășeniile Elsei reușeau pînă la urmă să topească gheața, deșteptînd în Stirner soțul atent și iubitor. Elsa prețuia nespus aceste clipe atît de rare...

Călătoria făgăduită se amîna mereu.

Acum ambițiile lui Stirner ținteau și mai departe : să pună mîna pe întreaga industrie a țării, speculînd împrumuturile contractate de mai toate întreprinderile la banca „Elsa Glück“.

Industriașii se apărau cu disperare, dar Stirner acapara metodic fabrici și uzine.

Abia după victoria definitivă îi spuse lui Sauer, fiind și Elsa de față :

— În sfîrșit, mă pot odihni și eu ! Plecăm, ce-i drept cu oarecare întîrziere, în călătoria de nuntă. Dumneata, Sauer, o să te descurci și fără mine. În linii mari, lupta s-a terminat. Au rămas doar câteva formalități de îndeplinit. Vei protesta polițele „ultimilor mohicani“, vei scoate întreprinderile lor la

licitație, și tot tu le vei cumpăra, pentru că în afară de noi nu dispune nimeni de capitalul necesar. Mîine dimineată plecăm cu avionul... Ce-ți mai face soțioara ?

Sauer clătină din cap foarte abătut :

— Nici n-ai mai recunoaște-o. E foarte schimbată...

— Păi e firesc, încercă să-l liniștească Stirner. Sarcina...

— Nu despre asta e vorba, se fistică Sauer. I s-au umflat rău picioarele și fața. N-a vrut să asculte de medici și acum nașterea este inevitabilă... Mă tem pentru păpușica mea...

— Lasă, nu fi neliniștit. În curînd va trebui să ai grijă de două păpuși. Capul sus, Sauer ! Îi vei avea la dispoziție pe cei mai iluștri profesori. Așadar, ne-am înțeles ? Mă ții la curent cu tot ce se întîmplă. Complimente soției.

În ajunul plecării, Stirner a vegheat toată noaptea în camera lui. Elsa căzuse într-o stare vecină cu somnul. Prin toropeala care o cuprinsese se simțea străbătută de un fel de fluide nervoase sau de curenți electrici. Inima i se topea de dragoste pentru Ludwig. De cîteva ori întinse mîinile în neștire și șopti :

— Ludwig ! Iubitul meu !

În zori, avionul particular al băncii „Elsa Glück“ decolă cu destinația Menton, unde, cu puțin înainte de moarte, Karl Gottlieb cumpărase o vilă superbă.

După viața de captivă dusă în ultimul timp, călătoria i se părea Elsei un vis.

Lupta între dorința de a-l privi pe Ludwig și aceea de a admira priveliștea neobișnuită ce se desfășura sub aripile avionului. Îmbătută de atîta fericire, fredona : „Ca o rîndunică, pretutindeni zbor“...

— Am să schimb textul, spuse ea rîzînd. În loc de „pretutindeni zbor“ să pun : „după tine mor“ !
Vai ce nostim ! De aici se văd numai acoperișurile de țiglă. Și ce mici par casele, ca niște cuburi risipite pe un covor verde. Iar punctele acelea... Aha, e o turmă ! Ce sînt crestele înzăpezite din zare ?

— Alpii.

— Am și ajuns?! Vom zbura deci mai sus decât vulturii! N-am fost niciodată atât de fericită.

Aterizară cu bine pe micul aeroport de lângă Nisa și peste o oră intrau în vila lor, situată pe țărmul mării, în împrejurimile Vengtimigliei, aproape de frontiera dintre Franța și Italia. Era o vilă superbă, numai din marmoră albă și scăldată în verdeată. Ramurile portocalilor atârnavă, pline de roade aurii. În fața vilei te îmbia o mică pajiște umbrită de palmieri și împurpurată de garoafe.

Singurul neajuns: vecinătatea liniei ferate. Trenurile treceau la intervale scurte, cu zgomot asurzitor. Dar nici asta n-o supăra pe Elsa: noaptea dormea ca legănată, iar ziua făceau excursii în munți, se plimbau cu iahtul sau cu hidroavionul până la Nisa și înapoi. Castelul miniaturalului principat Monaco, aciuat la poalele unor stînci galbene ca un cuib de rîndunică, părea o jucărie. De-a lungul țărmului, valurile înșirau o salbă de spumă. Oamenii de pe plajă, priviți de sus, mișunau ca furnicile. Iar cînd pilotul îndrepta botul cenușiu al aparatului spre larg, li se deschidea în fața ochilor o priveliște și mai uimitoare. Datorită unei iluzii optice, linia orizontului părea neobișnuit de înaltă, iar marea li se înfățișa ca o cupă adîncă, albastră, acoperită cu o altă cupă azurie, răsturnată — cerul. Aveau impresia că hidroavionul este suspendat în interiorul unei sfere. Jos se mișcau încet iole și iahturi cu pînze... Elsei îi rîdea inima de încîntare și de fericire. Se întorcea la vilă mai veselă și mai plină de viață ca oricînd.

După cutia de sticlă, raționalizată, rece și aproape pustie, vila aceasta avea ceva din căldura și intimitatea unui cămin adevărat. Gottlieb nu apucase să-și introducă aici năstrușnicele-i invenții. Mobilierul, deși cam demodat, era elegant și comod. Pianul, nici el nou, dar de o marcă celebră, fu pentru Elsa o plăcută surpriză și deseori seara făceau muzică. Ușa dinspre verandă rămînea mai tot timpul larg deschisă. Luna, răsărind, dura pe ape un pod de

argint. Tuberozele înviorate de răcoarea nopții răspîndeau o aromă îmbătătoare.

Melodiile pe care le cînta adînceau vraja senină a acestor nopți meridionale.

Se părea că și Stirner se odihnește. Trăsăturile i se destinseseră și gura nu-i mai era strîmbată de oribilul său zîmbet ironic. Uneori doar, o fixa pe Elsa cu o privire tristă.

La începutul celei de-a doua săptămîni, Elsa simți în ea o schimbare ciudată. Ceva ca trecerea de la vis la trezie. Se retrăgea în camera ei și rămînea mult timp singură. O năpădeau tot felul de gînduri. Și din nou se surprindea că îl iubește mai puțin pe Ludwig. În momentele acelea îi părea iarăși urît și antipatic.

Stirner își dădea seama ce se petrece în sufletul Elsei și se posomorî. Nici de la Sauer nu primea vești prea îmbucurătoare. Dușmanul își scotea iarăși capul. Cîteva bănci s-au redeschis. Mai mulți dintre marii industriași au obținut împrumuturi în străinătate și și-au plătit polițele, putînd astfel să respingă robia financiară a lui Stirner. Dar mai rău era că în lipsa lui presa pornise împotriva lui o campanie susținută, demonstrînd cît de primejdioasă este pentru stat și pentru interesele națiunii concentrarea finanțelor și industriei țării în mîinile unei singure bănci, banca „Elsa Glück“ ! Ziarele guvernamentale erau la fel de pornite împotriva lui Stirner ca și presa particulară.

Succesele uluitoare, nemaipomenite, ale lui Stirner dădeau loc la cele mai neașteptate ipoteze și comentarii. Majoritatea ziarelor erau de părere că, oricare ar fi explicația acestor succese, ele depășesc limitele normale și, în consecință, împotriva lui Stirner ar putea fi luate și măsuri neprevăzute de lege. Nu era exclus ca guvernul să emită un decret special în acest sens. Sub presiunea opiniei publice, miniștrii care nu aprobaseră constituirea societății anonime Münsterberg și Schumacher au fost nevoiți să demisioneze, deși ancheta discretă făcută din ordinul ministrului de justiție nu descoperise în conduita lor nimic infamant sau, mai concret, nu se putuse do-

vedi că ar fi fost mituiți de Stirner. Münsterberg nu putuse supraviețui loviturii. Schumacher a încercat să se sinucidă, dar a fost salvat și, îndată ce i-a permis sănătatea, a plecat în America...

Acestea erau noutățile din ultima săptămână. Stirner ajunsese o celebritate mondială. Numele lui era pe toate buzele. La Menton, trăiau foarte retrași. Și aici însă, când se întâmpla să apară în public, îi urmăreau priviri curioase, pline de spaimă, așa că pînă la urmă Stirner prefera să se lipsească de orice societate.

Cît timp Elsa a fost drăguță cu Stirner, totul mergea bine. Dar de cînd se purta tot mai rece, buna dispoziție îi pierise. Într-o bună zi s-a apucat de lucru: a pus să i se aducă foi de tablă, plasă de sîrmă, izolatori, rezistențe și alte materiale electrotehnice, le-a dus pe toate într-o cameră din fundul vilei și s-a închis acolo.

În dimineața următoare Elsa era din nou numai dragoste și duioșie. Dar nici asta nu-l bucura. Pentru a-și alunga propriile-i gînduri negre, îi propuse să facă împreună o excursie în munți, mai ales că n-au ieșit de mult din casă. De data aceasta Elsa primi cu bucurie.

După o bună bucată de drum, se opriră să se odihnească într-o căsuță albă, strălucind de curățenie. Gazda — o bătrînică vorbăreată și curioasă nevoie mare — le aduse o cană de lapte și-i întrebă de unde vin.

— Dinspre Vengtimiglia, îi răspunse Elsa, binevoitoare.

Găsind sămîntă de vorbă, bătrîna începu să tu-ruie:

— Aha, știu. Am auzit că a apărut antihristu pe-acolo, maică... unul Stirner... Acu, vorba aia, gura lumii-i slobodă! Cică Stirner ăsta și cu nevastă-sa îs avuți nevoie mare, dar că nu-î lucru curat cu bogăția lor. Nu știu cîți, maică, au ajuns la sapă de lemn, iar alții s-au prăpădit... Mult sînge și multe lacrimi au curs din pricina lor!...

Un servitor de la vilă, apărut în ogradă, întrebă ceva pe un copil, apoi dădu buzna în odaie, fără a mai aștepta să fie poftit.

— Iertați-mă, domnule Stirner, spuse omul, ștergîndu-și fruntea îmbrobonită, dar mi-ați poruncit să vă aduc imediat telegramele urgente. Asta chiar acum a sosit...

Bătrînica scăpase ștergarul din mîină și se holba îngrozită la „antihrist“.

Stirner deschise telegrama, o citi și sări în picioare furios :

— Poți pleca, Jean ! își concedie el sluga și, aruncînd o monedă de aur bătrînei uluite, o ajută pe Elsa să se ridice. Să mergem ! Trebuie să ne facem imediat bagajele.

Bătrîna se uită lung în urma lor, apoi, murmurînd o rugăciune, luă galbenul cu două surcele și-l aruncă în groapa de gunoi.

— Ptiu ! Bani blestemați !

— Ce s-a întîmplat, Ludwig ? se alarmă Elsa. Vai, dragul meu, ne și întoarcem acasă ? Atît de repede ? Cuprinse cu o privire tristă marea, țărîmul, cerul, luîndu-și parcă adio.

— Trebuie neapărat să fiu acolo ! Sauer îmi telegrafiază că dușmanii, profitînd de lipsa mea, au re-luat lupta.

Fața îi era dură, necruțătoare.

Își smulse mîina de sub brațul Elsei și zbieră agi-tîndu-și pumnii :

— Vă pun eu cu botul pe labe, afurisiților !

Acasă, Stirner constată că situația e mult mai gravă decît își închipuise. Zeci de bancheri ruinați, unindu-se, au înființat bănci noi, care concureau su-părător banca „Elsa Glück“. Izbutiseră nu numai să-i sustragă o parte din clientelă, dar să și răscum-pere cîteva fabrici și uzine căzute în robia financiară a lui Stirner. În plus, guvernul se pregătea să treacă prin parlament un proiect de lege : „Cu privire la instituțiile bancare“, vădit îndreptat împotriva lui.

Uitînd de Elsa, Stirner se aruncă în luptă. Din nou rămînea închis zile întregi în camera lui.

De data aceasta le veni repede de hac adversarilor. Concurenții fură literalmente puși cu botul pe labe și nu se mai auzi nimic despre legea ce urma să îngrădească activitatea lui Stirner. Ba dimpotrivă, cîteva legi noi veneau să oficializeze rînduielile introduse de Stirner în practica bancară.

Urmă o perioadă de relativă acalmie. Stirner găsea mai mult timp pentru Elsa, își reluă cercetările științifice, începu să se ocupe îndeaproape de „menajerie” și construi cîteva aparate complicate.

Se simțea însă extenuat după tensiunea în care trăise atîta vreme. Medicul îi dădu un diagnostic deloc îmbucurător: astenie nervoasă. Mai îngrijorător era faptul că apăsătorul sentiment de singurătate se accentua cînd ducea o existență relativ normală. Iar dezmierdările Elsei, în loc să-l liniștească, dimpotrivă, uneori îl enervau.

— Crezi că asta am vrut!? Să mă mîngîi eu cu mina ta !?!

Zadarnic încerca Elsa să pătrundă înțelesul acestor vorbe.

Numai muzica avea asupra lui o înrîurire balsamică. Dezolantul sentiment al singurătății îl chinuia îndeosebi seara, întocmai ca pe biblicul Saul. Atunci alerga la „David”, cum o numea în acele clipe pe soția lui, și o ruga :

— Cîntă, Elsa. Te rog ! Vreau muzică. Numai ea îmi dă alinarea...

Elsa îi cînta nocturnele lui Chopin, de o visătoare melancolie. Revedeau atunci imagini din prima săptămînă petrecută la vila albă, cînd nimic nu le umbrise fericirea. Mirosul florilor din grădina de iarnă accentua iluzia unei calde nopți meridionale. Dar simțămîntul fericirii pierdute nu-i părăsea nici atunci.

— Sper că nu vă deranjez, auziră într-o seară glasul lui Sauer. Puteți să mă felicitați ! Am un băiat !

Stirner și Elsa se ridicară tulburați.

— M-am zăpăcit ! Puteam să vă dau nu telefon, urmă Sauer. Era palid de oboseală, dar fericit. N-am închis un ochi toată noaptea. Prin ce emoții am trecut !... Acum... Emma a adormit...

— Și... totul e bine ?

— A avut o naștere grea și e foarte slăbită. Știți, complicațiile la rinichi. Medicii spun că va trebui să plece în sud și, probabil, pentru mai multă vreme. Dar nu vrea să plece fără mine. V-aș ruga să-mi dați un concediu.

Se uita rugător când la Stirner, când la Elsa.

Stirner se gîdea.

— Bineînțeles. Nu-i așa, Ludwig ? spuse Elsa.

— Îți dau răspuns peste două zile. Cred că se aranjează. Pînă una-alta, dă-mi voie să te felicit pentru venirea pe lume a lui Sauer-junior.

Sauer se înclină.

— Iertați-mă, sînt foarte grăbit.

Ieși repede, lăsîndu-i pe cei doi duși pe gînduri.

IV. PSIHOZĂ ÎN MASĂ

Trecură două zile, trecu și o săptămînă, dar de plecarea lui Sauer și a Emmei tot nu putea fi vorba. Stirner aproape că nu ieșea din camera lui. Era tot mai morocănos și preocupat. Adio serile de muzică din sala mare ! Elsa ar fi vrut uneori să coboare la el, dar ceva o oprea. Rătăcea singură prin sala mare și frîgîndu-și mîinile șoptea :

— Nu mai pot, nu mai pot...

La sfîrșitul săptămînii, chipul lui Stirner începu să pălească în mintea ei, iar cînd reușea să și-l revîdie, i se părea străin, ba chiar odios.

I se întîmpla tot mai des să privească nedumerită în jur, de parcă s-ar fi aflat pentru întîia oară

în această casă. Gîndul îi zbura mereu la Sauer... „Dragul meu Otto, de cînd nu te-am văzut!...” Uitate că-i căsătorit, că are un copil. Cînd îl întîlni într-o seară, îl privi cu atîta duioșie, încît tînarul se opri mirat, apoi căzu pe gînduri, cu aerul unui om care se căznește să-și amintească ceva.

— Otto, îl chemă ea duios, de o veșnicie n-am mai stat de vorbă... De ce mă ocolești? Și, apropiindu-se, adăugă în șoaptă: Sînt atît de singură... Îmi lipsești mult, Otto...

Erau singuri în cameră.

Otto se lăsă pe un scaun lîngă Elsa și-și frecă fruntea cu mîna. Cuvintele ei calde răscoliră amintiri adormite. Fața bărbatului trăda o luptă chinuitoare. Deodată un gînd îi însufleți privirea. O prinse de mînă și, privind-o galeș, rosti cu glas întretăiat:

— Da, draga mea, ai dreptate! Elsa, scumpa mea! Cum de am putut să te uit? Nu știu ce se petrece cu noi dar, uite, în clipa asta parcă mi-a luat cineva un vâl de pe ochi, parcă acum te revăd, după o lungă despărțire... Unde ai fost, Elsa? Ce-ai făcut în tot acest timp?

Nu se mai săturau uitîndu-se unul la altul, ca și cum într-adevăr s-ar fi regăsit după o lungă și grea despărțire.

Vorbeau de dragoste, de chinul singurătății, de bucuria revederii...

Ceasul bătu o dată, apoi încă o dată, trezind ecouri în odăile pustii, iar ei vorbeau mereu, uitînd de tot și de toate.

Nu-și făceau planuri, nu răscoleau trecutul, nu se gîndeau la viitor. Pur și simplu se îmbătau de fericirea acelor clipe, orbiți de raza de lumină care străpunsese pe neașteptate bezna ce învăluia gîndurile și simțămintele lor adevărate. Și din nou se auzi pendula.

— Vai, e miezul nopții, se sperie Elsa. Pe mîine, scumpule... Și ea, cea dintîi, îl îmbrățișă pe Sauer și-și lipi buzele de ale lui într-o lungă și pătimașă sărutare.

Dar acest „mîine” nu mai veni.

Stirner, absorbit de muncă, îi scăpase de sub influența lui, dar numai pentru scurt timp. Lucra la un aparat cu ajutorul căruia avea să-și extindă puterea asupra oamenilor. O serie de complicații survenite pe parcurs, ca și proiectele lui noi, de proporții colosale, făceau acest aparat indispensabil.

Grație măsurilor luate, producția întreprinderilor industriale acaparate crescuse enorm, mărfurile se ieftineau și piața internă era suprasaturată de ele. Stirner se pomeni în fața unei dezastruoase crize de supraproducție. Există o singură salvare: cucerirea piețelor externe. Pentru aceasta însă trebuiau biruite obstacole uriașe. Temându-se de concurența mărfurilor sale ieftine, celelalte state recurseseră la puternice bariere vamale. Aceste bariere trebuiau înlăturate cu orice preț. Războiul economic cu concurenții din străinătate intrase într-un stadiu care implica pericolul unui conflict armat. Dar lui Stirner nu-i era deloc ușor să declare un război ade-vărat. E drept că făcea ce voia cu guvernul. Totuși, se putea aștepta la orice surpriză din partea miniștrilor nesupravegheați. Îi va strivi pe toți și va rămîne el singur, cîrmuitor unic și absolut al țării! Va supune voinței sale milioane de oameni, le va sugera că un război este necesar, și ei se vor duce bucuroși la moarte, cum se duceau soldații lui Napoleon!...

Pentru aceasta avea nevoie de o armă extrem de puternică, o armă „cu bătaie lungă“, care să sub-juge gîndurile și voința oamenilor... Lucrînd cu îndîrjire la crearea noului aparat, îi neglijase un timp pe cei din jur.

Chiar în ziua cînd Elsa și Sauer se despărțiră cu o lungă sărutare, Stirner pusese la punct noul aparat. Frînt de oboseală, adormi, iar noaptea, trezin-du-se, își aduse aminte de Elsa și de Sauer. Atîta fu de-ajuns ca în inimile lor să se producă o schimbare radicală. Sauer își adora din nou „păpușica“ și copilul, iar Elsa murmură cu duioșie în somn numele lui Stirner.

Dimineă coborî în cabinetul soțului ei, îl sărută pe frunte și-i spuse :

— Dragă Ludwig, două lucruri vreau să te rog...

— Nu mai spune ! Chiar două ?... Poruncă, stăpîină !

— A venit Gottlieb...

— Iarăși ?

— Nu bătrînul, ci Rudolf.

— Păi ăsta-i taică-său întreg ! Pariez că tot după bani a venit. Am ghicit ?

— Rudolf s-a certat cu bătrînul cînd a aflat că a luat de la noi două sute de mii și lui nu i-a dat nici un ban. Acum ne roagă...

— Exclus !

— Dar sîntem atît de bogați ! Ce contează...

— Tocmai de-aia ! Să arunci o pomană unui bătrîn, treacă-meargă, dar dacă îi dăm ceva neisprăvitului ăstuia, ne aprindem paie în cap. O să-și închipuie că l-am jefuit, că acum ne muștră conștiința și nu mai scăpăm de el. O să încerce să ne șantajeze... Bătrînul s-a mulțumit cu cît i-am dat, pe cînd Rudolf... ăsta-i primejdios ! Nu, nu, draga mea. În interesul tău, refuz s-o fac !

— Bine, dar... aproape că i-am făgăduit...

Stirner se gîndi. În dimineă aceea era bine dispus. O idee poznașă îl făcu să zîmbească.

— Lasă, Elsa, că discut eu cu el, aici, față de tine. Ia loc, te rog... și iartă-mă o clipă. Trecu în camera lui și se întoarse imediat. Am să-i joc o farsă, să-i tai pofta să mai calce pe-aici. Aș fi putut să-l fac să uite că existăm pe lume, dar nu-mi convine să măresc prea mult numărul „tutelaților“, încheie Stirner, fără să-i explice Elsei sensul acestor cuvinte.

Porunci valetului să-l poștească pe domnul Gottlieb.

Acesta nu avea deloc aerul unui solicitator. În inima lui, lăcomia care îl adusese aici se lupta cu înfumurarea.

— Ia loc, tinere domn. Ai nevoie de bani ?

Rudolf simți că-și iese din fire, dar reuși să se stăpînească. Numai fața lui pistruiată se făcu roșie ca focul.

— Da, îmi trebuie bani, răspunse el fără să se așeze, și am, cred, destule motive să vi-i pretind...

„Ce dobitoc ! gîndi Stirner. Și-a și dat cărțile pe față.“

— Domnule Gottlieb, dacă pui problema în felul acesta, te poftesc să te adresezi instanțelor în drept și să demonstrezi acolo în ce măsură sînt întemeiate pretențiile dumitale.

— În afară de norme juridice mai există și norme etice, debită Rudolf o frază dinainte pregătită. Sub raport moral, drepturile mele nu se cer demonstrate.

— Tinere, noi nu sîntem instituție filantropică.

— Ascultă ! Cu mine nu-ți merge ! izbucni Rudolf. Ori îmi dai cît îți cer, ori...

— Aha, mă ameninți ? În cazul acesta am să te dau afară cu toate onorurile.

Fluieră. În camera de alături se auziră pași moi dar apăsăți. O namilă de urs intră, legănîndu-se în două picioare, se apropie de Rudolf și, proptindu-se cu labele în pieptul lui, începu să-l împingă spre ieșire.

Alb ca varul la față și tremurînd de groază, Rudolf, cînd se văzu lingă ușă, făcu stînga împrejur și o rupse la fugă, țipînd ca din gura de șarpe. Ursul — după el.

Elsa se sperie și ea, dar Stirner, răsturnat în fotoliu, se prăpădea de rîs.

— Așa ești sigur că ai scăpat de vizitatorii nepofțiți. Țsta nu mai calcă pe-aici...

Sună telefonul.

— Da, Stirner ! A, tot dumneata ești, domnule Gottlieb ! N-o să mi-o ierți niciodată ? Ei, nu mai spune ! Și ce dacă ești bun ochitor ?... Oricum, nu te sfătuiesc să mai calci măcar prin preajma casei. Te previn că am dat ordin amicilor mei patrupezi să te sfîșie în bucăți ca pe un ied dacă mai apari. Cum ? L-am omorît pe unchiul dumitale ? Și eu

care n-am știut nimic !... Mă rog, te privește !... N-ai decît... E un cretin sinistru, bombăni Stirner, punînd receptorul la loc.

— Vai, Ludwig, se poate să-l sperii în halul ăsta ?

— E cea mai inofensivă armă din arsenalul luptei dintre oameni... Dar parcă mai voiai să mă rogi ceva ?

— Nu știu dacă...

— Fii liniștită. Oricare ar fi cel de-al doilea protejat, nu-l trimit în brațele ursului. Ascult !...

— E vorba de Emma. Am fost s-o văd. Mă imploră să-i dau concediu lui Sauer ca să plece amîndoi în sud. Trebuie să se trateze neapărat, și nu vrea să se despartă de el.

— Acum da, se poate. Mă descurc și fără Sauer. Frunzărind ziarele de dimineață, repetă : Acum se poate. Apropo, ai văzut asta ? Nostim, nu ? Citește tare.

Elsa luă ziarul și citi articolul însemnat de Stirner cu creion roșu.

PSIHOZĂ ÎN MASĂ

„Ieri scară s-a observat în orașul nostru un fenomen ciudat. La orele 23, timp de cinci minute, mai mulți oameni — numărul lor n-a fost încă precizat, dar se presupune că se apropie de zece mii — au simțit încolțind în mintea lor o idee fixă sau, mai precis, au fost obsedați de melodia binecunoscutului cîntec : „Ach, du lieber Augustin“. Obsesii de acest gen sînt destul de frecvente la persoanele nervoase. Surprinde însă răspîndirea și simultaneitatea fenomenului. Și unul din reporterii noștri a căzut pradă acestei obsesii. Să-i dăm cuvîntul :

«— Mă aflu la cafenea cu un prieten, cunoscut critic muzical, adept fervent al muzicii clasice. Prietenul se plîngea că de la o vreme gusturile publicului lasă de dorit, că scenele sînt năpădite de jaz-uri barbare, în timp ce operele clasicii Mozart, Beethoven, Bach sînt tot mai rar interpretate. Îl ascultam cu luare-aminte, fiind eu însumi un iubitor al muzicii clasice, cînd deodată mă pomenesc fredonînd în gînd: „Oh, du lieber Augustin“ !... Dacă ar afla, mi-am spus eu cu groază, nu mi-ar mai vorbi toată viața ! Criticul continua să vorbească, dar aveam impresia că și pe el îl frămîntă ceva... Din cînd în cînd scutura din cap ca pentru a alunga o muscă sîciitoare. Pe fața lui se citea spaima și nedumerirea. În sfîrșit tăcu și începu să bată cu lingurița în pahar. Stupoare : bătea tactul melodiei care îmi umbla și mie prin cap. M-a străfulgerat o bănuială, dar nu îndrăzneam să i-o destăinui.

Ce a urmat, a uluit toată lumea din local.

Dirijorul a anunțat : „Poetul și țăranul“ de Souppé, a ridicat bagheta și a dat semnalul de începere. Ei bine, orchestra a început să cînte : „Oh, du lieber Augustin“ !... Și, vă rog să rețineți, în același ton. Eu, criticul, lumea de la celelalte mese, am sărit toți în picioare și am rămas așa cam un minut, paralizați de surpriză. Apoi am început să cîntăm și noi, de-a valma, gesticulînd ; aceeași melodie ne obseda pe toți. Exact peste cinci minute fenomenul a încetat.»

După informațiile de care dispunem, aceeași obsezie a cuprins aproape întreaga populație a cartierelor din preajma Pieței Bursei și Străzii Băncilor. Mulți cîntau melodia pe stradă, uitîndu-se îngroziți unul la altul. La operă, în locul duetului : „O noapte de iubire“, Faust și Margareta s-au pomenit cîntînd în acompaniamentul întregii orchestre : „Ach, du lieber Augustin“. Cîțiva spectatori au înnebunit subit și au fost internați la ospiciu.

Care să fie cauza ciudatei epidemii ? S-au emis mai multe ipoteze. Reputați oameni de știință opi-

nează pentru o psihoză în masă al cărei mod de propagare nu a fost încă elucidat. Deși «maladia» s-a manifestat într-o formă inofensivă, îngrijorarea publicului este lesne de înțeles. Intotdeauna necunoscutul, inexplicabilul inspiră teamă și stârnește imaginația. Există și temerea că maladia s-ar putea repeta în forme mai grave. Cum s-o combați? Cum să te ferești de ea? Nimeni nu știe, așa cum nimeni nu-i cunoaște cauzele. O comisie formată din oameni de știință, din care fac parte și reprezentanți ai parchetului, încearcă să lămurească misterul melodiei ce a ajuns să terorizeze publicul. S-ar putea ca fenomenul să nu fie atât de grav și îngrijorător cum își închipuie unii...”

Elsa se uită mirată la Stirner.

— Ce înseamnă asta, Ludwig?

— Asta înseamnă, scumpo, că totul e în regulă! Și-acum hai la masă.

•

V. COMITETUL SALVĂRII PUBLICE

În ciuda asigurărilor liniștitoare ale ziarelor, misterioasa întâmplare cu veselul cîntec german se dovedi doar începutul unei adevărate epidemii de demență în masă.

La mai puțin de o săptămînă se petrecu un fenomen similar, mai grav însă și de mai mari proporții, care alarmă nu numai marele public, ci și guvernul.

Exact la ora 12, într-o zonă a orașului, perfect delimitată, se opri pentru un singur minut orice mișcare. Ai fi putut crede că are loc o scurtă grevă de protest, perfect organizată.

În instituții, munca încetă ca la semnalul unei baghete magice. Funcționarii se opriră din scris,

de parcă paralizia le-ar fi încătușat miinile.

În magazine, vînzătorii încremeniră cu marfa întinsă spre cumpărători, muți, cu gurile căscate și cu zimbetul profesional pe buze. În restaurante muzicanții, cu arcușurile în mînă, încremeniră ca niște statui, așa cum i-a surprins inexplicabilul fenomen; la fel și consumatorii — care cu ceașca ridicată, care cu furculița dusă spre gură.

Străzile și piețele cuprinse de ciudata paralizie aveau un aspect straniu. Iată, de pildă, doi gardieni escortînd un arestat. Acesta ar putea să fugă de paznicii lui împietriți, dacă n-ar fi încremenit și el cu un picior în aer. În piață, un băiețaș zdrențăros, cu picioarele rășchirate a fugă și cu trupul aplecat înainte, întinde mîna să fure o plăcintă. Precupeața se repede la el ca o cloșcă ce-și apără puii de uliu. Dinamismul și expresivitatea acestui grup ar fi stîrnit invidia oricărui sculptor. Părea o scenă de pantomimă, surprinsă de un aparat de fotografiat...

Pe străzi însă, această paralizie în masă avu urmări dezastruoase. Nenumărate victime se semnală mai ales la limitele zonei. Cînd un pieton pătrundea în interiorul acestor limite rămînea stană de piatră, în timp ce de o parte și de cealaltă a zonei circulația se desfășura normal. Automobilele care pătrundeau din viteză în „zona moartă” o străbăteau în virtutea inerției, ajungînd de partea cealaltă. Dar în cele cîteva clipe cît dura „traversarea”, șoferul și pasagerii nu erau capabili nu numai să facă o mișcare, dar nici măcar să gîndească. De aceea automobilele nu virau la coturi, se izbeau de ziduri, se tamponau, se încălecau, îngrămădindu-se în șiruri lungi. Deraiară două trenuri urbane. Unul dintre ele, sfărîmînd parapetul, se prăbușise în mijlocul străzii.

N-apucă populația să se dezmeticească bine, că o lovi o altă năpastă: un val de furie bîntui orașul timp de cinci minute. Era un fel de frenezie paroxistică. De data aceasta nebunia se manifestă printr-un singur răcnet: „Război!”

— Vom lupta pînă la victorie ! Moarte dușmanilor ! urlau bărbații, agitînd bastoane și umbrele, țipau isteric femeile, răcneau bătrînii și copiii — intonînd distonant imnul național. Chipurile lor erau fioroase. Păreau amețiți de sînge și se năpusteau, gloată, în neștire, de parcă ar fi avut înaintea ochilor un dușman de moarte.

— Vrem război ! Trăiască războiul !! Moarte sau victorie !! Atît de mult doreau să se arunce în luptă, să ucidă, să vadă sînge curgînd, încît pe străzi se iscară încăierări cumplite. Se băteau bărbații, copiii. Cîteva femei tăbăriră asupra unei doamne corpolente, pe care o luară drept străină, și o bătură cu umbrelele de rămaseră din ele numai spițele strîmbate. Cu fețele palide, cu ochii scăpărînd de ură, fără pălării și cu părul fluturînd în vînt, femeile își maltratau victima cu un fel de voluptate sadică. Bărbații erau la fel de bănuitori. Peste tot li se năzăreau că văd spioni. Un grup întreg opri o ambulanță, convinși că bolnavul pe care-l transportă e un agent străin. Îi smulseră nenorocitului bandajele de pe trupul plin de arsuri și, fără să se sinchisească de țipetele lui sfîșietoare, scormoniră sub pansamente, căutînd documente secrete.

În starea în care se aflau, absolut toți — bărbați, femei, bătrîni, copii — s-ar fi dus fără șovăire la luptă, fără să le pese de primejdie și mînați de un singur gînd : să ucidă.

Criza de nebunie încetă la fel de brusc precum începuse.

Oamenii se cutremurau la vederea răniților și schingiuiților ce zăceau pe trotuare și pe caldarim, în băltoace de sînge, apoi își priveau hainele sfîșiate, părul răvășit, și nu puteau înțelege ce i-a apucat.

Curînd după aceea comisia pentru cercetarea „cazului obsesiei muzicale în masă“ fu transformată într-un comitet al salvării publice.

Al salvării !... Dar de cine ? Mister ! Nimeni nu se mai îndoia că un dușman nevăzut — poate om,

poate microb — amenință societatea cu un pericol cumplit, fără precedent în istorie. Acest dușman părea diriguitorilor țării mai primejdios decât războaiele și revoluțiile, tocmai pentru că era necunoscut. Nimeni nu știa de unde va veni dezastrul și cum ar putea fi prevenit. Domnea o stare de extremă surescitare. Zilnic se înregistrau sute de sinucideri. Zilnic zeci de oameni își pierdeau mințile. Guvernul și presa făceau eforturi titanice pentru a menține cursul normal al vieții. Nu numai statul era amenințat să se prăbușească. Se clătinau înseși temeliile vieții în comun, iar societatea tindea să se transforme în balamuc.

În capitală, tensiunea ajunsese de nesuportat. Totuși, câțiva indivizi veroși și mai puțin impresionabili lansau dinadins zvonuri care de care mai năstrușnice, pentru a stîrni și mai multă panică.

— În cîteva zile e de așteptat o recrudescență a bolii. De astă dată ne vom strînge de gît unii pe alții.

— Ni se va opri respirația și vom muri sufocați în chinuri groaznice...

— Toată lumea va adormi și nimeni nu se va mai deștepta din somnul acela...

Erau crezuți.

După cele întîmplate, orice părea cu putință.

Oamenii își vindeau pe nimic casele și lucrurile (cumpărate, bineînțeles, de autorii zvonurilor) și se refugiau în regiuni neatinse de molimă.

Comitetul salvării publice își ținea ultrasecretele ședințe aproape fără întrerupere. Și ca să nu fie descoperiți de dușmanul nevăzut — orice-ar fi și oricine ar fi el — curajoșii membri ai comitetului se întruneau în subsolul primăriei. Cu toate că membrii comitetului se consultau zi și noapte, prin rotație, misterul rămînea nedezlegat.

Părerile experților invitați pentru consultări erau împărțite.

Psihiatrii presupuneau că este vorba de o hipnoză în masă. Această teorie putea explica într-un fel răbufnirea singeroaselor instincte războinice, dar

„obsesia muzicală“, de proporții mult mai mari, în nici un caz nu putea fi produsă prin hipnoză. De aceea, chiar așa inofensivă cum părea, obsesia muzicală era considerată de experți mult mai îngrijorătoare decât surescitarea bruscă a mulțimii de pe stradă. Știința cunoaște exemple de emoții molipsitoare cu exteriorizări spectaculare, cunoaște cazuri de izbucnire gregară a unor panici distrugătoare, ca urmare a hipnozei în masă. Forme „latente“ de hipnoză în masă însă nu s-au mai pomenit.

Referirile la „minunile“ săvârșite de fachiri cu ajutorul hipnozei în masă nu puteau fi luate în considerație, mai întâi pentru că nu au fost verificate și nici studiate, și-apoi pentru că nu aveai cum să discerți adevărul de născocirile călătorilor.

Nici „ipoteza microbiană“ nu se confirma.

Examenul clinic al victimelor noului „morb“ nu dădu rezultatele scontate. Nici un microb sau virus cunoscut științei nu fu depistat.

— Explicația trebuie căutată în cu totul altă direcție, susțineau inginerii electricieni. Cu siguranță că este vorba de unde de radio recepționate nemijlocit de organismul omului.

— Oameni-radioreceptori? ricanau inginerii bătrâni. E ceva de domeniul fanteziei!

— Și despre radio se spunea așa! parau primii. Bătrânii ridicau din umeri.

— Vrem dovezi!

— Le veți avea!

Și, asemenea colegilor medici, se apucară și ei de experiențe.

În timp ce oamenii de știință, închiși în laboratoare, sperau să dezlege misterul cu ajutorul microscopelor și al tuburilor catodice, un alt membru al comisiei, Johann Kranz, urmărea o pistă proprie. El nu era savant, ci doar un inspector de poliție. Avea însă multă experiență profesională și mulți îl socoteau inteligent. Kranz nu se întrebă cine e dușmanul. Microb sau om, el trebuie descoperit prin vechile și încercatele metode care l-au călăuzit nu o dată spre țintă: cercetarea urmelor crimei!

Atita îl interesa. Or urme erau cu duiumul. Totul e să știi să te folosești de ele. Și Kranz se așternu pe treabă, stimulat de gravitatea și de misterul care învăluia toată afacerea, ca și de ambiția de a o lua înainte „ochelariștilor de cărturari“.

Veghea nopți în șir în biroul său spațios, plin de „trofee“ — fotografii de asasini, amprente digitale, șperacle, tot felul de probe materiale — sistematizînd știrile apărute în ziare și rapoartele poliției despre ultimele evenimente.

Aprindea țigară de la țigară și înota în nori de fum. Din cînd în cînd deschidea larg ferestrele, pentru a aerisi camera. Trecea pe o hartă mare a orașului niște linii punctate, de parcă ar fi și ajuns să-l urmărească pas cu pas pe criminal.

— Gata! exclamă el cînd, în sfîrșit, două din aceste linii se întîlniră, formînd un unghi obtuz.

Era ora patru dimineata. Împături în grabă planul, îl puse într-o servietă roasă, sună după mașină și goni spre primărie.

— Domnilor, misterul se limpezește! strigă el, dînd buzna în sala boltită de la subsol.

Întreaga asistență, destul de numeroasă cu toată ora matinală, începu să se agite.

— Ați dezlegat misterul? se bucură unul din membrii comitetului.

— Am spus că misterul începe să se limpezească, atît! îl readuse la realitate Kranz. Am găsit viziuna criminalului, fie el microb sau om, am găsit focarul de unde pornește misteriosul fluid. În timp ce vorbea, scoase harta și, desfăcînd-o, o întinse pe masă. Metoda mea e foarte simplă: am sistematizat tot materialul referitor la aceste întîmplări inexplicabile, pentru a putea delimita sectoarele cuprinse de „demența epidemică“. Iată rezultatele. Din „obsesia muzicală“ n-am scos cine știe ce. Ea s-a întins pe o rază de vreo doi kilometri. Depășind această circumferință, ea slăbea treptat, ca la o depărtare de trei kilometri de centrul sectorului să nu se mai înregistreze nici un caz. Focarul se află undeva între Piața Bursei și Strada Băncilor. Aici

obsesia a fost atât de puternică, încît oamenii au cîntat melodia cu glas tare. Din păcate, n-am reușit să precizez matematic centrul sectorului lovit, pentru că din chestionarea cetățenilor n-a rezultat destul de limpede gradația obsesiei. Persoane care se aflau în același loc fac declarații destul de contradictorii, ceea ce se datorește, bănuiesc, unor factori subiectivi.

— Atîta tot ? se auzi un glas dezamăgit.

— În ce privește primul caz, da. A doua răbufnire mi-a furnizat un material mult mai bogat. Fluidul s-a propagat într-o singură direcție, cuprinzînd un sector relativ îngust, și s-a oprit într-un punct precis. Ca un fel de rază sau de fascicul de raze, care pornea cam dinspre banca „Elsa Glück“.

Se iscă rumoare.

„Stirner !“ „Păi cine altul ? !“ „V-am spus eu ?“

Numele lui Stirner era deseori pomenit în discuțiile purtate de comitet.

— Să nu ne pripim, domnilor, spuse Kranz. Și eu m-am gîndit întîi la Stirner. Trebuia însă să verific. În acest scop, am așteptat cu nerăbdare „repriza“ următoare, pentru a-mi verifica teoria. În sfîrșit a izbucnit „demența războinică“. Și ea a străbătut orașul ca o rază, ajungînd pînă la clădirea lui Gottlieb, care acum aparține Elsei Glück. Numai că liniile, cele două linii, se intersectează undeva în spatele băncii Elsa Glück, într-o clădire vecină. Uitați-vă și dumneavoastră.

— Și ce se află în clădirea aceea ?

— Restaurantul „Empire“ ! Acolo trebuie căutat. Kranz lovi cu palma-i grasă peste hartă, de parcă ar fi vrut să strivească o muscă.

Argumentele lui Kranz erau simple și convingătoare. După o scurtă consfătuire, comitetul hotărî să ordone o descindere la restaurantul „Empire“ și la hotelul aflat în aceeași clădire.

Cîteva dispoziții telefonice și o întreagă armată polițienească porni spre „Empire“.

Clădirea fu împresurată. Polițiștii îi percheziționară cu de-amănuntul pe locatari, virind spaima în ei, întoarseră localul și hotelul cu susul în jos, răscoliră podul și pivnițele. Degeaba ! Kranz era cam plouat, dar nici prin gând nu-i trecea să dezarmeze.

— Poate că toată tărășenia a fost dirijată din local de vreun client.

Nu era exclus.

Cei percheziționați primiră ordin strict să-și țină gura, câțiva suspecti fură ridicați, pe obișnuirii localului poliția îi puse sub o supraveghere discretă.

Dar cu toate măsurile luate, a doua zi vuia orașul. Mulțimea ațîtată devastă localul și proprietarul trebui să tragă obloanele.

Kranz tot bombănea și înjura de mama focului.

— Lasă că-i venim noi de hac ! mormăia el. Ori cine ar fi criminalul, el știe că i-am dat de urmă. Și mai știe că, dacă mai face vreo pozna, a treia linie îi va pecetlui soarta.

VI. UN ATAC RATAT

— Ce frumoasă-i viața ! Să tot trăiești ! Inima îmi cîntă de bucurie. Mă simt în al șaptelea cer !

Tînărul cu privirea înduioșată și cu un zîmbet larg pe buze îmbrățișă felinarul ca pe un bun prieten.

— Spune, felinărașule, spune drăguțele ! E cineva mai fericit ca mine ?...

— Te ador ! molfăia un moșneag sfrijit și prost îmbrăcat la urechea unei tinere elegante. Iar ea îl săruta pe obrajii țepoși și-i șoptea :

— Sînt atît de fericită ! Am impresia că-l revăd pe tata... Dumnezeu să-l ierte. Semănați atît de bine... Tată, tăticle !

La cîțiva pași de ei se îmbrățișau doi vechi adversari politici : un monarhist și un anarhist.

— Viața e prea frumoasă ca să ne dușmănim !

Un vagabond flenduros rupse o floare din grădină și o oferi cu grație unui polițist.

— Din partea mea, stimabile !

Polițaiul, gras și cu nasul vinețiu, îl pupă pe amîndoi obrazii și luă mișcat darul.

— Să trăiești, băiețică ! Florile și cîntecele sînt slăbiciunea mea !

— Dacă-i așa, hai să cîntăm !

— Hai !

Se așezară pe iarbă, fiecare cu brațul pe după umerii celuilalt, cu lacrimi în ochi, și prinseră a zice de inimă albastră.

— Luați, luați totul ! striga în extaz un bijutier virînd cu de-a sila în buzunarele trecătorilor inele, diamante, coliere de perle, ceasuri de aur. Doar n-o să le iau cu mine în mormînt ! Vreau să vă bucurați așa cum mă bucur și eu acum ! Jos mercantilismul ! Trăiască fericirea generală !

La tribunal se dădu o sentință de achitare într-un important proces politic, cu toate că vinovăția acuzatului era evidentă. •Procurorul, celebru prin ferocitatea lui, în loc să-și rostească rechizitoriul, îl îmbrățișă pe acuzat și, cu capul pe pieptul acestuia, murmură, plîngînd de fericire :

— Frate, prietene ! Ce plăcut e să ierți și să iubești !

Chiar și la abator, parlagiile înlănțuiau cu brațele grumajii boilor aduși la tăiere și-i sărutau între ochi.

— Mă dobitocule... spuneau ei. Te-ai speriat ? Na, bea nițică apă și dă o raită prin parcul de colo. E o iarbă !... Și florile poți să le mănîinci. Ce vrei tu... Să nu mai curgă sînge ! Fugi, și fii fericit !

Toate acestea se întîmplară la numai cîteva zile după devastarea localului. Geniul rău care pusese

stăpînire pe oraş sfida comitetul şi-şi bătea joc de toate măsurile luate. Ca un fel de compensaţie pentru momentele de furioasă demenţă şi pentru victimele cu care se soldase oprirea bruscă a circulaţiei, duşmanul dădea acum oamenilor prilejul să guste o negrăită fericire. Senzaţia de beatitudine era atît de desăvîrşită, încît cei care au încercat-o ar fi dat orice să se repete. De data aceasta fiecare îşi amintea perfect de clipele trăite şi multă vreme mai vorbiră despre ele ca despre un paradis pierdut.

Fenomenul dădea însă şi mai multe motive de îngrijorare decît izbucnirea de violenţă sîngeroasă. Duşmanul necunoscut avea o putere extraordinară asupra sufletelor omenesti. Inoculînd oamenilor otrava bucuriei sau a suferinţei, putea face din ei nişte unelte oarbe ale dorinţelor sale. Le putea dăruia fericire, sau dimpotrivă îi putea tortura, schilodi, ori chiar ucide pe nesimţite, fără nici o împuşcătură... Situaţia părea disperată.

...În noaptea aceea membrii comitetului, deprimaţi şi tăcuţi în tainiţa lor adîncă, se uitau neîncrezători la Kranz, care sistematiza şi sintetiza datele asupra ultimelor evenimente, pentru a demarca sectorul cuprins de demenţa fericirii.

Unul îşi pierdu răbdarea :

— Ce faci, Kranz, acolo ? Cum merge ?

— Cum nu se poate mai bine !

Cineva pufni batjocoritor :

— Poate vrei să spui : cum nu se poate mai rău !

— Ba merge strună, pară Kranz. De cînd sînt n-am avut o misiune atît de captivantă. Sînt măgulit de cîntecul care mi s-a făcut. Da, da !

Degetele lui roşii, butucănoase, se mişcau repede, frunzărind rapoartele şi marcînd cîte un punct pe planul oraşului.

— Ca Făt-Frumos din basme, urmă el cu ifos, Kranz va scăpa oraşul de zmeu şi i se va înălţa un monument — lui Kranz, fireşte, nu zmeului. He-he ! Sau mai bine un grup monumental : Kranz, mîndru, cu lancea în mînă, iar la picioarele lui se zvîrcoleşte zmeul !

— Îți mai arde de glume, omule? se miră procurorul, cel care cu câteva zile înainte plinsese la pieptul acuzatului. În jurul nostru se petrec lucruri îngrozitoare. Dacă de fiecare dată renunț la acuzare, se duce statul de răpă.

— Așa sînt eu, ce vrei. Deformație profesională! Glumesc și-n fața revolverului unui bandit... În fața morții ori rîzi, ori fugi. Am spus și repet: merge strună. Și de data aceasta vîntul de nebunie a avut forma unei unde dirijate. Și să mi se facă pielea ciur, dacă vîrfurile razelor nu se îndreaptă spre același punct! Mai am vreo cinci rapoarte și termin.

Membrii comitetului îl înconjurară cu sufletul la gură.

Se așternu o tăcere încordată.

În sfîrșit, Kranz trecu pe hartă ultimele puncte.

— Asta e!

— Din nou banca „Elsa Glück“! exclamă un funcționar de la interne.

— Da, din nou!

Kranz împinse planul mai spre mijlocul mesei și explică:

— Observați, vă rog: acesta este fascicolul numărul unu, valul de nebunie cînd s-a oprit toată circulația, iar acesta e fascicolul numărul doi, demența războinică. Cele două linii tăiau clădirea băncii și se întîlneau la „Empire“, unde s-a operat cunoscuta descindere...

— Care a dat greș!

— Era normal să dea greș; noi am pornit de la ipoteza unui singur punct de emisiune. Ei bine, în privința aceasta fascicolul numărul trei este edificator! Sectorul demenței fericirii mi-a dezvăluit eroarea făcută mai înainte. Undele porneau din două surse diferite, amîndouă din clădirea băncii Elsei Glück! După cum vedeți, este o clădire foarte lungă. E de presupus că emițătoarele se află la cele două capete. Asta a și făcut ca vîrfurile unghiului — presupunînd că exista o singură sursă — să coincidă

cu clădirea vecină. Unind însă linia unu cu linia trei, am obținut un alt unghi. Acesta. E clar?

Comitetul era în mare fierbere.

— Nu v-am spus eu că-i isprava lui Stirner?

— Pardon? Eu am spus-o mai întâi.

— Ticălosul! Mizerabilul!! Acum îl avem în mână!

— Kranz, îl arestăm chiar acum!

— Acum, noaptea? De! Să emiți un mandat de arestare nu-i mare lucru, răspunse Kranz, dar poate-i mai bine să așteptăm pînă dimineța.

— De ce să mai așteptăm? sări procurorul, care nu putea să-i ierte lui Stirner rușinoasa fraternizare cu acuzatul.

— Nu avem de-a face cu un criminal obișnuit, așa că trebuie să luăm toate măsurile de prevedere și să cumpănim fiecare pas, ca să mergem la sigur. Noaptea, clădirea băncii este închisă și păzită cu strășnicie. Noaptea, oricît de precauți am fi, tot vom face zgomot și dușmanul se va pune în gardă. Tocmai de aceea zic că e bine să ne ducem dimineța, la ora deschiderii, cînd sînt încă puțini clienți. Cîțiva civili vor reuși să treacă neobservați. Intrăm cîte unul, ca să nu dăm de bănuît gardienilor și funcționarilor. Dacă am intrat, urcăm fuga la etaj și, pînă să prindă de veste, l-am și umflat.

Deși ardea de nerăbdare, procurorul îi dădu dreptate încercatului inspector de poliție. Arestarea lui Stirner fu amînată pînă dimineța.

— Dar dacă vreți să-mi știți părerea, urmă Kranz, și mai bine ar fi să mai așteptăm o zi...

— Ei, asta-i! se revoltă un bătrînel uscățiv, cu ochelari. Era ministrul de interne, care descinsese în persoană la comitet.

Kranz ridică din sprincene.

— Repet, excelență: trebuie cumpănit fiecare pas. Nu putem întreprinde nimic înainte de a studia temeinic planul casei. Unde pui pază, dacă nu cunoști toate intrările și ieșirile? Și ce faci dacă

nu știi exact unde îl putem găsi pe Stirner? Și cîte și mai cîte! Or toate acestea cer timp.

Toate fețele se posomorîră.

Deodată șeful poliției se lovi cu palma peste frunte.

— Îmi permiteți? Cred că am găsit soluția! Domnilor, în sfîrșit ne-a zîmbit norocul! Chiar zilele trecute am angajat la cancelarie un tînăr, pe nume Rudolf Gottlieb. Ați auzit de el, nu-i așa?

— Cum să nu! Moștenitorul ghinionist. Nepotul răposatului bancher!...

— Nici că ți-ai fi putut dori o călăuză mai bună, Kranz, spuse zîbind șeful poliției. În calitate de viitor moștenitor, el a cercetat clădirea, vorba ceea, din pod pînă-n pivniță. Iar pentru Stirner el nu-
trește cele mai sincere sentimente de dușmănie. Este, într-un cuvînt, exact omul care ne trebuie.

— Și de unde îl scoatem la ora asta?

— Nimic mai simplu! Șeful poliției dădu un telefon și în mai puțin de o oră, Rudolf Gottlieb intra, buimac de somn, în subsolul primăriei.

Cum îi spuseră pentru ce l-au chemat, se trezi de-a binelea. Își încleștă pumnii și, cu ochii scăpărînd de ură, strigă:

— Ei, lasă că ți-arăt eu ție, domnule Stirner!

Șeful poliției radia.

— Domnule șef, i se adresă Rudolf, v-aș ruga să-mi faceți o mare favoare.

— Spune, prietene.

— Vreau să răpun bestia cu mîna mea!

— Cum așa, fără anchetă, fără judecată? întrebă cam cu jumătate de gură ministrul justiției. Nu dispunem încă de probe directe.

— După părerea mea, domnilor, interveni energic procurorul, tînărul nostru prieten are dreptate. Situația este prea gravă ca să ne jucăm de-a justiția. Cred că nimeni nu se îndoiește că tot ce s-a întîmplat este opera lui Stirner. Bine spune Kranz! Nu avem de-a face cu un criminal obișnuit. De-a-
ceea nu sîntem obligați să respectăm procedura

obișnuită. Mă gîndesc la securitatea statului și a neamului ! Dacă umblăm cu mănuși, s-ar putea ca la proces, în loc să rostesc rechizitorul, să-l pup pe Stirner și să-i ofer o țigară ! Cînd sînt în joc destinele patriei, ar fi o crimă să riscăm de dragul unor formalități ! Și-apoi... hm !... sîntem doar între noi... Stirner poate fi dat scăpat de sub escortă. Unii dezaprobă această metodă, dar după mine nu-i vorba de nici o mistificare. Desfid pe-oricine mi-ar spune că există criminal care n-ar vrea să scape de pedeapsă și care n-ar profita de primul prilej să evadeze ! În felul acesta, dintr-o lovitură ne-am și descotorosit de dușman !

— Chiar așa ! se grăbi să încuviințeze șeful poliției.

— Cine se ridică împotriva societății și a statului trebuie scos de sub scutul legii !

— Gottlieb, ești bun ochitor ? întrebă Kranz.

— Golesc tot încărcătorul într-un singur punct.

— Ei, atunci... cu Dumnezeu înainte ! exclamă șeful poliției.

Discutară pînă dimineața planul de atac. Vor merge patru inși : Rudolf Gottlieb, Kranz și doi agenți dintre cei mai buni, care să constituie un fel de rezervă.

— E mai bine să fim puțini, fu de părere Kranz.

La orele nouă dimineața, micul detașament înarmat cu pistoale automate și avînd instrucțiuni precise era gata să treacă la acțiune.

— Cu dumnezeu înainte ! le ură din nou șeful poliției.

Pătrunseră fără nici o dificultate în clădirea băncii, urcară la etaj și, conduși de Rudolf, se îndreptară spre cabinetul lui Stirner. Cîteva cuvinte strecurate în șoaptă, dar pe un ton care nu admitea replică, îi reduseră la tăcere și-i pironiră locului pe servitorii întîlniți pe scări și pe culoare.

În cabinet nu se afla nimeni. Unul din agenți se postă la intrare, celălalt la ușa ce dădea în camera lui Stirner. Rudolf întredeschise ușa misterioasei

încăperi și strecură o privire înăuntru. Un pat, un dulap îngust și o masă de toaletă formau tot mobilierul. Prin mijlocul încăperii trecea un paravan de stejar, destul de masiv. Stirner tocmai se bărbierea în fața oglinzii. Acest examen nu dură decît o fracțiune de secundă. Dar n-apucă Rudolf să scoată revolverul, că doi cîini se năpustiră la el. În același moment Stirner, care ședea cu spatele la ușă, îl văzu pe Rudolf în oglindă. Dintr-un salt fu dincolo de paravan, deschise o ușă și dispăru. Apărîndu-se de zăvozi — cuvîntul de ordine era să tragă numai în Stirner ca să nu dea alarma înainte de vreme — trecură dincolo de paravan și bătură în ușă.

— Deschide, Stirner! strigă Gottlieb. De ce te-ai speriat?

Ușa se deschise atît de repede încît Rudolf, care se opintise cu umărul, era să vină în nas.

— Usor, să nu cazi! rosti calm Stirner. La loc, Falk! La loc, Bitch!

Supuși, cîinii se întinseră cu boturile pe labe, dar fără a-i slăbi din ochi pe cei doi.

— Îți stau la dispoziție, domnule Rudolf Gottlieb, spuse Stirner, așezîndu-se la loc, în fața oglinzii.

Rudolf puse revolverul pe măsuta de toaletă, luă pămătuful și-i săpuni obraji și gîtul. Apoi se apucă să-l bărbierească.

Stirner dădu capul pe spate și Rudolf îl rase cu grijă pe gît.

— Mă cam supără, Gottlieb... Ascute-l!

Rudolf trase briciul pe curea și-și văzu înainte de treabă...

Kranz, alături, în picioare, încremenise, în poziție de drepti, ca o santinelă.

— Mulțumesc, Gottlieb. M-ai bărbierit clasa întâi. Păcat de-așa talent. Ascultă-mă pe mine, ar trebui să deschizi o frizerie. Apoi se întoarse spre Kranz. Dumneata?

— Mă numesc Kranz! Johann Kranz! La ordinele dumneavoastră! învie detectivul. Puse revol-

verul pe masa de toaletă, luă o perie și începu să curețe haina lui Stirner.

— Mulțumesc! Ține aici! Dădu fiecăruia câte o piesă mărunță...

Cu un „să vă fie de bine, coane!“, cei doi se înclinară slugarnic și se traseră spre ușă.

Cum ieșiră pe poarta clădirii, fiecare apucă în altă direcție.

— Agenții — nicăieri!

Kranz se duse întins la închisoare și ceru pe un Țon categoric să fie încarcerat. Directorul crezu că glumește, dar Kranz începu să zbiere la el.

— Am dispoziție scrisă de la domnul ministru să arestez pe oricine cred de cuviință, așa că... executarea! Te previn că sînt în exercițiul funcțiunii!

Directorul îi făcu pe plac. Apoi ceru telefonic o confirmare. I se răspunse, că, dimpotrivă, detectivul este așteptat cu nerăbdare la comitet. Kranz nici nu voia să audă.

— Dacă puneți mîna pe mine, trag! îi amenință el. Kranz m-a închis, Kranz să mă elibereze!

Directorul se lăsă păgubaș.

— Asta-i ori beat, ori Țicnit!

Kranz era înarmat, așa că nu îndrăzniră să recurgă la forță.

— Dă-l dracului! Să stea acolo pînă i s-o urî!

Kranz, din celulă, îl pîndea prin vizor pe temnicer.

— Tu ce păzești, bă? se răsti la bietul om. Cît o să mai stai acolo, în fundul culoarului?! Nu cunoști regulamentul? Vino de controlează lacătul, ca să nu fug!

Kranz era probabil o excepție de la regula despre care vorbise procurorul: n-ar fi evadat nici în ruptul capului.

Dintre toți cei care au luat parte la atacul ratat, numai Rudolf Gottlieb se întoarse la comitet. Dar nu putură scoate nimic de la el. Pe fața lui pistruiată, ciuda se îmbina cu nedumerirea.

La toate întrebările răspundea invariabil:

— L-am bărbierit !

— Pe cinc ?

— Pe Stirner !

Membrii comitetului se priviră mirați.

— Poate vorbește la figurat... Ori poate în argou, asta înseamnă că l-a omorît, presupuse ministrul.

— N-am auzit o asemenea expresie, răspunse șeful poliției, expert în materie.

— Domnule, dumneata să ne spui clar : Stirner e viu sau mort ?

Rudolf se uita la ei cu ochi beți, apoi răspunse cu un zîmbet acru :

— E mai viu ca noi toți ! L-am bărbierit cu per-daf ! Dacă doriți, vă pot servi și pe dumneavoastră. Deschid negreșit un salon de frizerie.

VII „TRILBYE“

Se afla în grădina de vară, cînd îi auzi pașii.

— Ludwig, în sfîrșit ! se bucură Elsa, întinzînd brațele. M-ai uitat de tot !

Se priveau ca după o lungă despărțire. Într-ade-văr, nu se văzuseră cam de o lună și în acest răs-timp amîndoi s-au schimbat mult. Fața lui Stirner se scofilcise și mai rău, ochii îi erau duși în fundul capului, avea privirea neliniștită și o dispoziție mai schimbătoare ca înainte. Și Elsa slăbise mult, de i se vedeau urît oasele la gît ; obrații i se supseseră. Privirea îi era vagă, absentă, mișcările automate, lipsite de vlagă. Dar și mai mult se schimbasc lă-untric. Viața ei psihică anormală o adusese într-o stare vecină cu dezintegrarea personalității. Gîndea dezlinat, în crîmpeie, fără șir. Trecea brusc de la euforie la tristețe. Dintr-o femeie plină de viață, se transforma tot mai mult într-un fel de robot.

Aceasta se observa și în timpul întâlnirilor cu Stirner : uneori se oprea brusc în mijlocul frazei, alteori, dimpotrivă, era de o volubilitate febrilă.

Stirner se așeză lângă Elsa și-și lipi obrazul de al ei. Femeia îl mângâie pe obrazul celălalt.

— Catifea, nu ? Rudolf Gottlieb m-a ras !

— Cine ! ? ! Gottlieb ? !

— Chiar el. Vrea să deschidă o frizerie și face exerciții, bărbierindu-și prietenii.

Rise... strident, sacadat, fără veselie.

— Nu înțeleg, Ludwig. Glumești probabil.

— Nici nu-i nevoie să înțelegi.

Iar după o pauză :

— Ești foarte schimbat, dragul meu... Te surmenezi.

— Aș, fleacuri !

— Nu cumva ai necazuri ?

Stirner se ridică și începu să se plimbe nervos de colo-colo.

— Dimpotrivă, totul merge strună. E adevărat însă că sînt extenuat. Am ajuns la capătul puterilor, murmură el închizînd ochii. Aș vrea să nu mă mai gîndesc la nimic, să uit. Elsa, ești foarte rece cu mine.

Încrucișă mîinile pe piept și-și împlîntă privirea într-a ei.

Elsa păli, gura i se întredeschise și răsufierea i se întretăie. Deodată, pradă unei patimi mistuitoare, căzu gemînd la pieptul lui Stirner, îi încolăci gîtul cu brațele și-i acoperi cu sărutări ochii, fruntea, obrajii. Apoi își lipi gura de a lui și-i mușcă buzele.

Stirner o respinse brutal.

— Ho ! Ajunge ! Potolește-te !

Elsa se așeză supusă. Elanul i se stinse brusc. Doar oboseală mai simțea.

— Nu asta vreau ! Nu... Ce chin ! mormăia Stirner, zbuciumîndu-se între palmieri. Spune-mi, Elsa, ce-ai făcut în ultimul timp ?

— M-am gîndit la tine, răspunse ea placid.

Stirner dădu din cap ca un medic al cărui diagnostic se confirmă.

— Altceva ?

— Am citit. Un roman vechi pe care l-am găsit la bibliotecă : „Trilbye“. Îl știi ? Swengali o hipnotizează pe Trilbye și ea devine o jucărie în mâinile lui. Biata fată ! Groaznic !! Să-ți pierzi voința, să faci tot ce ți se ordonă, să iubești la comandă !...

Stirner se încruntă.

— M-am și gândit : ce bine că noi ne iubim, că ascultăm numai de îndemnul inimii și că sîntem fericiți.

— Ești fericită ?

— Da. Sînt fericită, răspunse Elsa cu aceeași moliciune în glas. Swengali... Ce putere avea omul acesta înfiorător ! Mă ia groaza cînd mă gîndesc numai...

Stirner rise sec.

— Ce-ți veni ?

— Nimic. Mi-am adus aminte de ceva amuzant... Află că Swengali al tău e un țînc pe lîngă... Pironind-o din nou, cu privirea rosti : Uită ! Așadar, ce-ai citit ?

— N-am citit nimic.

— Parcă vorbeai despre un roman.

— Care roman ?

— Dar la pian ?

— N-am mai cîntat...

— Hai, cîntă ceva pentru mine. Și mie mi-e dor de muzică.

În sala mare, Elsa cîntă „Primăvara“ de Grieg. Spuse încetîșor :

— Asta mi-aduce aminte de Menton. Amurgurile liniștite de-acolo... Luna răsărind din mare... Aroma tuberozelor... Am fost nespus de fericiți cîteva zile !

— Acum nu mai ești fericită ?

— Ba da, totuși... Te văd atît de rar. Iar cînd ne întîlnim... Știu, ești nervos, surmenat. Mă gîndesc uneori ce ne-a dat toată bogăția asta ? Mai bine am trăi acolo, între flori, pe țărmul mării de azur, îmbătîndu-ne de soare și iubire...

— Să avem o grădină și-o turmă de capre, rînji Stirner. Eu să fiu ciobănaș, iar tu o frumoasă păstorită : Paul și Virginia... Să ai o căpriță preferată albă ca neaua, cu un clopoțel de argint prins cu o funduliță albastră. Și să împletești coroane pe malul unui pîrîu. Ce idilă ! Constat, Elsa, că încă nu te-ai dezvățat să gîndești. Hm ? Ludwig Stirner pascănd capre ! Ha-ha-ha ! Adică, mai știi ? S-ar putea să ai dreptate. O turmă de patrupeze îți dă mai puțină bătaie de cap. Uită de Menton, Elsa ! Trebuie să uităm de toate și să urcăm tot mai sus, acolo unde zboară vulturii... Ba chiar mai sus de nori, ca să răpim cerului focul sacru sau... să ne prăbușim în genune. Încetează cu dulcegăria asta ! Vreau ceva vijelios. Cîntă-mi una din „Polonezele“ pline de foc ale lui Chopin sau o rapsodie de Liszt, sau altceva tot atît de zbuciumat. Cîntă să plesnească strunele !

Supusă, Elsa cînta cu o forță care-i întrecea puterile „Polichinelle“ de Rahmaninov. Părea că în pieptul ei bate inima neliniștită a lui Stirner.

Acesta se plimba neîncetat cu pași mari și-și frîngea nervos degetele.

— Foarte bine ! Sparge, dărîmă, rupe ! Așa te vreau ! Sînt singur în lumea toată și toată lumea e a mea !... Gata, Elsa ! Ajunge, odihnește-te !

Elsa răsufla greu. Brațele îi căzură nevolnic. Din pricina efortului supranatural, mai să-și piardă cunoștința.

Stirner o luă de mînă, o conduse în grădină și o așeză pe bancă.

— Stai jos. Uite, ai transpirat.

Îi șterse fruntea cu batista și-i aranjă șuvițele desprinse.

— Vreo noutate de la Emma ?

Elsa se însufleți :

— Ah, am uitat să-ți spun. Am primit ieri o scrisoare lungă de tot.

— Cum se simte ?

— Mai bine, dar medicii o sfătuiesc să mai stea acolo vreo două luni. Copilul e sănătos.

— Și ca să-ți comunice toate astea i-au trebuit câteva pagini !

— Îmi scrie mult de Otto. De la un timp e morocănos, irascibil... Nu mai e atît de drăguț cu ea. Se teme că n-o mai iubește.

Stirner asculta cu luare-ăminte. Se părea că dragostea lui Sauer pentru Emma îl interesează mai mult decît dragostea Elsei pentru el. Se încruntă și șopti ca pentru sine :

— Ei, drăcie ! Să fi calculat greșit ? Ori e distanța prea mare... Exclus ! Să verific totuși !

Sări de pe bancă și, fără să-i arunce o privire Elsei, fără să-i spună un cuvînt, plecă.

— Ludwig ! Ludwig, unde te duci ?

Zgomotul pașilor se stinse în fundul sălii.

Elsa privi îngîndurată peștișorii din acvariu. În cubul de sticlă verzuie, micuțele făpturi se mișcau alene, unduindu-și codițele și suflînd arar spre suprafața apei bășicuțe mici, strălucitoare, ca niște minuscule bile de mercur.

— Iar am rămas singură !

VIII. ZONA PANICII

Vrînd să afle amănunte despre atacul ratat, procurorul îl vizită personal pe „autoarestatul“ Kranz.

— Întotdeauna am spus despre dumneata, Kranz, că ești un funcționar model, începu procurorul pe un ton lingușitor. Ia spune, dragul meu, ce s-a întîmplat la Stirner ? Și de ce te-ai vîrît singur în această celulă ?

Kranz asculta în poziție de drepti, dar nu se lăsă înduplecat.

— Pentru că sint un criminal, răspunse el răs-picat, ca la armată. Ce crimă am săvîrșit ? Nu vă pot spune. Refuz să fac declarații. E dreptul meu. Pu-teți să mă trimiteți în judecată !

— Cum să te trimit în judecată, omul lui Dum-nezeu, dacă nu știu ce crimă ai făcut ?

— Vă privește. Stau aici pînă veți afla. Cînd Kranz spune nu, nu rămîne ! Să nu mai discutăm. Dar pentru că ați venit, am o reclamație.

— Spune, Kranz, spune.

— E de-a dreptul scandalos ce se petrece aici ! La masă mi-au adus ciorbă. Bag lingura și... ce cre-deți ? Carne ! O bucată de vreo două sute de grame ! Iar deasupra uite-așa plutau petele de grăsime ! Dacă dau mîncare ca asta la pușcărie, n-o să mai găsești om cinstit, să-l cauți cu lumînarea. Vă de-clar categoric, domnule procuror : dacă nu schimbă regimul, fac greva foamei ! Să știți ! Și încă ceva : escorta te ia din celulă și te duce la latrină toc-mai în fundul culoarului, în loc să aducă hîrdăul în celulă. Ce, asta-i ordine ? Pentru că dumnealor le e lene, cu să-mi primejduiesc viața ? Dacă sînt tentat să fug, și la prima încercare... pac, pac !?... Vă rog respectuos să luați măsuri ca regulamentul peni-tenciarului să fie respectat întocmai !

Procurorul rămase cu gura căscată. Nu pentru că l-ar fi surprins povestea cu cele două sute de grame de carne din ciorba lui Kranz. Știa el foarte bine că oricare dintre ceilalți deținuți n-ar fi găsit fir de carne în lăturile cu care erau hrăniți, nici dacă le-ar fi trecut prin sită. Dar să se plîngă cineva că i se dă mîncare prea bună, asta chiar că n-a mai pomenit în cariera lui !

„Bietul Kranz ! S-a scrîntit de tot de cînd a fost la Stirner. Dar să mai încercăm. Vorba dulce mult aduce.“

— Te rog foarte mult, Kranz, povestește-mi totul, ca unui camarad mai în vîrstă. Cum a fost ? Adu-ți aminte de cînd lucrăm împreună... Parcă ce-ți cer : un fleac de declarație !

— Un fleac de declarație ? Nu zău ! Dacă toți criminalii s-ar apuca să facă mărturisiri, noi, detectivii, ce mai facem ? Rămînem pe drumuri ! Șomajul ne mănîncă !! Să le iau fraților pîinea de la gură ? Nu ! Crima să fie crimă, iar cercetările cercetări... Să mai ciupască și ei cîte ceva !

Dezarmat de această logică originală, procurorul tăcea amărît.

Văzîndu-l supărat, lui Kranz i se făcu milă. Pescui din buzunar moneda măruntă primită de la Stirner și i-o întinse procurorului, cum dai pomană unui cerșetor.

— Asta-i tot ce am...

Procurorul luă mașinal moneda și o privi pe toate părțile, fără să înțeleagă nimic.

— E o probă materială. Am cîștigat acești bani într-un mod ilicit.

Procurorul plecă îngîndurat, jucînd în palmă „proba materială“.

„A fost unul din cei mai buni oameni ai noștri ! Și l-am pierdut din cauza lui Stirner ! Cînd naiba o să-î venim acestuia de hac ?“

Asaltat cu întrebări de membrii comitetului, nerăbdători să afle rezultatele întrevederii sale cu Kranz, procurorul căzu în fotoliu și schiță un gest de neputință.

— Ce-i de făcut !? se lamentă ministrul de interne. Să fie Stirner invincibil ?

Atunci se ridică comandantul regiunii militare, supranumit „generalul de fier“, un bătrîn uscățiv, cu înfățișare energică și cu niște mustăți de majur, ca peria.

— Ce-i de făcut ? repetă el cu o voce neașteptat de puternică și de tînără pentru vîrsta lui. Vă spun eu, domnilor, ce-i de făcut. Va trebui să-î declarăm lui Stirner război în toată regula. Sper, domnule ministru, că n-o să vă supărați pe un bătrîn ca mine că v-o spune de la obraz : voi, civilii, nu stați prea bine cu nervii. Ați trimis cîțiva gulerati, ăștia au făcut-o de oaie, și... gata, pezevenghiul ăsta, care poate n-a mirosit în viața lui praf de pușcă, este...

auzi dumneata, invincibil ! Iată ce vom face : Unu : decretăm în oraş starea de asediu. Doi : împresurăm clădirea Elsei Glück cu trupe... da, cu trupe regulate !... Cu asta trebuie să ducem război în toată regula... şi pornim la asalt. Da, da, la asalt ! răcnea „generalul de fier“, de parcă ar fi comandat o armată de milioane de oameni pe cîmpul de bătaie. Ba, pentru orice eventualitate, aducem şi artilerie. Admiţînd prin absurd că atacul infanteriei va eşua, tunurile vor mătura clădirea de pe faţa pămîntului ! Şrapnelele şi grenadele nu pot fi hipnotizate ! Asta trebuie să facem, nu să ne văicărim !

Discursul energic al „generalului de fier“ avu un efect reconfortant. Iar obiecţiile, de altfel foarte puţine, nu vizau fondul proiectului.

— Vor fi lovite şi imobilele vecine...

— Ce vină au ceilalţi oameni care locuiesc în clădirea băncii ? De pildă, soţia lui ?

— Am spus doar : e puţin probabil să folosim artileria, răspunse generalul. Dar chiar dacă vor ajunge să prindă glas şi tunurile, ce să-i faci, nu există război fără victime. Mai bine să piară cîteva sute de oameni, decît tot statul.

— Să-i prevenim pe cei din jur...

— În nici un caz ! A divulga secretul operaţiunii înseamnă a-l pune în gardă pe inamic. Trebuie acţionat repede şi prin surprindere. La noapte, bine înţeles dacă sînt în asentimentul dumneavoastră, voi porni eu personal în fruntea încercaţilor mei soldaţi şi-i pun eu pielea pe băţ domnului acela invincibil !

— Să fim înţeleşi : fără artilerie ! interveni ritos ministrul de război.

— De ce ? Doar v-am spus... cîteva vieţi.

— Nu-i vorba de vieţi aici ! Dacă folosiţi bombe ar însemna să nimiciţi o dată cu Stirner şi arma lui ! Ori asta — nu !... Ar putea să ne fie de folos.

Toţi îi dădură dreptate.

La statul-major întrunît în împrejurimile oraşului, „generalul de fier“ îşi expuse planul.

— Avem de îndeplinit o misiune grea. Ordinul guvernului e clar : să nu recurgem la artilerie. Stir-

ner trebuie capturat viu. El poate fi suprimat numai dacă împrejurările o vor impune, cu condiția ca imobilul să rămână intact, cu toate obiectele pe care le conține. Avem de-a face cu un dușman neobișnuit. Operațiunea se va desfășura în inima orașului. Mă îndoiesc totuși că vom putea aplica tactica luptelor da acolo de Stirner, tot nu va fi „luptă de stradă“, micului și nici punctele lui vulnerabile. De altfel, chiar dacă vom reuși să pătrundem în clădire și vom de acolo de Stirner, tot nu va fi „luptă de stradă“, ci, știu eu, „luptă de casă“. Primul lucru de care trebuie să avem grijă este ca Stirner să nu fugă. Ce știm despre el ? Că emite raze dirijate fie radial, fie pe zone, pe sectoare... Că razele lui — așa vom numi arma pe care o posedă — nu au asupra tuturor același efect. Plecînd de la acest considerent, forțele noastre trebuie să acopere întreaga zonă de luptă. E necesar să avem și rezerve. Infanteria va converge spre punctul fixat, în unități compacte. Dacă sub influența razelor primele rînduri se vor retrage în panică, rîndurile din spate vor trebui să preseze, silindu-le să meargă înainte. Sper că în felul acesta vom ajunge în imediata apropiere a casei, unde nu-i exclus să fie un fel de „zonă moartă“, inaccesibilă razelor, ca în cazul bombardamentului de artilerie. Eu pornesc cu avangarda...

— Asta ar fi foarte imprudent, excelență, interveni. adjutantul Korf.

— Domnule colonel, i-o reteză generalul, în cazul de față dă-mi voie să-mi hotărăsc eu însumi locul pe cîmpul de luptă !

Deprins cu mojiciile superiorului său, aghiotantul, roșu ca focul, căuta doar să se ferească de privirile stat-majoriștilor și nu mai spuse nimic.

— Da, știu, e riscant ! urmă. generalul cu ifos. Dar războiul, domnilor, nu e o partidă de domino. Pentru a putea comanda, trebuie să cunosc bine arma inamicului, puterea lui de foc ! Trebuie să mă expun „tirului“ pentru a mă convinge dacă arma este la fel de primejdioasă pentru un soldat călit, cum se arată a fi pentru un civil slab de înger.

Se aşternu tăcere. Ofiţerii de stat-major nu păreau prea încântaţi de planul bravului ghinărar. Parcă-l vedeau „călărind pe un cal ca neaua în fruntea oştilor viteze“, întocmai ca pe vechile litografii de prost gust. Dar ar fi fost inutil să-l contrazică.

La miezul nopţii, din diferite puncte ale oraşului, unităţi de armată gata de luptă porniră spre sectorul Strada Băncilor — Piaţa Bursei. În frunte „generalul de fier“, călare pe un superb pursînge arab.

— O armată întreagă împotriva unui civil! Ce ruşine! Dar decît să piară ţara...

Generalul, luînd-o înainte, ajunsese în capătul unei străzi ce dădea în Piaţa Bursei. Clădirea băncii Elsa Glück avea faţada spre această piaţă, spatele clădirii fiind Strada Băncilor.

— Şi-acum, puşorule, să vedem ce-ţi poate pielea! mormăi generalul. Scrută cîteva clipe imobilul, apoi dădu pîteni calului.

Scăpărînd graţios din picioarele-i subţiri, roibul intră în piaţă, dar deodată, fără nici un motiv vizibil, fornăi, îşi lipi urechile de ţeastă şi se trase înapoi tremurînd.

„Ce a putut să-l sperie pe Abrek, care nu tresare nici cînd bubuie tunurile?“ se întrebă generalul uimit. Îl bătu mîngîietor cu palma peste gît: „Hai, Abrek, nu te mai prosti!“ Şi-l îndemnă iar cu pîtenii.

De data aceasta, cum păşi pe caldarîmul pieţei, Abrek se cabră şi răsucindu-se pe loc o zbughi înapoi. În momentul cînd calul se răsucea şi picioarele lui dindărăt depăşiră pentru o frîntură de secundă linia ce despărţea strada de piaţă, generalul simţi un fior rece furnicîndu-l prin şira spinării. Dar imediat Abrek îl duse la zeci de metri mai încolo.

— Ei, comedie! mirii generalul. Îl cuprinse o mînie cumplită, ca întotdeauna în momentele de mare primejdie. Întoarse roibul şi îi înfipse cu cruzime pîtenii între coaste. Neobişnuit cu acest tratament, Abrek scutură din cap şi ţîşni ca din praştie... Din cîteva salturi fu în piaţă, dar deodată, fornăind

cumplit, sări în lături atît de brusc, încît generalul — cel mai bun călăreț din armată — căzu din șea ca secerat. Se părea însă că nici nu-și dă seama. Mîntea lui, nervii, întregul organism căzuse pradă unei terori supranaturale. Se dezmetici abia pe stradă, unde îl tîrîse Abrek. Noroc că-i rămăsese un picior agățat în scară. Între timp, unitățile de infanterie ajunseseră în dreptul pieței.

„M-au văzut! M-am făcut de basme“, se căină generalul. Se scutură cu cît mai multă demnitate și, căutînd să-și ascundă tulburarea, îi spuse adjutantului :

— Ei... Fleacuri ! S-a speriat Abrek și cînd a sărit odată, nici diavolul nu s-ar mai fi putut ține-n șa !

„Ca să nu scadă moralul trupei“ și mai ales ca să nu ajungă de rîsul ofițerilor și soldaților, nu suflă o vorbă despre spaima pe care o trăsesese.

— Toate unitățile sînt pe locurile de plecare ?

— Toate. Străzile de acces, pasajele și gangurile au fost blocate.

— Și intrarea din Strada Băncilor ?

— Instrucțiunile au fost respectate întocmai.

— Perfect. Așteptați semnalul !

Cînd, la ordinul generalului, dîrele scînteietoare ale rachetelor săgetară noaptea, boltind spre clădirea băncii, armata porni la asalt. Se produse însă ceva de necrezut.

Generalul a participat în viața lui la multe bătălii, dar o atît de groaznică panică nu i-a mai fost dat să vadă. Stătea în picioare pe platforma unei mașini militare, în apropierea pieței, și răcnea cu un glas de tunet :

— Înainte ! Înainte ! Vă împușc, ticăloșilor !

Nu-l asculta nimeni. Cuprinși de spaima morții, soldații aruncau armele și o rupeau la fugă ca înaintea unei primejdii înfricoșătoare. Vuia piața de strigăte și gemete. Rîndurile din spate presau, cele din față luptau să răzbească înapoi... Generalul dăduse ordin ca fugarii să fie împinși înainte fără milă. În felul acesta, din coloanele compacte care înțesaseră străzile, mereu alte rînduri erau „pom-

pate" în piață, care se transformase într-un adevărat infern. Totuși, încet, încet, ea se umplea de armată.

Deodată, valul de teroare se revărsă mai larg, cuprinzând și unitățile de pe stradă. De fapt nu un val, ci mai multe, succesive, se rostogoleau printre rînduri ca suflarea de gheață a morții. Unitățile aliniate reglementar se învălmășeau ca o turmă înnebunită. Soldații se repezeau orbește, ciocnindu-se unii de alții, se ascundeau prin curți, prin ganguri, iar din case năvăleau cu ochii holbați de groază civilii.

În locuințe, oamenii, înnebuniți de groază, se vîrau sub pat și-n dulapuri. Cîțiva se aruncară de la etaj pe capetele soldaților, în vîrfurile baionetelor. Cu copiii strînși la piept, femeile fugeau prin camere scoțind țipete isterice, de parcă ar fi luat casa foc. Pe scările și culoarele caselor clocoteau puhoai de omenire. Unii se repezeau să urce, alții dădeau să coboare. Femeile și copiii erau doborîți de mulțime și călcați în picioare. Dar, mai groaznic decît orice, nimeni nu cunoștea cauza panicii, nimeni nu știa de ce fuge și unde fuge. Treptat, în vârtejul de omenire se formă un curent care înainta într-o singură direcție. Probabil că soldații din rîndurile încă neatinse de panică, văzînd toate aceste orori, au luat-o la sănătoasa, antrenîndu-i și pe ceilalți. Se părea că oamenii au găsit în sfîrșit calea salvatoare. Fugeau rupînd pămîntul, de parcă i-ar fi amenințat țevile a mii de mitraliere.

După ce alergă într-un suflet vreo trei cvartale de stradă, adjutantul îl ajunse din urmă pe „generalul de fier“, pe omul care nu știe ce-i frica. Fără caschetă, cu vestonul rupt, cu o privire de nebun, sărea peste mormane de trupuri strivite, deschizîndu-și drum cu pumnii lui uriași.

Între timp „zona de baraj a panicii“ — cum avea să i se spună mai tîrziu acestui fenomen — se lărgise, cuprinzînd și Piața Primăriei, unde întreg guvernul venise să asiste la ședința permanentă a comitetului salvării publice. Deodată un val de neliniște se revărsă, și toți, savanți și miniștri, o luară la sănătoasa.

Spre dimineață, panica se mai domoli, dar onorații membri ai comitetului nu mai îndrăzneau să se întoarcă în oraș.

Așadar, capitala fusese pierdută. Trebuia salvată țara. Dar cum? Aproape nimeni nu mai credea în această salvare. Când membrii comitetului se regăsiră, convocară un consiliu de război într-un sătuc din împrejurimile orașului. Deprimat de nereușita operației, „generalul de fier” își pierduse orice speranță.

— Demonii nu pot fi învinși cu baionetele! atîta spuse el și capul îi căzu în piept.

Stirner a învins! Putea dispune după bunul său plac de țară întreagă, așa cum n-a izbutit niciodată vreun alt despot în lume.

1

IX. „AJUTOR PRIETENESC”

Celelalte state urmăreau cu atenție lupta dintre guvernul german și Stirner. Bancherii francezi și englezi nici măcar nu încercau să-și ascundă bucuria când, telegrafic sau prin radio, aflau de ruina și prăbușirea celor mai mari bancheri germani, concurenții lor pe piața monetară internațională.

— Bravo, Stirner! jubilau ei, evaluînd cu anticipație viitoarele profituri.

Își dădeau seama că Stirner este un financiar extraordinar de abil și de norocos, dar erau convinși că pînă la urmă o să-și frîngă gîtul, așa cum pățise și Stinnes, al cărui concern crescuse, de asemeni, ca aluatul cu drojdie. Puterea lui Stirner ajunsese să întreacă toate pronosticurile, depășind orice măsură. Istoria capitalismului n-a cunoscut o carieră atît de fulgerătoare ca a acestui Napoleon al marii

finanțe. „Soarele Austerlitz-ului“ strălucea pentru el tot mai puternic și nimic nu prevestea apropierea „Waterloo-ului“.

Se zvonea din ce în ce mai insistent că succesul lui Stirner s-ar datora unor cauze neobișnuite, că el ar cunoaște un mijloc de a le răpi oamenilor voința și de-ai supune cu desăvârșire, astfel încît devin toți niște jucării în mîinile lui.

Dar cînd Stirner și-a îngăduit să înfrunte chiar guvernul, s-au impacientat nu numai bancherii occidentali, dar și oamenii de stat, iar înfrîngerea „generalului de fier“ și fuga guvernului au avut în lumea diplomatică efectul unei bombe.

Unul împotriva tuturor ! Unul împotriva statului ! A învins fără armată, fără tunuri, fără un foc de armă !

Nemaiputînd rămîne în expectativă, celelalte state se vedeau silite să-și precizeze atitudinea față de uzurpator.

În Franța „cazul Stirner“ ajunsese să eclipsese problemele politice interne, ba chiar și pe cele ale războaielor coloniale. Evenimentele din Germania erau examinate în ședințe închise și extrem de furtunoase ale consiliului de miniștri și ale camerei deputaților.

Pînă la urmă se adoptă cu o majoritate infimă următoarea hotărîre : în principiu se consideră necesară participarea la lupta împotriva lui Stirner, în consecință se va oferi ajutor Germaniei, dar se va trece la acțiune numai după ce țara va fi pusă la adăpost față de Anglia.

Politicienii și financiarul englezi urmăreau cu mai mult calm evenimentele europene, ceea ce nu însemna că nu erau perfect edificați asupra primejdiei Stirner. Cabinetul de miniștri al Marii Britanii ajunsese repede la unanimitate de păreri :

Germania a fost îndeajuns de vlăguită de război și continua ei slăbire ar putea tulbura echilibrul european. La ora actuală Stirner nu reprezintă un pericol direct pentru celelalte țări și este de presupus că ambițiile lui nu vor ținti mai departe. Nu

se poate admite însă ca Franța să intervină singură în treburile interne ale Germaniei, chiar dacă ar face-o de conivență cu aceasta. În plus, uzurpator-neuzurpator, Stirner pare să fie o capacitate în administrație și în economie. Să vedem ce va face de acum înainte. Concluzia : să se recomande Franței să nu se grăbească. Iar dacă Stirner va manifesta intenția de a interveni în treburile altor state sau va leza interesele acestora, se va trece la acțiune împreună cu Franța.

Comunicat Franței, acest răspuns indignă pe militariștii care invocau demnitatea națiunii.

— Până când o să ne dăscălească Anglia ? strigau ei și cereau să se acționeze neîntârziat, dacă nu de altceva, măcar pentru a demonstra independența politicii franceze.

Impedimente de ordin diplomatic întârziaseră însă intrarea imediată în acțiune. Guvernul german, temându-se (nu fără temei) că va trebui să plătească prea scump „ajutorul sincer“ al Franței, nu se grăbea să-l accepte, mai ales că tot mai spera să-l înfrângă pe Stirner.

Cu tot eșecul operațiunii conduse de el, „generalul de fier“ se mai bucura de destulă autoritate în cercurile militare și guvernamentale. Or el era un adversar nestrămutat al oricărei intervenții străine.

— Ce ne-ar aduce această intervenție în afară de noi umilințe și de noi impozite ? spuse el. Am mai propus la consiliul de război să folosim tunuri cu tragere lungă pentru a face una cu pământul acest cuib blestemat !... Mi s-a obiectat că vor fi uciși cetățeni pașnici, nevinovați. Asta-i un sentimentalism primejdios ! Și mii de oameni de-ar pieri, tot mai bine decît să piară tot statul !

— Mai e ceva, excelență, îl întrerupse ministrul de război, care în tainițele inimii sale pizmua popularitatea „generalului de fier“. Într-adevăr am fost de părere să renunțăm la artilerie, dar de ce ? V-am spus că, distrugînd clădirea băncii o dată cu Stirner, am nimici și invenția lui, și-ar fi păcat ! Dacă am pune mîna pe această armă, ehe ! Vă dați seama ?

Ministrul făcu ochii mici și privi visător printre gene. Ne-am răfui cu Franța și i-am face praf pe toți dușmanii noștri...

— Am fi stăpîinii lumii! Am înțeles, îi curmă tăios tirada „generalul de fier“. Dar cum o să-l prinzi viu pe Stirner? În orice caz eu nu mai încerc. Am încercat. Să mai încerce și alții!

După lungi și înverșunate dispute se hotărî ca împotriva lui Stirner să fie folosite tunuri cu tragere lungă.

Cînd un tun uriaș scuipă unul după altul din rărunchi un obuz mai mare decît două staturi de om și cînd acesta porni vijîind spre capitală, „generalul de fier“ nu-și putu ascunde bucuria. Bubuiturile tunurilor erau pentru urechile lui o sublimă simfonie.

— Oho! exultă el. Uite-l cum și-a luat zborul! Acum să te văd, domnule Stirner! Cum ai să faci obuzul să-și schimbe traiectoria? Baterie, foc!... Încărcați mai repede! Mai repede, pînă n-apucă să ceară îndurare, de n-o fi și crăpat pînă acum!...

Pămîntul se cutremura de-ai fi zis c-o să se năruie dintr-o clipă în alta! Servanții, trîniți la pămînt de suflul năprasnic, se adunau de pe jos. Numai „generalul de fier“, bine înfipt pe picioare, sta neclintit în spatele tunurilor, ca un zeu al războiului. Un rînjat de fiară gata să-și înfigă colții îi adunase toate zbîrciturile în jurul ochilor și-al gurii.

— Foc! răcni el. Dar cu tot glăsul său de stentor, nu-l auzi nimeni: timpanele nu mai percepeau glăsul omenesc.

Enervat, reteză aerul cu muchia palmei.

Servanții executară manevrele necesare dar, cînd să tragă, se frînseră toți din șale și înțepeniră în poziția aceasta, cu brațele atîrnînd moi.

— Ce v-a apucat? zbieră „generalul de fier“. Foc!!

Nici o mișcare.

Generalul se repezi la un artilerist și-l zgîlții zdravăn, dar omul nici nu clipi. Atunci începu să înjure cumplit și să bată din picioare: îl scotea din

sărite gîndul că Stirner trăiește și și-a pus în funcțiune arma invizibilă.

Și deodată, prinzînd viață, artileriștii întoarseră tunurile în direcție opusă. Niciodată n-au executat această operațiune cu atîta repeziciune și precizie. Pînă să se dezmeticească generalul, bubuiră una după alta trei lovituri... Urmă o altă salvă, încă una și încă una, pînă se isprăviră proiecțiile care duceau urgie și moarte orașelor și satelor învecinate.

„Generalul de fier“ nu mai răcnea, nu se mai agita. Înțelese că orice ordin este neputincios în fața forței invizibile care paralizase voința soldaților, forță de care se simțea și el stăpînit. Strivit de conștiința dezastrului, se lăsă fără vlagă pe țărîna goală și-și coborî fruntea palidă.

Cînd se stînsese ecoul ultimei salve și se lăsă o tăcere țiuitoare, generalul își duse revolverul la timpplă. Arma îi fu smulsă din mînă.

— Rușine, excelență !

Era adjutantul.

Generalul nici nu băgă de seamă. Ochii, lipsiți de expresie, îi rămăseseră pironiți în pămînt. Doborîți de efortul supraomenesc, soldații zăceau grămadă lîngă tunuri.

Se lăsase amurgul. Luna, abia răsărită, privea printre norii învălătuciți. Geana sîngerie a apusului se decolora tot mai mult. Oamenii însă nu vedeau luna, nu vedeau bogăția de culori a asfințitului, nu auzeau ciripitul păsărilor din crîng. În trupurile lor viața abia pîlpîia.

Singurul care se ținea mai bine era adjutantul. Găsise în el destulă energie pentru a radiotelegrafia personal guvernului despre deznodămîntul luptei; zel inutil, pentru că bombele prăvălite peste orașe și sate au dus pînă departe vestea catastrofei.

— Stăm prost... murmură adjutantul. Se așeză lîngă general pe un scaun de campanie, își aprinse o țigară și ridică mașinal ochii.

Îi atrase atenția un punct la orizont, spre apus, care ba apărea, ba dispărea între nori. Un avion !... Apoi mai apăru unul, și încă unul... o escadrilă în-

treagă. Și se îndreptau, după toate aparențele, spre Berlin !

„Ale cui să fie ? se miră adjutantul. Aviația noastră n-a primit nici un ordin... Ori poate le-a trimis ministrul de război, când a aflat cum s-a sfârșit lupta ? Dar e o nebunie să trimiți oameni la moarte sigură, după tot ce...”

Se aplecă spre general și-l atinse ușor pe umăr :

— Excelență !...

— Da, da... totul e pierdut ! își aminti el deodată. De ce nu m-ai lăsat, Korf ? De ce mi-ai luat revolverul ? Dă-mi-l ! Oricum, nu voi putea supraviețui dezonoarei...

— Excelență, o escadrilă de avioane se îndreaptă spre Berlin.

— Prostii... Ți s-a năzărit.

— Uitați-vă și dumneavoastră !

Formația, apropiindu-se, se distingea tot mai bine. Uruitul motoarelor se auzea clar.

Generalului îi trebui un efort ca să ridice capul.

— Ei, drăcia dracului ! Ce dobitoci ! Asta mai lipsea ! Întreabă-i prin radio ale cui sînt.

Adjutantul se execută, dar nu primiră nici un răspuns.

Generalul înjură și sări în picioare, ca înviorat de un duș rece.

„Și-a revenit !” zîmbi în sinea lui adjutantul.

— Ascultă, Korf ! Ai ochi mai ageri. Nu vezi însemnele de pe aripi ?

Avioanele ajunseseră cam deasupra lor, dar zburau foarte sus și se mai întunecase. Norii care se rostogoleau într-una înrăutățeau și ei vizibilitatea. Se apropia furtuna. Vîntul se întetea. Avioanele se legănau în bătaia lui dar, conduse probabil de piloți îndemînatci, înaintau cu siguranță.

— Nu văd...

— Aprinde reflectoarele.

Cînd fuioarele strălucitoare inundară în lumină aparatele, generalul și adjutantul își duseră binoclurile la ochi.

— Mi se pare, morraăi generalul, ori...

— Nu vi se pare. Acum văd limpede. Sînt avioane americane.

— Din ce în ce mai bine ! Generalul se lăsă greoi pe scaun și, punînd binoclul pe genunchi, privi lung în urma escadrilei. Ascultă, Korf, dumneata pricepi ceva ?

Korf, mereu cu binoclul la ochi, strînse din umeri:

— Așadar America... Și după toate aparențele, avioanele se îndreaptă spre Berlin...

— Dar cine le-a chemat ! ? Ce caută aici ! ?

— Am impresia că vîntul le-a făcut să cam devieze, spuse adjutantul foarte liniștit.

Intervenția Statelor Unite ale Americii în lupta cu Stirner fu o surpriză pentru întreaga Europă, nu numai pentru „generalul de fier“.

În timp ce între statele europene se purtau tratative diplomatice, Washington-ul, care urmărea cu deosebită atenție desfășurarea evenimentelor, reacționă prompt.

America nu putea rămîne în postura de spectator indiferent și aceasta nu numai pentru că opera distructivă a lui Stirner reducea solvabilitatea unuia dintre cei mai mari datornici europeni. Washington-ul a înțeles înaintea ministrului de război al Germaniei ce se poate întîmpla dacă guvernul german îl va nimici pe Stirner și-i va acapara arma. Înțelese înaintea tuturor importanța acestei forțe noi, colosale. Și cum nu avea șanse să intre în posesia armei, hotărîse s-o distrugă, și pe inventator în același timp, astfel încît secretul să nu încapă pe alte mîini. Și cu cît mai repede va face acest lucru, cu atît mai bine. Dar cum, prin ce mijloace ? Avioanele teleghidate americane erau destul de bine puse la punct. Aparatele lor puteau să străbată distanțe mari fără pilot, urmînd un traseu stabilit la decolare, și să lanseze automat într-un punct anume proiectile de o mare putere distructivă. Totul funcționa perfect, în afară de sistemul de teletransmitere a imaginilor fotografice ale drumului străbătut, pentru observarea permanentă a aparatelor aflate în

misiune și corectarea direcției de zbor. Dar amânarea operației implica riscuri și mai mari. Iar precizia mecanismelor și hărțile militare amănunțite păreau să asigure reușita... Tot America a înțeles cea dintâi că împotriva lui Stirner se pot folosi numai mecanismele dirijate de la mari distanțe. Ar fi putut trimite avioanele chiar din America. În acest caz, însă, distanța ar fi fost colosală. Aparatele urmau să traverseze Oceanul Atlantic și să străbată și o parte din Europa, începînd de la coasta apuseană a Franței. Pe parcurs, cu toți „redresorii” automați, curenții aerieni ar putea modifica direcția prescrisă. De ce n-ar pregăti declanșarea chiar din preajma granițelor Germaniei? Că pentru aceasta e necesar și asentimentul Franței? Nu e o problemă pentru diplomația americană.

Guvernul Statelor Unite ale Americii a trimis Franței o notă redactată cu toată curtoazia diplomatică. Într-o altă notă cerea și Germaniei îngăduința să bombardeze în plin Berlinul, cuibul inamicului public. O dată cu aceste note, fuseseră expediate și altele, mult mai laconice dar și mai energice, cerînd plata imediată a restanțelor la datoriile contractate.

Răspunsul Franței nu s-a lăsat mult așteptat: într-o notă reverențioasă, guvernul francez accepta intervenția și cerea, cu o politețe ce friza umilința, amînarea plăților.

America a acordat cu mărinimie amînarea cerută și a și trimis avioanele. N-a mai stat să aștepte răspunsul Germaniei, care cam întîrzia, sigură fiind că și acest răspuns va fi pozitiv. Avioanele americane văzute de „generalul de fier” și de adjutant și-au făcut apariția în spațiul aerian german chiar în momentul cînd ministrul punea mîna pe condei, ca să semneze răspunsul.

Cu toate acestea America tot nu-și atinsese scopul. Avioanele deviară din cauza furtunii. Unul singur ajunse deasupra capitalei și bombele lansate raseră de pe fața pămîntului palatul imperial. Celelalte aparate își lansară încărcăturile ucigătoare prin împrejurimile orașului, cauzînd mari distrugerii.

Fără să se descurajeze, americanii mai trimiseră o escadrilă. Germanii, îngroziți de rezultatele primului raid, îi implorară să-i scutească de nefastul ajutor. Văzînd apoi că nu mai au ce pierde, protestară în termeni categorici și făcură apel la opinia publică europeană. America, desigur, n-ar fi ținut seama de acest protest. Cum însă pe cîmpul de luptă se produsese schimbări, înțelesesă că-i mai cumințe să renunțe.

Stirner, care își perfecționase între timp extraordinara armă, lansase pe neașteptate un fascicol de ideoraze dirijate peste teritoriul Franței, pînă la ocean.

Toți cei prinși în traiectoria fascicolului au aflat ce gîndește Stirner.

„Vreți să porniți împotriva mea un război mondial? Primească provocarea! Dar armele voastre nu se pot măsura cu a mea. Nu vă dați seama? De aceea vă sfătuiesc să abandonați lupta. Dacă însă v-ați pierdut mințile, voi face să înnebuniți de-a binelea. Vă dau ultimul avertisment!”

Micșorînd unghiul de emisiune. (îngustînd deci zona de acțiune), Stirner lansă un nou fascicol. Toți cei care au nimerit în bătaia razelor, atît în Germania cît și în Franța, au înnebunit pe loc. Suflul de demență atinse și o navă care trecea prin apropierea coastei franceze. Cuprinși de o nebunie cu manifestări violente, marinarii și pasagerii se aruncară în apă, iar fochiștii, pierzîndu-și controlul, umplură într-atît cuptoarele cu cărbuni, încît explodară cazanele și vasul se scufundă. Ospiciile erau arhipline. Nebuni furioși rătăceau pe străzi și se repezeau la trecătorii îngroziți. Pe cîțiva mai puternici și primejdioși, polițiștii trebuiră să-i împuște.

Europa era în panică. Chiar și la Washington, contrar obiceiului, toată lumea umbla posomorîtă. Inginerii americani trimiși în Franța pentru a dirija avioanele buclucașe căzuseră victime ale razelor lui Stirner. Ziarele americane anunțau zilnic starea sănătății lor, mereu înrăutățită. Cazul produsese o impresie zguduitoare. Pentru întia oară America

suferea o lovitură atît de crîncenă, deosebit de dureroasă pentru orgoliul ei național, cu atît mai mult cu cît lovitura le-o dăduse un singur om, care pe deasupra mai era și european.

Ostilitățile fură suspendate. În sfîrșit se putu odihni și Stirner, după îndelungata și groaznică tensiune din timpul „războiului“.

X. ÎN CĂUTAREA UNUI ANTIDOT

Sauer, Emma și copilul se odihneau pe Riviera.

Emma a avut toate motivele să se plîngă de soțul ei în scrisoarea pe care o trimisese Elsei. La început, Otto Sauer s-a purtat atent cu soția lui suferindă. O scotea în brațe pe terasă, o așeza în șezlog și plimba copilul cu căruciorul. Își desfătau ochii privind albastrul mării, vapoarele din larg, iahturile elegante și grațioase, hidroavioanele ce zburau zumzuind de-a lungul țărmului. Mai că nu-și vorbeau, dar tăcerea lor era odihnitoare, senină, tăcere de oameni fericiți. Uneori Emma îi întindea mîna lui Sauer, cu fața luminată de un zîmbet. Bărbatul i-o strîngea duios și o păstra într-a lui.

Soarele meridional avea o înrîurire binefăcătoare asupra Emmei. Obrajii își recăpătaseră culoarea, prindea puteri și după trei săptămîni era în stare să facă scurte plimbări.

Dar indiferența tot mai accentuată a lui Sauer începuse să-i umbrească bucuria însănătoșirii. Dimineața, cînd se trezea, Emma nu mai găsea pe nopțieră un buchetel de garoafe proaspete, scînteind de rouă, de violete de Nisa ori trandafiri singerii, atît de frumos mirositori. Și tot mai rar se întîmpla să-i țină companie pe terasă. Tăcerile, acum apăsătoare, în loc să-i apropie, îi înstrăinau.

— Pleci ? îngăima Emma, cînd Sauer se ridica de pe scaun.

— Doar n-o să stau aici proţap toată ziua, răspundea el cu grosolănie şi se retrăgea în camera lui sau ieşea undeva.

Intrînd odată pe neaşteptate în camera lui Otto, îl surprinse privind cu tandreţe şi melancolie portretul Elsei, pe care-l scosese probabil dintr-un sertar al biroului.

Emma avu senzaţia că un ac îi străpunge inima. Dădu să iasă în vîrfuri, dar Sauer o zări prin oglindă. Privirile li se încrucişară. Emma se tulbură şi mai rău, iar faţa lui Sauer căpătase o expresie de asprime, de răutate. Puse fotografia la loc, închise cu un pocnet sertarul şi se răsti la imaginea din oglindă :

— Ce-i moda asta să dai buzna în cameră, cînd... cînd lucrez ?

— Iartă-mă, Otto, n-am ştiut...

Ieşi fără să mai spună nimic.

Inima micuţei Emma era grav rănită.

Se ascunse în camera ei şi plînsese mult lingă leagănul copilului.

— Băieţaşul meu, puişorul mamei drag ! şoptea ea, sărutînd căpşorul copilului, pe care picurară cîteva lacrimi.

Petrecu o noapte albă, muncită de gînduri... Ceva cu totul neobişnuit pentru micuţa Emma.

„Iată deci de ce e Otto atît de urîcios, gîndea ea, frămîntîndu-şi mîinile. O iubeşte pe Elsa ! De fapt, de ce mă mir ? Doar s-au iubit întotdeauna. Cum de am uitat ? Cum de am primit să-i fiu soţie ? Şi de ce s-a însurat el cu mine, de vreme ce-o iubeşte pe Elsa ? Da, dar a ţinut şi la mine ! Mult... Inima nu poate fi amăgită. Atunci ?...”

Toate acestea erau prea complicate pentru Emma. Gîndurile negre, întrebările fără răspuns se prăvăliseră ca o avalanşă, strivind fără îndurare gîngaşa floare a fericirii.

— Otto, Otto ! şoptea ea disperată, vărsînd lacrimi de neputinţă.

Să lupte ? Nu era făcută pentru luptă.

În zori s-a hotărît : îi voi scrie Elsei. Și i-a scris scrisoarea care l-a indispus mai curînd pe Stirner.

Intuiția feminină a ajutat-o să găsească tonul cel mai potrivit : n-a pomenit nimic despre întîmplarea cu fotografia. O prietenă e firesc să-și împărtășească alteia nefericirea.

Aproape fără să-și dea seama, prin această scrisoare Emma îi întindea o cursă rivalei : spera că Elsa se va trăda într-un fel dacă îl mai iubește pe Sauer.

Aștepta cu nerăbdare¹ răspunsul. Cînd l-a primit, de teamă abia a reușit să deschidă plicul, iar rîndurile îi jucau înaintea ochilor.

Dar după ce a citit-o, a răsuflat ușurată.

— Elsa nu știe să mintă !

Prietena ei o sfătuia să aibă răbdare, o asigura că Otto va fi iarăși duios cu „păpușica“ lui și — ceea ce a liniștit-o îndeosebi pe Emma — îi scria ce mult îl iubește pe Stirner, îi împărtășea bucuriile și frămîntările ei... Își exprima îngrijorarea că de la o vreme Stirner arată rău, că s-a surmenat și-i foarte nervos. Iar cînd citi sfîrșitul, Emmei i se luă o pia-tră de pe inimă :

„Nu l-ai mai cunoaște pe Stirner. Și-a lăsat barbă și, să-l vezi, parcă-i un sihastru...”

— Ce pocit era înainte, rîse ea, da-mi închipui ce mutră are acum !

Era iarăși veselă și zglobie.

Sauer însă avu grijă s-o arunce din nou în ghearele deznădejzii.

După întîmplarea cu fotografia, Sauer se purta și mai urît cu Emma. O repezea, o jigneau.

Venea pe terasă numai ca să vadă copilul. Fără să-i dea vreo atenție Emmei, se așeza lîngă cărucior și începea să-l giugiulească pe micuț. Tulburată, Emma îi căuta privirea, dar Otto părea că-i ignorează cu desăvîrșire prezența.

În ziua cînd a primit scrisoarea, Emma îndrăzni să-i adreseze cîteva cuvinte.

— Mi-a scris Elsa. Spune că Stirner arată rău și e foarte surmenat...

— Dacă bestia asta ar crăpa, lumea ar avea numai de câștigat, strecură printre dinți Sauer.

De la o vreme, Sauer nici nu voia să audă de Stirner. Această schimbare bruscă o miră pe Emma, dar n-avea curaj să-i ceară vreo explicație.

Într-o zi i se păru că Sauer e în toane mai bune, în orice caz mai puțin nervos. Tocmai atunci câteva avioane brăzdau cerul, deasupra mării. Emma încercă să lege o conversație.

— Otto, cum de nu cad avioanele? Doar sînt grele...

— Mă, dar gîscă mai ești! o bruscă bărbatul. Unde mi-a fost capul cînd te-am luat?

Emma îngălbeni de durere și de supărare.

— Putem să ne despărțim, răspunse ea cu glasul sugrumat. Îl iau pe micul Otto și plec...

— N-ai decît să pleci! Fii sigură că n-am să alerg după tine. Dar pe băiat nu-l dau!

Potrivi mai bine plăpumioara copilului și ieși.

Izbucnind în lacrimi, Emma se plecă zdrobită deasupra cîruciorului.

— Oare am să te pierd și pe tine, puiul meu?

În acel moment se auzi scîrțîind nisipul potecii din grădină.

— Cu domnul Sauer, vă rog.

Își șterse repede obrazul cu batista și întoarse capul. Un tînăr pistruiat și roșcovan, îmbrăcat într-un costum alb, ușor, se afla în fața ei.

„Unde l-am mai văzut?“ se întrebă Emma.

— Nu mă recunoașteți? Ne-am mai întîlnit.

— A, da! Domnul Gottlieb!

— Exact. Rudolf Gottlieb.

Auzind glasuri, Sauer ieși pe terasă. Gottlieb se înclină ușor.

— Domnule Sauer, avem de discutat ceva foarte important.

Trecură în cabinet.

— Ați urmărit desigur ziarele, deschise vorba Gottlieb.

— Nu citesc ziarele.

Gottlieb ridică surprins din sprincene.

— Bine, dar... în toată lumea numai despre asta se vorbește ?

Întrebarea lui Gottlieb îl puse în incurcătură. Într-adevăr, cum de-a putut rezista să nu pună mîna măcar pe un ziar în atîtea săptămîni ?

— Aveam nevoie de odihnă absolută, încercă el să-și explice purtarea ciudată. Or în ziare mereu dai de cîte ceva care te tulbură sau te enervează... Mai ales scandalurile astea politice...

— Dacă-i așa, dați-mi voie să vă pun la curent. Nu-i vorba de vreun scandal politic, ci de o primejdie care amenință toată țara, dacă nu chiar toată lumea.

Și-i povesti despre ciudatul război dintre comitetul salvării publice și Stirner, despre lamentabila înfrîngere a „generalului de fier“.

Sauer îl asculta cu tot mai multă atenție, întreprîndu-l uneori cu înjurături la adresa lui Stirner.

Aceste replici scurte îi mergeau lui Gottlieb la inimă.

— Constat cu bucurie că nutriți pentru Stirner aceleași sentimente ca și mine, nu-și mai ascunse el bucuria. Aveți probabil și dumneavoastră destule motive să-l urîți. Să vă spun drept, mi-era teamă că tot mai țineți la el. Oricît, ați lucrat împreună, ați fost chiar mîna lui dreaptă. Și-n cazul acesta nu mi-aș mai fi putut îndeplini misiunea... Mi-am zis totuși să încerc... și bine am făcut. Sînt trimis de comitet. Adică, ce mai, eu am fost cu ideea. Mi-am spus că sînteți singurul care poate aduce oarecare lumină în taina extraordinarei influențe a lui Stirner asupra oamenilor, singurul care ne-ar putea ajuta să aflăm în ce constă forța pe care o are. Cei mai mulți oameni de știință sînt de părere că Stirner a descoperit un mijloc de a transmite gîndurile la distanță. Cum ? Asta n-o știe nimeni. Și dacă ați vrea... ne-ați face un serviciu enorm pentru care, bineînțeles, veți fi răsplătit...

Sauer se ridică și începu să se plimbe cu pași mari prin cameră.

— Răsplătit? Dar să-l știu nimicit pe monstrul de Stirner mi-ar fi cea mai mare răsplată! Altceva nu-mi trebuie!

În aceeași clipă se gîndi la Elsa și, printr-o asociație de idei, își aduse aminte de basmul cu fata de împărat răpită de un vrăjitor care știa să prefacă totul în aur. Stirner este vrăjitorul, iar el, Sauer, o va elibera pe fata de împărat de vrăjile acestuia. Da, o va elibera!

— V-aș ajuta cu dragă inimă, domnule Gottlieb, dacă aș ști ceva precis. Dar așa, pe baza unor simple presupuneri.... După cîte știu, înainte de a fi angajat de răposatul dumneavoastră unchi, Stirner făcea cercetări științifice în domeniul creierului și al transiterii gîndului la distanță. Am urmărit apoi unele experiențe ale lui cu cîini. Adevărate minuni! Eu unul bănuiesc că... șovăi o clipă... bănuiesc că unchiul dumneavoastră, Karl Gottlieb, n-a murit de moarte bună... Cum de a sărit cîinele în picioarele bătrînului exact în clipa cînd se apropia trenul? Chiar dacă Stirner nu era acolo, coincidența aceasta mi se pare destul de suspectă.

Gîfîind de emoție, Rudolf Gottlieb se săltă pe scaun și întinse gîtul.

— Întotdeauna mi-am spus că povestea asta cu moștenirea ascunde o crimă! izbucni el. Dar de ce la proces n-ați pomenit nimic de aceste bănuieli? Ba, mai mult, la proces ați apărât interesele Elsei Glück...

Sauer schiță un gest:

— Habar n-am! Mă aflu probabil și eu, ca și ceilalți, sub influența lui Stirner. Nu înțeleg cum își impune Stirner voința celorlalți oameni. N-am pregătirea necesară pentru asta. Presupun însă că puterea lui se limitează la o anumită zonă. Aici, la distanță, am avut senzația că mă trezesc dintr-un fel de somn hipnotic, că mă „descarc” de doza de sugestie pe care mi-a administrat-o probabil la plecare. Una din două: ori n-a reușit încă să acționeze

la distanțe mari, ori sugestia n-a fost destul de puternică și cu timpul și-a pierdut efectul.

— Aveți dreptate. Dar se pare că Stirner se perfecționează mereu, măbind intensitatea, distanța de propagare și persistența sugestiei. Așa că poate chiar de mâine nu veți mai fi nici aici în siguranță. Sauer tresări.

— Cum ? ! Să cad din nou sub influența acestui individ ? Să fiu din nou o jucărie în mâinile lui ? Mai bine fug la capătul pământului ! Dar nu, și mai bine ar fi să-l omor pe Stirner. Să știu că am scăpat de el și că-i salvez și pe ceilalți !

— Dacă într-adevăr acesta este secretul lui Stirner, el nu poate fi învins decît cu o armă de același fel. Dar de unde s-o luăm ?

Tăcură. Sauer se gîndea intens.

— Da, așa este, spuse el într-un tîrziu. Nu poate fi învins decît cu propriile lui arme. Am o idee. E imposibil ca numai Stirner să se fi ocupat de problema transmiterii gîndurilor la distanță. Ar trebui să-i căutăm pe oamenii de știință care...

— Am căutat. Sînt vreo cîțiva, să-i numeri pe degete. Unul din ei, un cunoscut savant italian, ne-a spus că ceea ce face Stirner este deocamdată inaccesibil științei moderne. Așadar, ori Stirner este un geniu cu neputință de combătut, ori e altceva la mijloc.

— Doar nu se sfîrșește lumea cu italianul acela !

— Asta mi-am spus și eu. Am citit undeva despre cercetările unui alt om de știință. Dar acesta nici nu-i măcar profesor...

— ... din care motiv socotiți că nu e cazul să vă adresați lui ? îl urzică Sauer.

— Mărturisesc că...

— Foarte rău ! Stirner face ce vrea din noi ! Și ce, are vreun titlu ? Să-l căutăm pe omul acela ! Nici o șansă nu trebuie neglijată.

După un moment de gîndire continuă :

— Da, da. Să nu pierdem nici o clipă ! Plecăm împreună, îl găsim pe neprofesorul acela și-i cerem părerea. Stai ! Ar mai fi ceva ! Stirner a locuit un

timp la Menton. Nu-i departe. Ce-ar fi să dăm o raită? Poate a lăsat vreo urmă!

Zvirli cîteva lucruri într-o valiză și ieșiră pe terasă.

— Emma! Plec.

— Lipsești mult? se sperie Emma.

— Nu știu. S-ar putea să dureze cam mulțișor. Își luă rămas bun cu răceală și ieși repede, urmat de Gottlieb.

Emma nu știa ce să facă: să plîngă că a părăsit-o Sauer, ori să se bucure că nu i-a luat copilul?

Sauer avea asupra lui o procură de la Stirner. Asta le prinse bine. Pătrunseră fără greutate în vila Elsei Glück. Luară la rînd încăperile, scotociră fiecare colțișor.

Într-o cameră aproape goală găsiră o bucată de formă de metal. Un aliaj pe care nu reușiră să-l identifice. În jur erau împrăștiate bucăți de sîrmă răsucite în spirală, siguranțe, borne, izolatoare de porțelan.

— Bine lucrat! mormăi Gottlieb, cercetînd bucată de metal. Se pricepe să șteargă urmele. E limpede ca bună ziua că aici se afla un aparat. Dar cum naiba a reușit să topească metalul fără să lase nici o urmă de arsură pe parchet?

— Nu mai avem ce face aici, Gottlieb. Să plecăm în căutarea antidotului. Unde ziceai că stă savantul acela care nu-i nici măcar profesor?

— La Moscova.

XI. INVENTATORUL DE LA MOSCOVA

O lună mai tîrziu, Sauer și Gottlieb căutau o amu-mită adresă pe strada Tverskaia-lanskaia, lîngă Arcul de Triumf. Intrară în sfîrșit într-o curte asfaltată, cu un havuz la mijloc, închisă de jur îm-

prejur de blocuri cu șase etaje. Glasurile zglobii ale copiilor erau multiplicat și amplificate de zidurile înalte.

— Aici trebuie să fie, spuse Gottlieb cercetînd numerele apartamentelor bătute deasupra ușilor de intrare. Hai, Sauer. Acum e acum.

— Ei, drăcia dracului! Cîte trepte or mai fi? Cum trăiesc ăștia fără lift? gîfîia Sauer. Ce număr de apartament ziceai că are?

— 29.

— Aici e 25. Înseamnă că-i tocmai la al șaselea.

— Nu-i nimic. Mișcarea îți face bine. Ai cam început să iei proporții, îl tachină Gottlieb și sună.

Cînd intrară în sfîrșit la Kacinski, Sauer încercă o cumplită dezamăgire. Nici interiorul camerei, nici inventatorul nu corespundeau imaginii pe care și-o făcuse.

Se așteptase să vadă un cabinet ticsit de tot felul de mașinării, în care să domnească dezordinea caracteristică locuinței unui inventator.

Intr-adevăr, locuința lui Kacinski nu avea nimic din laboratorul unui Faust modern.

O cameră nu prea mare, cu o fereastră aproape cît peretele. Lîngă fereastră, un birou pe care se afla o mașină de scris. O altă mașină de scris se zărea pe o măsută lipită de una din marginile înguste ale biroului. Cele două mașini, una cu litere rusești, cealaltă cu litere latine, și schița unui motor eolian tip Fletner, prins pe perete deasupra biroului, erau singurele aluzii... destul de vagi!... la profesia stăpînului casei.

Deasupra unui divan, o copie destul de reușită după o pinză de Greuze înfățișa o fată cu privire naivă și în același timp poznașă, ca a tuturor personajelor feminine ale acestui maestru.

Cînd dădu cu ochii de tablou, Sauer se strîmbă. Își aduse aminte de Emma. La început, înainte de căsătorie, fusese în stare să o compare cu fetele lui Greuze!

Două peisaje atîrnau de o parte și de alta. Pe o măsută, un grup ecvestru de Klodt, turnat în fontă, înfățișa un fragment din ansamblul statuar ce-mpo-dobește podul Ancikov din Leningrad.

Un mic scrin, un dulap cu oglindă, o masă așternută cu o față curată și cîteva scaune cu spătar, înalte, capitonate cu piele, completau mobilierul.

Peste tot domnea ordine și curățenie — un motiv în plus ca Sauer să fie sceptic.

Și înfățișarea inventatorului rus îl dezamăgi. Se aștepta să vadă o figură cu totul ieșită din comun și... cînd colo, un bărbat cu înfățișare modestă, încă tînăr, blond, cu părul pieptănat pe spate, cu ochi albaștri, foarte luminoși, cu nasul drept și-o gură ce părea dăltuită de un artist. N-avea nici barbă, nici mustăți. Și cum era îmbrăcat : o bluză maro de catifea și pantaloni de călărie vîriți în cizme cu carimb îngust !

Iat-o și pe soția lui — senină, prietenoasă, într-o bluziță albă...

„Nu cumva am greșit ușa ?“ se alarmă Sauer. Dar nu, nu greșise. Gazdele îi primiră cu căldură, îi pof-tiră să stea, soția inventatorului aduse dulceturi. Imediat se înfiripă o discuție animată.

„Și cînd te gîndești că omul acesta, care trăiește destul de modest, este poate și el stăpîn pe forța aceea uriașă ! Cum de n-a fost tentat s-o folosească în interesele lui personale ! Cine n-ar vrea să fie puternic și bogat ca un nabab ?... Ori poate e ade-vărat că aici oamenii gîndesc și simt altfel ?“

Încercă să se lămurească prin întrebări ocolite.

— Spuneți-mi, vă rog, o întrebă el zîmbind pe soția lui Kacinski, nu vă e frică să trăiți alături de un om care poate sugera oricui... chiar și dumneavoastră... tot ce dorește ?

Femeia îl privi mirată.

— De ce-ar face-o ? Și ce ar putea să-mi su-gereze ? Să vă spun drept, nu m-am gîndit niciodată la asta. Pentru experiențe, are un laborator.

Kacinski zîmbi.

— Totuși, e o forță primejdioasă, biigui Sauer cu un aer încurcat.

— Ca orice forță, răspunse Kacinski. Când a inventat dinamita, cu care putea să arunce în aer stînci de granit, Nobel era fericit că îi ajută pe oameni să lupte cu natura. Omenirea însă a făcut din această invenție cel mai cumplit mijloc de distrugere. Mihnit, Nobel n-a mai putut face altceva decît să instituie din „veniturile dinamitei“ un premiu al păcii, pentru a-și ispăși măcar cu atîta vina de a fi pricinuit fără să vrea un rău. Vedeți, dar, că Stirner nu este o excepție. Că a folosit această forță nouă în interesele sale egoiste? Totul depinde în mîna cui se află toporul. Unul sparge lemne, altul taie capete. Te poți aștepta la orice... Cu mult înainte de a fi aruncat Stirner o provocare societății, trebuie să vă spun că au prevăzut și alții cît de primejdioasă poate fi noua forță. Când primele experiențe au fost cunoscute de marele public, am fost pur și simplu asaltat de cetățeni îngrijorați. Unele femei se plîngeau că niște indivizi suspecti au și încercat să le sugestioneze de la distanță și mă implorau să le feresc de „farmece“. Una se jura că niște studenți din Harkov o „încarcă“ mereu cu curent electric și cînd trece pe lîngă un felinar „face scurt circuit“ ! Dar cînd am galoșii în picioare, zicea, sau un batic de mătase pe cap, nu se întîmplă nimic. Ce să mă fac ? Simt și în somn cum umblă curenții prin mine și aud un glas care spune : „Acum ești în puterea noastră !“ Am sfătuit-o să se acopere cu o pătură de mătase și să țină în mînă un obiect metalic legat printr-un fir de calorifer... cum ar fi legătura cu pămîntul la un aparat de radio... A venit să-mi mulțumească. Zice că i-a ajutat. Cînd se „lega de pămînt“, o apuca un cîrcel — se scurgea electricitatea — apoi adormea liniștită. Așa că s-a rezolvat. În majoritatea cazurilor însă, cei care mă asaltau erau niște dezaxați sau chiar de-a dreptul nebuni. Cîțiva bărbați m-au amenințat cu moartea dacă voi încerca să mă folosesc vreodată de in-

venție. „Nu vreau să-mi împăneci creierul cu gândurile dumitale !” striga unul din ei.

— Și au avut perfectă dreptate ! îl întrerupse Gottlieb, dorind să aducă discuția pe teren practic. Cum să nu-ți fie frică ? Gîndiți-vă la teroarea pe care a dezlănțuit-o Stirner !...

— Bineînțeles. De altfel, am prevăzut și eu această posibilitate. De aceea, de cînd am început să lucrez la perfecționarea metodei de transmitere a gândurilor la distanță, am căutat și mijloace pentru a pune omenirea la adăpost de eventuale abuzuri.

— Și ați reușit ? sări Gottlieb.

— Va trebui să rezolv și această problemă. Deși...

— Vreau să vă întreb ceva, îi întrerupse Sauer. Acum toată lumea vorbește despre transmiterea gândurilor la distanță. Mărturisesc însă, spre rușinea mea, că nu prea știu în ce constă această transmitere și nu înțeleg de ce au descoperit oamenii abia acum ceva ce există probabil dintotdeauna ?

Lui Kacinski i se aprinseseră ochii, iar Gottlieb oftă în sinea lui. „Acum, țin-te teorie !”

— În linii generale, iată despre ce este vorba : fiecare gând al nostru provoacă o serie de modificări în cele mai infime particule ale creierului și ale nervilor. Aceste modificări sînt întotdeauna însoțite de fenomene electrice. În timp ce lucrează, creierii și nervii emit unde electromagnetice care se propagă în toate direcțiile, asemenea undelor de radio.

— Bine, dar de ce pînă acum n-a reușit nimeni să discute în gînd cu altcineva ?

— Pentru că aceste unde electrice sînt destul de slabe și de o factură specifică. Iată de ce un gând emis este recepționat numai dacă nimerește într-un creier, ca să spun așa, acordat pe aceeași lungime de undă.

— Într-un cuvînt, numai atunci cînd creierul receptor este apt să primească mesajele „stației emițătoare”.

— Exact ! Asemenea fenomene s-au observat de mult la oamenii care conviețuiesc. Întrucît însă ele

nu puteau fi verificate și cu atât mai puțin explicate științific, de cele mai multe ori oamenii de știință negau existența lor, mai ales că aceste cazuri misterioase erau speculate de tot felul de spiritiști, teosofi și alți răspinditori ai misticismului, care le socoteau „dovezi incontestabile a existenței spiritului“, capabil să se manifeste independent de trup.

Făcu o pauză și continuă :

— Pe mine, tocmai unul din aceste cazuri „misterioase“ m-a făcut să studiez problema transiterii gândurilor la distanță.

— Foarte interesant, făcu Sauer.

Gottlieb se răsuci nerăbdător pe scaun.

— Eram pe atunci la Tbilisi. Un prieten al meu, bolnav de febră tifoidă, se simțea rău și mergeam deseori să-l văd. Odată m-am întors de la el noaptea târziu. Sting lumina și mă culc. Ceasul bate ora două. Deodată aud un sunet ciudat... ca lovitura unei lingurițe de marginea unui pahar de cristal. „Pisica!“ zic, și aprind lumina. Scotocesc eu peste tot, dar nu găsesc nici pisică și nici vreun obiect de sticlă care să fi putut zăngăni în felul acesta. N-am dat nici o importanță acestei întâmplări și aproape imediat am adormit.

Dimineata m-am dus să-mi văd prietenul. În camera lui am găsit acea învălmășeală care spune mai mult decît vorbele : murise peste noapte. Trupul lui neînsuflețit era întins pe pat. Am dat și eu o mîină de ajutor celor care-l spălau și-l îmbrăcau.

„Cînd a murit?“ întreb.

„Exact cînd a bătut ora două“, îmi răspunde maică-sa.

Cînd m-am apropiat de pat, am atins fără să vreau noptiera plină de doctorii. S-a mișcat o linguriță într-un pahar înalt de cristal și am auzit un clinchet. Sunetul parcă-mi aducea aminte de ceva.

„Unde l-am mai auzit? mă frămîntam eu. Aha, astă-noapte!“ Am rugat-o pe bătrînă să-mi povestească amănunțit cum a murit fiul ei.

„Cînd am auzit că-i două, am încercat să-i dau doctoria. El a mișcat din buze, dar n-a mai putut să bea. Am pus lingurița în pahar și cînd m-am întors, murise...”

...Am reflectat mult la această întîmplare. Nu m-am gîndit nici o clipă, desigur, că ar putea fi ceva supranatural. Totuși, care să fie explicația? Țineam pe-atunci un curs de radiofonie. Știți, cred, că sînt inginer electrician. Mi-a străfulgerat prin minte că ciudatul fenomen trebuie să fie de natură electrică. Ceva asemănător cu radioemisiunea. Nu cumva creierul prietenului meu a emis unde electrice pe care eu le-am recepționat? Abia cînd am venit aici, la Moscova, am început să studiez activitatea creierului și a nervilor. Am descoperit o serie de analogii surprinzătoare între structura sistemului nervos central și o stație de radio. Există în creier particule cu rol de microfon, altele de detector, sau de telefon... Firele neuronilor se termină cu o mică spirală asemănătoare spirelor de sîrmă ale solenoidului. Așadar avem de-a face cu un fenomen de autoinducție. De reținut că (am și discutat asta cu un coleg al meu fiziolog) din punct de vedere fiziologic rolul acestor spire nu poate fi explicat satisfăcător. Prin prisma electrotehnicii însă, se ajunge la o explicație absolut logică : natura a creat aceste spire pentru amplificarea curenților electrici. Ba avem în organism și lămpi Rowland — retortele ganglionare ale inimii. Sursa de energie a inimii poate fi comparată cu o baterie de acumulare, iar sistemul nervos periferic — cu priza de pămînt. Studiind constituția organismului omenesc prin prisma electrotehnicii, am ajuns la convingerea fermă că el reprezintă un aparat electric complex, o stație de radio în toată regula, capabilă să emită și să recepționeze oscilații electromagnetice. Priviți, vă rog, schița aceasta.

Desfăcu pe masă o foaie de calc.

— Nu mi-a fost ușor să demonstrez indubitabil existența undelor electromagnetice. Lucram pe

atunci în laboratorul lui Dugov. Ați auzit de el ? Face experiențe de sugestie pe animale și a obținut rezultate foarte frumoase. Într-o zi am confecționat o cușcă dintr-o plasă deasă de metal, așezată pe izolatoare. Puteam însă face legătura cu pământul, automat. În cușcă am închis un câine și l-am rugat pe Dugov să acționeze. Când cușca nu era pusă la pământ, câinele executa fără greș tot ce-i ordona în gând Dugov. Dar cum făceam legătura cu pământul, câinele se arăta dintr-o dată nereceptiv la sugestie. Înțelegeți de ce ? Întilnind în drum rețeaua metalică, undele electromagnetice se scurgeau în pământ și deci nu ajungeau pînă la câinele nostru. Ceea ce era de demonstrat : creierul emite unde electromagnetice ! Natura electromagnetică a undelor emise de creier și de nervi a fost demonstrată prin alte metode și de cîțiva savanți — academicianul Lazarev și profesorul Behterev la noi, iar în Italia de profesorul Casamali.

Gottlieb ajunsese la capătul răbdării :

— Toate acestea sînt într-adevăr extraordinare, dar mărturisesc că în primul rînd pe noi ne interesează rezultatele practice ale experiențelor. Spuneți că v-ați ocupat și de problema punerii populației la adăpost de o eventuală folosire a invenției în scopuri criminale. În ce stadiu ați ajuns cu lucrările ? L-ați putea face inofensiv pe Stirner ? Asta ne interesează pe noi. Da sau nu ?

— Un răspuns categoric n-aș putea să vă dau, simți inventatorul dorința să frîneze cît de cît impetuoasele întrebări ale roșcovanului. Teoretic, problema a și fost rezolvată, dar concluziile încă nu le-am verificat experimental, ca să zic așa, pe scară mare. Experiențele de transmitere a gândurilor unor animale, la distanță mică, nu pot fi considerate concludente. Am conceput o „mașină cerebrală“ a cărei construire nu mai e o problemă pentru tehnica modernă. Acum studiez natura undelor electromagnetice emise de creierul omului, stabilesc lungimea lor, frecvența și așa mai departe. Când voi fi în posesia datelor necesare, va fi destul de simplu să le

reproduc mecanic. Doar cîteva transformatoare și gîndurile noastre, propagate întocmai ca undele radio obișnuite, vor putea fi recepționate de alți oameni. Mașina (e în curs de realizare) se compune dintr-o antenă, un sistem de amplificare cu transformatoare și tuburi catodice și, în sfîrșit, un cuplaj inductiv cu circuit oscilant. Orice gînd radiat este amplificat de antena „stației de emisie” și lansat în spațiu... Văzînd cît de atent îl ascultă acest domn Gottlieb, cîntărindu-i fiecare vorbă, Kacinski zîmbi și-i dădu în sfîrșit un răspuns care să-i fie pe plac : Iată „tunul” cu care îl vom ataca pe Stirner.

Gottlieb răsufală ușurat :

— Și cam cînd va fi gata „tunul” ?

— Cred că peste vreo două săptămîni... vom trage primul foc.

— Adică ?

— Adică îl luăm pe Stirner prin surprindere. Îi sugerăm să iasă din casă și să vină la noi. Atunci va fi în puterea noastră.

— Și unde vă gîndiți să instalați „tunul” ?

— Cît mai aproape de țintă. V-am spus doar, tunul n-a fost încă încercat și mă tem că pe distanțe mari n-o să dea rezultate...

— Dar nu-i primejdios să pătrundem în zona influenței lui Stirner ? Să nu uităm că arma lui are o mare rază de acțiune... că e mai perfecționată și, în plus, încercată.

— Altă soluție nu văd. O să riscăm, ce să facem.

— Dar nu ne-am putea izola ? Pomenești adineuri de niște mijloace de protecție ? interveni Sauer.

— Desigur. Dacă punem pe noi o plasă subțire de metal, undele electrice emise de creierul lui Stirner vor fi oprite de acest înveliș protector și se vor scurge în pămînt. Partea proastă e că astfel echipat nici nu poți emite mesaje. Dar vedem noi... Am putea acționa mecanic, cu ajutorul „mașinii cerebrale”, dar n-am studiat încă suficient undele electromagnetice ale radiației creierului. De aceea va trebui să mă expun, cel puțin deocamdată : voi emite gîn-

duri pe antenă fără să-mi pun costum izolator. Dacă mă simt atins de radiațiile lui Stirner, îmi pun re-pede plasa, ori mi-o puneți. În orice caz dumneavoastră veți fi în siguranță.

— Ce-ar fi să îmbrăcăm costume de protecție, să năvălim la Stirner și să-i facem de petrecanie ? Sau dacă mă mai pune să-l bărbieresc, îi tai beregata cu briciul !

Sauer îl opri :

— Asta ar însemna... asasinat.

— Atîta pagubă !

— ...Ar însemna pieirea nu numai a lui Stirner, dar și a celor care vor încerca să-l răpună. Stirner și-ar vinde scump pielea ! Nu. Mai bine așa. Să încercăm să-l prindem de viu. Victoria ar fi deplină !

Gottlieb se ridică, Sauer îi urmă exemplul.

— Dați-mi voie să vă mulțumesc... începu Gottlieb.

— Deocamdată n-aveți pentru ce, îl întrerupse Kacinski. Îmi veți mulțumi cînd vom pune mîna pe Stirner.

XII. RĂZBOI ÎN TĂCERE

Stirner schița niște planuri în cabinetul lui, cînd simți deodată un îndemn irezistibil de a ieși din casă. Se ridică și porni spre ușă, dar un gînd îl țintui locului : „Nu cumva mă aflu sub influența unei voințe străine ? !” Să-i fi descoperit cineva secretul și să-l fi atacat cu propria-i armă ? ! În tot cazul emisiunea inamicului era încă destul de slabă : Stirner nu-și pierduse facultatea de a raționa. Totuși, dorința de a ieși în stradă nu-l slăbea. Îl străbătu un fior rece. Dacă nu scapă imediat de sub această influență, e pierdut ! Ce-ar putea face ? Cum să se salveze ? În-

tre timp picioarele îl și duseră la ușă. Iată draperiile de mătase, iar alături caloriferul. Cu un supraomnesc efort de voință făcu un pas în lături, smulse draperiile, se înfășură în ele și se agăță cu mâinile de țeava de metal a caloriferului. În aceeași clipă simți cum slăbește impulsul care-l mîna în stradă : curenții electromagnetici trimiși de inamicul nevăzut se scurgeau în pămînt. Răsufală cu ușurare. Dar asta nu însemna că a scăpat. Situația rămînea amenințătoare.

„Am cușca de metal pe care am folosit-o la primele experiențe, gîndea febril Stirner. E în camera mea. Dacă reușesc să ajung pînă acolo, intru în cușcă și fac legătura cu pămîntul... Astfel cîștig timp, apoi văd eu... Dar cum să fac acești cîțiva pași? Nu mă înhață iarăși impulsul străin, dacă mă depărtez de calorifer? Măcar de-ar fi linoleum pe jos! Ei, drăcia dracului! Să fiu atacat cu propria-mi armă! Mda, e cam albastră situația. Trebuie neapărat să mă izolez. Să intru în cușcă. Ori să mă înfășur într-o plasă. Am una în cameră. Apoi îmi fac un costum de rețea în toată regula. Pînă aici — toate bune, dar cum ajung pînă în cameră? Elsa! S-o chem pe Elsa!”

Între el și Elsa se stabilise demult un contact perfect și era destul să se gîndească la ea, chiar și fără să recurgă la amplificatoare, ca să apară imediat. Stirner o chema în gînd, imaginîndu-și ca de obicei tot drumul pe care trebuia să-l străbată. Dar Elsa nu venea : draperia de mătase oprea radiațiile.

— Afurisită treabă! Stirner dădu la o parte un colț al draperiei și-și dezgoli puțin capul. În aceeași clipă simți iar îndemnul de a ieși din casă și se înfășură repede la loc. În fracțiunea aceea de secundă însă zărise, la vreo doi metri de locul unde se afla, butonul unei sonerii electrice. Slăvită fie mania răposatului Gottlieb pentru sonerii! Poate reușesc să chem pe cineva...

Lăsînd să-i alunece mîna pe țeava de metal a caloriferului, începu să se apropie încet de sonerie. Iată și capătul țevii. Pînă la radiatorul următor erau

vreo șaptezeci de centimetri. Stirner se aplecă, fără să-și desprindă mîna stîngă de capătul țevii, și, ținînd mătasa cu dinții, ca să nu lunece, întinse cealaltă mînă. Manevra îi reuși și în sfîrșit apăsă pe buton.

„Dacă... și servitorii?!“ gîndi cu spaimă.

Spre marea lui bucurie, auzi pașii tîrșiți ai lui Hans.

Pe fizionomia impasibilă de valet stilat a lui Hans nu se clinti nici un mușchi, cînd își văzu stăpînul drapat în mătase. Aștepta ordinele cu un prevenitor respect.

— Ascultă, Hans. În camera mea... încep Stirner, dar se opri: „Nimeni n-a pătruns vreodată acolo! Nu-i nimic, gîndi el. Îl fac eu pe urmă să uite totul“. Am în cameră o plasă de metal, Hans. Ad-o imediat! Uite cheia...

Ținînd cu o mînă draperia, de parcă și-ar fi acoperit pudic goliciunea, scoase cheia din buzunar și i-o întinse lui Hans.

Valetul plecă fără o vorbă și aduse plasa subțire de metal.

— Arunc-o peste mine!

— Prea bine, domnule.

Bătrînul execută ordinul cu aerul cel mai degajat, de parcă i-ar fi ținut paltonul.

— Mulțumesc, Hans. Poți să pleci... Stai! Stai puțin! Spune, nu simți nimic? Nu încerci nici o dorință neobișnuită? Să ieși în stradă, de pildă?

— Ce să caut eu pe stradă? Nu, domnule Stirner. Singura mea dorință e să mă trîntesc puțin... Nu mai pot de picioare.

— Și simți de mult această dorință de a te... trînti puțin?

— De vreo douăzeci de ani mă tot trage la pat.

— Du-te, Hans, nu mai am nevoie de dumneata. Stirner intră repede în camera lui.

— Las' că vă arăt eu! bombăneă el, manipulînd niște manete. Se auziră duduind la subsol motoare puternice, se aprinseră cîteva becuri: mașina intra

în funcțiune. O apăsare pe buton și „proiectilul“ zbură spre țintă.

În preajma orașului, pe platforma unui autocamion mare, se afla montată o stație de radio de un tip nemaivăzut pînă atunci. Construită după schema lui Kacinski, această stație amplifică și emitea radiațiile cerebrale.

Șoferul, Sauer și Gottlieb purtau costume de protecție din plasă de sîrmă ; plasa le acoperea și capul.

— Nu-i prea șic costumul, rise Kacinski, văzîndu-i astfel gătiți, dar cînd va fi la modă, lumea îl va găsi chiar foarte nostim. Ori poate că ne vom căptuși doar hainele cu un fileu de metal. Mai știi ? Iar pe cap... măcar o voaletă. Femeile au purtat timp de secole văluri și voalete... De ce n-am purta și noi, bărbații ? Mai ales că vălurile noastre vor fi ușoare și fine, ca de mătase...

— Am tras ! anunță Kacinski cîteva minute mai tîrziu, coborînd de lîngă stație și punîndu-și și el casca de sîrmă. I-am poruncit lui Stirner să iasă din casă și să vină aici.

— Și cum știm dacă proiectilul și-a atins ținta ? întrebă Gottlieb.

— Chiar dacă domnul Stirner nu ne onorează cu o vizită, găsește el un mijloc să ne dea de știre că a primit mesajul... Nu noi vom recepționa știrea direct... Noi sîntem la adăpost... Avem un dispozitiv care înregistrează automat emisiunile celorlalte stații...

Într-adevăr Stirner „le dădu de știre“, într-un mod neașteptat însă.

Kacinski își scoase casca pentru a trimite un nou „proiectil“. Dar n-apucă să declanșeze. În aceeași clipă se prăbuși cît era de lung pe platforma automobilului. Încercă să se ridice... Imposibil ! Mai întii capul, apoi și trunchiul îi lunecară iarăși pe-o parte.

Sauer și Gottlieb alergară și-l dădură jos de pe platformă.

— Ești rănit ? Te doare ceva ?

— Nu mă doare nimic. Mă simt chiar foarte bine, răspunse inventatorul, după o nouă încercare zadar-

nică de a se ridica în picioare. Ei, fir-ar să fie ! Nu mai am de loc simțul echilibrului.

Sauer, Gottlieb și șoferul îl priveau stupefiați. Gottlieb avu prezența de spirit să-i pună casca metalică pe cap, pentru a-l feri de alte radiații.

— Ce vă mirați atât ? Era de așteptat. Stirner mi-a paralizat centrii echilibrului. Într-adevăr, a ajuns foarte departe ! Simțul echilibrului reprezintă una dintre cele mai complicate și mai puțin studiate probleme. Profesorul Behterev...

„Ciudat soi de oameni mai sînt și inventatorii ăștia, se cruci Sauer. Se zvîrcolește ca un vierme strivit și... ne ține o conferință despre reflexologie !“

— A făcut-o anume pentru a ne arăta ce poate și cu cine avem de-a face, continuă Kacinski. Simțul echilibrului...

— Toate acestea sînt foarte interesante, domnule Kacinski, îi curmă vorba Gottlieb, dar în momentul de față trebuie să ne îngrijim de sănătatea dumatăle. Apoi, către Sauer : Cred că e cazul să batem în retragere și să evacuăm primul rănit din acest război extraordinar.

Kacinski protestă. Ținea cu tot dinadinsul să continue duelul. Sauer și Gottlieb însă se arătară neînduplecați :

— Nu uita că ești singura speranță a atîtor milioane de oameni ! Ce ne facem dacă Stirner te omoară ori îți ia mințile ?

— Ei, dacă mă luați așa... consimți în sfîrșit Kacinski. Stirner e cu adevărat primejdios, adăugă el cînd autocamionul porni. Arma lui e mai puternică... Bănuiesc că eficacitatea „tirului“ său se datorește radiațiilor dirijate. Ar trebui să încercăm și noi !

— Spune mai bine ce-ai să faci acum fără simțul echilibrului ?

— Poate îl recapăt.

Gottlieb clătină din cap a îndoială.

Kacinski zăcea ca un prunc neputincios. Încea să se sprijine pentru a se ridica, dar cădea fără vlagă, deși nu avea nici o leziune.

— Ia vezi, Sauer, s-a înregistrat ceva pe banda aparatului ?

Banda era împetrișată de linii frânte.

— Este ceva, dar cine poate să descifreze ?

— Voi construi curînd un aparat care va tălmăci aceste semne în litere. Încercă să scoată o mină de sub rețea, dar se lăsă păgubaș. Ține banda așa ca să pot citi. Hm ! Vrea să mă intimideze ! Ascultați și voi :

„Ați pierdut bătălia, pentru că ați ratat unica voastră șansă: de a mă lua prin surprindere. Stirner“.

— Vom vedea noi cine e mai tare ! strigă Kacinski, săltîndu-se pe coate, dar capul îi căzu pe spate. Ești un diavol, Stirner ! Dar pe mine nu mă sperii !

Opriră în fața spitalului, îl luară pe Kacinski în brațe, îl duseră într-o rezervă și, înainte de a-i scoate costumul de protecție, acoperiră pereții camerei cu o rețea de metal.

Medicii nu se puteau dumiri ce are Kacinski, așa că trebui să le dea el toate explicațiile.

— Dacă așa stau lucrurile, nu putem face nimic, mărturisi medicul primar. Medicina, în astfel de cazuri, e neputincioasă.

— Știu. Va trebui să creăm o ramură nouă a medicinei sau să recurgem la homeopatie.

Medicul scutură din cap indignat.

— E o șarlatanie.

— Nu întotdeauna, răspunse zîmbind Kacinski. Mă refer la principiul homeopatiei : tratarea bolilor cu ajutorul unor agenți care determină o acțiune analoagă celei de combătut. Sau, mai pe scurt, cui pe cui se scoate.

Sauer sesiză primul ideea lui Kacinski.

— Vrei să folosești emițătorul de radiații cerebrale ?

— Bineînțeles. Alt tratament nu văd. Am să transmit mașinii gândul că centrul echilibrului din creierul meu trebuie să-și reia activitatea. Apoi amplific mesajul și-l recepționez tot eu. Stirner a acționat violent, dar de la distanță. Contraacțiunea din imediata apropiere a sursei de radiații cred că va fi eficace și-mi voi recăpăta simțul echilibrului. Să încercăm !

Medicii urmăreau curioși și sceptici desfășurarea experienței. Totul dură doar câteva minute. Deodată Kacinski sări în picioare și începu să joace și să dea din mâini. Chiar și medicii, deși tot se mai mirau, aplaudară.

— Un adevărat miracol ! exclamă un medic tânăr.

— O fi simulat ! bombăni un altul, mai în vîrstă.

Așa a fost inaugurată noua ramură a medicinei, care ulterior avea să fie larg folosită în cele mai diferite domenii : de la neurologie pînă la chirurgie, permițînd efectuarea intervențiilor fără anestezie și fără ca bolnavul să simtă nici cea mai mică durere.

— De ce numai dumneata ai fost atins de „proiectilul“ lui Stirner ? întrebă Sauer cînd rămaseră singuri. Doar raza emisă de el a întîlnit în drum atîția oameni neprotejați de plasă. Probabil că Stirner a stabilit precis locul de unde vine radiația ; și raza lui, urmînd o anumită traiectorie, a căzut exact aici.

Kacinski se gîndi câteva minute, înainte de a răspunde.

— Alta cred că-i explicația. Recepționînd mesajul meu, Stirner a stabilit imediat lungimea de undă a stației de emisie, adică a creierului meu, și frecvența specifică. Să știți că undele cerebrale se deosebesc de la om la om. Apoi a emis la rîndul lui un mesaj pe lungimea de undă și frecvența aflată. Iată de ce numai eu l-am recepționat. Este explicația cea mai firească. Dar nu-i exclus să fi emis un mesaj „la purtător“, dacă se poate spune așa.

— Adică ?

— A emis următoarea sugestie : „Omului care a trimis împotriva mea un mesaj cerebral să i se pa-

ralizeze centrii de voință și centrii motori". Și cum omul acela sînt eu...

— Dar se pot face astfel de sugestii? Cunoaște hipnotismul asemenea cazuri?

— Nu-mi aduc aminte, dar nu văd de ce să nu se poată. Totuși prima explicație, mai simplă, pare și mai logică. Și-acum, la treabă! Uite ce facem: îl înconjurăm pe Stirner cu un inel de „tunuri” și-l atacăm din toate părțile. El va încerca să pareze loviturile, descriind un cerc cu raza lui dirijată. Între timp însă, fiecare „tun” al nostru va apuca să emită un mesaj.

— Ce-ar fi să cuprindem cu radiațiile noastre și pe servitori? Dacă ei părăsesc casa, n-o să mai aibă cine să procure alimente și foamea îl va sili pe Stirner să se predea, propuse Gottlieb.

— Nu-i rea ideea!

Fură construite de urgență, în serie, mai multe radiomașini pentru transmiterea gîndurilor. Cînd totul fu gata, „comandantul suprem” ieși pe cîmpul de luptă cu treizeci de „tunuri” amplasate în jurul orașului, la distanțe de cîtiva kilometri unul de altul.

Kacinski îi dădu lui Stirner un ultimatum:

„Radiațiile noastre cerebrale vă vor convinge, sper, că monopolul dumneavoastră în folosirea noii forțe a luat sfîrșit. Acum și alții stăpînesc în egală măsură metoda de transmitere a gîndurilor la distanță. În consecință, nu mai are sens să continuați lupta. Ea n-ar face decît să aducă unor oameni nevinovați noi pierderi și suferințe. Chiar dacă vă veți pune la adăpost de mesajele noastre, vă vom împiedica să vă continuați opera nefastă, neutralizînd orice radiație cerebrală adresată maselor prin contraradiații sau prin contraordine. Vă garantăm viața numai dacă veți îndeplini imediat următoarele condiții:

1. Să restabiliți starea normală și să redați libertatea voinței tuturor persoanelor care au fost expuse radiațiilor dumneavoastră cerebrale.

2. Să nu mai emiteți pe viitor nici un fel de radiații cerebrale.

3. Să predați toate mașinile și instalațiile electrice destinate radiațiilor cerebrale.

În caz de refuz sau de întârziere a răspunsului, mă voi vedea silit să recurg la măsuri extreme“.

După aceea Kacinski ordonă servitorilor lui Stirner să fugă din casă.

Dar Stirner se pusese în gardă.

Citi mesajul înregistrat automat pe bandă și răspunse pe loc :

„Voi depune armele cînd voi crede de cuviință!“

Apoi, observînd că servitorii se pregătesc să fugă din casă, înțelese ce s-a întîmplat și emise o radiație puternică, ordonîndu-le să se întoarcă.

Bieții oameni se zbăteau înnebuniți, zvîrcolindu-se ca în flăcări. Radiațiile se încrucișau, aruncîndu-i de colo-colo. Pradă celor două „impulsuri“ la fel de puternice : să fugă din casă cu orice preț și să nu iasă din casă în nici un caz, ba se repezeau la ușă, ba dispăreau în odăi. Cîțiva se cramponară de mobilă, de uși, de calorifere. Și toată vînzoleala asta sinistră se făcea fără nici un zgomot !

Mesajul lui Stirner, emis de la o distanță mai mică, se dovedi mai puternic. Treptat, servitorii se întoarseră la locurile lor și începură să-și vadă de treabă. Între timp, Stirner emise alte mesaje prin care porunea întregii populații rămase în oraș să pornească împotriva mașinilor inamice și să le distrugă.

Oamenii alergau năuci pe străzi, ca în timpul unui cutremur, și ajunși afară din oraș se năpustiră furioși să execute ordinul lui Stirner. Atacînd surprinzător, mulțimea apucă să distrugă cîteva emițătoare. Dar majoritatea luptătorilor lui Kacinski înțelesesă din prima clipă ce se întîmplă și emisera radiații de panică. Prinși de vîrtejul turbat a două mesaje opuse, ca și servitorii lui Stirner, oamenii nu

mai erau în stare nici să înainteze, nici să se întoarcă.

Stirner nu-și făcuse nici un fel de iluzii în privința deznodământului acestui atac. Urmărise doar să distragă atenția inamicului, pentru a-i da lovitura decisivă. Își îndreptă radiațiile spre diferite puncte ale cercului și cei surprinși fără plasă, ori care din imprudență și-au desfăcut puțin costumul incomod, căzură loviți de paralizie ori își pierdură mințile. Răniții, transportați la spatele „frontului“, erau tratați cu rezultate mulțumitoare prin metoda lui Kacinski. Pe „cîmpul de luptă“ alții le luau locul, iar mașinile emiteau zi și noapte.

Pe Stirner îl toropea somnul dar, pe cît posibil, se străduia să rămînă treaz : în orice moment se putea aștepta la un asalt direct asupra clădirii. Își înarmă servitorii și îi îmbracă în costume izolatoare.

Era frînt de oboseală, dar nu capitula. Lucra cu înfrigurare la o nouă perfecționare a emițătorului care urma să scoată din circulație mașinile inamicilor.

Războiul dura de cîteva zile.

Odată, pentru a emite un mesaj menit să neutralizeze un ordin al lui Stirner, Kacinski se urcă pe platformă și se descoperi. Dar brusc, parcă răzgîndindu-se, sări jos din mașină și dispăru în întuneric, rupînd-o la fugă. Sauer dormea pe prelata mașinii, învelit cu o plasă, iar Gottlieb, atent la înregistrările de pe bandă, pe care încerca să le descifreze, nu dădu importanță faptului.

Era întuneric beznă. Nu aprindeau reflectoarele ca să nu trădeze locul unde se afla emițătorul. Trecură cîteva minute. Gottlieb, tot mai îngrijorat, scruta întunericul. Văzînd că nu mai vine Kacinski, îl trezi pe Sauer.

— Ce-ai făcut ! se îngrozi acesta. Nu-ți dai seama că l-a nimerit o rază dirijată ? ! De ce nu l-ai oprit ? ! De mult a plecat ?

— De vreo zece minute. Mergea liniștit... A sărit din mașină și credeam că se duce și el... ca omul, încercă să se dezvinovățească Gottlieb.

— Ai făcut o prostie cît tine de mare!

Sauer aruncă vâlul — ca să se poată mișca mai în voie, se limitau acum la un fel de pelerine de metal — și emise: „Kacinski, întoarce-te!”

Dar în aceeași clipă sări din mașină și dispăru și el în întuneric.

— Sîntem pierduți! îl auzi Gottlieb strigînd. Încetul cu încetul glasul i se stinse în depărtare.

Gottlieb avu fericita inspirație să-i poruncească șoferului să tragă mașina mai deoparte, ca să iasă din zona radiațiilor dirijate, și imediat comandă tuturor stațiilor să emită mesajul:

„Kacinski și Sauer! Înapoi!”

Douăzeci de emițători intrară în funcțiune deodată. Peste cîteva minute apăru din noapte o siluetă. Sauer venea încet, aplecîndu-se cînd înainte și înapoi, ca bătut de vînt.

Pe Kacinski nu mai reușiră să-l salveze. Ajunsese probabil prea aproape de emițătorul lui Stirner și radiațiile trimise la întîmplare nu mai avură nici un efect.

— Vâlul! Repede! strigă Sauer.

Gottlieb aruncă peste el plasa metalică.

— Mulțumesc, Gottlieb! De data aceasta ai fost la înălțime. Îți datorez viața... Dacă ai ști prin ce-am trecut! Mă smucea cînd înainte, cînd înapoi. O senzație oribilă! Kacinski s-a întors?

— Nu!

— Bietul Kacinski! Să-l pierdem tocmai acum!... Fără el nu-i mai venim noi de hac lui Stirner.

— Totuși continuăm lupta! Bine că am învățat cum funcționează mașina. Iar dacă nu reușim să-l capturăm pe Stirner printr-un mesaj cerebral, luăm clădirea cu asalt. Îmbrăcăm un regiment în costume izolatoare, ne înarmăm pînă în dinți și-atunci să vedem ce-o să facă! Costumele ne vor feri de radiații, iar gloanțele, din fericire, nu pot fi hipnotizate... Îi facem de petrecanie!

XIII. O NOAPTE GROZAV DE INTERESANTĂ

Vlăguit de atîta goană, Kacinski ajunse în sfîrșit la poarta băncii „Elsa Glück“.

Îl așteptau. Ușa se deschise larg. Sărind mai multe trepte deodată, urcă într-un suflet la etaj, năvăli gîfiind în cabinet și căzu extenuat într-un fotoliu. Era lac de nădușeală.

Se deschise o ușă și în prag apăru un bărbat înfășurat într-o plasă metalică. Un fileu de sîrmă îi proteja capul și-i ascundea trăsăturile feței. Era Stirner.

— Cum te numești ?

— Kacinski.

— Polonez ?

— Nu. Rus.

După cîteva clipe de tăcere, Stirner reluă :

— Ești prizonierul meu. Știi foarte bine că ți-aș putea opri respirația, lăsîndu-te să mori în chinuri groaznice. Sau pot face din dumneata un sclav care să mi se supună fără crîcnire. Ești la discreția mea.

— Și asta te amuză ?

Stirner întîrzie cu răspunsul.

— Războiul nu cunoaște cruțare, urmă Kacinski. Sînt condamnat, știu. Dar nici dumneata nu stai mai bine. Curînd îți va veni rîndul... Pînă una-alta, am și eu o rugămintă. Întrucît am ieșit din joc și nu mai reprezint pentru dumneata nici o primejdie, dă-mi voie, în calitate de om de știință, să văd instalația...

— Cum ? !

— Aș vrea să-ți cunosc invenția. Mă interesează pe ce cale ai mers, cum sînt construite aparatele...

După un moment de surpriză, Stirner parcă se luminează.

— Ca între oameni de știință deci.

Se apropie de prizonierul lui și-i întinse mîna. Dar Kacinski refuză să i-o strîngă.

Atunci Stirner se trase un pas înapoi și-și ascunse mîna sub plasă.

— Așa va să zică ! Ia spune, la voi, în Rusia, toți sînt atît de viteji ? întrebă el cu ironie.

— Nu-i nici o vitejie în asta, răspunse Kacinski, fără să se tulbure. Om fi noi oameni de știință, dar ne aflăm la antipodi, mult prea departe unul de altul ca să ne putem strînge mîna. Asta-i tot !

— Bine, îți voi îndeplini dorința și poate te voi lăsa în viață, cu condiția să poruncești oamenilor dumitale să oprească radiațiile pînă la nouă dimineața.

„La urma urmelor, își spuse Kacinski, cîteva ore de armistițiu nu schimbă nimic. În plus, am prilejul să-i anunț pe băieți că trăiesc.“

— De acord.

Atunci Stirner îl conduse în camera lui, unde se afla emițătorul.

— Ia te uită ! exclamă Kacinski, văzînd o cușcă din plasă de sîrmă, în care încăpea un om șezînd. Ai trecut și dumneata prin asta ?

— Da. Am folosit-o experimental pentru a verifica existența undelor electromagnetice emise de creier.

— Extraordinar ! Am mers deci amîndoi pe același drum !

— Dar apoi am luat-o fiecare în altă direcție. Fii bun și transmite ordinul de „încetare a focului“.

Kacinski se apropie de aparat, se concentrează și transmise un mesaj pe care Stirner îl citi pe banda înregistratorului automat.

După numai patru secunde, pe aceeași bandă apărură răspunsul.

„*Vrem dovezi că vorbește Kacinski*“, transmitea Sauer.

Kacinski îi pomeni unele amănunte numai de ei știute, îi aminti ce au discutat la Moscova. Sauer se declară satisfăcut.

„*Pînă la nouă dimineața nici o radiație și nici un atac.*

Sauer“

— În regulă, spuse Stirner. Să trecem în cabinet. Și-acum, uite, ai aici toate schițele și planurile mele. Ia loc la birou. Vei petrece o noapte interesantă ! Stirner încuie ușa cabinetului și-și puse cheia în buzunar. Eu trec dincolo. Am ceva de transmis.

— Sper că ai să respecti armistițiul ?

— Nici o grijă. Va fi o emisiune, ca să spun așa, strict particulară. Zimbi strîmb și dispăru în camera lui.

La subsol huruiră motoarele. Peste un sfert de oră, Stirner reapăru.

— S-a făcut. Mai scoase dintr-un dulap un teanc de desene și le aruncă pe masă. Distrează-te ! Găsești aici totul, chiar și planul casei. Vezi ? Nu-ți ascund nimic. Dinamurile le-am instalat la subsol.

Făcu cîțiva pași prin cameră și, răsucindu-se scurt pe călcîie, îl pironi pe Kacinski cu privirea.

— În loc să te distrug, îți dezvălui dumitale, care-mi ești dușman, secretele mele militare. Purtarea mea nu te surprinde ?

— Deloc. Chiar atîta nu ți-am cerut. Și dacă o faci, înseamnă că ai motive. De aceea nici nu mă grăbesc să-ți mulțumesc pentru „mărinimie“.

— Ai dreptate. N-o fac din mărinimie... După o lungă tăcere rosti rar, cu glasul stins : Am pierdut bătălia.

— Firește că ai pierdut-o, se grăbi să confirme Kacinski. Ai pierdut-o de cînd ți s-a descoperit secretul... și află că nu sînt singurul care-l cunosc. Monopolul dumitale a luat sfîrșit, puterea de care dispuneai poate fi contracarată și continuarea luptei...

— Nu-i adevărat ! răcni Stirner. Încă nu mi-am epuizat resursele ! Sînt mult mai avansat ca voi, aparatele mele sînt mult mai perfecționate, și mai am o invenție despre care nu știți nimic : acumulatori de unde și de gînduri emise de milioane de oameni, amplificatoare de-o putere nebănuită... Aș fi putut să vă strivesc, să înăbuș bîzîitul de țîțari al aparatelor voastre, așa cum o stație de radio puternică acoperă gîngăvitul emițătoarelor de amatori.

Reprezintă o stație de cincizeci de mii de kilowați și, în comparație cu aceasta, resursele voastre....

— Și totuși ești învins !

— Da, dar nu unde îți închipui. Nu în tehnică !

— Unde atunci ?

— Mi-am propus ceva ce mă depășește. De fapt, a fost o absurditate. Ca să ajung stăpînul universului, ar fi trebuit să mă transform într-o mașină care emite voință. Or eu nu sînt decît un om !... Un om extenuat. Mi-am stors pînă la ultima picătură puterea de voință; mi-am epuizat rezervele de energie nervoasă. Iată adevărata cauză a înfrîngerii mele ! Acum mi-e egal. Totul s-a sfîrșit. La planurile și fă ce vrei cu ele. Din partea mea, poți să le și publici. Te privește.

Se uită la ceas și tresări.

— Atîta am avut să-ți spun. Te rog să respecti întocmai condițiile noastre. Este extrem de important pentru mine. Și, nu te supăra, dar ca să fiu mai sigur am să te închid cu cheia și-o să las aici paznici, arătă el cu mîna trei dogi tigrați. Ei îmi execută întocmai ordinele. Te previn : dacă încerci să intri în camera mea ori să fugi, bucăți te fac !

Ieși din cabinet și răsuci cheia în broască.

Kacinski continuă să răsfoiască mapa uriașă pe care o avea în față. Foi pline de date și de formule, planuri, schițe, scheme... Acest limbaj convențional, care nu spunea nimic profanilor, lui îi era familiar. Datele și formulele deveneau idei, iar acestea, la rîndul lor, imagini. Coloanele de cifre și litere îl ajutau să urmărească pas cu pas truda unei minți înzestrată cu o logică de fier. Kacinski admira ingeniozitatea și ineditul concepției, îndrăzneala și subtilitatea soluțiilor, așa cum un șahist admiră jocul unui mare maestru. Cufundat în schițe și în planuri, uită curînd de tot și de toate.

În teancul de hîrtii adus pe urmă dădu de un caiet cu notițe. Un fel de jurnal. Crîmpeie de gînduri, însemnări răzlețe, mîzgălite la repezeală, fără dată, scheme așternute din fuga condeiului, extrase

din diferite cărți. Aici își nota Stirner și cheltuielile. Parcurse citeva pagini.

— E mai interesant decît aș fi bănuît, șopti el și reluă cu atenție lectura, filă cu filă.

«Anul nou. Ce-mi va aduce ? Am fost la profesorul Görö ! Maestrul e necăjit : cimpanzeul Fritz s-a înfuriat și l-a mușcat de mîna.

...Am citit „Omizile“. Dacă atingi o omidă și ea se contractă, și omizile din apropiere se contractă și se răsucesc absolut la fel. Care să fie explicația ?

...Fritz s-a mai liniștit. Nici pe Görö nu-l mai doare mîna. Bătrînul se teme de o infecție. I-am povestit despre omizi. Mi-a dat niște „explicații“ nebuloase, care în fond nu spuneau nimic. Cică-i un reflex condiționat. Așa cum bîzîie copiii cînd văd pe alții plîngînd. Numai că celelalte omizi se răsucesc fără s-o vadă pe prima !

...Spălătoreasa e o nerușinată : trei mărci și douăzeci și cinci de pfeningi un spălat ! Va trebui să caut alta mai ieftină. Nu mi-au mai rămas bani pentru carte.

Arrhenius (autorul cărții pe care n-am cumpărat-o din cauza spălătoresei) a descoperit că în soluțiile cu sare, bune conducătoare de electricitate, moleculele neutre sub raport electric ale sărurilor dizolvate se descompun în particule încărcate cu electricitate, denumite ioni (ionul e un fel de „evadat“, un fugar).

...Proprietarul mă amenință cu evacuarea. Va trebui să mă apuc iar de traduceri.

...Ca să-i formăm pudelului un reflex condiționat, în timp ce mănîncă, îi cîntăm din flaut... După lucru, profesorul Görö a ieșit să-și facă obișnuita plimbare și m-a condus. Mi-a povestit ceva foarte interesant. Cică dacă iei o pereche de insecte — mascul și femelă — și le desparți, chiar dacă închizi femela într-o cutie, iar pe mascul îl scoți afară din oraș și-i dai drumul la o mare distanță, masculul tot se întoarce la femelă. Cum se orientează ? Profesorul spune că la multe insecte (vezi albinele) memoria vizuală e extrem de dezvoltată și deci în aceasta nu-i nimic surprinzător. Mie însă nu-mi vine să cred.

La vară, de îndată ce vor apare insectele, am să fac chiar eu experiența. Pe mascul am să-l duc într-o cutiuță bine închisă.

...Görö i-a extirpat ciinelui o emisferă cerebrală. Pare-se că operația n-a reușit. Bietul animal urlă de ți se rupe inima. I-am injectat morfină și s-a mai liniștit. Am observat că efectul analgezic al morfinei se manifestă periodic: ciinele s-a liniștit încetul cu încetul, pauzele dintre crize deveneau tot mai lungi. Iar când a încetat acțiunea morfinei, am observat aceeași periodicitate și în revenirea senzațiilor dureroase.

...Ce noroc: am primit o carte la tradus. Ceva din chimie. Destul de greu. În schimb mi-au dat un aconto și am închis gura celor mai sîcîitori creditori: proprietarului chichineței în care stau și băcanului. Constat că și în chimie sînt multe lucruri interesante. Astăzi, de pildă, am aflat că numeroase procese chimice se caracterizează prin periodicitate. De pildă, dacă pui mercur într-o sticlă și torni deasupra peroxid de hidrogen de o anumită concentrație, între mercur și peroxid se produce un proces chimic, peroxidul descompunîndu-se în apă și oxigen. Ei bine, degajarea oxigenului se încetinește și se accelerează constant! Dar cel mai interesant este că otrăvurile și narcoticele au asupra reacțiilor periodice o acțiune specifică, ca și asupra organismului omenesc! Oare nu dovedesc toate acestea că în organismul omului și al animalului se produc reacții asemănătoare? Și oare nu e surprinzător că morfina are asupra reacțiilor din retortă același efect calmant ca și asupra ciinelui operat?

...Uneori științe diferite prezintă contingente neașteptate.

Am cercetat experimental împreună cu profesorul Görö procesul oboselii, în speță al oboselii vizuale. Purpura descompusă la lumină se reface pe întuneric.

Prin repetare, iritarea nervului poate fi din ce în ce mai mult împinsă spre acea limită dincolo de care nervul devine insensibil la excitații. Perioada de

sensibilitate a nervului este în funcție de timpul de descompunere a substanței senzitive pe care o conține (în cazul nostru — purpura).

În ceea ce privește centrii nervoși situați la nivelul măduvei spinării, excitarea lor electrică provoacă „reacții” periodice independente de perioada curentului și de natura excitației. Agitația motrice transmisă de la centrul mușchilor se produce cu o frecvență de șaisprezece-treizeci pe secundă. (Deci din nou o periodicitate ca în procesele chimice.)

Görö găsește că din mine ar ieși un excelent dresor de câini. Mai știi? Poate că la circ aș câștiga mai bine decât cu traducerea. Că până să ajung profesor, mai va! Și-apoi, ce o să-mi dea acest titlu? M-am săturat de mizerie!

12 mai. O zi memorabilă! Pe pervazul ferestrei am așezat un fel de colivioară cu un fluture femelă, iar pe mascul l-am dus afară din oraș, într-o cutiuță ermetic închisă și acolo i-am dat drumul. Fluturașului i se cam boțiseră aripioarele și mi-era teamă că nu va putea zbura. Totuși s-a îndreptat imediat spre oraș. Când m-am întors acasă, nu sosise încă. Dar peste o oră, iată-l și pe dumnealui. A coborât pe pervaz și a început să se agite în jurul femelei lui captive. Le-am redat libertatea. Eram de-a dreptul uluit! Cum de a reușit să se întoarcă? Din cutiuță n-avea cum să vadă drumul. Görö se înșală! Fluturașul s-a întors călăuzit de un simț neștiut de noi. Ce simț să fie acesta? Atunci mi-am adus aminte de omizi. Ce simț le vestește că una din ele se crispează spasmodic între degetele unui om?... Toată ziua numai la asta m-am gândit...

Deodată mi s-a părut că am dezlegat misterul, că mă aflu în pragul unei descoperiri formidabile. Să fie asta intuiție? O revelație? La drept vorbind abia mai târziu am înțeles exact cum stau lucrurile. La început n-a fost chiar o „revelație”, ci mai curînd o exaltată presimțire a unei descoperiri extrem de importante. Și ca să revenim la intuiție: ea nu are nimic misterios, deși în parte a rămas nelămurită. Cred că intuiția se produce în momentul cînd o serie

întreagă de impresii, de gânduri, de informații dispartate, acumulate în decursul unui anumit timp, uneori destul de îndelungat, se asociază deodată, stabilindu-se între ele o anumită legătură. Acest proces are loc în creier, unde din sistematizarea, din înmănunchierea acestor date, rezultă o concluzie — o idee nouă. În tot cazul așa s-a întâmplat cu mine. Acum pot urmări la rece cum am ajuns să fac această descoperire. Tot gândindu-mă la gize și la omizi, mi-am spus... așa, în glumă... că poate ele comunică prin radio. Poate că natura le-a înzestrat cu aparate de radioemisie și de radiorecepție. Doar au și antene! Analogia era tentantă și, în definitiv, de ce n-ar fi așa? Doi fluturi pe care-i despartă comunică prin semnale. Bine, dar de unde energia necesară emisiunii? Poate electricitatea? Să ne gândim la soluțiile chimice ale lui Arrhenius, care produc ioni, adică energie electrică. În organismul viețuitoarelor se desfășoară complicate procese chimice, legate de activitatea mușchilor și mai ales a nervilor și a creierului. În această activitate se constată o anumită periodicitate. Prin urmare, periodic, centrii nervoși pun în libertate sau radiază ioni. Acești ioni își iau zborul, sînt recepționați de sistemul nervos al unei alte viețuitoare și... gata radio-comunicația!

Chiar înainte de a fi ajuns la aceste deducții, am presimțit că descoperirea mea e ceva infinit mai important decît o simplă explicație a regăsirii fluturașilor. Poate că aceste gize nu s-au regăsit datorită unei comunicări radio. Poate că au mirosul foarte dezvoltat sau un simț de orientare pe care noi nu-l cunoaștem. Nu-mi mai arde de fluturi.

Obiectul studiilor pe care le voi întreprinde pe viitor e mult mai interesant: omul, animalul...»

„Extraordinar! gîndi Kacinski. Și eu, și Stirner am ajuns la aceeași concluzie, deși am urmat căi diferite. Sau, mai precis, am avut puncte de plecare diferite. Pentru că și el, și eu am folosit în cercetările noastre ultimele realizări din domeniul chimiei, fiziologiei și fizicii. Fără cunoașterea profundă a radiofoniei, a

reflexologiei, a teoriei ionilor, nici el și nici eu n-am fi ajuns să facem această descoperire, și invenția noastră n-ar fi existat. Acum înțeleg de ce oameni de știință aflați uneori în colțuri opuse ale globului fac aceeași descoperire poate în aceeași zi și la aceeași oră.“

«...Cîteva zile am umblat năuc, scria Stirner în jurnalul său mai departe. Am făcut o descoperire științifică ! Să vorbesc despre ea profesorului Görö sau nu ? Pînă la urmă nu m-am putut abține și i-am povestit tot, ce-i drept nu prea clar și nu prea concret. Totuși mi-a făcut impresia că a prins imediat ideea principală. M-a privit ironic pe deasupra ochelarilor și gura lui știrbă s-a pungit într-un rînjit, din care pricină mustața și țepii de pe bărbie i s-au zbirliț ca acele unui arici.

— Sustii, așadar, că un creier omenesc cînd raționează, sau dacă vrei cînd intră în funcțiune, hi-hi-hi, ar emite unde radio, ceea ce ar permite transmiterea gîndurilor la distanță ?

— Propriu-zis, nu gîndurile sînt transmise la distanță, ci undele electrice emise de creier. Orice gînd, orice sentiment are lungimea lui de undă și o anumită frecvență. Recepționată de un alt creier, această undă „reproduce“ în conștiința subiectului respectiv un gînd sau un sentiment identic.

Görö asculta cu atenție, dînd mereu din cap, dar cînd am terminat, mi-a trîntit-o răspicat :

— E-lu-cu-brație ! Nu te supăra, tinere, dar toate acestea sînt prostii. Te pripești cu concluziile — ăsta-i cusurul dumitale. Și dacă nu te dezbari de el, n-ai să ajungi niciodată ceea ce se cheamă un savant adevărat.

— De ce prostii ?

— Pentru că-i neștiințific tot ce sustii. Și-i neștiințific pentru că nu poate fi demonstrat experimental. Hai, să încercăm. Între noi doi e o distanță de cîțiva pași. Transmite-mi vreun gînd al dumitale ! Aud ?

Luat repede, mi-am pierdut siguranța.

— Păi pentru asta e nevoie ca „stațiile“ noastre

— creierul și nervii — să fie acordate pe aceeași lungime...

— Acordează ! .

— Nu pot fi acordate...

Görö făcu un gest grăitor. Triumfa.

— Un moment, am reluat eu. Încă n-am terminat. Nu pot fi acordate ca un aparat de radio, asta am vrut să spun. Acest acord se întâlnește însă la persoane care trăiesc mult timp împreună. Se cunosc destule cazuri...

— De vizionarism, de telepatie, de spiritism, mese care se mișcă și alte aiureli ? Fii atent, tinere prieten ! Ai pășit pe o cale foarte lunecoasă !

— Bine, dar teoria mea nu are nici o legătură cu toate astea !

Eram contrariat, dar nu descurajat...

...Iar sînt lefter... Mi-e teamă că mă aruncă proprietarul în stradă.

Și totuși am dreptate ! Nu mă las pînă nu-i demonstrez ramolitului de Görö. Nu știu însă cum să organizez experiența.

Mîine iau banii pe traducere !

Evrika ! Görö admiră iscusința mea de dresor. El nu știe însă că sistemul meu de dresură nu se întemeiază pe reflexe condiționate, ci pe sugestie. Acesta e secretul. Caut să-mi imaginez cît se poate de clar drumul pe care trebuie să-l străbată ciinele și fiecare mișcare pe care trebuie s-o facă pentru a-mi executa ordinul. Ieri s-a întîmplat ceva foarte nostim. Plictisit la culme de bombăneala și de interminabilele sfaturi ale lui Görö, m-am gîndit : „Mușca-te-ar Vega" (Vega e un șpiț alb, pe care Görö îl adoră). Din obișnuință, mi-am imaginat-o pe Vega repezindu-se la Görö și înfigîndu-și colții în piciorul profesorului. Și-odată o văd că țîșnește de la locul ei, se repede lătrînd la Görö și-i sfișie pantalonii !... Dacă nici asta nu-i transmiterea gîndurilor la distanță, ce-o fi altceva ?... Görö e necăjit și speriat. Comportarea cățelușei discordă atît de izbitor cu reflexele pe care i le-am format, încît Görö bănuiește un început de turbare. A închis-o în cușcă

și-o ține sub supraveghere. E foarte surprins că mai bea apă! Eu, în sinea mea, mă amuz teribil, dar Vega, sărăcuța, moare de urît în carceră și n-am cum s-o ajut. Ce-ar fi să-i mărturisesc profesorului adevărul?... Iată prilejul să-i demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanță! Dar o să mă creadă? Ce-ar fi să fac o experiență de sugestie în fața lui? Să dea el însuși un ordin cîinelui. De pildă, să-i ceară să latre de un anumit număr de ori.

Am împrumutat douăzeci de mărci și am plătit chiria.

Vega tot mai stă la arest. Am încercat să-i sugerez să latre de trei ori, dar n-am reușit. De obicei se execută prompt. Ce s-o fi întîmplat?

Am descoperit cauza: cușca cu gratii de fier atinzea într-un loc țeava robinetului. Mare meșteră întîmplarea! Prin urmare, mesajul meu se scurgea în pămînt prin țeavă, fără să ajungă la Vega. Am să confecționez o cușcă de metal pe care, după dorință, o voi putea lega de pămînt sau dimpotrivă, izola...»

— Ca să vezi! murmură Kacinski. Deci așa i-a venit ideea să confecționeze cușca de metal!

Urmau cîteva pagini albe. De ce o fi întrerupt? Și, în sfîrșit, o nouă serie de însemnări.

«Venerabilul meu patron Karl Gottlieb e mare amator de cîini. De altfel, datorită cîinilor l-am cunoscut și am făcut carieră la banca lui. A venit într-o zi la Görö. Îl vizita o singură dată pe an, de aceea nu l-am întîlnit mai înainte. Au fost colegi de școală și erau de o vîrstă, deși nu-ți venea să crezi cînd îi vedeai împreună: Görö — un hodorog bătrîn, iar Gottlieb — durduliu și proaspăt ca un heruvim. Încîntat de cîinii mei dresați, bancherul m-a invitat să trec pe la el. Iată-mă deci secretar particular al lui Karl Gottlieb, spre mulțumirea noastră reciprocă!

Adio, moș Görö! N-am apucat să-ți demonstrez posibilitatea transmiterii gândurilor la distanță. Dar e mai bine așa. Prefer să lucrez singur. „Consacrații“ cam au obiceiul să-și adjudece descoperirile tineri-

lor discipoli. „Experiențele făcute în laboratorul domnului profesor Görö...” „Sub îndrumarea domnului profesor Görö...” De fapt mă preocupă acum nu gloria, ci ceva mai important. Am făcut singur experiența transmiterii sugestiei prin peretele de fier al cuștii și m-am convins în mod cert că activitatea cerebrală este însoțită de radiații electrice. Acum trebuie să studiez natura acestor radiații.

Sînt ocupat pînă peste cap. Serile lucrez la un aparat de captare a undelor radio emise de creierul omenesc. Trebuie să fie un aparat extrem de sensibil, care să recepționeze unde ultrascurte de cel mult un metru.

Schema aparatului...

Elsa Glück ! Drăguță fată... Între ea și jurisconsultul nostru... Cum naiba-i spune ? Are un nume ca un gust neplăcut. Bitter parcă... Nu. A, da, Sauer ! În orice caz, relațiile dintre ei nu depășesc limitele buneii cuviințe. Par să fie logodiți. Ce-o fi găsit în nutra lui rotundă ca luna plină ?

Eșec ! Aparatul nu recepționează undele radiate de creierul meu. Trebuie s-o iau de la capăt ! Acum lucrez și noaptea. După-amiezile studiez la universitate anatomia și fiziologia, dar numai prin prisma radiotehnicii. Organismul omului considerat ca o radiostație de recepție și emisie ! E colosal de interesant !

Înainte de a studia această radiostație, a trebuit să mă inițiez în secretele radiotehnicii. Mîine — mai știu eu ? — poate mă apuc de astronomie ! Noroc că nu mai stau cu chirie, să mă omoare proprietarul cu restanțele ! Primesc la Gottlieb casă, masă, plus o leafă foarte bună. După cită mizerie am îndurat, mă simt un adevărat Cressus. Am din ce să-mi cumpăr materiale pentru mașinile la care lucrez.

Elsa Glück ! Glück ! Să-i fie hărăzită umflatului ăsta această fericire ?

Iar nu merge : aparatul urlă, șuieră. Să fie paraiziții gîndurilor mele ? Trebuie să izolez mai bine camera, ca să nu pătrundă nici un fel de influențe din exterior.

În sfîrșit !...

Glück nu-mi dă nici o atenție. Emma Fit e un boboc de fată, dar n-are nimic în cap. O păpușică, atît. E moartă după Sauer, dar acesta — acum o știu precis — n-are ochi decît pentru Elsa. Biata Emma ! Ce dramă !

...Merge, merge bine ! Nici că se putea altfel. S-a învățat omul să-și exprime gîndurile prin litere — în scrisori, în ziare. Eu am găsit pentru gînduri și sentimente un alt limbaj, alte simboluri. De pildă, lungimea de undă x + frecvența y = frică. Bucuria are o altă undă. Cred că voi învăța curînd să confecționez artificial sentimente și să le difuzez prin radio. Faceți comanda, vă rog ! O porție de veselie sau de melancolie ? Interesant că sentimentele animalelor au unde asemănătoare cu ale oamenilor (frică, bucurie etc.).

Nu, prea e neverosimil !

Ba nu, e genial ! Ei drăcie ! Îmi cînt singur osanale. Am construit un mic emițător și am radiat unda echivalentă tristeții la cîini. Aparatul meu înregistrează cu mare precizie undele electrice emise de creierul omului și al animalului. Am ajuns să întocmesc un întreg „dicționar“ de sentimente și gînduri exprimate în lungimi de undă. Așadar, am pus la „patefonul“ meu o „placă“ tristă : unda tristeții cîinelui. L-am așezat pe Falk lîngă aparat, pe un scaun izolat, ca să recepționeze mai bine. Rezultatul : Falk a început să urle a jale ! Așadar a recepționat unda tristeții cîinelui ! De bucurie l-am prins în brațe și am început să valsez cu el prin cameră.

Cînd m-am liniștit, am hotărît să repet experiența. De data aceasta l-am așezat pe Falk după un paravan. N-a mai urlat. Recepționează probabil numai de la mică distanță. Ce ar fi să măresc puterea emițătorului ?

...Refuz s-o înțeleg pe Elsa Glück. Dar în definitiv, de ce mă preocupă atîta ? Oare m-am îndrăgostit ? Aș ! De asta îmi arde mie acum ?

Din surpriză în surpriză !... Ca să mă indispun, m-am gândit la tot felul de lucruri neplăcute. Aparatul a înregistrat tristețea mea. E o undă cu oscilații destul de complicate. Am emis această undă mult amplificată și, fluierînd vesel, am așteptat rezultatul. S-a întîmplat ceva extraordinar ! M-am întristat din senin și era cît pe-aici să încep și eu să urlu. Mi-am autotransmis unda tristeții ! De notat că înțelegeam foarte bine că n-am de ce să fiu trist, că e o tristețe „artificială“. Să-i spun fenomenului autohipnoză ? Nu, cred că este vorba de altceva. Singura asemănare cu hipnoza este că se transmite un gând sau o stare sufletească. Acest lucru se realizează însă pe cale mecanică : în fibrele nervoase sînt provocate artificial procesele electrochimice care însoțesc întotdeauna un gând sau un sentiment și conștiința înregistrează nașterea acestui gând sau a acestei stări sufletești. Ce mecanism !

Dar cum să-mi continui experiențele ? Cum să-i influențez pe alții, fără să cad eu însumi sub influența radiațiilor ? Nu văd decît două posibilități : prima — radiații dirijate, a doua — un sistem de izolare (o plasă metalică pe cap, de pildă).

Ideea cu plasa a fost bună. Voi începe să lucrez cu unde dirijate. Care este antena cea mai potrivită ? Cred că una de genul „oglinzilor focale“, care concentrează razele într-un punct precis — în focar. În felul acesta, voi reuși să amplific considerabil efectul radiației.

Nu obișnuiesc să-mi dau frîu liber imaginației, dar uneori mă apucă ameteala cînd mă gîndesc ce perspective mi se deschid ! Elsa...

Experiența de aseară : i-am poruncit în gând lui Falk să-mi aducă o carte din camera de alături. Ordinul a fost înregistrat automat și apoi transmis de emițător. Falk s-a executat. Am pus cartea la loc și am repetat ordinul, de data aceasta n-am transmis nimic cerebral. Am emis doar, cu ajutorul aparatului, o undă de aceeași lungime. Falk mi-a adus cartea. Aceste unde radio pot fi înregistrate de

aparat, așa cum o voce este înregistrată pe o placă de patefon. De acum înainte voi putea da ordine printr-o simplă apăsare de buton.

Astăzi am făcut o experiență și mai interesantă : am încercat să comunic un ordin cerebral unui om. Karl Gottlieb are un valet pe care-l cheamă Hans. I-am poruncit lui Hans să vină în camera mea. M-am concentrat și, imaginându-mă în locul lui Hans, am străbătut în gând tot drumul de la camera lui pînă la a mea. Pe scurt, am procedat exact ca în cazul experiențelor de sugestie pe ciini. Bătrînul nu venea. Nu m-am mirat : între Falk și mine s-a stabilit demult un „contact“ perfect. În plus, lui Falk îi transmiteam ordine de la mică distanță. Undele radio emise de creierul meu sînt prea slabe pentru a-și atinge ținta, pentru a genera oscilații electrice (respectiv gânduri sau imagini) identice în creierul unui alt om. Să nu uităm de asemenea că Hans și cu mine sîntem prea diferiți. Iată de ce „stația lui de recepție“ nu a înregistrat semnalele creierului meu. Atunci am transmis același mesaj amplificat de emițător. Recunosc că eram foarte emoționat. Spre nespusa mea bucurie, am auzit pașii tîrșiți ai bătrînului : suferă de reumatism și poartă papuci. A deschis ușa fără să bată — ceea ce nu i s-a mai întîmplat, cred, niciodată — și s-a oprit cu un aer încurcat. Nu i-am poruncit ce să facă în camera mea și bătrînul nu știa cum să-și explice prezența.

— Iertați-mă, dar... mi s-a părut că mă strigați... blîgui el, negăsindu-și locul.

M-am grăbit să-l liniștesc.

— Da, te-am chemat. Vreau să știi dacă domnul Gottlieb s-a întors de la club.

— Conașul încă nu s-a întors, mi-a răspuns înșeninat bătrînul. Acum era sigur că l-am chemat. Senzația neplăcută a omului care și-a pierdut controlul îl părăsise.

— Mulțumesc, Hans, poți pleca.

— Prea bine, domnule !

S-a înclinat și a ieșit. Iar eu ? Era să-l prind în brațe și să joc cu el, cum am făcut și cu Falk când a început să urle.

Experiența a reușit ! Ce dovedește ea ? Că pot porunci și oamenilor. Îi pot sili să facă orice. Da, pot !... Nu înseamnă aceasta să fii atotputernic ?

E destul să vreau, și oamenii îmi vor pune la picioare toate bunurile lor. E destul să vreau, și mă vor face rege, împărat ! La naiba, n-am ce face cu coroana ! E destul să vreau, și voi fi iubit de cea mai frumoasă femeie... Elsa ! Nu, nu !... Asta n-am s-o fac niciodată. Ușurel, băiete ! Ești pe punctul să-ți pierzi capul ! Stăpînește-te, altfel dai în gropi ! Nu de mult erai un student sărac. Apoi ai fost discipolul profesorului Görö... Un oarecare, omul de pe stradă, cu o mutră lungă și pocită, ca de cal... Și tu visezi putere, glorie, dragoste, numai pentru că ai avut șansa nesperată să faci o descoperire științifică ?

...Ieri am făcut o excursie în patru : Elsa Glück, Emma Fit, Sauer și cu mine. Am îndrugat vrute și nevrute. Mai în glumă, mai în serios, i-am făcut Elsei o cerere în căsătorie în toată regula. Mi-a răspuns... ceea ce era firesc să-mi răspundă. Dar cu mine nu-i de glumit ! De altfel, fata nici nu glumește. E sinceră. M-a scos din sărite aerul triumfător al lui Sauer ! Ce mi-aș mai încerca emițătorul pe el !»

.

«De când n-am mai notat nimic în jurnal ! Soția mea e din nou tristă... Trebuie să măresc puterea emițătorilor.

M-am lansat într-un joc mare. Ori îmi frîng gîtul, ori...

De ce n-am ascultat glasul rațiunii ? Acum e prea târziu. Jocul m-a tîrît departe. Sînt obosit, sînt extenuat... Această permanentă încordare !...

Dracu să mă ia ! Mai bine rămîneam la Görö !
Război !...

Ajunge ! Sînt la pămînt. E timpul să pun punct..."

XIV. JOCUL S-A SFÎRȘIT

În grădina de iarnă, înfășurată într-un voal fin de metal, Elsa Glück se gîdea.

Zăpușeala și un tunet îndepărtat care trezea ecouri surde în sala pustie vesteau apropierea furtunii. Elsa se gîdea, ca de obicei, la Ludwig. De-aceea, cînd îi auzi pașii, tresări de bucurie. Cînd îl văzu însă, aproape că se sperie: Stirner nu purta pelevina metalică, apoi îi scoase și Elsei vălul.

— Uf! Azi putem răsufli! spuse el ușurat. Incomodă toaletă!

Elsa nu-l văzuse de mult fără plasă și-l găsea foarte schimbat: nasul i se ascuțise ca la oamenii măcinați de o boală grăa, ochii i se duseseră în fundul capului, iar părul și barba îi crescuseră în dezordine.

— Vai, ce rău arăți! Aproape că nu te recunosc! Stirner zîmbi cu amărăciune.

— Cu atît mai bine. Parcă aș fi un sihastru, nu? Vino, Elsa... Aș vrea să-mi cînti ceva... De cînd n-am mai ascultat muzică... Pentru ultima oară...

Trecură în sală. Răsunară primele acorduri ale unei nocturne de Chopin.

— Nu, Elsa... Altceva... Această melodie duioasă nu se potrivește cu furtuna care se apropie. Auzi tunetul? Vine furtuna! Pentru unii ea înseamnă primenire, o viață nouă, pentru alții — moarte... În noaptea asta... Stirner va muri...

Elsa se ridică speriată.

— Ludwig! Ce-i cu tine? Ce tot spui? Mă îngrozești!

— Nu lua în seamă... Am să-ți spun multe dar... mai tîrziu... Cîntă, cîntă, Elsa! Ceva de Beethoven. Marșul funebru „La moartea eroului“. A eroului! Ha-ha-ha!

Elsa cîntă.

Stirner se plimba agitat, frîngîndu-și miinile.

— Marșul funebru !... La moartea unui erou dat de-a dura de pe pedestal. Se spune că Beethoven l-ar fi scris pentru Napoleon. Apoi, dezamăgit de acesta, l-a intitulat : „La moartea eroului“... Ce spuneam ? Se uită la ceas. Ajunge, Elsa. Minutele sînt numărate. Sărută-mă, sărută-mă cum nu m-ai sărutat niciodată.

...Se smulse din brațele Elsei.

— O iluzie, o dulce amăgire !

Pendula bătu miezul nopții.

— S-a sfîrșit ! murmură Stirner.

În aceeași clipă Elsa simți că ceva se petrece cu ea. Parcă un vâl, asemenea celui metalic pe care-l purtase pînă mai adineauri, i se lua de pe minte, de pe inimă. Gîndurile își recăpătaseră limpezimea. Redeveni Elsa cea de altă dată, Elsa dinaintea morții lui Karl Gottlieb. Se destrăma o vrajă. Își roti privirea mirată prin sala mare, neprietenoasă, cufundată în semiîntuneric. Scăpărarea unui trăsnet luminează fața lui Stirner. Văzînd chipul acesta străin, bărbos, Elsa se cutremură.

— Ce se întîmplă ? Unde sînt ? bîigui ea. Dumneata cine ești ?

Stirner urmărea cu durere și curiozitate această metamorfoză.

— Ești în galeria de tablouri a lui Karl Gottlieb, defunctul bancher. Stenografa Elsa Glück nu avea acces aici... Iar eu sînt Ludwig Stirner. Nu mă recunoști ? Elsa !... Ți-am greșit, dar nu-ți cer iertare... deși singura mea scuză e că te-am iubit. Te-am iubit cu adevărat... și-acum te iubesc din toată inima...

Elsa se prăbuși pe taburetul din fața pianului.

— Nu mă privi așa, Elsa ! Stirner își frecă fruntea ca pentru a-și aduna gîndurile. Da, te iubesc ! Și nu sînt primul pe care dragostea îl împinge la crimă. În mine s-a dat o crîncenă luptă. Mai ții minte ce ți-am spus odată, de mult, cînd am fost în excursie cu barca ? Nu erau vorbe goale. Am descoperit înaintea altora modul de a transmite gîndurile la distanță și am ajuns să stăpînesc o forță colosală. Dar mi-am pierdut capul. Urzeam cele mai

mărește planuri. Slujindu-mă de forța aceasta ți-am sugerat să mă iubești...

Elsa se dădu înapoi, înfiorându-se.

— Iar lui Sauer, continuă Stirnêr, i-am sugerat că o iubește pe Emma. Oamenii erau marionete în mîna mea. Trăgeam de sfoară și fantezele începeau să joace după cum le porunceam. Am rîvnit bogății... și le-am avut. Pînă n-am fost convins de atotputernicia mea am procedat cu prudență. Mergeam pe căi ocolite, care te duc mai sigur la țintă. Ți-am mai spus-o atunci, în barcă. Mai ții minte? Ca să nu dau de bănuir, am făcut ca nu eu, ci dumneata să-l moștenești pe Gottlieb, iar dumneata... te-ai măritat cu mine, aducîndu-mi zestrea pe care eu ți-am adus-o la picioare! Ha-ha-ha!

Elsa îl privea îngrozită.

— Da, am fost crud cu oamenii. Să nu-ți închipui însă că mi-a plăcut vreodată să fiu rău. Nu! Voiam să fiu mare. Unic! Îmi închipuiam că puterea mea n-are margini. Că-i de-ajuns să rîvnesc gloria ca oamenii să aplaude chiar și o neghiobie a mea. Dar în ultimă analiză, toate acestea n-ar fi fost decît o autoproslăvire, o autoamăgire, ca dragostea pe care ți-am sugerat-o.

Lăsă ochii în pămînt și continuă cu aceeași amărăciune:

— Ți-amintești legenda scandinavă despre zeul Thor? Și el se credea atotputernic. Odată însă pașii l-au purtat spre țara uriașilor. Aceștia și-au bătut joc de statura lui puțină. Atunci Thor s-a miniat foarte și le-a propus să-i pună puterea la încercare. Uriașii au răspuns: „Bea apă din cornul acesta“. A băut și-a tot băut, dar tot n-a izbutit să-l golească. Și i-au mai spus uriașii să se ia la trîntă cu o bătrînă. Thor n-a izbutit s-o dovedească, deși de atîta efortare a intrat în pămînt pînă la genunchi. Era și firesc să nu poată sorbi toată apa: cornul legat de mare, nici chiar un zeu nu-l putea seca. Iar bătrîna aceea era moartea... Așa și eu. Am vrut să golesc marea. Am vrut, singur, să întorc istoria, să-mi impun voința milioanei de „stropi“ ce alcă-

tuiesc oceanul omenirii. Cu ajutorul mașinilor mele, visam să făuresc un fel de „fabrică a fericirii“, dar tot ce am înfăptuit nu-i decît un simulacru, o imitație grosolană.

Se uită nervos la ceas :

— Bat cîmpii !... Și am atîtea să-ți spun... Dacă ai ști, Elsa, cît am suferit... O fiară încolțită de dușmani fără număr, asta am fost. Mereu la pîndă, într-o neîncetată tensiune nervoasă. Dacă aș fi avut lîngă mine un prieten sincer, devotat... dacă dumneata m-ai fi iubit cu adevărat, nu cu o dragoste artificială pe care chiar eu ți-am sugerat-o ! Poate că atunci aș fi continuat lupta. Dar eram singur. Sînt obosit... Am ajuns la capătul puterilor !

Tăcu.

Privindu-l, Elsa își spuse că fața lui palidă, suptă, n-are nimic misterios, nimic înspăimîntător. Fața răvășită a unui om istovit, cu nervii zdruncinați... Cine este în fond Stirner ? Un cercetător, un inventator de talent, sau mai degrabă un individ destul de comun, care a descoperit întîmplător un mijloc de a-și impune voința altor oameni. Puterea aceasta l-a adus în pragul nebuniei. După nenumărate năzdrăvănii, care mai de care mai necugetate, în loc să supună lumea, a fost strivit de povara insuportabilă pe care a încercat s-o ridice pe umeri. Elsa mai curînd întui decît înțelese toate acestea. Nu vedea în Stirner un erou de tragedie, un supraom, ci un nefericit care își plătește scump greșelile. Stirner pe care îl avea acum în față îi inspira milă.

— Mi-nchipui cît ai suferit ! spuse ea încet.

— Îți mulțumesc, Elsa. Aceste cuvinte îmi sînt mai scumpe decît toate sărutările artificiale ! Da, am ajuns la capătul puterilor și... Făcu o pauză, apoi urmă cu o voce sugrumată... și am hotărît să încetez lupta. Să se termine o dată cu Stirner și cu tot !

Se uită din nou la ceas.

— Mai am doar cîteva minute de trăit.

Elsa păli.

— Ai luat... otravă ?

— Da, dar nu o otravă obișnuită. Vei afla îndată... Te rog să mă asculți. Am vrut să-mi răscumpăr măcar în parte vina pe care o am față de dumneata. Ți-am redat libertatea, Elsa. Ți-am sugerat la ora unsprezece ca exact la miezul nopții să redevii cea de altădată. Viața artificială pe care ai dus-o se va destrăma. Fii liberă, fii aceea care ești în realitate. Trăiește cum vrei, iubește pe cine vrei, fii fericită!...

Elsa oftă din adâncul pieptului.

— ...Dar Stirner ? continuă el. Ce să fac cu Stirner, căruia nici un om cinstit nu vrea să-i strângă mîna ? Să moară ! Am dat ordin emițătorului meu și l-am pus la puterea maximă. La ora unu — își privi din nou ceasul — adică peste numai șase minute, mașina va transmite lui Stirner ordinul emis tot de Stirner. Și-atunci Stirner nu va mai ști cine este, își va pierde personalitatea, va uita tot ce-a fost. Se va naște un om nou, un om cu o conștiință, un cuget nou. Îl va chema Stern și va pleca acolo unde i-a poruncit Stirner, fără să bănuie că în străfundurile subconștientului său zace un Stirner înlănțuit, captiv ! Asta înseamnă moarte... Moartea cugetului !

— Dar dacă te prind ! ? întrebă Elsa, cu o îngrijorare pe care nu și-o putea explica.

— Cine-l va recunoaște pe temutul Stirner într-un... pașnic anahoret ? Am chibzuit bine totul. În noaptea aceasta dușmanii mei nu vor emite nici un mesaj. Și chiar dacă și-ar călca cuvîntul, Stern nu va fi în primejdie, pentru că razele sînt dirijate împotriva lui Stirner. Or acesta nu va mai exista...

Elsa se uită la el cu ochi mari : va asista la un fel de reîncarnare.

— Și mai e ceva, Elsa. După plecarea mea va izbucni un scandal nemaipomenit. Ți se va lua probabil totul. Dar am avut grijă să nu duci lipsă de nimic. În plicul acesta ai bani de drum și adresa unui om pe al cărui nume... cred că-i mai prudent așa... am depus o sumă importantă. I-am adminis-

trat o doză puternică de sugestie, așa că banii sînt în siguranță. Du-te la el. E foarte departe, dar cu cît mai departe, cu atît mai bine. Trebuie să te odihnești după cîte ai îndurat. E timpul! Adio, Elsa!

— Stai! Vreau să te întreb... O singură întrebare... Ești vinovat de moartea lui Karl Gottlieb?

Se auzi ceasul bătînd ora unu. Fața lui Stirner fu săgetată de un fior, privirea-i se încetșă, dădu ochii peste cap. Ca să nu cadă, se prinse gîfiind de colțul pianului.

Elsa îl privea cu sufletul la gură.

Stirner respiră adînc. Începuse să-și revină.

— Răspunde-mi! Ești vinovat sau nu?!

O privi nedumerit și rosti cu un glas nou, calm:

— Iertați-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc. Și nu știu la ce întrebare vă referiți.

Se înclină ușor și ieși cu pasul măsurat.

Elsa rămase pe loc, zguduită. Stirner nu mai exista.

XV. ACVARIUL SPART

Zorile o găsiră tot acolo, pe taburetul de lîngă pian. Încea să descîlcească ghemul, să limpezească haosul pe care îl produsese în conștiința ei Stirner. Își depăna în minte totul — prin cîte a trecut de la moartea lui Karl Gottlieb: evadarea nereușită, dragostea subită pentru Stirner, vacanța la Menton... Parcă le-a citit într-un roman. În schimb își amintea limpede de timpul cînd era logodită cu Sauer. Acum însă trecutul îi apărea oarecum schimbat. Îl mai iubește pe Sauer, desigur, dar... nu ca înainte: imaginea lui parcă pălise. Ce fel de om e Sauer? Își dădu seama, spre propria-i

surprindere, că nu-l cunoaște aproape deloc. Ce vor simți unul pentru celălalt? Apariția neașteptată a Emmei îi curmă gândurile. Arăta foarte obosită. Purta un costum de voiaj.

— Elsa, strigă ea și izbucni în lacrimi.

— Emma, tu! Ce ai? De ce nu m-ai anunțat că vii? Unde-i copilul?

— E jos cu bona. Știi, Elsa, Otto m-a părăsit fără să-mi lase un ban. A trebuit să vînd din haine și din bijuterii ca să pot veni.

— Cum!?! Te-a lăsat fără bani, cu copilul în brațe?

— Și-a pierdut mințile! Mă simțeam atît de singură și de părăsită! Știi doar că în afară de tine nu mai am pe nimeni... O înecă un plîns isteric. Să nu mi-l iei! El tot mai ține la tine. Ține fotografia ta în sertar și o privește mereu. Să nu crezi că l-am spionat! Nu. Am intrat din întîmplare! M-a gonit... și mi-a vorbit grosolan... Te iubește! Să nu mi-l iei. Tu ai tot ce dorești, tu ești fericită. Și-apoi, din moment ce-l iubești pe Ludwig, ce nevoie ai de Otto?

Pe buzele Elsei flutură un zîmbet, dar privirea tot tristă îi era.

„Biata Emma, gîndea Elsa, privind fața atît de slăbită a bunei sale prietene. Unde sînt obrazii tăi rumeni, unde-i rîsul tău argintiu? Sărmană păpușică! Ce-a făcut Otto din tine! Să n-aibă el pic de inimă?!“

— Nu, nu-s fericită, răspunse ea grav, mîngîindu-i părul răvășit. Și nici bogată nu mai sînt. Iar pe Stirner, află că nu-l mai iubesc. De altfel, Stirner nici nu mai există.

De surpriză, Emma își uită pentru o clipă durerea.

— Cum nu mai există! A murit!? De ce nu mi-ai scris? Și cum, pe un mort nu-l poți iubi? Tiii, ce noutăți!

Elsa zîmbi iar.

— Aha, înțeleg, scînci Emma. I-ai mărturisit că-l iubești pe Otto și, disperat, Stirner și-a pus capăt zilelor! Dar să nu mi-l iei pe Otto!

— Liniștește-te, prostuță mică. Cum să ți-l iau? Doar e bărbatul tău, e tatăl copilului tău.

— Ei și? Mereu îmi spune că dragostea asta a fost un fel de nebunie și că altfel nu s-ar fi căsătorit pentru nimic în lume cu o gîsculiță ca mine. Și mai spune că o căsătorie ca a noastră poate fi oricînd desfăcută foarte ușor. Și dacă spune Otto, înseamnă că așa este. Mă rog, n-oi fi eu prea deșteaptă, dar... și o gîsculiță vrea să fie fericită. Se puse iar pe bocit. Doar m-a iubit! Pe urmă însă... m-a urît, parcă eu am fost de vină! A vrut să se răzbune...

Și-i povesti, printre hohote, nefericita ei iubire. Trăise prea mult timp închisă în suferința ei și acum își vărsa năduful. Așa află Elsa despre brutalitatea lui Otto, despre veșnicele ironii și insulte cu care-și umilea soția.

Pe măsură ce asculta, simțea că în inima ei se topește și bruma de sentiment pe care i-o mai păstra lui Otto. Îl vedea în cu totul altă lumină. Nu poate invoca o nebunie. Abia după ce s-a smuls din robia lui Stirner s-a purtat mai urît cu Emma. Chiar dacă n-o iubește, nu-i era îngăduit să se poarte astfel cu soția lui, cu mama copilului său. A dovedit că-i lipsit de cea mai elementară omenie.

„Să aibă dreptate Stirner că sîntem jucării oarbe ale instinctului, care ne poate face să îndrăgim pînă și un om cu un cap de măgar? Ar fi groaznic!” se cutremură ea, amintindu-și de dragostea pentru Sauer.

În timp ce o asculta pe buna ei prietenă, Elsa se gîndea la ale ei și trăgea cu urechea la zgomotul tot mai puternic ce se auzea de jos, de la etajul întii.

„Ce-o fi acolo?”

Acolo se desfășura ultimul act al luptei.

Un detașament de oameni înarmați, în costume metalice de protecție, năvăliră în casa Elsei. În fruntea lor se aflau Sauer și Gottlieb.

Sauer izbi în ușa cabinetului cu mînerul parabelumului.

— Deschide, Stirner, altfel spargem ușa!

Din cabinet se auziră glasul lui Kacinski și lătrături întărite de câini.

— Stirner nu-i aici, iar eu nu mă pot mișca de pe scaun. M-a încuiat și a lăsat câinii să mă păzească.

— Kacinski! Mai trăiești? se bucură Sauer. Apoi porunci soldaților: Spargeți!

Cîteva mai voinici se opintiră cu umărul și ușa pîrii. Lătrăturile izbucniră și mai furioase. Prin crăpăturile ușii, paznicii patrupezi își arătau boturile rînjite, acoperite cu bale.

Cîteva împușcături, și câinii amuțiră.

— De ce i-ați ucis? se auzi din nou vocea lui Kacinski.

— Doar nu era să-i las să ne sfișie! bombăni Sauer, strecurîndu-se în cameră. Rămase foarte surpins văzîndu-l pe Kacinski șezînd liniștit înapoia biroului. Cu fruntea rezemată în palmă, inventatorul studia concentrat niște planuri.

— Unde-i Stirner? întrebă Sauer.

— Nu știu, răspunsé Kacinski, fără să ridice ochii. A spus că, de cum se luminează de ziuă, îmi va lua vederea, mă va sufoca sau așa ceva. Probabil că a uitat, ori e ocupat... Lovi desenele cu palma și exclamă: Colosal! Stirner nu m-a mințit... Am petrecut o noapte grozav de interesantă! Omul acesta e un geniu. Uite aici schema antenei instalației de amplificare cu transformatori și tuburi catodice! Formidabil! Și cuplajul inductiv cu o antenă cu circuit oscilant...

Sauer și Gottlieb schimbară o privire: să știți că Stirner i-a luat mințile!

— Trebuie să scotocim toată clădirea și să punem santinele lîngă emițătoare! hotărî Sauer.

Începură cu camera lui Stirner, unde era instalat unul din emițătoare. Celălalt se afla la capătul opus al clădirii, lângă „menajerie“. Nici una din ele nu funcționa.

— Cred, domnilor, că sîntem în afară de orice pericol. Ne putem scoate măștile de protecție, spuse Gottlieb, ridicînd cel dintîi fileul. Ceilalți îi urmară exemplul.

După ce detașamentul luă clădirea în stăpînire, veniră și cîteva dintre vechile cunoștințe ale lui Gottlieb : procurorul, șeful poliției, Kranz, precum și „generalul de fier“, venit să studieze „noile metode de ducere a războiului“. Bătrînul soldat își desfăcea mereu brațele a nedumerire și încerca să justifice într-un fel înfrîngerea suferită în lupta cu Stirner.

— De unde să știu că trebuia să ne punem voalete, ca cucoanele ? Își adunase crunt sprîncenele albe, stufoase, și adăugă trist, arătîndu-l pe Kacinski : De acum înainte oștirile vor fi conduse de ingineri. Noi ne-am trăit traiul ! Ce să faci cu baionetele, dacă drăcovenia asta de mașină le poate oricînd întoarce chiar împotriva ta ?

— Trebuie dat un comunicat. Toată lumea să știe că armele de influențare a gîndurilor au fost capturate, spuse Sauer și intră în camera lui Stirner. E încîlcită a naibii, mormăi el, privind mașina de o construcție necunoscută. Ei, Kacinski, știi să umbli cu ea ?

Kacinski se apropie de mașină și manevră cu mișcări sigure cîteva manete. Instalația se puse în funcțiune.

— Trebuie să emitem un mesaj care să redea libertate tuturor captivilor lui Stirner, spuse Kacinski.

— Așa e ! Incuviințară cîteva glasuri.

Kacinski începu „teletratamentul“, cum se exprimase cineva din persoanele aflate în cameră.

— Ei ? făcu Sauer, cînd unul din soldații trimiși să cerceteze subsolul intră în cameră.

— Nici urmă de Stirner ! raportă omul.

— Mai căutați o dată la parter ! Scotociți fiecare crăpătură !

— Domnule procuror, spuse Kacinski, pot lua eu aceste planuri ? Stirner mi le-a încredințat mie și...

— Nu pot permite nimănui nu numai să ridice, dar nici măcar să atingă vreunul din obiectele aflate aici. Acestea sînt probe materiale, domnule ! Poate mai tîrziu...

— Păcat ! răspunse Kacinski, și continuă în si-nea lui : „Noroc că am apucat să studiez materialul și să-mi notez formulele principale. Mă descurc eu și fără planuri ! Să le păstreze sănătoși. Mă îndoiesc însă că vor fi în stare să descifreze formulele, necum planurile“.

— Am și eu o rugăminte, domnule procuror, interveni Gottlieb. Să asigurăm paza subsolului unde se păstrează valori imense. Insist, în calitate de moștenitor legal. Acum drepturile noastre la moștenire sînt în afară de orice dubiu.

— Om trăi și-om vedea, răspunse evaziv procurorul. Dar pază putem pune, n-am nimic împotrivă.

Sauer, care ascultase încruntat, se apropie de Gottlieb și-i spuse sarcastic :

— Domol, domol, tinere. După cum știi foarte bine, moștenirea a fost adjudecată Elsei Glück prin hotărîre judecătorească.

— Da, dar în lumina noilor împrejurări ea poate fi revizuită !... Înfuriindu-se brusc, aliatul de acum cîteva clipe strigă : Și dumneata ce te bagi ? Destul ne-ai prostit pe toți ! Dacă te mai prind o dată că mi te pui în cale, pușcăria te mănîncă ! Ai apărat interesele Elsei Glück, ai fost deci complice la crimă !

— Nu știu dacă-ți dă mîna să dezgropi cauzele care au făcut ca onorabilul dumitale părinte să fie dezmoștenit... nu se lăsa nici Sauer.

Intrarea lui Kranz puse capăt altercației.

— Aici s-a întîmplat, strigă el gesticulînd agitat. Ții minte, Gottlieb ? În camera asta l-ai bărbierit pe domnul Stirner... cu perdaf ! Iar eu i-am periat

hainele și... hîmm... am luat și bacșiș de la conașu !... Vă aduceți aminte, excelență, de probele materiale pe care vi le-am înmînat la închisoare ? se adresează el procurorului. Moneda aceea. Dovada crimei mele ! Prețul vînzării, cum s-ar spune ! În loc să-i fac de petrecanie, i-am periat hainele !

— Nimeni nu-ți face vină din asta, Kranz. Dar ai trîndăvit destul în celulă. Acum, la treabă. Am pus noi mîna pe colivie, dar păsărica... phuit ! a zburat.

— Îl găsesc eu pe Stirner, n-aveți grijă. Din pămînt îl scot ! exclamă cu aplomb inspectorul de poliție, frecîndu-și mîinile.

— O veste proastă, îl întrerupse Kacinski, punînd receptorul în furcă. Au telefonat chiar acum de la o uzină că, de îndată ce a încetat influența lui Stirner, sute de muncitori au căzut jos fără suflare. Probabil reacția organismului după groaznica tensiune în care i-a ținut tot timpul. Trebuie să-i ajutăm...

Posomorît și furios, Sauer urcă la etajul doi. În grădina de iarnă o găsi pe Elsa și pe soția lui.

Emma îi alergă înainte :

— Otto !

El o respinse brutal.

— Ce cauți aici ? Pleacă ! Am de discutat cu doamna... Stirner...

Elsa îl privi cu reproș, iar Emma se uită cu lacrimi în ochi la prietena ei : „Vezi cum, se poartă cu mine ?“

— N-auzi ? ! o repezi Sauer.

Emma oftă și ieși supusă.

— Nu te mai recunosc ! Așa te porți tu ? ! îl muștră Elsa.

— Cum ai vrea să mă port cu pacostea asta ? M-a nenorocit ! izbucni Sauer. Știi tu ce-a fost marele meu amor pentru Emma ? Stirner mi l-a sugerat !

— Asta nu-ți dă dreptul să te porți astfel ! Ce vină are ea, sărăcuța ? Nu uita că te iubește de

mult, și nu din ordinul lui Stirner.

— Dar eu ce vină am? Lasă-mă cu astea. Unde-i Stirner?

— A plecat.

— Unde?

— Nu știu. Nu mi-a spus. Dar de plecat, a plecat. Sînt sigură.

— Minți! Vrei să-l ascunzi!

Elsa se ridică.

— Ascultă, Sauer, dacă continui să-mi vorbești pe acest ton, plec!

Sauer reuși să se stăpînească.

— Iartă-mă, Elsa. Se așează lângă ea. Nervii mi-au fost puși la grea încercare... Deci Stirner nu mai e aici... Asta înseamnă că ești liberă, nu?

Elsa încuviință din cap.

— Acum, se înflăcăra el, nimic nu ne mai împiedică să ne unim!

— Sauer! Dar ai soție, copil...

— Te rog, nu-mi mai vorbi de Emma!

Îi luă mîna. Elsa și-o retrase încet, dar cu hotărîre. Nu numai Emma și copilul o îndepărtau de Sauer. Firea josnică pe care i-o descoperea acum îl înstrăina mai mult decît orice. Nu cumva a fost întotdeauna grosolan și crud, dar reușea să-și ascundă adevăratul chip sub masca politeței și a bunelor maniere?

Și mai era ceva. Nu-l putea uita pe Stirner, așa cum l-a văzut în ultima noapte. Da, e un criminal... E adevărat că i-a înrobit voința... Dar trecînd prin viața Elsei, bărbatul acesta a lăsat urme... Nimic nu putea umple golul lăsat în inima ei. Nu putea să n-o tulbure suferința lui adîncă, abisul de suferință dezvăluit în ultima noapte ochilor ei îngroziți. Iar faptul că i-a redat libertatea dovedea că nu s-a ticăloșit de tot.

Sauer nu înțelegea ce se întîmplă cu Elsa. Punea rezerva ei pe seama sfielii, a pudorii.

Încercă din nou să-i ia mîna, și îi vorbești din ce în ce mai înflăcărat :

— Un singur cuvînt, Elsa, și totul va fi bine. Spune da ! Am îndurat destul, ne-am cîștigat dreptul la fericire. Ții minte cît m-am bucurat cînd ai spus că renunți la moștenire ? Mi-era teamă că te voi pierde. Acum însă banii nu vor mai ridica un zid între noi. Stirner a dispărut. Ce te împiedică să te bucuri de acest drept ? Poate Gottlieb ? Nu mă tem eu de mucosul ăsta !

Elsa îl privi scrutător și Sauer își retrase din nou mîna. În ochii ei se putea citi mirare și teamă.

— Să nu-ți închipui că aș rîvni la acești bani ! se grăbi el s-o asigure. Nu ! Pe tine te iubesc, numai pe tine, și nu mi-ar trebui nimic altceva ! Dar de ce să nu fim practici ? Idilele într-o colibă sărăcăcioasă nu-s decît născociri ale poezilor. Gîndește-te la viitor. Dă-mi o procură și îți garantez că din averea pe care o posezi acum vei salva cel puțin contravaloarea moștenirii inițiale.

Elsa ridică mîinile într-un gest de apărare.

— Nu, Sauer ! Să nu mai aud de moștenire ! Sînt sătulă de atîtea orori și atîta mîrșăvie !... Și acum, iartă-mă... N-am dormit toată noaptea... Abia mă țin pe picioare.

— Sper că nu-i ultimul tău cuvînt ? se alarmă Sauer.

Elsa plecă, fără să-i răspundă. Intră fuga în camera ei și o prinse în brațe pe Emma, care nu se mai oprea din plîns.

— Hai, nu mai plînge. Nu ți-l iau pe Otto al tău. Dar tare mi-e teamă că, oricum, n-ai să-l faci să se întoarcă.

— De ce ? întrebă Emma cu o privire de copil neajutorat.

— Nu știu... Poate mai tîrziu... spuse Elsa ca s-o liniștească. Deocamdată amîndouă avem nevoie de odihnă. Eu n-am să te părăsesc, Emma. Plecăm departe și uităm totul. Hai, șterge-ți ochișorii !

Gîndește-te la sănătatea ta. Și să nu te mai aud spunînd că ești singură. Ai un fiu, pe care-l vom crește împreună. El va fi fericirea ta.

— Cum spui tu, Elsa. Să nu mă părăsești!

Sauer rămăsese în grădină, lângă acvariu, cu bărbia în piept și privirea crîncenă.

— Fir-ar a dracului de treabă! strigă el deodată și, furios, izbi cu pumnul în acvariu.

Peretele de sticlă se făcu țândări, apa se scurse și peștișorii se îngrămădiră la fund, deschizînd gura spasmodic și biciuind cu codițele nisipul umed.

I. VILA DE PE ȚĂRM

În bătaia brizei, frunzele palmierilor păreau niște evantaie uriașe, mișcate de o mînă nevăzută. Cu toată ora matinală, soarele dogorea năprasnic. Arborii vîrstau plaja cu umbre sinilii.

Aburcată pe coasta unei coline, o căsuță cu acoperișul neînclinat desfășura spre ocean o terasă largă. Din partea cealaltă începea pădurea tropicală. Un pîlc de palmieri străjuia căsuța, ferind-o de arșiță. Terenul din jurul vilei era împrejmuît de un gard viu din plante țepoase.

Nici o altă locuință nu se vedea prin apropiere. Doar dincolo de coline se răsfireau spre golf casele unui mic orașel.

Pe terasă își lua micul dejun o femeie tînără, blondă. Îmbrăcată într-un costum alb, ea purta, asemenea indigenilor, sandale împletite pe piciorul gol.

— Mai doriți o ceașcă ? o întrebă un servitor bătrîn, în bluză și pantaloni albi, încălțat de asemenea cu sandale împletite.

— Nu, Hans, mulțumesc. Poți să strîngi. Te mai dor picioarele ?

— Nu, doamnă, nu mă plîng. Soarele acesta face minuni. Încă puțin și-o să pot **juca** !

— Unde-i *Frau Schmiedthof* ?

— În oraș, după tîrguieli. **Trebuie** să vină. Aveți nevoie de ceva, doamnă ?

— Nu.

— Prea bine, doamnă.

Cu un suspin ușor, Elsa întoarse fotoliul împletit cu fața spre ocean și, făcîndu-și alene vînt cu un

evantai meșterit dintr-o frunză de palmier, își lunea privirile peste luciul scînteietor.

Se împlineau trei ani de cînd s-a instalat aici împreună cu Emma, cu băiețașul acesteia și cu *Frau Schmiedthof*, care a ținut să rămînă în serviciul ei.

Mare le-a fost uimirea cînd l-au găsit aici pe Hans, bătrînul servitor al lui Karl Gottlieb. El era omul de încredere despre care îi vorbise Stirner înainte de a dispărea.

Stirner „consolidase” devotamentul lui Hans cu o puternică doză de sugestie. Tocmai obținuse succese extraordinare în sugestii de lungă durată. Încă de atunci s-a gîndit să-și autosugereze o „reîncarnare” pentru tot restul vieții. Cu Hans a făcut prima aplicare practică a noii descoperiri. Mulțumit de rezultatele experienței, Stirner și-a spus zîmbind :

„Uite ce ușor îl poți face pe cineva devotat și cinstit”.

La drept vorbind, în cazul lui Hans sugestia a fost doar o măsură de precauție, pentru că și așa bătrînul servitor s-ar fi conformat întocmai ordinelor primite. Stirner depusese pe numele lui Hans o sumă importantă, dar adevărata stăpînă a vilei și a banilor era Elsa.

Încîntată de colțișorul acesta, depărtat de orașele zgomotoase și de tot ce i-ar fi putut aminti trecutul, Elsa n-avea decît să-i rămînă recunoscătoare lui Stirner. Un singur lucru dorea : să fie cît mai repede dată uitării.

Instalarea lor aici s-a făcut în cel mai strict secret. N-au prevenit pe nimeni că pleacă, n-au comunicat nimănui noua lor adresă, iar odată ajunși, și-au schimbat și identitatea. Elsa a împrumutat numele miloasei bătrîne care o crescuse, devenind *Frau Bäcker*, iar Emma a luat numele de fată al răposatei sale mame, *Spielmann*. Numai doamna *Schmiedthof* a refuzat să se supună acestei metamorfoze.

— Nu-mi schimb eu numele ! Cum să-l schimb ? Să dau de bucluc ? Cu legea eu nu mă joc. Vreau să fiu totdeauna în regulă...

Micuța colonie ducea o viață tihnită și plăcută. De teama de a nu fi descoperiți, nu purtau corespondență cu nimeni și nici nu se abonau la ziare sau reviste. Schmiedthof și Hans vedeau de modesta lor gospodărie, iar o negresă indigenă o ajuta pe Emma să îngrijească de copil. Mai aveau și doi grădinari negri, care făceau și pe grăjdarii: cumpăraseră o pereche de cai și un măgăruș. De fapt, animalele nu prea le erau de trebuință. Doar Emma ieșea uneori să-și plimbe copilul cu droșca, ori călare pe măgăruș. De obicei, se mulțumeau cu plimbările pe jos, de-a lungul țărmului.

Nu i-ai fi putut recunoaște de bronzăți ce erau. Mai ales Otto, „Voinicelul“ cum îi spuneau toți. Ars de soare, cu părul negru, creț, zburdînd peste tot, gol pușcă, putea fi luat ușor drept un mic indigen.

Emma, deprinsă cu viața zgomotoasă a unui oraș mare, la început nu prea se simțea în apele ei. Treptat însă s-a obișnuit, mai ales că băiețelul nu-i prea dădea răgaz să se plictisească. Obrajii ei își recăpătaseră culoarea și acum rîsul i se împletea cu al micuțului — doi clopoței, ale căror clinchete se auzeau toată ziua.

Seara, Elsa cînta uneori la pian. Copilul adormea în sunetele muzicii, iar Emma, neobișnuit de tăcută, se ghemuia la picioarele prietenei sale.

Fiecare se gîndea la ale sale.

Elsa obișnuia să se scoale mai tîrziu. Sorbind cafeaua pe terasă, asculta cu un zîmbet cald glasurile zglobii de pe țărm.

Voinicelul se zbenguia pe plajă cît era ziulica de mare. Strîngea scoici și pietricele, prindea crabi, zvîrlea în apă peștișorii aduși pe țărm de valuri.

La început Emma trăia într-o permanentă spaimă. Se temea că se va dezlănțui furtuna și oceanul va mătura mica lor căsuță, tot i se părea că se ascund în cameră șerpi ori scorpioni, se temea de lei, deși fiarele nu îndrăzneau să se apropie de casă. De cîteva ori le-a auzit totuși noaptea răgetul adus de

vînt. Pradă unei terori cumplite, Emma o trezea pe Elsa... Cu timpul, a trecut și asta.

Mișcînd leneș evantaiul, Elsa urmărea din ochi un iaht alb care răsărise parcă din valuri la gura golfului brăzdat de pirogele indigenilor pescari. Apariția unui vas european era un eveniment pentru locuitorii acestui orașel liniștit. Liniile oceanice treceau mult mai departe. Iar navele de mai mic tonaj care apăreau uneori la orizont, ori își vedeau de drum, ori se îndreptau spre portul unui oraș, mai mare, din apropiere.

Pe Elsa o încerca neplăcuta presimțire că iahtul acesta îi va tulbura liniștea, că o va smulge din făgașul obișnuit.

Legănîndu-se ușor, vasul coti spre intrarea în golf. Pe catarg flutura un pavilion roșu.

„Ciudat“, gîndi Elsa.

Cînd iahtul ajunsese în dreptul vilei, zăngăni lanțul ancorei, velele fură coborîte și corpul navei începu să se legene ușor, toropind pe unde. Doi marinari urmați de trei bărbați în alb, cu căști coloniale pe cap, coborîră într-o barcă. Cîteva lovituri de lopeți și mica ambarcație trase la țarm. Cei trei coborîră pe plajă, unde se aflau în acel moment Emma, copilul și negresa. Glasurile cristaline amuțiră. Voinicelul se lipi de maică-sa, uitîndu-se speriat la străini. Marinarii, rămași în barcă, aruncară pe nisip niște baloturi. Unul din bărbații în alb se apropie de Emma, se descoperi și-i spuse ceva, arătînd baloturile. Emma încuviință din cap. Oamenii desfăcură baloturile, scoțînd la iveală cîteva pari, o prelată și frîghii... Întindeau un cort! Asta-i bună! Alt loc n-au găsit?

Emma și negresa, cu copilul în brațe, suiau repede poteca pietruită, spre vilă. Mișcările evantaiului se precipitară, trădînd enervarea și curiozitatea Elsei. Emma o luase înaintea dădacei. Elsei i se strînse inima cînd văzu cît e de palidă și de tulburată.

— Cine sînt ? Ce caută aici ? întrebă, cînd Emma, urcînd în goană treptele, intră în sfîrșit în umbra răcoroasă a terasei. Gîfii și citeva șuvițe i se lipiseră de fruntea nădușită.

Tocmai atunci se apropie dinspre poartă, cu coșul pe braț, și *Frau Schmiedthof*.

— N-am găsit pasăre, dar am cumpărat un pește de toată frumusețea !

— Cine sînt ? repetă Elsa întrebarea, fără să răspundă menajerei.

— Unul din ei... e Stirner... răspunse Emma, uitîndu-se îngrozită la prietena sa.

Elsa îngălbeni, evantaiul îi scăpă din mînă.

— Nu se poate ! Ți s-a părut !

— Ba el este ! Crede-mă ! Tare-i schimbat, dar ochi ca ai lui nu se uită niciodată ! E cu un alt tînăr și unul mai în vîrstă, cu niște mustați atîta de mari !

De emoție, Elsa nu era în stare să scoată o vorbă. Răsufila scurt, întretăiat, de parcă adineaori nu Emma, ci ea ar fi urcat coasta în goană.

— Ce ți-a spus ?

— Că au venit la vînătoare și mi-a cerut voie să-și instaleze aici cortul. Ce mă miră e că s-a recomandat Stern.

— Stern ! exclamă Elsa. Da, Emma, nu te-ai înșelat ! Atunci el e.

— Cum adică ? De ce Stern ?

După o clipă de ezitare, Elsa răspunse :

— Și-a schimbat numele, cum am făcut și noi.

— Ai știut și nu mi-ai spus nimic ?

— Credeam că n-o să-l mai văd... Ascultă, Emma, nu te teme. El are și mai multe motive să-și îngroape trecutul. De-aceea te rog, draga mea, și te rog și pe dumneata, *Frau Schmiedthof*... spune-i și lui Hans... dacă Stirner vine aici, nu vă adresați lui pe vechiul său nume și nu lăsați să se vadă că l-ați recunoscut. Oricît rău ar fi făcut, el nu mai e același. A pus cruce trecutului și trebuie să-i păstrăm taina.

— Dar dacă ceilalți știu ?

— Mă îndoiesc...

— Să vezi tu c-o să se trădeze singur ! Cum să-și păstreze calmul când va da ochii cu tine ? Mai ales că nu se așteaptă să te întâlnească ! Hm ! Ce interesant ! exclamă ca un copil care se bucură, ca imediat apoi să adauge îngrijorată : De n-ar pune iarăși cine știe ce la cale ! De la el poți să te aștepti la orice...

— În privința asta, n-ai nicio grijă. Poți să fii sigură că n-o să ne recunoască pe niciunul dintre noi. Uite, pe tine nu te-a recunoscut. Poate doar pe mine... așa, vag... ca pe cineva pe care-l cunoști din vedere, adăugă ea, amintindu-și brusc de ceva. Dar ne frământăm de pomană. Poate nici n-o să vină aici.

— Ba vine. Mi-a și spus : „Sper că prezența noastră n-o să vă deranjeze“. Ne-a rugat, dacă vreunul dintre servitorii noștri indigeni cunoaște bine ținutul, să-i călăuzească o zi sau cel mult două. Vin, vin ! exclamă ea deodată. Pe mine tot m-au văzut cum eram pe plajă ciufulită ca o sălbatică, așa că n-am ce pierde. Dar pe tine încă nu te-au văzut. Pune-ți măcar ciorapii și pantofii ! Doar n-o să-l primești așa, ce naiba... Oricît, Stirner... vai, pardon, Stern ! Stern ți-a fost...

Lăsînd-o să vorbească, Elsa urcă repede în camera ei. Nu ca să se gătească, ci pentru a-și birui tulburarea.

Peste cîteva clipe se va afla în fața lui Stirner, în fața omului acela enigmatic care i-a făcut atîta rău, dar care a iubit-o din toată inima. Nu se îndoiește de asta.

Năpădită de amintiri, se plimba agitată prin cameră. Nu înțelegea de ce e atît de emoționată. Își închipuise că totul e îngropat, uitat. O singură taină, rămasă nedezlegată, o frămînta uneori : E vinovat Stirner de moartea lui Karl Gottlieb ? Sau a fost un accident ? L-a întrebat atunci în noaptea plecării, dar el n-a mai apucat să-i răspundă ! Fără să-și dea seama, Elsa se apropie de oglindă și-și aranjă părul.

„Vai ce neagră și urită sînt ! Adică ce contează, dacă oricum n-o să mă recunoască...”

Auzi glasuri.

— Ce stau așa ? Deschise șifonierul să-și aleagă o rochie. Orice-aș pune, o să le par groaznic de demodată. În sfîrșit, îmbracă o rochie albă, se răsuci în fața oglinzii și, încercînd să-și facă curaj, cobori pe terasă.

II. VÎNĂTOAREA DE LEI

Bărbatul în vîrstă, cu mustați stufoase, se apropie de Elsa.

— Întrucît sînt cel mai bătrîn din grupul nostru, dați-mi voie să fac prezentările, spuse el înclinîndu-se. Mă numesc Dugov și sînt directorul grădinii zoologice din Moscova. Dumnealui e Kacinski, celebrul Kacinski... Ați auzit, cred, de transmiterea gîndurilor la distanță...

Kacinski se înclină.

— Iar dumnealui este Stern, mîna mea dreaptă. Își strînseră ceremonios mîna.

Elsa îi pofti să ia loc, sună și porunci să se aducă o gustare. Cînd bătrînul servitor se apropie de masă, trăgînd cu coada ochiului la Stirner, tava îi tremura în mînă. Emma se uită întîmplător spre ușă și pufni într-un ris abia reținut. Elsa îi urmări privirea și o văzu pe *Frau Schmiedthof* holbîndu-se din camera de alături.

Dugov închină un pahar în sănătatea gazdelor.

— Sînt dezolat că v-am tulburat liniștea, dar, credeți-mă, doamnă Bäcker, numai întîmplarea e de vină. Fiind în concediu, ne-am gîndit să vînăm lei. Grădinile noastre zoologice au nevoie de cîteva speci-

mene falnice, cum se întilnesc numai pe aici. De fapt numai eu am plecat, cu Stern. Kacinski ne-a ajuns din urmă : vrea să încerce o nouă armă de vînătoare...

— Armă de vînătoare ? Arătați-mi și mie, sări Emma de la locul ei.

Dugov rise.

— Ca s-o puteți vedea, va trebui să veniți cu noi.

— Eu la vînătoreea de lei ? Pentru nimic în lume ! Tremur numai cînd îi aud !...

— Oho ! Se aud pînă aici ? Prin urmare, am fost bine inspirați. O să fie o vînătoare pe cinste ! se bucură Dugov. De fapt nu v-am fi deranjat. Dar știți... apariția vasului în golf și a noastră în oraș ar fi stîrnit prea multă vîlvă și, cînd ești urmărit de o mulțime de gură-cască, nu faci treabă bună. Dar n-o să vă deranjăm. Avem cortul. Tot ce vă rugăm... — v-a spus, cred, doamna, poate știe vreunul din servitorii indigeni să ne arate drumul.

Elsa consimți cu dragă inimă. Căuta să nu se uite la Stirner. Din cînd în cînd îi arunca totuși o privire, pe furiș. Pînă la urmă nu se mai putu stăpîni.

— Dacă nu mă înșel, i se adresează, domnul nu e rus ?

— Ați ghicit, doamnă.

— Și... sînteți de mult în Rusia ?

— De vreo trei ani.

Buna cuviință nu-i mai îngăduia să pună întrebări. Dar cum să-ți stăpînești curiozitatea abia zădărită ? Cu riscul de a trece drept indiscretă, continuă să se intereseze :

— Dar înainte, unde ați stat ?

Rîsul senin al lui Stirner o surprinse. Nu semăna deloc cu rîsul strident, sarcastic, de altă dată. Într-adevăr avea înaintea ochilor un alt om.

— Unde am stat și în general ce am făcut înainte e o enigmă și pentru mine. Dacă nu mă credeți, întrebați-i pe prietenii mei. Nu-mi amintesc absolut nimic din existența mea anterioară venirii la Moscova. La început această „uitare“ mă chinuia, mă obseda. Profesorii pe care i-am consultat sînt de pă-

rere că sufăr de o afecțiune psihică cu o denumire foarte greu de pronunțat, un fel de schizofrenie. Se mai cunosc cazuri cînd bolnavul își pierde... ca să spun așa... personalitatea și uită cu desăvîrșire trecutul. Tovarășul Kacinski s-a oferit să mă trateze după o metodă proprie. Stirner zîmbi. Am o deosebită considerație pentru Kacinski și-l apreciez, dar am refuzat. E ceva în genul hipnozei pentru care am o aversiune organică.

Elsa se uită la Kacinski. Acesta dădu afirmativ din cap.

— Dacă refuză, ridică el din umeri, ce să fac ? Doar n-o să-l tratez cu sila.

— La Moscova am lucrat mai întîi ca muncitor la uzinele „Dinamo“, continuă Stirner. Apoi m-am angajat la grădina zoologică. Știți, îmi plac foarte mult animalele. Așa l-am cunoscut pe Dugov, directorul grădinii zoologice, care a avut bunătatea să mă facă, după scurt timp, colaboratorul lui apropiat.

— Ai meritat-o cu prisosință, dragul meu, protestă Dugov.

— Iar prin Dugov l-am cunoscut și pe „emițătorul de gînduri“, cum îi spunem noi în glumă lui Kacinski. Asta-i tot ce știu despre mine.

— Și... unde ați ajuns cu transmiterea gîndurilor la distanță ? se interesă Emma.

— Oho ! exclamă Dugov. Transmiterea gîndurilor la distanță se aplică acum pe scară largă. Peste cîteva decenii lumea va fi de nerecunoscut.

— Dar și ceea ce s-a realizat pînă acum e de-a dreptul uimitor, adăugă Stirner. N-ați citit în ziare ?

— Nu prea citim. Știți ? Nu sîntem abonați...

Stirner se uită țintă la Elsa și se încruntă de parcă s-ar fi căznit să-și aducă ceva aminte.

— Am impresia că v-am mai văzut undeva, în treacăt. Poate într-o călătorie ?

— Poate, se zăpăci Elsa și se grăbi să schimbe vorba. Așadar spuneți că transmiterea gîndurilor face adevărate minuni ?

— Minuni, e un fel de a spune, se inflăcăără Kacinski. Ce era socotit înainte minune, himeră, fan-

tezie, noi am făcut să devină realitate. Cine n-a fost de mult la Moscova n-ar mai recunoaște-o. L-ăr frapa înainte de toate liniștea ce domnește în acest oraș : de cînd am învățat să comunicăm între noi prin gînduri, aproape că nu mai vorbim. Cît de incomod și de încet ne pare acum vechiul mod de comunicare ! Nu va trece mult și vom da la arhivă poșta, telegraful, chiar și comunicațiile radio. Am și învățat să discutăm între noi de la distanță. Dacă doriți, o să schimb cîteva gînduri cu un prieten de la Moscova.

Kacinski închise ochii pe jumătate, își lipi o cutiuță de tîmplă și se concentrează. Elsa și Emma urmăreau uimite mimica pe care o reflecta pe fața lui discuția aceasta mută. În sfîrșit, deschise ochii și zîmbi.

— E într-o ședință și mă roagă să revin mai tîrziu. Încolo, prietenul meu Ivin e bine, sănătos. La Moscova ninge. Trimite salutări la toată lumea și ne roagă să aducem un papagal pentru nevasta lui.

Emma rămăsese cu gura căscată de mirare.

— Dar cum de nu s-au amestecat aceste gînduri cu ale altora ? biigui ea.

— Se mai întîmplă și interferențe, dar mai rar, ca la emisiunile radiofonice. Da fapt, stațiile noastre sînt mai precise : știm întotdeauna cum este acordat receptorul interlocutorului și stabilim ușor legătura.

— Dar unde se găsește stația de care vorbiți ? întrebă Elsa.

— Aici ! răspunse Kacinski, ducîndu-și mîna la frunte. Chiar creierul nostru ! Avem și amplificatoare, dar le folosim numai pentru emisiunile adresate marelui public : buletinul de știri, conferințe, concerte... Pentru comunicări personale la mare distanță avem fiecare cîte un amplificator de buzunar. Iată-l ! Kacinski arătă cutiuța pe care o ținuse adineaori la tîmplă. Pentru distanțe mici, n-avem nevoie. Și în curînd ne vom putea dispensa în general de aceste amplificatoare artificiale. Datorită antrenamentului, „radiostațiile“ naturale sînt din ce în ce mai puternice.

— Puteți transmite un concert ca la radio ?

— Ba și mai bine chiar. Îi rugăm uneori pe compozitorii noștri cei mai buni să improvizeze muzică în gînd, s-o radieze. E o încîntare să ascuți zborul liber al fanteziei ! Sau să luăm șahul, joc care la noi pasionează pe mulți. Sute de mii de oameni urmăresc în gînd partidele disputate de marii maestri, mai ales partidele „deschise“, cînd șahiștii imaginează și întregul proces de chibzuire a fiecărei mutări. Și cîte și mai cîte !

— Veniți la noi să vedeți toate acestea, spuse Stirner prinzînd privirea Elsei.

— Într-adevăr, atunci ați putea vedea totul, spuse Kacinski. Transmitem mintal nu numai sunete, dar și culori, imagini, scene, într-un cuvînt tot ce-și poate imagina omul. Cînd emisiunile cerebrale vor fi accesibile oricui, nu vor mai exista teatre, cinematografe, școli, săli înăbușitoare, ticsite. Cunoștințele, distracțiile, spectacolele vor fi la îndemîna tuturor. Transmiterea gîndurilor s-a dovedit foarte utilă și în producție. Avem acum colective ideale, care prin armonia cu care lucrează pot rivaliza cu cele mai bune orchestre. Acționează toți ca unul singur.

Aceasta se datorește coordonării activității nervoase cu ajutorul sistemului de emisiuni cerebrale. În general, cînd se muncește în colectiv, coordonarea mișcărilor are o importanță deosebită. În acest scop au fost folosite în toate timpurile, chiar din cele mai vechi, îndemnuri cîntate. „Heeei-rup !“ de pildă. Sau „E-i uhnem !“ al nostru. La „uh“, ca la marinărescul rup ! din „Heei-rup !“, oamenii își concentră eforturile într-un singur punct al timpului și al spațiului. La „nem“ venea relaxarea. Dar această metodă dădea rezultate numai la o muncă fizică brută. Pentru procesele tehnologice mai complexe s-au încercat alte metode de coordonare a mișcărilor. De pildă, benzile rulante. Dacă se oprea un muncitor, trebuiau să se oprească toți. Vrînd-nevrînd, te adaptai ritmului general, un ritm de muncă impus unor oameni

de o factură psihică și fizică diferită. Acum însă, acest sistem mecanic a fost înlocuit cu emisiunile cerebrale, care nu-i constrîng, ci numai îi ajută pe muncitori să contribuie, prin activitatea nervoasă ori musculară, la munca colectivului.

A existat odată la Moscova o orchestră simfonică fără dirijor, care îi uimea pe toți. A fost prima încercare de a crea un colectiv cimentat printr-o legătură lăuntrică, prin coordonarea activității nervoase a mai multor indivizi. Dar și în acel caz, coordonarea era mecanică : instrumentiștii se supuneau mai mult ritmului, măsurii piesei executate, decît voinței unice a colectivului.

Situația se schimbă fundamental cînd un „dirijor” invizibil acționează direct asupra centrilor de voință. Se lucrează într-o armonie perfectă și datorită acestui lucru productivitatea muncii atinge nivelul maxim.

— Dar toate acestea nu înăbușă personalitatea, libertatea voinței ? Dacă unii abuzează de această forță, în detrimentul altora ?

— A încercat s-o facă unul Stirner, interveni Stirner. Am auzit cîte ceva despre asta. A folosit formidabila putere a gândului în scopuri egoiste și a pricinuit mult rău oamenilor. Dar Kacinski i-a venit de hac.

— Unde o fi acum acel Stirner ? Elsa nu se putu abține să pună această întrebare aproape macabră.

— Nimeni nu știe... spre norocul lui ! Dacă l-aș întîlni vreodată, nu știu ce i-aș face ! L-aș omori !...

Kacinski zîmbi :

— La ce bun, tovarășe Stern ? Avem metode mai delicate pentru a smulge năpîrcilor veniîul. Bineînțeles, în cazuri extreme recurgi la orice mijloace. Dar Stirner, să fim drepți, ne-a lăsat o moștenire de neprețuit. Fără invențiile lui n-am fi ajuns atît de departe în transmiterea gândurilor. Unde mai pui că în lupta cu el... mi-a cruțat viața. Așa că, în felul lui, n-a fost lipsit de noblețe sufletească.

— În Rusia, asemenea orori nici n-ar fi fost cu putință, îl întrerupse Stirner. De cînd teletransmiterea

gîndurilor a ajuns la îndemîna oricui, s-a produs un fel de echilibrare a forțelor : nu vrei să recepționezi gîndurile altuia, n-ai decît să-ți „îchizi“ aparatul

— Posibilitatea unui „atac cerebral prin surprindere“ nu-i chiar exclusă, opină Kacinski. Dar noi veghem cu strășnicie și orice tentativă este pedepsită într-un mod original. Cu ajutorul ultraamplificatoarelor noastre îi administrăm infractorului o sugestie de-l facem să-și bage mințile în cap... în adevăratul înțeles al cuvîntului... pentru tot restul vieții. Aproape că nu mai e nevoie de închisori. Dintr-un răufăcător putem face deseori un cetățean util societății.

Elsa asculta îngîndurată.

Din teama de a nu le fi obosit pe gazde cu atîta vorbărie, Dugov își consultă ceasul :

— Să ne pregătim, Stern. Mîine în zori pornim la vînătoare.

Cei doi bărbați își luară rămas bun și coborîră scara.

— Ne revedem la masă, strigă Elsa în urma lor.

— Numai dacă nu vă deranjăm prea mult, răspunse Dugov și se înclină.

Din fundul casei se auzi plînsul micului Otto. Emma se ridică și ieși.

III. STERN E STIRNER

Elsa rămase singură cu Kacinski.

Era nespus de tulburată. Din tot ce povestiseră oaspeții o impresionase mai ales relatarea lui Stirner că savantul rus i-ar putea reda vechea personalitate. Ce-ar fi să încerce ? Măcar pentru cîteva minute. Ar dori-o atît de mult. De ce ? N-ar ști să spună. „Probabil ca să lămuresc taina morții lui Gottlieb“, pre-

supuse ea. Dar nu era numai atât. Poate că în subconștientul ei prinsese glas vanitatea femeii care nu putea admite ca bărbatul care a iubit-o să-și fi lepădat o dată cu personalitatea și sentimentul ce i-l purtase. Ori... mai știi?... Poate că în inima ei de femeie cu încâlcite meandre încolțise un început de dragoste pentru acest om... Nu știa cum să deschidă vorba.

— Într-adevăr i-ați fi putut reda lui Stern personalitatea? Îndrăzni în sfârșit să întrebe.

— De ce nu? Dacă n-au fost distruși centrul memoriei, amnezia poate fi vindecată. Și Stern, după cum se comportă în general, se pare că n-a suferit vreun traumatism. Mie mi-ar fi foarte simplu...

— N-ați putea încerca aici, la noi, metoda dumneavoastră?

— În nici un caz nu.

— De ce?

— Ați auzit... Pentru că refuză să se supună acestei experiențe... Dar de ce țineți atât de mult ca Stern să-și recapete personalitatea?

— Pentru că... Știți, cum să vă spun, pentru că l-am cunoscut pe acest om... Chiar foarte bine l-am cunoscut... Mă înțelegeți... Și văd că m-a uitat... O dată cu trecutul m-a uitat și pe mine. Elsa se înflăcăra. Aș vrea să trezesc în mintea lui o singură amintire, ca să aflu o taină, o taină foarte importantă, pe care era să mi-o destăinuie, dar n-a mai apucat...

Kacinski o privi surprins. „O poveste de dragoste...”

— Regret, dar fără consimțământul lui nu pot, deși vă înțeleg curiozitatea...

Elsa se încrunță.

— Nu-i curiozitate. E vorba de ceva foarte serios. De ceva atât de serios, încât v-aș ruga să încercați fără să-i cereți consimțământul... Pentru zece minute numai. Oricine ar fi fost el în trecut, va redeveni iarăși Stern și nu va ști nimic. Nu-i nimic rău în asta. Vă rog, vă conjur...

Fu rîndul lui Kacinski să se supere.

— Cum vă închipuiți că puteam eu să-mi încalc principiile? Libertatea conștiinței e sfântă!

Elsa își pierde răbdarea. „Va trebui să-i dovedesc că e ceva mult mai important decît o simplă curiozitate feminină!”

— Spunea Stern că l-ați făcut inofensiv pe un oarecare Stirner. Cum s-a întîmplat?

Kacinski îi povestește totul amănunțit.

— Prin urmare, l-ați văzut pe Stirner.

— N-aș putea spune. Purta pe față un vâl din plasă metalică.

— Refuzînd să-mi îndepliniți rugămintea, mă siliți să vă destăinui un secret: Stern este una și aceeași persoană cu Stirner, iar eu sînt soția lui, născută Elsa Glück.

Kacinski rămase stupefiat.

— Așadar, Kranz a avut dreptate.

— Kranz?

— Un detectiv care nu are alt scop în viață decît să-l găsească pe Stirner. A fost nu de mult la Moscova, unde l-a întîlnit din întîmplare pe Stern. Ne-a împuiat capul că Stern este în realitate faimosul Stirner. L-am convins totuși că e o simplă asemănare.

— Acum recunoașteți, sper, că rugămintea mea e cît se poate de fundamentată.

— Așadar Stern, e Stirner! murmură Kacinski.

Elsa aștepta răspuns.

— Da sau nu?

— Nu!

— Dar dacă Stern-Stirner va consimți să se supună experienței?

— N-o va face!

— Să vedem! Vorbesc eu cu el. Așteptați aici. Mă întorc numaidecît.

Elsa coborî pînă la cortul de pe țârm și Kacinski o văzu explicîndu-i ceva lui Stirner. Acesta o ascultă cu atenție, apoi dădu din cap afirmativ.

„Ciudat! Ce ușor a reușit să-l convingă! se miră Kacinski. Pe mine, de cîte ori i-am propus, m-a refuzat!”

— E de acord ! spuse Elsa, revenind pe terasă împreună cu Stirner. Ba chiar insistă.

Kacinski tot se mai îndoia.

— Ești de acord ?

— N-am nimic împotriva. Mai mult. O să-mi facă plăcere.

„La urma urmelor, își spuse Kacinski, în orice clipă îl pot face să uite din nou trecutul. Va trebui doar să-i urmăresc atent toate reacțiile.“

— Bine. Dacă vrei tu ! Kacinski scoase din buzunar micul acumulator-amplificator, îl lipi de timplă și, pironindu-l pe Stirner cu privirea, îi porunci în gând :

„Stai jos ! Dormi !“

Stirner se execută docil și adormi imediat : ochii i se închiseră și capul îi căzu pe piept.

— De obicei nu recurgeam la adormire, dar e un caz mai dificil, explică savantul. Sîntem înțeleși, îi redau personalitatea numai pentru zecé minute...

— Douăzeci !

— Să zicem cincisprezece, dar nici un minut mai mult. Să sperăm că în acest sfert de oră nu va dez-lănțui nici un dezastru. Pentru orice eventualitate, îl voi supraveghea. Îngăduiți-mi să intru alături. Trebuie ! Și nu uitați, exact peste cincisprezece minute va redeveni Stern.

Kacinski se uită concentrat la Stirner.

— Se va trezi imediat. Am plecat.

Intră în casă-și se ascunse după ușă.

Stirner răsufală adînc, întredeschise de cîteva ori ochii și-i închise la loc, orbit de strălucirea soarelui. Trecerea de la semiîntunericul sălii cu tablouri din casa lui Gottlieb la luciul scînteietor al oceanului era prea bruscă. În sfîrșit îndrăzni să strecoare o privire printre gene, ca un om care se ferește de o lumină puternică.

— Ce se întîmplă ? Unde mă aflu ? Elsa, tu ? ! Dintr-o săritură fu lîngă ea și îi acoperi brațele cu sărutări. Scumpa mea ! Ce înseamnă toate acestea ? Nu reușesc să-mi adun gîndurile...

— Stai jos, Ludwig, vorbe ea blind. Ascultă și nu mă întrerupe. Avem numai cincisprezece minute... Îți voi explica totul. În noaptea aceea groaznică te-ai transformat în Stern și ai plecat. Stirner trebuia să dispară pentru totdeauna dar, după cum vezi, ne-am reîntilnit. Cum ? Ai să afli și asta, dacă ne va rămîne timp. Acum însă te rog să-mi răspunzi la o întrebare care mă frământă de trei ani.

— Cum ? Au trecut trei ani ?! se miră Stirner.

— Spune-mi adevărul : ești sau nu vinovat de moartea lui Karl Gottlieb ? Hai, repede...

— Ți-am mai spus, Elsa. Nu am nici un amestec...

— Dar întîmplarea cu ciinele ?

— A fost o simplă coincidență.

— Și întocmirea celui de-al doilea testament cu numai o lună înainte de moarte, tot coincidență a fost ?

— Nu. Eu l-am convins pe Gottlieb să-și definitiveze testamentul, întrucît zilele îi erau numărate. Deși avea o mină înfloritoare, suferea de o boală gravă de inimă. Medicii îi ascundeau adevărul dar, știindu-mă omul lui de încredere, m-au avertizat că mai mult de o lună n-o mai duce. Tocmai de aceea i-am sugerat să întocmească fără întîrziere testamentul. Ți-am explicat de ce l-am făcut să-ți lase dumitale toată averea, și nu mie : drumul acesta ocolit mă ducea mai repede la țintă, încheie el cu vechiul său zîmbet ironic.

— Da, dar Gottlieb pomeneste în testament de un serviciu pe care i l-aș fi făcut.

— I l-ai făcut într-adevăr, deși poate eu i-am exagerat importanța. Într-o zi, ți-am dat cîteva polițe semnate de Karl Gottlieb, care trebuiau onorate. Ai observat, în treacăt, că scrisul patronului îți pare de data aceasta cam ciudat. Eu nu ți-am răspuns nimic, dar am procedat la o anchetă minuțioasă. Am găsit zeci de polițe identice. Toate erau false. De unde au apărut ? Cine a contrafăcut semnătura patronului ? După lungi și discrete cercetări, am ajuns la convingerea că plastograful era Oskar Gottlieb,

fratele defunctului. Am strîns împotriva lui probe zdrobitoare și i le-am prezentat bătrînului. Iată deci că i-ai adus un real serviciu. Fără să vrei, l-ai făcut să înțeleagă ce poamă e frate-său. Bătrînul s-a înfuriat și a hotărît pe loc să-l dezmoștenească pe Oskar. Această idee, într-adevăr, eu i-am sugerat-o. Într-o scrisoare, i-a comunicat acest lucru. În răspunsul său, Oskar cerea cu umilință iertare, dînd toată vina pe nevoile care ajunseseră să-l strîngă de gît. Scrisoarea aceasta trebuie să se fi păstrat într-unul din safeurile lui Gottlieb.

— Da, și s-a găsit ! exclamă Elsa. Acum te cred !

— Cine a găsit-o ?

— Cheile erau la Sauer. După ce ai dispărut, acesta s-a certat la cuțite cu Rudolf Gottlieb, care bineînțeles revendica moștenirea. Sauer și-a propus, cred, să te înlocuiască în toate : a hotărît să-l înfrunte pe Gottlieb, ca averea să-mi rămînă mie. A și apucat să umble prin safeuri înainte de a fi sigilate. Într-unul din ele a găsit teancul de polițe false și scrisoarea lui Oskar Gottlieb despre care vorbeai adîneauri. A prezentat toate acestea procurorului ca probă că bancherul Karl Gottlieb a avut motive bine întemeiate să-și dezmoștenească fratele. Turbat de furie, Rudolf Gottlieb a tras în Sauer. L-a nimerit în abdomen și Sauer a murit de peritonită. Gottlieb a fost condamnat la zece ani, iar cazul falsificării polițelor a trebuit să fie clasat, pentru că la primul interogatoriu Oskar a murit de apoplexie.

— Ce tragedie ! făcu Stirner. Trebuie să recunoști însă că eu n-am nici o vină...

— Poate doar indirect. Dar să lăsăm asta. Spune-mi, cum ai ajuns la Moscova ?

Stirner ridică din umeri.

— Cînd mi-am pregătit fuga, mi-am spus că nimănu-i n-o să-i treacă prin cap să mă caute acolo. Mai ales că poliția noastră nu are nici o legătură cu miliția din Moscova. De aceea am hotărît să-l „expediez“ acolo pe Stern. Ce s-a întîmplat cu el mai tîrziu, nu știu.

— Ți-o pot spune eu, din puținul pe care l-am aflat chiar din gura lui.

Și-i povesti totul, fără să menționeze numele lui Kacinski, pînă în momentul sosirii vînătorilor în această mică localitate.

— Dar cum de ai reușit să-mi redai vechea personalitate ?

— M-am rugat de unul din noii tăi prieteni. Țineam să discut cîteva minute cu Stirner de altădată pentru a afla... ce am aflat.

— Și... am fost de acord ?

— Da, ai fost de acord.

— Ciudat ! Am prevăzut această eventualitate și i-am ordonat lui Stern să nu se lase niciodată sugestionat.

— Asta înseamnă că Stern nu te-a ascultat pe tine, ci pe mine, spuse zîmbind Elsa.

— Elsa, Elsa ! Pentru ce ai făcut-o ? E un chin să simt din nou povara acestui groaznic trecut !

— Ai să te dezbari de el numaidecît.

— Da, dar acum îmi este și mai greu să mă despart de tine, să știu că te voi uita pentru totdeauna...

Se ridică, întinse brațele și rosti cu duioșie :

— Elsa !...

În clipa aceea ochii și fața își recăpătară calmul. Neînțelegînd cum de și-a permis s-o ia de mîină, vorbi jenat :

— Așadar, cum rămîne, *Frau Bäcker* ? Veniți cu noi la vînătoare ? Sper că prietenii mei nu vor avea nimic împotriva, mai ales că nu e nici o primejdie.

Elsa înțelese că îl are din nou în față pe Stern. În aceeași clipă apăru și Kacinski. Uitîndu-se la ceas, întrebă puțin insinuant, cu imputare parcă :

— Vă deranjez ?

Stirner roși puțin : „L-o fi văzut cînd a prins-o de mîină ?“

— *Frau Bäcker* m-a rugat s-o luăm cu noi. Am vorbit despre vînătoare...

— Și altceva n-ați vorbit nimic ?

— Nimic... se întoarse spre Elsa. Nu-i așa ?

— Da, așa cste, răspunse ea zîmbind.

Kacinski o săgetă cu o privire plină de reproș.

— Pari supărat. Ce ai ? îl întrebă Stirner.

— Dar totul s-a sfîrșit cu bine. se scuză Elsa.

— Ce s-a sfîrșit cu bine ? Despre ce vorbiți ? întrebă nedumerit Stirner.

— A, fleacuri... evită Kacinski răspunsul. *Frau Bäcker* ne-a cerut și nouă consimțămîntul. Apoi, către Elsa : Deci nu e o glumă. Doriți într-adevăr să veniți cu noi ?

— Firește ! rîse ea.

Kacinski făcu gestul unui om care se dă bătut.

— Așadar, plecarea mîine în zori ! conchise Stirner.

IV. „CÎNTECUL LEBEDEI“ DE SAINT-SAËNS

Seara după cină, se înfiripă o conversație animată.

Oaspeții povesteau despre Moscova, despre miracolele teletransmisiunilor cerebrale, despre posibilitățile nebănuite pe care le vor oferi ele omului cînd vor ajunge să fie stăpînite la perfecție.

Emma asculta fascinată, aruncînd cîte o privire Elsei : „Vai ce interesant e acolo ! spuneau aceste priviri. Și noi care vegetăm și nu știm nimic !“

Discul uriaș al lunii răsări la orizont, presărînd oceanul cu paiete de argint. Valurile legăneau ușor acest dar al cerului.

Adia o boare răcoroasă. Florile își înțețiră miresmele picante, dulcele.

Undeva prin apropiere cîntau indigenii. Ritmul monoton al cîntecului evoca valurile ce se sparg de țarm. Vraja nopții tropicale domoli tot mai mult glasurile de pe terasă, pînă se așternu tăcerea.

Se auzea numai zgomotul pietrișului de pe țărnam
șușuind între tocilele valurilor.

— M-am plictisit ! se tîngui Emma.

— Cum puteți spune una ca asta ? se miră Dugov, și urmă cu un gest larg : Dar e fermecător !

— Nu zic, dar... Azi la fel, mâine la fel... ți se urăște ! Lipsește ceva.

— Știu ce lipsește ! Muzica ! zîmbi Dugov. Cel puțin nouă, asta ne lipsește ca încîntarea să fie deplină. Dumneavoastră cîntați, *Frau Bäcker* ? Am văzut dincolo un pian. Să ascuți muzică... ceva liric !... Să ascuți muzică în tăcere și să te lași purtat de feeria acestei nopți !

— Vă rugăm, vă rugăm ! i se alăturară ceilalți. Elsa se ridică din scaun.

— Cu dragă inimă, spuse ea simplu și intră în casă.

„Azi mă simt în formă“, gîndi ea. Atinge înfiorată clapele răcoroase, ușor jilăvite de umezeala serii.

„Ce să le cînt ?“ Luînd-o înaintea gîndului, degetele ascultară de o tainică poruncă și împletiră pe clape primele acorduri din „Cîntecul lebedei“ de Saint-Saëns. Înfrățite cu pulberea luminii argintii ce scînteia pe ocean, gingașele note urcară încet spre lună. Vraja muzicii se îngemănă cu a nopții.

— Ce frumos cîntați !

Elsa tresări. Rezemat de pian, Stirner o privea. Cînd a intrat ?

— Iertați-mă, dar mi-a fost cu neputință să nu vin... Știți, această melodie...

Fără să se întrerupă, Elsa îl asculta adînc tulburată. «E „Cîntecul lebedei“, nu-i așa, este „Cîntecul lebedei“ de Saint-Saëns», a zis el odată, demult, acolo, în sala de sticlă. Un om cu o inimă de piatră n-ar fi vorbit așa... Și atunci glasul îi vibra de tulburare.

— E „Cîntecul lebedei“, nu-i așa ? „Cîntecul lebedei“ de Saint-Saëns ! L-am auzit de zeci de ori în interpretarea celor mai mari pianiști, spunea Stirner, fără să-și ia ochii de la ea. Dar niciodată nu m-a emoționat ca acum ! Și de unde impresia asta

că v-am mai auzit cîntînd... chiar acest cîntec ? Sigur v-am mai înîlînit...

Elsa simţi că i se taie răsufllarea.

— Ne-am înîlînit, într-adevăr.

— Da ? ! Unde ? Cînd ? întrebă Stirner în şoaptă agitată.

— Într-o sală mare, cu pereţi de sticlă. Era noapte, şi afară urla furtuna.

Stirner îşi frecă fruntea.

— Da, da... parcă-mi aduc aminte...

— Ne-am înîlînit şi mai înainte... şi încă foarte des... în viaţa pe care aţi uitat-o, adăugă cu înfrigurare Elsa, aruncînd sacadat crîmpeie de frază... M-ai uitat... Cînd ai devenit Stern, te-am întrebat ceva, dar mi-ai răspuns : „Iertaţi-mă, doamnă, dar nici nu vă cunosc...”

— Cum ? ! E cu putinţă ? Şi... ne cunoaştem bine ?

Elsa zăbovi cu răspunsul. Degetele n-o mai ascultau. Apoi se hotărî. Se opri scurt şi-l privi drept în ochi.

— Foarte bine... Imediat începu să cînte „Polichinelle” de Rahmaniov, pentru ca tumultul acestei piese să-i ascundă freamătul. Stirner părea şi el emoţionat.

— Prin urmare... Prin urmare, ştiţi cine am fost înainte, mai de mult ? !

Elsa tăcea. Muzica se revărsa năvalnic, se înălţa, covîrşea.

— *Frau Bäcker*, vă implor, spuneţi-mi şi mie ! Trebuie să ştiu !

Elsa îşi luă mîinile de pe clape şi rosti grav :

— Nu vă pot spune... cel puţin deocamdată.

În ochii ei tremura spaima.

— De ce v-aţi oprit ? se auzi glasul lui Dugov.

Elsa reluă bucata.

Stirner tăcea, cu fruntea în palmă. Cînd începu să vorbească, vocea îi era ca un murmur :

— Muzica asta... dumneavoastră... De ce... căuta cuvintele potrivite... De ce sînt atît de tulburat ? Iertaţi-mă, dar trebuie să vă spun tot ce simt. Nu

sînt un Don Juan, să mă aprind la vederea unei femei frumoase. Dar dumneavoastră... ținuta capului, mlădicrea rochiei cînd vă mișcați, gesturile acestea gingașe, ușoare, mă tulbură și trezesc în minte amintiri vagi, adică nu amintiri, ci mai curînd... nu știu dacă mă înțelegeți bine... un fel de freamăt pe care parcă l-am mai încercat cîndva...

Veni lîngă ea și-i luă cu hotărîre mîna.

— *Frau Bäcker*, nu voi stărui să-mi spuneți cine am fost, îi spuse cu o căldură pe care ea nu i-o bănuise. Dar dacă ne-am cunoscut, aveți obligația morală să-mi vorbiți de timpul acela... de prietenia noastră... Sau poate a fost ceva mai mult decît prietenie? Pentru mine e atît de important!... Să mergem pe plajă și acolo îmi veți povesti totul.

— Cum, s-a terminat programul? se necăji Dugov. Păcat! Tocmai cînd prinsesem gust...

— O doare capul pe *Frau Bäcker*, o scuză Stirner. Pe plajă e mai răcoare, și o mică plimbare îi va face bine.

Coborîră.

Kacinski îi petrecu cu o privire atentă și gînditoare. Iar mucalitul Dugov zîmbi pe sub mustață. Emma, care îi surprinse zîmbetul, fu revoltată.

„Habar n-are și rîde ca...” Apoi privi și ea siluețele ce se profilau pe stîncile țărmului și, fără să-și dea seama, oftă.

V. FIARELE ÎMBLÎNZITE

Micul grup porni la drum.

În frunte, cei doi servitori negri — călăuzele, apoi Dugov, Elsa, Stirner și Kacinski.

— Unde vă sînt armele? se miră Elsa.

— Aici ! răspunse Dugov, trăgîndu-și un bobîrnac peste frunte.

— Cum, tot în creier ? Dar ce fel de creier aveți dumneavoastră ? Aparat de radio, și arme de vîntoare, poate și becuri electrice, glumi Elsa.

— Nu poate, ci precis ! se întoarse iarăși Dugov spre ea. Rațiunea omului este cea mai mare forță... poate da și lumină... Ei, Kacinski, cum spune Arrhenius ?

— „Rațiunea omului e cea mai puternică sursă de energie... Oscilațiile electromagnetice din celulele creierului omenesc reprezintă o forță uriașă care stăpînește lumea.“

— Ca să vedeți ce avem noi în cap ! se lăudă Dugov.

Pătrunseră în desișul pădurii tropicale. Lumina puternică a zilei abia ajungea pînă aici, și cu cît înaintau, întunericul era mai des. Păsări forfoteau între ramuri și în păienjenişul lianelor. Ici-colo, cîte o rază de soare filtrată prin desiș aprindea adevărate curcubeie pe penajul multicolor al zburătoarelor. Puzderia de frunze, prinse ca într-un reflector, păreau și ele înmuiate în cele mai variate culori. Treptat, poteca dispăru. Covorul de frunze putrede și trunchiurile doborîte făceau drumul destul de anevoios. Foarte curtenitor cu Elsa, Stirner îi întindea mereu mîna, ajutînd-o să treacă obstacolele.

— Mai avem mult de mers ? se alarmă Elsa, care începuse să obosească. Jivinele astea trăiesc tocmai în inima pădurii.

— N-o să mergem pînă acolo, o liniști Dugov. Noi avem o vorbă : „Dacă nu merge vîntorul după vînat, vine el la vînat“. Cum dăm de un luminîș, le facem semn să poftească.

Răzbiră curînd într-o poieniță scaldată în soare. După semiîntunericul desișului, nu se puteau obîșnui ușor cu atîta strălucire. Pretutindeni creșteau flori uriașe, roșii și galbene, semănînd cu lalelele.

— Vai, ce frumusețe ! exclamă Elsa.

Se așezară pe iarbă, la taifas.

— E timpul ! spuse în sfârșit Dugov. Se propti în mijlocul poienii, cu fața gravă și concentrată. Ridică puțin capul și începu să se rotească încetisor în loc. Părea că încearcă să străpungă desişul cu privirea.

Deodată Elsa tresări. De departe se auzi răgetul unui leu, ca un bubuit de tunet. Îi răspunse încă unul, apoi încă unul...

— Merge, merge ! se bucură Kacinski.

Dugov se învîrtea mereu încet, concentrat.

Răgetele se apropiiau. În rămuriș, maimuțele speriate făceau mare tărăboi. Chiar și păsările se neli-niștiră : țîșneau de pe crengi tocmai în creștetul arborilor.

Se auziră vreascuri trosnind sub pașii vătuiți, dar apăsăți, ai sălbăticiunilor.

Veneau de pretutindeni, împresurînd micul grup de oameni dezarmați... Elsa simți că o cuprinde groaza : dacă noua armă se va dovedi neputincioasă, îi așteaptă o moarte cumplită !

Stirner o luă de mîină și o privi drept în ochi :

— Liniștiți-vă !

Elsei îi mai veni inima la loc.

În momentul acela un leu uriaș, frîngînd tufișurile, țîșni în poiană și încremeni orbit de soare. Apoi se apropie încetisor de Dugov și mîrîi prietenos, frecîndu-și capul de cizmele lui. Dugov îl scărpină între urechi și leul se întinse cît era de lung la picioarele vînătorului-îmblînzitor. Apoi se auzi un fel de mieunat și în poiană năvăli o leoaică urmată de doi pui. Noii-veniți se culcară și ei la picioarele lui Dugov. Încă un leu apăru dintr-un salt.

— Ajunge ! hotărî Dugov. Iahtul nostru nu poate găzdui mai mulți oaspeți. Nu te supăra, se adresează el primului leu. Dar mă tem că de mătăluță am să mă lipsesc. Nu ești nici tînăr și nici prăa arătos.

Leul îi linse mîina cu limba-i uriașă și fugi în desîș.

— Ăsta, în schimb, e o adevărată mîndrețe ! spuse Dugov, mîngîind pe spinare leul uriaș care străbătuse

dintr-un salt poenița. Uitați-vă ce blană... adevărată lână de aur ! Dar tu de ce plîngi, piciule ? Ți-a intrat un ghimpe în lăbuță ? Sărăcuțul de tine ! Hai la nenea să ți-l scoată !

Într-adevăr, scoase un ghimpe lung din laba puiului de leu.

Leoaica urmărea liniștită operația.

— Au labe foarte sensibile și se întîmplă des să se rănească, îi explică Dugov Elsei. Dar de ce nu veniți mai aproape ? Sînt blînzi ca niște copii !

Elsa prinse curaj și începu să mîngîie animalele. Leii mîrîiau prietenos, se frecau cu capetele de picioarele ei și tot dădeau să-i lingă mîna.

— Și-acum, hai acasă. Acuși se întunecă. Dar unde ne sînt călăuzele ?

Kacinski găsi pe unul din cei doi negri ascuns în iarbă. Clănțănea din dinți, iar fața și-o ținea ascunsă în palme. Celălalt, cînd auzi răgetul leului, o rupse la fugă. Însămîntat, negrul găsit de Kacinski abia se puse pe picioare. În halul acesta în niciun caz n-ar fi putut să-i conducă. Tremura atît de tare, încît colierul din scoici pe care-l purta la gît zornăia mereu. Iar la vederea leilor, încremeni locului. Dar după ce Kacinski îl privi țintă cîteva clipe, se liniști și își reluă locul în fruntea grupului.

Acum rămase Dugov în ariergardă. Leul, leoaica și puii îl urmau ca niște cățeluși.

Șirul se strecura prin pădure. Negrul în frunte, apoi Elsa cu Stirner, după ei Kacinski și la urmă Dugov.

În desîș, unde era aproape întuneric, auziră deodată pîrîit de ramuri rupte. Stirner scoase un țipăt și se așeză pavază în fața Elsei. Un jaguar uriaș se prăvăli peste Stirner și-l trînti la pămînt. Elsa țipă îngrozită. Dar în loc să-l sfîșie pe Stirner, jaguarul se grăbi să facă stînga împrejur și fugi cu coada între picioare, ca un cîine bătut.

— Constat că nici vînătoarea noastră nu-i lipsită de primejdie ! se auzi glasul lui Dugov. Ești rănit, Stern ?

— N-am nimic, răspunse Stirner, ridicîndu-se. Numai haina mi-a sfişiat-o aici, la braţ.

— Ei, *Frau Bäcker*, v-aţi convins cît e de puternică arma noastră ? întrebă Kacinski. Jaguarul ne-a atacat. Dar înainte de a fi căzut peste Stern, am apucat să emit un ordin mintal şi, după cum vedeţi, şi-a luat tălpăşiţa. Undele electromagnetice radiate de creier se propagă cu viteza luminii : trei sute de mii de kilometri pe secundă. Vă puteţi imagina o armă mai rapidă ? În mai puţin de a suta mie parte dintr-o secundă, duşmanul a fost făcut inofensiv.

— Să fim totuşi mai prudenţi, spuse Stirner, uitîndu-se cu îngrijorare la Elsa. Se temea pentru viaţa ei.

— Nu mai e nici o primejdie. Pădurea-i mai rară. Acum ajungem, răspunse Dugov.

— Ce papagali frumoşi, exclamă Elsa, cînd se mai linişti.

Kacinski se lovi cu palma peste frunte.

— Tiii, era să uit ! I-am promis lui Ivin un papagal pentru nevastă-sa. Ochi în rămuriş pasărea cea mai frumoasă şi îi dădu un ordin mintal. Papagalul filfii din aripi şi în clipa următoare i se aşeză pe umăr.

Negrul urmărise scena cu o teamă superstiţioasă. Surprinzîndu-i privirea, Kacinski rîse.

— Ne crede zei făcători de minuni. Aşa-i omul : ori divinizează, ori neagă ceea ce-i depăşeşte puterea de înţelegere.

— Toate acestea pot părea o minune şi unui om mai instruit, îşi dădu părerea Elsa.

— E totuşi ceva cît se poate de firesc, interveni Stirner. Orice dresură are la bază formarea şi apoi fixarea unor anumite reflexe condiţionate. Şi noi tot aşa procedăm. Numai că noi, datorită succeselor înregistrate în teletransmiterea gîndurilor, putem accelera acest proces, fixînd instantaneu în conştiinţa animalelor orice reflex dorim. Îţi mai aduci aminte, Kacinski, de primele noastre experienţe ? A fost o joacă de copil în comparaţie cu ce facem acum !

— Să nu subestimăm importanța primelor noastre experiențe ! Răspunse Kacinski. Fără ele n-am fi ajuns să avem cea mai vestită grădină zoologică din lumea întreagă.

— Ce lucruri mai interesante pot fi văzute acolo ? Prin ce v-ați câștigat faima ? se interesă Elsa.

— Ar merita să o vizitați ! În împrejurimile Moscovei, un teren uriaș, acoperit cu un fel de clopot de sticlă, a fost transformat într-o grădină de iarnă de proporții neîntilnite. Acolo, între plante tropicale, umblă în voie lei, tigri, capre sălbatice, antilope, pantere, iar copiii zburdă, jucându-se cu sălbăticiunile care nu sînt deloc sălbatice. Droaie de copii vin să-și petreacă ziua în grădină ; se plimbă călare pe tigri, se hîrjonesc cu puii de lei, se iau la întrecere cu căprioarele. Dar iată că am ajuns. Se vede vila dumneavoastră.

Apariția neobișnuitului alai alarmă pe toți. Bona o luă la goană și se aruncă în apă, Schmiedthof căzu leșinată, iar lui Hans i se muieră genunchii. În grajd, caii fornăiau și loveau din copite, iar măgarul răgea ca în spaimile morții.

Încetul cu încetul larma se potoli. Elsa o convinse pe Emma să iasă pe terasă și, ca să-i dea curaj, începu să se joace cu leii. Atunci micuțul Otto se apropie de pui, dar nu îndrăznea încă să-i mîngîie. Dugov se distra pe socoteala Emmei :

— Dacă doriți, *Frau Spielmann*, vă las un leu ! Vă păzește casa, are cu cine să se joace copilul...

— Sînteți foarte drăguț, dar... mă lipsesc. V-aș ruga să-i luați mai repede de aici.

Dugov rise, privi țintă leii, apoi își îndreptă privirea spre marinarii care așteptau lângă cort. Ei se ridicară imediat și, executînd ordinul cerebral, strînsă cortul și pregătiră bărcile. Pășind încet și cu grijă pe poteca pietruită, leii coborîră spre țărm și se culcară pe nisip. Marinarii îi transportară cîte unul pe iaht.

— Plecați ? se întristă Elsa.

— Din păcate nu mai putem întîrzia. Ne așteaptă un dirijabil. Sperăm însă că vom mai avea plăcerea

să ne întâlnim. După ce organizăm transportul, trebuie să prindem fiare pentru filialele din Harkov, Tbilisi și din alte orașe ale grădinii noastre zoologice. Și așa fi fericit dacă ne-ați face și dumneavoastră o vizită.

Elsa mulțumi cu un semn din cap.

Dugov se apropie de Emma.

— O să vă pară rău, doamnă, că n-ați venit cu noi la vânătoare. Ca la circ v-ați fi distrat... Zări un stol de păsări rotind sus, deasupra golfului. Dar ca să nu spuneți că sînt om rău, am să fac o demonstrație special pentru dumneavoastră.

Privi concentrat spre golf. Schimbînd imediat direcția zborului, păsările se încolonează în triunghi, coborîră săgetat, dădură ocol vilei și, schimbînd formația, începură a se roti exact deasupra lor. Apoi cercul se lărgi treptat, pînă ce păsările se mistuiră în văzduh.

Emma bătu din palme încîntată.

— Mai vreau ! Mai vreau ! strigă băiatul.

În timp ce Dugov își lua astfel rămas bun de la Emma și de la copilul ei, Stirner, mai la o parte, îi vorbea Elsei cu înflăcărare. Împurpurată la față, ea asculta cu plăcere.

— E timpul să plecăm ! hotărî Dugov.

Tot grupul coborî spre țărm. Cei trei vînători urcară în barcă și puseră mîna pe vîsle.

— La revedere ! strigă Stirner cu ochii la Elsa.

În razele asfințitului, picăturile de apă desprinse de pe vîsle păreau stropi de vin roșu din Chios. Barca ajunsese în dreptul iahtului, iar macaralele o traseră pe bord. Vîntul prielnic umflă pînzele. Se auzi zornăind lanțul ancorei...

— La revedere ! mai auzi Elsa.

Pe iaht și pe țărm fluturară batistele.

Leii, înșirați pe punte, priveau liniștiți, forfota din jur. În lumina amurgului, blana lor lucea ca aurul. Noii argonauți porniră spre larg...

Dugov pironi leii cu privirea și deodată ei începură să dea din cap și să fluture laba, luîndu-și

parcă rămas bun de la cei de pe țărm. Emma și copilul rideau din toată inima. Elsa zîmbi și ea, dar ochii îi erau triști.

Pinzele se topiră în zare și peste necuprinsul de smarald începură să se aștearnă umbre cenușii, dar cele două femei și copilul tot mai priveau spre locul unde abia se mai ghicea dîra lăsată pe luciul ocea-nului de iahtul alb.

— Chiar ar trebui să plecăm acolo, să vedem toate aceste minuni, rosti Elsa visătoare.

— Strașnic ar fi! se bucură Emma. M-am săturat de pustietatea de-aici...

În noaptea aceea pe Elsa n-o prindea somnul. Cînd ațipi spre ziuă, i se păru că o cheamă Ludwig.

— Da, Ludwig, da, iubitule! șopti ea în somn.

Era convinsă, chiar în vis, că Stirner numai la ea se gîndește. Dar se înșela. Nu Stirner, ci Stern se gîdea cu drag la frumoasele clipe petrecute în ultime zile.

Pe punte, sub cerul înstelat al tropicelor, Stern se aciuse într-un fotoliu scund și, cu cotul rezemat de capul unui leu tolănit alături, încerca și el să adoarmă. Luna pălise, suflarea răcoasă a oceanului vestea ivirea zorilor, gîndurile lui încă mai zburau, mereu și mereu, spre vila singuratică de pe țărm, spre *Frau Bäcker*...

Pînă la urmă însă, în legănarea blîndă a valurilor, îl toropi somnul și își culcă fruntea pe coama leului.

Primele raze îi surprinseră pe amîndoi dormind.

Nici omul, nici leul nu bănuiau că în taințele subconștientului lor forta rațiunii omenеști a ferecat cu șapte lacăte tot ce-a fost în ei crunt și de temut.

ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

În rominește de
A. ȚIMPĂU și I. ANDREESCU

CUM A FOST DESCOPERITĂ ATLANTIDA

I. EXPEDIȚIA SUBMARINĂ

— E o idee! Lăsînd cartea din mînă, mister Solly repetă din nou: Da, e o idee! și se cufundă în gînduri.

Mister Solly este fabricant și bancher din New York, căruia totul i-a mers din plin și care s-a îmbogățit în urma livrărilor de materiale în timpul primului război mondial.

Pentru asemenea oameni, războiul este un lucru minunat. Cu cît se înălțau mormanele de cadavre pe cîmpurile de bătaie, cu atît se rotunjea și contul curent al lui mister Solly. Spre sfîrșitul războiului, mister Solly „valora” cîteva miliarde de dolari.

Dar cînd a ajuns în culmea puterii sale financiare, i s-a întîmplat o poveste cam neplăcută. Mesele copioase, stropite din belșug cu vinuri alese, au pricinuit îmbolnăvirea vaselor sanguine din creier și mister Solly a căzut la pat, lovit de o congestie cerebrală tocmai cînd se aștepta mai puțin. Piciorul și mîna dreaptă i-au paralizat. Congestia însă a fost ușoară datorită excelențelor îngrijiri medicale, și peste cîteva luni bolnavul s-a însănătoșit. Se părea că paralizia trecuse, dar doctorul i-a interzis categoric pacientului său să-și reia activitatea financiară.

— Ajunge cît te-ai agitat! i-a spus medicul. Dacă vrei să-ți păstrezi sănătatea, trebuie să-ți schimbi cu desăvîrșire felul de viață. Călătorește, colecționează, ocupă-te cu opere de binefacere, într-un cuvînt, fă ce vrei ca să treacă timpul și să te distrezi, dar evită orice încordare nervoasă,

orice efort intelectual. Altfel, nu răspund de viața dumatilă.

În fața acestui ultimatum, înaintea lui mister Solly se ridica o problemă care nu era de loc ușoară: cu ce să-și umple viața și cum să-și folosească nemăsurata-i bogăție?

Era singur, ceea ce complica și mai mult situația, căci n-avea de cine să se îngrijească în afară de sine însuși.

Să plece în Africa și să vinăze lei?

Senzațiile prea puternice pe care ți le oferă acest sport nu-l atrăgeau pe mister Solly.

Să se dedice operelor de binefacere?

I-a fost de ajuns numai să se gândească la acest lucru, că pe fața lui roșie și puhavă se ivi o strîmbătură de dezgust. Era o ocupație prea banală, prea trivială pentru el. Să semneze un cec de vreo sută de mii de dolari în folosul universității, pentru ca apoi să-și admire portretul în ziare? Îndeletnicire plicticoasă, fără rost!

Atunci mister Solly încercă să-și treacă vremea ocupîndu-se cu tot soiul de colecționări. Începu să achiziționeze tablouri ale vechilor maeștri italieni. Dar, se vede treaba, toți acești Leonardo da Vinci și Rafaeli n-au ținut seama, la vremea lor, de cerințele americanilor, așa încît majoritatea pînzelor originale erau deja achiziționate. Într-o bună zi, făcîndu-se de rîs cu achiziționarea unui Corregio „original“, care pînă la urmă s-a dovedit a fi o copie abil făcută, mister Solly se scîrbi de pictură.

Urmare achiziții de boomerang-uri australiene, clopoței chinezești... iar o colecție compusă din trei sute cincizeci de specii de purici vii, adunați din toate colțurile lumii, a făcut să se vorbească despre el o bucată de vreme.

Dar toate astea nu erau ceea ce ar fi dorit el... Trebuia să găsească ceva care să iasă din comun, ceva care să-i immortalizeze numele.

După ce gustase din roadele bogăției și ale puterii, mister Solly visa în sinea lui la glorie. Dar cum s-o cumpere? Era ceva mai complicat decât cumpărarea acțiunilor la bursă.

Și iată că în clipa când aproape își pierduse speranța de a găsi un scop demn de viața lui, o simplă întâmplare îi veni în ajutor.

Secretarul personal al lui mister Solly lăsă întâmplător pe biroul acestuia o carte cu copertă pestriță în dungi albastre și cenușii. Era un volumaș redactat în limba franceză: „Roger de Vigny. Un continent dispărut. Atlantida, a șasea parte a lumii“.

Plictisit, miliardarul frunzări cartea, însă câteva rînduri îi reținură atenția.

„Este nevoie să se organizeze o expediție — scria autorul — la care să participe vasele tuturor națiunilor și să se cerceteze cuprinsul Oceanului Atlantic, pentru a putea fi găsit pămîntul sfînt unde își dorm somnul de veci străbunii comuni ale celor mai vechi popoare din Europa, Africa și America.“

„O expediție submarină pentru descoperirea Atlantidei... Ar fi o idee!“

Aprinzîndu-și o țigară de foi, mister Solly se lăsă pradă unor gînduri pline de vanitate. El, mister Henri Solly, descoperă continentul dispărut. El va fi un nou Columb. El va înfige înstelatul drapel american pe acest continent dispărut. Dar colecțiile de pe fundul oceanului! De bună seamă că acolo n-or să fie copii. Toate sînt lucrări originale, de o valoare neprețuită. „Iată un loc destul de bun pentru a-mi plasa capitalul — se gîndi mister Solly, obișnuit să privească toate lucrurile din punct de vedere comercial. Și-apoi, gloria, gloria...“

Da, hotărît, asupra acestui lucru trebuie să reflecteze. Trebuie negreșit să studieze această problemă. Mister Solly cercetă bibliografia aflată la sfîrșitul cărții: „Numai colecția de cărți de la Institutul Smithson conține peste cincizeci de mii de volume...“

„Ei, asta-i prea de tot! Și mister Solly se încruntă, închipuindu-și vrafurile de cărți. De altfel, la ce mai există savanți pe lume? O să le încredințăm lor trierea necesară. Deocamdată, însă, ia să vedem ce spune de Vigny.“

Uitînd chiar și de regimul sever impus de doctor, mister Solly rămase treaz mult timp după miezul nopții, cufundat în citirea volumului.

Carter, secretarul lui personal, venind a doua zi dimineată, își găsi patronul cuprins de o neobișnuită însuflețire și fu de-a dreptul uluit de cuvintele acestuia :

— Carter! Vom porni într-o expediție submarină, ca să căutăm Atlantida...

Carter deschise ochii mari, apoi se uită pe furiș la volumașul lui de Vigny, pe care-l lăsase în ajun, și înțelese tot.

„Ar fi fost mai bine să-și vadă înainte de treabă și să prindă purici!“ se gîndi Carter. Expediția asta nu-i surîdea de loc, căci de-abia se logodise.

Dar cu amabilitatea-i obișnuită, el spuse :

— Sînt la ordinele dumneavoastră, sir!

II. ATLANTIDA ȘI MARY

Lucrările se desfășurau de zor. Mister Solly era de nerecunoscut. Apatia și moliciunea dispăruseră ca prin farmec. De dimineată pînă seara, el ținea conferințe cu savanții, cu inginerii, cu marinarii. Își vîra nasul în toate amănuntele lucrărilor, dîndu-și la iveală aptitudinile sale de organizator și om practic, aptitudini care nu erau de loc de lepădat.

Inginerii elaborau diferite tipuri de submarine, traduceau în viață fanteziile lui Jules Verne, privind descoperirea Atlantidei de către „Nautilul” căpitanului Nemo.

Solly refuzase proiectul construirii unui submarin mare.

— Poate s-avem nevoie de el doar la sfîrșit, cînd Atlantida va fi descoperită. Și-apoi, submarinele mari sînt costisitoare, chiar și pentru punga mea. Deocamdată avem nevoie de cercetări, de o flotă de nave mici, care vor străbate oceanul în lung și-n lat și vor face cercetări preliminare.

În sfîrșit, a fost ales un tip de submarin de dimensiuni mijlocii și s-a pornit la construirea lui.

Submarinul trebuia să aibă hublouri din sticlă groasă și reflectoare puternice, pentru ca cercetările să se poată efectua din interiorul navei. Partea inferioară a vasului avea să fie prevăzută cu deschizături prin care să poată fi coborîte sonde speciale în vederea cercetării oceanului. Și, în sfîrșit, niște chepenguri, de asemenea speciale, puteau să-i coboare în adînc și să-i ridice la suprafață pe scafandri. Legătura permanentă cu lumea exterioară urma să fie menținută cu ajutorul radioului. S-a stabilit să se construiască cinci submarine de acest fel. Devizul sporea mereu, dar lucrul acesta nu-l supăra cîtuși de puțin pe Solly. Conform planului său, navele trebuiau construite în decurs de doi ani, iar cheltuielile puteau fi acoperite numai din procentele capitalului său. Primul submarin urma să fie gata peste șase luni și dacă cercetările întreprinse vor fi încununate de succes, celelalte vase nici nu mai trebuiau construite.

Cu toate aceste pregătiri febrile, lucrurile au mai putut fi întîrziate numai datorită faptului că în descoperirea Atlantidei s-a amestecat blonda Mary, logodnica lui Carter. Secretarul miliardarului simțea o atracție la fel de puternică față de ea, precum simțea Solly față de Atlantida, și, în persoana fetei, Atlantida a întîlnit o rivală de temut.

Carter privea aceste preocupări ale lui Solly ca fiind una din ciudăţeniile sale, ciudăţenie ce putea să-i treacă tot atît de repede cum îi trecuseră şi celelalte pasiuni care puseseră stăpînire pe el. Dar noua toană a patronului său ar fi putut să-l despartă pentru multă vreme de miss Mary Rives.

De aceea el începu să ţeasă pe ascuns un păienjeniş de intrigi spre a pune capăt acestei iniţiative. Încercă să-l convingă pe doctor că pasiunea lui Solly pentru Atlantida este dăunătoare sănătăţii lui. Complica într-adins unele lucrări, ca să amîne cît mai mult data plecării. Căuta savanţi care nu credeau în existenţa Atlantidei şi îi ruga să-l convingă pe bătrîn să renunţe la ideea lui. El a iniţiat o adevărată campanie de presă. Majoritatea savanţilor rîdeau de fanteziile lui Solly. Gazetele publicau diferite caricaturi, dar Solly rămînea neclintit în hotărîrea sa.

Spre nenorocul lui Carter, Solly găsi în persoana profesorului Larison un adept fanatic al expediţiei.

Bătrînul Larison, un om pleşuv, cu ţeasta rotundă ca o minge, cu nişte ochi înguşti şi veseli, se mută în locuinţa lui Solly şi, pur şi simplu, îl hipnotiza cu vorbele sale înflăcărâte despre Atlantida, despre bogăţiile-i fără seamăn, îngropate în adîncul oceanului.

Pierzînd orice speranţă de a mai putea face să eşueze expediţia, într-o dimineată Carter îl anunţă pe Solly că demisionează.

— Cum se poate să mă părăseşti tocmai acum ? îl întrebă Solly, mîhnit. Care-i cauza ?

Cuvintele acestea fură rostite cu o amărăciune atît de sinceră, încît Carter, după ce şovăi o clipă, se hotărî să-i spună adevărul :

— Am de gînd să mă însor în curînd şi nu vreau să plec într-o expediţie care s-ar putea să dureze cîtiva ani.

Solly îşi lăsa capul în piept, apoi deodată sări din fotoliu şi, agîtîndu-şi mîinile, exclamă :

— Ce-are-a face ! Însoară-te cît mai repede şi ia-ţi nevasta cu dumneata !

„S-o ia cu el...” Era o idee nouă, care lui Carter nu-i trecuse niciodată prin minte. „Dar oare Mary va primi?”

Spre uimirea lui, Mary acceptă să ia parte la expediție, ba chiar manifestă cel mai viu interes.

Și astfel, Mary a încetat să mai fie o primejdie pentru Atlantida.

III. ÎN CĂUTAREA ATLANTIDEI

Au trecut trei ani, ani plini de dezamăgiri și speranțe deșarte. De trei ani, submarințele brăzdau străfundurile Oceanului Atlantic între țărmurile de nord-vest ale Africii și țărmurile de est ale Americii de Nord și de Sud. Fuseseră făcute multe și interesante descoperiri geologice și paleontologice, însă nici urmă de Atlantida. Detașamente întregi de scafandri sondau fundul oceanului la sute de metri adâncime, dar pretutindeni nu găseau decît tuf vulcanic, care se cristalizase sub presiunea apei, apoi granit și sist argilos.

Membrii expediției erau foarte obosiți, iar Mary Carter nu mai manifesta nici pe departe același viu interes față de Atlantida.

Soțul ei blestema Atlantida, îl blestema pe Larison, pe Solly și numai leafa mare pe care o primea îl determina să nu părăsească expediția. Chiar și Solly era cuprins uneori de îndoieli. Cheltuielile creșteau neconținut și trecuse o bună bucată de vreme de cînd fusese nevoit să ia și din capitalul de bază, astfel că el, Solly, „valora” acum mult mai puțin decît înainte de expediție.

La început, expediția submarină a lui Solly stîrnise un interes uriaș, și un timp Atlantida fusese subiectul la modă. Se țineau nenumărate confe-

rințe, se purtau dispute savante. Unii visau la bogățiile ei îngropate în adîncul oceanului. Se pusese chiar problema înființării unei societăți pe acțiuni pentru a întreprinde cercetări împreună cu Solly. Dar un simplu calcul i-a făcut să stea pe loc și să aștepte rezultatele expediției lui Solly. Și deocamdată, aceste rezultate erau jalnice. Ziarele și revistele manifestau din zi în zi mai puțin interes față de expediție. Apoi începură s-o ia în rîs și să calculeze prețul la care se ridica „mitul Atlantidei“, iar în cele din urmă tăcură. Or, lucrul acesta era cel mai dureros pentru Solly. Ca o încununare a tuturor necazurilor, își pierdu o parte din avere, pe care o avea investită în acțiuni petrolifere.

Continuînd „să-și îngroape banii în ocean“ — după cum scriau ziarele — miliardarul american risca să se ruineze.

Solly deveni tăcut și irascibil. Numai Larison nu-și pierdu cumpătul.

— Insuccesele noastre nu dovedesc încă nimic. Pur și simplu am comis o eroare în cursul cercetărilor. Dar această eroare poate fi ușor înlăturată. Totul se datorește faptului că pînă în prezent n-am făcut altceva decît să scormonim crestele munților vulcanici din Atlantida. Amintiți-vă că însuși Platon pomenea de acești munți înalți. Orașele se găseau la poalele lor. Prin urmare, pentru a le căuta, trebuie să coborîm în văi, cel puțin la 3000 de metri adîncime, văi care se află pe fundul oceanului, și săpînd acolo cîteva tranșee adînci în zigzag, vom da peste Atlantida. Ea v-a așteptat zeci de mii de ani. Oare acum, cînd sînteți atît de aproape de ea și totodată de glorie, da, de glorie, vreți să lăsați totul baltă?

Vicleanul Larison dibuise de mult slăbiciunea lui Solly. Gloria!

— Dar cît costă această glorie? Vreau să spun, cît o să mă mai coste încă?

Începură să calculeze: lucrările pe fundul oceanului necesitau sume uriașe. Însă îndărătnicia și

obiceiul de a risca îl hotărîră pe Solly să facă și acest pas.

În vederea ultimelor cercetări fură alese locuri la 12° latitudine nordică și 40° longitudine vestică. Niște clopote uriașe, pline cu aer, au fost coborîte pe fundul oceanului, deoarece la 3000 de metri adîncime presiunea apei era prea mare, împiedicînd efectuarea lucrărilor. Burghie electrice acționate de pe nave aflate la suprafața apei forau și sfărîmău pămîntul, în interiorul clopotului, care apoi era zvîrlit prin niște chepenguri ce se închideau ermetic pe dinafară. De cîteva ori apa pătrunse sub clopot. Șase muncitori își pierdură viața. Era din ce în ce mai greu să găsești alți oameni în locul celor decedați și munca lor se plătea tot mai scump. Lucrul intens a durat trei luni de zile. Eforturile eroice ale membrilor expediției au atras din nou asupra lor atenția „lumii de la suprafața pămîntului“. Neobositul Larison conducea cu energie cercetările pe fundul oceanului. Solly își petrecea cea mai mare parte din timp în aer liber, pe un doc plutitor, construit chiar deasupra locului unde se desfășurau lucrările. Îi venea foarte greu să stea în submarin, în schimb aerul mării îl fortificase și, din punct de vedere fizic, se simțea admirabil. Dar cura aceasta îl costase cam multe parale. Într-o dimineață, după ce-și făcu bilanțul, constată că banii nu-i mai ajung decît pentru a continua lucrările timp de două luni. După aceea, trebuia să pună punct. Era ruinat, ba, pe deasupra, se mai făcuse și de ris, fiind socotit un bătrîn cu idei fantastice, de domeniul visului.

Seara, cînd Larison, obosit, dar bine dispus și gălăgios ca de obicei, se ridică la suprafață de pe fundul oceanului și veni la el, Solly îi împărtăși trista veste.

Și pentru prima oară, Larison se simți descumpanit. Niciodată nu se gîndise că acest sac cu aur ar avea un fund, dar el era prea copleșit de lucrări ca să se lase pradă deznădejdiei.

— Nu se poate !

— Adică cum nu se poate ? Uite, privește bilanțul.

— Eu zic că nu se poate să întrerupem lucrările tocmai acum cînd am ajuns în punctul cel mai interesant. Am dat de stratul de tuf moale și treaba merge mult mai ușor. Chiar azi am găsit ceva, care seamănă al naibii cu un ciob de țiglă dintr-un acoperiș. Vorbești de bani ? Negreșit, trebuie să facem rost de bani !

— Dar cum ?

Larison strînse din umeri și plecă în cabina lui. În seara aceea scrisese mult, dădu nu știu ce fel de dispoziții, iar dimineata, luîndu-și în grabă micul dejun, se scufundă „la el“, în fundul oceanului.

V. UN AJUTOR NEAȘTEPTAT

Cele două luni fatale se apropiau de sfîrșit. Solly își făcea socotelile calculînd cam cît îi va rămîne ca să ducă o viață modestă, după ce va renunța la „această afacere prostească“ a Atlantidei și o va lichida. Administratorul, pe care îl chemase la el, îi întocmise un raport amănunțit. După lichidarea unor crescătorii de oi pe care le avea în Texas, îi mai rămîneau doar niște jalnice resturi în valoare de cîteva sute de mii de dolari.

Dus pe gînduri, Solly fuma, scoțînd nori groși de fum și închipuindu-și cum va arăta viitorul său. Va pleca departe, la una din moșiile sale aflate în statele din sud, și acolo își va sfîrși zilele în deplină singurătate.

Dinspre țărnul african adia răsuflarea fierbinte a nisipurilor încinse.

Deodată, către mieznoapte se ivi un convoi de nave. Când se apropiară, Solly desluși un pavilion fluturînd pe bordul uneia din ele.

— Ce-i cu flotila asta ?

El nu știa că-i sosea un neașteptat ajutor internațional. Larison nu stătuse cu mîinile-n sîn, el trimisese un apel fierbinte ziarelor din diferite țări, chemînd întreaga lume civilizată să ajute expediția „în numele științei”. Apelul său fierbinte își făcuse efectul. În ajutorul expediției fusese organizată o flotă, ale cărei nave se apropiau acum de farul plutitor. Solly nu mai citea de mult ziarele : „Nu găsești nimic, în afară de vești neplăcute”, spunea el, și de aceea n-avea habar de apelul profesorului.

Ajutorul sosise la timp și lucrările începură într-un ritm și mai viu. Curînd au fost găsite urme incontestabile ale Atlantidei : un zid de piatră din lespezi negre, roșii și albe, foarte bine conservate într-un strat impermeabil. Această descoperire stîrni vîlvă mare în întreaga lume. Și aproape toate statele, dorind parcă să cîștige vremea pierdută, se grăbiră să participe la săpături.

Ce-i drept, lucrările avansau încet, dar acum ele nu mai semănau cu munca făcută de o cîrțiță, pe dibuite.

Fiecare lună aducea noutăți din ce în ce mai îmbucurătoare. Solly, care prinsese din nou viață și își recăpătase veselia, se plimba de colo-colo la bordul submarinului, vizitînd locurile unde se desfășurau lucrările, și privea prin hublou cum din adîncurile sinilii ale oceanului, luminat de reflectoare, se ivea cînd un șir de coloane năruite, printre care înotau pești, mișcîndu-și domol înotătoarele, cînd ziduri de case, cînd portalul înclinat al unui templu.

În cel de-al cincilea an al lucrărilor efectuate de expediție a fost găsit templul lui Poseidon, iar în el, o bibliotecă uriașă, alcătuită din plăci șlefuite de bronz, pe care erau gravate inscripții. Inscripțiile se păstrasera admirabil. Un vestit savant izbuti

să le descifreze. Treptat, Atlantida își dezvăluia toate tainele: temple, piramide, statui, case, arme de bronz, obiecte casnice și un număr nesfârșit de „cărți de bronz” ale atlanților.

Cînd săpăturile au luat sfîrșit, s-a ținut o conferință internațională, la care au fost invitați să participe savanți și diplomați de frunte, în scopul de a se decide soarta prețioaselor colecții arheologice scoase din fundul oceanului.

S-a luat hotărîrea să nu se distrugă „nucleul central” al materialului arheologic, care oferea o imagine completă și amănunțită asupra Atlantidei, asupra civilizației și vieții sale. Dar între Europa și America se iscară discuții aprinse: în posesia cui să intre acest nucleu?

În cele din urmă, s-a hotărît ca el să aparțină Americii, în schimb, ca o compensație acordată Europei, aici a fost creat muzeul internațional al Atlantidei.

Era o clădire uriașă, construită în stilul atlanților, alcătuită din trei sute șazeci de săli imense, ticsite de statui, ustensile casnice, obiecte de cult ș.a.m.d. La această clădire, care constituia obiectivul principal, s-a mai adăugat un alt șir de clădiri, în care se aflau instalate Institutul internațional pentru studierea Atlantidei, precum și o bibliotecă, numărînd peste două sute de mii de volume despre Atlantida.

Cuvîntul de deschidere la ședința solemnă organizată cu prilejul inaugurării muzeului și institutului a fost rostit de profesorul Larison. El a vorbit mai bine de șase ore și a fost ascultat cu cel mai viu interes. Nici mister Solly n-a fost dat uitării la această solemnitate și vanitatea i-a fost pe deplin satisfăcută, căci, la urma urmei, plictisul și surplusul său de bani au contribuit la descoperirea Atlantidei.

În ceea ce privește piesele în dublu exemplar găsite de arheologi, ele erau atît de numeroase, încît s-au putut crea muzee foarte bine înzestrate în

Europa, printre care cele mai complete și mai bogate au fost muzeele din Moscova, Paris și Londra.

Cu aceasta, noi încheiem cele câteva date cu privire la istoricul descoperirii Atlantidei. Mai departe urmează istoria ei propriu-zisă, istorie scrisă de energicul Larison. Numai că un entuziast ca Larison n-ar fi putut să dea la iveală un tratat științific sec. El a scris mai degrabă un roman decît o istorie a Atlantidei, însă un roman în care fiecare situație este întemeiată pe date științifice. Din păcate, Larison a murit subit și manuscrisul, despre a cărui existență știau mulți dintre prietenii săi, a fost considerat pierdut. Nu demult, el a fost găsit, laolaltă cu niște lucruri vechi, în podul casei sale singuratice.

Manuscrisul are adnotări făcute de Larison, pe care le-am păstrat și noi. Iată acest manuscris.

PREFAȚĂ

Scriu pentru mine. Ca să studiez Atlantida, am pierdut ani îndelungați. Și-am îndrăgit-o negrăit de mult. Am hoinărit printre ruinele Atlantidei, undeva, pe fundul oceanului. Acolo, în fața ochilor mei, s-au perindat una după alta priveliști ce stăteau mărturie a măreției apuse și a cumplitelui ei sfârșit. Din nenumăratele documente găsite în adâncul oceanului și pe suprafața pământului în diferite țări, am cunoscut soarta locuitorilor săi și chiar unele personalități. Și am simțit nevoia să aștern pe hîrtie toate acestea. Dar manuscrisul meu nu va vedea lumina tiparului.

Fovestirea mea despre Atlantida este prea științifică pentru un roman și prea romantică pentru o carte de știință.

Însă nu pot să n-o scriu, deoarece priveliștile acestea mă urmăresc ca o nălucă.

Poate că, după ce le voi zugrăvi, voi putea să-mi văd mai în tihnă de lucrările mele științifice.

Profesor LARISON

I. ATLANTIDA

Soarele cobora spre asfințit. Vîntul de seară, care bătea dinspre țärm, purta pînă în larg parfumul portocalilor în floare, al magnoliilor și ierburilor înmiresmate de munte.

Călătorii ieșiseră pe puntea de sus a corăbiei cu cinci punți și priveau, copleșiți de uimire, acest tablou grandios.

În fața lor, învăluite în razele arzătoare ale soarelui, dormitau țärmurile măreței Atlantide.

Chiar pe țärm se înălța vestitul far al lui Poseidonis¹, una din minunile lumii. Avea forma unui con, al cărui vîrf retezat părea că sprijină bolta cerului, și era construit din lespezi uriașe de piatră, roșii, negre și albe, dispuse într-un frumos mozaic. În jurul farului șerpuia un drum larg, pe care puteau merge în voie șase care puse unul lingă altul.

Zi și noapte, pe drumul acesta în spirală treceau agale căruțe. Unele transportau sus spre far copaci rășinoși, altele aduceau jos cenușa și cărbunii. Sus, în vîrfurile farului, era un platou rotund pe care s-ar fi putut construi prea bine un adevărat orășel. Aici se aflau depozitate rezerve uriașe de lemne, gropi pentru cenușă și cărbuni, grătare pentru foc și un întreg sistem de oglinzi concave, de bronz șlefuit. Lemnul rășinos, ars laolaltă cu sulf și țîței, dădea

¹ Majoritatea numelor proprii le-am luat de la atlanti, unele însă (Poseidonis, Atlantida ș.a.) le-am scris așa cum se stabilise încă pe vremea lui Platon, deoarece în felul acesta sînt mai cunoscute pentru contemporanii mei. — Larison.

o flacăra puternică ce nu putea fi stinsă nici chiar pe vreme de furtună. În caz că ar fi turnat cu găleata, fusese instalat un acoperiş de bronz. Oglinzile de bronz, ca nişte condensatori puternici, acumulau lumina şi proiectau razele peste întinsul oceanului, la o distanţă de multe zeci de mile.

Farul se înălţa lângă cheiul înconjurat de grădini, în mijlocul cărora se aflau aşezate, departe una de alta, case de formă cubică, zidite din piatră neagră, roşie şi albă. Apoi solul se înălţa treptat, transformându-se într-un lanţ muntos.

Pe povârnişul munţilor, ca aurul topit scinteiau în bătaia soarelui clădirile îmbrăcate în bronz din Poseidonis, capitala lumii şi a Atlantidei. Mai sus, aidoma unor străjeri, se înălţau în semicerc munţi gigantici, cu crestele înzăpezite.

Iar de-a lungul întregului lanţ muntos se desfăşura una din minunatele capodopere ale atlantiţilor : zeul soarelui, înfăţişat sub chipul unui tânăr culcat pe o rină, creaţie a marelui sculptor din Atlantida, Aidişirna-Guanci. În mina dreaptă, rezemată pe şold, el ţinea un corn din care se prăvălea o cascadă uriaşă. Sprijinit în cot, zeul privea zîmbind templele aflate în podul palmei stîngi : marele templu al lui Poseidonis, piramidele uriaşe şi obeliscurile. Întreaga statuie a zeului fusese cioplită chiar în piatra muntelui. Trebuia să mergi două zile şi jumătate ca să ajungi de la cotul statuii pînă la vîrfurile picioarelor. Zeci de mii de sclavi trudiseră pentru făurirea ei.

Privită de pe mare, de la o distanţă de cîteva ceasuri pînă la ţarm, sculptura aceasta îţi producea o impresie deosebită, ce nu putea fi cu nimic comparată. Templele şi piramidele uriaşe din palma ei păreau nişte minunate jucărioare.

Creste înzăpezite înconjurau statuia zeului soarelui ca un nor alb, topindu-se în azurul cerului tropical.

Călătorii priveau în tăcere, cuprinși de un adînc respect, această grandioasă panoramă.

— Da, măreț este zeul Atlantidei — grăi unul din ei.

Cel care rostise aceste vorbe ședea pe un tron de aur, sub un baldachin țesut în vârgi, îmbrăcat în veșminte de purpură și mătase, brodate cu izvoade în culori vii. Rubinele scînteiau pe hainele sale, întocmai ca jeraticul în lumina soarelui ce asfințea. Barba lui lungă și neagră se încrețea în cîrlionți mărunți de-a lungul obrajilor, iar mai jos se răsucea în bucle mari. Pe cap purta o tiară de formă conică, bătută toată în nestemate.

Era stăpinul îndepărtatului Așșur, unul din regii vasali Atlantidei. El venea să aducă obișnuitele daruri la sărbătoarea anuală a Soarelui.

Corabia intră în golf, iar marinarii coborîră pînzele uriașe de purpură, ce aveau brodate pe ele, cu mătase multicoloră, tauri înaripați; și vecele cădeau de-a lungul catargelor, construite în formă de „A“, întocmai ca o umbrelă ce se închide. Unul după altul, vîslașii lăsau din mîini vislele grele căptușite cu plăci subțiri de bronz. Numai în partea de jos a corăbiei, lopețile tot mai loveau apa în sunetele ritmice ale flautului. În sfîrșit a fost coborîtă și pînza triumghiulară de la pupa. Ea filfii în bătaia vîntului, ca aripile unui fluture, și se lăsă domol.

Corabia intră într-un canal larg, ale cărui maluri erau îmbrăcate în piatră albă.

Canalul străbătea trei cheiuri, aflate unul lîngă altul. La apropierea navei, pe primul chei răsunară cu putere uriașele trîmbițe de bronz ale străjerilor mării.

Șase bărci largi cu vameși, avînd prova și pupa ascuțite și aduse în sus, cu catarge scurte, în formă de „A“, se apropiară și se opriră în semicerc lîngă corabia sosită. În bărci stăteau vameșii-soldați înarmați cu sulite lungi și săbii scurte, purtînd pe cap căști din bronz șlefuit.

Maimarele lor se urcă pe puntea corăbiei. El ridică mâna în semn de salut — liberi, atlanții nu cădeau în genunchi nici chiar în fața regilor — și le ceru să-și urmeze drumul. Vislele prinseră din nou să se afunde ritmic în apă.

Și iată că pe neașteptate canalul se sfârși, iar corabia ajunsese la Cheiul cel Mare al lui Poseidonis, scăldat în lumina asfințitului. Vântul flutura pavilioanele din virful unei adevărate păduri de catarge. Strigăte, cîntece, scrîștîitul porților, zăngănitul lanțurilor de bronz, toate se contopeau într-un zgomot uniform.

Corabia își urmă drumul mai departe, spre marele canal, lung de nouă kilometri, pe ale cărui maluri se înșiruiau case, temple, silozuri, ogoare nesfîrșite cu holde de grîu și mei, irigate printr-o rețea de canale mici. Din verdeața grădinilor răsăreau ici și colo case mici și scunde, de formă cubică, zidite din piatră albă, roșie și neagră, închipuind desene simple, dar frumoase.

În dreapta, luminată de ultimele raze ale soarelui care se pregătea să apună, se ridica clădirea Bursei Mării, cu obeliscuri înalte, pline de inscripții. În fața ei se înghesuia, zgomotoasă, o mulțime pestriță de oameni de toate neamurile : scandinavi ce nu-și lepădaseră nici aici îmbrăcămintea lor de blană, sub care își ascundeau cu viclenie săbiile, asiatici cu chivăre roșii și veșminte lungi, brodate cu aur, nubieni, negustori de fildeși, cu tiare conice, înzorzotate cu amulete sunătoare, geambași și precupeți cu pielea galbenă.

În sfîrșit, corabia se opri în cel de-al treilea bazin maritim inferior, pe suprafața căruia lunecau, întocmai ca niște gîndaci de apă, bărci mici, feluci și gondole.

Călătorii coborîră de pe corabie în gondole negre, împodobite cu discul soarelui.

Gondolele plutiră repede de-a lungul canalului drept, care era tăiat de trei canale concentrice.

În interiorul acestora, ferecate în bronz roșu, se înălța Dealul Sfînt al orașului Poseidonis.

Fără să se mai lase amurgul, noaptea sudică învălui brusc pămîntul. De departe, de la Bursa Mării, răsunau înăbușit cîntecele și zgomotul mulțimii.

Pe deal se înălțau gigantice coloane de bronz — „felinare“ — din virful cărora cădeau puternice raze de lumină.

În zare, pe fundalul cerului, se profila, neagră, pădurea de pe crestele munților care apărau Atlantida împotriva vînturilor de miazănoapte.

Între primul și cel de-al doilea canal circular se aflau clădirile uriașe ale cazărmilor, ce adăposteau soldați încercați în buna lor credință, recrutați, în marea majoritate, dintre galii blonzi, cu plete lungi, și berberii cu pielea smeadă.

Oaspeții coborîră din gondole și începură să urce Dealul Sfînt. Sus, în vîrf, se deslușeau limpede piramidele ce se înșiruiau în jurul templelor, care, la rîndul lor, înconjurau templul lui Poseidonis. Jur împrejurul templelor se afla o splendidă salbă de palate, mănăstiri, temple mai mici, grădini suspendate, turnuri astronomice și laboratoare, unde preoții făceau cercetări științifice.

De o parte și de alta a drumului creșteau copaci gigantici, cu frunze și rădăcini ascuțite, a căror sevă semăna cu singele. Printre palmieri țîșneau fîntîni arteziene.

Luna prinse să se înalțe, scaldînd orașul în lumină. Mireasma florilor umplu văzduhul. Din cînd în cînd, dinspre cazărmi răzbăteau sunete puternice de goarnă.

În drumul lor, oaspeții nu întîlniră pe nimeni, în afară de soldații care stăteau de strajă, nemișcați ca și statuile. Ferecați în armuri scînteietoare, ei străluceau în lumina lunii ca niște monoliți de bronz. Erau „călăreții lui Neptun“, fiii preoților și ai regilor. Obîrșia lor nobilă le hărăzea dreptul

și cinstea de a sta de strajă în aceste locuri îngăduite numai celor aleși.

Sus, pe culmea dealului, răsuflarea proaspătă a oceanului se simțea și mai puternică.

Templul lui Poseidonis se înălța în vârful retezat al unei piramide îmbrăcată toată în bronz și se întindea pe o lungime de un stadiu¹, fiind în întregime acoperit cu aur, argint și bronz. Statuile și coloanele din interiorul lăcașului erau împodobite cu fildeș. Pe acoperiș se înălța statuia gigantică a zeului stînd în carul său, tras de cai înaripați. Jur împrejurul statuii se ridicau coloane astronomice, naiade de bronz și statuile de aur ale regilor și reginelor, urmașii celor zece fii ai lui Poseidonis.

Toate aceste construcții arhitectonice, îmbrăcate în bronz strălucitor, produceau o impresie întrucîtva barbară, însă uimitoare prin măreția ei.

În apropierea templului țîșneau dintr-o stîncă două izvoare : unul cu apă rece, altul cu apă fierbinte. Izvoarele se scurgeau în bazine, deasupra cărora fuseseră construite băi : una de vară și alta, acoperită, pentru vremea ploioasă din timpul iernii.

Însoțitorul oaspeților îi conduse la unul din palatele aflate în apropierea templului lui Poseidonis, într-un crîng de lauri. Glicine înflorite se încolăceau în jurul coloanelor.

Luna lumina căptușeala de bronz a ușii, pe care era zugrăvit zeul soarelui, înfățișat sub chip de om cu părul răvășit, ca de jeratic.

Însoțitorul bătă în ușă și ușa se deschise.

— De trei ori preamăritul rege al Atlantidei a hărăzit luminățiilor voastre folosința acestui palat — grăi el către regele Așșur, ridicînd brațul în semn de salut.

Escorta de onoare a atlantiților își zăngăni lăncile, lovindu-le de scuturi, în semn de salut, și oaspeții intrară în palat.

¹ Măsură de lungime a vechilor greci, variînd după regiuni. Stadiul attic avea 1776 m (n. t.).

II. SEL

— Ce noapte înăbușitoare! Căptușeala asta de bronz a pereților se încinge atît de tare în timpul zilei, că nici noaptea nu mai poți respira. Trebuie să-i spun arhitectului nostru, lui Kuntinașar, să-mi clădească un palat din piatră poroasă, ca al lui Șișen-Itța. Dă perdeaua la o parte, Ța!

Bătrîna dădacă a principesei Sel se numea Gu-Șur-Ța, însă, încă de pe vremea cînd era copilă, Sel îi spunea pur și simplu Ța.

Bătrîna trase în lături perdeaua liliachie, brodată cu crini de argint. Dinaintea lor scînteie printre coloane o fișie din întinsul oceanului, unduind în lumina argintie a lunii. În cameră pătrunse o adiere proaspătă și legănă capetele late ale cingătorii pe care o purta Sel.

Principesa stătea în fața unei măsuțe de fildeș, ticsită de cutiute de jasp, sticlute de cristal și aur de o formă alungită, ceșcuțe mici din onix și carneol pentru sulimanuri și niște figurine minuscule.

Ținea în mîna întinsă o oglindă din bronz șlefuit. O bucată de pînză brodată cu dragoni și flori îi strîngea coapsele, acoperindu-i trupul de la mijloc în jos. Pe deasupra avea o cingătoare albastră, ce se înnodea în față. Capetele late ale cingătorii atîrnau pînă mai jos de genunchi. Pieptul, gîtul și brațele îi erau dezgolite. Mai sus de cot, purta brățări în formă de șarpe, ai căror solzi mărunți străluceau în diferite nuanțe de aur. Pe căpșoarele lor săltate în sus scînteiau ochi de smarald.

Sel se admira în oglindă, potrivindu-și părul despletit și negru. Dintr-o parte, chipul fetei era luminat de flacăra roșie a torței de bronz, iar din cealaltă, de razele albastre ale lunii ce se cerneau printre coloanele înalte.

Oglinda de bronz arunca reflexe aurii pe obrazul ei smead, care, laolaltă cu cele două lumini, impru-

mutau feței sale o nuanță greu de zăgrăvit în cuvinte și neasemuit de frumoasă.

— Ța, netezește-mi părul. Au sosit mulți oaspeți la serbare ?

Sel se întinse pe o canapea joasă, acoperită cu o blană de leopard.

— Vin, vin mereu. Pînă acum au sosit șaiszeci de regi... Regii din Serkula, Agad, Ereh, Ur, Ișn, Marsam, Attor, nici nu-i poți înșira pe toți... O, puternic este Guan-Atagueragan ! Atlanții au cucerit toată lumea. Uite, de pildă, regele din Assur... Nu-i dă mîna să vină să se ploconească ! Dar nu se poate da în lături...

— Ța, să vezi ce-am visat ! Se făcea că porumbița mea a fost înșfăcată de un uliu care s-a ridicat în văzduh. Am încercat să strig, dar parcă îmi pierise glasul... Deodată s-a înălțat un vultur și s-a prăvălit ca un bolovan asupra uliului ! Și au început să se bată între ei, că le zburau penele în toate părțile. Dar m-am trezit. Ce ciudă mi-a fost ! Așa că n-am mai aflat dacă pînă la urmă vulturul a salvat porumbița... Tu ce crezi ? Oare ce înseamnă visul ăsta ? Să-l întreb pe Elizair ? El știe să tălmăcească bine visele.

— N-ai nevoie să-l întrebi, las' că-ți tălmăcesc eu. Porumbița ești tu și din pricina ta puful și penele zboară în toate părțile : se ceartă mirii între ei. Uite, mi-a ajuns mie la ureche că regele din Așșur a venit iar să te pețască. El te-a mai pețit și anul trecut.

— Negriciosul ăla cu barba lungă, cîrlionțată ? Pentru nimic în lume ! Să plec eu cu uliul ăsta tocmai la capătul pămîntului, să-mi părăsesc țara mea cea frumoasă ? Nici nu vreau s-aud !

— Cuvîntul regelui e lege. Și nu toate celea se fac după vrerea noastră.

— Eu singură mi-s lege. Și-apoi, lasă, o să vedem noi ! Tot n-ai mai isprăvit cu pieptănatul ?

— Sînt gata. Ce rochie îmi poruncești să-ți pregătesc pentru sărbătoarea de mîine ?

— Miine nu-mbrac nici o rochie, ci îmi pun armură, sabie și lance.

Și Sel făcu un gest brusc, ca și cum ar fi spintecat aerul cu sabia. Sub pielea ei fină, mușchii bine dezvoltati prinseră să joace.

— Miine plec cu amazoanele mele. Să afle toți străinii, toți vulturii și ulii, că fiicele atlantiilor știu să minuiască sabia și lancea la fel de bine ca și soldații lor. Poate c-o să le piară pofta de a se mai căsători cu amazone¹.

Învăluindu-se în mantie și trecînd-o pe sub brațul drept, cu o mișcare degajată, principesa azvîrli capătul veșmîntului pe umărul stîng.

— Prinde-ți o agrafă pe umăr, că iar o s-o tîrăști pe jos — bombăni Ța și îi aduse fetei o agrafă din jasp roșu, avînd forma unei inimi străpunse de o săgeată de aur.

Sel zîmbi, aruncîndu-și privirea asupra acestui vechi simbol al dragostei nefericite. Agrafa fusese făcută de sclavul Adișirna-Guanci, sculptor și giuvaeriu al curții.

— Ce face Adișirna-Guanci? Cum arată Grădinile lui de Aur? Oare va putea să le isprăvească pînă la serbare?

— Se zice că totu-i gata. El e acolo, în grădină.

— Am să mă duc să văd cum lucrează.

— Vai de mine, Sel — spuse bătrîna Ța, fluturîndu-și mîinile — tatăl tău te-a oprit să intri în Grădinile de Aur înainte de a fi gata. Miine, ele își vor deschide porțile, și-atunci poți să privești cît vrei.

— Am să mă duc pe furiș... Am o cheie.

— Nici o cheie nu se potrivește la lacătul care descuie Grădinile de Aur.

— Ba cheia mea se potrivește.

Ța privi bănuitoare spre tînăra pe care o crescuse :

¹ Femeile atlantiilor luau parte la război, luptînd cîot la cîot cu bărbații. — Larison.

— De unde o ai? Nu cumva ți-a dat-o chiar Adișirna-Guanci?

— Poate că da — răspunse Sel și izbucni în ris, îmbrățișându-și dădaca. Hai cu mine, bătrînica mea...

Ța rămase dezarmată, copleșită de drăgălășenia favoritei sale.

— Și dacă tatăl tău o să vină și o să te găsească acolo?

— Acum el se îndeletnicește cu treburi de stat. Știi ce, hai să trecem pe la el, să vedem ce face. Dacă Șișen-Itța e acolo și-i dă raportul, atunci putem hoinări fără frică prin Grădinile de Aur, chiar pînă mîine dimineată.

Ța clătină supărată din cap, dar porni tîrîndu-și anevoie picioarele în urma fetei.

III. GUAN-ATAGUERAGAN — REGELE ATLANTIDEI

Regele se îndeletnicea cu treburile statului, stînd într-o încăpere lungă și îngustă, fără coloane. Pereții erau acoperiți cu basoreliefuri de bronz, înfățișînd faptele de vitejie ale suveranilor Atlantidei. În partea de jos, la o înălțime de douăzeci de coți, zidul era împodobit cu covoare multicolore, închipuind scene din mitologie. Tavanul avea ferestre pătrate, prin care se vedea cerul înstelat. Un alt sir de geamuri dădeau în curtea interioară a palatului, pe o a doua terasă. Aici veni Sel împreună cu dădaca ei să privească jos, pe după perdeaua de mătase a ferestrei.

Guan-Atagueragan ședea lingă peretele îngust, în capătul încăperii lungi ca un coridor, așezat

pe un tron înalt, din lemn scump, a cărui spe-tează era împodobită cu discul de aur al soarelui. Labe de leu sculptate în fildeș susțineau picioarele tronului.

Alături și într-o parte a jilțului regesc stătea, îmbrăcat în veșminte lungi și negre, unul din preoți — Vestitorul Soarelui — care inspecta toate ținuturile supuse Atlantidei. De cealaltă parte era preotul favorit al regelui, Șișan-Itța.

La picioarele tronului, pe o blană de urs al peșterilor așternută peste podeaua de mozaic, stătea culcat cu fața în jos sclavul scrib. Dinaintea lui se afla un pupitru mic, foi de papirus, tuș și pensulă.

Cu privirea fixă, ațintită în gol, regele dicta încet:

— Scrie: „Eu, rege preaputernic și preaslăvit, cel dintii între cei dintii, viteaz, îndrăzneț, leu, voinic, eu, Guan-Atagueragan, cel mai puternic între regi și stăpîn al Atlantidei. Eu sînt armă nebiruită, nimicitorul orașelor, nimicitorul dușmanilor, eu trimit regelui Uruazala, care s-a răsculat împotriva puterii mele, toată minia care să cadă asupra capului său.

Voi înălța o piramidă din căpățînile răzvrătiților. Am să te jupoi de viu și pielea am să ți-o întind pe porțile orașului, așa cum întinde vînătorul blana fiarei hăituite. Am să ridic o columnă în fața porților orașului, am să-i jupoi de vii pe toți demnitarii care s-au răsculat, iar cu pielea lor am să îmbrac columna așa cum am făcut la Mușizimabardun. Pe alții am să-i trag în țepă deasupra columnei și încă pe alții îi voi trage în țepile din jurul ei. Am să le tai picioarele prinșilor și am să fac un morman din ele. Am să le tai urechile, nasurile și mîinile, iar pe tineri, fete și băieți, am să-i ard de vii.

Și minia mea te va ajunge chiar și la capătul pămîntului...”

Scrie această poruncă și întărește-o cu pecetea mea — rosti el către Șîșen. Trimite o mie de corăbii cu Legiunile Nebiruite — grăi regele, întorcîndu-se spre Vestitorul Soarelui — și spune-le să nu lase piatră pe piatră. Puterea atlanților trebuie să fie neclintită, cum neclintit este pămîntul.

Pînă acum, așa fusese. Armele de bronz, flota mare, precum și politica chibzuită și perspicace i-au ajutat pe atlanți să supună toate popoarele lumii. Puterea lor a prins ca într-un inel de bronz tot globul pămîntesc. Și acolo unde le era greu să-și atingă scopul numai prin forța armelor, atlanții recurgeau la politică. Folosindu-se de războaiele civile, ei veneau în ajutorul unuia dintre adversari, îl luau sub ocrotirea lor, biruiau dușmanul și, treptat, supuneau voinței lor ambele tabere care se războieră. Atlanții întrețineau relații comerciale cu țări foarte îndepărtate. Civilizația lor, arhitectura, astronomia și medicina erau cunoscute în toate țările lumii. Suferind prefaceri pe noile meleaguri, această civilizație își păstra totuși trăsăturile caracteristice. Numai secretul industriei metalurgice, secretul prelucrării bronzului, cu duritate ca de oțel, atlanții îl păzeau cu multă grijă.

Poporul se răscula arareori. Dar cînd izbucneau răzmerițe, erau înăbușite cu o cruzime înspăimîntătoare. Larga dezvoltare a castei preoțești, somptuozitatea barbară și cruzimea cîrmuitorilor, toate acestea făceau casă bună în Atlantida.

Sfîrșind cu Vestitorul Soarelui, regele se întoarce către Șîșen-Itța :

— La tine ce se-aude ?

— De trei ori preamărit, atotputernic și nebiruit...

— Fii mai scurt, sîntem singuri și acuși-acuși răsare soarele.

— Consiliul Suprem al preoților te roagă să confirmi, pentru anul care vine, vechea rînduială a dărilor, adică să îngădui ca o zecime din toate veniturile statului să fie luată în folosul templelor.

— Eu cred că ajunge și a cincea parte. În curînd, preoții vor fi mai bogați decît mine.

— Dar asta va stîrni nemulțumiri și poate chiar...

Regele își încruntă sprîncenele, iar la rădăcina nasului său lung se săpară două cute adînci — semn al unei minii stăpînite.

— Cum ai spus? Nemulțumiri?... Preoții cam întrec măsura, își iau asupra-le prea multe. Ei vor să conducă în numele meu. Dar eu nu pot să fiu de acord să mi se îngrădească puterea! La adunările Consiliului Suprem, preoții se străduiesc să-mi știrbească prestigiul prin prestigiul cunoștințelor lor, și dacă eu cer să mi se îndeplinească voia, ei invocă prestigiul zeilor. Voința zeilor este sacră pentru mine, dar oare în felul acesta, așa cum spun preoții, se interesează zeii de treburile noastre pămîntești? De ajuns! Am răbdat prea mult samavolnicia lor. De azi înainte, în Consiliu, în loc de șapte preoți mari vor fi numai trei, iar celelalte patru locuri le voi da comandanților de oști și persoanelor din casa regală a lui Poseidonis. Scrie această poruncă a mea!

Șișen-Itța își șterse fruntea brobonită de o sudoare rece.

— Atotputernic rege...

— De ajuns atîta vorbă! Vreau să fiu cu adevărat puternic...

— Fie ca minia ta să cadă asupra-mi, dar așa ceva nu este cu putință...

— Ei n-or să sfîrșească prea repede — șopti Sel și, trăgîndu-și dădaca de haină, porni în fugă pe scara abruptă de malahit.

Bătrîna pășea anevoie în urma ei, clătînîndu-și în semn de dojană capul încărunțit.

— O să se-abată năpasta, o să se-abată năpasta... Nu poate fi sănătos trupul, cînd minile se iau la harță cu capul.

— Ce tot bombăni acolo?

— Nu se cade să-i asuprești pe preoți! Minia zeilor e mai cumplită decît minia regelui.

IV. ADIȘIRNA-GUANCI

Sel se apropie de un zid înalt de aur, care înconjură Grădinile de Aur. În zid se afla o poartă scundă. Scoțind de sub mantie cheia de bronz, Sel descuie lacătul, al cărui arc zăngăni melodios. Poarta grea se deschise anevoie.

— Să mergem !

Ța oftă din adâncul inimii și se codi.

— Ei, dacă ți-e frică, rămii aici ! O să mă duc singură — rosti cu hotărîre Sel și se strecură pe poarta întredeschisă.

Adusă de spate și oftînd amarnic, bătrîna porni în urma fetei, clătînd din cap.

Pășind în grădină, bătrîna își agăță rochia într-o frunză ascuțită de aur și și-o rupse.

— Nu-i semn bun... nu-i semn bun — bombăni ea.

Dar Sel se și afla pe un platou înalt și privea ca vrăjită tabloul fermecat ce i se înfățișa dinaintea ochilor.

Grădinile de Aur coborau în terase largi și fiecare terasă scînteia în razele lunei, cu copacii săi de aur, cu frunze, fructe și flori ca de basm. Totul era migălit în aur și argint. Pe petale odihneau fluturi cu aripile larg desfăcute, iar pe crengile copacilor — păsărele. Șerpi încolăciți, șopîrle și melci uriași se zăreau prin iarba de aur. Cîmpii întregi de porumb erau cizelate în aur și argint, cu o artă de vrăjitor. De o parte și de alta a drumului, presărat cu nisip de aur, dormitau lei uriași tot de aur.

Vîntul cel mai năprasnic n-ar fi putut clinti nici un ram, nici o frunză în grădina asta ciudată.

Multă vreme Sel rămase cu ochii ațintiți la această priveliște. Chiar și bătrîna Ța, uitînd că încălcase cuvîntul regelui, își plesni, cu admirație, mîinile-i osoase de genunchi și exclamă :

— Ce mai nepot !

— Ce nepot ? întrebă Sel, nedumerită.

— Adișirna e nepotul meu.

— N-am știut. De ce nu mi-ai spus niciodată ?

— Noi sîntem oameni neînsemnați și pe nimeni nu interesează legăturile noastre de rudenie. Dar de data asta nu pot să nu mă laud. Uite ce har i-au dăruit zeii... Nici un preot n-ar fi în stare să făurească asemenea lucruri... Iar el, tot sclav are să moară... Ce să-i faci ! Unuia îi e sortit la naștere să fie stăpîn, iar altuia să fie sclav... Fiecare cu ursita lui.

— Și eu n-am știut — repetă Sel, dusă pe gînduri. Da, da... unul să fie stăpîn, iar altul sclav. Dar ia spune-mi, cine a rînduit astfel lucrurile : zeii sau oamenii ?

Ța prinse să dea din mîini, iar Sel, fără a-i da răgaz să răspundă, se porni să turuie :

— Ascultă, Ța, așa-i că tu mă iubești mult, nu ? Las' că știu eu. Nu-mi săruta poala mantiei, ci ia aminte la ce-ți spun ! Uite, stai colea pe leul ăsta de aur și să nu-ți fie frică, fiindcă el n-o să se trezească și n-o să te muște. Stai liniștită și așteaptă-mă aici. Mă întorc îndată... Da' de dus mă duc singură...

N-a apucat bătrîna Ța să deschidă gura, că Sel o și rupsesse la fugă în jos, pe cărăruia de aur.

Pe cea de a doua terasă se zăreau oameni în veșminte scurte de sclavi. Unii dintre ei n-aveau decît o legătură în jurul șoldurilor. Toți munceau prin preajma fîntînilor arteziene.

Lîngă un pîlc de sclavi care trudeau aduși de spate, stătea un tînăr zvelt, într-o cămașă scurtă, neagră, încins cu un brîu lat de piele. Brațele de la coate în sus și pieptul îi erau dezgolite. O curelușă îngustă îi ținea strîns părul des și încîrlionțat. Cu toată îmbrăcămintea-i simplă, tînărul era frumos ca un zeu.

Era sclavul Adișirna-Guanci, sculptor, pictor și giuvaerghiș fără seamăn pe lume.

Fata se apropie de el și se opri stingherită în spațele lui. Sclavii își întrerupseră lucrul și ridicară capetele. Adișirna se întoarse și rămase ținut locului, mut de uimire.

— Tu ?

— Am venit să văd cum merg lucrările — rosti ea. Ce faci acum ?

Ca să-și ascundă stînjeneala și bucuria, pictorul începu să explice cu înflăcărare :

— Uite, privește ! Apa fîntinilor arteziene e făurită din diamante. Îndată o să-i dăm viață !

Și aplecîndu-se spre o fîntînă săpată în pămînt, strigă în dialect berber :

— Șiran, fă lumină !

Fîntîna se aprinse toată datorită unui mănunchi de raze ce veneau de sub pămînt. Lumina împrumuta culorile curcubeului, luneca printre diamantele care alcătuiau jeturile fîntinii și totul dădea iluzia unei ape ce se revarsă.

Sel fu cuprinsă de o admirație copilărească.

— Ești un vrăjitor ! zise ea rîzînd și își potrivea trandafirul roșu pe care îl purta la piept. Arată-mi ce este mai de seamă pe aici.

— Uite, acolo-i iazul.

— Să mergem ! spuse ea, poruncitoare.

Sel și Adișirna se îndepărtară de sclavi și se apropiară de iazul retras.

— Apa lui este făcută din cristal de stîncă.

Adișirna se aplecă, răsuci o pîrghie ascunsă și iazul se aprinse într-o lumină albăstruie.

Apăsă încă o dată pe pîrghie și în albastrul de cristal al iazului începură să plutească domol pești de aur, mișcîndu-și înotătoarele și cozile.

— Vrăjitorule ! Vrăjitorule ! Plină de admirație copilărească, Sel începu să bată din palme.

— Nu-i nici o vrăjitorie la mijloc — spuse artistul și o roșeață de mulțumire îi acoperi obrazul smead. Legile mecanicii și-atîta tot ! Toate păsările astea — și el arată cu mîna spre zburătoarele de pe ra-

muri — pot să cînte și să filfiie din aripi. Vrei să vezi ?

— Nu, nu — zise fata și căzu pe gînduri. Spune-mi, Adișirna, cum de ți-a venit în minte să făurești această grădină fermecată ?

— Cum mi-a venit ideea asta ? repetă încet pictorul, lăsîndu-și capul în piept.

Pesemne că se gîndea la ceva și părea că stă în cumpănă. Apoi, cu o mișcare hotărîtă, își înălță capul și privi țință în ochii fetei :

— Uite cum : pentru mine, grădina aceasta e un simbol.

— Și ce vrea să însemne ? întrebă Sel, stingherită oarecum de privirea fixă a tînărului, dar nu-și coborî ochii.

— Privește această livadă ! începui, plin de însuflețire, artistul. Uite, vezi aici fructe minunate, dar nu te poți desfăta gustînd din ele. Vezi flori nemai-pomenite, dar nu le poți rupe. Și dacă ai s-o faci, ai să te-alegi doar cu înțepături dureroase. Aici totul farmecă ochiul și nimic nu poate fi stăpînit... Și viața este aidoma Grădinii de Aur.

Ofînd, pictorul lăsă capul în pămînt și tăcu.

Tăcea și Sel.

Apoi, apropiindu-se mai mult de tînăr, îl întrebă cu glas tulburat și scăzut :

— Tu... tu ai fi vrut să stăpînești toate florile lumii ?

— Numai una singură ! exclamă el, învăluind-o din nou în privirea lui fierbinte.

— Care ? întrebă Sel.

— Floarea asta ești tu ! exclamă plin de patimă tînărul.

— Da, dar ai uitat că în grădina unde crește această floare tu n-ai voie să intri ! rosti Sel zîmbind șăgalnic și, răsucindu-se pe călcîie, alergă spre dădaca ci care o aștepta.

V. LA LUMINA STELELOR

Bolta albastră a cerului spuzit de stele învăluia Atlantida.

În virful unei piramide uriașe, lângă templul lui Poseidonis, preotul Elizair, astronom și astrolog, urmărea mișcarea corpurilor cerești.

Pe platoul întins, acoperit tot cu plăci de marmură albe și negre, așezate ca o tablă de șah, se aflau fel și fel de instrumente astronomice din bronz.

Savantul însemna pe plăci de bronz observațiile sale. El înmuia stilexul, făcut dintr-o substanță care nu se dizolvă în acid, într-o sticlură ce închipuia un leu cu gura larg deschisă, și scria pe placă semne asemănătoare cuneiformelor asiriene. Acidul rodea metalul, lăsând urme adâncite și întunecate ca niște șanțulețe. O lampă mică de lut, în formă de delfin, cu un fitil de câlți plutind în ulei, arunca o lumină slabă asupra tăblițelor șlefuite.

Preotul era atât de absorbit de preocupările sale, încît nici nu auzi cînd în chepengul care închidea ieșirea spre platou ciocăni cineva.

Bătaia se repetă.

— Cine-i acolo ?

— În numele soarelui !

Astronomul ridică chepengul și pe terasă pășiră cinci preoți : Kuntinașar, arhitect și matematician, Anuguan, istoriograf, legiuitor și diplomat, Zanuțiram, chimist și inginer al industriei metalurgice, Agușatța, medic, și Nughi-Estțak, filozof și apărătorul religiei.

— Ei, cum merg observațiile tale, Elizair ? întrebă Kuntinașar.

Elizair dădu din mîini, într-un gest de nedumerire :

— Sau în capul meu, sau în cer se petrece un lucru ciudat. Planetele și-au părăsit orbitele lor, ba chiar toate stelele fixe s-au deplasat pare-se puțin către dreapta din locul ce le-a fost hărăzit din vecii vecilor... Privește singur...

Kuntinașar se apropie de instrumente, le cercetă cu luare-aminte, făcu măsurătorile de trebuință, trecu cifrele pe tăblițe și dădu din umeri :

— Da, într-adevăr, e un fenomen ciudat.

— Am să-l înștiințez pe Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine. Dacă nici el nu va fi în stare să explice, atunci doar zeii știu ce se întâmplă în ceruri.

— Ai cercetat tăblițele din anii trecuți ? întrebă istoriograful Anuguan.

— Le-am cercetat pe toate din ultimii patru mii cinci sute de ani. N-am găsit nimic asemănător în ele.

— Uite ce este — spuse Zanuțiram — voi, cititorii în stele și matematicienii, vă interesați numai de cer, pe când pe noi ne interesează ceea ce se petrece aici, pe pământ. Nughi-Estțak, ia vezi dacă-i bine închis chepengul.

— Ce-ai spus ?... întrebă distrat Nughi-Estțak.

Filozoful nu auzise discuția. Gîndurile lui erau departe de aici.

Privindu-l și dînd din mîină, Zanuțiram se apropie de chepeng, îl ridică și, încredințîndu-se că jos nu ascultă nimeni, îl închise bine.

— Sintem singuri... Agușatța, spune-mi ce-ai aflat azi la palat ?

Agușatța privi în jur, sfiindu-se parcă și de acest loc izolat, apoi începu să vorbească cu glas scăzut :

— Veștile sînt proaste... Regele se plîngea că-l doare mușchiul capului¹ și am fost la el... Nu-i nimic grav.

— Nimic grav ? Da, într-adevăr, astea sînt vești proaste — spuse cu ironie Zanuțiram.

— Sînt altele și mai proaste — continuă Agușatța. Înapoiindu-mă din dormitorul regelui, l-am întîlnit pe scribul acestuia, care mi-a șoptit că Guan-Ata-gueragan ne-a micșorat veniturile la jumătate și a

¹ Nu numai în tablele de bronz ale atlanților, dar și în cuneiformele asiriene, care vorbesc despre boli, se pomeneste de această denumire de „mușchiul capului“. N-a fost posibil să se stabilească exact sensul acestor cuvinte. — Larison.

schimbat componența Consiliului Suprem în dauna noastră.

— La asta trebuia să ne-așteptăm...

— Așa nu se mai poate!

— Sîntem aici cinci din cei șapte membri ai Consiliului Suprem. Marele Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, trăiește în trecut și stă mai presus de toate grijile noastre. Iar Simen-Itța, din clipa cînd regele, fermecat de fiică-sa, s-a înrudit „cu el”, luînd-o în haremul său, este gata să lingă tălpile maiestății sale. Numai noi putem apăra interesele puternicei caste a preoților. Noi sîntem inima Atlantidei, noi sîntem adevărata ei forță. Noi păstrăm cunoștințele adunate de-a lungul a zeci de milenii.

— Atunci vom refuza să construim, vom refuza să căutăm bolnavii, să facem arme de bronz și să durăm corăbii, iar regele va simți dintr-o dată ce-nseamnă să te cerți cu preoții.

— Cuțitul nu mai vrea să fie ascuțit, iar soarele e fierbinte? spuse zîbind arhitectul Kuntinașar. Oare cuțitul n-o să fie aruncat? Oare de se va stinge soarele, nu vor fi aprinse focuri pentru ca oamenii să se încălzească? Te cam întreci cu gluma, Aguşatța. Ai apucat pe un drum primejdios. Dar ce-o să se întîmple dacă vor putea face față și fără noi? Iată, de pildă, sclavul acela ajuns, Adișirna-Guanci, el nu cunoaște taina științelor adunate de milenii, așa cum le cunoaște casta noastră, el a crescut în mocirlă și totuși s-a priceput să făurească opere demne de zei. A fost și a rămas un sclav, dar cu toate astea, eu, marele Kuntinașar, îl invidiez pe acest băiețandru! Da, îl invidiez! Și nu m-ascund față de voi, căci atunci cînd vin străinii, ce-i uimește oare mai mult decît orice? Nu farul meu, ci zeul soarelui cioplit de el, în a cărui palmă ne aflăm noi acum împreună cu toate templele și piramidele noastre. „Cine a făurit această minune?” întrebă străinii. Un sclav, și nu eu! Cum pot să rabd așa ceva? Și în rîndul ăstor oameni de jos se vor găsi destui ca Adișirna.

Noi îi ținem într-o stare aproape animalică și în felul acesta ne păzim drepturile noastre legitime. Dar ce se va întâmpla oare dacă se vor dezlănțui forțele lor ascunse? Agușatța, planul tău nu-i bun de nimic...

— Și-atunci, ce ne rămîne de făcut?

— Trebuie să-l alungăm pe rege, care nu este pe placul nostru.

Gîndul acesta îl nutreau toți preoții, dar nimeni nu îndrăznea să-l rostească el cel dintîi.

Se așternu o liniște plină de așteptare.

— Nughi-Esttak, tu ești filozof — vorbi preotul-arhitect rupînd tăcerea. Spune-mi, ce-ai face tu dacă o piatră ți-ar sta în drum?

— Nu trebuie să fii filozof ca să rezolvi această problemă — spuse cu simplitate Nughi-Esttak. Pentru asta e de ajuns să ai și mintea unui sclav. Aș zvîrli cu piciorul piatra ce-mi stă în drum.

Preoții se uitară unul la altul și se înțeleseră din priviri.

— Da, dar cum se face asta? rosti gînditor arhitectul.

— Uite așa — îi arată filozoful, tîrșîindu-și talpa sandalei pe lepedea alunecoasă.

Preoții zîmbiră.

— Eh, dac-ar fi chiar atît de simplu! făcu arhitectul.

— Dar... mușchiul capului — se adresă astronomul lui Agușatța — cu ce se vindecă?

— Cu o fiertură în care au clocotit douăsprezece ierburi de munte culese în zori de zi, cînd pe cer străjuiește crai-nou.

— Altceva mai tare nu există?

— Da, mai tare! În așa fel, ca acest mușchi al capului...

— Ba da, de bună seamă că există, dar poate că tu, cu mîna ta, ai să-i întinzi regelui această băutură „mai tare“, Elizair? Prima înghițitură o va da unui sclav, a doua, mie, iar apoi va bea și el.

— Ce neîncredere revoltătoare față de preoți!

— Să lăsăm vorba — spuse Kuntinaşar. Guan-Atagueragan este condamnat de noi la moarte.

— Istoria cunoaşte asemenea cazuri ! exclamă istoriograful Anuguan. Cu opt mii două sute douăzeci şi şapte de ani în urmă, preoţii l-au omorît pe regele Abunartălagan, iar cu cinci mii şaisprezece ani în urmă, încă un rege a fost ucis „spre binele măreţii Atlantide“. Aşa stă scris în vechile cronică păstrate în arhiva noastră secretă : „Spre binele măreţii Atlantide“.

— Preoţii însă — spuse Kuntinaşar — nu trebuie să ia parte în mod nemijlocit la săvîrşirea acestei fapte. Trebuie să organizăm un complot la palat. Şi va fi opera lui Keletţu-Aşinaţak, fratele regelui. Micul principe al Atţorului¹ va fi încîntat să ajungă stăpînul lumii. N-o să fie greu să-l convingem că el este urmaşul legitim, înlăturat pe nedrept de la tron. Dovezi vom găsi lesne. Putem chema în ajutor magia şi astrologia, şi asta-i treaba ta, Elizair. Cel ce se va urca pe tron ajutat de noi va fi o unealtă supusă în mîinile noastre. Să ne folosim de venirea sa la sărbătoarea soarelui şi să-i împărtăşim planul nostru.

— Planul ăsta-i mai bun ca altele — spuse Anuguan, un bătrîn gras, cu ochi tare mici, aproape închişi. Dar mai e o piedică : Keletţu-Aşinaţak s-a născut cu o inimă de oaie. Este molatic, nehotărit şi fricos. Nu prea îmi vine să cred că vom izbuti să-l înduplecăm la o asemenea faptă... Totuşi vom încerca ! Iar dacă nu vom reuşi, o să recurgem la un alt plan şi mai bun... Eu sînt informat că printre sclavi...

În uşa-chepeng ce dădea în încăperile de jos răsunară trei bătăi puternice.

Preoţii schimbă o privire între ei, se împrăştie repede şi, prefăcîndu-se adînciţi în observaţii astronomice, încremeniră pe locurile lor.

¹ Atţor a pierit împreună cu Atlantida în fundul oceanului. La suprafaţă au rămas doar vîrfurile munţilor care alcătuiesc astăzi insulele Azore. (n.t.)

— Trei bătaï... regele... — șopti Elizair și deschise chepengul.

Regele intră, însoțit de doi soldați cu păr bălai din garda sa și de preotul Șișen-Itța.

Monarhul îi privi bănuitor.

— Aproape întreg Consiliul Suprem ține sfat cu stelele? spuse el, zîmbind ironic.

— Mărite rege! Stelele pălesc cînd răsare soarele! vorbi Elizair, cu glasul acela mîeros al curtenilor.

— Mai e pînă în zori — răspunse regele, respingînd cu răceală salutul măgulitor al lui Elizair. Fă-mi horoscopul pentru mîine. Vreau să știu dacă sărbătoarea de mîine, la care au venit toți supușii mei, se va desfășura cu succes.

— Horoscopul este făcut, de trei ori mărite rege! Stelele îți sînt favorabile ție. Iată-l: „Regelui meu i-aduc la cunoștință eu, Elizair, astronomul de căpetenie al orașului Poseidonis. Plecăciuni și urări de pace regelui meu. Milostivească-se zeii față de regele, împăratul meu. În cea de a șasea zi a lunii Anu, am purces la observațiile noastre și am văzut...”

Regele asculta, privindu-i iscoditor pe sub sprîncene pe cei aflați în jurul său.

Dar fețele preoților erau de nepătruns.

VI. SĂRBĂTOAREA SOARELUI

Noaptea era pe sfîrșite. Se lăsase răcoarea, iar stelele pălisera. Începu să adie briza dimineții. Pe un platou întins, care se întrerupea spre răsărit, coborînd către ocean, la lumina torțelor, slujitorii templului sfîrșeau în grabă de împodobit altarele. Sclavii scoteau scările, frînghiile, birnele și terminau lucrările de decorare. În sfîrșit, totul fu gata.

Începea marea sărbătoare anuală a soarelui.

Poseidonis se pregătise luni de-a rândul în vederea acestei festivități. Căci nu era numai o sărbătoare religioasă, ci totodată și un prilej de a arăta tuturor regilor și conducătorilor supuși Atlantidei, care veniseră aici, măreția, bogăția și puterea metropolei.

De sus, din vârful Dealului Sfint, de-a lungul drumului de munte coborînd în serpentină, se iviră lumini ce se înșirau unduitoare aidoma unui șarpe lung și strălucitor. În liniștea nopții răsunau sunetele pițigăiate ale flautelor, huruitul greu al carelor de bronz, răsufierea anevoioasă a elefanților uriași.

Cei din fruntea cortegiului și ajunseseră pe platou, unde sclipirile torțelor prinseră să se împrăstie, în vreme ce coloana care încheia procesiunea se mai vedea încă pe Dealul Sfint, aidoma unei cozi luminoase.

Înainte mergea un detașament de soldați, cu arme scinteietoare de bronz, iar în urma lor veneau preoții, în veșminte grele și somptuoase, presărate cu pietre scumpe. Într-o litieră neagră, avînd pe cele patru laturi discul auriu al soarelui, slujitorii templului îl purtau pe însuși Ațro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine, care o singură dată pe an, de sărbătoarea soarelui, își părăsea palatul — palat ce se înălța pe lîngă templul lui Poseidonis, inaccesibil chiar și multor preoți — și apărea în fața lumii.

Era socotit cel mai bătrîn om din lume. Unii spuneau că ar număra două sute de ani, iar alții și mai mult. Oamenii erau încredințați că este nemuritor. Fața lui uscată, brăzdată de zbîrcituri, amintea chipul unei mumii. Barba-i deasă și albă îi ajungea pînă la genunchi. Pe obrazul acesta de pergament, lipsit de viață, ochii mari și tineri, arzînd ca doi cărbuni aprinși, te înfricoșau.

Fără voie, oamenii se dădură în lături și mulți sclavi căzură în genunchi.

Marele preot fu așezat cu grijă pe un tron înalt, în fața altarului de jertfă. Ceilalți preoți își ocu-

pară locurile lor în fața altor altare de jertfă, dispuse în semicerc. În centrul acestui semicerc, se afla un tron și mai înalt, al regelui atlantiților, așezat pe șaptezeci și două de trepte de marmură ce se îngustau spre vîrf.

Sus, de spetează, era prins discul de bronz al soarelui, susținut de doi șerpi încolăciți, de asemenea de bronz. În jurul tronului se aflau șaptezeci și două de jilțuri ale regilor din principalele țări supuse Atlantidei.

În cortegiul acesta de regi, înconjurați de garda lor, vedeai toate culorile și nuanțele pe care le poate avea pielea omenească — de la cea neagră ca abanosul, cum era pielea nubienilor, pînă la cea albă ca fildeșul a galilor nordici. De asemenea, puteai vedea aici toate veșmintele cîte sînt pe lume, tot soiul de arme și podoabe.

În clipa cînd ei își ocupară locurile, pe neașteptate torțele se stinseră și parcă o perdea neagră s-ar fi lăsat deasupra acestui furnicar pestriț de oameni din toate semințiile pămîntului.

Doar sus pe cer licăreau stele palide.

În văzduh răsună cu putere o trompetă de bronz și deodată se făcu liniște. De nu s-ar fi auzit sforăitul cailor și al elefanților, precum și zăngănitul armelor de aramă, care din cînd în cînd tulburau liniștea, ai fi putut crede că tot acest platou uriaș este pustiu...

În mijlocul tăcerii sinistre răsună deodată glasul preotului. Un glas înalt de tenor, cu inflexiuni tînguitoare, cu pauze neașteptate, întrerupt în chip tot atît de neașteptat de strigăte, cînta despre grozăviile întunericului, despre primejdiile pe care le tănuiește bezna, despre spaima morții, despre durerea suflătească a celor lipsiți de lumina soarelui.

Drept răspuns la aceste tînguiuri, se auzi un cor de copii cîntînd o melodie tristă și monotonă, acoperită de strigătele jalnice ale preotului.

Deodată, parcă venind de undeva din fundul pămîntului, se înalță în văzduh un cor molcom de bași.

Vocile lor se împletiră pe nesimțite cu glasul copiilor, întocmai ca murmurul fluxului.

În sfârșit, miile de tuburi de bronz ale uriașei orgi, acționată de aburi, făcură să se cutremure stîncile de pe țărm și, dintr-o dată, totul amuți...

Această trecere bruscă și neașteptată la liniștea desăvîrșită zgudui mulțimea mai puternic decît bu-buitul tunetului.

Cei prezenți își simțeau nervii încordați la maximum. Oamenii își apăsau pieptul cu mîinile, de parcă le-ar fi lipsit aerul, și cădeau cu fața la pămînt; ba unii își smulgeau părul din cap.

Întregul ritual era aranjat de o mînă dibace. Și în această ultimă și primejdioasă încordare a nervilor, în mijlocul tăcerii cumplite ce se înstăpînise, aidoma unei stînci care se prăvale zdrobind totul sub ea, răsună glasul bătrînesc și calm al marelui preot. Nu mai era cîntec, ci rugăciune semănînd cu o simplă convorbire, plină de duioșie și nădejde dătătoare de liniște.

— Zeu al soarelui, ascultă ruga omului mult încercat de suferințe și istovit, și dăruiește-i lumina ta binefăcătoare.

Mulțimea își întindea mîinile către preot, care nu se vedea din pricina întunericului.

— Tu singur ești apărătorul nostru..

— Mîntuitorule...

— Apărătorul nostru în fața zeilor atotputernici...

— răsunau hohote stăpînite și strigăte din rîndul celor de față.

Glasul marelui preot deveni mai puternic, el nu se mai ruga, ci aproape porunca zeului:

— Luminează cu lumina ta binefăcătoare poporul tău, zeule de trei ori sfînt... Cu căldura ta, precum ai așterne o pătură, acoperă pămîntul care să ro-dească pentru nevoile omului. Îngăduie să privim chipul tău luminos.

În timp ce rostea rugăciunile, preotul urmărea ceasul de nisip, aflat pe altar și ascuns privirilor mulțimii de niște vase sfinte.

Spre răsărit se aprinseră zorile ; silueta neagră a prelatului se profila limpede pe fondul trandafiriiu al cerului. Deodată, slujitorul întinse mina în care ținea toiagul și, cu glas puternic, poruncitor, exclamă :

— Arată-te... arată-te... arată-te !...

Și parcă ascultînd de voința lui, dincolo de orizont țîșni o rază de aur și scînteie marginea discului solar, care începu să se înalțe strălucitor deasupra oceanului, inundînd dintr-o dată platoul, aprinzînd scînteii în armurile de bronz ale soldaților, sclipind în brocartul și briliantele regilor și ale preoților, înveșmîntînd tot pămîntul în culori vii. Și ai fi zis că abia acum, de sub pămînt, se ridică deodată catarge înalte, împodobite cu ghirlande de trandafiri, bolte de verdeață și flori strălucitoare, drapele viu colorate și covoare pestrițe.

Pe întinsul oceanului, atît cît puteai cuprinde cu ochii, pluteau corăbii cu cinci punți, gătite de sărbătoare, uriașa flotă a atlantiilor.

„Da, puternic este regele Atlantidei și-i greu să te lupți cu el“ — gîndeau oaspeții, fără voia lor, privind oceanul înțesat de nave.

Soldații își lovira săbiile de aramă de scuturi și strigăte pline de bucurie alergară peste întinsul apelor, în întîmpinarea soarelui.

Corul de o mie de voci înălță un imn soarelui — zeului de trei ori sfînt, dătătorul de viață, lui, cel luminos și puternic, izvor al bucuriilor !

Ritualul luă sfîrșit cu obișnuita sacrificare a taurilor și vițelilor. Pe altarul de jertfă cuprins de flăcări se turnă vin și ulei

Sfeșnicele de bronz mai fumegau încă, și șuvițe drepte de fum — rest al ierburilor și rășinilor parfumate — se înălțau trandafirii în razele soarelui ce răsărea, cînd, deodată, la un semnal al trompetelor, valurile mulțimii prinseră să se lege, pregătindu-se de plecare spre cîmpul zeului războiului, unde urma să aibă loc parada

Al doilea semnal al trompetelor îndemnă mulțimea să pornească.

Procesiunea se desfășură ca o panglică pe minunatul drum militar, care făcea fala Atlantidei.

Pretutindeni erau presărate flori și ramuri verzi.

În fruntea cortegiului, prins în vârful unei prăjini lungi de aur, împodobită cu trandafiri roșii, scînteia discul soarelui.

Deodată, la o cotitură a drumului, chiar în fața carului regesc, se ivi silueta unui bătrîn, îmbrăcat într-o haină ruptă din piele de căprioară. Părul lung și cărunț, ce-i stătea vîlvoi în cap, precum și barba-i mare îi acopereau trupul pînă la brîu, iar pe chipul lui ars de soare scînteiau doi ochi mari și inteligenți.

Cu un gest poruncitor, bătrînul opri carul regelui. Straja acestuia se năpusti spre bătrîn, dar regele făcu o mișcare cu mîna și oștenii se îndepărtară.

Regele se temea și-l respecta pe bătrînul Na-San, proroc și ghicitor.

— Unde să vă mai lovească — strigă amenințător bătrînul — pe voi, care fără istov săvîrșiți fără-delegi? Capul e bolnav și-n inimă s-a cuibărit durerea... Din tălpi și pînă-n creștet, nimic n-a rămas nevătămat... Răni și pete vineții, răni cu puroi, necurățate, nespălate, neunse cu ulei...

Glasul lui se transformă într-un țipăt isteric și el continuă :

— Ogoarele vă sînt pustii, focul va mistui orașele voastre, iar pămîntul se va prefăce într-un deșert. Unde-au fost o mie de araci de viță de vie vor crește spini și tufe țepoase, brusturi vor crește în palatele regilor, spini în cetăți... Bufnițele și duhurile necurate se vor chema printre ruine... Iată, se va năpusti mînia zeului și focul atotmistuitor o să vă-nghită... O, durere... durere... durere...

Mulțimea amuți, cuprinsă de o spaimă plină de venerație. Regele asculta stingherit, dar străduindu-se să-și păstreze aerul solemn.

„Oare într-adevăr minia zeilor — se gîndea el — se va abate asupra-mi? Cu ce-am greșit în fața lor?”

Deodată, ochii lui întîlniră privirea preotului Kuntinașar ațintită asupra sa. Și regelui i se păru plină de dojană și amenințare.

Privirile li se încrucișară ca niște săbii.

VII. AKSA-GUAM-ITȚA și ATA

De povîrnișul stîncilor era prinsă, lipită parcă, o căsuță de lut, cu acoperișul drept. Ferestruia mică, pătrată, nu avea giurgiuvele. Ușile făcute din scînduri subțiri, prinse în balamale de piele și bătute în cuie de bronz, erau deschise.

În umbra încăperii ședea o bătrînă și torcea. Părul cărunt îi cădea în șuvițe pe chipu-i brăzdat de zbîrcituri adînci și, din cînd în cînd, cu mîna-i osoasă, femeia își îndepărta lațele din fața ochilor duși în fundul capului. Nasul lung aproape se unea cu bărbia ascuțită și proeminentă.

Dinaintea ei, jos pe pămînt, stătea o fetiță drăgălașă și firavă, care, în joacă, muta de colo-colo niște pietricele cu mînuțele-i murdare. Copila se uită spre bătrînă :

— Hai, bunico, mai departe !

— Mai departe ? Da... dar despre ce vorbeam eu oare ? molfăi bătrîna, innodînd firul rupt al caierului.

— Despre Veacul de Aur ! Ce, ai și uitat, bunico ? !

— Da, da... Așa-i, despre Veacul de Aur. Va să zică, cum îți spuneam, asta a fost demult, tare demult...

— Și totul, totul era de aur ? Și piinea ? Și pietrele. Și merele ?

— Nu... Vremurile au fost de aur... căci oamenii trăiau fericiți așa cum trăiesc zeii în cer. Nu erau nici regi, nici sclavi, nici săraci, nici bogați. Zeul soarelui încălzea, mângiind și alintînd oamenii ca pe copiii lui iubiți. Din ramuri verzi, ei își făceau briie și împleteau cununi să-și încingă fruntea, și umblau așa, liberi și fericiți, în mijlocul grădinilor care tot anul rodeau poame dulci. Izvoare limpezi le potoleau setea și oamenii se nășteau în mijlocul florilor și se desfătau gustînd viața pînă la adînci bătrînețe și-apoi adormeau liniștiți pentru vecie, înconjurați de copii, nepoți și strănepoți. Și moartea le era ușoară, simplă și tihnită, ca și apusul soarelui...

— Și-apoi ?

— Apoi oamenii au păcătuit și zeii s-au miniat foarte...

— Și cum au păcătuit ?

— Au vrut să fie deopotrivă cu zeii și să știe tot.

— Și zeii le-au luat Veacul de Aur ?

Se auziră pași.

Aksa-Guam-Itța, fiul preotului Șișen-Itța, se apropia de casă. Purta o tunică neagră de mătase, brodată pe poale cu izvoade de aur, și era încălțat cu sandale ușoare, de culoare galben- deschis. Sălta fetița în brațe, dar ea, rîzînd, i se smulse din mîini.

— Bună ziua, bunico ! spuse Aksa-Guam, lăsînd copila jos. Ata e acasă ?

— E la lucru, o să vină îndată.

— Cum, lucrează și azi ?

— Noi n-avem sărbătoare...

— Dar bătrînul Guamf ?

— E în casă.

Aksa intră înăuntru. Locuința avea o singură încăpere, proaspăt văruiată și despărțită printr-o perdea de pînză țesută în casă și brodată cu flori mărunte. O masă de lemn grosolan cioplită, cîteva bănci și un dulăpior cu vase de lut alcătuiau tot mobilierul. Într-un colț se afla o rișniță pentru măcinat grăunțe : era făcută dintr-un cub de piatră, iar deasupra un cilindru tot de piatră cu două

mînere. Alături stătea o piuă mare de piatră, cu un pisălog pentru stors uleiul. Într-alt ungher, pe un postament de marmură, odihnea o statueta mică a zeului soarelui, o minunată sculptură, pe care Adișirna-Guanci o făurise încă pe cînd era copil.

Bunicul Guamf, pleșuv și cu barba căruntă, ședea pe o laviță lingă fereastră și meșterea lațuri pentru prins păsări. Cînd intră Aksa-Guam, el se sculă în picioare și ridică brațul în semn de salut.

— Stai jos, stai jos, bunicule Guamf. Te felicit cu prilejul sărbătorii! De ce nu te-ai dus în întîmpinarea soarelui?

— Nu-i de mine! Bătrîn cum sînt, m-ar fi strivit acolo. Mi-ajunge. Vreme de șaizeci de ani încheiați mi-am făcut veleatul în minele umede, și asta nu-i glumă. Iar soarele l-am întîmpinat și aici așa cum se cuvine. Fie slăvit că nu se dă în lături să ne trimită și nouă, bieți sclavi, lumina lui!

— Dar Adișirna-Guanci unde-i?

— Lucrează mereu în Grădinile de Aur.

— Se zice că a făurit lucruri uimitoare.

— Și ce folos are el din toate astea? Unul singur doar: că nu e bătut cu vergile. Uite la mine ce urme mi-au lăsat pe spinare bicele cu șapte cozi! Iar cînd o îmbătrîni, atunci și el, ca și mine, o să prindă păsări ca să nu moară de foame.

— Ascultă, Guamf, tu nu te-ai gîndit c-ar putea fi și altfel?

— Adică cum, altfel?

— Orice răbdare are un sfîrșit. Voi sînteți milioane...

— Ia te uită unde bați! Adică să ne răzvrătim? Am mai încercat. Și ne-am răzvrătit. Și ce-a ieșit din asta? Noi n-avem decît lopeți și hîrlețe, iar ei au săbii și lănci ascuțite...

— Dar dacă...

Pe neașteptate, bătrînul Guamf se aprinse:

— Dar dacă... dar dacă... Dă-mi pace! Nu-mi mai scormoni vechile răni! Lasă să mă doară așa, ca de obicei.

Aksa-Guam își plecă tăcut capul în piept și căzu pe gânduri.

— Ei, am plecat — zise el, ridicîndu-se. Pesemne am s-o întîlnesc pe Ata în drum... Rămîi cu bine, bătrîne !

— Să te ocrotească prealuminosul zeu !

Aksa-Guam nu apucă să iasă din casă, că afară se auziră glasuri străine și atunci el se opri în loc. Privind pe fereastră, văzu în curte doi oameni îmbrăcați în veșmîntul slujitorilor templului. Aksa-Guam nu voia ca ei să-l vadă aici.

— Bătrina moașă Țalna, locuiește aici ? întrebă ei.

— Aici — răspunse Țalna, seăpînd de frică fuiorul. Eu sînt Țalna.

— În numele soarelui îți poruncesc să vii azi, după ce asfințește soarele, la porțile sfîntului templu. Îți vom ieși în întîmpinare acolo și-apoi te vom duce mai departe.

— Am înțeles... — și Țalna se închină pînă la pămînt. Dar îmi iau inima în dinți și vă întreb : e o naștere ?

— Acolo vei afla.

Și slujitorii templului se îndepărtară.

Aksa-Guam ieși din casă și porni pe drumul alb ce scînteia în soare. Arșița era oarecum molcomită de umbra palmierilor și a platanilor.

În dreapta, la poalele munților, se aflau minele de unde se scoteau minereurile. Iar în stînga, pînă la țarmul oceanului, atît cît puteai cuprinde cu ochii, se întindeau așezările locuite de cei ce trudeau în mină. Căsuțe mici, sărăcăcioase, din lut, stăteau lipite una de alta, ca o turmă speriată.

În curțile înguste și pline de gunoaie se jucau copii goi și murdari.

Cu toate că era sărbătoare, în mine oamenii lucrău.

Aksa-Guam coborî în prima mină.

Veșmîntul lui negru de preot, cu discul soarelui brodat pe piept, îi deschidea toate porțile.

Supraveghetorul își plecă fruntea și ridică brațul în semn de respect.

Aksa-Guam dădu grăbit din cap și se înfundă în labirintul galeriilor ale căror bolți erau întărite cu birne groase și înclinate. Pe alocuri se zăreau licărind opaițe cu ulei. Pretutindeni stăruia o căldură înăbușitoare.

Din cauza opaițelor, gazele emanate explodaseră de multe ori în aceste mine. Uneori se întâmplau și prăbușiri. Minerii mureau cu sutele, dar nimeni nu se sinchisea de lucrul acesta, deoarece erau destui la număr. Dacă mina conținea minereu din belșug, atunci, la locul unde se produsese catastrofa, se făceau săpături și astfel muncitorii îngropați de vii ieșeau din mormîntul lor. Dacă însă stratul de minereu era subțire sau lucrările pentru înlăturarea avariilor cereau prea mult timp, în cazul acesta oamenii erau pur și simplu lăsați la voia întâmplării, împreună cu sclavii îngropați acolo, și mina urma să fie săpată în altă parte.

Cu cît Aksa-Guam înainta mai mult, cu atît galeriile erau mai joase. Acum se vedea nevoit să meargă încovoiat.

În calea lui întâlnea sclavi care mergeau în patru labe, înhămați la albiile de bronz, pline cu minereu. Pe unii dintre ei, Aksa-Guam îi saluta dînd din cap și le spunea încetișor :

— După schimbul de noapte... în minele vechi...
Mina se îngusta din ce în ce.

Aici, cei ce scoteau minereul stăteau într-o rînă, spărgînd stîncă cu tîrnăcoape de bronz.

Aplecîndu-se spre unul din mineri, Aksa-Guam îi șopti :

— Spune-le la ai tăi... că astăzi, după schimbul de noapte... în minele vechi...

— O să venim — răspunse minerul și își șterse fața de nădușeala ce-i curgea șiroaie și îi împăienjenea vederea.

Aksa-Guam ieși din mină și trase cu nesaț aer în piept.

Mai departe începeau cîmpiile, unde luni de-a rîndul se prăsea minereul. Grămezi întregi, în formă de piramidă, se înălțau jur împrejur, fumegînd. La picioarele lor, sclavii ațîtau focul zi și noapte.

Aksa-Guam le spuse aceleași cuvinte și porni mai departe.

Soarele dogorea tot mai aprig. Drumul se întindea ca o săgeată printre piramidele fumegînde. Aici, răsufierea devenea tare anevoioasă. Aksa-Guam, cu toată oboseala ce simțea, grăbi pasul.

În sfîrșit, mormanele de minereu ars se isprăviră. Începea cîmpul unde minereul era măcinat și cernut prin site de bronz.

Mai departe se înălțau zidurile de piatră, deasupra cărora se ridicau nori groși de fum. Aici se aflau cuptoarele în care se topea minereul.

Alături se întindea un zid și mai înalt, care înconjura o sumedenie de clădiri — un adevărat oraș — unde minereul curățat se transforma din aramă și cositor într-un aliaj: bronzul. Tot aici se făureau și armele de bronz. Nimeni n-avea voie să pună piciorul în aste locuri, în afară de preotul care supraveghea lucrările. Sclavii își aveau locuința în preajma acestor clădiri și nu li se îngăduia să iasă dincolo de ziduri, care erau păzite de străjeri.

Ata lucra la cuptoarele de topit, cărînd în spate coșuri cu zgură.

Aksa-Guam se opri în poartă. Un convoi lung de care, încărcate cu minereu, tocmai ieșea, în vreme ce un altul se întorcea ușurat de povară. Sclavii biciuiau măgarii, iar supraveghetorii biciuiau sclavii. Drumul era un adevărat furnicar. Ca un șuvoi nesfîrșit, se scurgeau șiruri de măgari încărcăți cu samare, cai, cămile și elefanți. Șuieratul bicelor se contopea cu răgetele animalelor și cu strigătele scurte ale sclavilor.

Femeile își purtau copiii în spate, așezați în coșuri împletite.

Dincolo de zid răsună o trompetă de bronz, și sclavii începură să iasă pe poartă.

Aksa-Guam se dădu la o parte urcîndu-se pe un morman de zgură

— Ata !

Una din sclave se întoarse. Ochii ei negri și migdalați scinteară de fericire.

Aksa-Guam lăsă drumul și porni în sus, pe cărarea de munte.

Ata, sora lui Adișirna-Guanci, îl urmă la oarcă care distanță. În spatele ei se auziră glume și ocări venite din rîndurile sclavilor :

— Țin-te, țin-te după el ! O să te ia de nevastă, să trăiești la palat !

— Ptiu, că nu le mai ajung haremurile, acum se iau și de sclave ! spuse cu răutate un sclav negru și amenință cu pumnul perechea care se îndepărta.

Ata îl ajunsese pe Aksa-Guam acolo unde cărarea, cotînd, îi ascundea de privirile celor ce mergeau pe drumul mare.

Aksa-Guam întinse brațele spre Ata.

— Nu, nu-mi lua mîinile, sînt murdare... Îndată o să mă spăl la izvor — zise ea, îmbujorată de stîciune.

Aksa-Guam o cuprinse pe după umeri și o sărută pe frunte.

— De ce nu ești la sărbătoare ? întrebă Ata, spălîndu-și mîinile în izvorul de munte.

Stropii auriți de soare cădeau pe pielea ei brună. Și cu o grație firească, fata își întinse mîinile spre șuvoiul de apă cristalină care cădea de sus.

Aksa-Guam o privea cu dragoste și admirație.

Era la fel de bine făcută ca și Adișirna-Guanci. Purta aceeași cămașă scurtă, neagră și încinsă cu o cingătoare de piele. Astfel îmbrăcată, părea fratele lui mai mic. Numai o coadă grea, strînsă într-un coc la ceafă, ce-i alungea și mai mult capul ei lunguiet, de atlantă, precum și conturul sînilor de fecioară dovedeau că nu e băiat.

După ce se spălă, fata rupse o floare de măceș și și-o prinse în păr.

— Acum, da... — rosti Ata și-i întinse ea singură mîna lui Aksa-Guam.

Preotul i-o strînse cu căldură și, mîna în mîna, porniră în umbra deasă a crîngului de lauri, îndreptîndu-se spre locul unde dintr-o crăpătură a stîncii ieșea un izvor de munte.

Aici se așezară.

În aer plutea miros de pelin și de ierburi amare de munte. De undeva, o boare aducea mireasma portocalilor înfloriți. Jos, pe drum, răsunau voci omenești. Mai departe se zărea o fișie de ocean ce se încălzea sub soarele de amiază. Iar sus, deasupra lor, se întindea cîmpul zeului războiului. Din cînd în cînd se auzeau de acolo bubuiturile ca de tunet ale trompetelor de bronz și strigătele mulțimii.

Dar în crîng era pace. Numai corul răsunător al greierilor stăruia în văzduh. Zgomotul acesta monoton se contopea cu liniștea din jur. Și astfel se părea că liniștea răsună.

— De ce nu ești la serbare? zîmbi fata șăgalnic, repetînd întrebarea. Ținea în mîna o creangă de laur și rupea încet frunzele una cîte una.

— Pentru că sînt aici — răspunse el, cu același zîmbet șiret.

— Dar dacă acolo se va băga de seamă lipsa ta?

— Ei, și ce? Tata o să se-nfurie și cu asta s-a isprăvit. Ajunge c-am fost în întîmpinarea soarelui. Și, la urma urmei, toate lucrurile astea sînt tare plicticoase. Soldații noștri îi vor uimi pe oaspeții veniți de peste țări și mări cu armurile lor de bronz șlefuit, trompetele or să urle așa de tare, încît caii or să se ridice în două picioare și-apoi or să se lase în genunchi. De bună seamă, este o priveliște măreață, nu zic ba, dar eu am văzut-o de nenumărate ori. Pe lume sînt lucruri mult mai frumoase... Și îi aruncă fetei o privire plină de duioșie.

— Și mai tîrziu ce-o să fie? întrebă Ata, plecîndu-și genele lungi, care-i așterneau sub ochi umbre albastrii. Ce-o să fie mai tîrziu?

— Mai tîrziu încep jocurile războinice. Apoi, noaptea, la lumina torțelor, are loc ceremonialul

prezentării darurilor. Ce-i drept, asta e mai interesant. Se spune că oamenii cu chipul alb, îmbrăcați în veșminte de piele, au adus din țările de miazănoapte un urs alb viu și nu știu ce fel de fiară ce seamănă cu un pește, dar are capul rotund și niște înotătoare foarte puternice. Se zice că peștele ăsta trăiește tocmai la capătul lumii, unde apa, din cauza frigului, se face tare ca cristalul.

Ata îl asculta cu o curiozitate copilărească, cu ochii larg deschiși.

— Și unde sînt animalele astea ?

— Au murit de căldură.

— Săracele ! Ei, și mai încolo, ce-o să fie ?

— Pe urmă, regele nostru va dăruia oaspeților țesături scumpe, parfumuri rare pregătite din rășină frumos mirositoare, rădăcini și nectar de flori, vinuri, aur, pietre prețioase, tot ce face bogăția țării noastre, tot, în afară de armele de bronz.

— Sora ta e și ea la sărbătoare ? îl întrebă Ata pe neașteptate. Doar acum e regină !

Aksa-Guam se încruntă :

— Nu, ea nu-i regină, o să fie în haremul regelui. Tatăl meu, Șışen-Itța, este nespus de fericit de „cinstea“ ce i-a fost acordată... Biata mea surioară... Vai, cum a mai plîns în hohote ! Ea îl urăște pe rege... Dar eu n-am să îngădui așa ceva... Și Aksa-Guam amenință cu pumnul strîns. Și-acum ajunge cît am vorbit despre asta ! Spune-mi ceva despre tine. De ce te-au dat la munca asta așa de grea ? Te-am întrebat de mai multe ori.

— Lasă-mă ! Oare nu-i totuna ?

— Nu, de data asta trebuie să-mi răspunzi, altfel o să mă port cu tine așa cum te porți cu o sclavă.

Și, luînd crenguța de laur din mîinile ei, începu în glumă s-o lovească peste umeri.

— Vorbește, vorbește odată !

— Ei, atunci ascultă, dacă ții atît de mult. Am slujit în casa preotului Kuntinașar. Odată, într-o

seară, pe cînd îi aduceam pentru noapte o băutură răcoritoare, el mi-a zis: „Îmi plăci, Ata, și vreau să te am în haremul meu.“ „Iar tu nu-mi plăci, Kuntinașar, și nu vreau să fiu în haremul tău“, i-am răspuns eu.

— Așa i-ai spus? exclamă entuziasmat Aksa-Guam, bătînd din palme.

— Da, chiar așa.

— Și el?

— El a zîmbit, socotind pesemne că este un răspuns de fetiță, care vorbește fără să ia prea bine aminte la ce i se spune. „Nu uita că tu mi-ești sclavă, iar eu îți sînt stăpîn. Vino la mine!“

Eu nu m-am clintit din loc. Atunci Kuntinașar s-a ridicat și s-a apropiat de mine. Dintr-o săritură m-am ferit din calea sa și am înșfăcat pumnalul pe care-l avea la căpătii. Grozav s-a mai speriat și pe dată l-a cuprins furia! „Șarpe!“ a răcnit el cu glas răgușit și a chemat sclavul care stătea în dosul ușii: „S-o trimiți de îndată la munca, grea din Orașul Negru...“ Asta-i tot.

— Ce curaj! exclamă Aksa-Guam. Ar fi putut să te ucidă cu pumnalul acela! Și, zîbind, adăugă: Da, Kuntinașar n-are noroc. Fratele tău îl face să pălească de invidie, iar tu... Ascultă, Ata, lucrurile nu pot să mai meargă așa, trebuie să schimbăm toate astea. Tu știi că eu te iubesc și că pentru mine nu ești o sclavă. Tatăl meu nu se va învoi niciodată să ne dea consimțămîntul, căci este împotriva legilor. Dar noi vom schimba legile. Vom ara toată Atlantida cu plug de bronz.

— Știu prea bine că n-am să fiu niciodată soția ta. Nici nu mi-a trecut vreodată prin cap una ca asta. Dragostea ta îmi ajunge.

— Eu însă vreau să-mi fii soție, și nu numai atît. Dragostea mea pentru tine mi-a deschis ochii și am văzut toate grozăviile sclaviei, iar soarta nefericită a surorii mele mi-a arătat toată grozăvia samavolniciei regești. Și-am văzut un ocean nesfîrșit de suferințe ale sclavilor, și suferințele lor înăbușite mă urmăresc pas cu pas și-mi otrăvesc

viața. Mi se pare că pentru fiecare din ei sufletul tău geme. Vreau să le dau libertatea, vreau să-ți dau și libertatea, iată ce vreau eu...

Ata îl privea cu ochii larg deschiși, în care licărea spaima.

Dar Aksa-Guam n-o mai vedea. El vorbea de parcă ar fi fost cuprins de delir :

— Am stat de vorbă cu Adișirna și i-am propus să participe la răscoala sclavilor, care e în pregătire. El însă umblă cu capul în nori. Este prea artist ca să se poată gândi la asta. Dar ni se va alătura și el, ai să vezi. Avem negreșit nevoie de ajutorul lui. De mai multă vreme printre sclavi domnește mare fierbere... Eu o să fiu în fruntea răsculaților. Eu singur o să-i duc pe Dealul Sfânt. Vom pune mâna pe arsenal și ne vom încrucișa săbiile cu soldații regelui. Și noi vom birui, fiindcă dreptatea este de partea noastră.

Chiar în aceeași clipă, o ușoară zguduitură ondulatorie subterană făcu pământul să se legene.

Ata se clătină și fața-i deveni albă :

— Ce-i asta ?

— Nu va rămîne piatră pe piatră, iar după aceea vom făuri o Atlantidă nouă, liberă, unde nu vor fi nici sclavi, nici regi, ci numai bucuria muncii libere. Și iarăși va începe Veacul de Aur.

O nouă zguduitură, de data asta mai puternică, îl făcu pe Aksa-Guam să revină la realitate. Frunzele copacilor foșniră, o piatră ce se afla chiar la poalele stîncii se desprinsese și se rostogoli la vale, lovindu-se de pietre, iar zgomotul ei se pierdea din ce în ce.

— Nu știu de ce zguduirile astea au început să fie tot mai dese.

Văzînd fața palidă de spaimă a fetei, el se strădui s-o liniștească printr-o glumă :

— Vezi, Ata, însuși pământul se cutremură în fața crimelor săvîrșite de preoți și de rege.

Dar Ata nu zîmbea. Privindu-l cu tristețe pe Aksa-Guam, ea îi șopti încetîșor :

- Să nu faci asta !
- Ți-e frică ?
- Pentru tine...
- Dar ai să fii cu noi, Ata ?
- Am să-mi dau viața pentru tine...

VIII. ÎN CERCUL MAGIC

În încăpere se adunaseră preoții Kuntinașar, Zanuțiram, Anuguan, Agușatța și Nughi-Esttak.

— Iată-l și pe Elizair ! spuse Kuntinașar. Lipsește doar Kelețu-Așinațak.

— Ca de obicei, el stă în cumpănă. Înadins am ținut să ne adunăm la miezul zilei, atunci când regele și toată curtea lui se pregătește de odihnă. Însă Kelețu-Așinațak va veni negreșit să-și ia horoscopul pe care i l-am făcut — spuse Elizair.

— Și desigur că steaua lui răsare ?

— De bună seamă, așa după cum steaua regelui Guan-Atagueragan apune.

— E bine să știi să poruncești stelelor ! rosti zîmbind Kuntinașar.

— Nu rîde ! Stelele nu mint ! se supără astrologul.

— Asta ar mai lipsi, să mai mintă și stelele ! Mint numai oamenii... Dar hai să nu ne mai certăm. Anuguan, ai pregătit-o bine pe bătrînă ?

— Țalna te înțelege din cîteva cuvinte. E o bătrînă tare vicleană. Trebuie să-i dăm vreo două discuri solare¹, să-i mai încălzească oasele babei !

¹ Monedele atlantiilor aveau pe o parte discul soarelui, iar pe cealaltă capul regelui, din care pricină atlantiile numeau monedele de aur „discul soarelui“. — Larison.

Ușa se deschise și în încăperă intră fratele regelui Atlantidei — Kelețu-Așinațak — rege al Atțorului, întovărășit de preotul Șitta.

Preoții se sculară în picioare și ridicară brațele în semni de binecuvîntare și salut.

— Fie ca lumina măreției tale să cadă asupra noastră — spuse Kuntinașar.

— Și vouă salutul meu. Ei, ce spune horoscopul meu, Elizair? Bine? Totul merge bine?

Kelețu-Așinațak era miop, așa că privea cu ochii mijiți și cu capul dat puțin pe spate. Mîinile lui mici și slabe se agitau veșnic și mereu răsuceau bărbuța-i roșcată. Numai la mari solemnități își stăpînea aceste ticuri care, vezi bine, nu cadrau cu măreția unui rege.

— Slavă soarelui! Mărite rege, horoscopul tău este minunat. Stelele îți sînt prielnice. Dă-mi voie să ți-l citesc.

Și Elizair începu să citească cu glas cîntat:

— „Marelui, slăvitului, puternicului stăpîn al Atțorului...”

— Nu-i nevoie, nu-i nevoie! și Kelețu prinse să dea din mîinile-i firave. Spune ce-i principal, da... Ce-i principal; și spune așa, cu cuvintele tale. Da, da...

— Steaua ta, mărite rege, în timp ce răsărea, a luminat mai puternic decît toate celelalte și a tăiat drumul stelei lui Guan-Atagueragan, de trei ori măritul rege al Atlantidei. Și razele stelei lui s-au mistuit în razele stelei stăpînului Atțorului.

Kelețu-Așinațak era tulburat, fericit și totodată speriat.

— Ce-nseamnă asta? Ce-nseamnă asta? întrebă el, plimbîndu-și asupra preoților privirea fixă a ochilor săi miopi și ciupindu-se grăbit de bărbuța-i roșcată.

— Mărite rege — începu preotul Anuguan — ca să-ți putem răspunde la această întrebare, am cercetat toate tăblițele de bronz din arhiva statului, începînd din ziua cînd s-a născut măria-ta.

Și iată ce am aflat : regele legitim al Atlantidei ești tu.

— Eu ? Cum vine asta ? Doar eu sint cel mai mic ! Deși ne-am născut gemeni.

— Tu ești cel mai mare, mărite rege ! Și despre aceasta grăiesc nu numai tăblițele noastre.

Anuguan se apropie de perete, deschise o ușiță tainică și-o lăsă pe Țalna să intre.

— Iată moașa care a fost de față la nașterea ta și a regescului tău frate. Vorbește, bătrîno, cine s-a născut primul, regele Kelețu-Așinațak sau Guan-Atagueragan ?

— Cel dintîi a venit pe lume regele Kelețu-Așinațak. Și eu am băgat bine de seamă că primul născut avea pe umărul drept o aluniță mare.

— Aluniță ? Da, eu am o aluniță mare pe umărul drept.

— Apoi s-a născut Guan-Atagueragan. Și după ce pruncii au fost îmbăiați și duși în fața părintelui lor, de trei ori măritul rege Atagueragan-Kukulikan, el a spus, arătîndu-l pe Guan : „Iată primul meu născut și urmașul meu !“

— Dar de ce ? De ce ? izbucni supărat Kelețu-Așinațak.

— Nu te minia, mărite rege ! Părintelui tău nu i-a plăcut culoarea părului tău, și-apoi zicea că semenii la chip cu o oaie. Și mai spunea că te-ai născut prea slab și se temea că ai să mori sau ai să fii un rege pipernicit.

— Un rege pipernicit ? Cum ? Așa a zis ?

— Sau un bărbat pipernicit, nu-mi mai aduc bine aminte...

— Nu mai am nevoie de tine, Țalna — spuse Kuntinașar.

Și Țalna, ploconindu-se adînc, plecă.

Preoții rămaseră într-o tăcere plină de așteptare. Kelețu-Așinațak stătea dus pe gînduri, ciupindu-și barba. În sfîrșit, Anuguan rupse tăcerea :

— Mărite rege, eu sint păstrătorul legilor și socotesc că, în numele sacrelor legi, tu trebuie să-ți recapeți drepturile.

În ochii mici și miopi ai lui Kelețu sclipi bucuria și el începu să dea speriat din mâinile-i firave :

— Ce spui !... Ce spui !... Da' ce se face fratele meu ?

— O să-i cerem să-ți dea locul de bunăvoie, iar de nu va vroi, atunci...

— De bună seamă că nu va vroi ! De bună seamă ! Să fie rege atîția ani și deodată...

— De nu va vroi, tu ai o armată și o flotă. O parte din armata și comandantii de oști ai lui Guan-Atagueragan sînt nemulțumiți de el. Printre regii supuși Atlantidei vei găsi întotdeauna aliați. Noi sîntem cu tine. Tu trebuie să faci un singur lucru : să-ți ceri drepturile. Restul vom face noi... Cu tine și în numele tău.

— Nu știu ce să spun, e atît de neașteptat...

— Îndoielile tale sînt firești, mărite rege — grăi Elizair. Sentimentul de rudă, dragostea de frate... Dar calea noastră pămîntească stă scrisă în stele. Dacă tot mai te-ndoiști, atunci uite ce vom face : folosindu-mă de puterea pe care mi-au hărăzit-o zeii, am să chem umbra tatălui tău. Las' să hotărască el singur soarta tronului.

— Umbra tatălui ? întrebă speriat și cu interes Așinațak.

— Da, umbra părintelui tău !

Și, deschizînd ușa ascunsă în perete, Elizair porunci :

— Intră !

Kelețu-Așinațak păși pragul cu pași nehotărîți. Preoții îl urmară într-o încăpere perfect rotundă, de culoare albastră, cu un tavan în formă de cupolă, ce amintea bolta cerului. Această asemănare o desăvîrșeau stelele de aur aruncate ici-colo pe cupolă. În mijlocul podelei de mozaic siniliu era trasat un cerc cu un pentagon înscris în centru, unde se înălța un tron îngust de bronz, cu discul soarelui prins pe spetează. De o parte și de alta a jîltului regal străjuiau două sfeșnice de bronz, închipuînd doi șerpi încolăciți. Cozile lor răsucite slujeau drept piciorușe. Trei capete de

aur, cu ochii de smarald și gura larg căscată parcă pentru a mușca, se plecau deasupra fitilului arzînd.

— Așază-te ! zise poruncitor Elizair.

Kelețu-Așinațak păși speriat peste cerc și sui treptele tronului.

— Îndată va fi smuls vălul vremii.

Și Elizair, ridicînd brațele, prinse a rostit cu glas solemn și trăgănat următoarele vrăji :

— AȚAN, ȚITA, ATÎȚ, NAȚA.

La fiecare cuvînt al lui, lumina torțelor tremura, iar în cele din urmă se stinse cu totul. Încăperea se cufundă într-o beznă de nepătruns.

Din pricina încordării nervoase, Kelețu-Așinațak simți că-i țiuie urechile, iar în fața ochilor începură să i se rotească cercuri verzi.

Tăcerea aceasta apăsătoare părea a fi fără sfîrșit.

Deodată, în depărtare, se auziră sunete duioase de flaut. Și în aceeași clipă, pe perete se aprinse o lumină albăstruie închipuind un șarpe.

Jivina strălucitoare se mișca neconținut, cînd aprinzîndu-se mai tare, cînd mai slab. Mișcările ei și intensitatea luminii erau indisolubil legate de sunetele flautului. Cînd melodia răsuna mai puternic și ritmul se întetea, năpîrca se răsucea mai repede și strălucea mai tare. Cînd, dimpotrivă, cîntecul se domolea, stingîndu-se aproape cu totul, lumina pălea și ea își încetineea mișcările. Melodia monotonă era alcătuită numai din cinci note care se repetau într-una.

Această melopee, precum și jocul de lumini îl hipnotizau pe Kelețu, căruia îi era cu neputință să-și dea seama dacă într-adevăr vede sunetele luminoase sau aude jocul luminii.

Deodată se aprinse un al doilea șarpe și se auzi un al doilea flaut. Apoi al treilea, al patrulea și mereu-mereu alte sunete, iar șerpii aceștia strălucitori alergau unul după altul, își împleteau trupurile, apoi se despărteau. Treptat, unii dintre ei alcătuiră un cerc luminos. Atunci jivinele încetară să se mai miște și o dată cu ele amuțiră și flautele. Cercul acela, răspîndea o lumină fosfo-

rescentă. Apoi deodată începu să se adîncească și se transformă într-o fereastră rotundă, dincolo de care se zărea un spațiu pustiu, învăluit într-o ceață ușoară.

În fața lui Kelețu-Așinațak, care încremenise de uimire, se ivi, după cum i se păru lui, umbra tatălui său. Fantoma ridică mîna spre Kelețu și în încăpere răsună limpede un glas:

— Kelețu-Așinațak! Tronul Atlantidei te așteaptă pe tine...

Totul se cufundă în beznă. Kelețu scoase un țipăt și-și pierdu cunoștința. Preoții îl transportară în camera vecină și-l readuseră în simțiri.

— De trei ori mărite rege al Atlantidei! i se adresă solemn Kuntinașar.

— Nu sînt încă regele Atlantidei! răspunse cu glas slab și cu privirea rătăcită Kelețu.

— Pentru noi ești rege! Umbra tatălui tău te-a înălțat pe tron.

— Da, dar umbra tatălui a spus: „Tronul te așteaptă...” Poate că după moartea fratelui meu?

Kuntinașar aruncă o privire înciudată spre Elizair.

— Răspunsul părintelui tău este cum nu se poate mai limpede: „Tronul te așteaptă”. Înseamnă că nu trebuie să mai zăbovești — spuse Elizair.

— Da, da, bine, o să mă mai gîndesc... Sînt prea obosit acum. Am să vă dau răspunsul... Da... Șitța, însoțește-mă!

Și, sprijinindu-se de brațul preotului, Kelețu-Așinațak se îndepărtă.

— N-ai putut să faci umbra să vorbească altfel! „Tronul te așteaptă!” Ar fi trebuit să spui: „Kelețu, îți poruncesc să iei cu forța tronul lui Guan. Tu ești moștenitorul legitim al tronului!” Sau ceva asemănător — se supără Kuntinașar. Strașnic obicei aveți voi, magicienii, să vorbiți încîlcit, în enigme! Poftim, acum ai încurcat lucrurile!

— Cine-l știa! răspunse necăjit Elizair. Astuia trebuie să-i mesteci și să-i bagi în gură...

— Ca rege, n-ar fi rău... Un rege tocmai așa cum scrie la carte — făcu Zanuțiram — și foarte bun pentru noi !

— Bun pentru noi o să fie când va fi rege, dar cum să-l facem rege ?

— Trebuie s-o luăm pe alt drum — vorbi Anuguan. Eu știu, după cum știți și voi, că se pregătește o răscoală a sclavilor. În fruntea lor se află Aksa-Guam Itța, fiul lui Șișen-Itța, ciinele credincios al regelui ! Ca să vezi de ce-i în stare tinerețea ! Zice-se că s-a îndrăgostit de o sclavă și acum vrea să răstoarne întreaga Atlantidă ! Uite, de acest Aksa-Guam ne vom folosi noi. Dacă răscoala va fi condusă de o mină pricepută, el îl va putea omorî pe Guan-Atagueragan. E tocmai ce ne trebuie nouă. Cu sclavii, ne răfuim noi repede și punem pe tron oaia asta din Atțor. În felul acesta vom fi stăpînii Atlantidei. Iar dacă răscoala va da greș și capul lui Guan-Atagueragan va rămîne pe umeri, atunci va zbura căpățîna lui Aksa-Guam și nici tatălui său nu-i va fi prea moale. Noi însă vom sta deoparte.

— Iată adevăratul diplomat al Atlantidei ! Păzitorul legilor și sprijinitorul răscoalei sclavilor ! spuse rîzînd Kuntinașar.

O ușoară zguduitură subterană ondulatorie îi zvîrli pe toți spre stînga. Undeva se auzi zgomo-tul tencuielii ce cădea.

— Zguduiturile astea subterane încep să mă neliniștească.

— Fleacuri ! spuse nepăsător Kuntinașar.

— Da, dar vezi că nu întotdeauna fleacurile acestea se sfîrșesc cu bine — i-o întoarse Anuguan. Tăblițele noastre pomenesc despre cîteva cutremure cumplite și erupții vulcanice. Uite, asta este piramida care, acum trei mii șapte sute de ani, deși mai tare decît stîncă, a crăpat pînă-n temelii și a fost nevoie să fie rezidită. Ce s-a întîmplat atunci cu palatele și templele ?

— Te pregătești să trăiești trei mii de ani, Anuguan? Eu cred că pentru cît trăim noi, ne-ajunge! Iar mai tîrziu... N-au decît să crape toate piramidele ca o coajă de ou răscopt! Și, căscînd cu poftă, adăugă: Și-acum e vremea să mergem la culcare!

IX. PUIUL DE NĂPÎRCĂ

— E gata!

Adişirna-Guanci puse jos dalta de bronz și ciocanul, apoi, îndepărtîndu-se de statuie, o privi cu ochi cercetători.

În fața lui stătea, parcă vie, Sel, în tunică scurtă, dintr-o țesătură ușoară, și cu lancea în mîna dreaptă, gata să o arunce. Întreaga ei făptură respira avînt. Piciorul drept era scos înainte și puțin îndoit de la genunchi, iar cu mîna stîngă ținea de curea doi ogari cu botul lung și corpul încordat pentru salt. O panglică prinsă pe frunte cu o agrafă în formă de semilună îi strîngea părul fetei. Semiluna era simbolul numelui ei¹.

Adişirna își contempla opera. Așa o văzuse el prima oară pe Sel, într-o pădure, la vînătoare.

Luna plină se ridică deasupra oceanului. O rază lunecă pe fața de marmură a statuii și lui Adişirna i se păru că Sel îi zîmbește. Într-o nestăvilită pornire de dragoste, el se apropie de statuie și sărută buzele-i reci de marmură.

— He-he-he!... Preaslăviți zei! Omul ăsta și-a pierdut mințile!

¹ În limba atlanților Sel înseamnă lună. — Larison.

Rușinat, Adișirna se îndepărtă de statuie și se întoarce. În fața lui stătea bunica sa, doica principesei Sel.

— Ce s-a întâmplat? Spune repede!

Ța începu să caute cu mâinile-i tremurătoare și nevolnice printre cutele îmbrăcăminte, bombănind și oftând. În sfârșit scoase un sul de pânză și i-l dădu lui Adișirna:

— Iacă, citește...

Adișirna i-l smulse din mâini, îl desfăcu și, cuprins de tulburare, începu să citească la lumina lunii. Apoi dădu un strigăt, vîrî mesajul în sîn și fugi cît îl țineau picioarele.

Adișirna-Guanci gonea pe străzile largi, spre Dealul Sfînt. Locuitorii Atlantidei se desfătau în răcoarea nopții. Din mijlocul verdegii întunecate a livezilor răsuna cîntece, flaute și gunguritul kitțarelor¹. Casele erau luminate, iar perdelele trase la o parte, dintre coloane, dezvăluiau privirilor încăperile locuințelor. Atlanții stăteau tolăniți în jurul meselor împodobite cu trandafiri și încărcate cu talere cu mîncare și cupe. Sclavii turnau vin în cupe, și vinul curgea ca o șuviță subțire rubinie din amforele înguste și prelungi. Se auzeau glume și risete.

— ...Bei prea puțin și de-asta ți-e frică de cutremur — auzi Adișirna o frîntură de frază. Trage-i mai virtos și o să te obișnuiești cu zguduirile pămîntului. Pămîntul s-a îmbătat și se clatină. Hai, să bem și noi! Sclavule, toarnă vin!

Adișirna continua să păsească repede. În umbra deasă a crîngului de lauri răsuna un cîntec vesel. O voce de femeie cînta:

Adoarme Atlantida, mîngîiată

De ale lunii raze albăstrii.

La fel ca luna-n noaptea asta fermecată

Să mă săruți și tu, să mă mîngîi.

¹ Kitțara — instrument muzical ce seamănă cu chitarele grecești. — Larison.

Un glas de bărbat îi răspundea :

*Văpăi din ochii tăi să mă îmbie,
De-aprinse sărutări să ne-mbătăm
Și cupe cu licoare rubinie
Pentru iubirea noastră să-nchinăm !*

Apoi amîndouă glasuri se contopiră într-un duet :

*De ce te-ntuneci ? Luna sus veghează,
Iar razele-i în inimă pătrund.
Alungă-n cîntec tot ce te-ntristează
Și soarbe cupa nopții pînă-n fund !*

Se auziră rîsete și zgomote de sărutări.

Adișirna urcă podul suspendat ce se afla lîngă Dealul Sfînt.

— Cine-i ? strigară străjerii.

— Sclavul Adișirna ! Am fost chemat la palatul lui Șișen-Itța, să repar țevile din camera de baie.

Adișirna-Guanci, sculptor și giuvaergiu genial, așa cum se nasc numai o dată în decursul unui mileniu, era nevoit să execute, la cererea preoților și a regelui, lucrări foarte diferite, ca reparatul țevilor de apă și al broaștelor de la uși. Adișirna era cunoscut pe Dealul Sfînt, așa că trecu dincolo de linia interzisă fără să fie oprit.

Pe Dealul Sfînt nu mai domnea aceeași însuflețire ca în oraș. Palatele se aflau departe unul de altul, înconjurate de ziduri înalte.

Tînărul coti pe o alee lăturalnică, străjuită de chiparoși. Copacii crescuseră unul lîngă altul, alcătuiind un zid, din care pricină era aproape beznă. Mirosea a rășină de brad. Drept în fața lui se auzi zgomot de sandale pe nisip. Adișirna se piti între chiparoși.

Mergînd agale și cîntînd încetișor, trecu o santinelă. Cînd pașii se pierdură în depărtare, tînărul o porni din nou la drum. La capătul aleii se

zăreau luminate ferestrele palatului. Adișirna se strecură prin desișul de chiparoși și caută să se apropie pe furiș de palat. Perdelele dintre coloane erau trase. În spatele lor se auzeau glasuri. Pe terasa din fața palatului, lângă una din coloane, ascuns după o tufă de oleandru, stătea sclavul Kuațrom, servitor în casa preotului Șișen-Itța, și trăgea cu urechea.

Adișirna se apropie de el și-l întrebă încet :

— Unde este Aksa-Guam ?

Kuațrom îi făcu semn să tacă, ducându-și palma la gură, și-i arătă perdeaua.

Adișirna ascultă și el glasurile ce veneau dinăuntru. Vorbea preotul Șișen-Itța cu soția lui.

— Rușine, rușine ! Blestemul să cadă asupra capului tău, căci ai născut și ai hrănit la sânul tău un pui de năpîrcă ! Aksa, fiul meu, e un trădător și un vînzător de neam ! El a pus la cale omorîrea regelui, el își petrece timpul în mijlocul sclavilor și pregătește o răscoală. El mi-a pătat numele meu atît de faimos în istoria Atlantidei... Trebuie să plec îndată și să-l vestesc pe rege !

— Dar poate că nu-i totul încă pierdut... Răscoala mai poate fi oprită, planurile lor pot fi împiedicate... Nu te grăbi, te rog, te rog !

Adișirna îl luă repede deoparte pe Kuațrom.

— Un denunț ?

— Un denunț.

— Ascultă, Kuațrom, orice s-ar întîmpla, trebuie să-l oprești pe Șișen-Itța. Trebuie să-l oprești ! Născocoște și tu ceva... Eu n-am timp să mă gîndesc acum la asta... Regele nu trebuie să afle de complot, înțelegi ? Sau, în cel mai rău caz, cu cît o să afle mai tîrziu, cu atît va fi mai bine. Unde-i Aksa-Guam ?

— E la minele vechi, la adunarea secretă a sclavilor.

— Bine ! Va să zică, nu uita ce ți-am spus, Kuațrom !

Adișirna porni grăbit pe aleea de chiparoși.

Adișirna se amestecă și el în mulțimea sclavilor. Aksa-Guam tocmai își sfârșea cuvîntarea. El vorbea de suferințele grele ale sclavilor, despre viața lor, care semăna cu o ocnă veșnică, și îi chema să se răzvrătească, să-și arunce lanțurile, să-l omoare pe rege, să ia puterea în mîinile lor și să fie liberi, așa cum au fost odinioară.

Razele vîi ale lunei se revărsau generoase peste furnicarul de oameni. Sclavii, pe jumătate goi, umpleau groapa uriașă a minelor lăsate în părăsire. Stăteau așezați pe mormane de pietriș, pe bolovani, pe trunchiuri de copaci, pe pietre.

Adișirna cercetă cu luare-aminte mulțimea și dintr-o dată își dădu seama că oamenii nu sînt uniți între ei. Unii îl ascultau atent pe Aksa-Guam, cu gura ușor întredeschisă, încuviințînd din cap, în vreme ce alții stăteau nemișcați și-l priveau plini de neîncredere și dușmănie.

— Moarte sau libertate! strigă Aksa-Guam și coborî de pe stîncă.

În locul său se urcă un sclav, poreclit „Îndîrjitul”. Avea pielea de culoare deschisă și ochii lui cenușii priveau batjocoritor. Un zîmbet răutăcios îi strimba gura.

— Aksa-Guam, fiu de preot, ne-a vorbit despre suferințele noastre. Îi mulțumim că ne-a luminat mintea, căci fără el noi habar n-am fi avut de ele.

În mulțime se auziră rîsete.

— Da' cum s-a născut în sufletul lui o dragoste atît de puternică față de sclavi? Oare nu o dată cu dragostea pentru una din fetele noastre? și el se uită chiorîș la Ata, care stătea alături de Aksa-Guam. Oare ce-o să se întîmple — grăi „Îndîrjitul” către Aksa-Guam — dacă iubirea ta se va stinge într-o bună zi sau Ata te va părăsi? N-o să simți atunci pentru sclavi o ură tot atît de aprigă ca și dragostea? Voi, sclavi

— se adresează el din nou mulțimii — vreți să fiți liberi, și cu ce ați început? V-ați ales un nou rege, pe Aksa-Guam! Dar ce-o să se întâmple dacă el ne va mîna cu biciul, iar apoi va fugi pe Dealul său Sfînt? Sclavii numai ei singuri se pot elibera din sclavie! O răscoală nu este treaba îndrăgostiților în haine cusute cu fir de aur. Asta-i părerea mea — și coborî de pe stîncă.

Mulțimea fu cuprinsă de o adîncă tulburare. Și de-abia acum părea că dă dovadă de o singură voință. Dar această unitate de vederi nu era în favoarea lui Aksa-Guam. Asupra lui se ațintiseră mii de priviri dușmănoase. Lumea își vîntura pumnii deasupra capului.

— Nu-l credeți!

— E trimis de preoți! se auziră strigăte. Luați-l la goană!

Pe stîncă apăru „Chiorul“, căruia un supraveghetor îi scosese ochiul și de atunci rămăsese cu această poreclă. „Chiorul“ închise cu șiretenie singurul său ochi, clătină din cap, apoi își duse degetul arătător la vîrfurile nasului și zise:

— Uite-așa...

Adunarea fu interesată de acest început comic și tăcu.

— „Îndîrjitul“ are dreptate, numai că el privește cu un singur ochi, și chiar cu ochiul cu care eu nu văd...

— Ha! Ha! Ha! răsunară risete în mulțime.

— Iar eu am să privesc acum cu alt ochi, cu al de văd... Spuneți-mi, rogu-vă, cu mîna pe inimă, dacă voi credeți în izbînda răscoalei, dacă voi credeți că o să fiți liberi și o să biruiți legiunile atlantiților? Nu, de bună seamă că nu credeți, și totuși de răsculat o să ne răsculăm. De ce? Pentru că nu mai putem răbda, pentru că mai rău n-are cum să ne fie. Morții or să aibă pace, iar cei vii — aceeași ocnă. În timpul ăsta vine la noi Aksa-Guam și ne spune: „Eu sînt cu voi și am să v-ajut!“ Ei, și dacă-i așa, e mai bine că-i cu noi decît împotriva noastră. Ce l-a adus în mijlocul

nostru, nu ne interesează. O fată de-a noastră? Așa e, dar toate haremurile sînt pline cu fetele noastre. Poți s-o alegi pe oricare. Și el totuși a venit la noi. Poate că într-adevăr a simțit durerea noastră? Și-atunci ce urmează? Fie că-i dați crezare sau nu, de alungat însă n-avem de ce să-l alungăm... Poate că ne va fi de folos la ceva. N-am dreptate?

Și, apăsîndu-și vîrful nasului cu degetul, cobori de pe stîncă.

Aksa-Guam își șterse fruntea de sudoare. Nu se așteptase ca lucrurile să ia o asemenea întorsătură. Se obișnuise să-i privească pe sclavi ca pe o turmă necuvîntătoare, hăituită și supusă. De ajuns să-i spui un cuvînt bun, să o mîngii pe spinare, ca ea să te urmeze. El a coborît pînă la ei. S-a desfătat atîta vreme gîndindu-se la rolul său de binefăcător și mîntuitor, și, deodată, toți acești oameni adunați aici s-au transformat în judecătorii lui. Cuvinte tăioase, rostite liber, care-l priveau pe el și viața lui personală, un ton batjocoritor, răutăcios... Și simți cum, împotriva voinței lui, îl cuprinde ura și disprețul de veacuri al castei sale față de sclavi...

Sever și mîndru, se urcă pe stîncă.

— Am venit să v-ajut și voi mă judecați. N-am de gînd să vă fiu rege. „Îndîrjitul“ să stea în fruntea răscoalei... Eu...

Deodată mulțimea începu să se agite și se dădu în lături. Prin mijlocul gloatei, îmbrîncind sclavii, își făcu loc grăbit Kuațrom, ducînd în mînă un sac.

— La o parte, la o parte! O veste importantă!

Kuațrom se apropie de stîncă, ridică sacul, îl scutură și din el căzu jos un ghem.

— Ce-i asta? întrebă nedumerit Aksa-Guam, dar deodată păli și, plin de groază, se dădu în lături.

Luminați de razele lunei, îl priveau sticloși ochii tatălui său, preotul Șișen-Itța.

Aksa-Guam se sprijini de stîncă, simțind că-și pierde cunoștința. Ata scoase un strigăt isteric.

— Șișen-Itța a aflat de răscoală și se ducea la rege ca să dea în vileag și să-l vestească — spuse Kuatrom. Adișirna mi-a zis: „Orice s-ar întâmpla, trebuie să-l împedici pe Șișen-Itța să ajungă la rege și să-i destăinuie cele ce-au pus la cale sclavii.“ N-am putut să-l opresc altfel... Mai bine el decît tu. A fost un stăpîn rău... Și pentru ca să nu se afle dintr-o dată cine e cel ucis, i-am tăiat capul și l-am adus în sac... Iată-l... Am făcut precum mi s-a poruncit...

Mulțimea asculta într-o tăcere desăvîrșită aceste cuvinte.

Aksa-Guam se așeză pe o piatră și-și prinse capul în mîini. Ata se strînse speriată lîngă el, neputînd să-și arate pe față durerea.

Cînd prima clipă de groază se risipi, sclavii începură să discute între ei situația creată. De bună seamă, regele va afla negreșit despre răscoala ce se pregătea. Tot atît de neînlăturat era și pedeapsa grea pe care o vor primi pentru uneltirile lor. Trebuiau să acționeze de îndată. După discuții îndelungate și aprinse, planul răscoalei fu pus la punct. Se hotărîră să meargă să ia cu asalt Dealul Sfînt. Deodată însă, Adișirna-Guanci se urcă pe stîncă.

— Planul ăsta nu-i bun de nimic — zise el, cu glas hotărît.

— Frate! exclamă Ata.

Aksa-Guam ridică fruntea și-l privi cu nedumerire pe Adișirna.

— Dealul Sfînt este foarte bine întărit dinspre partea canalelor. Podurile pot fi ridicate și-atunci va trebui să umpleți cu trupurile voastre canalele, ca să puteți trece peste ele. Dar după aceea au să vă întîmpine sulile de bronz ale soldaților. Vom porni la asalt numai cu o parte din armata noastră, ca să le înșelăm atenția, forțele principale însă vor porni pe un drum ocolit și vor ataca Dealul Sfînt dinspre munți. Este drumul cel mai scurt, care duce totodată și spre palatul regal. Dar, îna-

inte de toate, trebuie să punem mîna pe arme. Mă gîndesc cum să facem...

— Aşadar, mîine în zori... Nu apucă Adişirna să sfîrşească vorba, că o puternică zguduitură subterană cutremură stîncile şi porni de-a rostogolul prin vale, ca un talaz. Se auzeau pietrele căzînd.

— ...Dacă forţele subpămîntene n-au să ne-o ia înainte şi să năruie ele Dealul Sfînt — adăugă tînărul.

Dar cuvintele lui se pierdură în vuietul mulţimii cuprinse de tulburare. Puhoiul de oameni se puse în mişcare. Sclavii plecau, discutînd cele petrecute.

Aksa-Guam, Ata, Adişirna şi Guamf mergeau pe drum.

— Iartă-mă, Aksa, fără voia mea m-am făcut vinovat de moartea tatălui tău! Am crezut că Kuatrom este mai deştept.

Aksa-Guam se mulţumi să dea posomorît din cap. Ieşiră pe un drum pustiu, lateral. Ata îl apucă de mîna pe Aksa-Guam şi-l strînse cu putere, dorînd să-l mîngîie în durerea lui. Acesta îi răspunse şi el tot printr-o strîngere de mîna.

— Şi tu te-ai alăturat... răscoalei? întrebă Aksa. Ar fi vrut să zică „nouă“, dar după cele spuse de sclavi, nu mai putea rosti lucrul acesta.

— Eu nu cred în izbînda răscoalei — răspunse Adişirna. Scopul urmărit de mine este cu totul personal şi îţi voi vorbi deschis despre el. Scoase din sîn sulul de pînză conţinînd scrisoarea frumoasei Sel şi i-l întinse lui Aksa-Guam.

Acesta citi:

„Tata mă mărită cu regele Aşşur. Curînd va trebui să plec. El a aflat de la un sclav că m-am întîlnit cu tine în Grădinile de Aur şi s-a supărat foarte tare. M-a închis în Cuibul Vulturilor. Sel.“

Aksa-Guam cunoştea Cuibul Vulturilor. Era un fel de închisoare pentru persoanele din casa regală. Un coridor subteran mergea de la palat pînă la munte. În inima muntelui se afla o scară în spirală ce ducea într-o încăpere săpată la o înălţime

amețitoare, alcătuind un fel de balconaș deasupra muntelui drept ca un perete. Să fugi de aici era cu neputință.

— Ca s-ajung la Sel, n-am decît un singur drum: prin palat ! spuse Adișirna.

Amîndoi tăcură, gîndindu-se fiecare la ale sale.

— Renunță ! grăi Guamf către Aksa-Guam.

Ata se mulțumi să strîngă mîna preotului și să-l privească drept în ochi. El oftă și strînse dureros de tare mîna fetei, zicîndu-i cu glas surd :

— Acum e prea tîrziu !

XI. AȚRO-SANU ȘI KRIȚNA

Palatul lui Ațro-Sanu, păstrătorul Supremelor Taine, se înălța singuratic ceva mai departe de templul lui Poseidonis, fiind înconjurat de un zid înalt. Clădirea avea un singur etaj, iar parterul se afla îngropat chiar în pămînt. Sus erau saloanele de primire, împodobite cu o măreție ca de basm. Statuile de aur ale zeilor, mobilierul, trepieduri bătute toate în nestemate îi luau ochii.

Ațro-Sanu se arăta rareori pe-aici. Numai dis-dimîneată, după ce-și petrecea noaptea în fața tăblițelor de bronz, venea cîteodată ca să mai respire o gură de aer proaspăt. Se așeza lîngă balustrada unei terase, închidea ochii și moțăia sau cădea pe gînduri. Sclavul îi aducea gustarea lui simplă de dimîneată : o pîinișoară mică din aluat nedospit, ca doi bulgări turtiți, și o cană cu apă de izvor.

Îndată ce căldura se întetea, Ațro-Sanu cobora în încăperile sale subterane, unde stăruia întotdeauna aceeași temperatură egală și răcoasă. Un bun sistem de ventilație improspăta aerul. Lumina zilei pătrundea răsfrintă de oglinzi șlefuite.

Oglinzile acestea se mișcau după soare. Dar Ațro-Sanu n-avea nevoie de lumina zilei, căci el lucra doar noaptea.

Camerele de jos arătau cu totul altfel decît cele de la etaj. Pereții albi de marmură nu aveau nici un fel de podoabe, iar mobilierul era aproape sărăcăcios, cioplit numai din lemn și reprezentînd strictul necesar : un pat simplu de lemn, acoperit cu două piei de leopard, iar de-a lungul zidurilor, într-un șir nesfîrșit de încăperi, rafturi cu rînduri întregi de tăblițe de bronz. Fiecare raft avea o inscripție făcută pe o plăcuță de bronz, precum și un număr ; plăcuțele, la rîndul lor, erau de asemenea clasificate și numerotate. Numai fișierul acestei biblioteci ocupa o cameră întreagă.

Era noapte. Ațro-Sanu ședea într-un jilț de lemn, în fața unei mese lungi. Lumina unui opaiț aurea tăblițele de bronz, așezate morman pe masă. Cu palma streășină la ochi, spre a se feri de lumină, Ațro-Sanu citea cu luare-aminte. Alături de el ședea tînărul preot Krițna, discipolul său. Pretutindeni stăruia o liniște ciudată. De sus nu pătrundea nici un zgomot. Bătrînul se lăsă pe speteaza jilțului și, cu ochii aproape închiși, rosti liniștit :

— Sărmană Atlantidă !

Krițna nu îndrăzni să tulbure tăcerea.

— Sînt bătrîn... Număr 149 de ani și mi se apropie sfîrșitul — începu Ațro-Sanu, după o pauză îndelungată. Te-am ales pe tine, Krițna, ca să-ți deslușesc Supremele Taine ale Atlantidei. Ești tînăr, mai tînăr decît alții, dar ai fost dăruit cu un spirit puternic și cu o minte neînfricăată. Oare te simți pregătît să afli adevărul ? Ești gata ca în numele acestui adevăr să te desparți de tot ce ai mai scump pe lume ?

— Da, sînt gata — rosti cu hotărîre Krițna.

— Atunci ia aminte : taina supremă stă în aceea că... ea nu există !

Krițna îl privi plin de nedumerire pe preot.

— Pentru norod, ba chiar pentru regi și preoții mai mici în rang, avem la îndemână foarte multe taine. Noi ne pricepem să tămăduim bolnavii, cunoaștem drumul astrilor cerești. Știm chiar când va fi eclipsă de soare sau de lună. Știm să chemăm spiritele morților. Mai dorești ceva? Da, noi stăpânim cunoștințe vaste, dar ele nu cuprind într-însele nimic tainic... Mii de ani am urmărit mersul bolilor omenеști și ne-am însemnat aceste observații. De mii de ori am încercat, întâi pe sclavi bolnavi, puzderie de ierburi, infuzii și tot soiul de amestecuri. Mii de bolnavi au murit din pricina leacurilor noastre, dar datorită unora din ele unii s-au însănătoșit. Noi ne-am scris cu grijă toate acestea, am comparat însemnările și am tras concluziile, și astfel, cînd dibuind și orbecăind, cînd pe calea experienței, ne-am făurit medicina. De ce oare o infuzie din coaja amară a unui copac, pe care-l cunoaștem numai noi, tămăduiește frigurile? Nici noi singuri nu știm de ce. Îi cunoaștem doar puterea de vindecare... Mii de ani am urmărit stelele cerului și ne-am însemnat observațiile. Comparînd aceste observații, am băgat de seamă că multe fenomene cerești se repetă periodic și am învățat să le prezicem din timp... Nu avem alte taine în afară de miile de observații adunate de noi. Dar ele sînt taine, pentru că noi ascundem experiența noastră față de cei neștiutori și numai în asta stă puterea noastră.

— Dar invocarea spiritelor?

— Folosim multe mijloace ca să ne putem păstra învîrîrile și puterea. Cunoșcînd din timp cînd va avea loc o eclipsă de soare, noi spunem că minia zeilor va întuneca lumina soarelui și doar datorită rugăciunilor noastre o vom reda oamenilor. Și mulțumită acestui lucru, îl facem chiar și pe rege să asculte de voința noastră.

— Dar regele nu știe?

— Regele crede în astă taină și este tot atît de superstițios ca și cel din urmă sclav. Educația regilor se află în mîinile noastre... M-ai întrebât despre invocarea spiritelor... Reflectarea unor figuri de ceară cu ajutorul oglinzilor, pe un fond de aburi, precum și niște tuburi acustice... Iată ce sînt vedeniile... Într-o zi am să-ți explic cum se fac.

Krițna era uluit. După o clipă de șovăială, spuse :

— Dar asta-i o minciună !

— Și în ce constă adevărul ? Oare sentimentele înseși nu ne mint ? Și-apoi poporului îi plac minunile și tainele, iar noi i le oferim. Minciună ? Da ! Dar asta ne-a dat putința să ne consacram cu totul științelor și să facem multe descoperiri folositoare pentru popor.

— Atunci de ce n-ați împărtășit aceste cunoștințe și mulțimii ? Și cu ce se-aleg sclavii de pe urma acestor descoperiri atît de folositoare ?

Ațro-Sanu se posomori :

— Sclavii ? Păi cine o să mai lucreze în mine dacă sclavii se vor ocupa de știință ?

Dar pe Krițna răspunsul acesta nu-l mulțumi. Un adevărat vîrtej de idei și îndoieli prinse să i se învîlmășească prin minte. Căutînd să se stăpînească, el întrebă :

— Ei, dar zeii ?

— Zeii nu există.

Krițna simți că i se învîrtește capul. Privindu-l cu coada ochiului, Ațro-Sanu căută să mai îndulcească lovitura :

— Dacă vrei, ei există, numai că nu-s așa cum și-i închipuie regele și sclavii. Soarele este „divin“ datorită puterii sale de a da viață, căldură și lumină. Nici un sclav nu-și îndeplinește îndatoririle cu mai multă conștiinciozitate ca soarele, atunci cînd răsare, se mișcă pe cer și apune. Dar poate oare el să-și micșoreze lumina sau să-și grăbească mersul ?

Soarele nu este un zeu, ci sclavul timpului și al spațiului.

Krițna tăcea cu capul plecat în piept. Chipul îi era palid, iar sprâncenele dese, încruntate. Suprema încordare a gândirii și lupta ce se dădea în sufletul său i se citeau pe față. Ațro-Sanu îl urmărea fără ca tânărul să bage de seamă, așa cum un medic urmărește bolnavul, după ce i-a făcut o operație primejdioasă.

— Krițna, știu că ți-e greu... Îndoielile te sfișie și te vor mai sfișia încă... Dar ai să birui pînă la urmă... Iar cînd furtuna se va potoli în sufletul tău...

Intră un sclav.

Era un lucru neobișnuit. În timpul cînd Ațro-Sanu lucra, nimeni n-avea voie să păsească pragul camerei lui. Preotul își încruntă sprâncenele și bătu nemulțumit cu degetele-i uscate în masă :

— E ceva grabnic ?

Sclavul își îndoi un genunchi :

— De trei ori preaslăvite ! Vestitorul Soarelui și Elizair te roagă să-i primești, căci ce au ei să-ți spună nu suferă zăbavă !

— Dă-le drumul !

Elizair și Vestitorul Soarelui intrară cu capetele plecate. Ațro-Sanu îi binecuvîntă ridicînd mîna.

— Vorbiți...

— De trei ori preaslăvite ! începu Elizair. N-am îndrăznit pînă azi să vin să-ți tulbur pacea... De mult mă neliniștesc niște fenomene ciudate care se petrec în cer. Corpurile cerești parcă și-au schimbat locul. Drumul lor nu mai trece prin punctele fixate de piramidele și instrumentele noastre. Și mă gîndesc : oare nu cumva aceste fenomene vestesc mari nenorociri ? Și iată că a venit și Vestitorul Soarelui și spusele lui îndreptățesc temerile mele.

— Vorbește ! grăi Ațro-Sanu către Vestitorul Soarelui.

— De trei ori preaslăvite, am pornit în obișnuita mea călătorie prin ținuturile noastre, ca să strîng dările și să inspectez focurile, și pretutîndeni ochii

mei au văzut priveriști îngrozitoare. La răsărit și la apus de Atlantida, toate insulele sînt cuprinse de focul vulcanilor. Multe orașe au și pierit din pricina izbucnirilor vulcanice și a cutremurelor. Pămîntul se clatină, casele se prăbușesc și oamenii umblă de colo-colo, ca o turmă de oi speriate.

— Sărmană Atlantidă ! spuse din nou Ațro-Sanu. Ai dreptate, Elizair, observațiile tale sînt legate de începutul unor evenimente triste, despre care vorbește Vestitorul Soarelui. Și totuși ai greșit, Elizair, căci planetele nu s-au mișcat din locul lor și stelele sînt la fel de neclintite ca și înainte.

— Dar cum rămîne cu observațiile mele ? Cercetează tu singur ! Țasta-i adevărul. Am văzut cu ochii mei.

— Și tu te încrezi ochilor tăi ? Apoi, întorcîndu-se spre Krițna, grăi : Iată o minunată pildă a „adevărului“ tău. Ce zici, Elizair, dacă după ce-o să bei o cupă de vin tare, ți se va părea că totul în jur se învîrtește ?

Elizair roși de ciudă.

— Dar eu am fost treaz !

— Nu-i vorba de asta. Ți-nchipui oare că s-au mișcat din loc coloanele sau crezi că vei găsi în mintea ta explicația acestor fenomene ? Și totuși, așa este. Căci nu stelele și-au schimbat locul, ci piramidele, din care pricină vîrful lor și instrumentele tale nu se mai potrivesc cu drumul obișnuit al stelelor.

Elizair era tare îngrijorat :

— Dar piramidele stau nemișcate pe pămînt !

— Dar pămîntul el însuși ?

Elizair începu să înțeleagă.

— N-ar fi mai simplu să socotim că pămîntul este cel ce s-a mișcat din loc, și nicidecum întreaga boltă cerească ? Căci, de fapt, așa și este. Forțele focului subteran au schimbat poziția pămîntului și astfel s-au mișcat din loc și toate punctele tale de observație. Chiar acum am cercetat fenomenele ce s-au petrecut înaintea îngrozitoarelor cutremure

care au zgâlțit Atlantida cu mii de ani în urmă... Atunci s-a întâmplat același lucru. Și tot ca și acum, întâi au început să erupă vulcanii de pe insulele învecinate cu Atlantida. Sînt mai mici decît Atlantida și forțele focului subteran au mai multă putere asupra lor, putînd erupe mai lesne la suprafață! Dar, vai! Cercetările mele mă fac să cred că ne aflăm în pragul unei catastrofe nemaivăzute... Atlantida este condamnată... Cele spuse de Vestitorul Soarelui ne arată, fără urmă de îndoială, că sîntem mai aproape de catastrofă decît am bănuț eu.

Elizair și Vestitorul Soarelui rămaseră muți de uimire. Numai Krițna nu-și trăda emoțiile, deoarece „forțele subterane” clocoteau în sufletul lui.

— Convocați pentru mîine Consiliul Suprem... Dacă sîntem neputincioși să preîntîmpinăm această năpastă, să ne îngrijim cel puțin de salvare. Krițna, vestește la palat convocarea Consiliului Suprem.

Krițna urcă treptele și ieși pe terasa de marmură a palatului.

La picioarele lui se întindea Atlantida, scaldată în razele lunei și-n mireasma florilor. Ca întotdeauna, dinspre oraș se auzeau, înăbușite de distanță, cîntece și acorduri de instrumente muzicale. În depărtare se deslușea răsuflarea uniformă a oceanului. Dar Krițna nu vedea nimic. El își prinse strîns capul între mîini și rămase așa, cu fața schimonosită, în bătaia luminii strălucitoare a lunei. „Totul este minciună și iar minciună... Nu există zei... Nu există taine... Există numai chipul lacom și interesat al preoților care, din cunoștințele lor, fac o taină pentru ca să poată asupra poporul, iar ei să se scalde în belșug!” Privirea lui căzu asupra statuii de aur a zeului soarelui, ce scînteia în razele lunei. Deodată, cuprins de aprigă ură, Krițna zvîrli statuia de pe pedestal, care, cu zgomot asurzitor, se rostogoli pe lespezile de marmură.

XII. RĂSCOALA SCLAVILOR

Preoții și curtea aflaseră de mult despre răskoala pusă la cale de sclavi, deși sorocul nu-l știau încă. Dealul Sfînt aștepta în liniște evenimentele. Pînă acum, aceste răskoale nu constituiseră o mare primejdie „pentru stat“, adică pentru castele conducătoare : casa regală, preoții, comandantii de oști. Aceste răskoale semănau mai degrabă cu niște răzvrătiri neorganizate.

Totuși, de astă dată evenimentele se desfășurară altfel. Cu mult înainte de răsăritul zorilor, pe cînd era încă beznă, sclavii părăsiră tiptil-tiptil minele. De asemenea, fără cel mai mic zgomot, ei îi loviră prin surprindere în cap, cu tîrnăcoapele grele de bronz, pe supraveghetori și paznici. Și aceștia căzură ca niște snopi, fără să scoată un geamăt.

Nu trecu un ceas, și Orașul Negru se afla în mișcarea răsculaților. Bezna și liniștea tăiau faptele. Pe drumurile și cărările ce duceau spre Dealul Sfînt fuseseră postate detașamente de strajă pentru a-i împiedica să fugă pe supraveghetorii și paznicii care întimplător ar fi scăpat și care ar fi putut să dea de veste celor de pe Dealul Sfînt de cele ce se petreceau. Era, de fapt, o simplă măsură de prevedere, deoarece în Orașul Negru nu rămăsese un singur paznic sau supraveghetor cu țeasta întreagă.

Sclavii se îndreptară spre minele vechi. Aici se afla comandamentul răsculaților.

— Chiar de nu vom învinge, îi vom face pe cei de pe Dealul Sfînt să simtă puterea crescîndă a sclavilor — spuse „Răul“, adresîndu-se mulțimii. Cu orice preț, trebuie să punem mîna pe săbii și sulite de bronz. Arsenalele sînt pázite de detașamente mari de ostași, bine înarmați, pe care nu-i vom putea birui cu sapele și tîrnăcoapele noastre. Așadar, pentru a pune mîna pe armele aflate în arsenal, e nevoie să fim noi înșine bine înarmați. Vom găsi arme

cu duiumul, gata făurite, acolo, la fabrică, cum s-ar zice chiar în mîinile noastre, căci fabrica este păzită de un detaşament mai mic decît cel de la arsenal. Cu ăştia o să ne răfuim, de bună seamă, mai iute. Îndată ce-o să-i atacăm, ei au să aprindă focurile pentru a da alarma şi a chema în ajutor legiunile de gardă. Trebuie să punem mîna pe fabrică la fel de repede şi fără zgomot cum am făcut şi cu Oraşul Negru. Dar cum oare ?

— După cîte ştiu eu — spuse Aksa-Guam — în zori, soldaţii care fac de pază la fabrică se schimbă şi detaşamentul porneşte pe drumul Dragonului. Lîngă cele două izvoare, drumul trece printr-un loc pustiu, o vale... Atacăm detaşamentul, omorîm soldaţii pînă la unul, ne punem armurile lor, sosim la fabrică şi-o ocupăm cît ai clipi. Fabrica o să fie a noastră, împreună cu toate armele găsite acolo.

— Dar parola ? întrebă Adişirna.

— Am aflat-o : „Şarpele şi Soarele“.

Planul a fost acceptat. Şi pe drumul Dragonului, lîngă cele două izvoare, a avut loc prima luptă. Sclavii au lăsat detaşamentul să treacă, apoi, la întoarcere, i-au tăiat calea, atacîndu-l din trei părţi : din faţă, din spate şi din flancul stîng ; în dreapta se căsca o prăpastie adîncă.

Deşi atacul s-a produs prin surprindere, ostaşii atlanţilor, căliţi în luptă, se apărară cu dîrzenie. Scuturile îi ocroteau împotriva bolovanilor, iar sulitele lor, fiind mai lungi decît sapele şi tîrnăcoapele sclavilor, le îngăduiau să-i lovească pe atacanţi fără ca ei înşişi să aibă prea mult de suferit. Detaşamentul ar fi putut fi lesne aruncat în prăpastie, dar trebuiau cruţate armele soldaţilor. Cît priveşte numărul, sclavii aveau superioritatea. Sulitele rămîneau înfipite în trupurile răsculaţilor şi, înainte ca ostaşii să le poată smulge din leşul celor ucişi, zeci de mîini ale sclavilor se repezeau să înhaţe arma şi o trăgeau cu putere, în ciuda loviturilor ce plouau cu nemiluita de pretutindenii. Încetul cu încetul, aproape toate sulitele trecură în mîinile sclavilor. Mişcările soldaţilor erau stînjenite de drumul prea îngust ;

pierzându-și sulile, ei începură să se bată cu săbiile. Dar sulilele minuite de sclavi își dovediră superioritatea ; săbiile erau mai scurte decât sulilele. Ostașii cădeau secerați unul după altul, umplînd cu trupurile lor tot drumul, ceea ce îngreuna și mai mult mișcările celor rămași.

Detașamentul era condamnat...

Nu se scurse un ceas și el se prefăcu într-un morman de cadavre. Nici un om nu mai rămăsese în viață. Sclavii luară repede armurile soldaților, le spălară de sînge la izvor și se îmbrăcară cu ele. Aksa-Guam își puse armura comandantului și astfel porniră la drum. Nu lăsară decît un detașament de pază.

La fabrică, „schimbarea gărzii“ s-a desfășurat cu bine. Comandanții detașamentelor și-au spus parola și straja de noapte, zăngănindu-și armele de bronz, porni pe drumul pe unde se întorcea de obicei. Pînă la sosirea lor, toate leșurile fuseseră aruncate în prăpastie, drumul curățat și urmele încăierării șterse cu desăvîrșire.

Nimicînd micul detașament de pază din interior, lucru care de altfel nu constituise o greutate, marile atelier unde se făureau arme de bronz căzu în mîinile răsculaților. Aici găsiră șapte mii de săbii și sulile gata să iasă pe poartă și cinci mii neșlefuite încă, dar bune spre a fi folosite în luptă. Sclavii erau în culmea bucuriei. Niciodată o răscoală nu începuse atît de bine.

Încrederea că vor birui Dealul Sfînt se întărea în sufletul lor.

Se apropiau zorile și trebuiau să se grăbească pentru a isprăvi și cu arsenalul, iar pînă la răsăritul soarelui să aibă vreme să-și treacă forțele principale în munți.

Înarmați, sclavii reprezentau acum o puternică forță militară, care se îndrepta spre arsenal. Echipamentul lor îi înșelă pe cei din garnizoana arsenalului.

— Cine sînteți ? întrebă o patrulă.

— Din porunca lui Ket̃tal-Kootla, șeful suprem al armatelor din Atlantida, vin legiunile „de pază” pentru întărirea garnizoanei — răspunse Aksa-Guam.

Jumătate din sclavi reușiseră să treacă podul când înșelăciunea fu dată în vileag, și asta tot din pricina răsculaților, căci o parte dintre ei, prea zeloși, care nu căpătaseră arme, urmau detașamentul înarmați numai cu tîrnăcoape. Au fost observați și se dădu alarma. Dar era prea tîrziu. Săbiile se încrucișară sfîșiind liniștea nopții cu zăngănitul bronzului. Soldații atlanților se băteau cu obișnuita lor dîrzenie. Sclavii îi alungau, iar ei se retrăgeau în interiorul uriașului arsenal, luptînd pentru fiecare palmă de pămînt. Ușile mari ale magaziiilor se spărgeau trosnind, și mulțimi de sclavi, pe jumătate goi, se năpusteau înăuntru, ieșind de-acolo cu tot armamentul de luptă. Victoria era de partea răsculaților.

Mai avură loc încă cîteva ciocniri răzlețe, chiar în interiorul magaziiilor și prin ungherele curților largi și pavate, în vreme ce masele de sclavi înarmați porniseră în marș fulgerător pe un drum larg de munte, care ocolea Dealul Sfînt. Scurtele încărierări cu detașamentele care făceau de pază pe drumuri n-au putut ține în loc această revărsare tumultoasă.

Într-o singură noapte, sclavii, lipsiți de arme și putere, se transformaseră într-o oaste amenințătoare, înarmată cu șaisprezece mii de săbii și sulite.

În ciuda tuturor măsurilor de prevedere, ei nu izbutiră să ascundă celor de pe Dealul Sfînt ocuparea arsenalului. Arsenalul se găsea chiar la poalele Dealului Sfînt și zgomotul luptelor ajunsese acolo sus, străbătînd liniștea nopții. Dar tot datorită acestei bătălii angajate aici, la arsenal, răsculații au putut să-și deplaseze forțele principale departe, în munți, mai înainte ca cineva să prindă de veste. Conducătorii acestei numeroase oștiri erau „Chiorul” și Adișirna. „Îndîrjitul” și Aksa-Guam aveau greaua sarcină ca, în fruntea unor forțe mai mici, să ia cu asalt Dealul Sfînt, dinspre sectorul cel mai bine apă-

rat, și să primească asupra lor lovitura principală a celor mai bune legiuni de cavalerie ale atlanților — „Neptun“ și „Néinvinșii“.

Sub soarele dimineții, Dealul Sfînt strălucea cu bronzul templelor și palatelor sale, cînd Aksa-Guam și „Îndîrjitul“, în fruntea detașamentelor lor, se apropiară de canalul circular, aflat jos, la poale. Podurile fuseseră ridicate. Tot malul pe partea Dealului Sfînt ardea ca un perete de aramă — erau armele soldaților așezați în ordine de bătaie.

Văzînd pădurea deasă de sulite a dușmanului, sclavii își pierdură cumpătul... Canalul le tăia drumul. Cele două tabere vrăjmașe nu stătură multă vreme cu mîinile-n sîn.

În albia canalului, lîngă mal, se aflau nenumărate nave mici. „Îndîrjitul“ arătă cu mîna spre ele și deodată toți se puseră în mișcare: sclavii trăgeau barcazele și felucele într-un singur loc, și sub ploaia de sulite aruncate de pe celălalt mal, înjghebară la iuțeală poduri plutitoare. Malul se ridica deasupra apei, la o înălțime de un stat și jumătate de om, dar lucrul acesta nu fu o piedică. Răsculații porniră pe pod și, urcîndu-se unul peste celălalt, începură să se cațăre pe mal. Sulitele ce se abăteau de sus îi făceau să se prăvălească în apă și curînd, pe nave și lîngă mal, trupurile lor alcătuiră o movilă pe care se tîrau, ca niște furnici, mereu alți și alți sclavi. Tot canalul se înroșise de sîngele răsculaților, iar cadavrele lor acopereau fața apei, plutind în jos pe cursul ei. Dar principalul fusese făcut: mai înainte ca soarele să ajungă în înaltul cerului, sclavii se aflau pe celălalt mal. Mulți dintre ei pășeau pentru prima oară pe Dealul Sfînt. Soldații se retrăseseră pe un platou larg din fața canalului ca să se poată mișca mai în voie, și aici începu o luptă pe viață și pe moarte, o luptă îndelungată.

Atlanții aveau marele avantaj că se aflau pe deal, în vreme ce sclavii erau jos, pe un cîmp îngust, în spatele lor fiind canalul. Întăriri puteau primi doar pe măsură ce cucereau terenul din fața lor. Mormanele de cadavre le stînjeneau mișcarea. Scla-

vii începură să dea semne de oboseală. Atunci atlanții atacară cu mai multă înverșunare. Sosi clipa când răsculații, înghesuiți în canal, puteau fi azvîrliți în apă. „Îndîrjitul“ și Aksa-Guam luptau în prima linie. Privind în jur, „Răul“ văzu că ai lor se retrag.

„Sfîrșitul!“ îi fulgeră prin gînd.

Dar în clipa aceea, în rîndurile soldaților se petrecu o învălmășeală. Cei din spate se retrăgeau în grabă.

După cum s-a aflat mai tîrziu, în munți situația atlanților era desperată. Adișirna și „Chiorul“ se prăvăliseră asupra lor ca o avalanșă, ajungînd pînă la palatul regal. Într-acolo au fost chemate întăririle. Detașamentele lui Aksa-Guam și ale „Îndîrjitului“ răsuflară mai în voie. Curînd, sclavii trecură la ofensivă și începură să-i alunge pe dușmani spre vîrfurile Dealului Sfînt.

Chiar atunci, pe Dealul Sfînt aveau loc evenimente care au hotărît soarta răscoalei.

În noaptea cînd sclavii s-au răscolat, regele Guan-Atagueragan dădea un ospăț regilor supuși lui, care urmau să plece, după ce asistaseră la sărbătoarea soarelui.

În scopul de a-i uimi pentru ultima oară cu bogăția și măreția curții sale, ospățul avu loc în sala de smarald, aflată în partea subterană a palatului. Toți pereții acestei uriașe săli erau acoperiți, de sus pînă jos, cu pietre prețioase. Nestematele, așezate după coloritul lor, închipuiau tot felul de flori și peisaje fantastice.

Pe cerul de bronz strălucea un soare de topaz, iar copaci de crizopraz își oglindeau frunzișul în ape de smarald. Berili galbeni și trandafirii, rubine împletite în coronite se înălțau din iarba de crizolit.

Tronul se afla lîngă un perete bătut tot în smaralde, ale căror bogate nuanțe alcătuiau desene complicate. Era un adevărat zid de smarald, despărțit, de peretele principal printr-un coridor în care ardeau făclii. Văpaia torțelor răzbătea prin smaralde, producînd extraordinare efecte de lumină.

Regele știa de răscoală. Ospățul fusese înadins prelungit pentru ca, o dată cu sfârșirea lui, ordinea pe Dealul Sfânt să fie restabilită și regii oaspeți să nu afle de răscoală. Lucrul acesta era cu atât mai lesne de înfăptuit, cu cît în sala de smarald nu putea pătrunde nici un zgomot de la suprafață.

Dar răsculații se năpustiră și în această încăpere închisă.

Înainte ca soldații, trimiși ca întăriri, să vină în ajutorul celor care luptau în munți, Adișirna și „Chiorul” puseseră mîna pe palat. Zăngănitul săbiilor răsună în încăperea vecină și, deodată, sclavii înarmați năvăliră în sala de smarald. Gărzile de onoare ale regelui și însuși oaspeții fură nevoiți să pună mîna pe săbii.

Numai Guan-Atagueragan ședea pe tronul lui, cu aerul măreț al unei statui, și urmărea bătălia. Dar sufletul îi era cuprins de tulburare. Garda palatului și regii se luptau cu bărbăția desperării, însă rîndurile lor se răreau pe fiecă clipă... Moartea își ațintise privirea în ochii regelui Atlantidei.

În clipa cînd cădeau ultimii apărători ai palatului, Guan-Atagueragan își aminti deodată de o cale de salvare. Vroia să întîmpine moartea mîndru, așa cum se cădea regelui Atlantidei, dar gîndul că ar putea scăpa cu viață îl făcu să-și lepede masca măreției. Coborî în grabă treptele tronului, își scoase sabia grea de bronz, strînse cu putere mînerul ei bătut în diamante și, izbind o singură dată, brăzdă peretele de smarald. Apoi din cîteva lovituri izbuti să facă o spărtură în zid. Smaralde mari cît bobul de mazăre se rostogoliră pe podeaua de mozaic. Regele își făcu vînt prin spărtură. Pe urmele lui însă porniră și cîțiva sclavi. Deodată, unul din ei zări nestematele mari și se aplecă să le culeagă, adunîndu-le cu pumnii și virîndu-le apoi în gură și în armura de bronz. Alți sclavi, venind în fugă, se împiedicară de el și căzură jos, astfel că un morman de trupuri acoperi trecerea.

Regele fugise...

Cuprins de o minie turbată, „Chiorul“ se apropie de peretele spart, lângă care se înălța o clădire de trupuri omenești, și începu să-i bată pe sclavi. Cu sabia ridicată deasupra capului și fluturînd-o în văzduh, Adișirna îi chema la ordine. Dar totul era în zadar. Văzînd că dușmanii pieriseră din fața lor, răsculații se răspîndiră pîlcuri-pîlcuri prin sălile palatului și începură jaful. În camere găsiră amfore uriașe pline cu vin. Își turnau băutura în scuturile lor rotunjite și, istoviți de arșiță și de luptă, sorbeau cu lăcomie și cădeau pe loc, beți-morți.

XIII. SFÎRȘITUL RĂSCOALEI SCLAVILOR

De îndată ce preoții aflară de izbucnirea răscoalei, ei se întruniră în consiliu, într-una din piramide. Aici erau în deplină siguranță. Trecherile subterane care legau palatele cu piramidele fuseseră tainic zidite. Slujitorii preoților aduceau mereu știri cu privire la desfășurarea luptei.

În ciuda poruncii trimise de prelați comandanților de a înăbuși răscoala, se primeau totuși vești neliniștitoare. Sfîrșitul bătăliei care se prelungea era îndoielnic. Jur împrejurul Atlantidei se aflau masate garnizoane uriașe. Cu ajutorul lor, răscoala putea fi foarte ușor înăbușită, căci fiecare ceas aducea preoților pagube nespuse de mari: sclavii le distrugeau palatele și apoi majoritatea lor constituiau „averea mobilă“ a preoților. Această marfă vie era destul de bine cotate la Bursa Mării.

Numai spre apusul soarelui, succesul soldaților se arată în sfîrșit limpede. Armata „Chiorului“ și a lui Adișirna fusese împinsă în munți și im-

prăstiată prin păduri. „Chiorul“ fusese omorât în palat, iar trupul lui îl ciopîrțiră soldații lui „Nep-tun“. Adișirna-Guanci dispăruse fără veste.

Venind de hac forțelor principale ale sclavilor, atlanții porniră să se răfuiască cu resturile armatei lui Aksa-Guam și „Îndîrjitului“. Sclavii erau împinși spre canal, unde cădeau și se înecau pe loc.

Un grup nu prea mare de răsculați, în frunte cu „Îndîrjitul“, se luptau ca niște lei furioși, apărînd podul și acoperind retragerea.

În cele din urmă, „Îndîrjitul“ căzu cu beregata străpunsă. Dealul Sfînt fusese curățat de rebeli. Nu rămăseseră decît grupuri răzlețe de sclavi, pe care ostașii îi goneau ca pe niște ogari, îi alungau prin curți și fundături și îi omorau fără cruțare. Rănit la mîină și la cap, Aksa-Guam se pierdu de detașamentul „Îndîrjitului“. Apărîndu-se de soldații care îl urmăreau, el se ascunse în scobitura zidului de bronz ce împrejmuia palatul marelui preot Ațro-Sanu, lipindu-se cu spatele de porțița strîmtă de bronz. Din pricina oboselii și a pierderii de sînge, Aksa-Guam simțea că i se învîrtește capul și ochii i se împăienjeniră. Ca în somn, își mișca mecanic sabia, apărîndu-se de loviturile sulitelor.

Pe neașteptate, porțița se deschise în spatele său și el fu cît pe-acî să cadă jos. Crezînd că-i o capcană, se întoarse și-l văzu în fața sa pe Krițna, învățăcelul lui Ațro-Sanu. Krițna îl sprijini să nu se prăbușească și, apucîndu-l de mîină, îl trase dincolo de prag. Tot atunci se năpusti și un soldat. Krițna smulse sabia din mîina slăbită a lui Aksa-Guam și-l lovi pe ostaș în cap. Acesta se prăbuși, dar îndată apăru altul. C-o sulită lungă, el străpunse pieptul lui Krițna.

— Închide porțița — apucă să strige învățăcelul și se prăbuși într-un lac de sînge.

Aksa-Guam trînti porțița și trase zăvorul greu de bronz.

Apoi se aplecă spre Krițna. Ochii acestuia priveau împăienjeniți, iar sîngele îi curgea șuvoi din rana de la piept și din gură.

— Mor... E mai bine așa... Totu-i minciună și fățarnicie... Și viața e o minciună... — bolborosea el, răgușit, cu glasul frînt. Lasă-mă... fugi...

Și Krițna își lăsă capul pe pămînt. Un tremur ușor îi cuprinse trupul. Aksa-Guam porni încet prin grădină. Nu se mai gîdea să fugă... nu se mai gîdea la nimic. Se simțea prea zdrobit, zdrobit îi era și trupul, și sufletul. Dincolo de zid răsunau zgomotele luptei care se îndepărta mereu, răsunau strigăte și gemete.

Aici, ca întotdeauna însă, era liniște și pace.

Palmierii își arătau în lumina asfințitului coroanele lor ca niște evantaie și strălucind ca focul. Florile răspîndeau o mireasmă ametoitoare. În frunzișul fremătător al copacilor se zbenguiau și țipau papagali cu pene albe și trandafirii sau verzi și roșii, legați de piciorușe cu lănțișoare de aur.

— Bună dimineața, Ațro-Sanu — strigă în urma lui Aksa-Guam un papagal.

Tînărul preot coborî cărarea galbenă de nisip, cu tufe de liliac alb și cu tuberoze albe înflorind de o parte și de alta. Mirosul lor puternic și dulceag îl amețea.

Pe creanga unui portocal bogat ședea o maimuță dresată și curăța cu atenție un fruct mare și copt. Văzîndu-l pe Aksa-Guam, rupse o portocală din pom și, chicotind batjocoritor, o azvîrli după el. Asemenea unei mingi, fructul se rostogoli pe cărarea gălbuie.

Aksa-Guam își aminti că nu pusese nimic în gură din ajun. Ridică portocala și începu s-o mănînce cu plăcere, sorbindu-i aroma parfumată și sueul dulce. Maimuța îi strigă ceva în limba ei. Tînărul zîmbi fără să vrea și-i făcu un semn cu capul. Drept răspuns, maimuța începu și ea să dea repede și binevoitor din cap. Și, lucru ciudat, Aksa-Guam își simți sufletul mai ușor.

Apoi se apropie de bazinul de marmură, își scoase armura grea și se spală în apa rece de izvor. Rămînînd în tunica scurtă și neagră de preot, care avea brodate pe piept însemnele preotești — discul soarelui și litere de aur — se simți mai la largul său. Se întinse cu plăcere pe iarba verde, dezmoztîndu-și mîinile și picioarele ostenite.

„Dacă nu m-ar durea rănile, m-aș simți chiar foarte bine“, se gîndi el.

O oboseală dulce îi cuprînsese trupul. Închise ochii fără să vrea și ațipi. Deodată, îmboldit parcă de ceva, se trezi și se sculă în capul oaselor. Ata ! Ce s-o fi întîmplat cu ea ? Cum de-a putut s-o uite atîta vreme ! Ata, care-l rugase să-i îngăduie să lupte împreună cu el !

„Multe dintre sclavele noastre se înarmează și pornesc spre Dealul Sfînt ca să moară sau să biruie... Eu nu pot să rămîn acasă... Sînt puternică și vreau să fiu cu tine...”

Dar el își impusese voința și-o convinsese să nu plece, spunîndu-i că, dacă ea va fi alături de el pe cîmpul de bătaie, teama pentru viața ei îi va stăruie veșnic în minte, ceea ce ar putea duce la moartea lor și la înăbușirea răscoalei.

Cu ochii plini de lacrimi, Ata își luase rămas bun de la el în noaptea trecută, la minele vechi.

„Ce s-o fi întîmplat cu ea ?... Nu cumva s-o fi dus să mă caute și or fi omorît-o soldații ?“

Dintr-un salt fu în picioare și porni repede în jos, pe potecă. Se cățăra pe un zid, sări dincolo și începu să coboare de pe Dealul Sfînt.

Drumul cel mai scurt trecea pe lîngă palatul tatălui său, acum mort. O clipă, Aksa-Guam stătu la îndoială, dar apoi se îndreptă cu pași hotărîți într-acolo. Între timp, drumul fusese curățat de cadavrele sclavilor. Din cînd în cînd, întîlnea detașamente de soldați. Dintre locuitorii Dealului Sfînt erau puțini aceia care știau despre participarea lui la răscoală. Veșmîntu-i preotesc îi îngăduia să treacă fără a fi oprit.

Apropiindu-se de palatul părintelui său, Aksa-Guam încetini pasul fără să vrea. Clădirea era așezată cu fațada spre drum, înălțându-și coloanele grele deasupra zidului de bronz. Deodată tînărul se opri locului, și simți că i se taie răsuflarea.

La una din ferestre stătea maică-sa, cu părul cărunț despletit, privind ca o nebună. Îl recunoscuse îndată și, arătîndu-l cu degetul mîinii întinse, izbucni într-un hohot isteric :

— Iată-l, iată-l ! strigă ea. Pui de năpîrcă ! Pui de năpîrcă ! Unde ai ascuns capul tatălui tău ? Agușăta are nevoie de el, căci îl îmbălsămează. Cine-a văzut mumie fără cap ? Adu capul lui taică-tu ! Adu capul lui taică-tu !

Două sclave o apucară de subsuori și o luară cu sila de la geam. Astupîndu-și urechile, Aksa-Guam o rupse la fugă, dar strigătele mamei sale îi stăruiau în auz :

— Adu capul lui taică-tu !

Și numai cînd ajunse, gonind așa, la podul de peste canal, se mai liniști puțin.

Sărmana maică-sa... Capul părintelui său... el zace în minele vechi... Cap de preot... Și Aksa-Guam nici nu știe măcar dacă l-au îngropat...

XIV. MOARTEA ATEI

Orașul Negru încă nu se liniștise. Pîlcuri-pîlcuri de sclavi umpleau ulițele. Dar soldații atlantiilor nu-i mai urmăreau, deoarece Dealul Sfînt fusese curățat, iar de pedeapsă sclavii nu puteau scăpa.

În piața largă, de unde porneau două drumuri, Aksa-Guam fu recunoscut de un sclav :

— Priviți-l, el e ! Iată-l ! Iată-l pe Aksa-Guam, regele sclavilor !

— Trădătorule !

— Vinzătorule !

Mulțimea îl înconjură și începu să azvîrle cu pietre în el. Femeile, furioase, îl amenințau cu pumnii și răcneau :

— Dă-mi înapoi bărbatul ucis !

— Mi-ai omorît feciorul !

— Unde-i fratele meu ?

Un sclav se repezi la el și-l doborî la pămînt, zvîrlindu-l pe un morman de pietriș. Apoi îi înfundă pe cap chivăra sa roșie și începu să strige :

— Încoronarea regelui sclavilor !

Cercul mulțimii adunate se strîngea tot mai mult. O ploaie de pietre se abătu asupra lui Aksa-Guam. Plin de sînge, alb la față, el stătea cu chivăra roșie în cap, uitîndu-se la lume, fără să vadă nimic.

— Ce să ne tot zgîim atît la el ! vorbi un sclav berber, cu sulița în mînă. Oare în vinele lui nu curge tot sîngele dușmanilor noștri ? Ia ferți în lături !

Sclavii se dădură la o parte și berberul făcu vînt suliței drept spre pieptul lui Aksa-Guam. Dar, înainte ca arma să-l străpungă, din mulțime răsună un strigăt deznădăjduit de femeie și un trup se azvîrli între Aksa-Guam și sulița ce zbura.

Sulița străpunse pieptul tinerei femei.

Era Ata.

Ea întoarse capul spre Aksa-Guam și izbuti să-i spună doar atît :

— Viața mea... — sîngele îi năvăli pe gură și țîșni din rană, iar fata amuți, horcîind greu.

— Ata ! strigă Aksa-Guam, dar puterile îl părăsiră. Își pierdu cunoștința și se prăvăli de pe mormanul de pietriș, alături de trupul Atei.

Mulțimea se dădu speriată în lături și încremeni, tulburată de moartea neașteptată a fetei.

Același sclav berber, cuprins de furie că lovitura lui precisă, cu care voise să se laude în fața tuturor, nu-și atinsese ținta, strigă :

— Din pricina lui a mai murit o sclavă ! Moarte lui ! și se năpusti spre Aksa-Guam.

Cițiva sclavi îl urmară :

— Stai, cîine ! strigă deodată Guamf, ivindu-se din mulțime și apărînd cu trupul său trupul Atei și al lui Aksa-Guam.

Sclavii se opriră nedumeriți. Toți îl cunoșteau pe bătrînul Guamf și-i purtau respect.

— Pleacă de-aici, bătrîne ! zise sclavul berber, cu glas scăzut.

— Sînteți fiare sau oameni ? se năpusti Guamf asupra lui. Nu v-ajunge sîngele pe care l-ați vărsat ? Atunci omorîți-mă pe mine, un bătrîn ! Și, adresîndu-se sclavului berber, vorbi mai departe : Tu unde ai fost, Sirna, atunci cînd noi am luat cu asalt Dealul Sfînt ? Nici unul din sclavii care au luptat acolo n-a ridicat mina asupra lui Aksa-Guam. Oricine ar fi fost el, a luptat alături de noi și pentru noi și-a primejduit viața ca cel din urmă dintre sclavi. De unde ai sulița, Sirna ? Da, sulița cu care ai vrut să-l ucizi pe Aksa-Guam și ai ucis-o pe nepoata mea ? Ai ridicat-o din drum, după bătălie ! Te cunosc eu pe tine și pe cei de teapa ta ! Cînd sînteți oropsiți, vă lingușiți pe lîngă supraveghetor și-i denunțați pe-ai voștri. Cînd luptăm, voi stați frumușel ascunși în casă și așteptați să vedeți cine învinge, ca să puteți lovi cu copita pe cel căzut. Viața noastră, a tuturor, ar fi fost mai ușoară, de nu s-ar fi născut pe lume oameni de teapa voastră. Și tu te încumeți să-l judeci pe cel învins ?

Sclavul berber se rușină și se mistui în mulțime.

— Voi, sclavi, luați aminte la spusele mele ! grăi mai departe bătrînul. Aksa-Guam și-a pierdut tatăl, mama lui și-a pierdut mințile. Fata pe

care a iubit-o zace în fața voastră, cu pieptul străpuns de suliță. El nu se mai poate întoarce pe Dealul Sfînt.

Fără să asculte pînă la sfîrșit vorbele bătrînului, mulțimea de sclavi se trase deodată într-o parte și toți o rupseră la fugă spre mine. Pe drum, dinspre Dealul Sfînt, venea încet un detașament de călăreți. Nu trecură cinci minute și piața rămase pustie. Se auzea doar țâcănitul potcoavelor de bronz pe drumul pietruit și zăngănitul armelor.

Așa cum se cuvine unor învingători, soldații atlanti, mîndri și plini de încredere în ei, trecură încet, la pas, fără măcar să-și arunce privirile asupra pîcului de oameni aflat lingă mormanul de pietriș: prea erau multe cadavrele care zăceau în drum, iar bătrînul acela nenorocit nu merita atenția lor.

Se lăsase o liniște desăvîrșită, tulburată doar de zumzetul cîtorva muște albastre, strălucind în razele asfințitului, care zburau în jurul rănii deschise a Atei.

Guamf îl trase mai la o parte pe Aksa-Guam și ascunse în dosul unui tufiș trupul fetei. Tînărul își veni în fire. Bătrînul îi puse cu blîndețe mîna pe umăr și-i spuse, arătîndu-i spre minele vechi:

— Nu te mînia prea tare pe ei. E greu să te înhami din nou la jug... Ți-aduci aminte cît de tare m-am supărat eu pe tine cînd mi-ai vorbit despre eliberarea sclavilor? Veni-va oare ziua aceea, au ba? Poate că odată, peste mii de ani, va răsări și steaua noastră și ne va tămădui rănile. Dar atunci noi nu vom mai fi pe lume și poate că nu va mai rămîne nici urmă din Atlantida... Și nimeni nu va ști că noi am luptat pentru eliberarea sclavilor și că am trimis, peste milenii, salutul nostru acelor care vor fi mai fericiți ca noi.

— Apă... — șopti răgușit Aksa-Guam și gemu de durere.

XV. OSÎNDIȚII

Adunarea Consiliului Superm se deschise în sala de aramă din palatul regal, ai cărei pereți erau acoperiți cu plăci de aramă, împodobite cu basoreliefuri ce înfățișau faptele războinice ale regilor Atlantidei. Armele de bronz, atîrnate pe pereți, armé din toate epocile, începînd cu primele, grosolan lucrate, pînă la săbiile și armurile din ultima vreme, frumos migălite și șlefuite cu grijă, dădeau acestei săli un aspect de muzeu. Toți membrii Consiliului Suprem se aflau de față, în afară de marele preot Ațrosanu.

Dar regele nu-l mai așteptă. Stînd pe tronul înalt de bronz, înconjurat de jilțuri, așezate în semicerc și ocupate de membrii consiliului, regele deschise adunarea.

— În numele soarelui și prin voința noastră... În Atlantida s-au petrecut lucruri nemaiauzite. Sclavii răsculați au vrut să-mi ia viața mea sfîntă. De mîna acestor oameni de rînd, vrednici de dispreț, au murit toți oaspeții mei și regii. Numai regele din Așșur a scăpat de la această moarte năprasnică, fiindcă a fugit după mine, precum și scumpul meu frate, regele Ațtorului, care nu era la palat, aflîndu-se bolnav. La răscoală — ce rușine cumplită! — a luat parte unul dintre fiii preoților. Dar tatăl a plătit cu capul trădarea fiului... Celor ce-au pus la cale răzmerița, Aksa-Guam-Itța — fie ca mînia zeilor să cadă asupra capului său — și sclavul Adișirna-Guanci — deschiză-se pămîntul înaintea lui! — nu li s-a dat de urmă pînă acum. Cine-i vinovat de asta, Ketțal-Kootla?

Comandantul de oști își plecă fruntea.

— Îi vom găsi, măria ta, fii de trei ori preaslăvit...

— De nu vor fi prinși, vii sau morți, înainte ca soarele să apună de trei ori după Dealul Leului,

tu, Ketŭal, n-ai să-l mai vezi răsărind a patra oară. Iar sclavii... Și, clocotind de furie, regele se ridică de pe tron, ceea ce era o încălcare cu totul neobișnuită a etichetei :... Oh, mînia mea nu cunoaște margini ! Fie ca sclavii toți, neam de neamul lor, să țină minte ce înseamnă mînia regelui Atlantidei. Am să-i omor pe toți pînă la unul. Am să-i supun la atari cazne, că se va cutremura pămîntul. Și am să poruncesc ca din țările supuse nouă să fie aduși alți sclavi ! Sclavii sînt osîndiți. Toți pînă la unul...

Ketŭal-Kootla oftă din greu :

— Nu te mînia, măria ta, fii de trei ori preaslăvit... Aproape toți sclavii au părăsit Orașul Negru... și-au fugit atît de grabnic, c-au lăsat în vetre aluatul dospit. Ei s-au ascuns în inima pădurilor... Doar moșnegii, babele și orfanii au mai rămas.

— Și tu, ciine bătrîn, n-ai știut să urmărești aceste fiare... Asta-i trădare ! Toți sînteți trădători și unelțiți împotriva mea ! Încercuiți pădurile !

— Le-am și încercuit.

— Străbateți drumurile în lung și-n lat, cu cîini de vînătoare.

— Sîntem pe urmele fugarilor și mulți au și fost prinși.

— Să fie hăituiți ca fiarele sălbatice ! Toată Atlantida să fie scăldată în sîngele lor !

Deodată, în sală se stîrni un freamăt. Pe o litieră neagră, slujitorii templului îl purtau în pas domol pe marele preot Ațro-Sanu.

Sprijinit de braț, preotul coborî încet din litieră, îl binecuvîntă pe rege, se apropie de jilțul său și, fără să se așeze, grăi către rege :

— De trei ori mare, puternic, neînvins și ocrotit de zei, rege al Atlantidei ! Pieptul meu bătrîn e sfîșiat de durere. Ochii mi-s secați de lacrimi și limba nu mai îmi dă ascultare... Dar zeii nemuritori mi-au poruncit să-ți vorbesc despre cumplita năpastă ce se apropie de Atlantida... Vai, vai, vai !

Noi toți am greșit în fața zeilor și minia lor s-a abătut asupra noastră...

Guan-Atagueragan păli.

— Vorbește mai repede, ce vrei să spui? Întrebă el, cu glas surd.

— Atlantida e osîndită... Atlantida trebuie să piară într-un îngrozitor cutremur. Focul o va mistui. Zeii mi-au dezvăluit în noaptea trecută că pieirea Atlantidei este hotărîtă. Zeul soarelui, arzînd și amenințator, mi s-a arătat mie, cu chip de soldat. Veșmintele lui erau ca bronzul topit și fața lui te orbea. Și el mi-a zis: „Salvați-vă! Salvați-vă pînă nu e prea tîrziu! Căci nu va rămîne piatră pe piatră și nu va rămîne în viață nici o vietate. Focul va arde și oceanul va înghiți Atlantida. Și acolo unde se înălțau munți înalți, numai valurile mării își vor ridica crestele înspumate, și chiar amintirea Atlantidei va pieri în veacuri!”

Ațro-Sanu vorbea amenințator ca un proroc și fiecare cuvînt rostit de el îngheța inimile...

Regele se lăsă pe spate, își încleștă mîinile pe brațele jilțului și închise ochii. Obrazul lui fu cuprins de un tremur.

— Minți, bătrîne! Voi toți mințiți! Eu nu vă cred! Vreți să mă speriați! Oare nu pentru că v-am micșorat veniturile?

— Atlantida nu va scăpa de la pieire. Ziua cumplită a judecății se apropie! exclamă Ațro-Sanu.

Și vrînd parcă să adeverească vorbele acestea, o zguduitură subterană, puternică și ondulatorie, cutremură palatul.

Torțele se stinseră, armele de bronz căzură la pămînt zăngănind. Jilțurile preoților și tronul regelui se clătinară. Cu un zgomot asurzitor, zidul cel mare crăpă în două. Și toată podeaua de mozaic, începînd de la ușă, fu brăzdată de o crăpătură mare, ce se îngusta treptat, ajungînd pînă la treptele tronului.

Regele se uita cu groază la ea, de parcă ar fi privit un șarpe care se tîra, gata să-l muște.

De afară se auziră strigăte și plinsetul femeilor și al copiilor speriați. Dar în sală stăruia o liniște apăsătoare. În aceste câteva clipe, toți cei de față trebuiau să se împace cu gândul care le răsturna întreaga lor viață. Dar era atât de neobișnuit, de ciudat și de absurd, încît creierul refuza să înțeleagă... Și regele privea ca hipnotizat crăpătura sinistră, fără să poată rosti un cuvînt.

Pămîntul se zgudui din nou. Armele rămase încă pe pereți zăngăniră, iar țurțurii de cristal ce împodobeau torțele de bronz prinseră să se legene.

Regele se sculă de pe tron și, uitînd de etichetă, se apropie de fereastră, ca să-și răcorească tîmplele. Vîntul aducea pînă la el briza proaspătă și sărată a oceanului. Guan-Atagueragan privi în jos, spre luminile Atlantidei care se așternea la poalele Dealului Sfînt.

— Sărmană Atlantidă !... șopti el, repetînd cuvintele lui Ațro-Sanu.

Copleșit și buimac, se întoarse către cei din sală, își trosni degetele mîinilor împodobite cu inele și, plimbîndu-și privirile asupra preoților, îi întrebă :

— Ce putem face acum ?

Membrii Consiliului Suprem se ridicară din jilțurile lor și se strînseră laolaltă, vorbind cu glas tare. Tot aerul solemn al adunării dispăru fără urmă. Vorbeau toți odată, gesticulînd, fără să se asculte unul pe altul. Numai Ațro-Sanu păstra o tăcere deplină, arătînd un calm desăvîrșit.

— Liniște ! grăi el. E rușinos ! Voi doar nu sînteți sclavi ! Dacă ne pierdem capul, cine oare se va îngriji de salvarea noastră ?

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Toți amuțiră, stîngheriți.

— Cu Atlantida s-a sfîrșit — continuă marele preot. Trebuie să ne gîndim la salvarea noastră și ea nu poate fi decît una singură : fuga. Să ne pregătim de drum, fără a mai pierde o clipă. Trebuie să luăm cu noi armele, armată, iată lucrul cel mai de seamă, căci va trebui să clădim din temelii toată

puterea și măreția noastră... Mulți dintre prietenii noștri ne vor deveni dușmani. Trebuie să luăm cu noi bogățiile, animalele, grâne de sămânță. Flota noastră poate transporta numai armata. Pentru locuitorii Dealului Sfânt și pentru cetățenii liberi, trebuie să construim noi și uriașe corăbii. Ne-așteaptă furtuni și potop de ploi, și corăbiile trebuie să fie în așa fel construite, ca să le poată ține piept ! Să ne-apucăm îndată de lucru, fiecă clipă e prețioasă.

— Dar cine va construi corăbiile ? Cine va lua asupra-și întreaga muncă pentru pregătirile de drum ? Sclavii au fugit ! spuse Kuntinașar.

— Trebuie să-i aducem înapoi — răspunse Ațro-Sanu. Să li se dea de știre că i-am iertat și-o să-i punem noi din nou la muncă.

— Niciodată ! exclamă minios regele. Cum, să-i iert pe răzvrătiți ? Pe cei ce-au vrut să ia viața regelui ? Niciodată ! Îi vom pune la lucru pe ostași !

— Soldații vor avea și ei destulă treabă ! îndrăzni să zică Ketțal-Kootla. Și-apoi... ostașii mei nu sînt tîmplari și dulgheri ! Ei știu să mînuiască doar sabia ! Așa că ar trece cam mulțisor pînă ar deprinde noul meșteșug !

— Acum nu-i vreme de răzbunare... — spuse Ațro-Sanu. Avem de ales : sau îi iertăm pe sclavi, sau murim împreună cu ei.

— Mai bine să murim, decît să-i iertăm ! răspunse cu îndărătnicie regele.

— Ce să fac ! Voința ta e sfîntă ! Atunci ne vom pregăti de moarte — spuse Ațro-Sanu, cătînd cu viclenie spre rege, pe sub sprîncenele-i stufoase.

— Dar eu... oare eu am să pot scăpa ? întrebă regele stingherit, și tăcu.

— Da, tu ai să izbutești să te salvezi, dar ce se va întîmpla cu tine dacă nu vei mai avea nici armată, nici preoți, nici arme, nici bucate, nici aur ? Vei fi ca o frunză în bătaia vîntului.

Regele stătu în cumpănă.

— Uite ce-i — continuă Ațro-Sanu, cu același zîmbet tainic — tu vrei să te răzbuni, ei bine, sclavii n-au să scape de răzbunarea ta. N-avem decît să le făgăduim iertarea, dar nimeni nu ne împiedică să luăm cu noi doar atîția sclavi cît avem nevoie pentru călătorie și pentru a ne rostui pe noile meleaguri. Pe ceilalți îi vom lăsa aici și le vom făgădui că în ultima clipă ne vom întoarce după ei. Fii încredințat că mînia zeilor îi va ajunge aici mai repede decît sabia lui Ketțal-Kootla. Nu va scăpa nici unul... Iar cînd ne vom fi rostuit pe noile meleaguri și vom avea alți sclavi, vom putea să-i omorîm și pe răzvrătiții aduși din Atlantida. N-am dreptate ?

Regele se încruntă și rosti printre dinți :

— Fie ! Ketțal-Kootla, trimite crainici în toate pădurile. Să dai de știre sclavilor că regele s-a milos-tivit de ei.

XVI. BALAURUL ÎNARIPAT

În toate satele și orașele Atlantidei au fost trimiși crainici. În piață, lîngă templu, răsunau trompetele de bronz ale acestor vestitori ai nenorocirii. Ei strigau în fața mulțimilor speriate :

— Minia zeilor a osîndit Atlantida la pieire ! Și toți sînteți chemați, din porunca regelui, să munciți pentru obște... Trebuie să ne pregătim în grabă de fugă.

Poseidonis arăta ca un furnicar pus pe goană. Pretutindeni, oamenii alergau pe străzi, speriați, cu chipul palid, de parcă orașul ar fi fost cuprins de flăcări. Nenorocirea care-i lovise pe toți îi apropiase

pe unii de ceilalți și sfărîmase barierele dintre caste. Oamenii necunoscuți, din diferite pături sociale, se strigau unii pe alții :

— Ai auzit ?

— Da, este îngrozitor !

Și fiecare fugea în altă parte.

Părea că întreaga Atlantidă își pierduse capul. Oamenii își răvășeau avutul, zvîrleau ce era mai de preț și împachetau lucrurile netrebuincioase, alergau de colo-colo fără rost, uitînd să doarmă și să mănînce. Unii cădeau într-o ciudată stare de înțepenire totală, ședeau tăcuți, fără să audă nimic, ca niște statui. Femeile plîngeau strîngîndu-și copiii la piept.

Așa s-au scurs cîteva zile, pînă cînd Dealul Sfînt a început să organizeze lucrările.

Posomorîți, sclavii se întorceau din păduri, fără să pună prea mult temei pe mila regelui. N-aveau încotro. Totuși, o parte din ei nu se întoarse în Orașul Negru. Unii nu credeau în pieirea Atlantidei, alții preferau să moară liberi decît să fie din nou sclavi.

Primejdia care se apropia părea că înzecise puterile oamenilor. Toți munceau zi și noapte, îngăduindu-și doar un scurt răgaz ca să mănînce și să doarmă.

Prin păduri, pe drumuri de munte, treceau șiruri lungi de care pline cu lemne pentru șantierul unde se construiau corăbiile. Cînd oamenii și animalele cădeau morți de oboseală, erau trași la o parte din drum și munca se desfășura în același ritm grăbit.

Corăbiile ce ieșeau de pe șantier erau încărcate cu arme, lucruri de uz caznic, animale — nu numai domestice, dar și jivine sălbatice. Atlanții voiau să păstreze, atît cît le stătea în putință, tot ceea ce, pe noile meleaguri, le-ar fi amintit de țara lor în-sorită. Fiecărui cetățean liber i se îngăduia să ia cu el șapte perechi de animale domestice și păsări, precum și cîte două perechi de animale sălbatice.

Pe șantierele navale se construiau mii de corăbii, cu punți acoperite pentru vreme de ploaie și furtună.

Cu toate că se muncea de zor, fără preget, cîrînd s-a aflat că primele corăbii ce vor pleca spre larg abia vor putea lua o parte neînsemnată din bogățiile adunate de-a lungul mileniilor în Atlantida. Comorile regelui și ale preoților păreau nescuate. Se hotărîse ca în primul rînd să se transporte tot ce era mai de preț și mai mic ca volum. În cazul cînd catastrofa va mai înfîrzia, bunurile rămase urmau să fie cărate pe uscat. Totuși erau puține speranțe că lucrul acesta va fi cu putință. Pentru a putea trimite cu primul convoi fie chiar o parte din bogățiile fără număr ale păturii conducătoare, trebuia să fie lăsați pradă unei morți sigure nu numai sclavii, dar și o parte din cetățenii liberi ai Atlantidei. Totuși, spre a se evita panica și răscoala, Dealul Sfînt încredința populația că toată lumea, pînă la ultimul sclav, va fi salvată înainte de producerea catastrofei.

În sfîrșit, pregătirile casei regale fură terminate. Toți membrii familiei se adunaseră în curtea palatului, înainte de a se urca pe puntea corăbiilor. Lipsea numai Sel, care încă mai zăcea închisă în Cuibul Vulturilor. Trimiseră după ea, dar solul se întoarse foarte încurcat: Sel nu se mai afla în Cuibul Vulturilor.

Logodnicul ei, regele Așșurului, tare se amări auzind această veste, în vreme ce Guan-Atague-ragan fu cuprins de aprigă minie. El își pusese mari speranțe în căsătoria regelui Așșurului cu fiica sa, căci în clipa de față avea atîta nevoie de prietenia și ajutorul puternicului rege vasal! Dar, vai! va mai rămîne el oare vasal? Izbuți-vă Guan-Atague-ragan să-i păstreze cel puțin prietenia?

Regele porunci să fie chemată dacă principesca Sel, bătrîna Gu-Șur-Ta.

Ea se înfățișă regelui, care o privea cu ochi înspăimântători, și i se închină pînă la pămînt, plîngînd și ștergîndu-și lacrimile cu poala rochiei.

— Unde-i Sel ? întrebă posomorît regele.

— Fii de trei ori slăvit... — și Ța căzu în genunchi — nu te mînia pe sclava ta... eu nu sînt vinovată... Am păzit-o ca pe lumina ochilor, dar noaptea trecută un balaur înaripat a coborît din munți... Avea aripi de liliac și picioare de leu... Scotea fum pe nas, iar pe gură — flăcări... Sel ședea pe balcon și se odihnea în răcoarea nopții. Cît ai clipi, balaurul o înșfăcă în gheare și se înălță cu ea în văzduh... Eu atîta am apucat, să mă agăț de mantia ei. Balaurul m-a ridicat și pe mine în înaltul cerului, dar... mantia s-a desprins de pe umărul sărmanei Sel și, împreună cu ea, am căzut și eu... Iată tot ce a mai rămas din biata Sel... Și Ța aruncă la picioarele regelui o mantie albastră de mătase, brodată cu crini argintii.

Toți încremeniră de uimire, auzind povestea bătrînei, dar regele privi neîncrezător către preoți.

— Tu ce spui, Kuntinașar ?

— Fii de trei ori slăvit... Nu știu ce să zic. Sel n-a putut să fugă... poate c-a fost răpită...

Regele rămase dus pe gînduri. O nenorocire după alta... Oare zeii îl pedepsesc pentru că se certase cu preoții ? Mîndria și frica se luptau în sufletul său și în cele din urmă frica învinse.

— Facă-se voia zeilor ! și adresîndu-se preoților, le zise : Rugați-vă zeilor ca mînia lor să nu ne urmărească în vecii vecilor... Iar eu... eu am să fac tot ce-mi va sta în putere... vă voi da înapoi toate drepturile voastre !... Corăbiile ne așteaptă. Dar voi căutați-o pe Sel și după plecarea noastră. Poate că vom izbuti s-o salvăm. Și, oftînd din greu, strigă sclavilor : Litiera !

Ultimul rege al Atlantidei, legănîndu-se ritmic în litiera de aur, cobora de pe Dealul Sfînt pentru a nu se mai întoarce niciodată aici...

Aksa-Guam se vindeca încet. În delirul său vorbea neîncetat despre rășcoală.

În sfârșit, frigurile îl lăsară.

— Ce-i cu tine, fiule, ai înviat? îl întrebă cu blîndețe bătrînul Guamf.

Aksa-Guam privi în jurul său. Se afla într-una din vechile mine. O lumină slabă se strecura dinspre intrare.

— Trei săptămîni te-am păzit în vizuina asta de șobolani, să nu te găsească iscoadele voastre. La început, primejdia a fost mare, dar acuma au atîta treabă, că nu le arde de tine. A fost și Adișirna pe aici. A venit pe furiș, ca să ne cheme în pădure. Zice că-i tare bine acolo.

De îndată ce se însănătoși, Aksa-Guam plecă la Adișirna. Bătrînul Guamf îl însoți. Noaptea, ei se strecurau pe cărări tainice, printre copaci gigantici ce se înălțau aidoma coloanelor unui templu. Cîndva, demult, din acești copaci se făureau coloane. Acum însă slujeau la construirea corăbiilor.

— Poznaș mai e și nepotu-meu ăsta! Să vezi ce năzbitie a făcut... Dar las' c-ai să vezi tu singur! trîncănea bătrînul Guamf, rîzînd cu gura-i știrbă.

Printre trunchiurile copacilor se zări o peșteră, iar în fața ei un foc. Cînd se apropiară, îl văzură pe Adișirna, care frigea într-o țeapă o căprioară de munte.

— Oho-ho-ho! strigă bătrînul Guamf.

Adișirna sări în picioare și puse mîna pe sabie, dar recunoscîndu-i pe bunic și pe Aksa-Guam porni în goană în întîmpinarea lor. Aksa-Guam îl salută prietenește. Și deodată, atrasă de glasurile lor, din peșteră ieși o femeie.

Aksa-Guam îi aruncă o privire și se dădu un pas înapoi, uluit de această întîlnire neașteptată.

— Prințesa Sel!

— Da, ea e — spuse Adișirna. Nevastă-mea — adăugă tînărul, plin de bucurie și sfiiciune.

— Ce cauți aici, Sel?

Se așezară cu toții în jurul focului și Adișirna îi povesti lui Aksa-Guam cum o răpise pe Sel „balaurul înaripat“. Acest „balaur“ fusese chiar el, Adișirna, căci în cele din urmă se hotărîse s-o fure pe fată. În palat nu izbutise să pătrundă și atunci se folosise de singurul mijloc cu putință: făcuse rost de o frînghie groasă, pe care o înțepenise bine de vîrfurile muntelui, deasupra Cuibului Vulturilor, apoi coborîse pe funie pînă la balconul principesei Sel. Dar funia se dovedise prea scurtă; mai lipseau încă vreo doi metri ca s-ajungă. Adișirna se cățăra din nou sus, își legă de astă dată picioarele și se aruncă cu capul în jos, întinzînd brațele pentru a o apuca de mîini pe Sel. Obişnuită cu exercițiile fizice, fata, puternică și mlădioasă, se cățăra singură pe funie, iar în urma ei venea și Adișirna. Ca s-o scape pe bătrînă de minia regească, tînărul apucă să-i spună în grabă povestea cu „balaurul înaripat care o răpise pe principesă“.

— Așa am izbutit să smulg din Grădina de Aur trandafirul ce nu-mi era îngăduit — își încheie el povestirea, privind-o drăgăstos pe Sel.

Aksa-Guam nu pricepu tîlcul acestor vorbe, dar Sel, la rîndul ei, zîmbi plină de dragoste lui Adișirna.

Bătrînul Guamf se pregăti de drum:

— Ei, copii, e timpul s-o iau din loc. Țalna de bună seamă că stă și bombăne cam de mulțor. Și voi nu-l uitați pe bătrîn! Iar cînd au să plece toate corăbiile, coboriți și voi din munți. E bine aici, nu zic ba, dar prea e frig... Preoții spun că Atlantida o să piară în flăcări... Eu, unul, nu-i prea cred! Ei, ce-o să fie?! O să bubuie, o să ne scuture oleacă, și cu asta gata. Cîte zgîlțiieli de-astea am apucat eu în viața mea! Dar pămîntul, să știți de la mine, e zidit cu strășnicie. Da, da, credeți ce vă spune moșul... Să vă aibă zeii în paza lor!

Și se mistui în umbra pădurii.

Aksa-Guam își făcu și el un culcuș într-o peșteră vecină ; dar tare îi era greu să privească fericirea celor doi tineri ! Văzînd-o pe Sel, rana lui — pierderea Atei -- singera și mai rău.

Aksa-Guam căuta să-și uite durerea plimbîndu-se mult și stînd zile întregi la vînătoare. Adișirna și Sel, ca toți îndrăgostiții, erau egoiști și se arătau foarte mulțumiți de îndeletnicirea lui Aksa-Guam, care-i aprovizionau cu vînat, astfel că puteau să-și petreacă tot timpul împreună. Ei trăiau acum în „Veacul de aur“ și, copleșiți de dragostea lor, nici nu se gîndeau la catastrofă. În jurul lor se întindeau tîneturi neatînse de mîna omului ; jos, întocmai ca o jucărie, se vedea marele Poseidonis, iar mai departe — pînza albastră a oceanului. În aerul curat de munte stăruia mireasma ierburilor și a cetinei, iar culmile înzăpezite din apropiere mai îmblînzeau arșița.

Negrăit de frumos era răsăritul soarelui. Concertul păsărelelor care cîntau cu mii de glasuri, zarea trandafirie și snopul de aur al razelor revărsate peste ocean îi făceau să cadă în genunchi dinaintea astrului ce răsărea și, cu sufletul cuprins de extaz, ridicau brațele către cer, înălțînd imn de slavă soarelui. Nu era o adorație pornită dintr-un sentiment religios, ci entuziasm pur în fața splendorilor lumii.

Mai tîrziu venea și Aksa-Guam, obosit, adesea plin de sînge, aducînd pe umeri vînat proaspăt, capre de munte și blana fiarelor ucise. În timp ce carnea sfîrșia pe jeratic, răspîndind un miros îmbietor, Aksa-Guam își istorisea peripețiile vînătorești.

Și zilele treceau pe nesimțite.

Părea că „Veacul lor de aur“ nu va avea sfîrșit.

Dar catastrofa venea ea singură să le-amintească.

În ajunul erupției vulcanice, în viața pădurii începuseră să se petreacă lucruri ciudate. Păsările își părăseau cuiburile și se îndreptau, cîrduri-cîrduri, spre ocean, umplînd văzduhul cu țipetele lor. Din

pământ ieşeau şerpi şi şopîrle uriaşe. Şuierînd, năpîrcile se rostogoleau la vale, unele după altele. Printre copaci treceau în goană capre, vulpi şi alte animale sălbătice mai mari. Caprele behăiau jalnic, fiarele răgeau şi toate fugeau înnebunite în aceeaşi direcţie : spre ţarmul oceanului. Călcînd în picioare crengile copacilor şi urlînd îngrozitor, trecu în goană un elefant singuratic. În aer plutea o linişte ciudată, acea incordare pe care o încearcă oamenii nervoşi înaintea furtunii. Pămîntul însuşi stătea neclintit. De cîteva zile nu se mai simţise nici cea mai slabă zguduitură, totuşi o nelinişte ce nu putea fi tălmăcită în cuvinte pusese stăpînire pe locuitorii pădurii ¹.

Adişirna şi Sel căutau să-l convingă pe Aksa-Guam să nu mai plece la vînătoare.

— Vedeţi-vă de treabă ! răspunse acesta. Acum e timpul cel mai prielnic pentru vînătoare. Ia uitaţi-vă, caprele trec turme întregi. Rămîneţi cu bine, n-am să zăbovesc mult ! şi, cu paşi voioşi, se afundă în desişul pădurii.

Adişirna şi Sel îl urmăriră îngrijoraţi cu privirea.

Aksa-Guam ieşi într-o poiană şi se opri uimit. Tot locul mişuna de capre, care fugeau înnebunite. Tînărul tocmai voia să-şi aleagă una din ele în care să-şi arunce sulita cînd, deodată, o zguduitură cumplită îl zvîrli la pămînt. Caprele se prăvăliră şi ele, dar îndată se sculară, behăind jalnic, o rupseră la fugă la vale, mai repede ca înainte. Zguduitura fu urmată de o explozie de o forţă neobişnuită. Urechea omenească n-a mai fost în stare s-o perceapă ca zgomot. Lui Aksa-Guam i se părea că cineva îl lovise cu putere peste amîndouă urechile. Căzu din nou, aproape pierzîndu-şi cunoştinţa. Stînd culcat pe pămînt, văzu cum deasupra culmilor semeţe ale munţilor se înalţă o coloană uriaşă de aburi. Cu zgomote asurzitoare, craterul vulcanului zvîrlea afară munţi întregi de pietre de toate mări-

¹ Nu numai animalele şi păsările, dar şi unii oameni simt instinctiv apropierea erupţiilor vulcanice. — Larison.

mile. Aburul, apa și cenușa, înălțându-se din ce în ce mai sus, se prăvăleau peste creste, întocmai ca o umbrelă. Cerul se acoperi repede de pîclă. În cîteva clipe nori negri se învălătuciră deasupra craterului. Un fulger brăzdă văzduhul, însoțit de bubuitul tunetului. Picături de ploaie și pietre mărunte începură să cadă cu zgomot pe frunzele copacilor și pe stînci. Urechea, care acum se mai obișnuise cu aceste detunături ale vulcanului, surprinse un urlet îndepărtat ce se apropia iute-iute.

— De unde vine urletul ăsta ? țipă Aksa-Guam și deodată văzu coloane de aburi și de nori împrumutînd culoarea purpuri. Focul și aburul fierbinte topeau zăpezile veșnice din vârful munților.

Da, într-adevăr, așa era. Peste cîteva clipe, cascade uriașe se prăvăleau de pe creste, tîrînd cu ele bolovani de mii de tone, trunchiuri de copaci și fiare sălbatice care se zbăteau deznădăjduite.

Încă o clipă, și un puhoi de ape năvăli în valea pe al cărui mal înalt se găsea, în vremea aceasta, Aksa-Guam. Drumul către peșteră era tăiat. Tînărul nici nu se mai putea gîndi să străbată șuvoiul năprasnic. Trebuia să chibzuiască numai la propria-i salvare.

Aburul cobora tot mai jos, umplînd văzduhul cu miros înăbușitor de sulf și bioxid de carbon. Aksa-Guam amețise... Cîteva pietre îl loviră pricinuindu-i dureri... El se ridică de jos, își înfășură capul în pielea de leopard ce-i acoperea trupul și se repezi deval, pe creasta de munte rămasă între cele două torente de apă.

Statuia zeului soarelui, cioplită în stîncă și care stătea în calea șuvoaielor, plesni în două. Dealul Sfînt însă nu putea fi niciodată acoperit de apă și într-acolo fugea Aksa-Guam. Adunîndu-și ultimele puteri, izbuti în sfîrșit să ajungă. Dar aici îi fu dat să vadă alte grozăvii. Grozăviile nebuniei omenești.

Aici; pe deal, se adunaseră sclavii părăsiți și osîndiți la pieire. În oraș nu se mai aflau nici un fel de autorități. Plecase și regele, și preoții, și soldații. Acum, toți erau liberi și egali. Și toți erau înspăi-

mîntător de bogați... Da, da ! În Atlantida rămăseseră încă bogății fără seamăn. Cutremurul năruise toate tainițele ce ascundeau comorile, și din temple, piramide și palate curgeau gîrlă în drum și în noroi munți de aur, diamante și smaralde... Nebunia cuprinsese mulțimea... Sclavii adunau nestematele, le puneau în saci, se încăierau smulgîndu-și unul altuia ceea ce strînseseră, se omorau... Îngropau diamantele, înșfăcau pumni întregi de pietre prețioase, le strîngeau la piept cu lăcomie sau deodată le zvîrleau în jur, hohotind ca nebunii. Și în lumina purpurie a vulcanului, nestematele străluceau în noroi ca niște picături de sînge. Alții îmbrăcau veșmintele grele ale preoților, țesute cu fir de aur și presărate cu briliante, sau hainele de sărbătoare ale regelui și, punîndu-și pe cap coroane înalte și tiare, dansau un dans al nebunilor... Dar bubuiturile sinistre, neîntrerupte, ale vulcanului acopereau tot acest vacarm.

„Ce se va întîmpla oare dacă mă va recunoaște vreunul dintre ei ?” se gîndi, îngrozit, Aksa-Guam.

Dar toți erau prea tulburați ca să-și mai dea seama de ceva. Aproape înnebunit, Aksa-Guam porni în goană spre Orașul Negru.

„Bunicul Guamf, Țalna, ce-o fi cu ei ?”

Ajunsesese aproape de casa lor cînd pămîntul se cutremură din nou. Și deodată o crăpătură uriașă se căscă între el și casa bunicului Guamf, iar din adîncul pămîntului țîșniră aburi încărcăți cu sulf. Prin vâlătucii aceștia de aburi, el o văzu, pe cealaltă parte a prăpastiei, pe micuța Le, sora lui Adișirna, care dădea din mînuțe și striga ceva.

Dar Aksa-Guam nu putea s-o ajute... Vîntul mîină într-o parte aburii și el văzu cum un pietroi căzu din cer peste copilă și o omorî, țintuindu-i de pămînt căpșorul cîrlionțat.

— Aici nu mai am pe cine salva ! strigă el și, deznădăjduit, se năpusti spre port.

Acolo se mai afla încă ultima dintre corăbii. Vislașii apăsau cu toată greutatea trupului lor pe vîsle, dar vîntul, care bătea cu putere din

față, le îngreuna ieșirea în larg. Aksa-Guam se aruncă în valuri și începu să înoate. În mijlocul talazurilor înalte și furioase, luminate de strălucirea roșie a vulcanului, se vedeau capetele sclavilor. Ei se îndreptau spre corabie, dar puțini erau aceia care ajungeau la țintă: unii se înecau în valuri, alții erau omorâți de pietrele ce cădeau din cer. Cei care se apropiau de navă, se duceau la fund uciși de sulitele celor de pe bord.

Aksa-Guam înota cu îndărătnicie, încleștindu-și dinții. Bezna devenea tot mai deasă, valurile se ridicau din ce în ce mai sus. Vîslașii se străduiau din răsuputeri și în sfîrșit izbutiră să urnească din loc corabia. Îl zăriră pe Aksa-Guam și sulitele plescăiră în jurul lui. Dar tînărul se dădu la fund, înotă pe sub apă pînă la corabie și, cu brațul istovit, se prinse de un inel de bronz.

XVIII. PIEIREA ATLANTIDEI

Adișirna și Sel nu avuseseră nimic de pătimit de pe urma primei erupții, care scosese din măruntăiele pămîntului mase întregi de aburi, noroi și pietre. Ei se adăpostiseră în peșteră de ploaia de bolovani, iar șuvoaiele care se năpusteau la vale ca niște cascade furtunoase alcătuiau în fața peșterii o perdea de apă. Apa nu le lipsea, iar în peșteră aveau poame uscate și carne afumată pregătită de Aksa-Guam.

Dar Aksa-Guam dispăruse fără urmă și Adișirna și Sel plîngeau moartea lui.

Trecură cîteva zile.

Cînd apele scăzură, Adișirna și Sel ieșiră din adăpostul lor. Priviră în jur și rămaseră incre-

meniți de uimire. Locurile erau de nerecunoscut. De o parte și de alta a peșterii se mai scurgeau încă, clipocind, șuvoaie de apă tulbure. Trunchiurile uriașe ale copacilor zăceau asemenea unor cadavre pe cîmpul de luptă. Copacii care nu fuseseră doborîți își pierduseră frunzișul, și așa, golași, cu crengile rupte, te întristau. Apa săpase făgașe și gropi mari de tot, mișcase din loc stînci, adusese mormane uriașe de pietre, mîl și noroi, amestecate cu cenușă. Printre copacii doborîți în mocirlă se vedeau stîrvurile umflate de apă ale fiarelor și păsărilor.

Pămîntul era pustiit, schilodit și transformat într-un deșert. Tăcerea de moarte era sfîșiată doar de urletul vîntului.

Cerul se arăta posomorît și aspru. Soarele nu se mai zărea, o pînză groasă de aburi și cenușă acoperise albastrul strălucitor al bolții.

Atlantida își pierduse toate culorile și toată strălucirea ei... Lui Adîșirna i se părea că privește cadavrul înspăimîntător de mutilat al unei ființe iubite.

Era cutremurat și ca om, și ca artist. Gîndul că totul va pieri puse stăpînire pe el pentru prima oară și nu-l mai părăsi.

Asemenea unor copii speriați și părăsiți, tinerii se lipiră unul de celălalt și multă vreme, cu o groază mută întipărită pe față, priviră lumea aceea pustiită...

Lacrimile curgeau pe obrajii frumoasei Sel. Adîșirna băgă de seamă și căută s-o liniștească :

— Nu te întrista, Sel, n-a pierit încă totul. Gîndește-te ce s-ar fi întîmplat cu noi dacă am fi coborît mai devreme. Mi te-ar fi luat și te-ar fi dus departe, iar pe mine m-ar fi așteptat neîndoielnic moartea. Acum, să ne gîndim la salvarea noastră. O s-ajungem în port și o să vedem dacă n-a mai rămas vreo corabie cu pînze. Dacă nu găsim, o să fac o plută, îi pun o pînză și o să încercăm să ajungem pe continentul de la răsărit. Trecătoarea nu-i prea

mare¹. Și apoi acolo se află multe insule mărunte. Miine, în zori, pornim la drum.

— Oh, dacă vulcanul ne-ar fi dat răgaz măcar câteva zile... Dar miine dimineață trebuie să plecăm...

Vulcanul nu le dădu însă nici un răgaz.

În aceeași noapte, pe cînd Sel dormea liniștită, pe pieile așternute jos, iar Adișirna se gîndea la fuga lor, forțele subterane ale focului se puseră din nou pe lucru. Erupția de aburi fusese doar începutul².

O puternică zguduitură subterană cutremură deodată peștera. Un pietroi se desprinsese din boltă și o lovi în umăr pe Sel. Fata țipă de durere și se trezi. Adișirna se repezi spre ea, o luă în brațe și o scoase din peșteră.

La lumina focului, tînărul văzu cu groază că umărul ei era strivit. Ar fi vrut să plece de îndată cu prețioasa-i povară, dar nu era cu putință: sus, se afla un perete abrupt, iar jos, două șuvoaie clocoțitoare înconjurau stîncă și, unindu-și apele, le tăiau drumul. Nici gînd să poată străbate torentul clocoțitor, plin de bolovani, ce se rostogoleau în beznă nopții, cu această povară vie în brațe.

Adișirna o culcă jos pe Sel. În jurul lor se auzea vuietul asurzitor al vîntului, urletul furtunii, buiburile bolovanilor ce se rostogoleau în puhoaielor furioase, zgomotul tunetului, al ploii și bezna... Deodată, acoperind toate aceste sunete, din însăși inima pămîntului se slobozi o detunătură surdă, care creștea neconținut, apropiindu-se și zguduind pă-

¹ Continentul răsăritean — Africa — despărțit de Atlantida printr-o strîmtoare. Cîndva, aceste două continente alcătuiseră unul singur. Despre insulele mici, aflate între Atlantida și Africa, pomenește și Platon. Veridicitatea acestor afirmații și-a găsit deplina confirmare, ca de altfel multe alte lucruri povestite de Platon despre Atlantida. — Larison.

² Erupția vulcanilor începe de cele mai multe ori prin erupție de aburi. Uneori, cu aceasta erupția se sfîrșește, de obicei însă, în urma aburilor începe erupția maselor de lavă topită. — Larison.

mîntul. Și pămîntul, cutrenurîndu-se din temelii, începu să se ridice, să se lase, să se legene dintr-o parte în alta. Urletul subteran ce izbucnea la suprafață într-o vilvătaie sinistră creștea din ce în ce și deodată se transformă într-o explozie asurzitoare, de o forță supranaturală. Tot vîrfurile conice ale vulcanului zbură în nori. Bucăți de stîncă săriră în aer, luminate din adînc de strălucirea tot mai puternică a lavei încinse care urca pe craterul vulcanului. Norii deveniră stacojii, de parcă ar fi fost mînjiți cu sînge. Pe fundalul mohorit al munților, într-o parte a vîrfurilor refăcut al vulcanului, se ivi deodată o pată de o strălucire orbitoare. Era lava topită, care se revărsa peste buza craterului. Curînd începu să se simtă răsufierea ei fierbinte. Aerul se încălzea tot mai mult cu sulf și bioxid de carbon. Era din ce în ce mai greu să respiri. Bolovani uriași, zvîrliți în văzduh, se prăvăleau înapoi în gura vulcanului, dar aburii ce țîșneau din fundul pămîntului prin craterul îngust îi aruncau din nou afară. Și totul se petrecea însoțit de zgomote, zăngănituri și bubuituri neobișnuite, de parcă undeva lucra o fierărie de dimensiuni monstruoase. Pietre mai mici ajungeau pînă la Adișirna și Sel și, cu un zgomot sec, cădeau în preajma lor. Tînrul era atît de uluit, încît ședea nemișcat, ațintindu-și privirile înnebunite asupra fișiei orbitoare ce se lăța neconținut în jurul craterului.

Lava încinsă, asemenea unei salbe incandescente, înconjurase tot gîtul vulcanului. Și salba aceasta sporea mereu, iar din ea începură să se desprindă, curgînd în jos, peste ghetarii seculari, „țurțuri” prelungi. Gheața se topea, prefăcîndu-se în șuvoaie vițeii, în răsfrîngerile focului vulcanic. Alte puhoai năvalnice de apă se năpusteau la vale.

Cînd lui Adișirna i se păru că totul s-a sfîrșit, băgă de seamă, plin de fericire, că torențele de lavă, răcite de aer, pămînt și apă, se solidifică pe măsură ce coboară, își pierd treptat luciul și, în sfîrșit, se acoperă cu o crustă întunecată. Pe crusta aceasta mai strălucesc uneori, ca scînteile unui foc stins,

șuvoaielor de lavă topită ce se scurg pe dedesubt. Treptat-treptat însă se sting și ele. Dar alte torente de lavă izbucnesc iarăși peste buza craterului și cu o iuteală uimitoare aleargă pe crusta netedă și fierbinte a labei care s-a răcit. Dar ajungând la capătul șuvoaielor solidificate, torentecele noi își mai domolesc goana și, atingând pământul rece și bolovănos, încep să se răcească tot atât de încet.

Cu fiecare nou șuvoi, lava cobora tot mai la vale, și cu cât era mai aproape de crater stratul de lavă, cu atât era mai gros.

Din pricina aerului înăbușitor și a ranei de la umăr, Sel își pierduse cunoștința.

Adișirna o ținea în brațe, ca pe un copil, și se străduia s-o readucă în simțiri, repetând într-una :

— Ah, de-am apuca să se facă ziuă !

El nu știa că de mult mijiseră zorile, că trecuse și de amiază, dar cerul și pământul rămăneau învăluite în aceeași beznă, luminată doar de răsfrîngerile purpurii ale vulcanului.

Deasupra craterului se involburau vălătuci de aburi și nori, care, în lumina focului, păreau flăcări. Fulgerele, asemenea unor șerpi, brăzdau haosul. Bubuiturile tunetului înăbușeau duruitul neînterupt al vulcanului.

Nu mai putea să aștepte. Pietre destul de mari începură să cadă tot mai des în jurul lor. Cîteva îi loviră pe Adișirna și pe Sel. Fata respira din ce în ce mai greu. În lumina vineției, chipul ei, cu ochii stinși, cu gura întredeschisă, cu o schimă de durere întipărită pe obraz, părea al unui mort.

Adișirna răsufila și el anevoie, trăgînd adesea în piept aerul otrăvit, cu gura larg căscată. Simțea că stropi de ploaie fierbinte i se preling pe corp, amestecîndu-se cu sudoarea rece. Capul i se învîrtea, urechile îi țiuiau și parcă ciocane îi băteau necontenit în temple.

Se ridică cu greu, luă în brațe trupul lipsit de viață al iubitei, dar deodată, părăsit de puteri, se lăsă la pământ... Picioarele îi tremurau de slăbiciune și emoție. Pământul întreg se zguduia, îi fugea de

sub tălpi, apoi dintr-o dată se înălța silindu-l să-și îndoiaie genunchii. Tînărul simțea că e gata să-și piardă cunoștința. Făcînd o ultimă sfortare, își învinse slăbiciunea. După ce înfășură capul lui Sel și pe al său cu piei de animale, se așternu la drum, dar în brațelc-i vlăguite, trupul fetei atîrna din ce în ce mai greu. Cădea împreună cu ea, îi asculta răsufllarea și apoi o pornea din nou prin pădurea schilodită care gema, împiedicîndu-se la tot pasul de pietre, trunchiuri și stîrvuri de animale, pînă cînd un torent furios îi tăie calea. Adișirna se opri nehotărît. Apa clocotea, bolovani uriași, duși de șuvoi, bubuiau ciocnindu-se de malurile abrupte ale albiei. Se întoarse înapoi, căutîndu-și scăparea. Dar torentele de lavă coborîseră și mai jos. Elc ajunseseră aproape de peștera lor, acum părăsită... Trebuia să ia o hotărîre.

Adișirna căută un vad. Adunîndu-și puterile, încercă să traverseze torentul clocotitor, dar năvala apelor îl doborî numaidecît, și el se duse la fund împreună cu Sel. În aceeași clipă fu zvîrlit afară și lipit' de mal, simțind o durere puternică în coaste. Se cățără anevoie pe mal și o așeză jos pe Sel. Apa îl mai răcorise puțin. Fata începu să dea semne de viață.

După ce se odihni, porni mai departe. Pe-aici, ploaia de pietre era mai rară și copacii își păstrasera o parte din frunzișul lor, stăvilind pătrunderea gazelor otrăvitoare. Adișirna începu să respire mai în voie și grăbi pasul. Dar, ca și înainte, mergea tare greu din pricina pămîntului care se legăna într-una. Trebuia să ocolească crăpăturile și cutele formate de rocile muntoase. În sfîrșit ajunse la Dealul Sfînt.

Aici nu mai domnea aceeași nebunie la care fusese martor Ak̄sa-Guam. Cei mai mulți dintre sclavi se ascunseseră în subsoluri. Pe străzi nu vedeai decît oameni ce-și pierduseră mințile. Și erau mulți la număr. Rîdeau în hohote, săreau ca apucați, dădeau din mîini sau plîngeau sfișietor, smulgîndu-și părul.

Alții ședeau jos pe pământ, nemișcați ca niște statui și nepăsători la tot ce se petrecea în jur.

Încă o bubuitură puternică zgâlțîi pământul. Din conul vulcanului se ridică o coloană de fum și foc, se înalță mai sus de nori, se lăți deasupra craterului ca o umbrelă deschisă și deodată începu să se prăvălească iute la pământ.

Prima rafală de vînt aduse nori grei de fum înecăcios. Adișirna simți plutind în aer gaze otrăvitoare. Se înăbușea. Era prea tîrziu ca să mai fugă în port... Privi în jurul său și își dădu seama că se află lîngă palatul lui Ațro-Sanu, marele preot, păstrătorul Supremelor Taine. Porțile grădinii stăteau larg deschise. Se năpusti înăuntru, intră în palat și, pornind pe coridoarele ce-i erau cunoscute, coborî în încăperile subterane.

Aici aerul era mai curat. Dar toți pereții crăpaseră. Ajunse în bibliotecă și se opri înmărmurit. Tavanul camerei se prăbușise și prin spărtura uriașă se vedea cerul vinețiu. Pe jos zăceau cadavrele cîtorva sclavi, slujitori ai lui Ațro-Sanu, care fuseseră striviți de molozul căzut din tavan. Pe una din mese ardea o torță. Mormane întregi de tăblițe de bronz se aflau acolo.

La masă ședea însuși Ațro-Sanu, în îmbrăcămințea-i neagră de preot. Liniștit ca întotdeauna, scria cu stilexul său pe o plăcuță de bronz.

— Cum, ești aici? exclamă plin de uimire Adișirna.

Ațro-Sanu înalță capul și-l privi pe Adișirna. O lumină vicleană scînteie în ochii lui negri, plini de viață:

— A-a-a! „Balaurul înaripat“ a venit în zbor din munți și a adus porumbița furată?

Adișirna o așeză jos pe Sel și încercă s-o aducă în simțiri.

— Las-o! zise cu asprime Ațro-Sanu. Uitarea de sine este un dar prețios al naturii. N-o lipsi de acest dar. Vino aici!

Adișirna se supuse. Învelind-o pe Sel, se apropie de preot.

— N-ai plecat ? îl întrebă el pe Ațro-Sanu.

— Vreau să mor cu Atlantida — răspunse preotul liniștit și adăugă, zîmbind : Și-apoi trebuie să scrie cineva cronica pînă la sfîrșit. Fără aceste fapte petrecute în ultimele zile ale Atlantidei, istoria ei va fi ciuntită.

— Dar la ce bun dacă Atlantida va pieri ? întrebă nedumerit Adișirna.

— Pier popoarele, dar omenirea trăiește — răspunse Ațro-Sanu¹. Povestește-mi ce ți s-a întîmplat și ce-ai văzut, iar eu am să scriu. Toți sclavii mei au murit și observațiile mele sînt destul de puține la număr.

În cuvintele lui Ațro-Sanu era ceva poruncitor.

Adișirna, ca în vis parcă, începu să depene firul, iar Ațro-Sanu nota cu grijă, punîndu-i din cînd în cînd întrebări.

Podeaua, pereții și mobila se clătinau, plăcuțele de bronz zăngăneau mișcîndu-se pe masă, scaunul pe care ședea Ațro-Sanu se legăna într-una. Ploua cu găleata și șuvoaiele ce curgeau prin spărtura tavanului se lăteau în băltoace pe jos, amestecîndu-se cu băltoacele de sînge ale sclavilor uciși, dar Ațro-Sanu scria liniștit, plin de însuflețire, ca întotdeauna.

Gazele otrăvitoare începuseră să pătrundă treptat și aici. Adișirna avea ameteți puternice... Privea lespezile de piatră, străduindu-se să reconstituie în mintea-i tulburată o anumită întîmplare, dar nu izbutea de loc : i se pare lui sau într-adevăr lespezile se îndepărtează una de alta, iar între ele se cascadează un hău care crește, crește neconținut ? Și deodată își dădu limpede seama că toate acestea nu sînt vis, nici rătăcire : o crăpătură largă spintecă podeaua, prefăcîndu-se într-un hău fără fund și

¹ De bună seamă că Ațro-Sanu avea o mare viziune istorică ; el scria pentru istorie, pentru noi, cei care aveam să trăim cu milenii mai tîrziu, și el n-a greșit : am găsit însemnările sale, care ne-au oferit un material nespus de prețios, material folosit de mine în povestirea de față. Valoarea științifică a „bibliotecii de bronz“ este cunoscută de toți savanții din lume. — Larison.

despărțindu-l de Sel. Sel, culcată de cealaltă parte a prăpastiei, începu să plutească împreună cu podeaua, depărțindu-se mereu de el. Zidurile groase se legănau, se prăbușeau, totul se legăna și se prăbușea. Deodată, Ațro-Sanu, împreună cu tăblițele și stilul lui, se prăvăli undeva, în gol...

Adișirna se aruncă spre crăpătura din podea, întinzînd mîinile către Sel, dar simți o lovitură dureroasă în umăr și căzu. Căzu jos și văzu cum prăpastia dintre el și draga lui creștea cu o iuțea neașteptată, prefăcîndu-se într-o genune mistuită repede de flăcări. Pereții se îndepărtaseră mult unul de celălalt, dezvăluind privirii vulcanul și întinderea oceanului. Podeaua se ridică și Adișirna, pierzîndu-și cunoștința, văzu ultima priveliște din viața sa : prăpastia care tăia în două întreg continentul Atlantidei, pornind de la un țărm la celălalt al oceanului, peste crestele munților. Genunea dată la iveală era cuprinsă de vîlvătăi. Și oceanul se revărsă în hăul acesta de foc. Apa se transformă în aburi, sfîșiind continentul tot mai mult și zvîrlind noi trîmbe de foc... Se luptau între ele, prinse într-o aprigă înclețșare, forțele dezlănțuite ale naturii... Pesemne, totul a durat cel mult cîteva clipe.

Adișirna fu zvîrlit în sus, împreună cu Dealul Sfînt, ajungînd pînă la norii mițoși, și-apoi, tot așa de vijelios, se prăvăli și se scufundă în bezna oceanului, cu tot Poseidonisul, cu toate templele, piramidele, farul, lanțul muntos, oamenii și animalele.

Sfîrșitul !

Intr-o singură noapte, Atlantida a dispărut.

Pe locul unde s-a aflat înfloritoarea Insulă a Fericirilor, clocoti într-un vârtej turbat o pîlnie uriașă, ale cărei dimensiuni întreceau întinderea continentului.

Flăcări și aburi țîșneau din ea, ca niște conuri uriașe de foc și apă.

Lupta focului cu apa începu treptat să se domolească. Dar deasupra Atlantidei dispărute, fața oceanului nu se liniști și pe valuri pluteau trunchiuri de copaci, cadavre de oameni și animale.

XIX. CORABIA MORȚILOR

O corabie mare, scîrîind din toate încheieturile, fără catarge și fără vîsle, dusă de curentul vijelios al apei, plutea pe oceanul clocotitor, sub cerul plumburiu, care cernea peste lume o lumină sinistă, posomorită.

Părea că bolta, îngreunată de povara norilor uriași și lăptoși, se prăbușise deasupra oceanului. Iar oceanul, într-o pornire turbată, își revărsase coamele înspumate ale valurilor dincolo de nori. Uraganul și ploaia torențială, talazurile și norii zburau vijelios într-o horă îndrăcită, îmbrățișîndu-se și contopîndu-se într-un haos năprasnic al stihiiilor dezlănțuite.

Urletul vîntului și bubuitul valurilor infuriate zgîlțiau corabia aproape distrusă, și ea trosnea, scîrîția și tremura cuprinsă de fiori, întocmai ca un animal înainte de moarte. Uraganul lăsa în urmă norii și valurile. Valurile lăsau în urmă corabia și toate laolaltă zburau vijelios, cu o iuțeală năprasnică, vrînd parcă să se smulgă de pe fața pămîntului și să se zvîrle în genunea universului. Din cînd în cînd, snopi de foc sfîșiau norii mohorîți, iar bubuituri puternice înăbușeau vuietul furtunii. Pentru o clipă, fulgerul lumina muntele de apă la poalele căruia se îngropase corabia și, cu un sîsîit monstruos, improșca aburi peste locul unde ea se prăbușise.

La izbucnirea fulgerului se zăreau în beznă cele cinci punți ale corăbiei, cu sclavii așezați unul în spatele celuilalt și ferecați în lanțuri.

Toți erau morți.

Cadavre țepene, ei mai țineau încă cu degete încovoiate sfărîmăturile vîslelor grele. În ochii sticloși încremenise groaza morții. Vîntul flutura zdrențele de pe trupurile aproape dezgolate.

Împărtășiseră cu toții soarta „statului soarelui”, care îi înrobise. Măreața Atlantida pierise în fundul oceanului, mistuită de focul vulcanilor. O dată cu ea

pieriră și sclavii ei... Pieriră și preoții care încercaseră să scape fugind.

Numai într-un singur om mai licărea viața.

Un bătrîn sever, cu o barbă mare și cărunță, viu încă sub lințoliul de apă ce se scurgea pe îmbrăcăminte-a-i lungă și neagră, stătea la prova corăbiei, cu o privire întunecată și rece, ca însăși bezna, și cu mâinile încheștate pe trepiedul pe care se înălța discul de bronz al soarelui. Preotul iscodea întunericul, căutînd țărmlul lumii ce supraviețuise și unde corabia ar fi putut acosta.

În răstimpuri de o clipă, cînd printre nori se zărea cerul, atlantul încerca să afle după stele direcția în care se îndrepta. Valuri uriașe se ridicau în calea lui, micșorînd iuțeala navei.

Aceasta fusese una din nenumăratele corăbii care părăsiseră în convoi țărmlurile Atlantidei, cea osîndită la pieire, atunci cînd ceasul îi sunase necrutător.

Una dintre cele multe... Dar ce se întîmplase cu celelalte corăbii ?

Primele vase care părăsiseră Atlantida duceau familia regelui și familiile preoților. Preotul acesta întovărășise convoiul care, după ce traversase strîmtarea africană, acostase la țarm.

În vremea aceasta, Atlantida se zguduia din temelii, în urma cataclismului subteran, iar în capitala ei, mărețul Poseidonis, zidurile tuturor clădirilor crăpaseră. Bezna se lăsa tot mai deasă și de sus turna într-una. Soarele, stacojiu și palid, se iveau cînd în cînd : chipul minios al zeului. Preotul își aminti de caravana tristă care se înșirase de-a lungul drumurilor, îndreptîndu-se spre inima Africii și semănînd cu o procesiune funebră. De altfel, așa și era : murea „statul soarelui“, pierrea marea Insulă a Fericirilor, dispărea o înaltă civilizație.

Ca o panglică nesfîrșită, convoiul străbătea tufișurile și pădurile Africii apusene, meleagurile de unde odinioară atlantii își aduceau sclavii. Caravana se mișca tot mai departe, către țările Toltekilor, Maia și Carli. Zilele se scurgeau mai posomorîte ca

noaptele. Femeile plîngeau în hohote, copiii țipau, sclavii gemeau sub bici, răgeau catirii și cămilele. Carele grele de bronz se împlintau în noroi. Lumina roșie a torțelor smulgea din beznă cînd statuia de aur a zeului ce se legăna ritmic pe brațele preoților, cînd matahala, lucind în ploaie, a elefantului sacru, cînd sulile și săbiile de bronz strălucitoare, cînd fața speriată a vreunei femei cu un prunc în brațe.

Pentru o clipă, lumina căzu pe o litieră aurită. Acolo se zărea chipul aceluia care nu demult fusese stăpînul lumii : Guan-Atagueragan, ultimul rege al Atlantidei.

„Puterea atlantiților trebuie să fie la fel de neclintită ca însuși pămîntul“ — își aminti preotul cuvintele preferate ale regelui. Și iată-l acum, palid, chinuit, jalnic stăpîn al lumii, mai neputincios și mai neînsemnat din pricina dorinței de a-și păstra masca, voind să pară măreț și trufaș.

Urletul uraganului și șuierul vijeliei se contopeau într-un singur sunet prelung, un sunet uniform, fără sfîrșit, ca vaietul pămîntului muribund.

După ce întovărășise pînă în inima continentului african pe acești primi fugari, preotul făcuse cale întoarsă ca să slujească drept călăuză și celorlalte corăbii.

Bezna coborîse și mai neagră deasupra Atlantidei. Pămîntul tremura ca prins de friguri. Zguduiturile scurte se repetau tot mai des și mai puternic. Poseidonis era luminat de făclii. Unul din vîrfurile vulcanului fumega, iar deasupra lui stăruia o lumină sinistă, roșiatică. Multe clădiri se năruiseră.

Preotul trecu pe Dealul Sfînt, spre templul lui Poseidonis. De aici răzbătea zgomotul mulțimii, plîsetele oamenilor părăsiți și condamnați la moarte sau la exil. Tumultul acesta era înăbușit de bubuiturile vulcanului, care răsufila din greu, ca și cum își aduna puterile.

Casta preoților plecă cu ultimul convoi. În Atlantida nu mai rămăseseră decît sclavii, lăsați în voia sorții, și încă vreo cîțiva cetățeni liberi, care erau

prea strîns legați de patria lor însorită și care nu credeau în pieirea apropiată a Atlantidei.

Flăcările cuprinseseră tot vîrful vulcanului în clipa cînd ultimele corăbii începură să ridice ancorele de bronz. Loviturile subterane se simțeau tot mai des, chiar și pe apă, și corăbiile se cutremurau.

În sfîrșit, navele se desprinseseră de țărm, părăsind pentru totdeauna Atlantida cea prosperă. Mireasma florilor ei se amesteca acum cu mirosul înăbușitor al sulfului vulcanic. Tot dealul, la poalele căruia se afla templul lui Poseidonis, era luminat, dar nu de strălucirea binefăcătoare și dătătoare de bucurii a zeului soarelui, ci de focul înfiorător, sîngeriu, din străfunduri.

Sclavii rămași pe țărm întindeau brațele spre navele care se îndepărtau, cădeau în genunchi, implorînd să fie luați și ei. Mulți porneau înot, ajungeau pînă la corăbii și se agățau de lopoți, stînjinînd vîslașii. Atunci, săgeți cu vîrful de bronz bine țintite sau sulițe trimise de pe punți îi omorau. Pe țărm, femeile își întindeau copiii, amenințau cu pumnii, zvrileau cu pietre în urma celor plecați. Unele își pierdeau mințile și, rîzînd în hohote, își aruncau pruncii în apă.

Corăbiile părăsiră portul. Vîntul umflă dintr-o dată pînzele triunghiulare ale catargelor și purtă fugarii în beznă, pe oceanul necuprins, spre un viitor necunoscut...

Și iată-l rămas singur... Poate singurul supraviețuitor dintre toți cei care au plecat cu ultimul convoi.

Dar unde-l mină curentul? Vedeava el vreodată soarele?

Zi de zi, aerul se răcea tot mai mult. Norii încă mai acopereau cerul, dar aveau o culoare cenușie. La fel de cenușii erau și apele oceanului.

Ziua începuse să se deosebească de noapte, cînd o lumină posomorită învăluia corabia și fețele vineții, incremenite, ale morților, precum și ochii lor albicioși.

Frigul străpungea, cu răsuflarea-i de gheață, măduarele preotului, obișnuit cu căldura verii veșnice. Dar o dată cu gerul, mai dispărea și mirosul de stîrv răspîndit de cadavrele oamenilor și animalelor moarte de pe vas.

Cu mîinile înghețate, preotul își puse haine de blană, aflate printre lucrurile de pe corabie.

El băgă de seamă că apele curg oblic, cînd oprind, cînd grăbind mersul navei : corabia nimerise în regiunea recifelor submarine.

Și, în sfîrșit, fugarul văzu țărmul.

Stînci sălbatice, lipsite de viață, posomorîte și acoperite de zăpezi să înălțau deasupra oceanului cenușiu.

Cerul mohorit cernea molcom fulgi mari de nea.

Așadar, iată pămîntul cel nou, unde va fi nevoit să pună capăt peregrinărilor sale.

Curentul repede mîna corabia spre uscat și o aruncă pe un banc de nisip de pe țărmul stîncos.

Ultimul atlant păși pe pămînt¹.

Bătrînul cu înfățișarea aspră se urcă pe un dîmb și privi lumea aceea străină și vrăjmașă lui. În jur totul era pustiu și mort. Doar niște păsări necunoscute, țipînd ascutit, zburau deasupra valurilor oceanului.

Se lăsă noapte. Străinul se adăposti într-o peșteră, aprinse focul sacru, așeză trepiedul cu discul soarelui și, întinzînd spre lumină și spre foc mîinile-i înghețate, cîntă cu glas spart, bătrînesc, Imnul Soarelui.

Veghe mult timp în noaptea aceea și flacăra jucăușă a rugului îi lumina fața tristă și gînditoare... În sfîrșit, doborît de oboseală, adormi, învelit în blănuri și visînd la soarele Atlantidei.

De dimineață începu să-și deretice noua-i locuință ; transportă de pe corabie instrumentele de bronz și armele. Din scîndurile aduse de pe navă își făcu o ușă ca să închidă peștera. Apoi își rîndui

¹ Urmele atlanților au fost găsite pe țărmul nordic al Breitaniei franceze. — Larison.

rezervele de alimente și lăzile în care se aflau cărțile sfinte și semințele.

În fiecare dimineață se scula în zori, cu mult înainte de răsăritul soarelui, se ducea pe țărmul mării și aștepta ivirea lui.

Cerul rămânea mereu acoperit de o pînă cenușie, dar bătrînul era adînc încredințat că soarele se va întoarce — zeul cel strălucitor va învia.

Și într-adevăr el se întoarse, după o noapte senină și geroasă.

Vîntul de miazănoapte, ce se stîrnise în ajun, smulse pînza cenușie care ascundea cerul, și pe bolta de sineală scînteiară constelații necunoscute.

Dimineața fu tot atît de limpede și de geroasă. Spre răsărit, bolta se aprinse în culorile trandafirii ale zorilor.

Și deodată, la orizont, se ivi soarele.

El părea istovit de lupta dusă cu forțele întunericului.

Dar zeul lui era din nou cu el, după o despărțire lungă și negrăit de tristă.

Pentru o clipă, soarele se opri parcă deasupra apelor; de o parte și de alta a discului ceresc se întindea geana zării. Desprinsă chiar din soare, o fișie de aur porni către țărmul pe care sta preotul, așternîndu-se peste mare aidoma unei punți aurite între astru și om.

În clipa aceea, discul soarelui, linia orizontului și fișia aurie de pe fața oceanului alcătuiră un desen ce semăna uluitor cu simbolul sfînt al atlantiilor și care poate fi găsit pretutindeni: și la cercul polar, și la tropice, și în America de Sud, și în inima Asiei Centrale sau Orientale.

Bătrînul aspru și cărunț, tulburat, căzu în genunchi, întinse brațele spre soarele ce răsărea și începu să cînte Imnul Soarelui.

Glasul lui prinse viață. Cîntecul simplu, dar melodios și solemn, răsuna deasupra țărmurilor pustii, trezind ecoul stîncilor de pe mal.

El cînta puterea zeului de trei ori sfînt, cînta
ruie grozăviile întunericului, dăruiește oam.
căldură și lumină plină de bucurie, zeul care î.
mîntează pămîntul în mii de culori, face roadele
mustească de sevă și tămăduiește bolile.

Cînta soarele care scînteiază ca briliantele
picurii de rouă, soarele care împurpurează norii
aurește șuvoaiele de apă.

Cînta soarele care se preface în sîngele fierbi
al omului, în mustul dulce al strugurilor, în grî
de aur.

Cînta soarele care este bucurie și viață.

Cînta și nu vedea cum, atrași de glasul lui, c
spatele stîncilor se iviră oameni cu chipul alb, în
brăcați în piei de animale, oameni cu ochi albaștri
și părul blond. De brîiele late din piele purtau agă
țate topoare de piatră.

Priveau nedumeriți la bătrînul acesta ciudat, în
veșminte lungi și negre, care cînta într-o limbă ne-
cunoscută lor.

De unde o fi venit el ? Ce caută aici ? Și ce pri-
mejdie aduce cu sine ?

XX. ULTIMUL OM DIN ATLANTIDA

Clima cea aspră se dovedi ucigătoare pentru
trînul atlant. Curînd după ce debarcase pe țarm
se îmbolnăvi. Aducîndu-și aminte că pe coră
aproape nimicită se mai găseau tot soiul de ierl
de leac, preotul, biruindu-și slăbiciunea, se urcă
punte.

Și deodată i se păru că delirează.

Lîngă unul din catarge, încălzindu-se în raz
palide ale soarelui nordic, ședea un om. Fața sa e
istovită și purta urmele bolii. Dar toată înfățișarea

arăta a fi un locuitor al Atlantidei : țeasta, ilung, părul negru, culoarea pielii cu o nuanță de bronz, îmbrăcămintea sa.

Preotul se apropie și mai mult. Necunoscutul îl și amîndoi strigară în același timp :

— Șitța !

— Aksa-Guam !

Stăteau amîndoi nehotărîți : preotul Șitța și Aksa-Guam, cel care luase parte la răscoala sclavilor împotriva Dealului Sfînt, osîndit la moarte de rege și preoți.

Intinseră brațele unul către celălalt, în semn de prietenie și salut.

Și-n noaptea aceea, vrăjmașii de odinioară zăboviră vreme îndelungă lîngă foc, depănîndu-și fiecare povestea.

În noaptea cea cumplită, cînd avusese loc prima erupție a vulcanului, Aksa-Guam ajunsese înot la ultima corabie care pleca și se agățase de un inel de bronz prins pe fundul vasului. La adăpostul întunericului, izbutise să se cațare pe o funie, să pătrundă printr-un chepeng deschis în cala navei, unde stătuse ascuns în tot timpul călătoriei. Lipsindu-se de hrana proaspătă, se îmbolnăvisese de o boală necunoscută în Atlantida : i se umflaseră picioarele, îi începuseră să i se clatine, iar gingiile să-i sînzoreze¹. Aerul era otrăvit de duhoarea cadavrelor.

Să n-ar fi fost chepengul pe unde pătrundea proaspăt, fără doar și poate s-ar fi înăbușit. Durase chinuri neînchipuit de mari și aproape nici nu se putuse mișca din pricina slăbiciunii și durerii ce o simțea în picioarele umflate, în clipa cînd corabia se apropiase de țărm.

Aerul curat și soarele îl ajutaseră să-și vină în fire.

La rîndul său, Șitța îi zugrăvi toate peregrinările pînă în ziua cînd se întîlniseră.

— Pe meleagurile astea trăiesc oameni cu părul și poartă haine din piei de animale. Sînt săl-

¹ Fără îndoială că este vorba de scorbut. — Larison.

batici care-și fac topoare grosolane și cuțite din piatră șlefuită¹. Ei nu știu să lucreze pământul și se hrănesc cu carnea crudă a fiarelor ucise. Chiar și focul le este necunoscut. Erau cît pe-aci să mă omoare. Dar, cînd au văzut focul aprins de mine, i-a cuprins un fior sacru, iar armele noastre strălucitoare de bronz le-au smuls strigăte de uimire. Acum mai-mai că mă venerează. Limba lor este grosolană și săracă, seamănă mai degrabă cu graiul animalelor decît cu al oamenilor. Cînd se înfurie, mîriie ca fiarele, iar cînd atacă un animal sau un dușman, rag, urlă și latră ca și el. Dar sînt curioși și blînzi. Își dau seama cînd te porți bine cu ei și atunci devin încrezători ca niște copii... Cine știe, poate că odată vor deveni și ei oameni ca atlanții.

Obosit, Șitța închise ochii. Respira greu. Din pricina fierbințelii, începu să tremure, iar pe fața-i istovită de om bătrîn se ivi o roșeață bolnăvicioasă.

— Curînd o să mor. Ce bine că te-am întîlnit, tu ai să-mi închizi ochii și ai să mă îngropi după datină. Totul e trecător pe lumea asta... Popoarele mor ca un singur om și pier state întregi. Cine știe, poate că ești ultimul om din Atlantida. Dar ce s-o fi întîmplat cu ceilalți? O să mori și tu și amintirea Atlantidei se va pierde în negura veacurilor ce vor veni... Curînd va răsări soarele... Du-mă pe țarm.

Aksa-Guam îi îndeplini dorința și acolo, pe malul mării, îl întoarse cu fața spre răsărit.

Șitța nu mai putea vorbi. Nu fu în stare decît să dăruiască un zîmbet primelor raze de soare și închise ochii pentru totdeauna.

Aksa-Guam rămase singur, poate singur în toată lumea — ultimul om din Atlantida.

În curînd izbuti să se apropie de locuitorii acestor ținuturi posomorîte și, datorită cunoștințelor sale, își cîștigă adîncul lor respect.

¹ În vreme ce în Atlantida se cunoștea fabricarea armelor de bronz, Europa se afla încă în epoca de piatră. — Larison.

O dată cu venirea primăverii, îi învăță să lucreze pământul, să semene cîmpiile arate cu plug de lemn. De asemenea îi învăță să ațite focul frecînd două bucăți uscate de lemn sau să scoată scînteii lovind cremenea și aprinzînd frunze uscate și mușchi. Multe meșteșuguri și multe lucruri au deprins de la el.

Unii au devenit agricultori și s-au statornicit pentru totdeauna pe acele locuri, alții și-au văzut mai departe de vînătoare și de războaie. Iar în serile lungi de iarnă, el le depăna povestea minunată a Veacului de Aur, cînd oamenii trăiau fericiți în mijlocul copacilor și grădinilor veșnic înflorite, care rodeau de cîteva ori pe an, fără să știe de griji și de nevoi... Le vorbea despre bogăția și măreția Insulei Fericiților, despre grădinile de aur cu mere de aur, despre băcăliile dîrze și despre pieirea cumplită a unui popor și a unei țări întregi, despre ploile năprasnice care au însoțit această pieire, despre salvarea cu ajutorul corăbiilor a unui număr mic dintre ei, despre calea străbătută pe apă, vreme de patruzeci de zile și patruzeci de nopți, și despre propria-i salvare.

Oamenii ascultau aceste povestiri cu sufletul la gură, curioși ca niște copii, și le transmiteau unul altuia, le mai împodobeau, le mai înfloreau pe ici pe colo și le păstrau ca pe niște legende sfinte.

ARIEL

În românește de
A. ȚIMPĂU și I. ANDREESCU

I. PRIN CERCURILE IADULUI

Ariel şedea jos, pe podea, în dreptul ferestrei scunde din odăiţa lui, ce semăna cu o chilie de mănăstire. O masă, un scăunel, un pat şi o rogojină într-un ungher alcătuiau tot mobilierul.

Fereastra dădea în curtea interioară, tristă şi pustie. Nici un tufiş, nici un fir de iarbă, numai nisip şi pietriş, aidoma unui crîmpei din deşert înconjurat de patru ziduri ca de închisoare — zidurile clădirii mohorâte, cu geamuri mici. Deasupra acoperişurilor drepte se înălţau coroanele palmierilor din parcul cu vegetaţie bogată, ce se întindea jur împrejurul şcolii. Un zid înalt despărţea parcul şi clădirea de lumea din afară.

Pretutindeni stăpînea o linişte adîncă, tulburată doar de scîrţîitul pietrişului sub paşii uşori ai dascălilor şi elevilor.

În cămăruţe, la fel de mizere ca şi cea a lui Ariel, locuiau ceilalţi elevi aduşi din toate colţurile lumii la şcoala Dandarar din Madrass. Printre ei erau şi copii de opt ani, însă şi fete şi băieţi mai mari. Elevii alcătuiau o singură familie, dar cuvintele lor, puţine la număr şi rostite cu glas şoptit, precum şi ochii lor nu trădau nici dragostea, nici prietenia, nici ataşamentul, nici bucuria revederilor, nici durerea despărţirilor.

Toate aceste sentimente erau smulse cu rădăcini cu tot chiar din primele zile ale sosirii elevilor în şcoală, profesorii şi pedagogii — preoţi hinduşi hipnotizori, europeni, în marea lor majoritate englezi, şi oculişti moderni — folosind toate mijloacele.

Ariel purta o tunică — o cămașă cu mîneci scurte, țesută dintr-o pînză grosolană — iar în picioare nici sandale n-avea.

Era un tînăr voinic, de vreo 18 ani, cu părul blond, dar, după expresia feței sale, îi dădea uneori și mai puțin : ochii cenușii-deschis priveau cu o sinceritate copilărească, deși pe fruntea-i înaltă se săpaseră primele cute — semn neîndoielnic al omului care a trecut prin multe și s-a gîndit la multe. Culoarea ochilor și a părului arăta că este european.

Chipul lui Ariel, cu trăsăturile regulate de anglosaxon, era imobil ca o mască. Privea nepăsător pe fereastră, așa cum privește un om adînc cufundat în gînduri.

Și de altfel el chiar se gîndea. Cearaca-babu, dascălul său, îl punea în fiecare seară să facă bilanțul zilei, să-și amintească toate întîmplările petrecute de la răsăritul pînă la apusul soarelui, să treacă în revistă felul în care s-a comportat față de ele, să-și controleze gîndurile, dorințele, faptele. Înainte de a se duce la culcare, Ariel trebuia să se spovedească lui Cearaca.

Soarele care asfințea scălda în lumină coroanele palmierilor și norii ce goneau pe cer. Ploaia se oprise chiar în clipa aceea și din curte se revărsa în chilie un aer proaspăt și umed.

Ce întîmplări avuseseră loc în cursul zilei ?

Ariel se trezise ca întotdeauna în zori. Se spălase, își făcuse rugăciunea și își luase gustarea în sufrageria comună. Pe o tavă groasă de lemn se aducea micul dejun — niște piinițe din făină — rele, că nu puteau fi mîncate — alune prăjite și apă în vase de lut.

Pedagogul Satia își plimba, ca de obicei, privirea-i scormonitoare de la un elev la altul, spunîndu-le că mîncă banane, turte gustoase de orez cu zahăr și beau lapte gros. Și elevii, lăsîndu-se sugestați, mîncău cu plăcere tot ce li se dădea. Numai un singur băiat, un novice, care încă scăpa acestei hipnoze în masă, întrebă :

— Dar unde-s bananele ? Unde-s turtele de orez ?

Satia se apropie de el, îl apucă de bărbie și rosti poruncitor, privindu-l cu asprime în ochi :

— Dormi ! Și își repetă sugestia, după care băiatul începu să mănânce cu poftă alunele tari, luându-le drept banane.

— Și tu de ce ți-ai pus șalul ? întrebă un alt pedagog, un hindus slab, cu barba neagră și ras în cap, adresându-se unei fete de 9 ani.

— E frig — răspunse ea, zgribulindu-se toată. Copila avea febră.

— Ți-e cald. Scoate îndată șalul !

— Phii, ce zăduf ! exclamă fetița, lepădând șalul și trecându-și mâna peste frunte ca și cum ar fi vrut să-și șteargă nădușeala.

Satia începu să spună elevilor cu glas tăgănat cum trebuie să se comporte : să nu le pese de frig, de căldură, de boli. Spiritul să triumfe asupra trupului.

Copiii ședeau cuminți, mișcările lor erau molatice, apatice.

Deodată, același băiețuș care la începutul mesei întrebase „unde-s bananele ?” smulse din mâna vecinului o bucățică de lucii și, rîzînd tare, și-o vîrî în gură.

Dintr-un singur salt, Satia se apropie de el și-l trase de urechi. Băiatul începu să plîngă în hohote. Toți copiii încremeniră în fața acestei încălcări nemaiauzite a disciplinei. Rîsul și lacrimile erau combătute necruțător în școală. Cu o mîna, Satia îl înșfăcă pe băiețuș, iar cu cealaltă apucă un vas mare. Copilul amuți, doar miinile și picioarele îi tremurau.

Lui Ariel i se făcu milă de bietul novice. Ca să nu-și trădeze sentimentele, își lăsă capul în piept. Da, îi era tare milă de acest băiat de 8 ani. Dar Ariel știa că a compătimi un coleg este o crimă mare pe care va trebui s-o mărturisească dascălului său — Cearaca.

„Oare să-i mărturisesc ?” îi fulgeră prin minte, dar îndată încetă să se mai gîndească. Se obișnuise să fie prudent chiar cu propriile sale gînduri.

La porunca lui Satia, un servitor îl scoase afară pe băieţaş, cu vasul în cap. Masa se sfîrşi într-o tăcere desăvîrşită.

În ziua aceea, după gustarea de dimineată, cîţiva tineri şi tinere care terminaseră cursurile urmau să părăsească şcoala.

Ariel simpatiza într-ascuns pe unul din ei — un tînăr cu pielea smeadă şi ochii mari — şi pe fata aceea zveltă, şi avea toate motivele să-şi închipuie că şi ei nutriseră sentimente prieteneşti faţă de el. Cei cîţiva ani de şedere în comun la Dandarat îi legaseră unul de celălalt. Dar ei se obişnuiseră să-şi tăinuiască sentimentele, arătîndu-se indiferenţi, manifestînd o răceală aparentă. În rarele clipe cînd scăpau de ochii iscoditori ai profesorilor şi pedagogilor, prietenii aceştia schimbau între ei o privire atotgrăitoare, iar uneori chiar şi o strîngere de mînă ; asta era tot ce-şi îngăduiau. Tustrei păstrau în taină prietenia, singura comcară care încălzea inimile lor tinere, o floriceică rămasă prin cine ştie ce minune într-un pustiu lipsit de viaţă.

O, dacă pedagogii ar fi ghicit taina lor ! Cu cită cruzime ar fi călcat ei în picioare floarea aceasta ! Hipnotizîndu-i, i-ar fi silit să mărturisească totul şi ar fi ucis prin sugestie acest simţămînt cald, înlocuindu-l printr-o indiferenţă rece.

Îşi luară rămas bun în curte, lîngă porţile de fier. Fără să se privească în ochi, cei care plecau rostiră pe un ton glacial :

— Adio, Ariel !

— Adio, adio !

Şi se despărţiră fără să-şi strîngă mîna.

Cu capul plecat, Ariel se îndreptă spre şcoală, străduindu-se să nu se gîndească la prietenii săi şi înăbuşîndu-şi tristeţea ce-l copleşea, căci pentru gînduri şi sentimente tainice avea vreme la noapte.

O, despre aceste gînduri şi sentimente el nu va sufla nimănui o vorbă, nici chiar în stare de hipnoză ! Asta era ultima şi cea mai ascunsă taină a lui Ariel, de care nu-şi dăduse seama nici vicleanul Cearaca, nici Bharava, directorul şcolii.

Urmară apoi lecțiile de istorie, religie, ocultism, teosofie. Prînzul cu „banane“, lecțiile de engleză, hindusă, bengaleză, mahrați și sanscrită... O cină sărăcăcioasă.

— Ați mîncat mult și v-ați săturat ! îi sugestionează Satia.

După cină, urmează o „ședință“. Ariel a trecut prin acest înfricoșător cerc al iadului, dar trebuie să asiste la „lecțiile practice cu novicii“.

Un coridor îngust, întunecos, luminat numai de un opaiț cu flacăra tremurătoare și fumegîndă, cu fitil din bumbac, duce spre o cameră mare fără ferestre, luminată tot atît de sărăcăcios. În odaie se află o masă din scînduri negeluite și cîteva rogojini așternute pe jos.

Ariel, cu un grup de elevi mai mari, stau tăcuți și neclintîți într-un ungher, pe podeaua de piatră.

Un slujitor aduce un băiat de vreo paisprezece ani.

— Bea — spune pedagogul, întinzîndu-i o cană.

Băiatul înghite supus lichidul amar și rău mirositor, străduindu-se să nu se strîmbe. Servitorul îi scoate cămașa și-i freacă tot corpul cu alifii volatile. Copilul e cuprins de neliniște și de o tristețe ucigătoare. Apoi trece la o stare de exaltare. Respiră des și greu, pupilele i se dilată, mîinile și picioarele îi tremură de parcă ar fi o paiată de carton.

Pedagogul ia de jos opaițul cu flacăra tremurîndă și-l întrebă :

— Ce vezi ?

— Văd un soare orbitor — răspunde băiatul, închizînd ochii.

Toate simțurile îi sînt ascuțite la maximum. O șoaptă i se pare un bubuit de tun. Aude cum foșnesc gîndacii pe pereți, cum respiră fiecare om din cameră, cum bate inima fiecăruia din cei prezenți, cum undeva, la mansardă, zboară liliecii... Vede, aude, observă și simte ceea ce nu percepe nici un om în stare normală.

La unii, starea aceasta sfîrșește printr-un delir, la alții — printr-un puternic acces de nervi. Pe unii,

Ariel nu i-a mai văzut după astfel de crize furtunoase : ori mureau, ori înnebuneau.

Ariel însă avea un organism robust. Trecuse prin toate aceste încercări, păstrându-și sănătatea nezdruncinată.

Cînd pe cer se iviră primele stele, ușa odăii se deschise și intră Cearaca, ducînd de mină un copil cu fața smeadă și tare speriată.

— Stai jos ! îi porunci el băiatului.

Băiețușul se lăsă pe podea în chip automat. Ariel se apropie de Cearaca și se înclină în fața lui.

— Este un elev nou, îl cheamă Șarad. Ai să-l conduci tu astăzi. Ești mulțumit de tine ?

— Da, părinte — răspunse Ariel.

— N-ai de ce să te căiești ? întrebă neîncrezător Cearaca. Desăvîrșirea o poate atinge numai acela care niciodată nu este mulțumit de sine.

Privindu-l iscoditor în ochi, Cearaca îl întrebă iarăși :

— Dar la trecut nu te-ai gîndit ?

— Nu — răspunse Ariel hotărît.

În școală elevilor li se interzicea să se gîndească la viața pe care o duseseră înainte de a veni aici, să-și amintească de copilărie, de părinți, să pună întrebări referitoare la trecutul sau la viitorul lor. Nici unul nu știa ce-i așteaptă, pentru ce sînt pregătiți, și aproape nimeni nu-și aducea aminte de ceea ce a fost. Pe cei ale căror amintiri erau prea recente și aveau o memorie bună, hipnoza îi ajuta să-și uite trecutul.

Cearaca se mai uită o dată cercetător în ochii lui Ariel și plecă.

Șarad ședea neclintit, ca un mic idol de bronz. Ariel ascultă pașii ce se îndepărtau și zîmbi înțlia oară în ziua aceea.

Pentru elevii școlii Dandarot nu existau decît două posibilități : cei mai mulți se alegeau cu nimicirea desăvîrșită a voinței, sau, în cel mai bun caz, cu o totală zdruccinare a sistemului nervos. O mică parte — cei înzestrați cu un fizic și un intelect mai viguros — urmau calea perfidiei rafinate, a unor simulări de artist

și a celor mai iscusite vicleșuguri. Ariel se număra printre aceștia din urmă. Izbutise să reziste chiar la hipnoză, simulînd o stare de somnambulism. Dar elevi ca el erau puțini, căci ar fi fost de ajuns o mică greșală, și minciuna ar fi fost dată în vileag. Profesorii erau stăpîni pe trupul și pe sufletul elevilor lor.

Ariel se apropie cu pas ușor de Șarad și-i șopti :

— Or să te sperie, dar ție să nu-ți fie frică, orice ai vedea. Toate astea le fac înadins...

Copilul îl privea cu mirare și neîncredere, căci în școală nimeni nu-i vorbise atît de prietenos.

— Și important e să nu plîngi, să nu strigi, dacă vrei să nu fi bătut.

Șarad încetă să mai plîngă. Afară se auzea zborul molatic al liliiecilor, care uneori se năpusteau și în odaie. Pe pereți, înăuntru, se cățarau broscuțe și vîneau tot soiul de muște. Băiatul începu să privească la ele și se mai liniști.

Ariel aprinse un opaiț cu ulei. Strălucirea lui roșiatică lumina slab încăperea. Pătrunzînd pe fereastră, vîntul mișca flacăra și umbra lui Ariel dansa pe pereți. Ungherele camerei rămăseseră cufundate în întuneric.

În colț, în fața băiatului, ceva prinse să se miște. Șarad privi cu atenție și îngheță de groază. Printr-o crăpătură se tira un șarpe mare și galben, cu capul mic și umflat, cu gîtul gros și burta suptă ; pe gît avea niște desene negre ce semănau cu o pereche de ochelari. Un nai !

În urma lui — a șarpelui cu ochelari — apăru un altul, negru-vinețiu, apoi unul negru, unul cenușiu și, mereu alții, și alții. Șerpii se împrăstiau prin odaie, înconjurîndu-l din toate părțile pe băiat.

— Stai, nu te mișca și taci din gură ! șopti Ariel, indiferent ca întotdeauna și țintuit parcă locului.

Șerpii se apropiară de copil, își înălțară trupurile cu gîtul întins înainte ca un scut și, privind drept în ochii băiatului, se pregăteau să se năpustească asupra lui.

Ariel fluiera abia auzit o melodie tristă și monotonă, care n-avea decît trei note.

Șerpilor încremeniră, ascultară atent, apoi își plecară capetele și se târîră încet într-un colț al odăii, mistuindu-se în crăpăturile podelei.

Șarad continua să șadă nemișcat. Broboane de sudoare rece îi acopereau fața.

— Bravo ! șopti Ariel.

Dar lauda nu i se cuvenea, căci băiatul nu țipase și nu se clintise din loc, deoarece frica îl paralizase.

În odaie năvăli o pală puternică de vînt, aducînd pe aripile ei mireasmă dulce de iasomie. Pe cer, norii acoperiră stelele. Tunetul bubui surd și curînd se porni o ploaie tropicală. Aerul se răcori dintr-o dată. Izbucneau fulgere, luminînd peretele casei de pe cealaltă parte a străzii și oglindindu-se în apa care acoperi repede toată curtea, prefăcînd-o într-un lac.

Băiatul oftă ușurat, scuturîndu-se de înțepeneala care-i anchilozase toată făptura. Dar îl mai așteptau și alte încercări. Perdeaua de rogojină care despărțea odăile se ridică pe neașteptate și Șarad văzu o încăpere scaldată într-o lumină orbitoare, a cărei podea era acoperită cu mușama albă. În mijlocul camerei stătea un tigru uriaș. Lumina îi bătea în ochi, iar fiara aurie și tărcată închidea pleoapele, dînd supărată din cap. Cu coada-i puternică, tigru lovea podeaua.

Nu trecu mult și animalul începu să se obișnuiască cu lumina puternică. El își aținti privirile asupra lui Șarad, scoase un răget scurt, înăbușit și, lăsîndu-se pe labele dinainte, se încordă tot, pregătindu-se să sară.

Șarad se apucă cu mîinile de cap și dădu un strigăt înfiorător.

Deodată simți pe umăr mîna cuiva. „Mă mănîncă” — se gîndi el, încremenind de groază. Dar atingerea era prea ușoară pentru a fi laba fiarei.

— De ce-ai țipat ? auzi băiatul glasul lui Ariel. Pedagogul o să te pedepsească. Să mergem !

Și, luîndu-l de braț pe Șarad, îl ridică aproape cu de-a sila în picioare.

Abia acum copilul îndrăzni să deschidă ochii. Perdeaua de rogojină se afla la locul ei, iar în odaie stă-

ruia semiîntunericul. Afară se auzea ropotul ploii, care începuse să se mai potolească, și bubuiturile surde, îndepărtate ale tunetului.

Clătinându-se pe picioare, Șarad porni după Ariel, aproape inconștient. Străbătura un coridor lung, întunecos și intrară pe o ușă îngustă. Ariel îl lăsă pe băiat s-o ia înainte și-i zise cu glas tare :

— Mergi înainte ! Aici e o scară, vezi să nu cazi — și adăugă în șoaptă : Fii cu băgare de seamă, să nu strigi orice și s-ar întâmpla... Nu-ți fie frică ! Te sperie înadins, ca să te obișnuiești și să nu te mai temi de nimic.

Ariel își aduse aminte cum fusese și el supus acestor încercări. Atunci, însă, mersese singur, nu-l prevenise nimeni, nimeni nu-i spusese un cuvânt de îmbărbătare.

Tremurînd de frică, Șarad coborî treptele aproape năruite ale scării. În fața lui se deschidea un subsol. Mirosea a umezeală și venea un aer greu, stătut. Podeaua de piatră era acoperită cu mîl vîscos și rece. De sus cădeau picături mari și reci. Undeva se auzea clipocit de apă. Băiatul, neștiind încotro s-o apuce, întinse mina ca să nu se lovească de vreun obstacol nevăzut.

— Mergi înainte, înainte ! îl îmboldi Ariel.

Șarad porni mai departe prin bezna de nepătruns. Undeva se auziră niște gemete înăbușite, urlete sălbatice și un rîs nebunesc. Apoi se lăsă o liniște sinistră. Dar întunericul părea că mișună de ființe vii. Șarad simți atingerea înghețată a cuiva. Pe neașteptate, răsună un bubuit năprasnic care cutremură pămîntul din temelii :

— Mergi, mergi înainte !

Băiatul atinse cu mîna peretele vîscos. Curînd și cealaltă mîna se sprijini de perete. Încăperea devenea din ce în ce mai strîmtă, așa că abia-abia izbutea să înainteze.

— Mergi, mergi înainte ! îi porunci Ariel și-i șopti îndată : Să nu-ți fie frică, acum...

Dar nu isprăvi vorba și Șarad simți dintr-o dată că pămîntul îi fuge de sub picioare, iar el se prăbușește

în beznă. Căzu pe ceva moale și umed. Bolta grea părea că-l apasă, turtindu-l la pământ. Ofta din greu și gemea.

— Taci ! auzi băiatul șoapta lui Ariel.

Dar iată că bolta începe să se înalțe, numai bezna din jur stăruie. Deodată, din întuneric apare un nor alb care ia chipul unui bătrîn uriaș, cu barba mare și albă. Din veșmintele lui, ce strălucesc ca ceața în lumina lunii, iese o mînă lungă și osoasă. Se aude un glas surd și gros :

— Dacă vrei să trăiești, scoală-te și mergi mai departe fără să te uiți înapoi.

Și Șarad se supune. Plîngînd încetișor, el se scoală de jos și pornește de-a lungul coridorului. Treptat pereții subteranei sînt învăluiți într-o lumină palidă, stacojie.

Se face cald, apoi o căldură greu de îndurat. Zidurile sînt tot mai roșii și încep să se apropie. Prin spațiul lăsat liber între ele țîșnește o flacără. Vilvătaia se aprinde tot mai tare și mai tare. Încă puțin și îi vor lua foc părul și veșmintele. Șarad începe să respire greu, apoi își pierde cunoștința. Cineva îl prinde în brațe și ultimele cuvinte pe care le aude sînt șoptite de Ariel :

— Sărmanul Șarad !

II. DĂNDARAT

Ariel se trezi și primul lui gînd fu la băiat : „Sărmanul Șarad !“

Șocul nervos pe care-l suferise acesta fusese atît de puternic, încît îl internaseră la infirmeria școlii. Doctorul îi dăduse să bea lapte fierbinte cu rachiou și copilul adormise. Iar Ariel, călăuza lui involuntară, se înapoiasă în camera sa.

În vreme ce Ariël se spăla, soarele se înălță sus, pe bolta cerului. Răsună gongul. În locul tunicii obișnuite din țesătură grosolană, Ariël își puse un veșmînt de pînză. În școală erau așteptați să sosească oaspeți de seamă.

După gustarea de dimineață, pedagogii și dascălii superiori se adunară într-o sală mare, ticsită de fotolii, scaune și bănci. La capătul sălii lungi se înălța o estradă acoperită cu un covor și împodobită cu ghirlande de flori. Ferestrele erau bine închise; lămpi electrice și candelabre de bronz, de formă ciudată, luminau încăperea.

Curînd începură să sosească și oaspeții, îmbrăcați în cele mai variate costume. Veniseră și bătrîni venerabili, impunători, cu bărbi cărunte, în veșminte de mătase împodobite cu perle și nestemate, și fachiri slabi, și reprezentanți ai diferitelor caste, cu însemnul distinctiv în frunte, înscris cu lut din Gange, îmbrăcați în dhote — haine grosolane din pînză — iar pe deasupra cu o tunică scurtă, demodată, din stofă, împodobită cu panglici și încălțați cu saboti cu vîrfurile aduse în sus. Unii purtau, agățate la șold, niște ceanașe de aramă după obiceiul asceților. Alții aveau drept îmbrăcăminte doar un simplu cearșaf, iar în picioare sandale cu talpă de lemn.

Ultimii care sosiră fură sahibii. Cu pielea albă, voynici, îngîmfați, englezii aceștia în costume albe ocupară fotoliile din rîndul întii.

Maimarii școlii se învîrteau lingușitori în jurul lor.

Pe estradă se urcă un om cu pielea albă, în costum de hindus. Era Bharava, directorul școlii. În cea mai curată limbă engleză salută oaspeții și, cu vorbe alese, îi rugă să „acorde cîntecul și să arunce o privire asupra realizărilor școlii Dandarat în ceea ce privește educarea slugilor păcii, ale lui Dumnezeu și ale adevărului“.

Profesorii începură să-și prezinte ciracii cei mai talentați. Era un fel de ședință de magie și de ocultism.

Unul după altul se urcau pe estradă elevii. Ei reproduceau scene întregi și țineau discursuri în stare

de hipnoză, repetind cu o precizie uimitoare vorbele rostite de cineva din sală. La unii elevi atenția era atât de ascuțită, încât aceștia observau mișcările care de obicei scapă unui ochi obișnuit. Din spusele pedagogilor reieșea că unii elevi puteau să vadă iradiațiile ce pornesc din capul unui om care își concentrează gândurile asupra unui lucru, „să asculte” mișcările reflexe ale organului auzului, care fixează în subconștient sunetele procesului gândirii, adică nu numai „să vadă”, dar să și „audă” cum lucrează creierul. Toate acestea erau pe loc „confirmate prin experiență”, trezind entuziasmul oaspeților.

Pe estradă se produceau diferiți tineri fenomenali care, chipurile, acumulasera în organism mari cantități de electricitate, indivizi care erau în stare să aprindă un bec, să scoată scînteii și să-și învâluie trupul într-o aureolă. Alții vedeau prin întuneric.

Apoi urmară „specialiști” din alte ramuri : ascultînd cîteva cuvinte ale interlocutorului și observîndu-i mimica, gesturile și diferite semne exterioare, ei puteau să povestească fără greș întîmplări petrecute de curînd în viața acestuia.

Ariel privea spectacolul și se gîndea în sinea lui :

„Ar fi mai bine să arate încercările la care sînt supuși elevii”.

El trecuse prin toate aceste cercuri ale iadului. Ultima încercare la care fusese supus era „primirea sufletului”. Tînărul își aminti, cu un fior de dezgust, acest ceremonial funebru, pe care îl îndeplineau elevii din ultimele clase. Erau siliți să asiste la moartea unui om, să-l țină de mîna pe muribund și, în clipa cînd acesta se sfîrșea, să-l sărute și să-i soarbă ultima răsufare. Dezgustător lucru ! Dar Ariel știuse să se stăpînească.

Zgomotul care se iscă tulbură gândurile băiatului. Directorul școlii poftea oaspeții într-o altă sală, unde urma să aibă loc o reprezentație de alt gen. Aici aveau să se împartă diplome membrilor „lojii albe a teozofilor” din înseși mîinile „învățătorului învățătorilor” Iisu Materei.

Sala uriașă era inundată de verdeață și flori. Estrada, peste care fusese așternut un covor, semăna cu un boschet îmbrăcat în trandafiri și iasomie. Prin ferestrele larg deschise pătrundeau pale fierbinți de vînt. Era foarte cald. Cei care intrau își scoteau șalurile de pe umeri și își făceau vînt cu evantaie din frunze de palmier. Un zamindar¹ gras își băgă pe furis în gură o frunză de betel.

În rîndul întii luară loc, în două fotolii aurite și tapisate cu mătase galbenă, un englez în vîrstă, cu ochelari pe nas, cu barba cărunță și creață, și memsahib, o femeie grasă, cu fața plină și proaspătă, cu părul cărunț, tuns scurt și ondulat, îmbrăcată în veșmînt hindus — erau conducătorii societății teozofilor, mister Bronlow și mistress Dryden. Directorul școlii le oferî un buchet de flori.

Cînd toți se așezară, corul de fete și băieți în costume albastre, împodobite cu ghirlande de flori albe de oleandru, intonă un imn. La ultimele sunete ale cîntecului, în boschet apăru Materei.

Toți se sculară în picioare, iar mulți dintre oaspeți căzură în genunchi.

„Învățătorul învățătorilor“ era îmbrăcat într-un veșmînt lung, albastru ca cerul. Capul lui, cu pletele lungi unduindu-se pe umeri și barba-i mică, amintea de icoanele lui Crist pictate de maeștrii italieni. Pe fața-i frumoasă, cu trăsături prea feminine, încremenise un zîmbet „divin“. Binécuvînta pe toți, cu mîna ridicată.

Memsahib îl sorbea din ochi pe omul acesta frumos și în admirația ei nu se citea nici urmă de religiozitate. Bărbosul Bronlow îi surprinse privirea și se posomorî.

Începu ceremonia împărțirii diplomelor, însoțită de nenumărate plecăciuni. Unii dintre membrii lojii își scoteau insemnele de pe piept, pentru a le primi încă o dată din mîinile lui Materei, și se prosternau în fața lui pînă la pămînt, iar el își înălța brațele deasupra lor, împărțind flori.

¹ Мошкер — Note red. ruse.

Apoi „învățătorul învățătorilor“ începu să vorbească și-i aduse pe cei de față într-o asemenea stare de exaltare, încît în sală izbucniră strigăte isterice, mulți leșinară, iar alții se zbăteau în prada convulsiunilor.

Binecuvîntîndu-i încă o dată pe toți, Materei, noua încarnare a lui Buda, plecă.

Sahib se ridică în picioare și o luă de braț pe mem-sahib. Ieșiră amîndoi pe o ușă aflată în spatele estradei, ca doi oameni care cunoșteau drumul, și intrară într-un birou confortabil, mobilat în stil european, avînd chiar un cămin, deși climatul țării nu cerea acest lucru.

Sahib se așeză la masa directorului școlii, iar mem-sahib într-un fotoliu, alături de el. Directorul, care intrase în urma lor, luă loc pe scaun numai după ce înaltul oaspete îi zise :

— Stai jos, mister Pearce, și povestește-mi cum merg treburile.

Cerînd permisiunea lui mistress Dryden, mister Pearce, cunoscut în școală sub numele de Bharava, își aprinse o țigară groasă de foi, luată chiar de pe biroul lui, și se gîndi : „Știi tu mai bine ca mine cum merg treburile în școală !“

Și de fapt acesta era adevărul.

Mister Pearce și sahibul — mister Bronlow — erau amîndoi englezi și amîndoi acționau pe același tărîm. Religia, unul din bastioanele sistemului social pe care-l slujeau ei, începuse să aibă crăpături serioase, pierzîndu-și influența în rîndul maselor populare. Era nevoie de anumite proptele, de surrogate, de „înlocuitori“. Trebuia întreținută credința în divinitate, în existența spiritului, trebuiau întreținute stările de spirit mistice. Și pe scenă apărură societăți de teozofie, de spiritism, de ocultism, care editau mii de cărți în toate țările lumii. Centrul lor se afla la Londra, dar ele nu puteau să nu folosească India, care în ochii europenilor și ai americanilor avea o aureolă de mister, datorită „științelor ei oculte“, yogilor și fahirilor.

Aici fusese construit un templu măreț, cu o cupolă ca o emisferă. Tot aici, în apropiere de Madrass, luase ființă școala Dandarāt, în scopul de a mări numărul adeptilor și preoților în slujba științelor oculte, aici erau pregătiți, spre a fi trimiși apoi în Asia, viitorii „învățători ai învățătorilor“ de felul lui Iisus Mațerei, Krishnamutri — Alișion — „marele învățător“, aidoma lui Krishna sau Buda — precum și diferiți hipnotizatori, prezicători, medii, făcători de minuni pentru Europa și America.

Școala din Madrass nu avea o existență oficială, și asta nu numai din pricina metodei originale și neobișnuite de educare a tinerilor, dar și din alte motive, mult mai susceptibile. Aici își trimiteau copiii acei părinți, rude sau tutori care voiau, dintr-un motiv sau altul, să scape pentru un timp sau pentru totdeauna de odrasla lor. Unii elevi fuseseră pur și simplu furați de către agenții Dandarātului.

Aici ei învățau istoria religiei și limbile acelor țări unde urmau să fie trimiși ca să activeze.

Cei care se dovedeau deosebit de înzestrați, adică deosebit de nervoși, când terminau școala rămâneau în calitate de educatori.

În sistemul de educare hipnotismul ocupa un loc foarte important. O extraordinară capacitate de percepere dă posibilitate unora dintre elevi să „citească gândurile“, surprinzând diferite mișcări ale ochilor și buzelor, care scapă altora, precum și diferite zgomote abia auzite, și să săvârșească tot soiul de „minuni“.

În același scop se practica și diferite trucaje, cum ar fi, de pildă, aureolele luminoase în jurul corpului, aromele pe care le emană trupul „sfântului“, trucaje născocite cu multă abilitate și foarte bine executate. Printre profesorii și „consultanții științifici“ ai școlii se găseau destui oameni talentați și cu vaste cunoștințe.

Aceasta era școala Dandarāt.

Pufăind din țigara-i groasă, mister Pearce raporta despre activitatea școlii, iar mister Bronlow și mistress Dryden încuviințau dind din cap.

— Ce se întâmplă cu noii absolvenți ? întrebă mister Bronlow.

Pearce rosti numele câtorva elevi, explică ce specialitate au și localitățile unde urmează să plece.

— Încă nu m-am hotărît unde să-l trimit pe Ariel — spuse Pearce.

— Este acela greu educabil ? întrebă Bronlow. Care-i adevăratul său nume ?

— Aureliu Galton.

— Mi-aduc aminte. L-au trimis aici tutorii lui.

— Chiar așa — răspunse Pearce. A fost trimis de către mister Boden și mister Helson din Londra. Nu de mult, aceștia au întrebat de el. Le-am răspuns că sănătatea lui Aureliu nu lasă nimic de dorit, totuși...

Bronlow se strîmbă nemulțumit, făcu un gest nerăbdător și, privind speriat, cu coada ochiului, spre mistress Dryden, care, de fapt, nu trebuia să știe totul, îl întrerupse pe Pearce :

— Și ce intenționați să faceți cu el ?

— Pot să spun doar atât, că nu este bun pentru a sluji drept mediu sau a fi un clarvăzător ori un prezicător. Pentru asta, Aureliu are un cap prea tare și cu toate că posedă un sistem nervos destul de robust — adăugă el, cu o umbră de amărăciune și chiar cu un aer vinovat — este greu educabil, și-apoi acești Boden și Helson...

— Știu, mi-au scris și mie — îl întrerupse din nou mister Bronlow. Charles Height e în posesia unor noutăți interesante. Vorbește-i despre Ariel, poate c-o să meargă.

— Cine-i Charles Height ? întrebă mistress Dryden.

— Dumneavoastră nu știți ? o întrebă respectuos mister Pearce. Unul dintre colaboratorii științifici ai școlii noastre, un om extraordinar de interesant.

— Așadar, stați de vorbă cu el — repetă Bronlow, ridicîndu-se de pe scaun.

III. EXPERIENȚELE LUI MISTER HEIGHT

— Dumneata vorbești despre omul-muscă ? Ha-ha-ha ! Știu că oamenii fac din țînțar armăsar, iar dumneata vrei să faci dintr-o muscă un om...

— Nu din muscă om...

— Atunci din om muscă ? Cred că e ceva mai greu. Ha-ha-ha !

Discuția aceasta avea loc în laboratorul lui Charles Height, „savant distins“, deși nerecunoscut în lumea oamenilor de știință, care-și găsisese adăpost la Dandarat. De altfel, era un loc potrivit pentru el. Rivalii lui — savanții — spuneau de mult că locul lui Height este la casa de nebuni. Diferența între această casă și școala Dandarat consta în faptul că ospiciile de nebuni au drept scop vindecarea nebunilor, în vreme ce Dandaratul făcea din oameni sănătoși nebuni.

Printre profesorii și „consultanții științifici“ se aflau și psihopați, deși în felul lor, remarcabili. Printre aceștia se număra și Height.

Ferestrele deschise ale laboratorului strîmt ca un coridor erau acoperite cu rogojini, pentru ca încăperea să fie apărată de lumină și de razele fierbinți ale soarelui. În penumbră se zăreau mese ticsite cu tot felul de aparate complicate, avînd cele mai diferite forme geometrice. Cuburi, baloane, cilindri, discuri de aramă, de sticlă, de cauciuc, toate erau înlănțuite cu fire de sîrme ca de niște liane. O adevărată junglă a aparaturii științifice, greu de străbătut pentru un neinițiat. Cărți nu se aflau nicăieri. Toată biblioteca uriașă, cuprinzînd diferite științe, se afla sub țeasta cu desăvîrșire pleșuvă a acestui hidrocefalic stacojiu ca o pătlăgea coaptă. De acolo, posesorul acestei memorii prodigioase extrăgea, fără să facă cel mai mic efort, orice informație de care avea nevoie.

În anii petrecuți în India, Height se îngrășase, se lenevise, lăsase să-i crească o barbă mare, roșcată, și deprinsese obiceiurile locului.

Ceasuri întregi stătea întins pe rogojină, numai în pantaloni scurți, albi, avînd întotdeauna lîngă el o cană cu gheață și lămîi, precum și o cutie de metal cu betel și alta cu tutun. Buzele lui păreau mereu însingerate din pricina betelului. Într-o mîină ținea un evantai, pe care-l mișca necontenit, iar în cealaltă luleaua; mesteca betel, fuma și se gîndea, iar din cînd în cînd îi punea pe cei doi asistenți ai săi — un bengalez și un englez — să noteze ideile care-i veneau în cap sau să facă experiențe.

Dacă aceștia greșeau, Height se enerva, striga, dar nu se ridica de pe rogojină. Dar peste o clipă se îmbuna și începea să rîdă binevoitor.

La picioarele lui, pe un scăunăș din bambus, ședea colegul său, savant de asemenea nerecunoscut, Oscar Fox. Era slab ca un ascet, iar fața-i rasă se îngălbenise din pricina frigurilor. Pe chipul acesta posomorît, cu obrajii căzuți, stăruia expresia de răutate a omului care n-a avut noroc în viață. Vorbea cu tonul unui om supărat, fără să-și dezlipească ochii de pe ceasul de la mîină, și cu precizie, la fiecare cîncisprezece minute, scotea dintr-o cutie de metal o pilulă și o înghițea.

Trecuse un an și mai bine de cînd Height și Fox lucrau din ordinul școlii, în scopul de a crea un om zburător, de a găsi mijlocul cu ajutorul căruia omul să poată zbura fără nici un fel de aparat, așa cum ni se întîmplă în vis. Dacă teosoful și ocultistii vor izbuti să păstreze această taină, ei se vor afla în posesia unei arme noi și puternice, care le va sluji la propagarea ideilor lor. Cu ajutorul omului zburător se pot inscena diferite minuni, și chiar adevărata știință poate fi pusă în impas. Sarcina aceasta era nespus de potrivită pentru savanți ca Height și Fox, oameni într-o oarecare măsură înclinați spre aventură și șarlatanie, puțin visători și totodată, incontestabil, foarte dotați. La Dandarāt, ei găsiseră ceea

ce nu puteau găsi în altă parte : mijloace materiale pentru înfăptuirea proiectelor celor mai fantastice. Și savanții aceștia născociseră pentru Dandarăt multe „minuni ale magiei albe și negre“. Dar toate laolaltă nu erau decît niște scamatorii ingenioase. În ceea ce privește oamenii zburători, lucrurile se dovedeau a fi mult mai dificile.

Height și Fox porniseră la rezolvarea problemei pe căl diferite. Fox era inginer și fizician, Height biofizician. Fox aparținea tipului de savant care creează depunînd efortări uriașe și care veșnic se îndoiește de succesul său. El nu se hotăra să atace frontal problema științifică, ci recurgea la nenumărate experiențe de recunoaștere, se învîrtea în jurul problemei, se apuca de lucru și apoi se lăsa. Neavînd încredere în sine, discuta deseori cu Height. Și era de ajuns ca acesta să-și exprime îndoiala sau să rîdă, că Fox își părăsea îndată proiectul și se apuca să inventeze altul.

Height, dimpotrivă, era plin de încredere în forțele sale și mergea drept la țintă. El nu-i destăinuise lui Fox pe ce cale se gîndește să creeze omul zburător. Singurul lucru pe care-l aflase Fox de la el era că „problema aceasta va fi soluționată de fizică, fiziologie și biofizică“.

De data asta, discuția începu în clipa cînd Fox îi spuse :

— Mi se pare că am o idee interesantă. Problema creării omului zburător are la bază zborul muștei.

După ce Height încetă să rîdă, Fox se porni să explice, supărat, străduindu-se să-i demonstreze că ideea lui nu este atît de caraghioasă și absurdă cum i se pare preanonatului său coleg.

Vorbi îndelung despre observațiile învățătorilor asupra zborului muștei și de complexitatea acestui lucru, care pare atît de simplu. Vorbea despre „niște mușchi speciali“ pe care musca îi are la piept și care au o acțiune „directă și indirectă“. În timpul zborului, aripile descriu opturi. Datorită acestor particularități, musca poate să zboare, cheltuind o energie nu prea mare și, cu suprafața mică a aripilor,

își poate ridica greutatea, comparativ mare față de aripi, a trupului. Așadar, dacă va fi cu putință să se creeze un aparat analog, atunci omul va fi în stare să se înalțe în văzduh cu ajutorul unor aripi nu prea mari, fără nici un fel de motor, folosindu-și forța musculară.

— Admirabil ! Fermecător ! Extraordinar ! Minunat ! Splendid !

Și după fiecare cuvânt, Height râdea, făcându-și neconținut vînt cu evantaiul.

Fox se îngălbeni de supărare și întrebă :

— Mă rog, ce-i caraghios în asta ? Sau nu m-ai înțeles, sau...

— Sau dumneata n-ai înțeles nimic — îl întrerupse Height. Da, pesemne dumneata n-ai priceput nimic din sarcina care ne-a fost dată. Ce propui dumneata ? Un nou aparat zburător. Atîta tot, un aparat ! Un mecanism care poate fi prins de umerii oricărui tont...

— De ce tont ?

— Un aparat care se poate fabrica în serie, se pot crea sute, mii de oameni-muște. Un asemenea proiect poate fi prezentat la Ministerul de Război și nicidecum la Dandarat. Soldați zburători, cerce-tași, geniști, bombardieri zburători. Bineînțeles că asta n-ar fi rău. Și, în general, n-ar fi rău să se renunțe la scări, la lifturi, escalatoare... Oamenii-muște, la fel ca albinele, au să iasă din stup, au să-și ia zborul de la toate ferestrele zgîrie-norilor și au să zboare roiuri-roiuri pe străzi. Ce lucru minunat ! Și-apoi, ce perspective pentru alpinism ! Alpiniștii, cu aripi de muște, au să poată zbura pe Everest, pe Mont-Blanc, ca niște muște pe o căpățînă de zahăr ! Vezi, dar, că m-ai atras și pe mine cu proiectul dumitale. Însă, dragul meu, noi avem nevoie de cu totul altceva. Trebuie să creăm un om care să se înalțe în văzduh fără nici un fel de aparat, uite-așa : un-doi și și-a luat zborul !

— Păi dacă o să faci un astfel de om, atunci au să poată fi creați sute și mii de oameni la fel ! replică Fox.

— S-ar putea, bineînțeles.

— Și care-i diferența ?

— Diferența constă în faptul că e destul să se plimbe un singur om-muscă de-al dumitale, și oricare inginer, cercetînd aparatul, va ști să facă unul la fel. Dacă însă va fi prins omul meu zburător, nimeni n-o să descopere și n-o să priceapă nimic. Numai eu cunosc secretul. Și omul ăsta zburător va fi unic în lume. Numai eu pot să mai fac alții, și asta numai la comanda specială a școlii Dandarat. M-ai înțeles ?

Fox era cu totul descurajat. Înghițindu-și pilula, ea i se păru deodată neobișnuit de amară. După ce tăcu un timp, spuse :

— Ceea ce propui dumneata, eu consider că este pur și simplu imposibil de realizat. Asta amintește de născocirile fachirilor cu privire la levitație. S-a scris și s-a vorbit destul despre asta. Dar nouă, savanților, nu ne stă bine să credem în basme. De nouă ani trăiesc în India și n-am văzut un singur caz de levitație. Și chiar dacă mi-ar fi vorbit de ea un martor ocular, un om în care aș avea deplină încredere, i-aș răspunde : „Prietene, ești victima unei înșelăciuni iscusite sau a hipnotismului“.

— Lasă fachirii în pace ! William ! strigă Height.

Din camera vecină ieși un tînăr cu fața palidă și istovită.

— Arată-i lui mister Fox experiența numărul 1.

William plecă și se întoarse cu o tavă, pe care se afla o cutiuță de mărime potrivită.

— Mister Fox, descuie cutiuța cu cheia și saltă capacul !

Plin de neîncredere, Fox răsuci cheia. Dar nici n-apucă să ridice capacul, că acesta se deschise singur, parcă împins de un arc, și deodată din cutie zbură o masă poroasă, neagră, de mărimea unui pumn, se înalță drept în sus și, lovindu-se cu zgomot ușor, se lipi de tavan.

Nedumerit, Fox ridică ochii și privi tăcut ghemotocul care semăna cu un burete negru.

— Dă-l jos, William — porunci Height.

Tinărul aduse scara, apucă buretele cu mîna și coborî.

— Ia-l, mister Fox, dar ține-l bine să nu-ți scape.

Fox nici nu simți greutatea buretelui. Dimpotrivă, masa aceasta spongioasă, deși neînsemnată, apăsa de jos în sus. William luă buretele din mîna lui Fox, îl puse la loc în cutie, o încuie și plecă.

— Cu această primă experiență am nimerit în domeniul dumitale, Fox — spuse Height. Fizica peliculelor subțiri. Masa poroasă, cu pereți despărțitori subțiri și microscopici, ai cărei pori erau umpluți cu hidrogen. Primul metal zburător. Un metal fără pondere, suprașor, în sfîrșit, un metal zburător ! Ce cotitură în tehnica materialelor de construcție și de transport ! Zgîrie-nori ce se vor avînta în stratosferă, orașe zburătoare ! Aș putea să mă umplu de aur cu invenția asta a mea, dar ei m-au renegat, n-au vrut să știe de mine ! Cu atît mai rău pentru ei ! Fie dar ca de invențiile mele să se folosească Dandaratul pentru minunile sale ! Închipuiește-ți o stîncă ferecată de pămînt cu lanțuri. Se apropie un om, se agață de ea, lanțurile sînt scoase și omul nu numai că ridică stîncă, dar el însuși se înalță cu ea cu tot în văzduh. Ce straniu !

— Și asta numești dumneata levitație ? întrebă batjocoritor Fox. Atunci și balonul copiilor e o levitație.

— Eu nu spun că asta-i levitație — replică Height. Ar fi fost, dacă am fi izbutit să creăm omul dintr-o masă poroasă, imponderabilă. Atunci ar fi de ajuns un ușor imbold cu piciorul, neobservat, și omul s-ar ridica în aer. Dar așa ceva este peste puterile mele. Există o cale mai simplă. William, arată experiența numărul 2 !

Ca și cum ar fi servit la masă, William aduse o tavă de lemn pe care se afla o ladă neagră, cu mînere, iar deasupra ei, un cub alb și o puse jos în fața lui Fox.

— Răsuțește minierul ! porunci Height.

Și Fox văzu cum cubul începu să se ridice lin în sus, rămase acolo un timp și apoi, tot atît de lin, începu să coboare în clipa cînd William suci mînerul la loc.

— Minuni ale electrotehnicii ? Ale electromagnetismului ? întrebă Fox.

— N-ai ghicit decît pe jumătate ! răspunse rîzînd Height. Doar ești fizician, ia gîndește-te !

Fox privea cubul, fără să înțeleagă nimic. Height se porni din nou pe rîs și adăugă, mulțumit de sine :

— Da, acestei nucușoare nu-i pot pătrunde miezul fizicienii contemporani ! Lucrările mele au progresat atît de mult, încît pot să vă și arăt cîte ceva. Mișcarea browniană a moleculelor, înțelegeți ?

Fox tăcu, căscă ochii mari și se uită la Height.

— Te miră ? Cum de nu ! Mișcarea browniană este neregulată, haotică. E-adevărat, calculul probabilităților ne spune că, din punct de vedere teoretic, nu este exclus un asemenea caz, atunci cînd toate moleculele se îndreaptă simultan în sus. Atunci piatra sau omul se poate ridica deasupra pămîntului. Dar probabilitatea unui astfel de caz este exprimată într-un raport de unu la unu, cu atîtea zerouri, încît din punct de vedere practic un asemenea caz este mai puțin posibil decît, să zicem, ciocnirea soarelui cu un alt astru ceresc. Mai simplu, această probabilitate este egală cu zero. De obicei, o moleculă, ciocnindu-se de altele, are aceeași tendință de a se mișca și la stînga, și la dreapta, și în sus, și în jos, din care pricină rămîne pe loc. Deci nu este de mirare faptul că savanții contemporani au anunțat că „nu ne putem face nici un fel de iluzii cu privire la posibilitatea folosirii mișcării browniene, pentru a ridica, de pildă, cărămizile pînă sus, în vîrfurile unei clădiri în construcție“, și deci nici pentru a învinge forța de gravitate a corpului omenesc. I-au pus cruce. Eu însă m-am gîndit că oamenilor din secolul trecut, ideea de a stăpîni forța distrugătoare, neîmblînzită a fulgerului, li s-a părut, de bună seamă, la fel de nesăbuită și de imposibilă. Și azi, aceeași forță curge liniștit prin cablurile noastre, pune în

mișcare mașinile, dă lumină și căldură.

— Și dumneata ți-ai propus să stăpânești mișcarea browniană, ca să poți dirija salturile dezorganizate ale moleculelor ?

— După cum vezi, nu numai că mi-am propus, dar am și rezolvat-o ! William ! Arată-i lui mister Fox dansul baloanelor.

Pe masă apăru un aparat lung și turtit, jur împrejur cu baloane de sticlă. Dintr-o dată baloanele începură să sară din ce în ce mai sus. Unele se ridicau și coborau încet, altele în viteză. William răsuci o mică pîrghie a aparatului și unul din baloane zbură glonț pe fereastră.

— Ceea ce vedeți aici, este doar o etapă a lucrărilor mele. Acest cadril al baloanelor l-am obținut după multă bătaie de cap. E mai ușor să dresezi un hipopotam, o muscă sau un elefant decît o moleculă. Greutatea principală constă în aceea că vioiciunea moleculelor-balerine este foarte diferită. În baloanele astea sînt închise molecule de hidrogen, azot și oxid de carbon. Judecați singuri : oare e ușor să faci să danseze baloanele astea în același ritm, cînd viteza moleculelor de hidrogen la 0° Celsius este de o mie șase sute nouăzeci și doi de metri pe secundă, cea a azotului patru sute cincizeci și patru, iar a oxidului de carbon și mai puțin : trei sute șizeci și doi. Viteza moleculei de hidrogen întrece nu numai viteza glonțului, dar și a proiectilului de artilerie, apropiindu-se de viteza proiectilelor folosite la tunurile cu bătaie lungă. Cînd temperatura crește, viteza moleculelor crește și ea. Ați văzut cum a zburat pe fereastră balonul cu hidrogen ? Închipuiți-vă niște gloanțe sau proiectile care se deplasează datorită forței interioare a moleculelor.

— Cum ai izbutit să transformi mișcarea haotică a moleculelor într-una dirijată ? întrebă Fox.

— Este o poveste lungă. Deocamdată, mă mulțumesc să spun că, studiind mișcarea moleculară, fizicienii au ținut seama numai de rolul căldurii, ignorînd fenomenele electrice. Eu am avut prilejul să

aprofundez jocul complicat al forțelor, care are loc în înșiși atomii ce alcătuiesc moleculele și să stăpînesc acest joc.

— Va să zică, în esență, nu mai e vorba de mișcarea browniană, ci mai curînd de o mișcare electrică? întrebă Fox.

— Aceste două fenomene sînt legate între ele. Fox căzu pe gînduri.

— Să admitem — zise el — că ați izbutit să puneți stăpînire pe mișcarea moleculară, chemînd în ajutor fenomenele electrice de atracție și respingere, variația potențialului, încărcarea electrică, dacă am înțeles eu bine. Dar tot ce mi-ai demonstrat dumneata se referă la lumea anorganică.

— Dar oare corpul omului nu este alcătuit din materii anorganice, din molecule și atomi? replică Height. Nu în asta constă greul. Prima dificultate este aducerea la același numitor a moleculelor de viteze diferite, altfel, corpul omenesc ar fi pur și simplu sfîșiat. Am fost nevoit să fac legătura între două domenii: fizica și electrofiziologia. Pentru intensificarea potențialului electric, am introdus în organism radioelemente artificiale, care l-au înzestrat cu energie radiantă. În felul acesta am căpătat un lanț: de la impulsurile creierului, gîndului, la sistemul nervos. De la sistemul nervos, la fenomenele de electrofizică, iar de la ele la cele moleculare.

— Și-ai reușit?

— Judecă singur. Satiș, adu omida!

Cel de-al doilea ajutor al lui Height aduse o floare într-un ghiveci, cu o omidă pe una din frunze. Satiș lovi ramura pe care se afla omida și aceasta căzu, dar la jumătatea drumului, înainte de a ajunge la podea, se opri deodată în aer.

Fox își plimbă mîna deasupra ei, gîndindu-se că omida este atîrnată de vreun fir de păianjen, dar nu era nimic. Satiș o luă cu grijă, o puse din nou pe frunză și plecă cu ghiveciul. Apoi, fără să mai aștepte să i se dea ordin, aduse un pui, care încă n-avea aripi, și-l puse jos, pe podea.

Satiș își plesni cu putere palmele una de alta. Speriat, puiul se înalță deodată în aer, se roți piuind prin odaie și zbură pe fereastra care dădea în parc. Fox se apropie de geam și văzu că puiul se lăsase pe iarbă.

— Rămii la geam, Fox ! spuse Height.

Satiș luă o pisică, o duse în grădină, o puse într-un copac și-apoi începu să strige :

— Cude ! Cude ! Cude ! Hai, repede, repede ! Uite, pisica ! Pisica !

Se auzi un lătrat de ciine și pe ușă ieși în goană un câțel — Cude (mititelul).

Văzînd pisica, începu să latre, făcu o săritură și, cu un scheunat jalnic, zbură spre cer. Lătratul și scheunatul lui se auzea tot mai sus și mai înăbușit.

— Cude ! Cude ! Cude ! strigă Satiș.

Ciinele, care se afla la o înălțime de o sută de metri, începu să coboare. Curînd, se și afla lîngă Satiș. Zburdînd de bucurie, era cît pe-aci să-și ia din nou zborul, dar tinărul îl prinse la timp și-l duse în casă.

— Acum urmează penultimul număr al programului nostru — rosti vesel Height. Mister Fox, rămii la fereastră !

Satiș așeză pe cărăruie o broască mare și o lovi binișor cu piciorul. Broasca făcu un salt și se avîntă în zbor deasupra tufișurilor și copacilor, apoi tot mai sus, mereu mai sus. Curînd, Fox o pierdu din ochi, dar cîtă încă multă vreme cu privirea spre bolta albastră.

— Ei, ce-ai de zis ? întrebă Height.

Fox se așeză tăcut pe scaun, se uită mecanic la ceasul de la mînă, tresări, își viri în gură două pilule deodată, dar nici nu mai simți gustul lor.

— Nădăjduiesc că asta se poate numi levitație ! rosti Height, făcîndu-și vînt cu evantaiul. Cred că ți-ai dat seama cum se comportă levitații. Omida pe care ai văzut-o are posibilitatea să coboare pe firul ei. Eu am astupat canalele glandelor salivare care fabrică firul și de aceea în clipa cînd omida a început să urce nu a mai putut să formeze firul și

să coboare. Dar centrii nervoși lucrau ca de obicei și îi trimiteau impulsurile corespunzătoare. Asta era de ajuns ca să se pună în mișcare, într-un chip nou, mișcarea organizată a moleculelor și să se facă o încărcare electrică a moleculelor în raport cu încărcarea pământului, și omida „a rămas spânzурată în aer”. Puiul este o pasăre care nu mai știe să zboare, dar care și-a păstrat instinctele necesare pentru a putea zbura și, datorită acestor instincte, el a putut să folosească pe deplin noua lui capacitate de levitație, într-o măsură mai mare decât omida. Cîinele nu poate decât să sară. Și, deși, din punct de vedere al creierului, este un animal cu o dezvoltare superioară, totuși zborul acesta neașteptat l-a năucit cu totul și el ar fi zburat în văzduh pînă și-ar fi dat duhul, dacă chemarea lui Satiș n-ar fi trezit stimulentele, adică dorința lui de a se întoarce înapoi. În ceea ce privește broasca, care se află pe o treaptă inferioară de dezvoltare, ea a murit, ajungînd în straturile reci și sărace în oxigen ale atmosferei. Așa cum au arătat experiențele, o dată cu moartea animalului dispăre și capacitatea lui de levitație și broasca noastră poate că a și căzut în capul vreunui țăran speriat... De altfel, capacitatea de levitație dispăre și trebuie să dispară îndată ce în organism are loc dezagregarea elementelor radioactive artificiale. Din toate aceste experiențe — continuă Height — dumneata, de bună seamă, ai și tras o concluzie: levitația este cu atît mai posibilă, cu cît sistemul nervos superior al animalului este mai dezvoltat. Dar numai omul o poate stăpîni pe deplin.

— Ai spus că experiența cu broasca este penultima, însă ultima nu mi-ai arătat-o — zise Fox.

— Nu-i greu să-ți dai seama că ultima experiență se va face pe un om — răspunse Height.

— Se va face? Va să zică încă nu ai făcut o astfel de experiență?

— Dar vezi bine că terenul este pe deplin pregătit — replică Height. De pildă, experiența cu cîinele, al cărui sistem nervos, și mai ales emisfera creieru-

lui mare, nu a avut de suferit, după cum se vede, în urma levitației, în ciuda faptului că în organism a trebuit să aibă loc mari transformări atât în circulația sîngelui, în activitatea sistemului nervos și altele. Eu aștept doar...

Cineva bătu la ușă și în cameră intră Bharava-Pearce.

— A, mister Pearce ! Venerabil guru ¹ ! Bharava-Babu ! spuse batjocoritor Height. Ce noutăți ne-aduci ?

— Mister Bronlow m-a trimis la dumneata...

— Bronlow a și stat de vorbă cu mine.

— Pe cine a desemnat ?

— Pe Ariel. Aureliu Galton.

— Fie Ariel primul om zburător ! rosti cu indiferență Height.

— Eu văd în asta un semn al sortii — începui Pearce, ridicînd ochii în tavan. Știți că la Dandarat există obiceiul de a se da elevilor nume noi. Pe Aureliu l-am numit Ariel, ca să aibă aceeași rezonanță. Ariel este satelitul planetei Uranus. Totodată, Aizu înseamnă aerian. Uranus este o zeitate care întruchipează cerul...

— Cruță-ne, mister Pearce ! Ai intrat atât de bine în rolul lui saniasi ² Bharava, încît uiți în fața cui filozofezi !

— Obişnuința este a doua natură — zise de data asta Pearce, zîbind și pe alt ton. Da, uite ce-am vrut să te întreb, mister Height : experiența asta nu primejduiește cumva viața lui Ariel ?

— Cred că nu — răspunse Height. Și dacă ții atât de mult la viața lui, fă această primă experiență cu dumneata. Mie îmi este indiferent cu cine încep. Un director de școală zburător ! Ar fi foarte spectaculos !

Prefăcîndu-se că nu a auzit gluma răutăcioasă a lui Height, Pearce întrebă din nou :

¹ Învățător. — Nota red. ruse.

² Sfînt — Nota red. ruse.

— Dar capacitățile intelectuale nu pot fi atinse de această experiență ?

— Foarte posibil !

— Ei, ce să-i faci ! Avînd în vedere importanța cauzei, trebuie să acceptăm un oarecare risc — spuse oftînd Pearce.

— Nu pot să te sufăr cînd vorbești pe tonul ăsta de iezuit ! Te cunosc ca pe-un cal breaz, mister Pearce. Dorința dumitale cea mai dragă ar fi ca Ariel să rămînă în viață, dar să-nnebunească. Totuși nu în așa hal, ca să nu mai poată fi folosit pentru scopurile voastre oculte și... Ha ! Ha ! Ha !... teozofice ! Nu-i așa, vulpe bătrînă ?

Pearce era cît pe-aci să izbucnească de furie, dar amintindu-și că Height este un om necesar, se stăpîni și răspunse sec :

— Datoria noastră e să ne supunem dorințelor celui de sus. Sînt foarte bucuros că ai lămurit în ce direcție trebuie să acționăm. Ariel va veni la dumneata astă-seară. Însă fii cu băgare de seamă, mister Height, pregătește-l, explică-i ce-o să devină. Nu-i de glumit cu însușirea asta neașteptată de a zbura, pîcată așa, din senin. Vezi să nu-și spargă cumva capul !

IV. PRIETENII

De la infirmerie, Șarad se întoarse din nou în camera lui Ariel. Între ei se stabiliseră relații neobișnuite pentru elevii școlii Dandarar.

Conform regulilor școlii, cel mare trebuia să-l conducă pe cel mic, fiindu-i primul și cel mai apropiat educator și „îndrumător spiritual“ — guru. Nici un fel de apropiere, de intimitate, de prietenie

nu era îngăduită în cadrul acestor relații. Supunerea oarbă a celui mic față de cel mare, iată ce stătea la baza educației. Dar Ariel păstrase în adâncul sufletului său destulă independență sub aparența unei depline supunerii. Instinctul de apărare îl făcea să fie mincinos, să recurgă la simulări. În direcția aceasta ajunsese la o adevărată virtuozitate. Pe același drum îl conducea Ariel și pe Șarad. Instinctiv, băiatul își dăduse seama ce i se cere. Lua un aer abătut și deznădăjduit când, în prezența unor persoane străine, Ariel îl certa cu asprime pentru fapte pe care el nici nu le făcuse. Dar când rămîneau singuri, Ariel șoptea la urechea cîracului său povești care i-ar fi îngrozit pe profesorii și pedagogii din Dandarar.

Deseori, Ariel scăpa cuvinte ca acestea : „Cît îi urăsc !” și Șarad înțelegea despre cine vorbește guru Ariel. Băiatul îi ura și el în aceeași măsură pe Pearce și pe toți schingiuatorii lui, dar sentimentul acesta îi era paralizat de frică. Șarad tremura și se uita în toate părțile, temîndu-se și pentru el, și pentru dascălul său, atunci cînd acesta îi împărtășea gîndurile lui ascunse.

Odată, într-o seară, Ariel discuta în șoaptă cu Șarad. Pe coridor se auziră pașii furișați ai lui Bharava. Ariel, al cărui auz era foarte fin, se îndepărtă brusc de băiat și începu să-l certe cu glas tare. Șarad făcu o mutrișoară vinovată. Bharava intră în cameră, iscodi ca întotdeauna cu privirea pe elevi, apoi i se adresă lui Ariel cu astfel de cuvinte :

— Fiule ! N-am precupețit nici o strădanie, nici o trudă pentru a te crește și a te îngriji. A sosit vremea să culegem roadele. Ești un tînăr în toată puterea cuvîntului. Instruirea ta a luat sfîrșit. E timpul să te-apuci de lucru și să-i slujești pe cei care te-au hrănit și te-au educat, să le mulțumești pentru grija ce ți-au purtat-o ; pentru adăpostul și hrana ce ți-au oferit-o. Dandarar îți face marea cinste de-a te hărăzi unei înalte meniri și nădăjduiesc că vei îndreptăți pe deplin această încredere.

Tot timpul cît dură discursul acesta atît de

pompos, Ariel îl privi pe Bharava drept în ochi, ca un om care n-are ce să răspundă. Tînărul înțelese că i se hotărăște soarta și că în viața lui intervine o schimbare. Dar nici un mușchi nu tresări pe chipul său, nici cel mai mic semn de tulburare nu i se oglindi pe obraz.

Șarad își dădu și el seama că-l așteaptă despărțirea de singurul om care-i mai ușura viața. Băiatul însă nu știa să se stăpînească în aceeași măsură ca Ariel, de aceea lăsă ochii în jos și se strădui să-și țină răsuflarea, ca să nu atragă asupra sa atenția cumplitului Bharava.

Ariel „luă pulberea de la picioarele“ lui Bharava, adică se aplecă, atinse cu mîna tălpile lui Bharava și, ducîndu-și mîna la frunte zise :

— Gîndurile mele, dorințele mele, faptele mele și viața mea vă aparțin.

Bharava, după ce privi scrutător în jur, rămase mulțumit. Și pentru prima oară în toți acești ani, el îl mîngîie pe Ariel, atinse cu vîrfurile degetelor bărbia băiatului și apoi îl sărută.

— Urmează-mă, Ariel ! Primul pas pe care îl vei face va fi un pas în noua ta viață !

Ariel îl urmă ca un cîine bine dresat.

Iar Șarad, rămas singur, își prinse capul în mîini și, nefiind în stare să se stăpînească, izbucni în plîns.

Cît de mare i-a fost însă bucuria cînd în miez de noapte simți deodată atingerea cunoscută și șoapta lui Ariel !

— Tu ești, dada ¹ ? întrebă el, șoptit !

— Eu sînt, Șarad, nu te speria !

— Ce ți s-a întîmplat, dada ?

— Sst ! Știi... Bharava... el nu-i hindus, este englez și-l cheamă Pearce... M-a dus la Charles Height, un învățat. Și el e sahib. Iar Height, cînd l-a văzut pe Bharava, a exclamat : „Iată-te, în sfîrșit, mister Pearce, dar unde-i Ariel ?“ Bharava s-a înfuriat tare de tot... și-a început să-i facă semne lui

¹ Dada — frate mai mare — Nota red. ruse.

Height. Atunci Height a priceput și a zis îndată : „Bună seara, Bharava-babu!“ Dar degeaba, eu am înțeles că Bharava nu-i hindus. De altfel, și înainte m-am gândit la asta. Aici, la noi, te izbești de minciună la fiecare pas.

— Și ce făcea Ha ăsta ? Il zori Șarad.

— Height vrei să zici. M-a examinat ca un doctor și pe urmă i-a zis lui Bharava : „Strașnic ! E sănătos tun. Peste câteva zile o să...” Dar Pearce a început iarăși să-i facă semne și atunci Height mi-a poruncit : „Să vii mâine dimineată înainte de masă, înțelegi ? Înainte să mănânci. Să nu mănânci nimic și să te speli bine. Să faci o baie, și nu obișnuita abluțiune de dimineață.” Asta-i tot.

— Și de ce ai zăbovit atîta ?

— Bharava mi-a dat mai multe povețe : „Supunere, supunere și iar supunere !” Ariel izbucni în ceteșor în ris.

În noaptea aceea prietenii dormiră puțin. Șarad era mîhnit la gîndul că se va despărți de Ariel, iar acesta din urmă se gîndea la cele ce-l așteaptă în viitor.

V. PE UN NOU FĂGAȘ AL VIETII

A doua zi dimineata, după ce își luase rămas bun de la Șarad, Ariel se prezentă în fața lui Height, care îl aștepta în halat și scufie albă.

Intrară amîndoi într-o încăpere ce semăna cu o sală de operație sau cu un cabinet de roentgen-terapie, avînd însă o aparatură mult mai complicată și mai neobișnuită.

Height îi porunci lui Ariel să se dezbrace și să se culce pe o masă îmbrăcată într-o mușama albă.

Ca întotdeauna, Ariel se supuse fără cea mai mică ezitare, închipuindu-și că o să fie hipnotizat, stare pe care el se pricepea de minune s-o simuleze. Dar se înșelase.

Height îi ordonă să înghită un praf dizolvat în apă, apoi strigă :

— William, masca !

Un tânăr în halat alb, cu o tichie albă, îi aplică băiatului pe față o mască de vată, care emana un miros puternic și dulceag.

— Respiră adînc, Ariel, și numără cu glas tare ! porunci Height.

— Unu, doi, trei... se porni Ariel.

Cînd ajunse la douăzeci, începu să se încurce, făcea pauze din ce în ce mai mari și curînd își pierdu cunoștința.

— Ei, asta-i tot ! auzi el cînd își veni din nou în fire și deschise ochii.

Îi era greață și capul îi vuia. Se afla culcat jos, pe podea, în cabinetul-laborator al lui Height.

— Ce-i cu tine, te simți prost ? Nu-i nimic, trece repede. Stai liniștit — spuse Height.

Ca întotdeauna, el ședea pe rogojină, pe jumătate dezbrăcat, cu buzele roșii de betel, și trăgea din lulea, făcîndu-și vînt cu evantaiul.

Aducîndu-și aminte de cele ce-i spusese Pearce, Height se hotărî să-l pregătească pe Ariel cu toată grija pentru rolul de om zburător.

Și în clipa cînd Ariel își veni de-a binelea în fire, Height îl întrebă :

— Ce zici, Ariel, ești puternic ? Crezi că ai putea să ridici un tânăr tot atît de greu ca tine ?

— N-am încercat, dar cred că aș putea — răspunse el după o clipă de gîndire.

Viața la Dandarot îl învățase să fie foarte prudent în răspunsuri.

— Fiecare om sănătos poate să ridice o greutate egală cu greutatea corpului său și chiar mai mult.

William ! Ia saltă cu scaunul ! îi porunci savantul lui William, care se ivise la chemarea lui.

William, pregătit pentru toate acestea, se așeză călare pe un scaun, își încolăci picioarele în jurul picioarelor scaunului, cu mâinile se apucă de spe-tează și începu să salte prin cameră, așa cum fac copiii.

Ariel privea uimit la tînărul William care galopa pe scaun.

— Ariel, uită-te bine, picioarele lui William nu ating pămîntul. Numai prin smucituri bruște în sus și în jos mișcă scaunul și se ridică o dată cu el în aer. Cînd se smucește, saltă cu scaun cu tot, la cel mult trei sau cinci centimetri de la pămînt, și cam tot atîta înaintează. Dacă William, la greutatea lui, ar fi fost mai puternic, atunci bineînțeles c-ar fi putut să sară mai sus și mai departe, nu-i așa ? Și cu cît ar fi mai puternic, cu atît ar sări mai sus și mai departe. Iată, dar, că nu-i vorba de nici o minune sau de vreun lucru extraordinar. Ține minte, Ariel, atunci cînd ai fost narcotizat... în timp ce dormeai... ți-am introdus în corp... un lichid care ți-a multiplicat forțele. Și-acum tu ai să poți zbura pe scaun mai bine decît William. Ia încearcă ! Scoală-te în picioare, așază-te pe scaun și caută să salți așa ca William.

William îi cedă locul lui Ariel, legînd însă cu o frînghie piciorul scaunului și ținînd într-o mînă capătul funiei.

— Sări, Ariel !

Băiatul smuci scaunul și pe neașteptate făcu o săritură atît de înaltă, încît s-ar fi lovit cu capul de tavan dacă n-ar fi fost frînghia, care-l opri din zbor, și Ariel căzu jos cu scaun cu tot, lovindu-l și pe William.

Height izbucni în hohote de rîs, dar deodată se încruntă. Se vede că era foarte tulburat și încetă chiar să mestece betel.

— Nu te-ai lovit, Ariel ?

— Puțin... numai la genunchi și la cot — răs-punse băiatul, uluit de toate cîte se petrecuseră cu el.

— Dar ce-ai simțit în timpul zborului ?

— Eu... parcă aş fi primit o lovitură uşoară în cap şi în umeri... Mă apăsă ceva, dar nu de afară, ci dinăuntru.

— Aşa, aşa... aşa, aşa, la asta trebuie să ne-aşteptăm — bolborosi Height. Dar n-a fost prea puternică ? Nu te-a durut ?

— Nu. Doar în prima clipă. M-am mirat tare mult, ba chiar m-am speriat oleacă.

— Şi asta nu te-a împiedicat să gîndeşti ? Nu ți-ai pierdut cunoştinţa, fie chiar şi pentru o clipă ?

— Nu — răspunse Ariel — se pare că nu.

— Straşnic ! exclamă Height şi bombăni : Cel puţin pentru mine ! Pearce n-o să fie tocmai mulţumit, dar asta-l priveşte personal. Că ai căzut şi te-ai lovit, de vină e numai frînghia. Deşi fără ea, ai fi riscat să-ţi spargi capul de tavan. Am legat frînghia fiindcă tu nu ştii încă să-ţi dirijezi forţa. Ascultă, Ariel, ia aminte la ce-ţi spun ! Acum eşti în stare să faci ceea ce nu-i în stare să facă nici un alt om. Poţi să zbori. Şi pentru ca să poţi zbura, trebuie să doreşti acest lucru. Poţi să te ridici în aer mai repede sau mai încet, să te întorci în orice parte ai dori şi să te cobori după voie. Trebuie să ştii numai să te conduci, aşa cum faci cînd umbli, cînd te scoli, cînd te așezi sau te culci. Înţelegi ? Şi-acum încearcă încă o dată să sări cu scaunul. De data asta, nu-l mai smuci, gîndeşte-te doar că trebuie să zbori.

Ariel se așeză pe scaun, apucă speteaza şi se gîndi : „Îndată am să zbor !“ Şi într-adevăr se ridică la o înălţime de un metru, făcu ocolul camerei şi se lăsă lin, în jos, lîngă Height, fără să-şi creadă ochilor.

— Bravo ție, progresezi foarte repede !

— Dar fără scaun nu pot să zbor ? întrebă Ariel.

Height izbucni în rîs, împrôscînd stropi de salivă roşie.

— Bineînţeles ! Ha-ha-ha ! Tu ai crezut, pesemne, că scaunul este un aparat, un fel de mătură pe care zboară baba-cloanţa ? Ariel, eşti un om zburător !

Primul om care poate zbura fără nici un fel de mecanisme sau aripi. Fii mindru de asta !

Băiatul se sculă de pe scaun. „O să mă ridic în aer !“ și se înalță, rămânând suspendat, imobil, în spațiu.

— Ha-ha-ha ! Aventurier ? Escroc ? hohotea Height, amintindu-și de colegii săi savanți, care nu-i recunoșteau meritele. Binevoiți să vedeți asta !

Ușa cabinetului se deschise. În prag stătea Bharava, iar în spatele lui se șteea Fox.

Văzîndu-l pe Ariel atîrnînd între tavan și podea, Pearce-Bharava rămase cu gura căscată, încremenit locului. Fox își schimonosi într-un rictus dureros buzele aspre și se încovoie, semănînd cu un semn de întrebare. Ariel se răsucea lin în aer, cobora, apoi din nou urca lin.

— Intrați, domnilor ! De ce ați rămas locului ? le strigă Height, triumfător.

În sfîrșit, Pearce își reveni din uluială și se năpusti să închidă fereastra, bombănînd : „Ce imprudență“. Apoi începu să se învîrtească în jurul lui Ariel, clătînd din cap.

— Te felicit, colega ! rosti cu greutate Fox, apropiindu-se de Height și strîmbîndu-și gura într-un zîmbet.

— Ei, ce zici de isprava asta ? E mai reușită decît musca dumitale ? întrebă Height, bătîndu-l prietenește pe umăr, în așa fel că Fox se clătina pe picioare.

Ariel coborî, iar Bharava-Pearce se îndreptă grăbit spre telefon, îl chemă pe Bronlow și-l rugă să vină de îndată la Height.

— Cum te simți cînd zbori ? îl întrebă Bharava pe Ariel.

— Bine. La început mi-a fost cam neplăcut... Corpul, umerii...

— Așa, așa ! Dar mintea ți-a rămas limpede ? Gîndurile nu ți s-au încîlcit ?

— Nu.

— Hm ! Capacitatea mintală a lui Ariel n-a fost de loc atinsă... Din păcate... da-da ! zise Height.

Pearce se uită semnificativ la el. Curînd sosiră mister Bronlow și mistress Dryden.

Lui Ariel i se ceru să se înalțe în aer, să zboare prin cameră, stînd drept, culcat pe burtă, „ca un peștișor“, după cum spunea mistress Dryden, să se răsucescă și să facă diferite figuri de înaltă școală de pilotaj. Mistress Dryden se văita într-una cînd de frică pentru Ariel, cînd, plină de entuziasm și admirație, exclama :

— Minunat ! Extraordinar ! Fermecător !

Bronlow își freca cu un aer satisfăcut mîinile și îl încuraja pe Ariel să facă noi figuri aeriene.

— Ce-l chinuiți atîta ! exclamă, plin de bunăvoință, Height, și-i porunci lui Ariel să coboare.

Toți, în afară de Height, se așezară, și Bharava, adresîndu-se lui Ariel, ținu un discurs, ca întotdeauna pompos, plin de citate și metafore orientale.

Vorbi din nou de înalta cinste ce i-a fost acordată lui Ariel, care a devenit aproape un fiu al lui Indra, zeul cerului și al văzduhului, și frate cu Maruta, zeul vînturilor, vorbi despre puterea extraordinară pe care a căpătat-o Ariel, dar, totodată, și de uriașa răspundere ce apasă pe umerii lui. Bharava căuta să-l sugestioneze pe băiat, ațintindu-și privirea-i hipnotică asupra lui, vorbindu-i despre supunerea totală și absolută și amenințîndu-l cu pedepsele cele mai cumplite pentru cea mai mică abatere.

— Dacă ți-ai pune cumva în gînd să fugi, să știi că ai să sfîrșești în niște chinuri atît de cumplite, cum încă n-a sfîrșit nici un om pînă azi. Oriunde ai zbura, pe culmile munților înalți, în jungla întunecoasă, în pustiurile sălbatice sau chiar la capătul lumii, ține minte că noi te vom găsi pretutindeni, fiindcă puterea noastră este nemărginită. Și atunci...

— Bharava îi zugrăvi în chip atît de plastic priveștiștea unor schingiuri și chinuri nemaivăzute, încît mistress Dryden începu să strîngă din umeri și să ofteze. Și încă un lucru pe care nu trebuie să-l uiți : să nu arăți nimănui că știi să zbori. Nici să vorbești despre asta nu-ți este îngăduit. Să nu îndrăznești să

zbori sau să te ridici, fie chiar numai un deget de la pământ, fără să fi primit ordin de la noi. Să nu zbori nici atunci cînd te găsești singur în cameră.

Și Bharava începu să facă niște gesturi care, pe-
semne, trebuiau să întărească sugestia. Apoi, cu vo-
cea-i obișnuită, rosti sever :

— Acum te poți duce în camera ta. Și să nu uiți
niciodată vorbele mele !

Ariel se înclină adînc, salută și o porni spre ușă,
străduindu-se să calce ca de obicei și temîndu-se la
fiecare pas să nu cumva să zboare. „Trebuie să merg,
să merg, nu să zbor !” repeta el în gînd.

După ce băiatul ieși, Pearce îl petrecu privindu-l
temător, prin ușa întredeschisă. Apoi oftă și zise
ușurat, răspunzînd parcă propriilor sale gînduri :

— Nu, n-are să zboare de la noi ! La fel ca și
celorlalți elevi ai Dandaratului, noi i-am anihilat
complet voința.

— Și totuși nu-i prudent că l-ai lăsat singur pe
Ariel — observă Bronlow.

— Dar ce poți face ? Să-l ții în lanț și să-i dai dru-
mul ca unui balon ? întrebă batjocoritor Height.

— Ai fi putut să-l trimiți împreună cu un însoțitor,
care să-l ducă de mîna — replică Bronlow — iar apoi
să-l încui într-o cameră fără ferestre.

— Și dac-o să zboare cu însoțitor cu tot ? întrebă
batjocoritor Height.

Mistress Dryden scoase un strigăt de uimire, iar
Bronlow înălță sprîncenele.

— E cu puțință așa ceva ?

— Absolut — răspunse Height — dacă, bineînțeles,
călăuza n-o să fie mai grea decît Ariel.

— Iată încă o complicație ! exclamă Bronlow.

— La toate astea ar fi trebuit să te gîndești mai
înainte. Eu mi-am isprăvit treaba, iar felul cum o
să-l ferești și cum o să-l arăți publicului pe Indra al
vostru, asta vă privește pe voi, nu pe mine — spuse
Height.

— Mister Bronlow — se băgă în vorbă Pearce
— temerile dumneavoastră sînt neîntemeiate. Ariel
este legat de multă vreme cu un lanț tainic. Lui

nu numai că-i lipsește voința, dar se află mereu în transă hipnotică. Atît de des l-am sugestionat și l-am hipnotizat însuflindu-i o deplină ascultare, încît acum, orice poruncă a mea el o primește ca pe ceva absolut și nu va trece peste ea nici chiar de frica morții. Lucrul acesta e mai trainic chiar decît o pereche de cătușe. Îmi iau asupra-mi toată răspunderea.

Bronlow mormăi printre dinți, dînd din umeri :

— Fie și așa !

Height deschise vorba despre suma pe care trebuia s-o primească drept plată și începu să se tocmească în gura mare cu Pearce. Discutau atît de aprins, încît mistress Dryden, temîndu-se de o migrenă, se sculă de pe scaun. Îndată după ea se ridică și Bronlow.

— O să mai vorbim noi, mister Height ! îi spuse Pearce, conducîndu-și oaspeții.

Ieșiră din cabinet, Pearce cu Bronlow, iar Fox cu mistress Dryden. Femeia începu să-l descoasă pe Fox, interesîndu-se cum de a izbutit acest „vrăjitor Height“ să creeze omul-zburător și, fără să-i asculte răspunsurile, îl întrerupea mereu cu noi întrebări.

— Dar poate face și animalele să zboare ? O pisică, de plidă ? întrebă ea.

— Da, eu cu ochii mei am văzut un cîine, pe urmă o broască...

— Nemaipomenit ! O să-i cer negreșit lui mister Height ca pe Queen, pisicuța mea, să mi-o transforme într-o pisică zburătoare. Seara, ea o s-alunge liliicii din jurul terasei, de care mi-e o groază nebună și care-mi tulbură cele mai frumoase ceasuri, căci în India, și mai ales aici, la Medrass, numai seara poți să respiri în voie. Ce minunat o să fie !

Și, deoarece mistress Dryden nu era numai ocul-tistă, dar și poetă, își ridică ochii spălăciți spre cer și începu să improvizeze :

*Pe cer zbura un liliac,
În urmă-i, o pisică...*

Pearce și Bronlow însă vorbeau despre cu totul altceva.

Pearce voia să știe dacă vor mai crea, cu ajutorul lui Height, și alți oameni zburători, sau dacă Ariel va fi singurul. Și în această ultimă ipoteză, se temeau ca Height să nu fie atras de dușmanii lor și se întrebau dacă n-ar fi cazul să ia măsurile corespunzătoare.

„Poate ar trebui ucis Height?” înțelese Bronlow și după ce se gândi zise cu glas tare :

— Deocamdată, trebuie să-l împiedicăm să plece de la noi. Alți oameni zburători nu vom mai face. Dar Ariel poate avea vreun accident, așa că Height ne este încă necesar. Trebuie s-avem grijă ca el să fie complet izolat de lumea dinafară. E limpede?

Pearce încuviință din cap și răspunse :

— Se va face întocmai.

VI. SPRE O SOARTĂ NECUNOSCUTĂ

Ieșind de la Height, Ariel se îndreptă spre odăița lui, străbătînd aleea grădinii. Pășea încet, de parcă acum învăța să umble, și călca atît de apăsător cu tălpile sandalelor, încît nisipul presărat pe cărare începu să scîrțîie. Nu se îndoia nici o clipă că este urmărit.

Ariel însă se mai afla sub impresia zborului din cameră. Putea să zboare ! Gîndul acesta îl tulbura, dar în același timp îl umplea de fericire, o fericire al cărei rost se temea să-l înțeleagă aici, în grădină, sub soarele luminos, urmărit de privirile lui Bharava, pe care le simțea ațintite asupra sa. Băiatul își înăbușea, nelăsînd să i se citească pe față gîndurile care, asemenea unui cîntec triumfător, ră-

sunau în sufletul lui : „Libertate ! Eliberare !“ și sunetele acestui cîntec îl uimeau nespus.

De-abia după ce dădu colțul clădirii, își îngădui să se gîndească, dar cu prudență, ca nu cumva gîndul să devină faptă : „Dacă aș vrea, aș putea de îndată să mă înalț în văzduh și să-mi iau zborul din școala asta atît de urîță, să fug de oamenii ăștia îngrozitori !“ Și începu să calce și mai apăsât pe nisipul scîrțîitor.

În toți acești ani petrecuți în școală, Ariel nu încetase o clipă să se gîndească în ce fel ar putea să plece, să fie liber, să-și afle trecutul, să-și caute părinții.

Cu toate interdicțiile și sugestiile hipnotice, noaptea cînd rămînea singur, se străduia să-și amintească întîmplări din copilăria lui, petrecute înainte de a veni la Dandarăt. Uneori, icoane ale acestui trecut — crîmpeie rămase în amintire — i se arătau și în somn, și visurile erau întotdeauna mai vii decît imaginile pe care se căznea să și le aducă aminte cînd stătea de veghe.

Vedea aievea o țară care era cu totul altfel : un cer de plumb, felinare pe străzi, licărind prin ceața deasă, vineție. Clădiri uriașe, ude de umezeală și ploi, oameni care se iveau pe neașteptate, și tot atît de neașteptat dispăreau în negura întunecoasă.

Iată-l într-un automobil, privind pe fereastră lumea aceasta cenușie, umedă.

Și, deodată, o altă icoană...

O cameră mare, un cămin uriaș în care ard buturugi. Ariel șade pe covor și-și construiește o casă din cuburi. Alături, pe o pernă de mătase, stă o fetiță blondă și îi întinde cuburile. Într-un fotoliu moale, lîngă cămin, cu o carte în mînă, se odihnește o bătrînă, cu o scufie de dantelă neagră pe capul cărunt, care din cînd în cînd îi privește cu asprime pe deasupra ochelarilor.

În odaie intră un om într-o haină neagră. Are ochii răi și rotunzi ca de bufniță și un zîmbet dezgustător de prefăcut. Ariel se teme și-l urăște pe omul acesta în costum negru, care, cu zîmbetul lățit

pe toată fața și cu ochii strălucind de răutate, pășește pe covor. El calcă în picioare căsuța din cuburi, Ariel începe să plîngă și... se trezește.

Prin fereastră se zăresc frunze de palmier, iar pe cerul siniliu și înalt, stele mari... Văzduhul mișună de lilieci... Noaptea e înăbușitoare... India... Dandarat...

Alteori, Ariel se vedea într-o cămăruță mică, unde abia putea să respire, care se legăna. Prin geamul rotund se zăreau valuri uriașe, verzi și înspăimîntătoare. Așezat pe divan în fața sa, mai înfricoșător decît valurile, ședea omul acela negru, același care i-a călcat în vis, sau în realitate, căsuța din cuburi.

Alte amintiri din copilărie mintea lui n-a păstrat. Grozăviile ce i-au fost harăzite băiatului aici, la Dandarat, s-au lăsat ca un vâl asupra trecutului său. Dar trecutul trăiește în sufletul lui Ariel, ca firele de iarbă într-un deșert de nisip.

Singurătatea, copilăria plină de bucurii și tineretea. Nici părinți, nici prieteni... Numai Șarad... Bietul Șarad! El a pășit abia pe prima treaptă a chinurilor. Ah, dac-ar putea să-l scape din iadul ăsta!

„Pot să zbor!...” Dar, făcînd un efort, Ariel alungă acest gînd și calcă cu pas hotărît.

— Ariel! șoptește plin de bucurie Șarad, în clipa cînd prietenul său intră pe ușă, dar îndată amuțește, văzîndu-i chipul aspru.

Acum nu-i vreme de discuții.

Sună gongul, care cheamă elevii la gustarea de dimineată, și cei doi prieteni se îndreaptă spre sala de mese, tăcuți, fără să se uite unul la celălalt.

În ziua aceea, Șarad fu muștrat de cîteva ori de profesorii săi, pentru lipsa lui de atenție. Timpul se scurgea greu.

Înainte de apusul soarelui, în camera lui Ariel intră Bharava, care-i spusese tinărilor să nu uite să ceară administratorului haine noi.

— Mîine dimineață, la cinci, o să vin să te iau. Să fii gata ! După ce te speli, îmbracă-te cu hainele noi !

Ariel își plecă supus fruntea.

— Cum merge Șarad ? întrebă Bharava, la plecare.

— Nu prea știe să se concentreze — răspunse Ariel.

— Trebuie să-l pedepsești cu mai multă asprime — zise directorul și, aruncîndu-i o privire furioasă lui Șarad, ieși.

Ca întotdeauna, înainte de a se culca, Ariel îl puse pe Șarad să citească cîteva fragmente din „Shastra — Cărțile Sfinte“. Era calm, aspru și exigent, cerîndu-i băiatului să citească cu glas tare și cîntat.

Totuși, de cîteva ori, Șarad băgă de seamă că Ariel privește spre fereastră, iar pe chipul lui trece o umbră de îngrijorare. În parc, copacii foșneau în bătaia vîntului care prevestea ploaia.

Din cînd în cînd bubuia tunetul, dar pe cer stelele străluceau cu un foc viu. Și numai cînd dinspre dreapta coborî întunericul, fișia lăptoasă a Căii Lactee acoperindu-se de nori, Ariel oftă ușurat. Curînd se auzi ropotul primelor picături mari de ploaie. Afară, în noapte, răsună melodios gongul : era ceasul de odihnă, cînd toată lumea trebuia să se culce.

Șarad închise ceaslovul gros, iar Ariel suflă în opaiț. Ședeau amîndoi pe rogojină, unul lîngă celălalt, învăluți în liniște și beznă.

Șarad auzi cum Ariel se scoală de jos. Îndată se ridică și el. Tînărul îl cuprinse în brațe pe băiat și-l săltă de la pămînt !

— Ce ușurel ești ! șopti Ariel, rîzînd încetișor. Șarad, vrei să te ridic și mai sus ?

Băiatul simți cum tînărul său prieten îl ridică aproape pînă în tavan, îl ține acolo și-apoi îl lasă jos. Nu cumva Ariel are mîini atît de lungi ?

— Culcă-te, Șarad ! vorbi în șoaptă Ariel.

Se întinseră pe rogojină, iar Ariel începu să șoptească la urechea băiatului :

— Ascultă, Șarad. Height a făcut din mine un om zburător. Înțelegi, acum eu pot să zbor ca o pasăre.

— Da' unde ți-s aripile, dada ? întrebă copilul, pipăind umerii prietenului său.

— Poți să zbori și fără aripi. Așa cum zburăm în vis. Nu-ncape îndoială că ei vor să m-arate oamenilor ca pe-o minune. Numai că eu... eu vreau să zbor din Dandarar !

— Da' cu mine ce-o să se-ntimple fără tine, dada ? și Șarad începu să plîngă.

— Liniștește-te, nu plînge ! Vreau să te iau cu mine. Ești ușor și cred că o să pot zbura împreună cu tine...

— Ia-mă !! Ia-mă de aici, dada ! E atît de rău aici, atît de groaznic ! Fără tine o să mor ! zise băiatul, oftînd.

— O să te iau... Auzi cum plouă afară ? Asta-i bine. În întuneric n-o să fim văzuți... Fereastra e deschisă... Sst !... Se aud pași... Taci !

Ușa scîrții.

— Dormi, Ariel ? răsună glasul lui Bharava. Ariel !

— Mm... — mirîi Ariel, prefăcîndu-se că a fost trezit din somn, și apoi exclamă : Ah, dumnea-voastră sînteți, guru Bharava ? !

— Ariel, de ce n-ai închis geamul ? Uite cîtă apă a curs pe jos !

Bharava închise fereastra, lăsă storurile și plecă fără să mai zică nimic.

Tinărul înțelesese că directorul îl urmărește, neavînd încredere în el. Nu i-ar fi fost de loc greu să deschidă geamul, dar ce se va întîmpla dacă Bharava a pus paznic acolo ? E de ajuns să ridice storul și se va da alarma.

Șarad stătea culcat pe rogojină și tremura ca prins de friguri. Afară se dezlănțuise un adevărat potop. Tunetul bubuia tot mai aproape, din ce în ce mai des și mai tare. Scăpărînd, fulgerele inun-

dau odaia prin storuri cu lumina lor albăstrie. Ariel stătea lângă pervazul ferestrei, cu fața încruntată. Apoi luă un ștergar atârnat într-un cui de lemn pe perete și-i șopti lui Șarad :

— Vino cu mine !

Ridică rogojina care-i despărțea de camera vecină, pășiră înăuntru și de aici, fără zgomot, ieșiră în coridor. Coridorul zăcea cufundat în beznă și liniște. Ariel mergea înainte, trăgându-l după el pe Șarad, care se ținea de capătul prosopului. Toți dormeau. În jur era o liniște deplină. Urcau și coborau scări, traversau, cu pas furișat, coridoare lungi și curind începură să suie pe o scară dreaptă de lemn.

Ariel deschise chepengul care ducea pe acoperiș. Cît ai clipi, un fulger îi scaldă pe amîndoi în lumină, tunetul îi asurzi cu bubuitul său, iar ploaia îi udă learcă. Se urcară pe acoperișul drept.

— Suie-mi-te în cîrcă, Șarad ! șopti Ariel.

Băiatul se cățără în spatele lui, Ariel îl legă cu prosopul, își îndreptă umerii și privi în jur. La lumina unui fulger văzu curtea largă, acoperită de apă și scînteind ca un lac, văzu clădirile Dandaratu-lui cu zidurile sale. Mai departe străluceau luminile Madrassului, iar dincolo de oraș oceanul. Ariel simți cum Șarad tremura în spatele său.

— O să zburăm repede ? întrebă în șoaptă băiatul la urechea prietenului.

Pe Ariel îl cuprinse teama. Oare într-adevăr o să se ridice în aer ? În cameră i-a fost ușor să zboare, dar acum, pe furtună, cu Șarad în spate... Ce se va întîmpla dacă se vor prăbuși în mijlocul curții ?

Deodată, răsunară niște bătăi de gong, cu totul nepotrivite la ceasul acela. Alarmă !... Ariel văzu în fața ochilor chipul hîd al lui Bharava, își aminti de amenințările lui și se înălță deasupra acoperișului.

Simți deodată o amețeală și gîndurile i se învîlmășiră în cap.

Ca un avion care dă roată aerodromului înainte de a se aşterne la drum, aşa zbură Ariel deasupra acoperişului. În curte se auzeau strigăte, zburci detunătura unei împuşcături, licăriră luminile felinarelor, iar la ferestre se aprinseră opaiţele.

Ariel se avînta prin şuvoaiele ploii, zburînd — ca să-i fie mai uşor — în direcţia vîntului care sufla dinspre sud-vest.

Jos, curtea, acoperişurile drepte, parcul, zidurile, toate se perindară cu o viteză ameţitoare.

Vîntul îl purta pe Ariel spre ocean. În stînga, la lumina fulgerelor, se zărea lanţul munţilor; iar în faţă, luminile Madrassului. În fortul St. George ardea ochiul de foc al farului.

Ariel se afla acum deasupra unei întinderi nisipoase şi zbura atît de jos, încît se vedeau cîmpiile de orez. Şi din nou nisipuri... Ploaia îi biciuia trupul, iar vîntul îi şuiera pe la urechi, fluturîndu-i părul.

Jos, cu luminile aprinse, trecu un tren. Pe ocean plutea un vapor care, apropiindu-se de port, fluiera îndelung.

Iată şi Madrassul! Kuvam, riul mic şi murdar, umflat de ploi. Străzile înguste şi întortocheate ale „Oraşului Negru“, casele scunde, de cărămidă, clădite printre colibe de bambus. Partea europeană a oraşului era bine luminată. Ariel şi Şarad auzeau claxoanele automobilelor, zgomotul tramvaielor. Mai sus decît toate acoperişurile se înălţa cupola observatorului şi palatul unui nabab.

Zburară deasupra grădinii botanice. La lumina felinarelor şi a fulgerelor se puteau desluşi palmierii, curmalii, cocotierii, plantaţii de bambus, arbuştii de cafea.

Acolo, pe cărarea grădinii, izbucniră strigăte de uimire. De-abia acum îşi dădu seama Ariel cît de nesăbuit era zburînd deasupra oraşului. Dar într-atît îl uluise acest zbor, încît gîndurile i se încîlceau

în cap. Uneori i se părea că totu-i un vis. Șarad îi striga ceva, însă din pricina zgomotului ploii și a vîntului, Ariel nu putea să-i deslușească vorbele. În sfîrșit, băiatul îi țipă drept în ureche :

— Ne văd oamenii, dada !

Drept răspuns, Ariel coti brusc spre apus, îndreptîndu-se către munți. Simțea cum îl părăsesc puterile. Nădușeala îi curgea șiroaie pe trup și abia mai sufla. Dar trebuia să zboare cît mai departe de Dandarad, de Madrass.

Furtuna se mai domolise, ploaia încetase, numai vîntul sufla tot cu aceeași furie, mînîndu-i iarăși spre ocean. Acolo ar putea pieri. Și Ariel, încordîndu-și puterile, zbură mai departe. Șarad se ținea zdravăn de spatele lui, iar tînărul, simțind căldura micului său prieten, voia să-l salveze cu orice preț.

Zburau amîndoi așa, înfruntînd vijelia și bezna, în întîmpinarea sorții necunoscute.

VII. BODEN ȘI HASELON

Biroul avocaților Boden și Haselon — Londra City, King William street — se afla chiar lîngă biserica Mary Vullnot.

De la ferestrele biroului se putea vedea nișa sfîntului lăcaș cu statuia madonei, înnegrită de ceața și funinginea Londrei, iar dangătul orologiului din turla bisericii înăbușea chiar și sîsîitul și tusea bătrînei pendule din cameră, închisă într-o cutie neagră, veche, roasă de carii, și de dimensiuni atît de uriașe, încît în ea ar fi încăput prea bine chiar Boden și Haselon — doi bătrîni uscățivi, fără barbă, în sur-

tuce demodate, semănînd unul cu celălalt ca niște frați gemeni.

De treizeci de ani stăteau unul în fața celuilalt, la două birouri ce păreau scoase din muzeu, despărțiți de restul funcționarilor printr-un perete de sticlă, care le îngăduia să-i poată urmări pe funcționari și în același timp să discute despre afacerile secrete ale firmei, fără a se feri de urechile salariaților. De altfel, ei vorbeau tare puțin, deoarece se înțelegeau admirabil rostind cuvintele numai pe jumătate.

După ce citea vreo scrisoare, Boden făcea într-un colț un semn misterios și i-o întindea lui Haselon. Acesta, la rîndul său, citea hîrtia, apoi hieroglificele, încuviința din cap și puneă rezoluția pentru funcționari. Rareori se întîmpla ca părerile lor să nu coincidă, dar și atunci n-aveau nevoie decît de cîteva cuvinte sau crîmpeie de propoziții ca să ajungă la o înțelegere.

Era o firmă veche, cunoscută, specializată în moșteniri, testamente, tutelă, și care nu lucra decît cu clienți bogați. Deci nu trebuie să ne mire faptul că Boden și Haselon posedau o avere considerabilă, ce depășea cu mult limitele legale ale onorariilor. Dar acesta era un secret al firmei, păstrat în registrele groase, încuiate în dulapuri de fier.

În dimineața asta însorită, lucru atît de rar la Londra, mister Boden, ca întotdeauna, cerceta el, cel dintîi, corespondența și trecea scrisorile citite pe biroul tovarășului său.

În colț, pe un plic gros, albăstrui, se afla stampila poștei din Madrass. Boden rupse repede plicul și se adînci în citirea scrisorii, strîngînd tot mai mult din buzele-i subțiri și uscate.

Sfîrșind de citit, dădu drumul la radio. Glasul crai-nicului anunța cursul bursei, dar Boden nu-l asculta. Deschisese aparatul pentru ca funcționarii să nu poată auzi prin peretele de sticlă vreun cuvînt din cele ce vor vorbi ei doi. Se vede că aveau de discutat

lucruri foarte importante și Haselon își aținti asupra lui Boden ochii săi decolorați și rotunzi ca de bufniță.

În zadar vorbea crainicul tare, căci Boden nu spunea nimic. Tăcut, îi întinse lui Haselon scrisoarea, care, după ce o citi cu cea mai mare atenție, își aținti ochii săi albicioși în ochii asociatului. Stătură așa un timp, ducând parcă o discuție mută.

Și, într-adevăr, în clipele acestea și-au spus multe unul altuia, sau mai bine zis, fiecare dintre ei s-a gândit la același lucru, reîmprospătându-și în minte toate împrejurările uneia dintre cele mai avantajoase, dar și mai complicate afaceri — afacerea Galton.

Cu câțiva ani în urmă, clientul lor, bătrînul proprietar și fabricant, baronetul sir Thomas Galton, murise.

Rămăseseră doi copii minori — Aureliu și sora lui, Jane. Conform testamentului, întreaga uriașă avere imobilă a lui Thomas Galton și o bună parte din averea mobilă reveneau fiului său Aureliu ; pînă la majoratul acestuia, tutorii copilului erau mister Boden și Haselon.

Pentru ei, tutela aceasta a fost un adevărat izvor de aur. Atît de bine se pricepură să administreze averea, ei împreună cu membrii consiliului tutelar, încît pe fiecă an propriile lor venituri sporeau. Dar nu puteau sta liniștiți la gîndul că, în ziua cînd moștenitorii vor fi majori, izvorul acesta de cîștig trebuia să sece, Aureliu urmînd să intre în posesia averii care, deși mult împruținată, era totuși considerabilă.

În cazul că Aureliu murea pînă la majorat, averea lui revenea surorii sale, iar aceasta, fiind mai mare decît fratele său, și tutela lor ar fi luat sfîrșit mai repede, adică o dată cu majoratul fetei. De aceea, pentru acești tutori atît de abili, soluția cea mai bună ar fi fost ca Aureliu să trăiască, dar să fie un incapabil și după ajungerea la majorat. Din punct de vedere juridic, lucrul acesta era cu puțință în cazul cînd băiatul s-ar fi dovedit a fi alienat mintal și starea lui recunoscută ca atare de către organele de

resort. În direcția aceasta își îndreptară toate eforturile Boden și Haselon. Nu era pentru prima oară că-și închideau pupili în case de nebuni, unde doctorii, cumpărați de ei, făceau din copii normali niște demenți. Bineînțeles că asta nu-i costa puțin. La școala Dandarar din Madrass oamenii se arătară a fi mai înțelegători, iar rezultatul, după cum știau Boden și Haselon, era același. Școala din Madrass mai avea și alt avantaj : India se afla departe, din care pricină organele tutelare, cu care de altfel Boden și Haselon duceau casă bună, și mai ales Jane, nu puteau să urmărească soarta lui Aureliu. Și băiatul, încă la o vîrstă fragedă, fu dus, chiar de către mister Boden, la Dandarar. Deoarece însă școala aceasta nu exista în mod oficial, în dările de seamă ale tutorilor figura o școală-sanatoriu inventată (pentru copiii bolnavi de nervi). Actele, certificatele și celelalte hîrtii ale acestei școli erau fabricate la Dandarar.

Aducîndu-l pe Aureliu aici, mister Boden avu o lungă discuție cu directorul școlii Pearce-Bharava, căruia îi dădu anumite indicații : viața și starea fizică a lui Aureliu Galton trebuiau păstrate orice s-ar fi întîmplat. În ceea ce privește sistemul nervos și psihicul, acestea trebuiau neapărat zdruncinate. În nici un caz Aureliu nu urma să primească o educație europeană sau să i se dezvolte capacitățile intelectuale. Nici un fel de cunoștințe practice, nici un fel de contact cu viața. Dacă nu va înnebuni, trebuia ținut cel puțin într-o stare de infantilism.

Pearce înțelese repede ceea ce i se cerea și făgădui să facă din Aureliu un idiot clasic ; deși nu tot atît de repede se înțeleseseră și asupra banilor.

Pe deplin mulțumit, Boden se înapoie la Londra. Raportînd tovarășului său rezultatele acestei călătorii, el nu rosti decît două cuvinte : „All right !“ și Haselon nu mai întrebă nimic.

De două ori pe an, Pearce trimitea lui Boden și Haselon rapoarte oficiale pentru consiliul tutelar, precum și rapoarte neoficiale.

La început, acestea erau liniștitoare, mai târziu, însă, începură să apară fraze care sunau astfel : „Ariel-Aureliu este, din păcate, un copil greu educabil“. Și cei doi tovarăși înțelegeau prea bine ce înseamnă asta.

Totuși nu pierdeau nădejdea. În cel mai rău caz, dacă Aureliu nu va înnebuni de-a binelea, nu le va fi greu să obțină recunoașterea deplinei lui incapacități. În fiecare raport redactat pentru consiliul tutelar, Boden și Haselon pomeneau despre deficiențele mintale ale pupilului lor. Iar la majorat, băiețandru! cu mustața mijindă, prezentat în fața unei comisii de expertiză medicală, în fața consiliului tutelar și a tribunalului, nu va fi în stare să răspundă la întrebările obișnuite : „Ce zi este astăzi? Ce lună? Cîți ani ai? De ce naționalitate și credință ești?“ și altele de acest fel, și de fiecare dată, răspunsul va fi același : „Nu știu!“ Deficiența lui mintală va fi evidentă pentru toți. Restul îl vor pune la punct alții, cei cu care erau în relații de prietenie — experții medico-juriști și membrii consiliului tutelar.

Așa au trecut anii. Pînă la majoratul lui Aureliu mai rămăseseră doar cîteva luni, cînd a sosit scrisoarea care l-a făcut pe Boden să dea drumul la radio.

Pearce îi înștiința că Ariel a terminat studiile la școala Dandarot, dar că, bineînțeles, tînărul putea rămîne acolo pînă la majorat.

Deoarece „facultățile mintale ale lui Aureliu-Ariel Galton lasă, din păcate, de dorit“, el, Pearce, a fost nevoit să-l supună pe băiat unui tratament special, aplicîndu-i metoda profesorului Height — „mister Boden și Haselon știu ce medic cu experiență și ce mare învățat este acesta“. Cu toate că nici tratamentul profesorului Height nu a avut efectul dorit asupra capacităților intelectuale ale lui Ariel, totuși experiența n-a rămas fără rezultat : în chip absolut neprevăzut — nici chiar mister Height nu a putut prevedea — Ariel a căpătat o însușire neobișnuită și cu adevărat miraculoasă, greu de crezut dacă nu vezi cu ochii, și anume putința de a se

ridica în aer fără nici un fel de aparat. „Acest dar dumnezeiesc face ca Ariel să devină foarte util pentru acele scopuri înalte pe care le urmărește societatea noastră“.

În ciornă, Pearce scrisese „neprețuit“, dar apoi, din prudență, corectase : „foarte util“.

„Și dacă onorabilii mister Boden și Haselon nu au nimic împotriva, atunci S.T. și S.S.O. (adică Societatea Teozofică și Societatea Științelor Oculte) sînt gata să-l utilizeze pe Ariel pentru scopurile lor, bineînțeles, numai după ce i se va pune diagnosticul de incapabil.

În sfîrșit, vocea crainicului le fu de folos la ceva : apropiindu-se de Haselon, Boden îi zise :

— Nu cumva Pearce o fi înnebunit ?

— Asta li se prea poate întîmpla acelorora care au de-a face cu nebunii — răspunse Haselon, dînd din cap.

— Orice-ar fi... — și, fără să-și termine vorba, Boden începu să scrie repede ceva pe o blanchetă telegrafică.

După ce scrisese cîteva rînduri, îi întinse lui Haselon telegrama, care cuprindea următoarele :

„Nu întreprindeți nimic pînă la primirea indicațiilor noastre. Luați toate măsurile de pază. Boden și Haselon.“

Haselon încuviință dînd din cap și înmînă prin ferestruie funcționarului telegrama, după ce scrisese adresa.

— Cred că unul din noi va trebui să plece — zise Haselon.

— Da — răspunse Boden.

Și cei doi își ațintiră din nou privirile unul asupra celuilalt, reflectînd la situația creată.

— Jane... — rosti după o pauză Boden, traducînd în cuvinte gîndul asociatului său.

— Da — răspunse acesta.

Și se cufundară amîndoi în meditații, a căror profunzime o puteau invidia chiar și yogii.

Discutînd orice problemă referitoare la soarta lui Aureliu, ei nu puteau să facă abstracție de Jane. Era doar sora și, probabil, moștenitoarea lui. Dar mai ales era Jane, fata al cărei caracter dăduse atîta bătaie de cap și pricinuisese atîtea neplăceri și amărăciuni tutorilor ei. Pentru aceștia, Jane era o veșnică piedică, o veșnică grijă. Boden și Haselon o urau.

Încă din copilărie, fata se arătase grozav de încăpățînată și de neascultătoare. Cînd mai crescui, începu să manifeste față de tutorii ei o vădită neîncredere și rea-voință. Din clipa cînd îl trimiseseră pe Aureliu în India, Boden și Haselon se străduiseră s-o convingă că fratele ei este bolnav de nervi, că el se află în tratament și că revederea lor ar fi imposibilă, deoarece i-ar provoca emoții și i-ar dăuna. Fata însă continua să repete cu îndărătnicie : „Eu nu vă cred. Unde l-ați ascuns ? Vreau să-l văd !“

Cîtă vreme Jane s-a aflat sub tutelă, Boden și Haselon au reușit într-o oarecare măsură s-o mai țină în frîu. Dar, fiind mai mare decît Aureliu, împlinise cu cîteva luni în urmă majoratul, pe care îl serbă printr-un act de strigătoare nrecunoștință față de tutorii săi : Jane angajă pe cel mai aprig dușman și concurent al lui Boden și Haselon — avocatul George Dottaler — să-i administreze averea, dîndu-i, totodată, și procură pentru conducerea tuturor afacerilor sale. Iar de la Jane și de la Dottaler nu se puteau aștepta acum decît la tot soiul de șicane și neplăceri.

Chiar în ajun fata avusese o comportare complet lipsită de tact, care îi indignase pînă în adîncul sufletului pe acești doi venerabili asociați : venise în biroul lor, însoțită de noul ei consilier, și le făcuse un adevărat scandal, cerîndu-le cu glas tare — atît de tare c-o puteau auzi și funcționarii — să-i spună în ce loc se află fratele său și amenințîndu-i că se va adresa tribunalului.

Boden protestă indignat împotriva „acestui amestec grosolan în drepturile lor de tutori“.

— De faptele noastre sîntem obligați să răspundem numai în fața consiliului tutelar — zise el.

— În acest caz mă voi adresa singură consiliului tutelar și îl voi sili să-mi spună în ce loc se află fratele meu ! strigă fata și, fără să-i întindă mîna, plecă împreună cu avocatul său.

Și cînd Jane își puna ceva în cap, era cu neputință să nu obțină.

Ea nu va da înapoi nici chiar dacă va trebui să plece în India ca să-și caute fratele. Și dacă îl va găsi jucînd rolul unui om zburător, luat în antrepriză de către teozofi și ocultişti ? ! Afacerea începea să miroasă a scandal ! Cu orice preț, Jane trebuie împiedicată să plece, iar pînă atunci...

Boden își privi asociatul drept în ochi și scrise repede textul unei noi telegrame cifrate, adresată lui Pearce :

„Ascundeți-l pe Aureliu într-un loc sigur și pregătiți-vă pentru primirea surorii sale. Boden și Haselon“.

Pearce cunoștea toată situația, pe care Boden i-o împărtășise încă din clipa cînd îl dusesese acolo pe Aureliu.

La consiliul tutelar, Jane putea primi doar adresa unei „Școli-sanatoriu pentru copii bolnavi de nervi“, școală imaginară, pe care ea, bineînțeles, n-o va găsi. Dar dacă cei de la Dandarar au și făcut prostia să-l arate pe omul zburător, atunci de bună seamă, vestea despre o minune ca asta s-a răspîndit nu numai în toată India, ci în întreaga lume și, fiind în India, Jane, cu siguranță, va dori să vadă minunea. S-ar putea, bineînțeles, ca ea să nu-l recunoască pe Aureliu. Acesta era un tînr ajuns aproape la majorat și ea nu l-a mai văzut din copilărie. Totuși, întîlnirea dintre cei doi nu trebuie să aibă loc.

Nici n-apucă Boden să-i dea telegrama lui Haselon, că un funcționar deschise ferestruia și, întinzîndu-și mîna prin ea, puse pe masa lui Boden o tele-

gramă transmisă prin radio și primită chiar în clipa aceea.

„Aureliu a dispărut. Sîntem în căutarea lui. Pearce“.

La început, Boden nu înțelese nimic. N-apucase să expedieze telegrama în care cerea ca Aureliu să fie ascuns, că a și sosit vestea dispariției lui. Poate a fost ascuns ? ! Poate e o greșală a telegrafului ? ! Dar cuvintele „sîntem în căutarea lui“ vorbeau despre cu totul altceva.

— Totuși și-a luat zborul ! Ah, ce gură-cască ! sîsii Boden zvîrlind telegrama cu un gest atît de desperat , că era cît pe-aci să nimerească drept în obrazul lui Haselon.

Haselon o citi, apoi cei doi asociați începură să se uite unul la altul ca niște bufnițe.

Călătoria în India devenea inevitabilă. Dar asta costa mult. Probabil vor fi nevoiți să cheltuiască destule parale pentru a-l găsi pe Aureliu.

Nici Boden și nici Haselon nu scoteau cu plăcere banii din buzunar, deși cheltuiau din averea lui Aureliu. Doar contul lui era contul lor. Oare nu s-ar putea ca cheltuielile astea să fie suportate de altcineva ? Și Boden spuse încă o dată :

— Jane !

— Da — răspunse Haselon, ale cărui gînduri coincideau întotdeauna cu gîndurile lui Boden.

IX. FURNICAR OMENESC

Miss Jane a fost foarte uimită cînd, în seara aceleiași zile, mister Boden veni s-o vadă.

„Pesemne că amenințarea mea și-a făcut efectul“ — se gîndi fata, poftindu-și oaspetele să ia loc.

— Ne-am cam certat ieri, Jane — zise Boden, așezîndu-se. Dar dumneata trebuie să mă-nțelegi și pe mine. Eu nu sînt singur. Dacă ți-aș fi satisfăcut dorința, dîndu-ți adresa lui Aureliu, asociatul meu s-ar fi putut supăra, considerînd că dumneata n-ai încredere în el — de mine nici nu mai vorbesc — de vreme ce vrei să te convingi în ce condiții se găsește fratele dumitale...

— Puțin îmi pasă dacă asociatul dumitale se va supăra sau nu. Am dreptul să știu unde este fratele meu și să-l văd — replică Jane.

— La fel gîndesc și eu — zise împăciuitor Boden și, după o scurtă pauză, exclamă: Ascultă, Jane! Îmi pare foarte rău că între noi au avut loc neînțelegeri.

— Și mă rog, cine-i vinovat de asta, mister Boden?

— Dacă am tăinuit pînă acum locul unde se află fratele dumitale, am făcut-o numai la insistențele medicilor, care găsesc că întîlnirea dintre dumneata și el ar fi putut dăuna sănătății lui. Orice emoții, chiar bucuriile, îi pot primejdi sănătatea.

— Nu te cred.

Boden oftă cu aerul unui om jignit pe nedrept.

— Trebuie să-nțelegi totuși că pentru un capriciu al dumitale...

— Capriciu? Dumneata numești capriciu dorința unei surori care vrea să cunoască soarta fratelui ei?

— Dacă-ți îndeplinesc dorința, pot să-i pricinuesc un rău lui Aureliu, pentru care răspund în calitate de tutore. Dacă te refuz, îți trezesc mînia și suspiciunea, lucru care face să sufere bunul renume, cîntea și mîndria firmei noastre. Fie însă așa cum vrei dumneata. Ești majoră și ești sora lui Aureliu. Dumneata răspunzi de faptele dumitale. Am să-ți dau adresa lui Aureliu, numai cu o singură condiție: dacă pleci într-acolo, eu va trebui să asist la revederea voastră. La asta mă obligă datoria mea de tutore.

Jane nu voia în ruptul capului să plece împreună cu Boden, dar propunerea lui simplifica lucrurile : cu el va ajunge mai ușor și mai repede la fratele său, așa că nu se opuse.

— Întrucît această călătorie — continuă Boden — necesită cheltuieli mari și pierdere de vreme, și se face numai pentru satisfacerea unui capriciu... dorința dumitale...

— Am să suport toate cheltuielile — răspunse la rezezeală Jane — și nu numai pe ale dumitale, dar și cheltuielile lui mister Dottaler, care mă va însoți.

Boden strîmbă din nas. Din nou acest Dottaler ! Dar el știa prea bine că Jane nu se dă bătută și fu nevoit să accepte.

— Să iau bilete pentru transatlantic ? întrebă Boden.

— O să iau eu, și nu pentru transatlantic, ci pentru avion.

— Ești oare atît de grăbită ? Asta o să coste scump.

— Pe mine o să mă coste, nu pe dumneata.

Boden căzu pe gînduri. Se cam temea să călătorească cu avionul, însă cu cît vor sosi mai repede la Madrass, cu atît va fi mai bine. Despre fuga sau „zborul“ lui Aureliu nu știa nimic. Era ceva prea ciudat și de necrezut. Se prea poate ca Pearce să fi înnebunit într-adevăr ! Deci este cu atît mai necesar să facă cercetări la fața locului.

— O să coste scump — repetă Boden — drumul e tare lung.

— Franța ? Elveția ? Italia ? întrebă Jane.

— India — răspunse Boden.

— India ! exclamă uimită Jane.

Da, nu era aproape. Fata chibzui puțin, apoi răspunse :

— Cu atît mai bine, o să angajez un avion de pasageri.

După plecarea lui Boden, Jane căzu pe gînduri. Iată, așadar, unde l-au trimis Boden și Haselon

pe fratele ei. Și n-au făcut-o fără rost. India ! Cu clima ei îngrozitoare pentru europeni, cu friguri, ciumă, holeră, șerpi, tigri... Iată aproape tot ce știa Jane despre India.

Trecu în bibliotecă și începu să scoată din raft cărți care se refereau la această țară. Era atât de nerăbdătoare să afle, încît frunzărea la întîmplare paginile una după alta. Capul i se umplu de o sumedenie de cunoștințe. Textul era atât de complicat, neobișnuit, de neînțeles... Amestec de rase, amestec de triburi, limbi, dialecte, caste, religii... Arieni și hindușii cu pielea smeadă, dravidienii cu pielea cafenie și băștinașii cu pielea și mai neagră... Limbile ariene : hindusa, bengaleză, maharati ; iar cele dravidiene : telugu, tamil, tibeto-birmană... Peste două sute de dialecte... Castele : preoții brahmani, cășatrii — ofițeri, vaișii — negustori, industriașii și șudra — agricultori, cu diferitele lor subdiviziuni care se ridică la 2378... Caste de meserii moștenite din tată în fiu : doctori, cofetari, grădinari, olari, astrologi, măscărici, acrobați, poeți, vagabonzi, bocitori, cerșetori, cioclii, călăi, adunători de bălegar de vacă, toboșari... Și toți aceștia, de bună seamă, purtînd veșminte deosebite. Ce lume pestriță !... Brahmani, budiști, creștini, mahomedani... Nenumărate societăți și secte religioase... „Treizeci și trei de milioane de zei“, șase milioane de văduve... De ce atât de multe ? Ah, iată de ce ! Văduvele nu au dreptul să se recăsătorească. Printre ele se află o sută de mii de văduve care încă n-au împlinit vîrsta de 10 ani și trei sute de mii sub 15 ani... Văduvele umblă rase în cap, li se sparg brățările de sticlă de la mîini și de la picioare, iar rudele bărbatului le iau toate podoabele. O viață mohorîță, ca într-o închisoare, un doliu veșnic... Multe văduve nu pot să îndure și se sinucid.

Despre India cea nouă, despre oamenii noi, femeile noi, cărțile pe care le avea Jane nu pomenau nimic. Astfel că fata își făuri o imagine sinistră, închipuindu-și această țară ca un uriaș

furnicar omenesc, plutind în haos. Și în mijlocul acestor trei sute de milioane de furnici negre, galbene și cafenii, se află pierdut undeva fratele ei... Jane nici nu tresări măcar, ci zvirlă cartea cit colo și-l chemă la telefon pe Dottaler.

X. CERȘETORI FĂRĂ CĂPATÎI

Ariel se sufoca. Picăturile de ploaie se amestecau cu broboanele de sudoare. Își dădea seama că nu mai are putere să zboare cu povara în spate. Trebuia să se odihnească.

În întunericul nopții zăriră deodată sub ei pădurea, iar lângă pădure, o întindere mai luminoasă — pesemne nisipuri.

Coborîră pe malul unui riuleț, sub un ficus, ale cărui rădăcini aeriene coborau de-a lungul trunchiului și alcătuiau la poalele lui o rețea întunecoasă de inele incolăcite. Mlădițe tinere de bambus creșteau jur împrejur. Era un colțișor ferit, unde puteau să se odihnească fără teamă de a fi văzuți de cineva.

Abia mai suflînd, Ariel dezlegă prosopul. Șarad sări din spatele lui și îndată căzu în genunchi, căutînd să-i îmbrățișeze picioarele și înălțîndu-i osanale ca salvator al său.

Ariel zîmbi trist și, ridicîndu-l de jos pe băiat, zise :

— Eu nu-s Dumnezeu, Șarad. Amîndoi sîntem niște fugari nenorociți și zdrențăroși. Hai să ne culcăm aici și să ne odihnim. Am ajuns prea departe.

Băiatul fu puțin dezamăgit de explicațiile lui Ariel. Se bucurase atît de mult că prietenul lui

era Dumnezeu ! Dar se simțea prea obosit ca să chibzuiască la toate astea.

Se băgară în desişul rădăcinilor, fără să se mai gindească la şerpi şi la tot soiul de insecte ; Ariel puse grijuliu sub capul lui Şarad prosopul împăturit şi băiatul adormi îndată.

Cu toată oboseala, Ariel nu putea să închidă ochii, fiind prea tulburat.

Vîntul alungase norii. Pe cer scînteiau stele mari. Luna apunea dincolo de sprinceană întunecată a pădurii. Nori albi şi uşori treceau prin faţa sa, ca într-o incantaţie nocturnă. De undeva, de aproape, poate dintr-o grădină, venea miros de flori, plăcut şi dulceag, o mireasmă necunoscută. Îţi pătrundea parcă în suflet, trezindu-ţi neliniştea la gîndul c-ar fi cu putinţă să se ivească în preajmă oameni.

O nouă pală de vînt smulse vîlul alb de ceaţă care învăluia pămîntul.

Şi, spre nemulţumirea sa, Ariel văzu că au poposit într-o regiune foarte populată. Dincolo de fişia de nisip străluceau, ca un oţel negru, undele rîului. Luminile bărcilor legate la chei se oglindeau în apă tremurînd şi se părea că tot întunericul nopţii se strînsese în frunzişul des al copacilor de pe celălalt mal. Luna se ascunse în spatele pădurii. Şi numai o stea mare, poate chiar planeta Jupiter, întocmai ca un străjer al nopţii printre nenumărate stele mici ce spuzeug cerul, veghea pămîntul adormit.

Priveliştea asta calmă avu darul să coboare pacea în sufletul lui Ariel, care se lăsă furat de somn. Ținînd în mîna sa mîna caldă a lui Şarad, Ariel adormi sprijinit de rădăcinile încolăcite ca nişte şerpi.

În somn văzu aievea alte țări, meleaguri dragi şi necunoscute, unde, sub bolta limpede a cerului, zilele se aseamănă cu privirile unor ochi larg deschişi, iar nopțile, cu umbre sfioase, tremurătoare pe sub genele lăsate. Sau poate citise despre asta ?

În cartea vieții sau poate în cartea unui poet bengalez ? Era un vis al visului.

Simțind niște împunsături în ochi, Ariel îi deschise și văzu un copac bătrîn, djambol, cu frunzișul învăluit în pînza subțire a ceței de dimineată, prin care răzbăteau razele roșii ale soarelui ce se ivise la răsărit. Scînteieri de aur revărsa cerescul astru peste desigurile de bambus.

De undeva, din stînga, răsună un cîntec și Ariel întoarse capul într-acolo. Printre trunchiurile copacilor se zărea un iaz înconjurat de cocotieri ; o scară de piatră cobora în apă.

Acolo, la iaz, un om gras săvîrșea abluțiunea de dimineată. Își astupa urechile și se cufunda în apă de atîtea ori cît prevedea ritualul. Alături de el, un brahman, care, pesemne, se temea să nu fie spurcat chiar în undele acestea limpezi, înlătură cu mîinile amîndouă frunzele ce pluteau la suprafață, și-apoi se scufundă dintr-o dată. Un al treilea nu se hotăra să intre în apă. Se mărginise doar să-și moaie prosopul și-acum și-l storcea deasupra capului. Unii coborau agale treptele, alții, bolborosindu-și rugăciunea de dimineată, se aruncau în iaz de sus, de pe treapta cea mai înaltă. Pe mal, unii își frecau de zor trupurile albe, alții își schimbau rufăria netezindu-și cutele, iar alții culegeau flori în luncă.

Depart, în celălalt capăt al iazului, niște rațe prindeau moluște și își ciuguleau penele.

Ariel crezuse c-a nimerit în junglă, și cînd colo în jurul lui mișunau oameni !

Albinele începură să zumzăie în văzduh, se auzi glasul păsărelelor, iar dinspre rîu răzbătura frînturi de cîntec. Șarad tot mai dormea.

Ariel luă dintr-o băltoacă o bucată de lut și-și frecă fața, gîtul, mîinile și picioarele.

Undeva, poate într-un templu, bătut un gong. Sunetul acesta cunoscut îl trezi pe Șarad. El se ridică repede în capul oaselor, privind nedumerit

în jurul său : văzu locuri noi și necunoscute și pe tinărul de culoare ciocolatie care-i zîmbea.

Șarad se sperie și fu cît pe-aci să izbucnească în plîns.

— Nu-ți fie frică, Șarad, eu sînt — îi spuse cu blîndețe Ariel.

Băiatul se prosternă dinaintea lui. În ajun, Ariel zburase, iar astăzi, dintr-un alb, se transformase într-un dravidian cu pielea de culoare închisă. Numai un zeu putea săvîrși asemenea minune !

— Scoală-te, Șarad, și privește ! N-am făcut altceva decît să mă mînjesc cu lut, ca să nu atrag atenția oamenilor cu pielea mea albă. Să-ți între bine în cap, sîntem amîndoi niște cerșetori care batem drumurile și cerem de pomană.

— Batem drumurile ? Da' de ce să nu zburăm ? E așa de bine să zbori !

— Păi dac-o să zbor, o să mă prindă ca pe o pasăre și o să mă închidă în colivie.

— Să-i prefaci tu pe ei în păsări și-n ciîni, dada ! exclamă Șarad.

Ariel rîse și dădu din mină :

— Să mergem, Șarad !

Ieșiră din ascunzătoarea lor și porniră pe drumul desfundat de ploaia ce căzuse peste noapte. În soarele dimineții, băltoacele străluceau ca aurul vechi.

De-a lungul drumului se întindea un gard țepos, din seor, iar în spatele lui, un iaz nu prea mare, pe fața căruia pluteau plante acvaticе. Un om cu pielea neagră, bărbos, stătea cufundat în apă pînă la briu și-și curăța dinții cu o crenguță ruptă. Se uita nepăsător la Ariel și la Șarad și își văzu mai departe de treabă.

Pe drum se ivi un cabulival înalt — locuitor din munții îndepărtați — învăluit într-o mantie largă. Ducea în spate un sac mare, iar în mînă un coș cu struguri, stafide și nuci. Omul se grăbea s-ajungă la piața din sat.

Ariel și Șarad se dădură la o parte din calea lui, ca niște paria, se așezară în genunchi și începură să cînte.

Cabulivalul lăsă jos coșul și le aruncă celor doi cerșetori un ciorchine de strugure. Băieții se ploconiră pînă la pămînt. După ce omul se îndepărtă, Șarad dădu fuga, înșfăcă lacom strugurele și i-l aduse lui Ariel.

Înhămat la o căruță ce scîrția din toate încheieturile, trecu agale un bivol. Pe grumazul animalului ședea cocoțat un băiețandru în pielea goală, ras în cap, doar cu un smoc de păr la ceafă. Bătrînul culcat în căruță, văzîndu-i pe cerșetori, le aruncă o turtiță de orez.

— Iată-ne sătui! zise Ariel.

După ce mîncară, se așternură la drum. În fața lor, dintr-un crîng de guavi, se șteau colibe acoperite cu iarbă și lipite cu lut. În piața largă din mijlocul satului tîrgul era în toi. Vinzătorii de fructe, brînză, apă rece, ghirlande de flori, pește, flori uscate strigau trecătorii în gura mare, iar copiii, pe jumătate goi, se îmbulzeau în jurul vinzătorilor de jucării — fluieri din frunză de palmier, bețișoare vopsite în diferite culori, pocnitore de lemn, păpuși de sticlă.

Sub un bael¹ ședea un bătrîn slăbănog, un adevărat schelet, cu țeasta înfășurată într-un turban uriaș de hindus, și cînta din fluier, umflîndu-și obrazii. Din coșul aflat lîngă el, șerpii se înălțau, legănîndu-și capetele.

La o distanță destul de mare, mulțimea făcuse cerc în jurul acestui îmblînzitor de șerpî. Un băiețăș firav trecea prin fața spectatorilor cu un căuș de lemn, și țărani lăsau să cadă înăuntru monede mărunte, ce nu depășeau o anna². Ruپیile umflau doar buzunarele țărănilor avuți.

¹ Bael — soi de copac în India (n.t.).

² Anna — un ban (n.t.).

Alături se afla un alt îmblinzitor de șerpi, un bărbat gras, cu barba neagră. Cîntînd dintr-un fagot lung, lărgit la un capăt, el își umfla așa de tare obrazii, mai-mai să-i plesnească.

Femeile, purtînd sari pestrițe și ceadrahle, cu brățări sunătoare la mîini și la glezne, se îmbulzeau în jurul vînzătorilor de șaluri și țesături viu colorate.

— Preabunii mei stăpîni, fie-vă milă de mine ! Și domnul să v-ajute ! Dați-mi și mie o fărîmă din belșugul vostru — se tînguia un cerșetor orb, ținînd în mînă un căuș de lemn.

Se mlădiau acrobații și cîntau cerșetorii, răsunau flaute și bubuiau tobele, behăiau caprele și răgeau măgarii, țipau copiii...

— *Ceai-ciuri-ceai*¹ ? le imbia pe femei, cu glas cîntat, un vînzător de brățări de sticlă și aramă.

Lui Șarad i se aprinseseră ochii. Îl trăgea de mînă pe Ariel către pilcul de copii, strînși roată lîngă jucărioarele acelea sărăcăcioase. Băiatul privea cu jind la o fetiță care, uitînd de tot ce e pe lume, sufla de zor într-un fluier roșu ce-i fusese cumpărat chiar atunci.

Ariel era atît de uimit de această priveliște, în-tocmai ca și Șarad. După liniștea de mormînt și monotonia vieții din Dandarăt, lumina asta orbitoare, zgomotul, culorile vii și pestrițe, forfota mulțimii, vîntul fierbinte care flutura șalurile, poalele sariilor și ceadrahlelor, steagurile, frunzele copacilor, toate îi trezeau în suflet un simțămînt tulburător, necunoscut pînă atunci, și îl ameteau. Ca și Șarad, era năucit de viața ce se dezvăluia înaintea ochilor săi !

Acoperind toate celelalte zgomote, dinspre drum se auzi deodată claxonul ascuțit al unui automobil. Trecînd încet prin mulțime, o mașină stropită de noroi înainta spre piață. Înăuntru se aflau cîțiva săhîbi englezi, în costume albe, europenești.

¹ N-ai nevoie de brățară, n-ai ? (n.a.).

Ariel își recăpătă brusc întreaga-i prudență și strînse cu putere mîna lui Șarad.

Automobilul se opri. Doi sahibi cu aparate fotografice în mînă își făcură loc printre oameni, iar aceștia se dădură respectuos la o parte în fața lor, lăsînd la mijloc o trecere largă. Ei se îndreptau spre Ariel.

„Sîntem urmăriți!“ se gîndi cu groază tînărul și-l trase pe Șarad spre pădurice. Dar nu era atît de ușor să te strecoari prin mulțimea aceea deasă, iar sahibii se aflau foarte aproape de ei, iscodind cu privirile în toate părțile, ca și cum ar fi căutat pe cineva.

Ariel îl înșfăcă pe Șarad și se ridică în aer.

Explozia unei mașini infernale n-ar fi provocat o învălmășeală mai mare. Toată piața deveni parcă un singur om, un singur țipăt de uimire și de groază. Mulți se trînteau jos, acoperindu-și capul cu veșmintele sau cu palmele. Îmblînzitorul de șerpi scăpă fluierul lung din mînă, instrumentul căzu în coș, iar șerpilor, sîsîind, o porniră tirîndu-se care încotro. Scările vii, formate de acrobați, se prăbușiră ca niște căsuțe de carton. Un frizer își lăsă clientul și, ținînd foarfecile și pieptenele în mînă, sări în apă. Oamenii se îmbrînceau, se îngheșuiau unii într-alții, răsturnau coșuri, corturi, se vîrau sub căruțe. Băiețandrii strigau în gura mare, băteau din palme și fluierau.

Sahibii rămaseră în picioare, cu gura căscată, cu fețele înmărmurite.

Cînd învălmășeala se mai potoli, unul dintre sahibi, mister Lynton, îi spuse însoțitorului său:

— Acum, mister, n-o să mai puteți nega leviția.

— India este cu adevărat o țară a minunilor — răspunse acesta — dacă... dacă... n-am fost victimele unui hipnotism în masă. Ce rău îmi pare că n-am reușit să fotografiez zborul! Dar am fost atît de uluit...

XI. CĂRȚILE SÎNT DATE PE FAȚĂ SAU DOI INDIVIZI DE ACEEAȘI TEAPĂ

Mister Lynton trimise ziarului din Madrass un articol referitor la neobișnuita întîmplare, la care asistaseră cîteva sute de oameni.

Articolul fusese tipărit cu o adnotare din partea redacției :

„Correspondentul nostru special, care se afla de față, a stat de vorbă cu martori oculari, iar aceștia au confirmat faptele reproduse în articolul lui mister Lynton. Se vede că avem de-a face cu o scamatorie dibace sau cu un nou aparat de zburat fără aripi. Se fac cercetări pentru dezlegarea misterului. Identitatea omului zburător și a băiatului ce-l însoțește n-a putut fi stabilită.“

Această știre a fost tipărită și de alte ziare și a dat naștere la discuții aprinse și controversate. Ziarele indiene ale Societății religioase progresiste „Bramo-Samadji“ își băteau joc de naivitatea celor creduli, scriind :

„Poate oare un om cu mintea întreagă, un om al secolului douăzeci, să creadă că un tînăr oarecare, în mîiezul zilei și sub ochii unei mulțimi imense, fură un copil, cum ar fura uliul un pui, și-și ia zborul împreună cu el?“

Trebuie adăugat că majoritatea martorilor oculari erau convinși că tînărul răpise copilul.

Dar ziarele și revistele sectelor brahmane conservatoare „a drept-credincioșilor“ foloseau această întîmplare neobișnuită pentru a mai ațîța fanatismul religios. Ele scriau despre marile taine ale yogilor, despre levitație, despre minuni, prezentîndu-l pe tînărul necunoscut un fel de nouă întru-chipare dumnezeiască, pogorîtă pe pămînt pentru a mai întări religia care-și pierdea din forță și a-i rușina pe cei necredincioși.

Ziarele teozofice engleze se abțineau de a-și exprima părerea, așteptînd directivele centrului londonez. Redactorii însă erau de părere că ar fi în interesul stăpînirii engleze în India și ar fi mai util să susțină versiunea referitoare la minune. Discuțiile și neînțelegerile iscate în sinul populației indiene erau, în orice caz, un fenomen „pozitiv”: cu cît în mijlocul poporului dăinuie mai multe neînțelegeri și discordii, cu atît e mai ușor să-l conduci.

Ragupati, un mare savant bengalez, fiind întrebat de „Bramo-Samadji”, evită să dea un răspuns precis. „Un savant își poate exprima părerea numai asupra acelor fapte pe care el însuși le-a putut verifica în condițiile existente. Pot doar să spun că n-am avut niciodată prilejul să fiu martor al unei levitații și știința contemporană nu poate da nici un fel de explicații ipotetice referitoare la posibilitatea unor asemenea fenomene.”

Cînd Bharava-Pearce citi această însemnare cu privire la întîmplarea din piață, se luă cu miinile de păr.

„Sînt Ariel și Șarad! Poftim de vezi unde au zburat ei!” Și Pearce se gîndi cu groază la scandalul pe care îl va face Bronlow.

Și, într-adevăr, furtuna nu se lăsă mult așteptată.

În aceeași zi, mister Bronlow veni la Pearce. Era atît de furios, cum Pearce nu-l văzuse încă niciodată pe maimarele teozofilor indieni.

Bronlow fu cît pe-aci să-l bată pe Pearce, îl amenință că-l va da afară de la Dandarati, îl numi gură-cască și tontălu.

— Ți-ai luat răspunderea asupra dumitale. Acum dumneata să dai socoteală! Unde ți-este mult lăudatul lanț de hipnotism, cu care îl țineai legat pe Ariel, mai strîns decît cu un lanț de fier? Ce-o să-i spunem acum lui Boden și Haselon? Ce-o să răspundem centrului londonez? Cum o să facem

față vilvei stîrnite în ziare? Să scăpăm din mîna un atu ca ăsta!

Cînd Bronlow obosi să tot strige atîta și se mai liniști puțin, Pearce îi zise:

— În schimb știm acum, dacă nu locul exact, cel puțin regiunea în care se află Ariel. El n-a zburat chiar atît de departe cum m-am așteptat. Se vede că, avîndu-l în cîrcă pe Șarad, Ariel n-a putut să zboare prea repede, iar pe Șarad n-o să-l părăsească, așa c-o să pun eu mîna pe ei...

— O să-i prindem — îl întrerupse Bronlow — o să prindem noi păsărelele care au zburat din colivie, dar pentru asta ar trebui ca pe toți cei care-o să-i trimitem pe urmele lor, să-i transformăm în oameni-zburători ca Ariel, or, așa ceva este cu neputință.

— Totuși, oamenii prind păsări cu ajutorul capcanelor, în care pun demîncare — îi replică Pearce. Ariel și Șarad trebuie să bea și să mănînce. De va fi nevoie, vom trimite sute de oameni, vom făgădui răsplată țăranilor, vom da de știre la toată populația. Trebuie să recunosc că Ariel m-a mințit, m-a tras pe sfoară. De asta sînt vinovat. Dar cine ar fi crezut că el știe să se prefacă atît de bine? Vina este a mea, recunosc, și n-o să preget o clipă să dau din propriul meu buzunar, ca să-mi îndrept greșeala. O să ne-ajute Boden și Hăselon. I-am și anunțat și am primit o telegramă că Boden vine aici cu avionul. Iar cînd Ariel și Șarad au să se afle din nou în mîinile noastre, nu va fi greu să mituim ziarele și martorii oculari și să dăm acestei întîmplări un caracter mistificator de știre senzațională de ziar. După o bucată de vreme, cînd toate astea vor fi date uitării, atunci...

— Atunci o să-l prezentăm publicului pe Ariel și o să deșeptăm iarăși în mintea oamenilor această istorie. Nu, omul zburător nu mai poate aduce nici un folos Dandaratului. Ariel și Șarad trebuie prinși, numai pentru ca să nu răsufle nimic despre Danda-

rat, să nu se afle ce și cum despre școala asta a noastră, căci ar putea fi închisă, iar noi...

— Iar noi duși pe banca acuzaților? Nădăjduiesc că lucrurile nu vor ajunge pînă acolo. Londra se va opune. Aceasta l-ar compromite nu numai pe viceregele Indiei, dar și guvernul din metropolă. La urma urmei, care sînt scopurile pe care le urmărește Dandaratul? A cui voință o îndeplinim noi? Oare dumneata ți-închipui că eu am să tac dacă voi fi dus în fața judecății?

— Ai să taci.

— Am să dau toate cărțile pe față.

— N-ai să faci asta, Pearce!

— Ba am s-o fac! N-o să mai am ce pierde. Și Londra n-are decît să afle. Voi da în vileag lucruri pe care lumea întreagă aflîndu-le va rămîne mută de uimire...

— Nu uita, Pearce, că ai în spatele dumitale niște afaceri destul de murdare, pe care le-ai săvîrșit înainte de a găsi azil la Dandarat. Ai fost scăpat de ocnă, în nădejdea că te vei arăta un executant tăcut și supus.

— Am fost scăpat de ocnă ca să fiu acum trimis din nou acolo pentru crimele altora? Dumneata, chiar dumneata, propovăduitorul dragostei, modestiei și bunătății, dumneata crezi că eu nu-ți cunosc cariera? Fii liniștit: știu anumite lucruri care te privesc... Fără să mai vorbesc de activitatea dumitale atît de utilă, pe care ai dus-o la Dandarat. Cîți copii au fost furați din ordinul dumitale? Cîți au fost omorîți, schilodiți, cîți și-au pus capăt zilelor? Toate astea eu le-am notat. Și pentru toate astea trebuie să răspund numai eu? Doar eu singur?

Un timp se uitară în tăcere unul la celălalt, ca doi cocoși înainte de a se încăiera.

Dar rațiunea triumfă. Bronlow îl bătu familiar pe Pearce pe umăr și, zîbind batjocoritor, îi spuse :

— Sîntem amîndoi de aceeaşi teapă ! Hai să nu ne mai certăm. Trebuie să căutăm o ieşire din această situaţie, Bharava-babu...

— Trebuia mai de mult să-mi vorbeşti aşa ! exclamă Pearce.

— Cît despre Ariel, cred că cel mai bun lucru ar fi să isprăvim cu el.

— Da, să isprăvim — preciză Pearce.

— Atunci cînd o să-ncapă din nou pe mîna noastră.

Şi începură să discute planul acţiunilor lor viitoare.

XII. PASAGERII CLANDESTINI AERIENI

Ridicîndu-se deasupra pieţei, Ariel zbură spre crîng. Tîmplele îi zvicneau. Şarad îi îngreua braţele şi zborul devenea din ce în ce mai anevoios. Ca să poată respira în voie, Ariel zbura stînd aproape orizontal şi stringîndu-l pe Şarad la piept.

Tînărul se străduia să se menţină deasupra pădurii, evitînd locurile deschise. Curînd însă, pădurea se sfîrşi. Pînă hăt-departe, în zare, se întindeau ogoarele. Ici-colo se înălţau coşuri de fabrici.

Ariel şi Şarad vedeau cum ţăranii care munceau pe cîmp îşi ridicau capetele şi rămîneau cu gura căscată de uimire, alţii cădeau la pămînt sau o rupeau de fugă. Pe Şarad, lucrul acesta îl distra nespus de mult. Băiatul scotea limba la ei, îşi bălăbănea picioarele, în vreme ce Ariel nu se gîndea decît dacă îl vor ţine puterile să ajungă la pădurea ce se desluşea în depărtare.

Deodată Ariel auzi în spatele său bîzîitul unei albine uriașe. Privind în urmă, văzu un avion care se apropia zburînd destul de jos și nu prea repede. Să fie oare urmăritorii săi? Se gîndi să se lase la pămînt ca o piatră, dar, chibzuind mai bine, își dădu seama că Pearce nu l-ar fi urmărit din avion, și-apoi cum ar fi putut să-l prindă în aer? Totuși, avionul putea fi trimis de Pearce. Și dacă cei dinăuntru vor începe să tragă asupra lui?

În timp ce Ariel se gîndea la toate acestea, avionul se apropiase mult de ei. Pilotul, bineînțeles, îi văzuse; atunci lui Ariel îi veni deodată ideea să se înalțe mai sus și să lase aparatul să zboare pe sub el.

Pe cînd avionul trecea pe sub ei, Șarad îi strigă:
— Dada, coboară pe aripă!

Din pricina zgomotului, Ariel nu auzi vocea prietenului său, dar și el se gîndi în aceeași clipă să se lase pe aripă. Aici erau la adăpost de gloanțe, în caz că cei din avion ar fi încercat să tragă asupra lor. Zburînd mai repede, Ariel coborî pe fuselaj, ținîndu-l zdravăn pe Șarad.

De-abia după ce băiatul se prinse de o proeminență a aparatului, Ariel mai slăbi strînsoarea brațelor, iar apoi se așeză și el pe aripă, din care pricină aeroplanul se înclină ușor într-o parte. În sfîrșit, Ariel putea să se odihnească, dar din prudență, după ce își liberă trupul de povară, zbură deasupra lui Șarad și se legă de băiat cu prosopul. Acum își urmau drumul ca doi pasageri clandestini aerieni.

Șarad era entuziasmat. În sfîrșit simțea sub el un teren solid. E drept că suprafața metalică se încinsese la soare și îl frigea, dar cu lucrul acesta se împăca mai ușor. Principalul era că zburau spre miazănoapte, în Bengal, urmînd țărmul golfului Bengal. Minunat! Puteau să zboare departe fără să-și irosească puterile. De bună seamă că era un avion de pasageri de pe linia Madrass-Calcutta.

Pe Ariel îl neliniştea un singur gând: ce vor face pasagerii cînd vor da cu ochii de el şi de Şarad? Şi de aceea stătea mereu la pîndă.

Nu trecu mai mult de o jumătate de oră şi din cabină se ivi un cap, cu caschetă de pilot şi ochelari. Ariel îl urmări îngrijorat. Nu cumva o s-apară şi o mină cu un revolver? Dar capul dispăru repede sub aripă şi nu se mai arătă. Poate că oamenii discutau între ei şi desigur că pilotul şi-a dat seama de zdruncinătura şi de creşterea greutăţii aparatului.

La orizont se ivi un far, apoi cupola rotundă a observatorului. Era o privelişte foarte cunoscută... Şi, deodată, Ariel scoase un ţipăt: recunoscuse Madrassul.

Tinărul nu avea nici un fel de experienţă în viaţă şi nici un fel de cunoştinţe practice. Vai, cît de amarnic se înşelase! Avionul nu zbura spre nord, ci spre sud, spre Madrass! Totul era pierdut! Oceanul se afla în stînga. Cum de nu-şi dăduse seama de lucrul acesta?

Ariel îl înşfăcă pe Şarad, care habar n-avea de nimic, şi se năpusti în jos. Din fericire, sub ei creştea un desiş de bambus şi trestie.

Asurziţi de urletul motoarelor, un timp nu se auziră unul pe altul. Şi numai cînd huruitul acela din urechi se mai potoli, Ariel îi explică lui Şarad de ce părăsise în chip atît de neaşteptat avionul.

— Acum o să fim cu mai multă băgare de seamă. O s-aşteptăm ceaţa sau amurgul şi o să coborîm pe furiş pe avionul care zboară spre nord. Altă dată n-am să mai greşesc.

Le era foame, dar la Dandarat fuseseră obişnuiţi să îndure foamea. Şarad mestecă mlădiţe tinere de trestie. Temîndu-se să nu cadă în mîinile duşmanului, fugarii nu mai ieşiră din adăpostul lor.

Spre seară, cerul fu acoperit de ceaţă. Noaptea plouă, iar spre dimineaţă se lăasă o negură deasă. Şi deodată se auzi huruitul motoarelor. Ariel şi

Şarad înşăfăcară cu nădejde prosopul şi se ridicară în văzduh. Numai că era foarte greu şi-n acelaşi timp primejdios să se așeze pe aripă, mai ales pe ceaţă. Puţin a lipsit ca avionul să nu-i lovească, dar Ariel se zvîrli într-o parte şi îşi continuă zborul. Încordîndu-şi toate puterile, îl ajunse din urmă.

Cînd în sfîrşit îl ajunse, Ariel coborî lin pe aripă şi aparatul se înclină uşor.

Zburară aproape toată ziua, îndurînd arşiţa, răbdînd de sete şi de foame, dar cu fiecare ceas, cu fiecare clipă, avionul îi purta tot mai departe de Dandaratul cel îngrozitor şi de cumplitul Pearce.

Spre seară se dezlănţui furtuna. Avionul era aruncat de colo-colo. Cădea mereu în golurile de aer şi apoi se ridica din nou pe crestele talazurilor aeriene.

O zguduitură violentă şi Ariel şi Şarad fură zvîrliţi de pe aripă. Tînărul nu mai avu putere să ajungă din urmă avionul şi începu să coboare spre pămînt.

— De data asta am zburat departe, Sarad — spuse Ariel.

XIII. VISHNU ŞI PARIA

Pe cînd se aflau încă în văzduh, zăriră ruinele unei clădiri lungi, fără acoperiş. Ariel şi Şarad coborîră pe un morman de pietriş, într-una din încăperi, speriînd un stol întreg de lilieci care se cuibăriseră prin unghere. Liliecii zburară îndelung şi-apoi se liniştiră. Fugarii îşi găsiră şi ei un locşor ferit de ploaie şi vînt şi adormiră îmbrăţişaţi.

În zori, Ariel se deșteptă cel dintîi, străduindu-se să nu-l trezească pe Șarad, se tîrî printr-o gaură din perete, ieși afară și privi în jur.

Soarele încă nu răsărise. Smocuri de ceață ușoară se învălătuceau deasupra pămîntului ca niște năluci nocturne, speriate de boarea dimineții. Picături mari de rouă acopereau plantele. Ruinele acestei clădiri ciuntite dădeau locului o înfățișare tristă. Lipsit de frumusețe, așatul își răsfiga rădăcinile-i groase și încîrligate prin crăpăturile ce se căscau în zid, ale cărui resturi se înălțau ici-colo, risipite printre tufișurile în floare. Doi stilpi aproape năruți arătau că zidul acela fusese cîndva o poartă. Din dreptul lor pornea pe malul rîului o alee de șisău. La umbra deodarilor seculari puteai desluși niște movițe ce semănau cu mormintele. În ceață se zărea scînteind iazul, cu malurile desfundate de ploi. Apa din el se scurgea în pîrîiașe, iar fundul lui adăpostea rădăcinile unui coriandru. Mireasma florilor de coriandru umplea toată grădina. Dincolo de livadă se întindea un ogor mare, semănat cu porumb, la marginea căruia se afla o colibă cu acoperiș de paie. Pereții de lut se înnegriseră din pricina ploilor.

Zorile împurpurară ceața. Păsările începură să ciripească, cuiburile de ciori prinseră viață. Prima rază de soare aprinse briliante în roua de pe frunzișul tufelor. Ariel privea ca vrăjit bobitele scînteietoare, dar ele dispărură dintr-o dată. Soarele cel lacom le sorbise. Băiatul își simți sufletul cuprins de tristețe. Frumusețea și bucuria sînt atît de trecătoare... Așezîndu-se pe o piatră, rămase dus pe gînduri.

Zgomotele și foșnetul zilei care se trezea îl împiedicau să se concentreze.

Din coliba aflată dincolo de lanul de porumb ieși un bătrîn, îmbrăcat numai într-un dohti; cîntînd încetișor, el își începu de dimineată munca pe care-o făcea zilnic: lipea casa cu lut.

Nu trecu mult și în pragul colibei se ivi o fetișcană purtînd un sari albastru, care cîndva fusese siniliu. Părul ei negru era împletit în cozi. Ținea în mîini o tavă de aramă și un ceaunaș. Vasele ce le purta și brățărilor ce-i împodobeau mîinile și picioarele sunau la fiecare pas.

Fata se uită speriată spre ruine, lucru care începuse să-l îngrijoreze pe Ariel. Oare nu cumva oamenii aceștia au văzut în ce chip a coborît el împreună cu Șarad ?

Copila se apropie de rîu și începuse să frece vasele cu nisip.

— Vino la mine, dragul meu ! auzi Ariel un glas dușos și tresări. Întorcîndu-se către celălalt mal, văzu prin perdeaua de ceață ce se rărea mereu un tînăr stînd cufundat pînă la brîu în apă, iar pe mal, un taur uriaș, cu ochii blînzi și liniștiți. Răspunzînd parcă la chemarea tînărului, taurul oftă zgometos și intră agale în iaz, stîrnind cu pieptu-i lat valuri-vălurele. Și tînărul începuse să-l spele cu sirg, iar animalul fornăia de plăcere și dădea încet din cap.

Oare nu tînărul îi spusese bătrînului și fetei să privească spre ruine ? Băiatul și fata se uitau într-adevăr unul la altul, dar nu schimbă o vorbă.

După ce spălă taurul, tînărul îl scoase din iaz, privi spre fată și, pocnind animalul cu palma peste pielea-i lucioasă, porni pe cărarea năpădită de iarbă. Fata îl însoți cu privirea pînă cînd dispăru în pădurice.

— Dada ! Ariel-dada ! Unde ești ? răsună glasul lui Șarad.

Trezindu-se și negăsindu-l pe Ariel, copilul se speria și dăduse fuga în curte.

— Ah, ești aici, dada ! Mi-e foame, dada ! Mi-e tare foame !

Ariel văzu cum fata, în clipa în care-l zări pe Șarad, scăpă din mînă ceaunașul și, lăsînd baltă vasele, o rupse la fugă spre colibă. Poalele sariului ei fluturau în vînt, dezvelindu-i picioarele arse de

soare și puternice, în vreme ce mînele se loveau cînd de umeri, cînd de spate, iar brățile zăngăneau zgomotos. Bătrînul aruncă o privire fetei, apoi și el, curățindu-și palmele de lut, se grăbi să intre în colibă.

— Iacă ce-ai făcut, Șarad — zise Ariel, ridicîndu-se din spatele unei tufe. Ne-au văzut !

— Iartă-mă, dada, dar m-am speriat așa de tare cînd nu te-am mai găsit lîngă mine !

— Încotro acum ? Să fugim ? Să zburăm ?

— Cum vrei tu, dada — răspunse supus Șarad — da' mie mi-e o foame... Niciodată n-am fost așa de flămînd. Îmi tremură și picioarele. Ieri n-am mîncat nimic, nici aseară și nici alaltăseară... Poate c-o să găsim la ei un pumn de orez.

„Nu prea-mi vine să cred ca-n pustietatea asta să dăm peste agenții lui Pearce. Și, la urma urmei, oricînd pot scăpa luîndu-mi zborul. Șarad are dreptate, trebuie să le cerem țăranilor ăstora ceva de mîncare“ — se gîndea el. Și lui îi era foame și se simțea istovit. Cu trupul stors de vlagă nici nu poți zbura.

În vreme ce el chibzuia la toate astea, ușa colibei se deschise și în prag apăru bătrînul. Ținea în mînă o tavă de lemn, cu două castronașe, iar la subsuoară strîngea o rogojină. În spatele lui se ițea fata, într-un sari nou, roșu, cu o cunună de flori în mîini. Pășeau cu un aer solemn prin marginea lanului de porumb, îndreptîndu-se spre ruine, bătrînul înainte, iar fata în urma lui.

Ținîndu-se de mînă, Ariel și Șarad așteptau în tăcere să vadă ce se va întîmpla.

Cînd au ajuns la vreo 70 de pași de ei, bătrînul se opri. Fata îi luă de sub braț rogojina, o întinse pe pămînt, iar bătrînul puse tava jos pe ea. Apoi amîndoi se închinară în fața lui Ariel.

— Te salutăm, trimis necunoscut al cerului ! Îngăduie nepoatei mele s-atingă cu fruntea picioarele tale. Binecuvîntează-ne ! Cîl care-i mai presus de oameni nu se poate spurca în apropierea renegaților, și dacă nu merităm binecuvîntarea ta, atunci dăru-

iește-ne bucuria și primește de la noi aste bucate, pe care ți le-am adus cu toată dragostea.

Ariel nu înțelese dintr-o dată de ce bătrînul îi acordă atîtea onoruri. Iar Șarad, fără să-și dezlipească privirea-i lacomă de la tavă, își tot înghiontea prietenul în coastă, șoptindu-i :

— Hai, dada ! Uite, văd orez prăjit și lapte !

Ariel se apropie de bătrîn. În același timp, bătrînul și nepoată-sa se îndepărtau de-a-ndăratelea.

— Vă mulțumesc, oameni buni — răspunse Ariel, ajungînd în dreptul tăvii ce se afla pe pămînt. De ce fugiți de noi ? O să împărțim cu plăcere împreună cu voi gustarea de dimineață. Șarad, ia tava și rogojina și du-le în casă ! Apoi adăugă mai încet : Dar nu cumva să mănînci pînă nu-ți dau eu voie !

Bătrînul și nepoată-sa se opriră locului, făcînd temenele într-una. Cînd Ariel și Șarad se apropiară, fata se îmbujoră la față și, cu mîini tremurînde, îi întinse lui Ariel cununa, bolborosind ceva, copleșită de tulburare.

Băiatul își plecă fruntea în semn de salut, luă ghirlanda din mîinile ei și și-o anină de gît.

Cînd ajunseră aproape de colibă, bătrînul, cu fața strălucind de bucurie, dădu ocol casei și își pofti oaspeții pe o terasă. Zidul care dădea pe verandă era înnegrit de fumul torțelor.

Fata așternu rogojina. Șarad lăsă tava jos și cu toții se așezară în jurul ei.

— Lolita, adu melasă, fugi și mai adu orez — spuse bătrînul. Dar fata îl privea ca vrăjită pe Ariel, iar acesta se uita la ochii ei mari, căprui, încercînați de funingine. Lolita ! repetă bătrînul.

Copila tresări și se ridică repede să îndelînească porunca.

— Rogu-vă, primiți bucatele din mîinile unui sclav nevrednic.

Șarad n-așteptă să mai spună a doua oară, iar prietenul său începu și el să mănînce cu poftă.

— Păcat că orezul nu-i puțin mai acru, dar n-avem suc de mango verde — continuă bătrînul. Pe aici, prin preajmă, cresc copaci mango — și

arătă cu mîna — numai că vezi, mi-e tare greu s-ajung la fructe.

Ariel se uită în direcția unde arăta bătrînul.

— Spune-mi, babu, care-i numele tău ? îl întrebă el pe moșneag.

— Nizmat — răspunse acesta, tulburat că oaspetele îi spusese tată.

— Dar pe-aproape mai sînt și alți oameni ? întrebă Ariel.

— Dincolo de crîng locuiește tinărul Ishvar cu mama lui, bătrînă și oarbă.

„Pesemne că pe el l-am văzut adineaori — se gîndi Ariel. Dinspre partea lui n-am de ce să mă tem, e un băiat bun, doar vorbea atît de blînd cu taurul său !“

Ariel măsură din ochi distanța pînă la copac și zise :

— Îndată am s-aduc cîteva poame.

Și, fără să se mai scoale în picioare, așa cum ședea jos, se ridică în aer : după ce se înălță mai sus decît casa, o luă în zbor spre copaci.

Un sentiment de negrăită ușurare puse stăpînire pe el.

Era întîia dată cînd zbura fără nici un fel de povară. Băiatul fu cuprins de o veselie atît de mare, că-i venea mai-mai să cînte și să facă tumbe în aer. Pluti deasupra unui bătrîn djamblean și-apoi, scufundîndu-se parcă în văzduh, rupse din zbor cîteva frunze și începu să le arunce, încîntat de joaca lui. Pe urmă se apropie de mango, dădu ocol frunzelor lui mari și grele, coborî puțin mai jos, rămase în aer atîrnînd vertical și începu să rupă fructe mari cît oul de gîscă, de culoare portocalie, ca și cum s-ar fi aflat jos, pe pămînt, și le-ar fi rupt din copac. După ce culese cîteva poame, se întoarse „în zbor de rîndunică“ pe terasă, sperîind porumbeii de pe acoperiș și un păun ce se plimba în jurul casei.

Nizmat se trîntise pe rogojină, cu fața în jos. Lolita ședea pe pămînt, lîngă un vraf de tăvi de lemn, lighenașe și turte de orez, pe care se vede

treaba că le scăpase din mână. Numai Șarad, aprins la obraz și cu ochii strălucitori, făcea haz și se pocnea peste genunchi. Ce zarvă stîrnise prietenul lui! Ariel însă era foarte rușinat, văzînd nedumerirea fetei și uimirea bătrînului.

— Iertați-mă, pare-mi-se că v-am speriat — spuse el.

— Lumina mea, mîngîierea ochilor mei! Lumină care-mi întărești inima! Tu ești toată bucuria mea! O, zeu al tuturor cerurilor! Tu m-ai făcut părtaș al slavei tale! O, Vishnu, întruchipat în Rama și Krishna! Oare nu-i asta cea de-a zecea întruchipare a ta, pe care au avut cinstea s-o vadă ochii mei, ochii mei care nu s-au desfătat niciodată privind bucuriile vieții? Și Nizmat, stînd în genunchi, întinse brațele spre Ariel.

— Eu... Nu, nu, Nizmat-babu, eu nu-s Vishnu! Sînt un muritor de rînd, la fel ca tine. Știu doar să zbor. Dar n-a fost vrerea mea, m-au făcut cu sila. Tu știi bine că oamenii zboară cu avioanele și pentru asta nu-i socotești zei. Zboară și muștele, și păsările, și libelulele...

Ariel vedea însă că bătrînul nu-i dă crezare. Și nu-i dă crezare, pentru că nu vrea să fie lipsit de bucuria de a-l avea în fața ochilor în chip de divinitate. Poate că nici nu trebuia să-i răpească moșneagului această bucurie.

— Ei bine! Crede ce vrei, dar poartă-te cu mine cum te-ai purta cu un om oarecare. Îți poruncesc lucrul acesta! Stai alături de mine și mănîncă cu mine. Să mănînce și Lolita. Și povestește-mi cum trăiești.

— Facă-se voia ta! îi răspunse bătrînul. Stai jos, Lolita — porunci el nepoatei — mănîncă și veselească-se inima ta!

Și Nizmat începu să-i povestească despre el.

Se număra printre cei din urmă paria. Ușile templelor erau închise pentru el. Nu putea să ia apă din fîntînile comunale. Trebuia să se dea la o parte din drum, chiar în noroi, dar la o distanță mare, atunci cînd se întîlnea cu oameni dintr-o

castă superioară sau dintr-una cu o treaptă mai sus decît casta lui, pentru ca să nu-i spurce cu respirația sau cu privirea lui. Toată viața răbdase de foame împreună cu întreaga lui familie. Feciorul său cel mai mare, bucuria ochilor și mîngîierea bătrînețelor, se îmbolnăvise la vîrsta de 20 de ani. Nevastă-sa chemase un vraci, care făcuse vrăji toată noaptea, arzîndu-l pe bolnav cu un fier încins și descîntîndu-l. Dar duhul rău, care se cuibărise în trupul fiului, s-a dovedit mai tare și în zori băiatul a murit. S-a întîmplat voia celui de sus. De asemenea, holera, frigurile și foamea i-au răpus nevasta și pe cel de-al doilea fiu, împreună cu soția și copiii lui. Nu-i rămăsese decît nepoata — Lolita. Dar și bărbatul ei murise.

— Cum, Lolita e văduvă? întrebă mirat Ariel. Păi cîți ani are?

— Curînd o să aibă 15. Și de trei ani e văduvă.

— Da' de ce Lolita nu poartă haină albă de văduvă? De ce n-au ras-o în cap? Și de ce poartă brățări de sticlă? Și cum se face că rudele bărbatului nu i le-au spart? întrebă Șarad, care cunoștea mai bine decît Ariel obiceiurile țării.

— Sîntem prea săraci ca să ne ținem de toate obiceiurile și datinele, și-apoi bărbatul Lolitei, mortul, nici n-are rude — răspunse Nizmat. Vecinul Ishvar o iubește pe Lolita — la aceste cuvinte fata își plecă ochii în pămînt și se îmbujoră toată — și e gata să se însoare cu ea. — Dar mamă-sa nu vrea ca fiul ei să ia o văduvă, așa cum fac azi unii flăcăi, care uită de legile străvechi ale țării. Oarba mai ține încă minte vremurile cînd vădanele erau arse o dată cu bărbații lor morți. Și ea a trebuit să fie arsă, dar au scăpat-o sahibii. Bătrîna însă n-ar călca în ruptul capului datina străveche care nu îngăduie vădanelor să se mărite a doua oară. Din pricina asta geme țara de văduve! oftă Nizmat. Și neamul o să mi se stingă.

Ariel căzu pe gînduri. Despre toate acestea el nu auzise niciodată la Dandarat. Ar fi vrut s-o

întrebe pe Lolita dacă și ea îl iubește pe Ishvar, dar se stăpîni. Oare se temea să n-o tulbure pe fată, sau mai degrabă îi era frică să nu audă din gura ei un răspuns afirmativ ?

Ca să schimbe vorba, întrebă :

— Dar ce-s cu ruinele astea ?

— Cîndva a fost aici o fabrică de indigo — răspunse bătrînul Nizmat. Stăpînul ei, sahibul, era un om tare crud, care se pricepea de minune să prefacă în indigo albastru sîngele roșu al muncitorilor săi. Lui Radjumara, rajahul de aici, i-a făcut daruri bogate, iar rajahul a luat pămîntul nostru, al țăranilor, și l-a dat sahibului. Ca să nu moară de foame, țăranii lăsați fără ogoare au fost nevoiți să muncească la fabrică, uitînd toate deosebirile de castă. Am lucrat și eu acolo. Cîțiva musulmani, țărani dintr-un sat vecin, lipsiți și ei de pămînt, au cerut să li se dea înapoi ogoarele luate și semănate cu indigo. Sahibul primea în fabrică nu numai bărbați, dar și femei, bătrîni și copii de la 7 ani în sus. Muncitorii se prăpădeau pe capete. Într-o bună zi a murit chiar sahibul. Unii spuneau că de friguri, alții că mușcat de un șarpe. Ba umbla zvonul că a fost gîtit de un musulman. Din trei sate am rămas în viață doar eu cu nepoată-mea și oarba Tara cu fecioru-său Ishvar. Muncitorii veniți aici de aiurea s-au întors la vetrele lor. Fabrica s-a năruit. Acum tufe și flori cresc din belșug peste ruine. Natura tămăduiește rănile pricinuite pămîntului. Cînd a murit sahibul — continuă bătrînul — rajahul ne-a zis că ne dă înapoi pămîntul în arendă. Doar trebuia să aibă și el cît de cît un venit ; pămînt era mult și nu rămăseseră decît două familii de țărani. Numai că eu și Tara n-am putut să luăm decît loturi mici, deși arenda nu e mare... Dacă ne-am uni gospodăriile și am trăi laolaltă ca o singură familie...

Bătrînul tăcu. Tăcea și Ariel. Șarad mîncă ultima lipie, iar Lolita îl privea pe Ariel pe sub genele-i lăsate. Tînărul simțea privirile fetei ațintite asupra lui și lucrul acesta îl tulbura.

XIV. ȘI ZEII ÎI POT INVIDIA PE OAMENI

În sfârșit, Ariel și Șarad se odihneau după toate emoțiile prin care trecuseră. Nizmat și Lolita le purtau de grijă, privindu-l pe Ariel aproape ca pe un zeu. Șarad însă îi spunea Lolitei soră — didi. Curînd își recăpătă toată vioiciunea-i copilărească. Nizmat îl iubea ca pe fiul său, „pe care cerul i-l dăruise“, iar Lolita îl alinta ca pe un frate mai mic. Băiatul își găsisse o familie.

Ariel începu să se gîndească la soarta prietenului său și la propria-i soartă. Tînărul s-ar fi simțit mult mai bine în mijlocul acestor oameni simpli și iubitori, dacă ei s-ar fi purtat cu el așa cum se purtau cu Șarad. Respectul exagerat pe care i-l arătau, fiind mai degrabă venerație și extaz religios, îl stingherea și-l necăjea din cale-afară. În fiecare dimineată, Lolita, închinîndu-se pînă la pămînt, îi oferea cununii și ghirlande, ca și cum ar fi săvîrșit un fel de ritual zilnic. El citea în ochii tinerei văduve ca într-o carte deschisă: respect, amestecat cu teamă, iată ce purta ea în suflet. În ochii aceia mari, întunecați, căprui, cu gene lungi și întoarse, el ar fi vrut să deslușească altfel de sentimente, mai simple, mai prietenești. Ariel se străduia să glumească cu fata, căutînd să-i arate prin întreaga lui purtare că este un om obișnuit, dar chipul Lolitei rămînea grav, sever, respectuos, și lucrul acesta îl durea.

Tînărul pleca în pădure, se înfunda în desiș, se culca pe iarbă și cădea pe gînduri.

Cît de ciudată și de tristă era soarta lui !

Nu-și cunoștea părinții, nu cunoscuse dragostea, prietenia, mîngîierea, nu avusese o copilărie adevărată, nu învățase nimic, în afară de cîteva limbi străine și texte sfinte. Și deodată iată-l transformat într-un om zburător ! Poate să se înalțe în văzduh mai ușor și mai liber decît o pasăre ! Oare nu-i minunat ? Oare oamenii nu vișează la asta ? Nu se vîd

ei în somn zburînd? Oare nu aceste visuri și dorinți i-au îndemnat să născocească avionul și dirijabilul? Da, ar fi fost strașnic să devină un om zburător, dacă însușirea aceasta nu l-ar fi despărțit de semenii săi. Ce-l așteaptă la Dandarar? Și Pearce, și Bronlow l-ar sili, ca și mai înainte, să le îndeplinească voința, s-ar purta cu el întocmai ca și cu un șoim de vînătoare și l-ar arăta oamenilor ca pe o minune a naturii. Aici se află în mijlocul unor oameni simpli, Nizmat și Lolita, care îl privesc ca pe o divinitate. Și parcă numai Nizmat și Lolita? Dar Șarad?... Poate că și ceilalți oameni se vor comporta la fel! Oare nu posedă el o însușire, care semenilor săi li se pare supraomenească, supranaturală? Să se împace cu rolul acesta de zeu? Bine, dar asta înseamnă să se osîndească la o plictiseală și singurătate veșnică... Lolita, cea atît de drăguță și duioasă, femeia aceasta care e mai mult un copil îl va privi întotdeauna de jos în sus, ca pe o ființă inaccesibilă. Poate că ea îl place, dar Lolita, de bună seamă, ar socoti un sacrilegiu numai gîndul că între ei ar putea să existe alte legături în afară de o ocrotire „dumnezeiască“ din partea lui, și umilintă din partea ei.

Și-apoi, el nu poate rămîne pentru totdeauna în mijlocul lor. E căutat. E o pasăre rară care a zburat din colivie. Trebuie să-și schimbe locul, să zboare, să plece cît mai departe. Din nefericire, are pielea albă, deși arsă de razele fierbinți ale soarelui din India. Totuși e prea alb pentru un hindus și aici întotdeauna va atrage asupra sa atenția celor din jur. Să-și mînjească pielea cu lut, e neplăcut și totodată nesigur. Prima ploaie l-ar spăla din cap pînă-n picioare. Să se dea drept sahib, să-și facă rost de un costum european? Englezește vorbește destul de bine. Dar ce-o să spună oamenilor? Iată la ce trebuie să se gîndească. De zburat nu va mai zbura. Numai în nopțile întunecoase, înainte de a miji zorile, cînd oamenii dorm buștean.

De Șarad va trebui să se despartă. Cu el e mai greu să zboare, și-apoi, fiind împreună, pot fi re-

cunoscuți mai lesne. Șarad, de altfel, și-a găsit un cămin. Va fi răsfățat ca un „dar divin“, ca un fiu trimis lui Nizmat din cer.

Dar Lolita?... Ariel oftă. Fie ca ea să-și afle fericirea — aproape cu neputință de realizat și atât de rară pentru o văduvă indiană — măritându-se cu Ishvar. E un tânăr bun și va fi fericită alături de el. Ariel îi va ajuta. Păcat că mama lui Ishvar e oarbă. Altfel ar fi apărut în fața ei ca întruparea „voinței divine“ și, văzându-l coborînd din cer, nu s-ar mai fi pus de-a curmezișul. Dar i se va povesti și ea va crede.

Ariel auzi deasupra capului său un strigăt ascuțit, și în ramurile dese ale copacilor văzu două maimuțe : una mare, alta mai mică. Cea mare voia să-i smulgă celei mici nu știu ce fruct, iar aceasta chiuia de zor, în vreme ce cealaltă o zgîria și-o trăgea de urechi și de coadă. Mititica plîngea atât de jalnic, de-ai fi zis că-și cheamă mama în ajutor, așa încît Ariel nu se mai putu stăpîni și zbură drept în sus, spre maimuțe.

Maimuțele rămaseră atât de uimite, că amuțiră pe dată. Dar cînd Ariel întinse mîna spre ele, voind să le despartă, amîndouă o rupseră la fugă care încotro, sărind din creangă în creangă, dintr-un copac în altul. Și numai cînd ajunseră la o distanță bună, începură să strige, dînd probabil semnalul de alarmă, la care alte maimuțe și păsări răspunseră din locuri diferite. Ariel zîmbi trist : „Și maimuțelor le e frică de mine !“, și privi în jur. Deasupra capului se arcuia o boltă de frunze verzi și fragede. Plante tîrîtoare și liane se încolăceau pe trunchiurile copacilor. Pe-alocuri, razele soarelui răzbăteau prin frunziș și așterneau pe iarbă și tufe pete aurii. Locul era pustiu. Nu-l vedea nimeni. Și totuși n-ar fi trebuit să zboare, dar nu se putuse stăpîni.

Strecurîndu-se printre liane, Ariel începu să coboare lin. Se auzi un foșnet. Băiatul privi în jur și-l văzu pe Ishvar. Scăpînd din mînă legătura de

vreascuri, flăcăul se prosternă cu fața la pământ. Ariel se lăsă lângă el, zicîndu-i :

— Scoală-te, Ishvar, și nu te teme !

Tinărul își înălță capul. Era alb ca o coală de hîrtie și miinile-i tremurau. Zeul atotputernic se pogorise la el și-l strigase pe nume ! Zeul știe tot !

— Ishvar, o iubești pe Lolita ?

— Inima mea toată este plină de ea, ca o cupă cu ulei de trandafiri ! exclamă Ishvar. Dacă dragostea aceasta e un păcat, iartă-mă, iar dacă nu-mi dăruiești iertarea, atunci ia-mi dragostea împreună cu viața !

— Binecuvîntez dragostea ta, Ishvar — răspunse Ariel, pe același ton. Du-te și povestește-i mamei tale Tara.

— Vorbele tale îmi toarnă în inimă bucuria, care a secat din pricina iubirii. Fă, dar, ca bunătatea și blîndețea ta să-mi umple tot sufletul. Redă vederea mamei mele, ca să poată zări chipul fericit al fiului ei.

Ariel se rușină.

— Fiecare om își are povara sa, Ishvar — răspunse el și-și luă zborul.

Iar Ishvar rămase multă vreme în genunchi, privind către copacii în spatele cărora dispăruse Ariel.

În aceeași zi, Ariel avu o discuție îndelungată cu Nizmat.

La sfîrșitul acestei convorbiri, Nizmat își chemă nepoata și-i spuse :

— Lolita, slăvitul nostru oaspete binecuvîntează căsătoria ta cu Ishvar. Tara trebuie să se învoiască și ea. N-are încotro.

Obrajii fetei se împurpurară, iar în ochii căprui străluci bucuria. Se zvîrli la picioarele lui Ariel și „mătură praful de sub tălpile sale“. Băiatul o ridică pe Lolita. Cîtă recunoștință se citea în ochii ei !

— Fii fericită ! zise el, zîmbind.

Dar zîmbetul zeului era trist. Și zeii îi pot invidia uneori pe oamenii simpli !

XV. POATE OARE PULBEREA DIN DRUM SĂ VISEZE SOARELE ?

— Îl iubești mult, didi ? o întrebă Șarad pe Lolita.

El stropsea ghivecele cu flori așezate pe cornișa terasei. Lolita ședea lângă un grătar, în fața colibei, și învîrtea cu o lopățică niște legume ce fierbeau în ulei.

— Pe cine, Șarad ?

— Pe lăgodnicul tău, Ishvar.

Lolita căzu pe gânduri și nu-i mai răspunse.

— De ce taci ?

— Nu știu, Șarad, dacă-l iubesc sau nu — zise ea, în sfîrșit.

— Păi atunci de ce te-ai bucurat atît de mult cînd Ariel ți-a spus c-o să v-ajute să vă căsătoriți ? Am văzut cum ți-au lucit ochii.

Lolita iar nu-i răspunse. Mîinile începură să-i tremure.

— Ești încă mic, Șarad, și-i greu să-nțelegi. Ishvar e un băiat bun și știu că mă iubește, cu toate că nu mi-a spus nici măcar două vorbe în viața lui.

— De ce ?

— Maică-sa nu-i dă voie să vină la noi și să stea de vorbă cu mine, n-are voie nici măcar să mă privească, nu cumva să se spurce. Dar el totuși se uită la mine și văd că mă iubește, deși încă nu și-a luat inima-n dinți să-mi vorbească despre asta.

— Păi el nu-i tot un paria ?

— Ba da, numai că neamul lui se află cu o treaptă sau două mai sus decît al nostru... E tare greu să rămii văduvă toată viața, Șarad, și-apoi bunicul Nizmat e atît de mîhnit că i se stinge neamul ! Și bunicul îmbătrînește tot mai mult, și-i vine greu să muncească. De va muri el, oare ce se va întîmpla cu mine ? Nu-mi rămîne decît să m-arunc în apă și să mă-înece, așa cum fac la noi multe văduve.

Şarad chibzui o clipă :

— Dar pe Ariel îl iubeşti ?

— Taci, Şarad ! exclamă speriată Lolita. Sîngele îi fugi din obraji şi încrunţă sprîncenele. La asta nici măcar nu mă pot gîndi.

— De ce ? nu se lăsa Şarad.

— Poate oare pulberea din drum, pe care toată lumea o calcă în picioare, să viseze soarele şi cerul ?

— Soarele luminează şi floarea de lotus, şi pulberea din drum — răspunse grav Şarad şi, clipind şiret din ochi, adăugă : Ariel nu e soarele, ci e doar un om ca şi mine, numai că eu nu ştiu să zbor, iar pe el l-au învăţat.

În timpul acesta, Nizmat se apropie de ei. Şarad se strecură pe furiş de pe terasă şi dădu fuga în pădure. Alergă prin pădure, prin desişul de bambus, pînă cînd îl găsi pe Ariel, care stătea culcat sub un copac, dus pe gînduri.

— Vreau să-ţi spun ceva, dada ! Şi, lăsîndu-se în genunchi lîngă Ariel, băiatul îi povesti tot ce vorbise cu Lolita.

Dandaratul îl învăţase pe Ariel să-şi ascundă sentimentele, cu toate acestea Şarad băgă de seamă că spusele sale îi tulburau prietenul.

— Hai să mergem să mîncăm, dada ! Nizmat a venit de la lucru.

— Să mergem, Şarad — şi Ariel îl mîngiie pe băiat pe cap.

Amîndoi se îndreptară spre colibă.

— Bătrînul munceşte, Lolita munceşte, iar eu mă tăvălesc prin iarbă — îi spuse Ariel lui Şarad. Dar ce pot să fac ? De cîte ori am vrut să le dau o mîină de ajutor, Nizmat nici n-a vrut s-audă.

Ca întotdeauna, bătrînul îl întîmpină pe Ariel plin de bucurie şi veneraţie. Acum Nizmat nu se mai gîndea decît la nunta nepoatei sale. Oricît era el de sărac, se cuvenea să facă un ospăţ în toată legea. Să cînte flautul de nuntă, să se rostească urări în bătaia dairelelor şi-n curte să se înalţe un baldachin din bambus, împodobit cu ghirlande de flori. În locul candelabrelor, vor aprinde mai multe

torțe. Ar fi fost bine să poftească și o orchestră de suflători, dar costa prea scump. Ghirlandele le vor face Lolita și Șarad. Ș-apoi trebuia să fixeze cît mai repede ziua nunții.

— Poate c-o să amînăm pînă la sărbătoarea pudhi? zise Ariel.

— De ce s-amînăm pînă la toamnă? îi replică Nizmat. Cu cît mai repede, cu atît mai bine. Cu Tara încă n-ai vorbit, stăpîne?

— Nu... Am să vorbesc mîine — răspunse Ariel.

Era absent și nu mîncă aproape nimic, în schimb se uita mereu la Lolita, care își ținea privirile ațintite în podele.

După masă, Ariel plecă din nou în pădure. În plimbările sale se depărta tot mai mult și mai mult de colibă.

Odată, ieșind din pădure, se oprise încrămențit locului, uluit de priveliștea ce se deschidea în fața ochilor săi. Dinaintea lui scînteia orbitor suprafața unui lac mare, pătrat, încins cu un brîu de piatră albă. Pe malul celălalt al lacului se înălțau castele albe, uriașe, aidoma munților, gătite ca niște giuvaeruri cizelate și fine, de-ai fi zis că-s o dantelă. Unul din castele își afunda zidul alb în undele lacului, oglindindu-se în ape cu toate galeriile lui minunat sculptate, cu turnulețe în creneluri, unele înalte, altele scunde, deosebite ca formă și mărime, semănînd cu niște flori fantastice, cu balcoane și logii și cu acoperișuri ciudate.

În mijlocul clădirii se arcuia o boltă măreață, ajungînd la o clopotniță mică, sculptată, încoronată de o cupolă. De sus și pînă jos, cupola era acoperită de basoreliefuri, arabescuri și izvoade ciudate

Toate acestea semănau cu un vis fantastic.

Cînd Ariel îi povesti lui Nizmat de descoperirea sa, acesta se miră:

— Știi unde ai nimerit, stăpîne? Sînt castelele rajahului nostru Radjcumara.

De atunci, priveliștea de basm a palatelor îl atrăgea pe Ariel ca un magnet. Frumusețea arhi-

tecturii i se dezvăluia acum pentru prima oară, pătrunzându-i adînc în suflet.

Adesea se strecura prin hățișuri și de acolo admira palatele ca pe niște ființe vii. Uneori răzbătea pînă la el sunetul dulce al gongului și glasuri de oameni. O lume misterioasă, unde lui nu-i era îngăduit să pună piciorul.

Și de astă dată, tulburat și cu gîndurile învălmășite, se îndrepta inconștient spre palate, croindu-și drum printre florile ce creșteau pe cărare, fără s-audă nici ciripitul și cîntul păsărelelor, nici țipetele pițigăiate ale maimuțelor.

„Oare într-adevăr mă iubește? Pe mine, da, pe mine, și nu pe Ishvar?” se gîndea Ariel și un fior dulce îi strîngea inima, tăindu-i răsufierea.

Să rămînă cu oamenii ăștia simpli și buni, să se însoare cu Lolita și să lucreze pămîntul... Dar poate oare „pulgăria din drum” să se înalțe către soare? Și de ce nu, dacă ar înălța-o puterea dragostei? Ishvar va fi nefericit. Însă și-așa e nefericit. Tara nu vrea să îngăduie s-o ia de nevastă pe Lolita și poate că nu se va învoi nici de astă dată, cu toate îndemnurile lui Ariel. Orbii sînt neîncercători. Ce blestem! E îngrozitor să fii altfel decît toți oamenii. Poate că va izbuti s-o convingă pe Lolita. Dar Pearce? Pearce care nu se va liniști pînă cînd nu-l va prinde din nou în laț? Acest Pearce, care-l urmărește ca o umbră funestă și-i întunecă lumina întregii sale vieți... Nu, nu, el, cel osîndit la un veșnic exil, nu trebuie să viseze la propria-i fericire. Să plece... s-o părăsească pe Lolita... Ciripitul păsărelelor îi suna în urechi întocmai ca zgomotul brățărilor ce împodobeau mîinile și picioarele ei arse de soare. Iar scînteile luminoase din ochii Lolitei, răsufierea ei înmiresmată, toate acestea... Lolita se topea parcă în sînul naturii din jurul lui, îl învăluia și-l îmbrățișa ca aerul. Simțea că i se învîrtește capul...

XVI. DIN NOU ÎN CAPTIVITATE

Fără să-și dea seama, Ariel părăsi drumul, ieși pe malul lacului și porni pe cărarea ce ducea spre palate, nemaiadmirînd de data aceasta măreția lor sclipitoare.

Un strigăt ascuțit de femeie îl trezi din visare. Ariel se opri locului și privi în jur.

În stînga lui se întindea un gard scund de piatră, care despărțea grădina rajahului de drum. Un om gol pînă la brîu, cu pielea de culoare închisă, mătura cărarea. În grădină se vedea o fîntină, iar lîngă fîntină stătea o femeie din casta celor „drept-credincioși”, într-un sari verde de mătase. Se aplecase, plină de groază, peste ghizd și își rupea părul din cap, strigînd ca turbată :

— Copilașul meu, copilașul meu ! Scăpați-mi-l, a căzut în fîntină !

Măturătorul aruncă tîrnul cît colo, sări peste gard și alergă spre fîntină ca să-l salveze pe cel în primejdie.

Dar femeia, văzîndu-l, se năpusti în calea lui ca o leoaică furioasă, cu mîinile date în lături.

— Să nu cutezi ! strigă ea. Să nu te apropii ! Răsuflarea ta o să-l spurce !

— Tu singură ai strigat după ajutor — zise măturătorul, stingherit, și se opri.

— Mai bine să mi se înece copilul, să moară, decît să-l spurce atingerea ta ! exclamă dînsa, plină de fanatism.

Bărbatul, pe jumătate gol, care făcea parte din casta măturătorilor din tată-n fiu, lăsă capul în pămînt ca un ciine bătut, se tîrî spre gard, sări peste el și, luîndu-și iar tîrnul, începu să măture, clătînînd supărat din cap.

Iar femeia cotinua să strige :

— Scăpați-l ! Scăpați-l !

Dinspre castel alergau slugile. Dar și aceștia erau paria. Văzînd cum îl alungase femeia pe măturător, slujitorii se opriră la distanța încuviințată de dătină, neștiind ce să facă. Unii dintre ei o luară la fugă înapoi, spre castel, dîndu-și poate seama că trebuie să cheme în ajutor pe cineva dintr-o castă superioară.

Femeia răgușise și nu mai țipa. Mută, ea privea cu groază în fîntînă. Se lăsase o liniște sinistră.

Și deodată Ariel auzi un plîns înăbușit de copil, ce semăna cu behăitul unui ied.

Uitînd de toate, se avîntă în văzduh, descrie un cerc și, încetinindu-și zborul, începu să coboare spre pămînt. Spectatorii dădură un strigăt și rămaseră încremeniți, iar mama copilului căzu la pămînt, lîngă fîntînă.

Ariel simți că-l învăluie răcoarea. Fîntîna era adîncă. După soarele orbitor de afară, aici nu se zărea nimic. Dar curînd, pe fund, se văzu strălucind apa, iar în mijlocul ei o pată mică și neagră. Pesemne că micuțul se zbătea, căci în jurul petei negre unduiau cercuri strălucitoare. Deodată Ariel simți ceva sub mîină : era o frînghie.

Coborînd în fund, tînărul constată că de capătul funiei atîrna o găleată. Ea se lăsa încetișor și se umpluse aproape toată cu apă. În ciutură se afla nu bălețuș de vreo 3—4 anișori. La fiecare mișcare a lui, găleata se umplea tot mai mult. Încă cîteva clipe, și copilul s-ar fi înecat.

Ariel apucă băiatul și începu să se ridice lin în sus. Apa se scurgea de pe copil în șuvoaie. Pe pereții înverziți, de piatră, ai fîntîinii, se întindeau pete mari de umezeală.

Deodată, o lumină puternică și caldă învălui capul și umerii lui Ariel. Tînărul închise ochii, apoi îi miji ușor, ca să poată vedea în ce loc să lase copilul găsit. Închise din nou ochii, zbură peste ghizdul fîntîinii și se apropie de femeie. Cineva îi smulse copilul din brațe. În același timp, el simți cîteva mîini care-l înșfăcă

Ariel deschise larg ochii și văzu oameni îmbrăcați în veșminte bogate de mătase, brodate cu desene de aur. Un briliant mare scînteie în toate culorile curcubeului pe îmbrăcămintea de culoarea zmeurii a unui om de lîngă el.

— Dezlegați ciutura ! porunci omul cu briliantul.

Cîteva slugi se năpustiră spre fîntînă, scoaseră găleata și dezlegară funia.

Ariel fu dat pe mîinile slugilor. Și în vreme ce slujitorii îl legau fedeleș, oamenii în veșminte bogate se îndepărtau cît mai mult, ca să nu se spurce.

— Duceți-l la castel — porunci din nou omul cu briliantul.

Și înainte ca Ariel, uluit, să-și dea seama de ce se petrece și să spună un cuvînt, fu dus la castel, legat zdravăn și înconjurat de slugi, care țineau de capetele funiei.

„Nu mai pot zbura !“ se gîndi Ariel.

Auzi cum mama copilului salvat îi spuse unei femei bătrîne, care se apropiase în fugă :

— Damini, ia-l pe Anat și-l du în zenana¹ la mine. Nu pot să-l ating, mi-e teamă c-a fost spurcat.

XVII. MĂRUL DISCORDIEI

— Oare cînd o să ne ducem la școala-sanatoriu, mister Boden ? Iată, de șase zile am sosit la Madrass și nu știu încă nimic de soarta fratelui meu.

— Răbdare, Jane — răspunse Boden, terminîndu-și biftetul și sorbind din paharul cu porto. Ți-am mai spus că școala este în carantină. Țara asta blestemată nu scapă niciodată de epidemii. Nici

¹ Partea casei locuită de femei și inaccesibilă pentru străini. (n.a.)

nu știi cînd poți să te-alegi cu niscaiva friguri sau cu altele și mai rele. Aici molima îl pîndește pe om la fiecare pas. Un lacheu îți poate servi pe o masă bine aranjată holera, iar un vînzător de ziare să-ți dea, o dată cu ultimul număr al ziarului, și ciurma.

— Oare nu rozătoarele și insectele transmit ciurma? întrebă Jane, care citise cîte ceva despre India în cărțile sale, și dădu la o parte farfuria cu pește, renunțînd să mai mănînce.

— Ciurma cea mai îngrozitoare, ciurma bubonică, se transmite prin obiecte. N-ai știut asta? Iată de ce te povățuiesc să nu ieși din casă și să nu citești ziarele.

— Parc-aș fi la carceră — spuse Jane oftînd. Să vii în India și să nu vezi nimic decît acoperișurile astea! și Jane întinse mîna spre „orașul negru“, cartierul locuit de băștinași, care se întindea dincolo de rîulețul Kuwam.

Ședeau pe terasa unui hotel cu opt etaje, înzestrat cu tot confortul european. O umbră mare, portocalie și verde, îi apăra de razele dogoritoare ale soarelui. Între mese se aflau palmieri în hîrdaie și vase cu flori. Pe mese zumzăiau ventilatoare electrice. În găletușe de alpaca stăteau rînduite băuturi răcoritoare puse la gheață.

Hotelul se afla situat în apropierea rîului. Prin ferestrele camerei sale, Jane urmărea viața pitorească a „orașului negru“. Pe străzile înguste și șerpuitoare forfoteau mulțimi de oameni cu pielea cafenie, galbenă sau neagră, purtînd haine pestrițe, iar Jane, amintindu-și cele citite în cărți, se străduia să ghicească rasa căreia aparțineau oamenii aceștia. Treceau măgari, bivoli, cai, scîrțiau căruțe, alergau cîini. Vînzătorii de gheață, limonadă, ghirlande de flori strigau cu glas ascuțit. Se auzeau sunete de flaut, bubuitul surd al tobei, cîntecul prelung al cerșetorilor — saniasii (sfînții) — care, cu voci tînguitoare, înălțau imnuri sacre, adunînd în jurul lor un cerc de ascultători. Și peste tot, cu o agilitate de maimuțe, alergau copii pe jumătate goi.

Acoperișurile drepte, încinse de soare, erau pustii. Dar cînd soarele cobora spre asfințit, văzduhul se mai răcorea, iar pe cer se aprindeau stele mari și răsărea luna, o lună unică, indiană, care scâldea tot universul într-o lumină verzuie, fantastică, proiectînd umbre negre, colțuroase; ulițele rămîneau pustii, în schimb terasele mișunau de oameni, care ieșeau să mai respire răcoarea serii și a nopții. Își aduceau aici rogojinile, pernele, tăvile cu mîncare și stăteau la taifas, plini de însuflețire. De la o terasă la alta răsunau voci țipătoare, care transmiteau ultimele noutăți: moarte, boală, nașteri, nunți, pețit, certuri familiale, cumpărături și griji gospodărești. Datorită acestui telegraf fără fir, toate evenimentele din cursul zilei deveneau un bun al întregului „oraș negru“.

Dacă Jane ar fi înțeles limba băștinașilor, ar fi auzit și anumite discuții referitoare la omul zburător, care tulburase mințile tuturor. Dar pentru Jane toate acestea erau doar o „tevatură lărmuitoare“, care avea darul s-o enerveze.

Pe străzi treceau, și nu arareori, ci chiar destul de des, procesiuni funerare. Sunetele ascuțite ale flautelor îi sfîșiau sufletul. Morții erau duși în afara orașului, unde îi ardeau. Femei în veșmînt alb de doliu plîngeau cu hohote.

În acest oraș negru se părea că oamenii mureau mai des decît se nășteau.

Jane se îndepărtă grăbită de la geam, ca să nu mai vadă această recoltă bogată pe care o slujea moartea.

Deci e lesne de înțeles că Boden a izbutit să bage fata în sperieți. De cînd venise la Madrass, nu vizitase decît grădina botanică, care o impresionase prin bogăția florei tropicale. Iar în drum spre hotel, văzuse un elefant acoperit cu un valtrap pompos și cornacul care îl conducea.

„Poate o fi un elefant de circ!“ se gîndi fata.

— Și Dottaler ăsta, care toată ziua nu știi pe unde umblă — zise ea, curățînd distrată o banană.

Minca numai banane și ouă, considerîndu-le mai ferite de molimă.

— Mister Dottaler, ca și mine de altfel, șade cu mîinile în sîn — spuse Boden, care trecuse la cocteilurile și lichiorurile lui preferate. Nădăjduim că în curînd vom putea să-ți aducem vești bune.

În realitate, însă, Boden și Dottaler nu ședeau cu mîinile în sîn. Și în orice caz, creierul lor lucra febril.

În tot timpul călătoriei spre India, se priviseră ca doi dușmani, fiecare străduindu-se să pătrundă caracterul celuilalt și să-i ghicească părțile slabe. Fiecare din ei avea alt scop: Boden ar fi vrut ca Aureliu să-și piardă mințile, dar să rămînă în viață cît mai mult; pe Dottaler, dimpotrivă, moartea lui Aureliu l-ar fi bucurat nespus, deoarece în acest caz averea fratelui defunct ar fi trecut asupra lui Jane, iar Jane îi dăduse lui mister Dottaler depline puteri să-i administreze averea. Profitînd de lipsa ei de experiență, avocatul și-ar fi văzut înainte de treabă, mutînd nepedepsit banii fetei în buzunarele lui.

Boden însă rămînea de multe ori dus pe gînduri, deoarece în fața lui nu se mai aflau ochii de bufniță ai asociatului său; lucru care-l făcea să fie mai puțin hotărit.

Cum să procedeze? Să-i deschidă fetei ochii arătîndu-i comportarea lui Dottaler, sau mai bine să încheie o convenție cu el? Marea nenorocire consta în faptul că Jane avea atît de puțină încredere în Boden și Haselon, încît chiar dacă ea s-ar fi certat cu Dottaler, administrarea averii n-ar fi încredințat-o niciodată celor doi venerabili asociați. Dar cum să facă să-l cointereneze pe Dottaler? Să încheie o triplă convenție: Boden-Haselon-Dottaler și să împartă cîștigurile în trei? Dar averea lui Aureliu era mult mai mare decît a surorii sale, iar pentru Boden și Haselon o astfel de convenție n-ar fi fost favorabilă. Trebuia să se gîndească la o altă soluție. Cît de mult îi lipsea lui Boden privirea ochilor de bufniță ai lui Haselon!

Și totuși Boden începu să pipăie terenul pentru a încheia convenția. Dottaler însă îl ținea la distanță, iar odată ajuns la Madrass, începu să urmărească un anumit scop strict personal.

Pearce, pe care Boden îl vedea zilnic, fără ca Jane să știe acest lucru, îl informă odată că Dottaler i-a și făcut anumite apropouri, dându-i a înțelege că dacă Aureliu ar fi găsit și apoi ar muri, el, Pearce, va primi o însemnată sumă de bani. Însă escrocul de Pearce, la rîndul său, îl lăsase pe Boden să priceapă că viața sau, dimpotrivă, moartea lui Ariel, depinde de o singură condiție: cine dă mai mult — Boden sau Dottaler.

— În primul rînd, trebuie să-l găsim pe Ariel — îi spuse Boden lui Pearce.

— Și ce-aveți de gînd să faceți cu el? întrebă Pearce.

— Să stabilim prin tribunal incapacitatea lui ca bolnav psihic și să-l ținem la Londra, închis sub cheie. Nu uita că eu sînt tutorele lui — zise iritat Boden.

Acest răspuns nu-i plăcu fățarnicului Pearce-Bharava. Omul zburător era o achiziție extrem de prețioasă pentru societatea teozofică, și deci personal pentru Pearce. Să-l scape din mîini sau să-l omoare, iată un lucru absolut nefolositor. Totuși, era mai bine să-l omoare decît să-l piardă.

Pearce nu-i împărtăși lui Boden acest gînd, dar în sinea sa se hotărî ca la momentul oportun să se înțeleagă cu el: Boden, care va obține tutela pe viață a lui Ariel, n-are decît să dispună cum va crede de cuviință de averea acestuia. Băiatul însă va putea fi pus la dispoziția teozofilor, fie chiar în schimbul unei sume importante — centrul londonez va accepta lucrul acesta.

Dar înainte de toate trebuia să-l găsească pe Ariel. Pearce știa că Ariel și Șarad zburaseră pe aripa unui avion care se îndrepta spre Madrass, și că aproape de oraș coborîseră. De aici, li se pierdea urma.

— În orice caz, ei sînt pe undeva, prin împrejurimile Madrassului — spuse Pearce. Foamea o să-i împingă să caute apropierea oamenilor, iar agenții mei au împînzit toate satele.

— Dar Ariel poate să zboare — îi replică Boden.

— Cu Șarad în spate, nici într-un caz n-o să poată zbura prea departe, iar pe Șarad n-o să-l lase el — rosti cu convingere Pearce.

Nici unul, nici celălalt însă n-aveau habar că Ariel și Șarad zburaseră cu alt avion, în direcție opusă, spre nord-est, în Bengal.

— Și-acum, o ultimă chestiune — zise Boden. Dumneata Pearce, trebuie totuși să stai de vorbă cu miss Galton. Eu nu pot s-o duc într-o școală-sanatoriu inexistentă. Dumneata trebuie să te dai drept director al acestui sanatoriu imaginar.

Și Boden îi explică lui Pearce cum trebuie să se comporte și ce anume trebuie să-i spună lui Jane.

Întîlnirea dintre Pearce și Jane Galton avu loc chiar în aceeași zi.

Îmbrăcat într-un costum europeanesc, și pe nas cu ochelari mari cu ramă de baga, Pearce avea o înfățișare prezentabilă, care-ți inspira încredere.

Se scuză că nu putuse să vină s-o viziteze mai devreme, dar școala era în carantină. Pearce își exprimă părerea de rău în ceea ce privește soarta tristă a fratelui ei bolnav. Școala-sanatoriu făcuse tot ce era posibil ca să-l însănătoșească pe Ariel, cei mai buni psihiatri îl căutaseră, dar boala s-a arătat a fi foarte rebelă. Într-una din recidivele sale, Aureliu a fugit, cu toată paza severă din jurul lui. Acești oameni cu mințile rătăcite sînt de o viclenie nemaipomenită și de o rară îndrăzneală. El s-a suit pe acoperiș, de pe acoperiș a sărit într-un copac și a fugit. Dar Jane nu trebuie să fie neliniștită. El va fi prins, deoarece s-au luat toate măsurile necesare.

Jane ar fi dorit să-l întrebe amănunțit pe Pearce despre boala lui Aureliu, dar în timpul acesta, pe neașteptate, apărură Dottaler, care nu se arătase de

vreo trei zile. Era obosit și tulburat. Nu se bărbierise și nici nu-și schimbase costumul de voiaj.

— L-am găsit pe Aureliu ! exclamă el, fără să-i salute, și se lăsă într-un fotoliu.

— Unde, cum ? îl întrebară cei din jur.

— Sînt grozav de obosit ! Dați-mi, vă rog, să beau ceva.

Jane îi oferi un pahar cu apă.

— Vă mulțumesc. Uite cum l-am găsit : De îndată ce am venit la Madras, în prima zi chiar, m-am adresat unui coleg de-al meu, avocatul Boolton, care locuiește de 20 de ani în India și o cunoaște ca pe propria lui palmă. Omul ăsta are niște relații extraordinare. L-am întrebat dacă știe ceva despre un om zburător, și dacă află, să-mi dea de veste imediat.

— Despre un om zburător ? întreabă uimită Jane.

— Da, despre Aureliu. Oare nu v-am vorbit de mania pe care o are ? Își închipuie că poate zbura... Și iată că acum trei zile, mister Boolton m-a chemat la el și mi-a spus că un client de-al lui, venit din Ouidapura, a auzit de la un cunoscut al său care a fost în vizită la un rajah că acolo, la acest rajah, a văzut un om zburător. Alte amănunte n-a mai aflat, dar, în sfîrșit, ținem în mînă un fir conducător.

— De ce nu mi-ați spus nimic despre asta ? întreabă nemulțumit Boden.

— Nu puteam pierde nici o clipă, trebuie să înțelegeți și dumneavoastră lucrul acesta — replică supărat Dottaler.

— Trebuia să ne fi telegrafiat din drum, și noi v-am fi ajutat — îi zise enervat Boden, însă Dottaler nici nu-i răspunse la această observație și continuă :

— Direct de la Boolton am plecat glonț la aerodrom și de acolo spre Calcutta. Apoi de aci, spre Quidapura, unde l-am găsit pe clientul lui Boolton, m-am informat de la el unde se află reședința rajahului și am plecat într-acolo. Se spune că rajahul Radjcumara este un despot tipic oriental, care

nici n-a binevoit să mă primească. Atunci am cumpărat câteva slugi de-ale lui și-așa am putut să află că omul zburător se găsește într-adevăr în palatul rajahului. Cum de a nimerit acolo, nu știu, nu mi s-a spus. Se zice că omul zburător îl amuză foarte tare pe rajah. După ce-am aflat toate astea, m-am suit în avion și m-am întors și, după cum vedeți, am venit de îndată la dumneavoastră, ca să vă comunic descoperirea mea. Oare mă mai puteți dojeni, mister Boden?

— Nu cumva v-ați întors datorită faptului că rajahul n-a binevoit să vă primească și aveți nevoie de ajutorul nostru? observă răutăcios Boden.

— Chiar dacă ar fi așa, nu văd nimic rău în asta — i-o întoarce Dottaler. Dacă rajahul m-ar fi primit și mi l-ar fi dat pe Aureliu, ne-am fi întors amândoi aici, și-atita tot.

Boden nu găsi necesar să continue cearta cu Dottaler, dar atît pentru el, cît și pentru Pearce, era limpede că Dottaler încercase să monopolizeze toate firele acestei afaceri. Din fericire, Dottaler nu izbutise.

La drept vorbind, el nici nu povestise chiar tot ceea ce văzuse, aflate și făcuse.

Ce-i drept, reușise să descopere locul unde se găsea Aureliu. De asemenea cunoștea și împrejurările datorită cărora băiatul nimerise în palatul rajahului, deși el nu credea că Ariel poate să zboare. Pe rajah însă, avocatul acesta abil nici nu încercase să-l vadă. Scopul lui era cu totul altul. Intrase în legătură cu slugile rajahului, și încă cu făpturile de pe ultima treaptă a societății și cele mai disprețuite. Avocatul socotea că printre ei se va găsi unul potrivit scopului său. Voia să-l cumpere cu gîndul ca acesta să-l omoare pe Aureliu. Însă slujitorii erau atît de înfricoșați, încît propunerea acestui sahib îi îngrozi de-a dreptul. Pînă la urmă sahibii scapă cu fața curată, iar slugile băștinașe sînt suse la chinuri cumplite, dacă rajahul află despre crima și trădarea lor.

„Chiar de mi-ar făgădui cineva o bucată de aur mare cît palatul ăsta, care se înalță spre cer, nici atunci nu m-aș învoi“ — îi răspunse lui Dottaler un bătrîn grădinar cu barba căruntă. Același răspuns l-a primit și din partea celorlalte slugi.

Dottaler își dădu seama că nu poate ajunge la nici o înțelegere cu oamenii aceștia. Mai mult decît atît, temîndu-se ca nu cumva să li se ceară socoteală, ei ar putea să destăinuiască stăpînului lor propunerile sahibului. Așadar, era primejdios să mai zăbovească în ținutul rajahului, în astfel de împrejurări.

Lui Dottaler nu i-ar fi fost de loc greu să obțină o audiență la rajah. Ca toți prinții băștinași, el îi primea cu plăcere pe sahibii. Dar oare rajahul îi va da drumul lui Aureliu? Iată întrebarea. Slugile mărturiseau că stăpînul ține foarte mult la omul zburător. Și chiar dacă îi îngăduia să plece, oare ce ciștiga Dottaler? Căci, după ce l-ar fi înhățat pe Aureliu, în nici un caz n-ar fi putut el, cu mîna lui, să-i facă de petrecanie. Avocatul era destul de prudent ca să nu devină ucigașul tînărului. Dacă Aureliu ar fi murit în palatul rajahului, Dottaler ar fi fost scos din cauză. Altceva era însă dacă Aureliu dispărea fără urmă, de îndată ce rajahul i l-ar fi încredințat lui. Bineînțeles, Dottaler ar fi putut susține că băiatul a fugit și că, după aceea, și-a găsit moartea. Dottaler era avocat și din practica sa de apărător știa prea bine că cea mai mică greșeală sau neprevvedere poate avea urmări fatale pentru criminal: de asemenea, mai știa că uneori, după ani de zile, criminalul tot este descoperit. Nu, un gentleman nu trebuie să-și mînjească mîinile cu sînge. Lucrul acesta trebuie să-l facă alții, îndrumați cu dibăcie.

La urma urmei, s-ar putea împăca cu ideea ca Aureliu să rămînă în viață. Principalul e să-l smulgă din mîinile lui Boden și Pearce. În curînd, băiatul va fi major. Folosindu-se de Jane, Dottaler va lua toate măsurile ca tribunalul să-l recunoască pe Aureliu în deplinătatea facultăților mintale.

Atunci tutela va fi înlăturată, tînărul va locui împreună cu Jane și bineînțeles că sora lui îi va da lui Dottaler o procură pentru administrarea întregii averi.

Și Dottaler făuri un alt plan. Dacă sora lui Aureliu, tutorele lui și Dottaler vor merge împreună la rajah și își vor reclama drepturile asupra băiatului, spunînd între altele că acesta este fiu de lord și mare capitalist, rajahul va fi nevoit să-i dea drumul. Jane nu va mai consimți să se despartă de fratele ei și totul va fi în ordine.

— Eu am spus — continuă, după o tăcere îndelungată, Dottaler — că rajahul este un despot maniac. Dar dacă vă veți duce la el dumneavoastră, miss Jane, și dumneavoastră, mister Boden...

— Păi noi despre ce vorbeam? nu se putu stăpîni Boden. Fără noi nici că s-ar putea!

— Și eu sînt de aceeași părere. Am impresia însă că dumneavoastră, mister Boden, căutați ceartă.

— Va trebui să vă însoțesc și eu — îi anunță Pearce.

— Nu mi se pare necesar — replică strimbîndu-se Dottaler.

— Ba este chiar foarte necesar — insistă Pearce. În calitate de director al școlii-sanatoriu, unde se afla în tratament Aureliu Galton, pot să-i confirm rajahului că tînărul nu este în mințile lui, din care pricină trebuie să se găsească întotdeauna în condiții speciale.

Socotind că Dottaler este în prezent adversarul cel mai periculos, Boden hotărî că-i mai bine să fie însoțit de un aliat și susținu cererea lui Pearce. Jane nu obiectă nimic și Dottaler fu nevoit să accepte.

Se hotărîră să plece în aceeași zi, fără nici o zăbavă.

Dottaler luă asupra-și rolul de călăuză. Și, fără peripeții deosebite, ajunseră la castelele de basm ale rajahului.

XVIII. CERCETĂRI FĂRĂ SUCCES

În sfârșit, Jane cunoscuse adevărata Indie. Cu toată tulburarea care o stăpînea, în așteptarea întîlnirii cu fratele ei bolnav, pe care nu-l văzuse de atîția ani, fata fu cucerită de frumusețea castelelor și a parcurilor. Și parcă dinadins, prin fața castelului cel mare trecu un șir de elefanți, împodobiți somptuos cu valtrapuri brodate în fir de aur ! Valtrapuri cusute în fir de aur veritabil, nu ca la circ ! Rajahul își primi oaspeții cu multă amabilitate, pof-tindu-i într-un birou mobilat în stil european, el însuși purtînd un costum european, lucru care o dezamăgi pe Jane. Fata dădea semne de neliniște, gîndindu-se în ce limbă se va putea face înțeleasă de rajah. Dar prințul vorbea perfect englezește ; cu toate astea era un oriental sadea. Plastronul scrobît și alb al cămășii nu făcea decît să-i scoată în relief pielea negricioasă. Lui Jane, chipul maharajahului îi amintea de Othello.

Boden îi expuse pe scurt scopul vizitei lor.

Pe măsură ce avocatul vorbea, rajahul avea tot mai mult un aer descumpănit.

— Sînt foarte mîhnit — zise el, în clipa cînd Boden isprăvi — că nu pot avea plăcerea de a vă îndeplini dorința : Aureliu Galton, cum îl numiți dumneavoastră pe acest tînăr minunat, a fost, într-adevăr, cîtva timp în casa mea, dar acum nu mai este... Și eu... nu mai pot adăuga nimic la cele ce v-am spus. Aureliu al dumneavoastră a dispărut.

Toți rămaseră uluiți auzind vestea neașteptată. Jane, Boden, Pearce și Dottaler începură, care mai de care, să-i pună întrebări rajahului, dar acesta se trăgea nervos de barba-i cîrlionțată și repeta unul și același lucru :

— Nu mai pot adăuga nimic la cele ce-am spus. Slugile mi-au dat de veste că tînărul a dispărut noaptea trecută, și mai mult n-am auzit nimic despre el... Nu doriți un ceai ? De bună seamă că dru-

mul v-a obosit, nu? Dar poate doriți să vedeți diamantele mele?

— Sir! exclamă Boden. Îmi permit să mă gândesc că vă dați pe deplin seama de toată răspunderea...

Dar nu termină ce avea de spus. Masca de falsă amabilitate europeană dispăru într-o clipă de pe chipul rajahului. Ochii îi scînteiară atît de puternic, încît Boden se înecă și păli.

— Îmi permit să cred că și dumneavoastră vă dați pe deplin seama de vorbele pe care le roștiți, sir! îl întrerupse rajahul pe avocat. Aș considera ca cea mai gravă insultă numai gîndul pe care l-ați nutri dumneavoastră, privitor la faptul că eu — și accentuă în mod deosebit asupra cuvîntului eu — spun lucruri care nu corespund perfect cu realitatea.

Toți înțeleseseră că discuția s-a terminat și că nu vor mai obține absolut nimic de la rajah. Despărțirea fu mult mai rece și mai oficială decît întîlnirea.

Coborînd scara de marmură, împodobită cu covoare și flori, Boden îi spuse încet lui Jane, ca s-o liniștească și pe ea, și pe sine :

— Nu te-ntrista, Jane, pesemne că Aureliu n-a făcut altceva decît a fugit, așa cum obișnuiește el. Desigur, e foarte regretabil, dar totuși într-o zi-două o să-l găsim. Prea departe n-a putut el să zboa... s-ajungă.

Jane oftă.

— Rajahul nu vrea să se despartă de omul zburător. Cu siguranță că-l ascunde în palat — îi spuse Pearce lui Dottaler, pe cînd treceau prin parc, de-a lungul unui zid înalt de piatră. Noi însă o să punem totul în mișcare, o s-ajungem, de va fi nevoie, chiar pînă la vicerege și o să obținem autorizația de a face o percheziție în palat ca să-l luăm pe Aureliu.

Dottaler se gîndea însă la nu știu ce planuri ale lui, iar Pearce tăcu, luînd-o înaintea tuturor.

Deodată el auzi un glas ce venea de dincolo de zid. Cîteva cuvinte rostite în hindustană îl făcură să se oprească și să asculte discuția.

În mijlocul uliței stătea un măturător împreună cu un bătrîn uscățiv și o tînără.

— Fie ca-n viața cealaltă să mă nasc șopîrlă dacă te mint ! exclamă măturătorul, indignat se vede de neîncrederea ce i se arăta. Îți spun ce-am auzit de la unul care, cu propriile lui mîini, l-a legat pe omul zburător, înainte ca să fie aruncat, așa cum poruncise rajahul, într-o fîntînă fără fund.

Bătrînul dădu din mină, și cu fața schimonosită de durere, mormăi surd :

— S-a isprăvit ! Să mergem, Lolita !

Fata însă nu se urnea din loc. Îl privea cu ochi de nebună pe bătrîn și în cele din urmă rosti cu tărie :

— El nu poate să moară ! El mi-a spus : „Așteaptă-mă, Lolita !” și eu am să-l aștept...

— Ce-i cu dumneata, mister Pearce ? exclamă Dottaler, apropiindu-se de Pearce, dar, văzîndu-i chipul livid, zise îngrijorat, cu glas scăzut : Ce s-a întîmplat ?

— Nimic, nimic... o criză de inimă. Mi se întîmplă adesea... Îndată o să-mi treacă.

Dottaler îl privi cu neîncredere.

Seara, cînd în fața hotelului fu trasă mașina lui Pearce, acesta găsi de cuviință că nu mai trebuie să-și păstreze taina și-i spuse lui Boden :

— Mister Boden, nu mai avem de ce ne certa. Ariel-Aureliu Galton nu se mai află printre cei vii. A fost omorît din porunca rajahului.

Și Pearce îi reproduse discuția auzită pe drum.

Deodată, dincolo de perete, răsună un strigăt puternic. O, acești pereți subțiri, indieni, din hotelurile de provincie !

Pearce și Boden o găsiră pe Jane plîngînd amarnic.

Auzind zgomot, Dottaler veni și el în fugă. Aflînd despre cele întîmplate, abia putu să-și stăpînească bucuria. Toate lucrurile se aranjaseră cît se poate de bine în folosul lui.

XIX. STĂPINUL E MINIOS

Anat, băiatul pe care Ariel îl scosese din fintină, era fiul omului cu briliantul — Mohita, primul sfetnic și favorit al rajahului.

A fi în grațiile rajahului era un lucru foarte avantajos. Rajahul Radjcumara avea comori a căror valoare nici el singur n-o cunoștea prea bine. Puțini europeni știu că unii prinți indieni sînt cei mai bogați oameni din lume și că, în comparație cu ei, vestiții miliardari Rotschild, Morgan, Rockefeller, Vanderbilt sînt niște oameni săraci. De veacuri, din generație în generație, rajahii și-au sporit averile, care, în cea mai mare parte, se compun din pietre prețioase și aur.

Aceste bogății nu prea sînt cunoscute, deoarece rajahul n-are nevoie să-și vîndă diamantele, iar dacă s-ar vedea silit s-o facă, la bursa mondială ar găsi întotdeauna puțini cumpărători pentru nestemate ca „Marele Mogol” sau „Regentul”. Averele lor imobilă — palate și moșii — era tot atît de uriașă. Totuși, acestea nu se puteau compara, în ceea ce privește valoarea lor, cu mormanele de briliante și diamante.

Deci nu-i de mirare faptul că rajahul putea întotdeauna să-și răsplătească favoriții, așa cum n-au fost în stare cei mai bogați și mai puternici regi ai Europei.

Dar trebuia să meriți bunăvoința și dragostea rajahului. Ca toți oamenii care duc o viață trîndavă într-un cerc închis, „într-o lume fără orizonturi”, cum scria Voltaire, rajahul se temea de plictiseală mai mult decît de orice, deși era un om destul de instruit și care vorbea la perfecție limba engleză. Soția lui, Siama, vorbea franțuzește ca o pariziancă. Împreună cu ea, rajahul vizitase de cîteva ori Europa — Londra, Parisul, Berlinul. Dar fracul și smochinul, în comparație cu îmbrăcămintea ușoară, națională, teatrele și banchetele, bucătăria europeană, ca

de altfel toată rînduiala vieții de acolo, îl stinghereau, iar distracțiile îi erau străine. Așa că își zorea nevasta să plece cît mai repede.

Ajuns acasă, după ce își îndeplinea ritualul de curățire și dezbrăca hainele incomode, Radjcumara ofta ușurat și în sfîrșit gusta fericirea. Într-un halat ușor de mătase, stătea ceasuri întregi întins pe divan. Un slujitor îi făcea vînt cu un evantai din frunze de palmier. Rajahul cumpăra din Europa cărți și reviste, alegea romane „mai ușoare” și se adîncea în citit.

Puteai să fii european și în India !

Era în felul său un „despot instruit”, făcea parte din societatea religioasă „Bramo-Samadji”, nu se închina la idoli și nu îndeplinea cu prea multă sîrguință ritualurile grele, impuse de religie, mîncă vînat gătit de bucătari musulmani, urmărea toate noutățile literare, citea cărți filozofice și era de acord, în aceeași măsură, și cu Rousseau, și cu Nietzsche¹, îi plăcea societatea sahibilor și se împrietenea cu ei.

După ce zăcea vreo 2—3 zile cu vreo carte nouă pe divan, începea deodată să simtă că șarpele plictiselii i se cuibărește iar în inimă.

Și-atunci intra în scenă Mohita, care își cunoștea stăpînul pînă în cele mai tainice cute ale sufletului.

— Ce mai e nou, Mohita ? întreba rajahul, zvîrlind cu nepăsare cartea pe covor.

Mohita „lua pulberea de sub tălpile stăpînului” și în cuvinte pompoase îl saluta, iar apoi îi dădea pe scurt raportul cu privire la treburile administrației, la noile convenții încheiate cu sahibii și țărani, la plata arenzii și încasarea dărilor de la datornici.

Astăzi, însă, rajahul îl asculta distrat și îl întreprupea punîndu-i mereu aceeași întrebare :

— Ce noutăți mai ai, Mohita ?

¹ Filozof german din sec. XIX, a cărui filozofie reacționară a stat la baza teoriei rasiste. (n.t.).

— Un grup de băieți și fetețe au pregătit dansuri noi.

Rajahul își aminti de cancanul parizian și zîmbi.

— Asta-i vechi! Dar, în sfîrșit, hai arată-mi!

Mohita bătu din palme și perdeaua de catifea prinsă de bolta înaltă a ușii se dădu la o parte și în cameră, zăngănindu-și brățărilor și clopoței, intrară în goană fetețe, învăluite în văluri trandafirii, și băiețași în costume multicolore. În sunetul flautelor ei începură să danseze. Mișcările lor erau pline de grație, iar pe fețele speriate stăruia zîmbetul.

— E vechi — repetă rajahul și dădu din mîină.

Flautele amuțiră, copiii încetară să mai danseze, se adunară toți grămadă, ca o turmă de oi speriate.

Rajahul începu să-i povestească lui Mohita despre cancan, zăgrăvindu-i costumele pe care le poartă femeile și mișcările lor: „Gîndește-te, își ridică picioarele mai sus de cap și toate volanele saltă-n sus.“ Radjcumara porunci să se facă și fetețelor lor astfel de costume — fuste bogate, tocuri înalte și să învețe cancanul. Îngrijorat, Mohita se ploconi în fața lui.

— Și ce mai ai?

— Dansul cocoșăților, orbilor și șchiopilor.

Era ceva nou.

— Arată-mi!

Copiii fugiră fără să-și ascundă bucuria că totul se sfîrșise cu bine: nimeni nu poruncise să fie biciuiți sau zvîrliți în beci, iar drept hrană să primească numai pîine și apă, așa cum li se întîmpla adeseori.

Răsună bubuitul surd al tobei și în încăpere, împiedicîndu-se, căzînd, șchiopătînd și tînguindu-se, intră un pîlc de oameni cu o înfățișare ciudată, în costume caraghioase din petice multicolore. Cît timp stăpînul fusese plecat, Mohita nu pierduse vremea stînd degeaba. Dar unde oare găsisese el acești monștri? Cocoșați cu ditai căpățînile și gura ca de broască se împiedicau de șchiopi, fi doborau la pă-

mînt cu ghebele lor, se prăvăleau și ei, orbii se ciocneau unii de alții și, țipînd, se țineau cu mîna de locul unde primiseră lovitura, iar tobele bubuiau...

Rajahul rîdea în hohote. Mohita strălucea de bucurie.

— Cheam-o pe rani Siamă ! porunci rajahul.

Siamă apăru într-o rochie pariziană, croită după ultimul jurnal, iar în picioare cu pantofi cu tocuri neobișnuit de înalte.

Privind la dansatori, exclamă :

— Minunat ! Și deodată se așează jos, pe podea, își cuprinse genunchii cu brațele și începu să ridă, clătînîndu-și atît de tare capul, încît i se despletî părul.

Rajahul își scoase din deget un inel cu un briliant uriaș și i-l aruncă lui Mohita, care prinse din zbor darul acesta scînteietor și se ploconi pînă la pămînt.

Unul din orbi, zvîrlit la pămînt de un cocoșat, căzu pe spate. Lovindu-se cu capul de o coloană, începu să urle de-adevăratalea :

— O, de-ați crăpa cu toții, schingiuitori blestemați !

Într-o clipă, chipul rajahului se întunecă, de altfel ca și al lui Mohita — întocmai ca atunci cînd soarele este acoperit de un nor și pe pămînt se lasă umbră.

— Nu despre tine vorbea, stăpîne, ci despre cocoșat ! se grăbi să-l asigure Mohita.

Dar rajahul, întorcîndu-se cu fața la perete, bombăni plin de venin :

— O sută de bice și să mă lăsați în pace !

Toți se îndepărtară. Mohita era mulțumit că izbutise să pună mîna pe inel. Dar stăpînul se mîniase. Mohita porunci slugilor să-i mai tragă orbului, și din partea lui, încă o sută de bice. Era prea de ajuns pentru acest nefericit, ca să-l scape de toate necazurile ce i le mai putea hărăzi viața.

Mohita clocotea de furie. Mai avea pentru rajah încă vreo cîteva numere pregătite. Mai mulți sclavi în pielea goală, înarmați cu drugi de fier, prevă-

zuți la capete cu niște cîrlige, se luptau între ei. Rajahului îi plăceau nespus asemenea spectacole. Sclavii se repezeau unul la altul zgîriindu-se și singele curgea șiroaie pe trupurile lor negricioase, în vreme ce adeptul lui Nietzsche, cuprins de un adevărat extaz, privea cu ochi aprinși de patimă și cu nările dilatate.

— Bate-l! Zgîrie-l! Mai tare! Așa! Așa! îi încuraja el pe gladiatorii săi și tare se mai necăjea cînd unul din ei cădea mort la pămînt și jocul se sfîrșea.

Mai pregătise Mohita și o vînătoare de tigri. Un elefant splendid, cu niște colți uriași, de care avea prinse țepușe ascuțite de aramă.

Dar în ziua aceea, rajahul nu-l mai chemă pe Mohita și acesta umbla năuc, neștiind cum să-și recîștige bunăvoința stăpînului.

Chiar atunci se petrecu accidentul fiului său. Cînd un servitor îl vesti că micuțul a căzut în fîntînă, Mohita dădu fuga într-acolo și văzu cu ochii lui cum Ariel își luă zborul din stradă, se cufundă în puț și-l scoase pe băiețaș.

Mohita nu prea se sinchisea de feciorul său, întrucît copilul era al primei lui soții, pe care n-o mai iubea, de vreme ce acum avea o a treia nevastă.

Dar omul zburător îl ului pe înaltul demnitar.

El nu stătu mult să chibzuiască dacă este vorba de o ființă supranaturală sau de o nouă scamatorie. Principalul consta în faptul că priveliștea era de o noutate surprinzătoare, extraordinară, că omul acesta zburător, indiferent cine anume ar fi el, putea să apară în fața ochilor amenințători ai stăpînului său. Văzînd această minune, rajahul va uita de toate și Mohita îi va recîștiga bunăvoința.

Și înaltul demnitar porunci ca tînărul zburător să fie legat, chiar de-ar fi el o reîncarnare a lui Krishna.

XX. PACEA E RESTABILITĂ

Aşadar, Mohita îl duse pe Ariel la palat, legat fedeleş şi păzit de slugi, intrînd pe poarta din dos, pe lîngă bucătării, unde se aflau bucătarii goi pînă la briu, unii cu pielea de culoarea ciocolatei, alţii cafenie sau neagră, cu scufii albe pe cap. Urcară apoi pe o scară îngustă, la primul etaj, şi străbătură încăperile locuite de femei — zenana — unde, supraveghiaţi de servitori, se jucau copiii. Într-una din camere, o femeie în vîrstă îl privi pe Ariel prin ochelarii ei prinşi de urechi cu aţă roşie. În drumul lor, întîlniră o altă odaie, acoperită toată cu covoare albe şi albastre şi cu perne din diferite ţesături de mătase colorată, zvîrlite ici şi colo. Pe un divan scund şedea o fată, cu un şal albastru pe cap. Îi tremurau umerii şi boabe mari de lacrimi picurau pe genunchii copilei. Lîngă ea se afla un bătrîn, îmbrăcat în veşminte albe şi avînd pe frunte, desenate cu lut roşu şi galben, semnele castei sale. El o dojenea cu asprime pe copilă, care, poate, era tot o captivă ca şi Ariel.

Străbătînd o galerie, susţinută de coloane zvelte, frumos sculptate, dincolo de care se deschidea priveliştea unui lac liniştit ca o oglindă, trecură în apartamentele locuite de rajah. Săli uriaşe, ale căror bolţi erau acoperite cu ornamente sculptate, coloane şi nişe împodobite din belşug cu arabescuri, flori fantastice, animale şi păsări, toate se perindau ca într-un caleidoscop fermecat. Lui Ariel i se părea că visează. Prétutindenii stăruia un miros puternic de attar — ulei parfumat din esenţă de trandafiri şi oleandru, pus în vase mari, împodobite cu ornamente strălucitoare. Din pricina mirosurilor şi a culorilor, Ariel simţi că i se învîrteşte capul.

— Staţi aici ! le porunci Mohita slugilor care-l păzeau pe Ariel, în clipa cînd se apropiară de o perdea purpurie, cu podoabe de aur.

Dincolo de perdea răsună o voce minioasă. Slujitorul smuci capătul frîngiei care lega mîinile lui Ariel și tînarul se opri.

Emoționat, Mohita se strecură dincolo de perdea.

Închinîndu-se pînă la pămînt, el se apropie de rajah, al cărui chip se posomora tot mai mult. Mohita nu vedea nimic altceva decît fața stăpînului său.

— Nu te-am chemat, Mohita, de ce-ai venit? îl întreabă aspru rajahul.

Ploconindu-se într-una, slugarnic, cu trupul încovoiat, demnitarul se apropie de stăpînul său și-i șopti ceva la ureche. Pe chipul rajahului se zugrăvi o expresie de mirare, neîncredere, curiozitate, apoi din nou uimire, și din nou neîncredere.

Tulburat, Mohita urmărea aceste schimbări.

„Numai să nu mă dea afară!” se gîndi el.

— Bine. Arată-mi-l! Dar dacă mă minți, atunci să știi că chiar astăzi soția ta va îmbrăca veșmîntul alb de văduvă.

Mohita nu-l mai ascultă pe rajah și dădu fuga după perdea, poruncind ca Ariel să fie adus înăuntru.

Ariel intră în încăpere și deodată fu orbit de atîta strălucire. Razele puternice ale soarelui se aprindeau de undeva, de sus, și jucau pe pereții auriți, pe coloane, scînteiau în nestematele care împodobeau veșmintele oamenilor ce stăteau lingă coloanele zvelte și răsucite. Sub un baldachin albăstru, pe covoarele zmeurii și pe perne, se afla un morman de aur, scînteind în toate culorile curcubeului.

Venindu-și în fire, Ariel își dădu seama că ceea ce luase el drept un morman de aur nu era altceva decît însuși rajahul, în veșminte brodate cu fir daurit. Diamantele și briliantele ce împodobeau îmbrăcămintea sa costau de bună seamă milioane, iar pe frunte îi scînteia un diamant atît de mare, încît era greu să-l prețuiești.

Rajahul avea pielea smeadă, nasul turtit și gros, iar în vinele lui curgea, după cum stătea scris în hrisoavele familiei, cel mai curat sînge hindus.

Rajahul își aținti ochii strălucitori și negri asupra lui Ariel. Și numai școala din Dandarat îl ajută pe băiat să-i suporte cu tărie această privire.

Apoi rajahul se uită rînd pe rînd la demnitarii săi, care-l înconjurau, ale căror veșminte puteau să se ia la întrecere, în ceea ce privește culorile și nuanțele, cu penele păunilor și ale papagalilor.

Rajahul îi porunci lui Ariel să se apropie mai mult.

Slugile îl inghiontiră pe tînr de la spate.

— Cine ești ? întreabă rajahul.

Băiatul, care nu luase nici o hotărîre privitor la comportarea pe care trebuia s-o adopte aici, nu răspunse.

— Cine ești ? îl întreabă rajahul în limba engleză, gîndindu-se că Ariel nu știe limba hindustană.

Tînrul continua să tacă.

La rîndul său, Mohita îi puse aceeași întrebare în bengaleză și mahrati ; apoi de la limbile ariene trecu la cele dravidiene : telugu, tamil și, în sfîrșit, îl întreabă în tibeto-birmaneză... Rezultatul fu același.

Rajahul se încruntă și spuse :

— Ori e surd, ori e încăpățînat. Dar las' că-l fac eu să vorbească — și ochii rajahului străluciră. Știi să zbori ? îl întreabă, vorbind din nou în hindusă.

Mohita își pierdu răbdarea și, apropiindu-se de Ariel, îl plesni peste ceafă.

— Vorbește odată, măgarule, sau vrei cu tot dinadinsul să rămii fără limbă ?

Buzele băiatului tresăriră, dar el nu spuse nimic. Credea că dacă se va preface mut și surd și va tăi-nui însușirea lui de a zbura, i se va da drumul.

Rajahul smulse din mîinile servitorului evantaiul cu care acesta îi făcea vînt și, azvîrlindu-l în Mohita, începu să dea din picioare, strigînd :

— Ticălosule, uite ce idiot mi-ai adus !

— Indurare, stăpin al vieții mele ! exclamă Mohita, aruncându-se în genunchi dinaintea rajahului. N-am mințit ! Întreabă-i pe ei — și arată spre slugi — întreab-o pe soția mea, Bintiaba-Sini. Toți au văzut cum omul ăsta, om sau duh, ce-o fi, a zburat ! Poruncește să fie bătut cu vergile și atunci o să vorbească !

— N-avea grijă ! Nici el n-o să scape de vergi, dar deocamdată o să le primești tu ! și rajahul bătu din palme.

Perdeaua din dreapta tronului se dădu la o parte și în fața rajahului apăru un om de statură uriașă, cu părul creț și negru ca abanosul, ținând în mână un harapnic cu șapte cozi, gata întotdeauna să îndeplinească porunca stăpînului său.

Tăcut, rajahul i-l arată pe Mohita. Învîrtind biciul, care despică aerul suierînd, călăul lovi. Culcat jos, pe podea, Mohita începu să urle ca turbat și se chirci tot, strîngîndu-și sub el mîinile și picioarele.

Ariel se îndreptă deodată și zise :

— Încetați !. Da, într-adevăr, știu să zbor !

Harapnicul călăului încremeni în aer, iar rajahul, speriat, se lăsă pe pernă, apoi strigă slugilor sale :

— Țineți bine de frînghie ! Dacă zboară, vă tai capul la toți !

Ariel, care se înălțase puțin deasupra pămîntului, coborî din nou. Mohita ofta de zor, dar fața-i strălucea de bucurie. Furtuna trecuse ! Se ridică în patru labe și apoi se așeză.

— Cine ești ? întreabă din nou rajahul, privindu-l cu spaimă pe Ariel.

Temîndu-se mai mult ca orice să nu fie trimis înapoi la Dandarar, băiatul spuse :

— Nû știu cine sînt și nici de unde am venit.

Rajahul era descumpănit de-a binelea.

— Cum se poate ? Doar din stradă ai venit zburînd în parcul meu. Ei bine, dar înainte de asta, unde-ai fost ?

— Știu atît cît știe și un nou-născut. Mi-am dat seama că exist în clipa cînd m-am aflat în stradă și mi-am luat zborul — vorbi Ariel, spunînd primul lucru care-i venea în minte.

— Atunci de unde știi tu de pruncii noi-născuți ? întrebă rajahul.

• Băiatul se fîstîci, nepricepîndu-se ce să răspundă.

— Mi se pare că le cam încurci — zise rajahul, dar din glasul său dispăruse mînia.

Omul zburător făcuse o adîncă impresie asupra lui.

Cu acest om-minune trebuia să se poarte cu mai multă băgare de seamă. Ce lucru de preț încăpuse în mîinile sale ! Nici faraonii, nici cei mai mari împărați și regi n-au avut vreodată o astfel de bucurie ! Numai de-ar izbuti să îmblînzească această pasăre ciudată !

— Cum te cheamă ?

Ariel se gîndi și răspunse :

— Siddha !

Era numele unuia dintre zeii mitologiei hinduse.

— Siddha ! Fie și așa — zise, după o clipă de ezitare, rajahul.

— Preamilostive stăpîne ! aminti de prezența sa Mohita, care prinsese din nou viață.

Rajahul îi aruncă o privire binevoitoare, spunîndu-i :

— Vistiernicul îți va da un kror¹ de rupii... Și 700 de lack de rupii pentru cele șapte răni pe care le-ai căpătat astăzi.

Mohita se plecă pînă la pămînt. Știa el că rajahul nu-i va da chiar atîta bănet cît îi făgăduise, dar, de bună seamă, nu va rămîne nerăsplătit.

— Ascultă, Siddha, rămîi la mine și nu o să-ți, pară rău !

În sală intră Siama.

¹ 1 kror = 100 de lack ; 1 lack = 100.000 rupii. (nota red. ruse).

Siamă era îmbrăcată în port național. Un cerc de aur, lucrat cu multă măiestrie, îi încingea fruntea, fiind prins de părul-i negru cu o agrafă bătută în rubine sîngerii și smaralde mari, iar un colier gros de aur cizelat îi cuprindea gîtul. Brățări de platină cu brelocuri îi împodobeau gleznele. Purta o rochie verde aprins, așa cum se cădea să poarte o drept credincioasă, iar brațele ei, de la umăr pînă la încheietura mîinii, erau acoperite cu brățări de aur, prinse între ele cu șnururi de mătase, precum și cu brățări fine de sticlă, ce-i acopereau mîna, lășindu-i doar degetele libere. Printre acele podoabe indiene, ea avea cîteva brățări de aur cu pietre prețioase lucrate de cei mai buni giuvaergii din Paris.

Privind-o, greu ți-ai fi putut închipui că femeia aceasta, care semăna cu o regină din basme, știe să poarte cu eleganță rochii europene și pantofi cu tocuri înalte.

— Ascultă, Siamă — zise rajahul — Mohita mi-a dăruit o nouă minune.

La aceste cuvinte, credinciosul favorit zîmbi și începu să se ploconească pînă la pămînt. Rajahul era bine dispus și căuta să atenueze impresia produsă de explozia-i de mînie, lăudîndu-l pe Mohita în prezența soției sale.

— Privește, tînărul ăsta știe să zboare — continuă el, arătîndu-l cu degetul încărcat de inele pe băiat.

— Va să zică, el este ! Am auzit că el l-a salvat pe Anat. Trebuie răsplătit pentru fapta lui — vorbi Siamă, apropiindu-se de Ariel. Da' de ce-i legat ? Sărăcuțul... Și ce frumos e... Dezlegați-i mîinile ! porunci ea slugilor.

— Dezlegați-i mîinile, dar legați-l de mijloc — se grăbi să intervină rajahul, răsucindu-se nervos pe perne. Și țineți cît mai bine de capătul frînghiei. Ei, și-acum, Siddha, arată-ne ce știi !

De data aceasta, Ariel se ridică numaidecît în aer. Servitorii slăbeau treptat frînghia, de parc-ar

fi fost legat de ea un aerostat. Ariel se înălță pînă-n tavanul înalt și începu să descrie fel de fel de cercuri, privind sculpturile plafonului.

Rajahul îl privea cu interes și neliniște, lăsat într-o rină pe perne. Siama se dăduse cîțiva pași înapoi, ca să poată vedea mai bine, și-l urmărea pe omul zburător, cu fața albă de emoție.

— Extraordinar! exclamă ea.

— Ajunge, Siddha! Coboară-te!

Ariel coborî.

— Ce-nseamnă asta? întrebă tulburată Siama. Cine-i el? Zeu? Om?

— Siddha nu vrea să ne spună nimic — răspunse rajahul — însă mai tîrziu va vorbi și va locui la noi. Nu-i așa, Siddha, că n-ai să ne părăsești? Indiferent ce-ai fi, om sau zeu, nicăieri, nici chiar în cer, n-o s-o duci atît de bine ca aici. Ce zici, o să-ți iei zborul?

— Nu!

— Ei, bravo! Asta-i minunat! Totuși să nu te superi dacă te vom urmări.

— Poate că ți-e foame, Siddha? îl întrebă prietenoasă Siama.

Băiatul o privi cu recunoștință. Numai o femeie se putea gândi la asta.

Dar, pasămite, Ariel se înșelase: Siama era într-adevăr o femeie bună, însă, punîndu-i această întrebare, avusese un gînd ascuns: „Zei nu mănîncă!” Și prin răspunsul său, Siddha trebuia să-și dezvăluie taina cu privire la esența ființei sale: e zeu sau e om?

— Da, mi-e foame — răspunse simplu Ariel și zîmbi.

„Nu e zeu!” îi fulgeră prin minte Siamei.

Între timp, rajahul îi dădea lui Mohita, cu glas scăzut, toate instrucțiunile referitoare la felul cum trebuie păzit și îngrijit Siddha.

În sfîrșit, scoțîndu-și din deget două inele groase, rajahul i le aruncă favoritului său.

Pacea fusese restabilită.

Ariel fu dus într-o cameră ce se afla alături de dormitorul rajahului, care voia să-l aibă pe Siddha cît mai aproape de el.

Acum, ființa zburătoare avea la dispoziția sa doisprezece slujitori, de parc-ar fi fost un adevărat prinț de sînge. De altfel, servitorii erau totodată și paznicii captivului.

Ploconindu-se pînă la pămînt, ei îl rugară pe stăpînul lor Siddha să facă o baie cu esențe parfumate, apoi îl îmbrăcară cu veșminte scumpe și îi aduseră un prînz bogat și gustos.

Printre fructele servite la masă se găsea și mango birmanez, fruct pe care Ariel nu-l mai văzuse pînă atunci și deci nu știa cum trebuie să-l mănînce. Stingherit, apăsa și ciupea fructele, încercînd să muște din ele.

Un bătrîn hindus, cărunt și venerabil, care-l slujea la masă și care avea o înfățișare impunătoare ca un adevărat brahman, îi spuse, zîmbind șăgalnic :

— Taie-le cu cuțitul, stăpîne, și mănîncă miezul.

„Pentru un zeu, nu știe prea multe“ — se gîndi bătrînul.

După prînz, Ariel se întinse pe divan. Un băiețandru smead, aplecîndu-se deasupra lui, îi făcea vînt cu evantaiul. Prin dreptul ferestrei înalte și zăbrelete trecură în zbor rîndunele, și Ariel privi cu jînd în urma lor.

Aici, ce-i drept, era mai bine decît la Dandarat, totuși el nu se simțea în apele lui. Își putea face o imagine despre rajahul care, cu atîta ușurință, trecea de la bunăvoință la violență. Azi Ariel e mulțumit, dar ce-l așteaptă a doua zi? Oh, cum ar mai schimba această colivie aurită cu coliba sărăcăcioasă a lui Nizmat! Ce-o fi gîndind oare despre el bătrînul, Lolita și Șarad? A dispărut așa, pe neașteptate... Oare toată viața va fi osîndit să

treacă dintr-o colivie într-alta? De ce nu e liber ca rîndunelele? Dacă n-ar fi zăbrelele acestea de fier, Ariel ar zbura împreună cu ele, către bolta albastră a cerului.

Peste zi, rajahul se abătu de cîteva ori prin odaia lui Ariel, întrebîndu-l cu blîndețe dacă se simte bine, dacă e mulțumit de mîncare și de slujitori.

Rajahul ardea de nerăbdare să se joace cu noua lui jucărie, însă Siamă îl convinsese să nu-l mai necăjească pe Siddha — în ziua aceea trebuia să se odihnească.

Rajahul, cu tot despotismul lui oriental, ceda de multe ori în fața nevastei sale dragi, care se număra printre cele mai frumoase și mai inteligente femei din India, și care-i era de mare ajutor în afacerile lui cu sahibii. Ceea ce nu putea obține el de la sahibii, obținea cu ușurință Siamă, prin cîteva cuvinte duioase, rostite cu gingășie și însoțite de un zîmbet fermecător.

Noaptea, trezindu-se din somn, Ariel auzi un foșnet ușor și-l văzu în fața sa pe rajah, în halat și papuci cu virfurile aduse în sus.

A doua zi dimineată, ușa se deschise și intră rajahul, în halat și cu un maldăr de ziare în brațe. Așezîndu-se lîngă Ariel, îi zise :

— Uite, Siddha, am aflat cîte ceva despre tine ! Mie nu-mi place să citesc ziarele, dar secretarul meu mi-a arătat o notiță referitoare la omul zburător. Bineînțeles, ăsta ești tu. Și, de bună seamă, n-ai apărut pe lumea asta ieri, în fața palatului meu... Ascultă, Siddha, sau oricum te-ar chema — continuă rajahul, vorbindu-i cu blîndețe și gîngurînd ca un porumbel. Ai încredere în mine și n-o să-ți pară rău... Să mergem și-am să-ți arăt cîte ceva. Dar să știi, eu te-am prevenit că nu trebuie să te superi, deoarece pînă cînd ne-om înțelege și ne-om împrieteni mai bine, am să te țin legat. Fierarii și giuvaergiii mei au lucrat toată noaptea și au făurit un lanț de aur. Este cam greu și totodată nu prea trainic. Am fost nevoit să mai fac unul de fier cu o cingătoare de aur. Pareș ! strigă rajahul.

Zornăind din lanț, în cameră intră un servitor. Acesta îi încinse mijlocul lui Ariel cu un cerc de aur pe care-l închise cu o cheie, dându-i-o apoi rajahului, împreună cu capătul lanțului.

— Să mergem! repetă rajahul, ținând lanțul în mână.

Și-l purtă pe Ariel printr-un șir nesfârșit de săli, împodobite cu aur, marmură și fildeș. Peste tot se vedeau mozaicuri, sculpturi, incrustații, vase, statui, flori...

Intr-una din săli, pereții erau îmbrăcați de sus pînă jos în chihlimbar, într-alta, căptușiți cu cristal de stîncă, iar în cea de-a treia, acoperiți cu plăci de fildeș. Deasupra ușilor străjuiau colți uriași de elefanți, înveliți în aur și împodobiți cu incrustații migălit făurite.

Din „sala de fildeș“, scara îi conduse jos. Coborîră mult timp, pînă cînd ajunseră în subsol. Rajahul luă o torță și porni pe coridor, luminînd drumul. Coborîră încă o scară și ajunseră într-un subsol și mai adînc: în sfîrșit, se opriră dinaintea unei uși de aramă, cu minunate basoreliefuri închipuind luptele fantastice ale balaurilor cu dragonii.

— Ne aflăm sub lacul pe care l-ai văzut tu — zise rajahul, deschizînd ușa grea. Ia-o înaintă!

„Nu cumva rajahul vrea să mă-nchidă într-o subterană?“ se gîndi Ariel, pășind în încăperea întunecoasă.

Deodată se auzi un ciocănit și o lumină orbitoare inundă încăperea.

De-a lungul pereților cu bolți joase de piatră se aflau lăzi pe ale căror capace străluceau incrustații de aramă. Capacele săriră dintr-o dată la o parte și în fața ochilor uimiți ai lui Ariel se arătă o privesc care arareori îi este dat s-o vadă unui om. Lăzi pline cu nestemate uriașe, de culoare sîngerie — rubinele — altele cu smaralde verzi ca valurile mării, iar altele cu briliante și diamante scînteind aidoma curcubeului...

Se aflau aici lăzi cu topaze, crizolite, mărgăritare, peruzele, agate, safire, granate, acvamarine, turmanine... Roșii, albastre, negre, verzi, galbene, scînteietoare și mate...

Mai încolo puteai vedea lăzi cu lingouri de aur, cu argint și platină.

Părea de necrezut ca un singur om, într-un singur palat, să aibă atîtea comori.

— Îți dai seama, Siddha, ce-nseamnă aceste pietricele roșii și tot aurul ăsta? Înseamnă puterea mea asupra oamenilor. E de ajuns să dăruiesc o singură pietricică și orice funcționar sahib va face tot ce doresc eu... De altfel, le-am dat destule pietricele de-astea... Pentru una mai mare, chiar și vice-regele Indiei mi-ar îndeplini orice dorință, iar pentru una ceva și mai mărișoară, însuși regele Marii Britanii m-ar înnobila cu titlul de „sir“, trimițându-mi totodată și scrisori pline de bunăvoință. De altfel, am să ți le arăt. Așadar, Siddha, oricine-ai fi tu și oricare ți-ar fi trecutul, eu te voi putea apăra dacă tu singur vei dori lucrul acesta. Și vei primi la mine ceea ce n-ai să găsești nicăieri. Gîndește-te bine. Nu-i nevoie să-mi răspunzi acuma. Voi veni la tine după gustarea de dimineață.

Se întoarseră în palat.

Ariel rămase singur. Mai mult ca de orice, băiatul se temea să nu cadă din nou în mîinile lui Pearce. Și nimeni în afară de rajah nu-l va putea apăra dacă Pearce îi va da de urmă. N-avea nici o îndoială în privința asta. Deocamdată, rajahul se arată plin de bunăvoință față de el. Atunci de ce să nu-și încredințeze lui soarta? Lolita se află aproape și va putea s-o vadă cînd va pofti. „Dacă, bineînțeles, va voi și rajahul...“ Ariel zîmbi și zbură spre plafon. „Oare nu voi putea să-mi iau zborul?“

Cînd veni rajahul, Ariel îi povesti sincer tot ce știa despre el și școala Dandarāt.

Rajahul manifestă un viu interes față de cele povestite de băiat și mai ales față de particularitățile școlii.

— Nu cumva or fi pe-acolo și alți tineri-minune ca tine ? întrebă el.

— Ba sînt unii al căror corp poate lumina sau poate emana diferite arome, există și indivizi care ghicesc gîndurile, există și prezicători.

— Trebuie negreșit să-i spun lui Mohita despre toate astea. Tu, tinere, însă, ești cea mai mare minune dintre toate minunile. Așadar, ești de acord să rămii la mine de bunăvoie ? Dacă ești de acord, atunci am să-ți scot gratiile de la fereastră și am să arunc în lac acest lanț.

„Iar dacă n-am să fiu de acord, știu prea bine c-ai să m-arunci în lac“ — se gîndi Ariel, și răspunse :

— Sînt de acord, dar cum te cheamă pe tine și cine ești ?

Rajahul rîse.

— Într-adevăr parcă ai picat din cer ! Sînt rajahul Radjcumara. Îți dau voie să-mi spui pe nume : pur și simplu Radjcumara. Deși ești om, totuși ești un om neobișnuit. Sînt foarte fericit, Ariel. Începînd de azi, ai să te bucuri de cea mai deplină libertate, bineînțeles numai în interiorul palatului și parcurilor mele. Nici un pas mai departe ! Îmi dai cuvîntul tău ?

Ariel se gîndi la Lolita — băiatul nu-i pomenise nimic rajahului despre ea — și vru să-l roage să-i îngăduie să zboare prin împrejurimi, dar își dădu seama că e prea devreme să-i ceară un lucru ca ăsta, de aceea răspunse :

— Pe cuvîntul meu de cinste !

Rajahul era din cale-afară de mulțumit. Slobozindu-l din lanț, omul zburător putea să facă mult mai multe ghidușii. Și asta era principalul.

În aceeași zi, zăbrelele de la fereastră au fost scoase, iar lanțul aruncat în lac.

XXII. O NOUĂ JUCĂRIE.

Puteai să crezi că rajahul, care era ahtiat după distracții, înnebunise de dragul lui Siddha-Ariel. Lăsase baltă nu numai afacerile, dar și toate celelalte distracții preferate : lupta gladiatorilor, vânătoarea. De dimineață pînă seara își petrecea vremea în tovărășia lui Ariel, îndemnîndu-l la tot soiul de ghidușii sau născocind altele noi. Ariel, supus, ba chiar cu plăcere, îndeplinea toate dorințele rajahului.

Adunînd în sala cea mai spațioasă și mai înaltă a palatului pe toți membrii familiei sale și toată curtea, rajahul se tolănea pe perne și începea să comande :

— Ariel, ridică-te pînă-n tavan ! Rotește-te ! În picioare ! Culcat ! Mai repede ! Și mai repede ! Dă-te peste cap ! Vino spre mine, Ariel ! Ia maimuța și zboară cu ea !

Ariel înhăța maimuța și se ridica în aer. Animalul începea să țipe de frică și să se zbată în brațele sale. Spectatorii rîdeau cu lacrimi — iar rajahul rîdea mai tare decît toți. Odată, o maimuță îl zgîrie pe Ariel, se smulse din mîinile lui și căzu, din fericire, pe pernă, totuși se lovi și scheună multă vreme.

Ariel zbură cu porumbeii, cu papagalii, dîndu-le drumul în tavan și gonind în urma lor, rostogolindu-se și el în aer ca un porumbel. Zbură cu băiețași și cu fetițe. Băiețașilor le plăcea jocul, dar fetițele țipau mai abitir decît maimuțele. Zbură cu tăvi pline de dulciuri sau flori și florile le arunca spectatorilor, pentru ca apoi să le prindă iarăși din zbor.

Cînd fantezia rajahului seca în ceea ce privește născocirea distracțiilor în casă, trecură în parc. Rajahului îi plăcea îndeosebi următorul număr : Ariel trebuia să se ridice lin de la pămînt pînă în vîrfurile cupolei ce încorona turnul castelului, de acolo să se prăvălească vijelios spre lac, să se oprească deasupra

apei, să umble pe suprafața ei de parcă s-ar fi aflat pe pământ, iar în cele din urmă să se înapoieze la rajah.

Și lui Ariel îi plăcea jocul acesta. El se înălța de-a lungul zidurilor, cerceta cu privirea ornamentele, sculpturile, crăpăturile, cuiburile de rîndunică. Prin fața ochilor lui se perinda etaj după etaj, coloane, galerii, balcoane... Zîmbea oamenilor care priveau pe fereastră. Odată prinse din zbor un tran-dafir, pe care i-l întinsese pe geam chiar Siama. El dădu din cap și zbură mai departe, fără să lase tran-dafirul din mînă.

Astfel se ridica din ce în ce mai sus.

Și iată-l stînd în vîrfurile cupolei ovale, sub razele soarelui, cu pieptul deschis în bătaia vîntului. Deasupra-i se boltește cerul albastru, iar jur împrejur se întinde spațiul nemărginit.

Săgetînd aerul, zboară rîndunelele. Jos strălucește oglinda lacului și a iazurilor, se văd pîlcurile verzi ale copacilor și parcurile bogate. În clipele acelea simțea nevoia să cînte. Uite așa și-ar lua zborul! Încotro?... Spre coliba Lolitei! Dar nu-i cu puțință... Nu acuma... Jos se află rajahul, mic ca o gînganie, privind cu capul dat pe spate și așteptîndu-l să sară. Da, e timpul să sară.

Și, ciudat lucru! De pe pământ se înălța liniștit, împăcat în cugetul său, dar în clipa cînd trebuia să sară de la o înălțime atît de amețitoare, inima i se strîngea de frică. Poate că aceiași fiori de teamă simte parașutistul pînă cînd i se deschide parașuta. Poate că și această extraordinară capacitate de a zbura îl va părăsi la un moment dat.

Înăbușîndu-și instinctul de conservare, Ariel se zvîrli cu capul în jos și, după cîteva clipe, își frînă zborul. Izbutind să facă acest lucru, rămase mulțumit: va să zică, totul e în regulă! Mai departe, pluti liniștit.

— Să poleiești cu aur un asemenea om e puțin! exclamă rajahul, plin de admirație. Și pe dată născoci o nouă distracție.

Voia să-l ducă pe Ariel în aripa veche a palatului, unde erau ținute maimuțele. Acestea se obișnuiseră atât de mult cu oamenii, că smulgeau mîncarea din mîinile lor, dar de prins nu se lăsau prinse. Lui Ariel însă i-ar fi venit lesne să înhațe puii de maimuță, și-atunci să vezi ce zarvă și ce rîs !

Sau să plece cu Ariel la o vînătoare de tigri. Rajahul se închipuia stînd în spinarea elefantului, tigrul se năpustește la gîtul nămilei, dar Ariel se lasă din zbor asupra fiarei și-i împlintă cuțitul în ceafă...

Ar mai putea să-l pună pe Ariel să prindă păsări în păduri... Să zboare prin cercuri îmbrăcate în flori.

Să se ridice sus de tot, noaptea, ținînd în mînă un felinar, și de acolo, din înalt, să arunce flori... Și, la urma urmei, de ce n-ar zbura și el cu ajutorul băiatului ?

Rajahul închidea ochii de plăcere, închipuindu-și lanțul nesfîrșit de distracții noi și atrăgătoare, la care va putea invita sahibi sus-puși și oaspeți de seamă. Zeii înșiși sînt de partea magnificului rajah Radjcumara. Și nu numai rajahul, dar toți curtenii se simțeau cuprinși de entuziasm față de Ariel-Siddha. Numele lui era pe buzele tuturor. „Ați auzit ce-a făcut ieri Siddha ? Dar cum a umblat pe tavan cu capul în jos ? !... Și cum a aprins noaptea, deasupra lacului cel mare, făclii !” Poveștile acestea se țineau lanț. Toți erau copleșiți de uimire, mulți îl invidiau, alții, dimpotrivă, îl compătineau. „Și totuși, stă într-o colivie, deși e aurită. Eu, dac-aș fi în locul lui — își șopteau la ureche unul altuia — aș înșfăca un sac cu briliante, atât cît aș putea să ridic, și mi-aș lua zborul !”

Vestea despre omul zburător al rajahului Radjcumara se răspîndi prin împrejurimi, ajungînd pînă la Nizmat și nepoata lui, și, la urma urmelor, chiar pînă la avocatul Dottaler.

XXIII. MOHITA ADUNĂ DOVEZI

Printre numeroșii curteni ai rajahului, doar un singur om îl privea chiorș pe Ariel, cu ură ascunsă. Acesta era Mohita.

În primele zile se bucurase nespus de succesul pe care-l obținea descoperirea lui. Dar foarte curînd începu să-și dea seama că atenția rajahului este pî de-a-ntregul absorbită de Ariel. Siddha-Ariel îi pusesese pe toți în umbră. Mohita era dat uitării de către nerecunoscătorul rajah, de parcă băiatul ar fi picat din cer acolo, în palat. Ariel era favoritul zilei. Rajahul îl acoperea cu pietre scumpe și daruri bogate, cu care tînărul nu știa ce să facă. Mohita fusese dat uitării și scrișnea din dinți de ciudă. La început sperase că rajahul cel capricios și schimbător din fire se va plictisi repede de Ariel, așa cum s-a plictisit de toate celelalte lucruri în viață. Însă darul acesta al băiatului cuprindea un izvor nesecat de noi și noi posibilități. O născocire lua loc altelea, o distracție putea fi înlocuită cu una și mai interesantă. Rajahul trimitea invitații vecinilor săi, nababilor, rajahilor, funcționarilor superiori englezi, rugîndu-i totodată să nu sufle o vorbă ziariștilor din cele văzute.

Toate acestea îl frămîntau pe Mohita cel invidios și venal. În cele din urmă luă o hotărîre... Indiferent pe ce cale, Siddha-Ariel trebuia să piară.

La început se gîndise să-l omoare într-ascuns, dar riscul era prea mare. Trebuia să născocască un plan mai subtil.

Împrejurările i-au venit curînd în ajutor.

Siama, ca toți ceilalți de altfel, manifesta un viu interes față de Ariel. Fiind femeie, deși puțin cam zănată, dar bună la inimă, îi era milă de băiat și își dădea seama mai bine decît toți ceilalți cum se simțea această „pasăre rară” în colivia de aur a rajahului. Siama îi acorda multă atenție lui Ariel și se îngrijea de băiat, cerînd bărbatului ei să-l lase să se odihnească; adesea stătea de vorbă cu el în camera

sa, în orele cînd afaceri foarte importante îl sileau pe rajah să renunțe la distracțiile oferite de noul său favorit. Îi punea întrebări lui Ariel cu privire la viața lui, citea cu atenție însemnările din ziare unde se publica cîte ceva despre omul zburător, aduna informații. Așa a încolțit în mintea ei gîndul ca, aflînd trecutul lui Ariel, să-i caute familia și să-l redea părinților săi.

Camera lui Ariel se găsea la același etaj, dar ca să ajungă din odaia lui în salonul Siamei, trebuia să coboare un etaj și după aceea să urce din nou. Ariel însă alesese un drum mai scurt. Atunci cînd Siama ieșea în balcon și-l chema pe Ariel, băiatul apărea în balconul lui și de acolo își lua zborul spre ea.

Siama nu găsea de cuviință că trebuie să ascundă aceste întîlniri. Ea socotea că „soția Cezarului“ este mai presus de orice bănuială.

Aceste vizite aeriene au fost curînd observate de Mohita, în a cărei sarcină cădea și spionajul în tot palatul.

În mintea lui Mohita încolți un plan. Demnitarul o ura în taină pe soția rajahului, iar ea, la rîndu-i, nutrea aceleași sentimente față de el. De altfel, fiecare dintre ei avea motive foarte puternice. Mohita o ura pe Siama pentru marea-i influență exercitată asupra rajahului, pe care demnitarul voia să-l aibă cu totul în mîinile sale și de aceea căuta să ațîțe instinctele și gusturile cele mai josnice ale despotului. Siama îl ura pe Mohita văzînd în el un om rău, meschin, venal.

Între Siama și Mohita se dădea de multă vreme o luptă ascunsă, care uneori degenera în conflicte pe față.

Și iată că pentru Mohita se ivi în sfîrșit prilejul cînd putea să prindă doi iepuri dintr-o dată: să se descotorosească de noul favorit al rajahului și totodată de Siama. Atunci influența lui Mohita asupra rajahului ar fi crescut foarte mult. Planul părea cu atît mai posibil de realizat, cu cît rajahul, ambițios și nestăpinit cum era, aflîndu-se odată la Paris, fusese gata-gata să dezlănțuie un mare scandal din pricina

geloziei, iar în India, din aceeași cauză, un sahib de vază a plătit cu capul și rajahul s-a văzut nevoit să piardă multe „pietricele” mari ca să mușamalizeze afacerea.

Trebuia să ațîțe gelozia rajahului, să folosească această metodă veche și încercată.

...Mohita însă era viclean și prudent. Gelozia, ea singură, s-ar fi putut dovedi insuficientă, deoarece rajahul ținea prea mult la Ariel. Și de îndată ce rajahul va porni să facă cercetări și va chibzui mai adînc, se va duce de rîpă totul. Siama cea șireată va ști să se justifice. Și cine este Ariel, la urma urmei? Nu-i nici principe de coroană, nici sahib, ca prințul să poată fi gelos pe el.

Trebuia să acționeze cu dibăcie și în primul rînd trebuia să-l compromită pe Ariel în ochii rajahului, să trezească nemulțumirea și suspiciunea acestuia datorită unui alt motiv. Dacă va izbuti să-l înverșuneze pe stăpîn împotriva noului favorit, atunci va putea să-l învinovățească pe băiat pentru orice fleac. Și Mohita nu numai că-l urmărea pe Ariel pas cu pas, dar porunci și ajutoarelor sale să facă același lucru. De altfel, urmărirea era organizată în chip desăvîrșit.

Curînd, demnitarul adună dovezi îndeajuns de satisfăcătoare. El singur băgase de seamă, iar slujitorii săi îi aduseseră la cunoștință același lucru: în clipele libere, Ariel vizitează deseori slugile paria, oamenii aceștia care îi aminteau de Nizmat, Lolita și Șarad. Între servitorii rajahului și Ariel se stabileau legături tot mai prietenești. Tînărul iubea copiii și se ducea mereu să-i vadă, fără a-i ocoli nici pe cei din castele cele mai de jos: măturătorii, jupuitorii de piele, îngrijitorii țarcurilor de elefanți. Îi distra pe copii zburînd în fața lor, le aducea fructe și dulciuri de la masa rajahului.

Un copil, care semăna cu Șarad, bolnav și firav, nepotul unui bătrîn grădinar, se bucura îndeosebi de dragostea lui Ariel.

Băiatul își rupsese piciorul și nu putea să umble. Ariel îl lua deseori în brațe, se ridica cu el deasupra

răzoarelor de flori și-i spunea povești, legănându-l ca într-un scrînciob.

Copilul era nespus de fericit. Îmbrățișându-l pe Ariel cu mînuțele-i plăpînde, rîdea plin de bucurie.

Slugile rajahului, care urmăreau această scenă, zîmbeau și-și ștergeau lacrimile. Dragostea lor, respectul față de Ariel crescuseră și mai mult cînd bătrînul grădinar le arătă un smarald, spunîndu-le :

— Mi l-a dat Ariel ca să-l vînd și cu banii care o să-i iau pe el să chem un doctor bun de la oraș. Vra-ciul nostru n-a făcut alta decît să-l chinuiască pe băiat și nu l-a tămăduit cîtuși de puțin.

— Da' de unde are Ariel smaraldul ? se minunară slugile.

— L-a primit în dar de la rajah — răspunse grădinarul.

Smaraldul trecu din mînă în mînă, sclipind în palmele lor negricioase.

— Cu pietricica asta poți să faci și-o nuntă, nu numai să chemi un doctor — zise unul dintre ei.

— O fi zeu, o fi om, nu știm, știm doar că nici zeii nu se milostivesc de noi ca Ariel.

Și-atunci cînd făptura aceea ciudată ieșea în zbor pe fereastra camerei sale și cobora printre ei, slugile, cu nevinovăția unor copii, începeau să-i povestească lui Ariel despre nevoile și necazurile lor. Darurile rajahului treceau întotdeauna din mîinile lui Ariel în mîinile slugilor.

„Strașnic ! se gîndea Mohita. Ariel zvîrle în dreapta și în stînga darurile rajahului, și încă cui ! Unor cîini de paria ! Asta nu poate să-i fie pe plac stăpînului... Va trebui să-i spun că mi s-a furat un inel... Așa, doar ca să-i atrag atenția... Și să-i mai spun că Ariel poate zbura la orice etaj, în oricare încăpere și să iasă de acolo fără a fi văzut. Slugile i se jeluiesc lui, vād în el un apărător. Iar el îi consolează, îi compătimentește și prin asta îi ațîță la răsccoală... Atîta ar mai lipsi ca molima asta a nemulțumirii care bîntuie prin orașe să pătrundă și la noi... Azi slugile se plîng, mîine vor începe să ceară... Rajahul nu va tolera una ca asta !”

Deocamdată Mohita nu suflă o vorbă stăpînului său : se mulțumea să adune dovezi.

Curînd se petrecu următoarea întîmplare :

Rajahul avea ca oaspete un oarecare turist străin, persoană de vază, care se interesa îndeaproape de toate problemele „exotismului“.

Rajahul îi arătă oaspetelui lupta gladiatorilor. Din pricina acestor lupte, prințul se certa deseori cu Siama, căreia nu-i plăceau de loc astfel de distracții singeroase, luîndu-l la rost, și pe el, și pe Mohita, de aceea spectacolul avea loc numai cînd Siama era plecată.

Și de data asta rajahul îl invită pe străin să vadă luptele gladiatorilor în timp ce Siama ieșise să se plimbe cu automobilul.

Lîngă rajah stătea Ariel, care acum era însoțitorul permanent al prințului. Dar „numărul“ tînărului, rajahul voia să-l servească străinului „ca desert“.

Lupta era în toi: Singele curgea șiroaie. Rajahul, cu nările umflate și cu ochii aprinși, îi ațîța pe luptători.

Unul din ei își lovi zdravăn tovarășul, care se prăvăli la pămînt. Apoi ridică unealta de fier ca să-i mai dea o lovitură celui căzut. Dar în aceeași clipă, Ariel, sub ochii uimiți ai oaspetelui, zbură peste capul lui în arenă și-l înșfăcă pe luptător de braț. Rănitul, folosindu-se de acest răgaz, părăsi în patru labe cîmpul de bătaie.

Fața rajahului se întunecă de minie. Ariel se amestecase cu de la sine putere și întrerupsese lupta în punctul cel mai culminant. Totodată, îi ratase și „numărul“. Într-un cuvînt, îi stricase tot cheful !

Rajahul smulse sulița din mîna unui străjer și tocmai se pregătea s-o arunce în Ariel. Văzînd gestul, tînărul se ridică în zbor deasupra arenei.

— *Brute ! Bête sauvage*¹ ! Ființă grosolană ! se auzi deodată glasul Siamei.

Toți își îndreptară privirile într-acolo. În învălmășeala care se iscase, nimeni nu băgase de seamă că de arenă se apropiase un automobil în care se afla Siama. Mohita se înțeleșese din vreme cu șoferul.

Rajahul își mușca buzele. Când, oare, va înceta femeia aceasta să se mai amestece în treburile lui ? Și cum își permite ea, în prezența unui străin, și încă în limba franceză, adică în limba pe care oaspetele lui european o înțelegea prea bine, să-l certe cu cuvinte atât de grele ?

— Nu te băga în chestiuni care nu te privesc ! strigă rajahul și, plin de furie, zvîrli sulita spre automobil.

Arma sparse cu zgomot parbrizul, improșcându-l pe șofer, care se lăsase în jos, cu o ploaie de cioburi.

Ștergîndu-și fața de nădușeală cu o batistă parfumată, oaspetele străin își ascunse un zîmbet : în sfîrșit, avusese fericita ocazie să fie martorul unui aspect interesant al obiceiurilor exotice !

În spatele rajahului, Mohita își freca mîinile de bucurie. Prima ceartă a rajahului cu Ariel, și nu ultima între rajah și soția lui. Dar, cine știe ? Poate că lucrurile vor lua o asemenea întorsătură, că asta va fi ultima lor ceartă. Și mai înainte Mohita picurase cu grijă otrava urii în sufletul rajahului, aducînd vorba pe departe că el se află la cheremul soției sale, că este sub papucul ei, că oamenii rid de lucrul acesta și că rajahul ar face foarte bine dacă va lua de nevastă pe fiica rajahului vecin, o fată de cincisprezece ani, frumoasă ca o lună plină și blindă ca o porumbiță.

După această întîmplare, Mohita nu-și mai dădu cărțile pe față, așteptînd ca Ariel să săvîrșească o nouă greșeală.

Și, în sfîrșit, veni și ceasul acela...

¹ Brută ! Fiară sălbatică ! (în limba franceză în text). (n.r.)

Chiar din primele zile ale șederii sale la rajah, lui Ariel începu să-i fie dor de Șarad, de Lolita și de Nizmat. Nici bucuriile pe care i le dădea zborul nu-i molcomeau sufletul. Noaptea, cînd rajahul dormea, Ariel se apropia de fereastră.

Scăldat în lumina lunei, parcul dormita. Frunzele palmierilor, potirele crinului și ale lotușilor de pe lac stăteau neclintite. Miresmele nopții îl amețeau. Poate că în clipa asta Lolita visează la el sub razele lunei și privirile li se întîlnesc în albastrul cerului, pe discul argintiu.

Ariel se ridică încetîșor, aidoma fulgului la cea mai ușoară adiere, se înalță spre tavan și iese în zbor pe fereastră. Bucuria negrăită a zborului îi năpădește sufletul. La început urcase lin, apoi din ce în ce mai iute, de-a lungul zidurilor palatului. Iată și acoperișul... Iată și cuiburile cunoscute ale rîndunelelor... Mai sus, tot mai sus... Și în fața ochilor lui se deschid zările țării minunate, ca de vis. Tînărul întinde brațele cînd spre lună, cînd spre bolta spuzită de stele, cînd spre pămîntul înflorit... Jos se vede albind zidul care înconjoară ținutul rajahului. Din înaltul cerului, castelele nu mai păreau așa de mărețe, ci, dimpotrivă, arătau ca niște ciudate îngrămădiri cu nenumărate acoperișuri de diferite forme. Mai departe începeau pădurile, cu cărările lor șerpuitoare. Undeva, în desișurile acestea, se afla cuibărită coliba sărăcăcioasă a Lolitei. Dacă s-ar ridica mai sus, ar zări iazul. Un cîmp nu prea întins îl desparte de colibă.

— Lolita! strigase o dată Ariel cît îl ținuse gura. Era însă atît de sus, că de pe pămînt n-ar fi fost cu putință să-l audă cineva.

Și deodată, uitînd de toate, și cuvîntul dat rajahului, și faptul că s-ar putea să fie urmărit, Ariel se năpusti în jos, în pădure, acolo unde își lăsase inima.

Găsi îndată coliba, care însă era cufundată în întuneric. Lolita și Nizmat dormeau înăuntru, iar Șarad afară, pe terasă. Cît de mult ar fi vrut să se

apropie de băiatul acela pe care-l salvase, să-l trezească din somn... Dar nu, nu era timpul... În palatul rajahului s-ar isca zarvă mare și el ar fi din nou urmărit de Pearce. Ariel oftă din adîncul inimii, sărută cu duioșie capul copilului adormit, apoi privi în jur. Se apropie în zbor de un mango, rupse cîteva fructe și le puse lîngă Șarad.

Apoi își luă în gînd rămas bun de la cei dragi lui și porni înapoi spre castel.

„Uite-l că s-a întors! Ce păcat!“ bombăni Mohita, care stătea pe acoperișul drept al micului castel, unde locuia împreună cu toată familia. Oricum ar fi, Ariel își calcă însă cuvîntul dat și în fiecare noapte zboară undeva. Ei, se pare că acum dovezile sînt suficiente!“

XXIV. FURTUNA S-A DEZLĂNȚUIT

12

Folosindu-se de un moment cînd Ariel se afla la Siama, iar rajahul era tare minios dintr-o pricină oarecare, Mohita, strîmbîndu-se în toate chipurile și oftînd cu fățarnicie, începu să-și teasă intriga.

El, Mohita, nu învinuiește pe nimeni și nu are nici posibilitatea de a demonstra tot ce spune, însă datoria-i de slugă credincioasă îl îndeamnă să deschidă ochii stăpînului său asupra unor lucruri care lui nu-i sînt de loc pe plac. Bineînțeles că în toate acestea nu este nimic rău, totuși faptele nu trebuie ocolite.

Și, cu aceleași insinuări, Mohita începu să enumere faptele.

La început îi povesti despre Ariel, despre darurile pe care le face slugilor, despre discuțiile

suspecte cu ei, despre zborurile lui în timpul nopții. Apoi aduse vorba și despre purtarea Siamei.

Văzîndu-l pe Ariel, Siamă l-a găsit foarte frumos. Oare n-a spus ea însăși acest lucru? Și nu l-a întrebat ea atunci — cîtă grijă! — dacă nu este flămînd? Cînd Ariel zbura prin palat și arunca de sus flori, cei mai frumoși trandafiri cădeau pe genunchii Siamei. Oare în semn de respect? Numai în semn de respect? Cu cîtă însuflețire prindea Siamă aceste flori și le ducea la obraji! Nu cumva le săruta? Cu cîtă admirație și ardoare îl privea ea pe tînărul zburător! Rajahul nu vede toate acestea pentru că e orbit de Ariel, dar ochii lui Mohita văd totul... Oare nu i-a oferit ea lui Ariel o floare, atunci cînd tînărul acesta frumos a zburat pe cupola castelului? Și Ariel a păstrat mereu floarea Siamei.

Și-apoi, prea des se duce Ariel în mijlocul slugilor; poate complotează și rani îngăduie acest lucru, cine știe? Nu cumva participă ea însăși la complotul care poate amenința viața stăpînului?

În ultimul timp, Siamă și Ariel se întîlnesc mereu, și încă pe față, parcă înadins ca toată lumea să vadă cît de puțin o preocupă pe ea onoarea ei și bunul renume al ilustrului ei soț. Ariel zboară în zenana, loc care este interzis, după cum scrie legea, oricărui străin.

Singele năvăli în obraji rajahului și fața lui negricioasă căpătă o nuanță liliachie.

— E o minciună! strigă el, cu glas răgușit. Mohita, bagă de seamă, îți riști capul!

Mohita se prosternă la pămînt și exclamă:

— Pentru cîntea celui care este stăpîn al sufletului meu, nu-mi voi precupeți nici capul. Du-te la soția ta și convinge-te singur. Du-te și privește cum gînguresc ca niște porumbei îndrăgostiți sau complotează împotriva ta.

Rajahul se ridică, clătînîndu-se din pricina mîinii care pusese stăpînire pe dînsul. Fața i se schimonosea într-una. Era înfricoșător: părea că două fulgere îi luminează ochii cu o lumină albă-

trie. Plin de furie și dor de răzbunare, se îndreptă spre aripa castelului unde locuia soția lui. Mohita îl urma.

Rajahul ridică perdeaua.

În fața unei ferestre ce dădea spre balcon, pe un maldăr de perne, ședeau Siama și Ariel. Dinaintea lor, pe o măsuță lăcuită, se afla o tavă de aur plină cu fructe. Ariel povestea ceva, iar Siama îl privea ascultându-l cu luare-aminte.

Un glas gutural sfîșie aerul. Speriați, Ariel și Siama întoarseră capul spre perdea și-l văzură pe rajah.

Acesta se năpusti ca un tigru asupra lui Ariel, îl azvirli pe perne și-l înșfăcă de gît. Siama se aruncă spre rajah. În timpul acesta, Mohita scoase un șuielat încetișor — pregătise totul din vreme — și slugile intrară înăuntru.

— Legați-l pe șarpele ăsta și pe tîritura asta! porunci rajahul slugilor. Pe Ariel duceti-l în turn, iar pe ticăloasă în beci!

Rajahul voise să spună invers: „Ariel în pîvniță și Siama în turnul cel rotund“, dar din pricina miniei greșise. Mohita își dădu imediat seama de greșeala lui și încercă s-o îndrepte:

— Oare te-am înțeles bine, stăpîne?

Însă rajahul, crezînd că Mohita vrea să-i ia apărarea Siamei, strigă:

— Nici un cuvînt!

Mohita se trase de-a-ndăratelea spre ușă și își mușcă limba.

Siama își îndreptă spatele; era palidă și ochii îi scînteiau ca două fulgere.

— Om de nimic! exclamă ea, privindu-și cu dispreț bărbatul. Și, apropiindu-se de Mohita, îl lovi peste obraz: Ticălosule!

Servitorii stăteau nehotărîți, temîndu-se să se atingă de Siama. La un semn al lui Mohita, cîțiva dintre ei se îndreptară spre Ariel.

— Ce-i cu voi? Am să vă jupoi de vii! strigă ca turbat rajahul.

Slugile, îmboldindu-se una pe cealaltă, dădură să se apropie de Siama. Siama smulse de sub halat un pumnal, a cărui lamă îi străluci în mână.

— Voi muri înainte ca cineva să îndrăznească să pună mina pe mine! strigă ea, amenințător, și-și îndreptă lama pumnalului spre piept.

Slugile incremeniră.

Ce s-a întâmplat mai departe, Ariel n-a văzut, deoarece fu înconjurat de slujitori, legat și dus pe sus.

Ținărul nu încercase nici cea mai slabă împotrivire: prea fusese uimit de acea forță lăuntrică de care dăduse dovadă Siama și rămăsese încrămenit.

Fu aruncat în turnul rotund și ușa fu zăvorâtă.

O bucată de vreme, Ariel zăcu pe podea, chiar lângă fereastră, uluit de toate câte se întâmplaseră. Îl durea gâtul și capul i se învîrtea.

Cînd gîndurile i se mai limpeziră, începu să chibzuiască la cele petrecute. Pesemne că Mohita îl urmărise și-i adusese la cunoștința rajahului zborurile pe care le făcea dincolo de ținutul acestuia. Dar ce vină are Siama? De ce o suspectează? Iată cum s-a sfîrșit viața sa la rajah! Și cum a fost pedepsit pentru nehotărîrea lui! De mult ar fi trebuit să-și ia zborul din această colivie!

Sărmana și buna Siama! Oare a căzut și ea victimă unor denunțuri și bănuieli josnice? Nu i s-a îngăduit oare să se apere?... Cum să-și ia zborul? Ușa de fier e zăvorâtă, iar la fereastră sînt gratii groase.

Ariel vedea o parte din parc, zidul de piatră, iar dincolo de zid, aproape de tot, drumul.

O fată stătea în drum, chiar lângă zid, și privea cu atenție palatul.

Ariel tresări: o recunoscuse pe Lolita.

Vestea că Ariel se află la rajah ajunsese pînă la ea și fata se strecurase spre castel.

Izbutise să-l vadă pe tînăr zburînd deasupra cupolei palatului. O zărise și pe femeia aceea frumoasă, care-i întinsese o floare atunci cînd el zburase în dreptul ferestrei sale, și inima fetei se strînsese de durere. Poate oare pulberea din drum să viseze la soare? De bună seamă că Ariel aflase la palat o fericire demnă de el.

Dar fructele pe care Șarad le găsise la căpătîiul său, lăsate nu se știe de cine, nu puteau fi aduse decît de Ariel. Deci el venise pînă acolo! Așadar, nu-i uitase!

Și Lolita încercă să-l vadă pe tînăr, fie chiar de departe.

Astăzi însă în castel se petreceau lucruri ciudate. Se auzeau strigăte, oamenii alergau de colo-colo prin încăperile palatului și prin parc. Pe Ariel nu-l văzu. Și Lolita tocmai se pregătea să plece, cînd, deodată, ajunse pînă la ea glasul lui Ariel.

— Lolita! Eu sînt, Ariel! Dacă-mă pot scăpa de aici, am să vin la tine! Așteaptă-mă!

Tînărul auzi cum în spatele lui, cineva trăgea de zăvor și atunci se lăsă iute jos.

Dar Lolita prinsese din zbor cuvintele lui Ariel. Fata fu cuprinsă de un tremur.

Era ținut după gratii! Oare de ce?

XXV STĂPINUL ARE O FIRE NESTATORNICĂ

Slugile îl băgară pe Ariel într-un sac, legară sacul la gură și-l săltară în spate. Ajutorul lui Mohita dădea porunci cu glas răgușit.

Sacul era vechi și nu prea trainic. Băiatul vedea prin răritura pînzei lumina zilei de afară și

simțea aerul proaspăt, astfel că, în timp ce-l duceau, el își dădu seama că traversează curtea. Apoi lumina se stinse, iar aerul deveni apăsător și mai rece... Era purtat printr-un coridor lung, apoi slugile începură să coboare o scară dreaptă. Pe urmă traversară din nou niște coridoare și coborîră alte trepte... În sfîrșit fu lăsat jos, pe lespezile reci. Zări răsfrîngerea gălbuie a unei torțe. Sacul fu dezlegat și într-o tăcere desăvîrșită simți cum fură introduși înăuntru doi bolovani grei. În ochii unuia dintre servitori, Ariel văzu lacrimi, iar pe fața altora citi o înțelegere plină de durere. Dar ajutorul lui Mohita urmărea pas cu pas fiecare mișcare a slugilor. Ariel zări deodată pereții unei fîntini.

„Iată, așadar, unde trebuie să-și sfîrșească zilele omul zburător!” se gîndi el, cu amărăciune.

Două slugi legară sacul la gură, îl ridicară în sus pe Ariel și, icnind, îl zvîrliră în puțul adînc.

Între timp la palat, în camera Siamei, Mohita se tîra în patru labe dinaintea stăpînului său, lovindu-se cu pumnii în cap și urlînd :

— Îndură-te, stăpîne !

Rajahul umbla ca turbat prin încăpere, îl lovea cu piciorul zvîrlindu-l cît colo și striga la el :

— Tu, tu, numai tu singur ești vinovat de toate ! O, șarpe ticălos și blestemat ! Tu m-ai lipsit de cea mai aleasă podoabă a palatului meu și de desfătarea mea cea mai plăcută, omul zburător ! Tu ai clevetit împotriva lui și a acestei femei cinstite ! Dacă Siama va muri... o ! și de bună seamă că va muri...

— Zeii o vor salva, stăpîne ! Doctorul a spus...

— O, sclav viclean ! Cum de-ai cutezat să deschizi gura pentru a cleveti împotriva celei mai bune femei din lume ? De ce limba ta de șarpe n-a fost mîncată de lepră ? Tu m-ai îndemnat,

cîine mincinos, să săvîrşesc o crimă... În fața morții, oamenii nu mint și ea mi-a strigat...

— Nu va muri, stăpîne!

— Mi-a strigat că e absolut nevinovată și că tu, ticălosule josnic, ai pînăgriț-o! Acum mi s-au deschis ochii!

Și rajahul bătu din palme.

— Iertare, stăpîne! Pleacă-ți urechea!

— Așteaptă, șarpe! Luați lepădătura asta mîrșavă — se adresează prințul slugilor venite în goană — și aruncați-o în cușca tigrilor! Ah, cum o să mă mai distreze priveliștea asta!

Servitorii îl înșfăcă pe Mohita. Demnitarul începu să urle atît de tare, de parcă chiar atunci l-ar fi azvîrlit în cușca tigrilor.

Dar cînd ajunse în încăperea vecină, el încetă ca prin farmec să mai strige și începu să vorbească pe șoptite, adresîndu-se slugilor:

— Să nu m-aruncați azi la tigrii! Așteptați pînă mîine! Fiecare dintre voi va primi o mie de rupii. Mîine, rajahului îi va trece mînia și el însuși vă va ucide dacă voi vă veți grăbi să mă azvîrliți acum la tigrii. Rajahul o să mai aibă nevoie de mine. De altfel, și voi!... Auzi, Bankim, auzi, Ganedra?... Cîte o mie de rupii!... Chiar mîine rajahul o să vă-ntrebe: „Unde-i dragul meu Mohita?” Mohita nu se mai află printre cei vii! „Cine a îndrăznit să-l arunce? Să i se taie capul!” Iar dacă n-o să îndepliniți porunca, o să vă spună: „Ce bine că l-ați cruțat pe bunul meu Mohita!” Și o să vă răsplătească cu dărnicie... Pentru orice eventualitate, însă, hrăniți bine tigrii, hrăniți-i pînă ce-o să le stea carnea în gît. În așa fel, ca fiarele nici să nu se uite la mine.

...Toate acestea se petrecură în ajunul acelei zile cînd Boden, Pearce, Dottaler și Jane veniră la rajah.

XXVI. LUPTA PENTRU VIAȚĂ

Fîntîna era adîncă. După cîteva secunde de prăbușire în gol, Ariel încercă să încetinească căderea. Izbuti, deși cu mare greutate. Dar reuși-va oare să se ridice? Pietrele îl trăgeau în jos.

Cu un plescăit zgomotos, sacul se lovi de suprafața apei. Ariel își simți trupul străbătut de fiori, căci apa era rece. Ca să nu-și irosească forțele în zadar, se străduia să-și țină la suprafață măcar capul. Pînza sacului, după ce se udase, nu mai lăsa să treacă aerul, care și așa era greu respirabil, aproape complet lipsit de oxigen. Ariel risca nu numai să se înece, dar să se și înăbușe.

Cînd zgomotul căderii se stinse, în liniștea ce se lăsase răzbătură niște glasuri :

— S-a sfîrșit ! Ce păcat !

— Și tu, Akșai, ziceai că dacă nu-i zeu, este înrudit cu zeii. De-ar fi zeu, nu s-ar lăsa înecat ca un cățel.

— Astăzi el, mîine unul dintre noi...

Cu acestea luă sfîrșit discuția funerară. Cûrînd se auziră pași ce se îndepărtau și zgomotul unei uși trîntite.

Cu gura larg deschisă, Ariel se strădui să se ridice. I se părea că trupul îi este sfișiat. Pentru o clipă, își pierdu chiar cunoștința ; pietrele îl trăgeau în jos. Scufundîndu-se în apa rece, își veni în fire.

„Dacă nu voi izbuti să mă înalț dintr-o dată, voi pieri“ — îi fulgeră prin minte. Trăgînd cu nesaț aer în piept, strînse din dinți, își încleștă degetele și începu din nou să se ridice, de data asta mult mai încet. Se războiau între ele două forțe : una îl trăgea în sus, cealaltă în jos.

Principalul era să nu-și piardă cunoștința, să nu cedeze forței care-l trăgea în jos, acolo unde-l aștepta moartea...

Sus, jos, din nou sus, puțin cîte puțin... Ariel era lac de nădușeală și-i tremura tot corpul. Simți în gură gustul sărat al singelui. Ochii îl dureau de parcă cineva l-ar fi împuns cu un cuțit.

Mai sus, tot mai sus!

Dar puterile îl părăseau... Să nu pună capăt oare acestor chinuri îngrozitoare, datorite încordării supraomenești? Îl durea capul și urechile îi țiuiau... Poate-i plesnesc vinele... Cine e? Unde se află? Și deodată vede strălucind oțelul albăstrui al pumnalului, care orbește ochiul pînă la durere... Să cadă, să sfîrșească cu viața...

Dar poate că salvarea e aproape?

Ariel pipăie pereții fîntînii, dar nu întîlnește nimic. Se ridică din ce în ce mai sus și deodată se lovește cu capul de ceva. Unde se află? Oare plecînd, slugile au acoperit fîntîna cu o lespede de piatră? Atunci totul s-a sfîrșit!

Cu o ultimă străfulgerare a conștiinței, Ariel își dă seama că s-a lovit de bolta de deasupra puțului. Numai de nu s-ar prăvăli înapoi!

Își pierde cunoștința.

Pesemne c-a stat așa leșinat o bucată de vreme, deoarece, venindu-și în fire, constată cu negrăită bucurie că se află pe un loc tare și uscat.

Numai omul zburător a putut să iasă viu și nevătămat din această fîntînă.

Totuși mai era încă legat în sacul cu bolovani.

Încercînd să-și libereze mîinile, își dădu seama că nodurile erau prea strînse. Nu izbuti decît să rupă cu dinții o bucățică din țesătura sacului. Acum putea să respire mai în voie. Ce-i rămînea de făcut?

Începu să se tîrască de-a lungul unui perete, coti după colț, ajunse la o ușă pe care o pipăi prin sac, încercă s-o deschidă, dar ușa refuză să-i dea ascultare. Porni mai departe și coti iarăși după un alt colț. Peretele se întindea la nesfîrșit. În cele din urmă ajunse într-un coridor. Poate

că acest culoar îi va purta pașii spre libertate... Uneori, când se oprea ca să se odihnească, aproape că-și pierdea cunoștința, dar Ariel înainta mereu, mereu. Sacul începuse să se rupă, iar frânghiile mai plesniră din pricina mișcărilor pe care le făcea.

Iată că simți, în sfârșit, o undă de aer proaspăt, ce venea de undeva, pătrunzînd în acest subsol înăbușitor și cald. Într-adevăr, curînd dădu peste o deschizătură. Încercă să treacă prin ea, dar era atît de îngustă, că nu reuși să-și vîre decît capul.

Se tirî mai departe. Trecu pe lîngă cîteva deschizături la fel de înguste, care serveau probabil la aerisire. În sfârșit găsi una mai largă și se strecură prin ea. Țesătura veche a sacului se rupse și bolovanii se rostogoliră afară. Ariel se ridică ușor în sus, ajunsese în zbor pînă la o nouă cotitură și dintr-o dată îl lovi o undă de aer proaspăt.

Plin de bucurie, trase în piept cu nesaț aerul acesta.

Acum trebuia să-și aleagă direcția... Ariel se îndreptă spre lumina pe care o zări. În față era răsăritul... În spate — apusul, în dreapta — miazăzi, în stînga — miazănoapte. Încotro să zboare? Către Lolita, Nizmat și Șarad! Coti spre drum.

Zbură deasupra parcului și a fîntinii din care îl scosese odinioară pe băiețelul acela. Ariel auzi cum cineva exclamă, plin de uimire :

— Și totuși se înrudește cu zeii ! striga un servitor, clătînînd din cap. Era Akșai. Zboară, zboară, porumbelule ! îl salută el pe tînăr. N-am să spun nimănui că te-am văzut. Dar bagă de seamă, altă dată să nu te mai lași prins în capcană ! Se vede treaba că neamurile tale din cer nu prea te-ajută în clipe de grea cumpănă !

Ariel nu numai că nu auzi aceste cuvinte, dar nici nu-l zări pe omul aflat lîngă fîntînă ; n-avea timp de așa ceva. Deși acum zbura fără nici o povară, simțea că puterile îl părăsesc. Încercă-

rile prin care trecuse în ajun, noaptea aceea îngrozitoare, oboseala supraomenească... Nu, nu va putea ajunge pînă la coliba bunului Nizmat...

Ariel coborî lingă un tufiş din marginăa drumului şi acolo fu cuprins de un somn adînc

XXVII. DESCOPERIREA

O dată cu răsăritul soarelui, pe drum se iviră ţărani, călugări pelerini, măgari încărcati cu coşuri.

Era aproape de amiază cînd apăru un automobil prăfuit, în care se aflau trei bărbaţi şi o tinăra. Văzînd automobilul, speriaţi, ţăranii se dădeau la o parte şi se ploconeau pînă la pămînt.

— Opreşte, James! spuse unul dintre sahibi, adresîndu-se şoferului, cînd maşina trecu prin dreptul unui om căzut în şanţul drumului. Se pare că aici s-a săvîrşit o crimă. Ia te uită, omul ăsta e plin de sînge!

Fata din automobil păli.

— Ce ne priveşte pe noi, mister Dottaler? replică sahibul cel bătrîn, care semăna la chip cu o bufniţă. Crezi că-s puţini oamenii omorîţi pe drumurile Indiei? Ăştia sînt nişte sălbatici! James, dă-i drumul!

Maşina porni înainte.

— Opreşte, James! strigă aspru Dottaler. Dă puţin înapoi! Nu putem trece nepăsători, mister Boden! Şi mai ales priviţi cu atenţie: este un alb! Poate că-i englez şi poate mai trăieşte. Faceţi cum vreţi, dar eu mă dau jos să cercetez.

Maşina se opri.

— Mai geme încă! Trăieşte! exclamă Dottaler. Ia uitaţi-vă aici, nişte frînghii, trebuie să-l

dezlegăm — propuse el și, plin de dezgust, tăie capetele de frînghie care mai încătușau încă mâinile și picioarele omului. Ei, voi! Careva de-acolo! Ia veniți încoa! strigă el, adresându-se unor țărani care se opriră ceva mai departe.

Gestul acesta putea fi lesne înțeles și de cei ce nu știau limba engleză, dar nici unul dintre țărani nu se clinti măcar.

— Catîrilor! Tîmpiți fricoși! se porni să-i ocă-rască Dottaler. James, fii atît de amabil și ajută-mă!

În aceeași clipă, Pearce exclamă plin de groază:

— E el!

— Care el? întrebă repede fata, pîlind și mai mult.

— El... Nefericitul dumitale frate, Ariel... Aureliu Galton...

Jane scoase un țipăt scurt și se lăsă pe spe-teaza canapelei. Boden și Pearce se grăbiră spre Ariel. Amîndoi bărbații îl transportară pe băiat în mașină. Jane își frîngea mâinile în tăcere, privindu-și fratele.

Ariel era leșinat.

— Plecăm, James! porunci Dottaler.

Mașina claxonă puternic și lumca se dădu la o parte. Porniră.

Cînd mulțimea de țărani rămase în urmă și automobilul începu să-și mărească viteza, o fată care trecea pe acolo, purtînd un sari sărăcăcios, întinse brațele, strigînd:

— Ariel!

La acest strigăt plin de bucurie, pe fața băiatului trecu un zîmbet, dar pleoapele lui nu se ridicară.

„Asta mai lipsea! O micuță cerșetoare de pe stradă, care știe cum îl cheamă!“ se gîndi Jane.

„Lucrul acesta trebuie neapărat lămurit“ — gîndi Pearce în sinea lui, privind uimit la cerșetoare.

XXVIII. ARIEL ÎȘI IA ZBORUL

Ariel fu dus în hotelul orășelului care se găsea la cîteva mile de reședința rajahului, și culcat în pat. Apoi trimiseră după doctor.

Băiatul delira. Jane veghea la căpătîiul fratelui său. Îi dădea să bea, îi răcorea tîmplele cu oțet aromatic și, privindu-i fața chinuită, se gîndea mereu : „Numai să nu moară !“

Dottaler se gîndea : „Numai să nu scape !“

Pearce se gîndea : „Acum n-o să-l mai scap din mîini !“

Dar Boden?... Boden, fără ochii de bufniță ai asociatului său, se dezobișnuise cu totul să mai raționeze : „Numai de aș trage cît mai multe foloase din chestiunea asta... Dar cum ?“

După ce-l examină pe Ariel, doctorul spuse în englezește :

— Are friguri... Și e posibil ca accesul să fi survenit în urma unei zguduirii nervoase. A trecut, probabil, prin încercări foarte grele...

— Care sînt foarte întemeiate. — răspunse din colțul său Pearce.

— E grav ? întrebă Jane.

— Nu, miss. Dacă e pe bază nervoasă, nu-i grav, însă...

Medicul nu știa cărui fapt se datorează pierderea de sînge suferită pe nas, pe urechi și pe gură, și se vedea că sîngele îl podidise de curînd. Nu putea să dea nici o explicație acestui fapt, dar nu-și mărturisi nesiguranța.

După ce prescrise niște doctorii, se grăbi să plece.

Pearce nu se îndepărta de patul lui Aureliu. Sta cu urechea ațintită și asculta delirul tînărului.

— Pumnalul... Siamă... Ea s-a omorît... Ce mirșavie !... Lolita... Dar mai pot zbura... O să zburăm împreună...

„Nu cumva vorbește despre fata pe care am întâlnit-o pe drum?” se gîndea Jane.

Pearce i se adresează :

— Poftim, miss, acum vă puteți convinge singură că fratele dumneavoastră este alienat mintal. Îl obsedează gîndul că poate zbura ca o pasăre.

La auzul acestui glas, Ariel tresări, chipul i se cutremură, deschise ochii și strigă plin de groază :

— Pearce ! Bharava ! Sînt din nou la Dandarar ? și iar îmi pierdu cunoștința.

— Ce vrea să spună ? Și ce l-a tulburat atît de mult ? întrebă Jane, speriată de țipătul și înfățișarea fratelui ei. Ce-i asta Dandarar ?

— Cînd oamenii delirează, înșiră tot felul de prostii, care le trec prin cap — răspunse Pearce, îndepărtîndu-se totuși de pat și așezîndu-se într-un loc unde Ariel nu-l mai putea vedea.

Diagnosticul doctorului era bun : Ariel n-avea decît o puternică zguduire nervoasă. Și, cum se întîmplă uneori în astfel de cazuri, cui pe cui se scoate : glasul și chipul lui Pearce, gîndul că se află din nou la Dandarar treziră în Ariel instinctul de conservare și curmară brusc delirul și accesul de friguri care-l zgîlțiau. Curînd, Ariel își veni în fire. Dar el puse în aplicare ceea ce învățase la Dandarar, și anume arta de a-și ascunde gîndurile și sentimentele, hotărîndu-se să nu arate că este pe deplin conștient și continuînd să simuleze delirul, în care timp urmărirea în taină pe cei din jurul său.

Văzu o tînră drăguță : „Infirmiera” — se gîndi el. Cercetînd pe furiș camera, constată cu ușurare că nu se află la Dandarar. Așadar, mai poate fugi și scăpa din mîinile lui Pearce, care totuși izbutise să-i dea de urmă.

Din încăperea vecină răzbăteau voci iritate. Era Dottaler care se certa cu Boden din pricina lui Ariel. Pearce nu se putu stăpîni și trecu și el în camera cealaltă. Rămase numai fata. O, de-ar pleca și ea ! Fereastra-i deschisă. Pearce nu se îngrijise

s-o închidă, socotind că Ariel este încă greu bolnav. Să-ncerce să-și ia zborul? Oare îl vor ajuta puterile? Se simte vlăguit, deși ceașca de bulion fierbinte i-a mai dat puțină vigoare. Dar de ce să nu riște? O dată ce tot se află în mâinile lui Pearce!

Ariel se ridică deodată deasupra patului, în aceeași poziție în care se afla culcat, fără să arunce cearșaful ce-l acoperea. Fata scoase un țipăt de groază. Descriind un cerc prin încăpere, Ariel își luă zborul pe fereastră.

La strigătul bieteii Jane, se năpustiră cu toții în cameră.

— A zburat! Sau m-am îmbolnăvit și eu și delirez?... Ariel s-a ridicat din pat și a zburat pe fereastră!

Pearce se repezi la geam și-l văzu pe Ariel plutind deasupra palmierilor, sub bolta albastră.

— Ticălosul ăsta iar m-a tras pe sfoară! strigă el, furios la culme.

— Așadar, e adevărat? Dumnezeuule! Dar este ceva de necrezut! Aureliu zboară? Fratele meu, Aureliu Galton, e un om zburător?!

— Da, da, da, da! strigă Pearce drept în obrazul fetei. Zboară și și-a luat zborul, lua-l-ar toți dracii! Eu l-am făcut om zburător, spre nenorocirea mea și-a dumitale, dacă vrei să știi!

XXIX. INCLEȘTAREA ÎN VĂZDUH

Ariel zbura cu o viteză atât de mare, încât i se tăia răsuflarea. Se învelise bine în cearșaf, pentru ca acesta să nu se umfle și să-i frîneze zborul. Numai capetele lui fluturau ca niște aripi albe

și locuitorii micului orașel urmăreau cu nedumerire zborul acestei păsări nemaivăzute.

Jos se zăreau acoperișurile drepte, ulițe înguste și întortocheate, grădini, iar dincolo de oraș, dealuri acoperite de păduri, în spatele cărora se deslușea o vale mare și apoi din nou verdele întunecat al pădurilor.

Scăpînd din groaznica-i captivitate, Ariel nu se mai gîdea încotro zboară, nu-și alegea nici o direcție, nu dorea decît să ajungă cît mai departe... Simți, venind din stînga, un val puternic de aer fierbinte, care începu să-l tîrască într-o parte, împiedicîndu-l să zboare. Ariel văzu dintr-o dată cum, dincolo de geana zării, învăluită într-o piclă albăstrie, se îngrămădesc nori mari plumburii. Se apropia furtuna. Băiatul își schimbă direcția și o porni și mai repede.

După aproape o oră de zbor, simți c-a obosit. Soarele ardea necruțător. Îi era foame și sete. Trebuia să coboare și să se odihnească.

Privi în jos și-și alese un loc. Se zăreau strălucind șinele căii ferate, iar în mijlocul unor clădiri înalte din cărămidă roșie se ridicau coșuri de fabrică: jur împrejurul clădirilor se vedeau colibele sărăcăcioase ale muncitorilor. Trebuia să zboare cît mai departe de oameni.

Iată cîmpiile nesfîrșite, la orizontul cărora se deslușeau petele întunecate ale pădurii și panglica argintie a rîului. Într-acolo trebuia să se îndrepte!

Cîmpia se perinda domol pe sub el. Drept înainte începu să deosebească stufărișul de pe malul rîului. Dar ce se va întîmpla oare dacă îl vor vedea oamenii? Trebuia să coboare aici, să-și aleagă un loc cît mai singuratic.

Deodată, deasupra capului băiatul auzi un zgomot și o bătaie înăbușită de aripi. Ariel văzu un vultur uriaș, care zbura deasupra lui atît de aproape, încît simțea aerul mișcîndu-se. Pasărea își ațintise ochii strălucitori asupra lui Ariel, căscase

ciocu-i încovoiat și își desfăcuse ghearele uriașe. Băiatul se trase într-o parte, dar vulturul se luă după el.

Și în văzduh se dezlănțui o luptă pe viață și pe moarte.

Vulturul se prăvălea cu iuțeala unei pietre, iar omul, cu aceeași iuțeală fulgerătoare, căuta să scape de atacurile lui; rotindu-se în semicerc, Ariel se străduia să apuce pasărea de aripă sau de gît. Dar și vulturul se ferea la fel de agil. Deodată zburătoarea izbuti să-l zgîrie pe Ariel la picior. Infuriat, băiatul o lovi cu piciorul drept în spate, făcînd-o să se rostogolească în aer.

Trebuia să învețe tactica și mișcările inamicului.

Omul se convinse repede că vulturul se prăvălește iute în jos, ținînd aripile strînse, și zboară cu viteză mare în linie dreaptă, dar nu poate dezvolta viteza de zbor, cînd face cotituri, deoarece îl împiedică aripile-i uriașe. Cel mai mult timp îi trebuia ca să treacă la zborul vertical. E drept că toate aceste manevre nu durau decît cîteva secunde, sau chiar zecimi de secunde, dar și ele puteau hotărî sfîrșitul bătăliei. Reieșea că primejdia era cu mult mai mică zburînd deasupra pasării. Și atunci începu lupta pentru înălțime.

Pasărea cea uriașă și omul se rostogoleau în văzduh, ridicîndu-se din ce în ce mai sus. Amîndoi începură să obosească. Ariel, care și așa era sleit de puteri, lupta din greu. De cîte ori nu trecuse alunecînd chiar pe sub ghearele vulturului și de cîte ori aripile puternice ale zburătoarei nu-l loviseră peste obraz! Deodată, vulturul îl izbi atît de tare cu aripa în cap, încît băiatul își pierdu pentru o clipă cunoștința, dar pe dată își veni în fire, luă înălțime și apucă pasărea de gît. Vulturul se zbatu, se înalță mai sus, se rostogoli în aer căutînd să scape, dar nu izbuti.

Speriat, începu să zboare în linie dreaptă, spre munții care se vedeau dincolo de pădure.

Ariel căuta să dirijeze zborul pasării, acoperindu-i când un ochi, când celălalt, când întorcându-i capul într-o parte. Dar vulturul, nepricepînd ce i se cere, se zbătea cu furie. Atunci băiatul renunță la aceste încercări. În direcția munților se vedea un rîu, unde Ariel ar fi putut să-și astîmpere setea, și asta era principalul.

Coborîră într-o poiană din pădure, în apropierea apei. Ariel țîșni deodată în sus și se ascunse în stufăriș. Vulturul, care se prăvălise cu zgomot în iarba deasă, rămase așa nemișcat o bucată de vreme, cu aripile întinse, deschizînd și închizînd ciocul și privind fix înainte, cu ochi plini de groază. Apoi, acest rege al văzduhului care fusese înfrînt se scutură, își strînse aripile, apoi le desfăcu din nou și își luă zborul, întovărășit de privirile lui Ariel.

XXX. STRAIN CERULUI ȘI PĂMÎNTULUI

Cînd zgomotul făcut de aripile vulturului se stinse, Ariel desluși sunetele unui fluier și, privind în jos, văzu o priveriște plină de pace.

Pe malul lutos al rîului păștea o turmă de bivoli. Iată unul dintre ei, un bivol mare, fumuriu, cu coamele răsucite, se scufundase în mlaștină pînă la gît; alți bivoli porniră și ei după dînsul și în curînd, din noroi nu se vedeau decît boturile lor turtite.

Pe un dîmb, ciobănașii pe jumătate goi se jucau. Făceau căsuțe din lut, ziduri, palate, bivoli, puneau în mîinile omuleților de lut bețișoare de trestie;

unii împleteau din iarbă coșulețe și puneau înăuntru greieri; alții înșirau mărgelile din nuci roșii și negre, prindeau broaște, cântau din fluiere pe care și le meșteriseră singuri, îngînînd cîntece triste și triluri ciudate.

Uitînd de foame și de sete, Ariel privea cu interes și totodată cu invidie la acești ciobănași. Erau fericiți în felul lor. Își petreceau copilăria în mijlocul naturii, nimeni nu-i urmărea, n-avea cine să-i chinuiască și să-i sperie, ca pe copiii din Dandarat... Ariel nu păstrase amintiri din copilărie. Doar cîteva, foarte îndepărtate, aproape șterse... casa din orașul învăluit în ceață, camera, covorul, jucăriile și fetița aceea mică, cu părul auriu... Dar toate aceste amintiri erau umbrite de chipul răutăcios al omului îmbrăcat în negru, care — în vis sau în realitate — călcase în picioare jucăriile lui, călcase în picioare, cu brutalitate, anii copilăriei lui.

Și deodată Ariel își aduse aminte de boala sa, de delirul ce pusese stăpînire pe el... Toate acestea se întimplaseră ieri, sau poate chiar azi! Printre cei aflați în jurul patului său deslușea silueta unui om sever, al cărui chip îi amintea de chipul omului în negru, deși bătrînul acesta purta haine albe, așa cum obișnuiesc europenii care locuiesc în India. Oare totul nu fusese decît un delir? Ce căuta în cameră bătrînul acela sinistru, cu nasul ascuțit ca un cioc de pasăre răpitoare și cu ochi de bufniță, care stătea alături de Pearce? Și mai era încă unul înalt, ras, care tot timpul privea cu răutate la Ariel. Ce urmăreau acești oameni și ce îi unea? Numai fata îl privea compătimitor. Pesemne că e bună ca Lolita, Nizmat și Siama. Cît de puțini oameni buni sînt pe lumea asta!

Bubuiturile îndepărtate ale tunetului îl aduseră pe Ariel la realitate.

Aerul era încins și neobișnuit de înăbușitor. Foamea și setea începură să-l chinuiască din nou.

Iar ciobănașii, parcă înadins, lăsînd joaca, se așezară în cerc și începură să prînzească, scoțînd din coșulețe și traiste turtițe de orez, nuci de cocos și struguri.

Să le ceară ? Dar dacă ei l-au văzut coborînd în zbor pe vultur, atunci, de bună seamă, că vor fugi cuprinși de groază... Vor fugi, dar poate că vor lăsa turtițele ? Ariel se sculă, se înfășură în cearșaf și se apropie de copii.

Văzînd un om alb și necunoscut, băiețașii își ațintiră privirile asupra lui.

— Bună ziua, frățiorilor ! Sînt un biet acrobat sărman. Vreți să v-arăt un joc grozav ? întrebă Ariel.

Deodată se ridică în mîini, apoi se săltă în vîrful degetelor, rămînînd sprijinit pe arătătorul mîinii stîngi. După ce stătu așa cam un minut, reveni din nou în picioare.

Copiii erau entuziasmați. Acrobație așa de minunată nu văzuseră ei nici la iarmaroc. Iar cînd Ariel, săltîndu-se de la pămînt, se rostogoli de cîteva ori prin aer și căzu din nou în picioare, încîntarea lor nu mai cunoscua margini. Vorbînd toți deodată, începură să-i ofere, care mai de care, din mîncarea lor : turtițe, struguri uscați, nuci de cocos. Ariel bău apă și mîncă pe săturate.

Bubuitul tunetului răsună aproape de tot ; Ariel ar fi vrut să rămînă cu copiii, dar frica de a da ochii cu Pearce îl mîna tot mai departe.

Luîndu-și rămas bun de la tovarășii lui, băiatul se mistui în desișul pădurii și numai cînd malul pe care se aflau copiii și bivolii nu se mai zări de loc, se ridică deasupra copacilor și cercetă atent împrejurimile.

Norii acoperiseră jumătate din cer, aruncînd o umbră deasă deasupra cîmpiei, peste care Ariel trecuse nu de mult. Vîntul bătea în rafale. Cu atît mai bine, căci vîntul acesta care gonește norii îl va ajuta să zboare tot mai departe de urmăritorii săi. Și Ariel se ridică din ce în ce mai sus. Norii vineții se și aflau deasupra capului său.

Deodată un urgan îl prinse în vîrtej pe Ariel, îl zvîrli în jos, apoi, răsucindu-l, îl împinse în sus, drept în vîlmăşagul norilor. Băiatul încercă să se lupte cu vîntul, dar într-o clipă îşi dădu seama că-i este cu neputinţă: Ca să nu-şi irosească forţele în zadar, se hotărî să se lase în voia uraganului. La urma urmelor, pentru el nu era nici o primejdie, deoarece nu putea să cadă şi să se zdrobească. Cînd vijelia se va mai potoli şi nu-l va mai ţine pe aripile sale, o să zboare singur.

Deodată, Ariel constată că vîntul se domoleşte. Începu să respire mai uşor şi-şi dădu seama că nu mai simte nici cea mai slabă mişcare a aerului. „Asta, se vede treaba, fiindcă zbor cu aceeaşi viteză ca uraganul“ — chibzui Ariel.

Dar, aruncîndu-şi privirile în jos, tresări fără să vrea: cu toate că se afla la o mare înălţime, pe sub el treceau, cu o iuţea nemaipomenită, cîmpii, munţi, păduri, riuri, aşezări omeneşti... Privind în sus, i se păru că munţii albaştri, stîncile vineţii, prăpăstiile negre, înlănţuite unele de altele prin lianele orbitoare ale fulgerelor, se prăbuşesc asupra lui... Şi deodată se prăbuşiră, îl înconjurară, îl prinseră în hora lor îndrăcită... Unde-i cerul? Unde-i pămîntul? Totul era învăluit într-o piclă vineţie, jur împrejur scăpărau scintei, se rostogoleau bubuituri, cădeau torențele nestăvilite ale ploii. Curenţii de aer care veneau din sens opus ba de sus, ba de jos, ba de pe laturi îl răsuceau şi-l învîrteau ca pe-o frunză ruptă. Apa îi umplea urechile, gura, nasul, capul i se învîrtea.

În sfîrşit, nimeri într-un curent de aer care se rostogolea în jos. Ploaia şi vîntul părea că se opri-seră pe neaşteptate, şi băiatul începu să cadă o dată cu ele. Dar era de ajuns ca să se oprească o clipă în văzduh, că valurile de aer şi torențele de apă se prăbuşeau asupra lui şi-l aruncau în jos.

Cu totul pe neaşteptate, văzu în faţa sa pămîntul. Nu, nu era pămînt, ci marea, nesfîrşită şi în-

tunecată, care parcă se aprindea sub fulgere. Oare uraganul îl mînase spre ocean?... Cît timp se va putea menține la suprafața apei? Dar nu, nu era oceanul. La lumina unui fulger, Ariel văzu coroanele copacilor și acoperișuri de case... Era o inundație...

Și deodată, o rază de aur a soarelui care coborîse jos de tot, către asfințit, luminează o insuliță. Trebuia să ajungă acolo! Cu orice preț!

Biruind împotrivirea vîntului, Ariel zbură spre insuliță. Deodată zări colibe de un sat sărăcăcios. Norii acoperiră din nou cerul, iar uraganul trecuse mai departe, vîntul se potolise și doar ploaia mai continua să cadă, deși cu mai puțină furie.

Ariel se prăvăli lingă un chioșc, îmbrăcat în liane, și auzi alături de el respirația grea a cuiva.

Cu pielea strălucitoare și cu nuanțe albăstrui din pricina ploii, răsuflînd din greu, stătea culcat un bivoli, istovit de puteri, pesemne în lupta cu forțele dezlănțuite ale naturii.

După ce se odihni puțin, Ariel o porni pe drumul desfundat de ploaie, spre așezările omenești, pleoscînd prin băltoacele pline de broaște și călcînd în noroi. Ultimele răbufniri ale vîntului făceau să scîrțieie bambușii.

Iată și coliba! Ploaia a spălat tot lutul de pe gard și stîlpul porții. Obloanele ei spînzurau nepuțincioase în balamale.

Curtea e năpădită de buruieni. Acoperișul casei, din brazdă de iarbă, s-a prăbușit. Ariel se urcă în cerdac, sperînd o broască țestoasă, și intră în casă. Pe podea aleargă scorpioni mititei, scoțînd strigăte ciudate: tic-tic. Pete de mucegai acoperă pereții odăii. O scară îngustă duce spre acoperiș.

Într-un ungher se afla un bătrîn cu trupul gol, care putea fi luat drept o statuie, atît de nemișcat stătea, cu ochii plecați în pămînt, întocmai ca un om adînc cufundat în gînduri. Un schelet îmbrăcat în piele, cu o barbă lungă și albă.

— Saniasi! îl strigă Ariel.

Bătrînul nu se trezește dintr-o dată din concentrarea sa ; își ridică încet capul și-l privește pe Ariel, cu ochii săi albaștri deschiși, care nu văd nimic, ochi ca de bivol, și-i spune cu glas cîntat :

— Bucuria regăsirii infinitului este finită !

Și din nou își lasă ochii în jos.

Ariel nu găsi aici nici ajutor, nici adăpost, și astfel plecă mai departe.

Se întunecase de-a binelea. Străbătînd ulițele, băiatul își dădu seama că satul era aproape dărîmat și pustiu. Numai într-o singură colibă, luminată de un opaiț, se mișcau patru năluci albe. Erau femeile care veniseră să spele un mort.

Pe Ariel îl năpădi deodată un simțămînt de singurătate, de izolare, și fu cît pe-aci să izbucnească în plîns, pentru prima oară de cînd plînsese în copilărie, cînd omul cel negru îi călcase în picioare cuburile.

Cu toate că noaptea se lăsa, își luă zborul și se înălță deasupra văii acesteia moarte, înecată de apă, străduindu-se să nu privească în jos.

Ultimii nori se îndepărtau repede spre orizont.

În fața lui Ariel, pe albastrul nesfîrșit al cerului nocturn, străluci o stea. Zbură spre ea, ca spre lumina unui far.

Spre stele ! Cît mai departe de pămînt !

XXXI. ÎN JUNGLĂ

Ariel se trezi sub bolta unui templu pe jumătate dărîmat și nu-și dădu seama dintr-o dată unde se află. Curînd însă își aminti de pustiuul acela mort, acoperit de ape, ape în care se oglindeau stelele. Zburase mult deasupra lui, aproape toată noaptea. La orizont, pe întinsul siniliu al apelor, miji

dunga neagră a pădurii. Țărnul ! Odihna ! Ariel zbură și mai repede.

Cînd ajunsese la marginea sihlei, era atît de ostenit, încît nici nu mai căută un loc uscat, ci zbură spre un copac rămușos și se instalează acolo, ca într-un cuib. Lipindu-și capul de trunchiul arborelui, adormi pe dată.

Trezindu-se la primele raze ale soarelui, văzu cu uimire că plutește în văzduh, lîngă copac. În timpul somnului, mișcîndu-se în mod inconștient, se îndepărtase pesemne de punctul său de sprijin. Dar, pe cînd dormea, din prudență, își lipsise corpul de greutate, ca să nu cadă jos, de aceea atîrna acum în aer. Pentru el era o descoperire de mare importanță : putea deci să doarmă în aer. Și această posibilitate îi folosi foarte mult.

Cînd se trezi, văzduhul era împînzit de aburii groși care se ridicau din pămînt, străpunși de razele portocalii-roșcate ale soarelui ce răsărea. Alături de el, în frunziș, ciripeau păsări și țipau maimuțe. Iar jos, lîngă rădăcinile groase și șerpuitoare, o cobră uriașă se încălzea la soare. Ce s-ar fi întîmplat cu el, dacă în timpul somnului s-ar fi prăvălit din copac ?

Cobra bău apă dintr-o băltoacă, își săltă capul — care era a treia parte din corpul său — și-l legănă, privi în jur și zări în iarbă o păsărică pestriță.

Ariel văzu primejdia ce amenința zburătoarea și vru s-o sperie, dar cobra se năpusti ca fulgerul asupra victimei sale și o înghiți mai înainte ca pasărea s-apuce să scoată un piuit.

„Uite așa mă vînează și Pearce — se gîndi Ariel. Cobra însă este flămîndă, dar ce nevoie are Pearce de mine ?“

Dar și Ariel era flămînd, așa că ar fi fost timpul să se gîndească la hrană.

Se ridică din nou deasupra copacilor și văzu că

se află la marginea junglei. Cît puteai cuprinde cu ochii, vedeai, asemenea unor talazuri pe întinsul mării verzi, cupolele arborilor uriași. Ariel își luă zborul deasupra acestui ocean de verdeață; într-o poiană, în mijlocul ei, se zăreau ruinele unui templu, cu coloane grosolan sculptate, pe care se încolăciseră lianele. În jur creștea un tufăriș des.

N-ar fi rău să-și facă aici un adăpost. Ariel coborî și, printr-o gaură a acoperișului, pătrunse înăuntru.

Un aer umed și stătut îl învălui de pretutindeni. Acoperișul se păstrase în bună parte, astfel că se putea adăposti pe vreme urită și în timpul ploilor tropicale. În aripa templului care nu se dărimase se afla, intactă, statuia neagră a lui Indra, stînd în jilt și avînd de trei ori înălțimea unui om. Zeul își ținea palmele pe genunchi, un picior sprijinit de pămînt, iar celălalt — sub el. Ochii îi erau pe jumătate închiși. În cap purta o mitră conică, iar pe piept un colier. De o parte și de alta a statuii lui Indra se vedeau statuetele altor zei, mari cît un stat de om.

Pe genunchii zeului, Ariel putea să-și facă un culcuș, punînd acolo vreascuri, frunze și mușchi.

Statuia se afla într-o cameră lungă și îngustă. În dreapta pornea un șir de coloane care împărțeau templul în două încăperi cu plafonul jos și boltit. Zidul din dreapta era aproape tot descoperit, iar bolta se ținea numai pe patru coloane pătrate, lăsînd drum liber fiarelor sălbatice.

Dar parcă și așa jivinele nu-l înconjurau din toate părțile? Ariel ieși în zbor din templu și începu să treacă de la un copac la altul, întocmai ca o albină care caută plante melifere. Spre bucuria sa, se convinse îndată că în pădure erau destule poame ce puteau servi drept hrană. În apropiere se găsea și un izvor. Nu degeaba fusese construit aici un templu! Pe malurile izvorului, iarba era

bătătorită de fiarele care veneau pe furiș să se adape.

Spre seară, Ariel își înjghebă noul său adăpost. Ba izbuti să-și facă chiar și o rezervă bună de fructe în cazul că s-ar fi stricat vremea, iar din mușchi își încropi un culcuș pe genunchii lui Indra.

Dar nici nu se lăsă bine seara, și băiatul înțelese că nu este singurul locuitor al acestui templu. În afară de nenumărați scorpioni, șopîrle și lilieci, pe care-i văzuse încă de cu ziua, printre locuitorii ruinelor se mai numărau și șerpi. Jivinele se tirau aici după vînătoarea de peste zi și se stringeau colac, pentru ca noaptea să le fie mai cald. Curînd toată podeaua se acoperi cu astfel de ghemotoace. Șerpii fluierau în timp ce se pregăteau de culcare. Lilieci roșcați, care se hrăneau cu fructe, zburau cîrduri-cîrduri atingîndu-l cu aripile lor moi pe noul chiriaș. Uneori coborau pînă aproape de pămînt, lovind ușurel șerpii, tulburîndu-le odihna, iar aceștia sîsiau minioși. Avînd în imediată vecinătate un număr nesfîrșit de șerpi, nici chiar pe genunchii lui Indra nu era lipsit de primejdie să doarmă. Și Ariel, amintîndu-și de descoperirea sa făcută în cursul dimineții, se hotărî să se culce pe plafon, deasupra capului lui Indra.

Din cînd în cînd îl trezeau glasurile animalelor și ale păsărilor de noapte, dar curînd se obișnuî și cu ele.

Și astfel pentru Ariel începu o viață nouă, în junglă. În primele zile se bucură de faptul că zburase departe de urmăritorii săi, cărora le prefera tovărășia fiarelor sălbatice și a șerpilor. Numai seara, cînd se pregătea de culcare, îl apăsa singurătatea ; atunci își aducea aminte de puținii prieteni pe care-i avea : Lolita, Nizmat, Șarad. Dar, deocamdată, la întoarcere nici că se putea gîndi. Trebuia să aștepte pînă cînd Pearce va înceta să-l urmărească, convingîndu-se că de data aceasta Ariel a dispărut fără nădejdea de a mai fi găsit vreodată.

Nemaifiindu-i frică de oameni, băiatul se bucura în voie de plăcerile zborului. Pînă acum fusese nevoit să se înalțe în văzduh ca să scape de urmăritori sau ca să-i distreze pe alții. În junglă însă putea să zboare numai de dragul de a zbura.

O dată cu primele raze ale soarelui, Ariel se avînta impetuos spre cerul înalt și albastru. Aerul umed și greu al junglei aici era ușor și proaspăt. O dată cu păsărelele de dimineață, Ariel își cînta și el cîntecul matinal.

Uneori zbura vreme îndelungată. Admira jocul luminii în nori, îl fermecau nopțile cu lună și, plin de nesaț, se desfăta în deplina-i libertate, gusta întinderea nesfîrșită din jurul lui și ușurința cu care respira.

Și zbura ceasuri întregi, pînă cînd trupul îi aducea aminte că el este un prizonier al pămîntului : cînd simțea că a obosit, că îi e sete sau somn, se întorcea la adăpostul său.

Odată, într-o noapte înstelată, Ariel încercă să doarmă chiar deasupra pădurii. Dar cînd se trezi, văzu că vîntul, care se stîrnise în timpul nopții, îl purtase mult într-o parte, și cu greu găsi drumul la întoarcere. De atunci nu se mai culcă în văzduh.

Zilele treceau unele după altele și Ariel se obișnuia tot mai mult cu jungla. Învățase deprinderile și obiceiurile păsărilor și animalelor, cu unele se dușmănea, cu altele era prieten. Odată, un tigru care-l pîndise lîngă izvor se năpusti asupra lui. Ariel abia avu vreme să-și ia zborul. Atunci fiara se aruncă spre omul ce atîrna în aer. Ariel zbură și mai sus. Înfuriat, tigrul începu să țopăie ca turbat, străduindu-se să pună gheara pe vînatul său. Băiatul nu se putu stăpîni să nu-l zădărească puțin, pînă cînd jivina, înfuriată de eșec, se mistui în junglă. Omul zburător îl mai urmări un timp, scoțînd țipete asurzitoare. Maimuțele și papagalii luară parte cu plăcere la înfrîngerea rușinoasă suferită de spaima junglei.

Găsi însă și prieteni. Cîteva maimuțe, care la început fugeau din calea lui și, minioase, aruncau în el cu tot ce le cădea la îndemînă, în cele din urmă se împrieteniră cu dînsul și-i ațineau mereu drumul, iar Ariel, la rîndul său, le căuta și le dădea tot soiul de fructe mai acătării. Doi papagali, adesea tovarășii lui în zborurile prin pădure, îl strigau pe nume cînd îl întîlneau: „Ariel, Ariel!”

El îi învăță să spună: „Lolita, Nizmat, Șarad“, și băiatului i se părea că stă de vorbă cu prietenii săi.

Asistă la luptele crîncene dintre elefanți, bivoli și tigri, văzu turme uriașe de elefanți sălbatici. Din înaltul cerului, elefanții păreau niște șobolani, iar trompele lor, cozi groase, date peste cap. Apropiindu-se de ei, Ariel auzea tropăitul înfundat al labelor puternice, trosnetul copacilor doborîți, loviturile date cu colții, foșnetul uscat al pielii lor încrețite, zgomotul trompelor izbite una de alta, răgete și urlete. Văzuse sute de urechi, trompe ridicate în sus și un număr nesfîrșit de cozi ce se legănau. Văzuse elefanți bătrîni, uriași, cu colți albi, cu frunze și crenguțe rămase în cutele și încrețiturile pielii, elefanți cu un singur colț, cu cicatrice pe gît — urme ale încăierărilor de odinioară. Văzuse elefanți mici, negricioși, cam de un metru înălțime, care alergau pe sub burțile mamelor lor, și elefanți tineri, cărora de-abia le creșteau colții.

Fără să-și dea seama, Ariel începu să se sălbăticească. Părul îi crescuse, umbla și zbura gol, numai cu o legătură de frunze în jurul coapselor. Cămașa și cearșaful le păstra cu grijă, ascunse sub niște pietre.

Cît era ziua de mare, înconjurat de păsări și maimuțe, zbura din copac în copac căutîndu-și hrana, și se ridica sus, la cel mai mic semn de primejdie. Dacă s-ar fi sălbăticit cu totul, ar fi rămas să-și sfîrșească zilele în junglă. Dar nu s-a întîmplat așa, din pricina papagalilor pe care îi învățase să vorbească.

„Lolita, Nizmat, Şarad!“ strigau papagalii de dimineată pînă seara, şi strigătele acestea răsunau în inima lui ca nişte strigăte de bucurie şi aspră dojană, făcîndu-l să se gîndească la soarta sa.

Cele întîmplate în palatul rajahului, întîlnirea cu Pearce, toate lăsaseră o urmă adîncă în sufletul lui. Trecuse parcă dintr-o dată de la stadiul de copil, care îi fusese impus în mod artificial, la cel de om matur, deşi el însuşi nu-şi dădea pe deplin seama de schimbarea ce se petrecuse în el.

Pînă acum fusese o armă pasivă în mîinile altora. La Dandarot învăţase doar să simuleze, să-şi ascundă gîndurile şi simţămintele. Fugind de acolo, trăise veşnic cu spaima de a nu cădea din nou în mîinile lui Pearce. Paralizat de această teamă, nici nu se gîndea măcar să lupte activ, nici prin cap nu-i trecea că ar putea să dobîndească dreptul de a trăi aşa cum voia el, şi nu cum voiau alţii.

Spaima îl alungase în mijlocul junglei, lipsindu-l de societatea oamenilor, în rîndul cărora, fără îndoială, există şi oameni buni, spaima îl condamnase la singurătate. Şi deodată se trezi în el mîndria şi indignarea omului. Nu, el nu va rămîne în junglă, ci va zbura spre oameni şi îşi va cuceri dreptul de a trăi în mijlocul lor.

De ce să nu se folosească de avantajul neobişnuit pe care-l are faţă de ceilalţi? Un om zburător poate face multe! Ce anume, nu-şi dădea încă seama, deoarece nu cunoştea prea bine viaţa oamenilor. „Timpul îmi va arăta singur ce trebuie să fac“ — hotărî Ariel în sinea lui şi începu să se pregătească de drum.

Găsi o nucă, a cărei zeamă dădea pielii o culoare cafenie. Vopsit astfel, putea fi luat drept un hindus sau un european ars de soare. Ce-i drept, culoarea mai pălea puţin după ce te spălai, dar totuşi nu se curăţa. Îşi căută cămaşa şi cearşaful, le clăti la izvor şi se strădui chiar să le netezească, folosind o piatră încinsă la soare. Luîndu-şi o mică provizie de fructe, într-o bună zi, dis-de-dimineată, porni la drum.

Pastorul Edwin Kingsley își scoase ochelarii, oftă, se lăsă pe speteaza jilțului și-și ridică ochii în tavan. Pe peretele din fața lui atârna portretul regelui, un ins cu fața prelungă, tip de anglosaxon, cu nasul specific familiei, cu ochii ușor bulbucați; alături se aflau portretele viceregelui Indiei, un lord sever, cu buzele subțiri, și al episcopului de Canterbury, în veșmînt sacerdotal. Regele și viceregele își țineau capul întors într-o parte, de parcă se fereau de pastor, dar episcopul îl privea țintă în ochi, cu un aer de dojană care lui Kingsley-misionarul i se păru că nu justifică de loc încrederea pe care înaltul prelat și-o pusese în el.

Ce va spune preasfinția sa, care pînă atunci se arătase atît de binevoitor față de pastor, cînd va citi ultima lui dare de seamă?

De trei săptămîni, pastorul Kingsley lucra la alcătuirea unor dări de seamă, străduindu-se să prezinte situația într-o lumină cît mai favorabilă pentru el.

La început, creștinarea locuitorilor Indiei mersese foarte bine. În rapoartele sale, Kingsley lăsa să se înțeleagă că cheia nenumăratelor lui succese consta în străduința sa de misionar și în talentul de predicator.

De fapt, cauza era cu totul alta: pastorul atrăgea în turma lui Cristos „păgînii“ din castele cele mai de jos. Pentru aceștia, trecerea la creștinism prezenta anumite avantaje, deoarece le îmbunătățea într-o oarecare măsură situația lor de oameni lipsiți complet de drepturi. Un rol important jucau și cruciulițele de argint, și darurile ieftine pe care le primeau la botez cei convertiți la creștinism. Deodată însă lucrurile se schimbă. Unele societăți religioase din India, îngrijorate de creșterea numărului celor care treceau la creștinism, născociră pentru

paria un nou ritual de purificare spirituală, ritual ce le dădea dreptul să se înalțe cu o treaptă mai sus, în ceea ce privește casta din care făceau parte. Și, deși această inovație provoca nemulțumirea societăților mai conservatoare ale „drept-credincioșilor“, ea avu totuși succes. Mulți paria preferau acum ritualul de purificare în locul creștinării. Și astfel succesele de misionar ale lui Kingsley încetară dintr-o dată. Pastorului îi era din ce în ce mai greu să facă prozeliti. Ba mai mult decît atît, părăseau religia creștină și cei convertiți.

Kingsley se văzu pus în fața unei situații foarte dificile. Își pierdu pofta de mîncare și liniștea. Ziua trudea de-l treceau toate nădușelile, străduindu-se să compună o dare de seamă cît mai ingenioasă, iar noaptea se gîndea în fel și chip cum ar putea să îndrepte lucrurile. După ce scrisese niște predici foarte grăitoare, plecă în satele cele mai îndepărtate ale parohiei sale, dar totul fu în zadar. Toți acești barbari idolatri nu puteau fi convertiți decît numai printr-o minune, demonstrîndu-li-se superioritatea zeului creștin. Dar de unde să facă rost de această minune ?

— John ! Du gustarea de dimineață lui mister Kingsley — auzi pastorul glasul surorii sale, miss Florence Kingsley, care era fată bătrînă.

Intră un băiat hindus, cu o tavă pe care aburea o ceașcă de cafea, o farfurioară cu jumări de ouă și pîine prăjită.

Era Pareș, finul „mătușichii Florence“ (așa i se spunea în casă surorii pastorului), care la botez primise numele de John. Purta un cordon de argint, darul nașei sale, ceea ce de fapt îl și determinase să se creștineze, iar la gît avea o cruciuliță și o amuletă de argint, rămase de la părinții lui care muriseră. De lucrurile acestea Pareș-John nu se despărțea pentru nimic în lume.

Bîndu-și cafeaua, pastorul privi crucea și amuleta și, oftînd, se gîndi : „Uite, toți sînt la fel. Pe piept poartă crucea și amuleta, iar în piept...”

— Mi se pare că pastorul este ocupat... — auzi Kingsley vocea fiicei sale, Suzana, care vorbea cu cineva în hindusă, în camera de alături.

Mister Kingsley ciuli urechile. Dar dacă o fi vreun hindus care, auzindu-i predica, venise să se creştineze? Şi, uitînd de mîncare, pastorul îşi puse repede halatul peste pijama şi se grăbi să iasă în vestibul. În faţa lui stătea un tînăr zvelt, cu pielea cafenie, cu trăsături frumoase şi păr lung de sihastru. Purta numai o cămaşă şi o mantie ciudată, albă. Doamne, cum se mai împopoţonează şi băştinaşii ăştia!

— Ai venit la mine? întrebă pastorul.

— Da — răspunse cu modestie tînărul, lăsînd ochii în jos. Am vrut, sir, să stau de vorbă cu dumneavoastră... Dar mi se pare că n-am nimerit bine.

Suzana, o tînără de vreo douăzeci de ani, cu o rochie de pînză, cu părul ras după tifos, privea sever cînd la taică-său, cînd la tînăr.

Pastorul, văzînd că tînărul venise să-i vorbească despre un lucru serios, îl pofti în cabietul său.

Musafirul acesta neaşteptat spuse că îl cheamă Binoe, că este hindus şi orfan. El vrea să se pună în slujba lui Dumnezeu. Studiase brahmanismul, budismul, coranul, dar toate aceste religii nu-l satisfăceau. Cunoaşte şi creştinismul, dar prea puţin, şi ar vrea să studieze mai temeinic această credinţă. Ce nu-i place în religia părinţilor lui? Faptul că zeii lor nu se manifestă niciodată în mod concret şi nu vin niciodată în ajutorul oamenilor.

Pastorul se mohori şi se gîndi: „E destul de înstruit pentru un băştinaş şi are o inteligenţă practică. Oamenii de soiul ăsta sînt vicleni şi lor le trebuie minuni, cu ei e greu. Totuşi aş putea să-i demonstrez că existenţa lui Dumnezeu se manifestă nu numai prin minuni — şi, la urma urmei, ce le-o fi trebuind la toţi ăştia minuni! — principalul este să nu-l scap din mînă, să-l botez cu orice preţ, chiar dacă ar fi să mă coste ceva mai mult decît o cruciuliţă de argint! În darea de seamă trebuie să figureze şi noi convertiri!”

— O să mai vorbim despre asta, prietene — îi spuse cu blindețe pastorul. Dar va trebui să ne vedem mai des. Unde locuiești ?

— Sînt pelerin și am pornit în căutarea adevăratului Dumnezeu — răspunse musafirul.

Pastorul se gîndi puțin și apoi îi spuse cu un aer solemn :

— Vei rămîne la mine, Binoe ! Da, da, la mine se va găsi un locșor și un pumn de orez pentru omul care-l caută pe Dumnezeu ! Florence ! strigă el și, cînd în cameră intră femeia aceea osoasă, căruntă, în rochie neagră, el îi spuse : Țasta-i Binoe. Și nădăjduiesc să-ți fie fin. Vă locui la noi. Condu-l la mansardă.

Mătușica Florence îl cercetă cu curiozitate pe tînăr, iar apoi, făcîndu-i semn cu capul, îi spuse :

— Să mergem !

După ce ieșiră, în cabinetul pastorului năvăli Suzana.

— Ascultă, tată — începu ea să vorbească tulburată — mi se pare că în zelul tău de misionar tu uiți de toate. Oare n-ai fi putut să-l adăpostești pe vagabondul ăsta la paznicul bisericii ? Doar acești țigani murdari aduc cu ei tot soiul de boli. N-ajunge c-am fost bolnavă de tifos ? Nu mi-ar mai trebui decît să mă îmbolnăvesc de holeră sau de ciumă.

— Nici un fir de păr nu se clintește din capul omului fără voința lui Dumnezeu — răspunse cu un aer sfătos mister Kingsley, străduindu-se să-și ascundă tulburarea.

— Nici un fir de păr ! Eu și așa sînt tunsă chilug. Asta poți s-o spui în predicile tale. Eu nu vreau ca-n casa noastră să locuiască cerșetori.

— Dar este absolut necesar, fiica mea. Ce să fac ? Fiecare profesiune își are riscurile ei. Ce s-ar fi întimplat dacă aș fi fost doctor ? Doar trebuie să merg să-i împărtășesc pe muribunzi.

El, care întotdeauna ceda în fața fiicei sale, de data asta dădu dovadă de o îndărătnicie neașteptată. Și Binoe rămase.

În sinea lui, Ariel chibzuia de mult la un plan. Încă pe cînd se afla la Dandarar, băiatul își dăduse seama în chip nedeslușit, ce-i drept, pentru ce anume era pregătit și de ce fusese transformat în om zburător : pesemne că voiau să-l arate ca pe o minune, în scopul de a întări credința, religia. Atunci, de ce să nu folosească el însuși această capacitate a lui în interesul său personal? Trebuia să găsească un adăpost, să vadă ce se petrece în jur, să cunoască mai bine oamenii, să adune poate ceva bani, pentru ca apoi să înceapă o viață de sine stătătoare. Ce avea să fie mai departe, nu prea știa să spună. Planurile lui se schimbau mereu, dar din ele nu lipseau niciodată Lolita, Șarad și Nizmat.

Zburînd noaptea deasupra unui tîrgușor, Ariel văzuse această clopotniță înaltă și atunci planul primului pas pe care trebuia să-l facă în societatea oamenilor se înfiripă în mintea lui.

Curînd își dădu seama de comportarea dușmănoasă a Suzanei. Ea evita să-l întâlnească și abia-abia îi răspundea la salut. În schimb, mătușica Florence, pe care Suzana o numea „misionara în fustă”, îl proteja pe Binoe.

Seara, pastorul avea lungi discuții cu Ariel. Cerdînd insistențelor fiicei sale, el nu-l mai invita pe Binoe în cabinet, ci urca la dînsul în mansardă, unde tînărul trăia ca un pustnic. Era cît se poate de modest în ceea ce privește mîncarea, și zile întregi ședea aplecat deasupra evangheliei.

Zelul și progresele vădite ale lui Binoe îl bucurau și-l uluiau pe pastor, căruia nici prin gînd nu-i trecea că elevul său studiasse istoria religiei, aproape singurul lucru care se studia la Dandarar.

Curînd, Binoe fu botezat cu solemnitatea cuvenită, primind numele de Benjamin sau, cum îi spunea pastorul și mătușa Florence, prescurtat — Ben.

Tînărul continuă să locuiască la pastor, pentru a-și consolida credința, și atît de temeinic și-o consolidă, încît puțin a lipsit să nu-și bage în groapă dascălul.

Asta se întîmplă într-una din duminici.

Pastorul, într-o biserică aproape pustie, ținea o predică, vorbind despre credință, despre minuni și despre amestecul lui Dumnezeu în treburile oamenilor.

— Dumnezeu este atotputernic și dacă el nu vine în ajutorul oamenilor, asta se datorește faptului că ei nu se roagă îndeajuns. Pentru că, adevăr grăiesc vouă, stă scris în sfintele scripturi că dacă credința voastră fi-va măcar cît un grăunte de nisip și veți spune muntelui : „Mută-te din ăst loc în alt loc“, muntele se va muta. Și-atunci nimic nu va fi cu neputință.

La aceste cuvinte, Ben-Ariel, care ședea în prima bancă, ieși pe neașteptate în mijlocul bisericii, strînse cu putere cartea de rugăciuni, înalță ochii spre cer și exclamă :

— Cred, Dumnezeule, că tu vei face după credința mea ! Ridică-mă deasupra pămîntului !

Și deodată toți văzură cum trupul tînărului începe să se clatine și-apoi să se înalțe. Tălpile lui se desprinseseră de pămînt și el rămase atîrnat în aer. Băiatul cînd cobora mai jos, mulțumindu-i lui Dumnezeu, cînd se ridica din nou în aer.

Pastorul se apucă de pupitru ca să nu cadă. Pălise și falca de jos îi tremura.

În biserică se lăsase o liniște atît de desăvîrșită, încît puteai auzi cum zburau rîndunele prin dreptul ferestrelor. Oamenii parcă încremeniseră. Apoi se iscă o zarvă de nedescris. Zidurile începură să se cutremure de urletele isterice ale oamenilor înnebuniți. Toți cei de față săriră de la locurile lor și, cuprinși de panică și țipînd, se năpustiră spre ușă, strivindu-se fără milă : unii se prosternau în fața lui Binoe, cădeau în genunchi, întindeau brațele spre el, alții se loveau

cu pumnii în piept și, alternînd rîsul cu plînsul, exclamau :

— Există Dumnezeu, există Dumnezeu !

Oh, dacă Pearce ar fi văzut toate acestea ! Nu degeaba centrul din Londra își pusese atîtea nădejdi în omul zburător !

Ariel zîmbea oarecum stingherit, de parcă nici el nu se dumerise de cele întîmplate.

Pastorul ridică mîna, voind să facă liniște, dar și el era la fel de zguduit ca și ceilalți. Dînd din mină, el coborî de la pupitru ; picioarele nu-l mai țineau și, fiind cu totul copleșit de minunea petrecută, începu să respire greu și se lăsă la pămînt.

Purtînd o amazoană și o bonetă neagră pe cap, Suzana se întorcea călare acasă, după ce-și făcuse plimbarea de dimineață. În timp ce oamenii se rugau în biserică și ascultau predica tatălui ei, Suzana umbla călare pe cîmp, în bătaia razelor de soare.

Îndărătnică și capricioasă, Suzana îi dădea destulă bătaie de cap lui mister Kingsley. Fetei nu-i plăcea de fel gospodăria, ci se pasiona după vînațoare și călărie, după spectacolele de amatori în cercul englezilor și arta fotografiatului. Își bătea joc de filantropia mătușichii Florence și vorbea niște lucruri îngrozitoare. Așa, de pildă, îi spunea tatălui ei, care tremura din creștet pînă-n tălpi la auzul unor asemenea cuvinte, că-l preferă pe Charac, un materialist vulgar, ce demonstrase că trupul și sufletul sînt unul și același lucru, tuturor filozofilor din lume. Ea ura India și visa să se întoarcă la Londra. Pastorul explica toate aceste ciudățenii ale fiicei sale pretextînd influența dăunătoare pe care o avea asupra europenilor clima Indiei, precum și vîrsta fetei : „O să se mărite și o să-i iasă din cap toate prostiile astea“ — se liniștea mister Kingsley.

Liturghia nu se sfîrșise, cînd o mulțime de oameni, țipînd și gesticulînd, se năpustiră afară pe ușa bisericii. Nu cumva o fi luat foc biserica ?

Suzana dădu pînteni calului și-l văzu deodată pe Pareș-John, băiețelul care locuia în casa lor pentru „consolidarea credinței întru Cristos“, ceea ce reclama, vezi bine, efectuarea întregii munci de la bucătărie, în scopul dezvoltării spiritului creștinesc privitor la modestie și supunere.

— Ei, gipsy ! strigă Suzana, de parcă ar fi chemat un cîine, și își struni calul.

Suzana considera că „mămuțoiul ăsta“ nu este demn să poarte numele de John, ca toți sahibii, și-i spunea băiatului „gipsy“ (țigan). Ea îi socotea pe toți hindușii țigani, iar cînd taică-său încerca să o contrazică, Suzana îi răspundea : «Citește „Studiul popoarelor“» al lui Ratzel.

John se apropie în fugă de Suzana.

— Ce s-a întîmplat acolo ? întrebă ea, arătînd cu cravașa spre biserică.

— Vai, miss ! Acolo, miss, s-au petrecut niște lucruri ! Vai, miss...

Plină de nerăbdare, Suzana agită cravașa deasupra capului băiatului.

— Ben... Binoe, miss, s-a ridicat în aer, miss, și toți s-au speriat — spuse pe nerăsuflăte băiatul.

— Ia nu mai vorbi prostii !

— Credeți-mă, miss ! Uite-așa — și John începu să țopăie. Da' să vezi ce bine a ieșit ! Parcă stătea pe o bancă nevăzută ! Și băiatul începu să țopăie din nou, ferindu-se pe cît putea de cravașa Suzanei.

Sprijinit de umărul paznicului bisericii și clătîndu-se pe picioare, pastorul ieși din biserică.

— Tată, ce s-a întîmplat ? întrebă Suzana, speriată de-a binelea.

Își iubea tatăl, deși în fundul sufletului îi era ciudă pe firea blîndă a acestuia.

Pastorul porni tăcut spre casă, iar ea îl însoți călare, lovindu-și ușurel calul cu cravașa.

— Da' vorbește odată !

— Mai tîrziu, copila mea — răspunse cu glas slab pastorul. Trebuie... să-mi vin puțin în fire.

— Cel mai bun mijloc ca să știi ce se petrece în biserică este să te duci în biserică — bombăni supărat paznicul, privind spre coada tunsă a calului.

Suzana spintecă aerul cu cravașa și strigă :

— Gipsy, diavole !

Și sări de pe cal.

John, care semăna într-adevăr cu un pui de cioară, ieși fuga din bucătărie, cu o cîrpă în mînă.

— Du calul la grajd — porunci fata, netezindu-și cutele amazoanei. Ei, bine c-ai venit, mătușă Florence ! În sfîrșit o să aflu ce s-a întîmplat. Plîngi, mătușico ? Ce-i cu dumneata ?

— Plîng de bucurie, Suzi. Dumnezeu m-a învrednicit să văd o minune.

— O mi-nune ? lungi Suzana cuvintele. Săritura aia a lui Binoe e o minune ?

Mătușica se încruntă și chiar păli puțin.

— Hai, sfîrșește odată ! Dumnezeu o să te pedepsească ! Tu n-ai văzut, n-ai văzut ! Ben e un sfînt, un mare sfînt ! El n-a sărit, ci s-a ridicat în aer. Toți au văzut asta. Dumnezeu a făcut o minune datorită credinței puternice a băiatului.

— Întotdeauna m-am așteptat la așa ceva din partea lui ! spuse oftînd Suzana. „Mătușica Florence devine o fanatică și asta n-o să ducă la nimic bun“, gîndi pentru a nu știu cîta oară fata.

— Nu-l huli pe Dumnezeu ! exclamă nemulțumită fata bătrînă și îndată adăugă pe un ton potolit ; „Nu judeca, ca să nu fii judecat“. Fie ca Domnul să te ierte pe tine și pe mine, păcătoasa, în nemărginita lui milă ! și bătrîna porni spre casă.

Suzana, îngîndurată, rămase locului pe aleea grădinii. O mare de oameni se îndrepta spre casa lor.

— Preasfinte ! Saniasi ! Binecuvîntează-ne ! Lasă-ți mîna pe creștetul fiului tău ! Îngăduie s-ating tîlpile tale ! se auzeau glasuri din mulțime.

La o distanță destul de bună de gardul grădinii, oamenii se opriră — nu aveau curajul să se apropie mai mult. Din mijlocul lor ieși Ben-Ariel. Oamenii îl petrecură închinîndu-i-se pînă la pămînt și apoi

o porniră îndărăt, continuînd să discute cu aprindere.

Lăsîndu-și capul în piept, Ariel intră în grădină și se îndreptă spre verandă.

— Ascultă, Binoe, sau Ben, cum te cheamă... — îl opri Suzana pe tînăr.

Ariel se opri.

— Ia spune, ce-ai făcut acolo, în biserică ?

— Babu... mister Kingsley, a spus că dacă omul crede cu tărie, atunci nimic nu-i este cu neputință. Asta-i puterea Dumnezeului creștin. M-am rugat lui Dumnezeu cu multă credință, ca să m-ajute să mă ridic deasupra podelei, și Dumnezeu m-a ajutat. Asta-i tot.

— Chiar Dumnezeu în persoană te-a ridicat ? De braț sau de chică ?

Ariel tăcea. Tăcu și Suzana, zîmbind, și apoi deodată, umflîndu-și nările, strigă :

— Fleacuri ! Nu cred nimic ! Ia fă și-n fața mea scamatoria asta, dacă vrei ca să nu-ți spun că ești un mincinos !

Ariel oftă din adîncul pieptului, privi spre porțiță, apoi la răzorul cu garoafe, și păși ușor peste capetele florilor, fără măcar s-atingă vreuna din ele. Astfel, peste creștetul garoafelor, el traversă răzorul și se opri pe cărare, aruncîndu-i Suzanei o privire plină de modestie.

— Interesante scamatorii — rosti fata, străduindu-se să-și ascundă tulburarea. Să nu-ți închipui cumva că m-ai convins că ai darul de a săvîrși minuni.

— Eu n-am făcut nimic altceva decît ce mi-ați cerut — răspunse supus Ariel.

— Bine... Strașnic ! Ei, și-acum, ai de gînd să te folosești de scamatoriile astea ?

— Dumnezeu o să-mi arate calea.

Suzana bătu din picior.

— Nu pot să sufăr prefăcătoriile ! exclamă ea, apoi continuă, îngîndurată : Să admitem totuși că izbuțești să faci lucrul ăsta, și nu sub stare de hipnoză. Ei, dar mai departe ? Oare ai să faci toate scamato-

riile astea numai pentru a băga în sperieți babele și moșii din biserică, sau să-i uimești pe tineri, zburînd printre flori ca un fluture ? Său, cine știe, poate ai de gînd să aduni bani colindînd prin iarmaroace ? Un bărbat trebuie să aibă o ocupație serioasă, potrivită pentru el. Eu, în locul tău, m-aș angaja la pompieri. Da, la pompieri ! Aș salva oamenii din clădirile care au luat foc, m-aș ridica în zbor la etajele cele mai înalte, acolo unde nu ajunge scara pompierilor. Sau aș lucra la „Salvamar“, dar în nici un caz nu m-aș arăta ca un făcător de minuni și n-aș trăi în locurile astea pustii din mila altora.

— Poate că așa am să și fac — răspunse Ariel, plecîndu-se adînc, și porni spre casă.

„Abil escroc !“ își zise Suzana în sinea ei, privind îngîndurată florile.

XXXIV. MINTILE SÎNT ÎNFIERBÎNTATE

Venind acasă, pastorul măsură multă vreme cabinetul în lung și-n lat, împiedicîndu-se de picioarele „scaunelor de companie“ și a măsuțelor din bambus. Ca mulți englezi care locuiau în India, el nu-și făcuse un mobilier trainic, socotind că șederea lui aici va fi de scurtă durată, și-n felul acesta trecură anii.

Kingsley era nespus de tulburat. Își strîngea mîinile cu atîta putere, încît îi trîsneau degetele, apoi se lua de cap.

Oare ce se petrecuse ? O minune ? Una din acele minuni despre care el vorbește atît de frumos în predicile lui ? „Există Dumnezeu !“ își aminti el că strîgase cineva în biserică. Dar asta este cu neputință ! Mîntea lui practică de englez al secolului XX refuza să dea crezare minunilor.

Și dacă el nu crede în posibilitatea unei minuni, atunci înseamnă că nu crede nici în Dumnezeu? Gîndul acesta care-i venise pe neașteptate îl ului.

El știa că e nevoie de religie. Și era unul dintre funcționarii care munceau cu mult zel. Oamenii simpli au nevoie de religie, de Dumnezeu, de credința în minuni, altfel e greu să te poți înțelege cu ei ! Și în obligațiile sale intra tocmai această susținere a credinței. Și cînd colo, poftim ! A apărut băiatul ăsta, Ben ăsta, care a întors lucrurile cu susul în jos și care îl pune pe el, ditai pastorul, într-o situație cît se poate de dificilă față de el însuși. Bineînțeles că Ben nu-l va putea determina să creadă într-o minune a lui Dumnezeu. Și totuși ce semnificație are acest fenomen supranatural, cum să-l tălmăcească ? Ce atitudine să adopte în viitor ?

Ar fi foarte bine să-l folosească pe Ben, dar e un joc riscant, în care se poate compromite și pe el, și întregul corp de misionari, și pe englezi. Și totuși ar fi strașnic să-l folosească... Cîți necredincioși ar converti și cît de strălucitor ar suna darea lui de seamă !

În timp ce pastorul măsura a suta oară cabinetul său de lucru de la un capăt la celălalt, mătușica Florence cea evlavioasă stătea cu mîinile împreunate ca pentru o rugăciune în odaia lui Ariel și, privindu-l în extaz, spunea :

— Așadar, tu poți mișca și munții din loc ? Te rog, dragul meu Ben, fă și minunea asta ! Uite, vezi muntele ăla ? Și ea arată cu capul spre fereastră. Mută-l mai încolo ! Din cauza lui în camera mea nu bate niciodată soarele.

— Asta ar putea să pricinuiască moartea oamenilor și animalelor care trăiesc pe acest munte și în împrejurimile lui — răspunse Ariel.

Mătușica Florence căzu pe gînduri. Setea de a vedea o minune îi tulburase mințile.

— Atunci fă-l să se miște cît de cît din locul lui ! Și-apoi tu poți să susții-ntinerești, nu-i așa ? Sau să

mă duci în Anglia !... Uite, fă așa ca la un singur cuvînt al tău, floarea asta ofilită să înflorească... Sau cel puțin, scapă-mă de pietrele de la ficat.

— Nu se poate să-l ispitim pe Dumnezeu degeaba — răspunse Ariel, pe care-l plictisiseră insistențele mătușichii Florence.

— Cum pe degeaba ? Pietrele de la ficat îmi dau niște dureri îngrozitoare, dar mai-e frică de operație, fiindcă...

— Înseamnă că Dumnezeu te-a pedepsit, dîndu-ți pietrele astea la ficat.

Florence tăcu, amintindu-și unul cîte unul păcatele pentru care Dumnezeu ar fi putut s-o pedepsească cu pietre la ficat...

Făcătorii ăștia de minuni sînt toți niște oameni cu care nu te poți înțelege... Ce-ar fi să-i ofere un dar ? Te pomenești că se supără și spune că e simonie, adică negoț de minuni. Eh, dacă ea ar avea atîta credință cît acel „grăunte de nisip“...

— Ascultă, Ben, nu te supăra, dar poate că nu ți-ar fi greu să-mi transmiți puțin din credința ta, măcar atît cît un fir de praf ?

— Asta depinde de dumneata, crede și vei fi răsplătită după credință.

Mătușica Florence închise ochii, strînse pumnii și roși din pricina efortului.

— Cred că mă voi ridica în aer ! Cred, Doamne, cred !... și ea se săltă pe virful picioarelor. Mi se pare că m-am și înălțat ! Dumnezeule, să fie cu puțință ? Cît e de ciudat ! Da, se pare că mă salt ! Cred, cred, cred, cred ! și ea strînse din ochi cu putere.

Pierzîndu-și răbdarea, Ariel o înșfăcă deodată pe mătușica Florence, o așeză cît ai clipi pe un dulap și ieși fuga din cameră. Pe scară se întîlni nas în nas cu pastorul, pe care era cît pe-aci să-l dărîme.

— Vino cu mine, Ben !

Pastorul îl duse pe Ariel în cabinetul său, îl pofti să stea într-un fotoliu și începu să se plimbe îndelung prin cameră. În cele din urmă îi spuse :

— Ascultă, Ben, cum faci tu asta ?

— Credința m-ajută — răspunse cu modestie băiatul.

Pastorul era cît pe-aci să-și iasă din fire, dar se stăpîni.

— Arată-mi picioarele — îi porunci el.

Kingsley se aplecă și, icnind, îi cercetă picioarele lui Ariel. Erau cum nu se poate mai obișnuite. Iar pe tălpi n-avea nici un fel de arcuri sau aparate.

— Nu cumva fahirii te-au învățat levitația ? Întrebă el, deși susținea întotdeauna că levitația nu-i altceva decît născocirea unor turiști ca să-și treacă vremea. Acum însă era mai degrabă inclinat să creadă în minunile fahirilor, căci, la urma urmei, toate acestea puteau fi doar niște scamatorii abile, decît într-o minune a Dumnezeului creștin.

— Eu nu știu ce-i aia levitație — spuse cu simplitate Ariel.

— Ei bine, dacă tu mă minți în clipa asta, atunci îl minți și pe Dumnezeu și el te va pedepsi îmbolnăvindu-te de lepră. Iar dacă nu minți, vrei să-i slujești lui ?

— Toată viața mea aparține lui Dumnezeu, făcătorul de minuni — răspunse Ariel.

— Bine, Ben, poți pleca !

Și după ce Ariel ieși, pastorul zise :

— Zarurile sînt aruncate. Fie ce-o fi ! Totuși e cea mai bună ieșire din situația asta. Am să-l folosesc pe Ben, indiferent care i-o fi originea, și în felul acesta am să creștinez o sumedenie de păgîni, am să pot face o dare de seamă strălucită și am să mă întorc în Anglia, cu faima unui misionar celebru, iar după aceea, cel ce-mi va lua locul n-are decît să se descurce cum o ști.

De pe acum, pastorul începu să viseze la recompensele ce le va primi : fie un rectorat în capitală sau chiar o episcopie.

În birou intră Suzana, fluturînd în mînă niște ziare.

— Tată, întotdeauna ți-am spus că Ben al tău e un aventurier. Uite, în ziar e scris despre omul zburător. El este, nu-ncapă nici un fel de îndoială.

— Dar totuși omul acesta zboară cu adevărat ?

— Și aviatorii zboară, și bondarii zboară, dar nu se dau drept făcători de minuni.

— Ascultă, Suzana, dacă vrei să te-ntorci cît mai curînd la Londra, nu arăta nimănui ziarul, nu vorbi cu nimeni despre Ben și vezi-ți de treabă. Te rog... N-o să dureze decît cîteva zile și după aceea, îți dau cuvîntul meu, vom pleca în Anglia pentru totdeauna.

Ariel n-o mai găsi pe mătușică pe dulap. Chemînd în ajutor toată rezerva de credință pe care o avea, ea încercă să coboare lin de pe dulap, dar căzu, se lovi la genunchi, se dojeni pentru faptul că credința ei nu este puternică și plecă în camera sa întunecoasă.

Vestea despre minunea săvîrșită în biserică se răspîndi peste tot în împrejurimi. Se părea că Ariel scosese din minți toți oamenii.

Mătușica țopăia tot timpul, strîngea din ochi și, ațintindu-i cu furie asupra cratițelor sau asupra foarfecelor, vorbea cu glas răgușit :

— Ridică-te ! Ridică-te ! Cred...

Lîngă bucătărie țopăia John, străduindu-se, zadarnic de altfel, să se înalțe în văzduh și strigînd :

— Cred ! Hop !... Prea puțină credință ! Mai multă ! Cred ! Hop ! Încă o dată ! Și mai multă credință ! Cred ! Hop !

În sat, oamenii săreau de pe acoperiș, se căzneau să umble pe apă, strigau ca niște fanatici „cred !”, se loveau, se împotmoleau în mlaștini...

Dar, vai ! fie că nimeni n-avea destulă credință, nici măcar cît un „grăunte de nisip”, fie că tăria credinței nu era decît o minciună, lucru despre care începură să vorbească cu glas tare cei care pățimiseră cel mai mult.

Dar, neavînd timp de pierdut, pastorul lipi pe ușa bisericii un anunț, care vestea slujba solemnă ce urma să se officieze cu ocazia săvîrșirii minunii.

XXXV. O DISCUȚIE DE AFACERI

Pastorul Kingsley jubila. Succesul minunii întrecuse toate așteptările. În fiecare zi oficia serviciul divin și biseriцута devenise neîncăpătoare pentru toți enoriașii. Pastorul ținea predici foarte elocvente despre puterea credinței, despre puterea Dumnezeului creștin, care dintr-o dată avu o preponderență vădită față de toți „zeii păgîni“.

Acum boteza în fiecare zi zeci și sute de oameni. Darea lui de seamă devenea din ce în ce mai strălucită.

E drept că enoriașii nu prea ascultau predica cu foarte multă luare-aminte și de fiecare dată după serviciul divin așteptau nerăbdători apariția făcătorului de minuni. Și Ariel, după fiecare predică, apărea în fața spectatorilor uluiți.

Cei de curînd convertiți îl întrebau pe pastor cum vor putea dobîndi mai repede credința făcătoare de minuni și de ce nimeni, în afară de Ben, nu le poate săvîrși.

Pastorul le explica și el cum putea mai bine, îi îndemna să fie răbdători și le dădea sfaturi ; ba alcătui chiar un fel de îndreptar pentru întărirea credinței.

Oamenii bombăneau în grabă niște rugăciuni învățate pe de rost, al căror sens nici măcar nu-l pricepeau, și visau la minunile pe care le vor săvîrși atunci cînd vor dobîndi, în sfîrșit, credința. Trebuie spus de altfel că cei mai mulți nici nu se gîndeau să miște munții din loc sau să oprească soarele din drum, ci visau să aibă o casă nouă, un sari nou, un bivol, un catîr, un pumn de orez în fiecare zi, să tămăduiască bolile, nimeni însă nu se gîndea la împărăția cerurilor.

La aceste ședințe de minuni, care au trebuit să fie ținute în afara zidurilor bisericii, deoarece înăuntru nu încăpeau toți cei ce voiau să asiste, au început să apară și europeni. La început, sahibii din localitate, apoi și unii veniți din alte părți.

Pastorul remarcă prezența a doi dintre ei, cu accent american, și îl surprinse deosebitul interes pe care aceștia îl manifestau față de Ben. „Probabil că sînt niște ziariști și pot să-mi strice toată afacerea” — se gîndi cu teamă pastorul Kingsley. Și temerile lui n-au fost în zadar.

Odată, cei doi presupuși ziariști s-au apropiat de Ariel și, fără să dea vreo atenție zgomotului și strigătelor mulțimii care îl înconjură pe băiat, unul dintre ei i se adresă în englezește :

— Mister, o să fiți amabil să ne acordați cîteva minute pentru o discuție de afaceri ?

Spre uimirea pastorului, Ben răspunse în cea mai curată limbă engleză :

— Sînt la dispoziția dumneavoastră, domnilor — și ieșind din mulțime, se îndreptă spre un automobil american ce aștepta în drum.

Pastorul văzu cum toți trei luară loc în automobil, dar nu plecară, ci începură să discute. Cînd sfîrșiră de vorbit, Ariel își luă rămas bun și coborî din mașină.

— Cu cine ai stat de vorbă ? întrebă pastorul cînd Ariel se întoarse acasă.

— Cu doi domni care au venit dintr-o altă localitate.

— Asta am văzut eu, dar despre ce-ai discutat ?

— Domnii s-au interesat de mine — răspunse Ariel — și în curînd voi fi nevoit să mă despart de dumneavoastră, mister Kingsley. Dați-mi voie să vă mulțumesc pentru adăpostul și pentru grija care ați avut-o față de mine.

Pastorul rămase dus pe gînduri. Principalul era făcut. Curînd va pleca și el, așadar, n-ar fi rău ca să i-o ia înainte.

— Ce să-i faci, Ben, ești un om liber și poți să dispui de tine cum vrei. Cînd dorești să pleci ?

— Mîine. Dacă socotești că trebuie să mai rămîn, atunci mai pot săvîrși o dată minunea.

— Foarte bine, băiatule — zise pastorul cu blîndețe, și se grăbi să-i anunțe fiicei sale vestea atît de plăcută pentru ea : Suzana, Ben pleacă.

— Tu, tată, spui întotdeauna lucruri care mă îndispun.

Tatăl își privi nedumerit fiica și se gândi :

„Pentru un bărbat, femeia rămîne veșnic o enigmă, chiar dacă este propria lui fiică.“

XXXVI. ZBORUL

Pentru a-și încheia în modul cel mai demn activitatea sa de misionar în India, pastorul Kingsley hotărî că, ajutat de Ben, să dea o ultimă „reprezentatie de gală“ : înălțarea sfîntului la cer, asemenea drept-credinciosului Enoch, care a fost luat de viu în ceruri.

Faptul ar fi urmat să aibă un extraordinar efect religios și totodată era și cel mai bun prilej pentru plecarea lui Ben.

Darea de seamă bombastică a pastorului, conținînd foarte multe pagini, informa despre numărul uriaș de băștinași convertiți la creștinism. Episcopul va fi mulțumit și va răsplăti după merit munca de apostol a lui Kingsley. Pastorul gusta de pe acum succesul pe care avea să-l aibă și își freca mulțumit minile. Ben consimțise cu plăcere și totul trebuia să se petreacă în condiții cît mai optime. Sfîntul își va lua zborul la cer, iar pastorul își va face valiza și în aceeași zi va pleca spre Anglia.

În ziua solemnă, sortită pentru înălțarea sfîntului, mulți țărani și orășeni se aflau dis-de-dimineată în piața mare din fața bisericii, ca să poată vedea mai bine minunea. Chiar și păstorii își mînaseră turmele spre crîng, ca să poată lua parte la acest spectacol neobișnuit. Pentru sahibii din localitate fură puse cîteva rînduri de scaune.

Pe la zece dimineața, în biserică se afla puzderie de lume. Mulți veniseră de departe, călare pe bivoli, cai sau catiri. Oamenii stăteau în picioare în căruțe, iar copiii, cățarați în copaci, ca niște ciorchini.

Mătușica Florence îi cususe lui Ben o îmbrăcăminte lungă, la fel cu aceea în care pictorii îl înfățișează pe Cristos, iar Suzana — cine s-ar fi așteptat la una ca asta ! — îi împletise o cunună din garoafe roșii.

Astfel înveșmîntat, Ariel apăru în fața mulțimii. Priveliștea era cît se poate de spectaculoasă.

Strigăte de salut, gesturile largi ale pastorului care se urcase pe o estradă construită special, și în rîndurile mulțimii se lăsă o liniște plină de adîncă evlavie. Din biserică, ale cărei uși și ferestre erau deschise, răzbăteau sunetele solemne ale orgii. Cînd orga amuți, pastorul își începu predica, dar mulțimea dădea semne de mare agitație, nemaiavînd răbdare s-asculte pînă la sfîrșit. Și Kingsley fu nevoit să scurteze vorba.

Ariel păși în mijlocul luncii verzi, zîmbi, își ridică brațele și începu să se înalțe domol. O adiere ușoară de vînt flutura poalele veșmîntului său lung și şuvițele părului ondulat. Era o priveliște încîntătoare.

Cîteva clipe, mulțimea rămase ca vrăjită, mută, urmărindu-l pe Ariel, apoi începu să se agite, să facă zgomot. Oamenii cădeau în genunchi, strigau, cuprinși de extaz, întinzîndu-și mîinile spre cer : „Dumnezeule, de ce ne părăsești ?“ Se vede că îl considerau chiar Dumnezeu. Mamele își ridicau copiii și strigau : „Doamne, binecuvîntează-i !“

Ajungînd în dreptul clopotniței, Ariel se opri, ridică mîna, invitînd mulțimea să facă liniște, și cînd zgomotul se potoli, rosti cu glas tare și răspicat :

— Alo, alo, cîrcul Chatfield, cel mai bun circ din America și din toată lumea ! Alo ! Alo ! Zilele aceștea își începe reprezentațiile în orașul nostru ! Grăbiți-vă să luați bilete ! Acolo veți vedea minuni și mai și ca asta !

Și, zvîrlind mulțimii cununa de flori ce căzu la picioarele mătușichii Florence, care-și pierduse cum-pătul, Ariel se ridică în aer, zbură deasupra clopotniței și dispăru în crîng.

Curînd, dintr-acolo se auzi claxonul strident al unui automobil. Un catîr speriat zbieră prelung : „Iho ! Iho ! Iho !...” Și zbierătul acesta fu imitat și de alți catîri

Rîdeau parcă de păcăleala trasă pastorului.

XXXVII. UN LOCUITOR AL CERULUI SEMNEAZĂ UN ANGAJAMENT

Ariel n-a mai văzut ce s-a întîmplat după aceea, dar urmările nu erau greu de ghicit : era completa prăbușire a activității de misionar a pastorului Kingsley, fapt care putea atrage după sine mutarea în cine știe ce sat îndepărtat într-una din provinciile Angliei.

James Chatfield, fiul directorului trustului american de circuri, și Edwin Grieg, directorul administrativ al circurilor ambulante, veniseră în India, cu zeci de circuri ambulante. Chatfield și Grieg organizau reprezentațiile, studiînd paralel „piața locală”. Dar preocuparea lor de căpetenie era recrutarea în India a diferiților artiști pentru reprezentațiile din America. Publicului trebuie să-i dai mereu numere noi, iar călăreții, acrobații, echilibriștii și scamatorii europeni se deosebeau prea puțin de cei din America. Ceva adus din Orient ar fi putut avea succes. De aceea în fiecare oraș și chiar sat prin care treceau, Chatfield și Grieg căutau să cunoască tîrgurile, iarmaroacele, sărbătorile populare, asistînd la diferite reprezentații populare, acrobații de iarmaroc, îmblînzirea șerpilor, cîntece, muzică, scamatorii, re-

prezentării date de fachiri și alegîndu-i pe cei mai buni dintre aceștia pentru circuitul lor.

Hindușii însă nu prea acceptau cu inima ușoară să-și părăsească țara și să pornească departe, în călătorii. Dar mister Grieg le arăta în palmă dolari americani, le oferea avansuri și le făgăduia cîștiguri grase : în felul acesta, el izbutise să recruteze o însemnată trupă exotică.

Împreună cu Chatfield, proiectase să dea un spectacol senzațional, „Tainele Indiei“, cu decoruri excepționale, cu maimuțe, papagali, bivoli, elefanți, crocodili și fachiri.

Într-o bună zi, lui Chatfield îi căzu în mină o foaie locală a unui ziar englezesc, unde se găsea un articol intitulat : „Dar la urma urmei cine este el ?“

Articolul vorbea despre enigmaticul om zburător, care din cînd în cînd se ivea ba ici, ba colo, pentru ca apoi să dispară fără urmă.

Chatfield citi articolul și, rîzînd, i-l întinse tovarășului său :

— Iată, mister Grieg, minunile Indiei ! Ce de prostii mai scriu și ziarele acestea locale ! După cît se pare, publicul indian este mai credul și mai naiv decît cel american. Sînt convinși că nici unul dintre ziaristii noștri n-ar fi îndrăznit să scrie asemenea baliverne gazetărești.

Grieg citi cu atenție articolul și zise :

— Bine ar fi să putem avea în trupa noastră acest om zburător.

— Cum să nu ! rîse James Chatfield.

— Eu îți vorbesc foarte serios — răspunse Grieg. Am avut prilejul să discut cu cîțiva dintre hindușii angajați de noi despre omul zburător. Ei mă asigură că nu e vorba de nici o născocire.

— Fără doar și poate însă că nici unul dintre ei nu l-a văzut.

— Paznicul șerpilor... cum naiba îl cheamă ?... nu pot să-i țin minte numele... încerca să mă convingă că l-a văzut pe omul zburător cu propriii săi ochi, la un iarmaroc, în clipa cînd acesta a răpit un

băiat din mulțime, după care ispravă și-a luat zborul nu se știe încotro.

Chatfield dădu din cap neîncrezător.

N-a trecut mult însă și a fost nevoit să creadă în existența omului zburător: în calea lor întâlneau tot mai mulți oameni care mărturiseau că l-au văzut cu ochii lor, ba chiar le indicau și localitatea unde se afla în acel moment. Mînat de un interes arzător, Chatfield ordonă să se schimbe itinerarul stabilit, nădăjduind că doar-doar l-o găsi pe omul zburător.

În felul acesta, Chatfield și Grieg l-au întâlnit pe Ariel lângă biserică și la început au discutat puțin cu el în automobil, iar după aceea au avut o convorbire de mai lungă durată.

Pe yancheii aceștia practici nu-i interesa de loc persoana lui Ariel și motivele care l-au determinat să zboare, precum nici trecutul lui.

Dacă Ariel ar fi spus: „Sînt un spirit, sînt un înger“, James Chatfield nu s-ar fi mirat nici o clipă măcar și ar fi răspuns, fără să stea cîtuși de puțin pe gînduri: „All right! Vă propun un angajament. Care sînt condițiile dumneavoastră?“

La fel de laconic, Chatfield îi spuse lui Ariel:

— Mister... mister?

— Ben — răspunse Ariel.

— All right, mister Ben, ne interesează faptul că știți să zburați. Veniți să lucrați la noi. Veți zbura în America și veți primi pentru asta o sumă destul de mare.

Ariel știa că America este departe de India și că, dincolo de ocean, va fi în siguranță. Trebuia să accepte propunerea, căzînd de acord prin bună înțelegere, și după aceea să se reîntoarcă aici, să-și ia prietenii. Însăși soarta îi venea în ajutor. Și, fără să stea mult pe gînduri, acceptă.

Mister Chatfield fu mirat de un asemenea răspuns: nu cumva aveau de-a face cu un înger? Să accepte fără să te tocmești, fără să te interesezi măcar cîți bani vei primi? Oare omul acesta original nu înțelege că el este „sans paire“, cum spun fran-

cezii, că nu-și are egal și deci poate să le ceară orice sumă? Iar dacă nu e înțeles și nu-i nici idiot, atunci e un criminal care vrea să fugă cât mai grăbnic peste ocean, unde, probabil, nu poate să ajungă singur în zbor. Nu degeaba îi povestise Grieg despre furtul unui băiat... Dar ce importanță au toate astea? Principalul este că putea să câștige foarte mulți bani.

Bătrînul și vicleanul Grieg îl „mirosise” îndată pe Ariel, dîndu-și seama că are de-a face cu un tînăr care nu cunoaște nici viața, nici propria sa valoare.

— Despre condiții mai vorbim noi — spuse Grieg, amestecîndu-se în discuție, de teamă ca nu cumva fiul directorului să-i dea el însuși lui Ariel ideea că este un om fără pereche. Cu privire la bani, ne putem oricînd înțelege.

— Aș fi vrut numai...

Chatfield și Grieg ciuliră urechile.

— Ce-ați fi vrut?

— Înainte de a pleca peste ocean, aș fi vrut să merg în două locuri... Să-mi văd prietenii și... încă o persoană... De altfel, poate că voi avea nevoie și de ajutorul dumneavoastră...

— Desigur, se înțelege de la sine, vă stăm la dispoziție, mister Ben. Vom face tot ce ne stă în putere!

— Ei, ce spui de asta, mister Grieg? Întrebă Chatfield cînd rămaseră singuri.

— Spun că am găsit o comoară, mister Chatfield. India este într-adevăr o țară a minunilor.

— Va trebui să ne îngrijim de reclamă — observă James.

Reclama era calul lui de bătaie.

— Pastorul ăsta nu și-a găsit adevărata-i chemare. Ar fi trebuit să fie un regizor de circ. Ar fi putut să născocească un număr extraordinar. Dar de ce să nu ne folosim de această înălțare pentru reclama noastră? Trebuie să ne înțelegem cu Ben. Pînă la o înălțime de 50 de metri, să joace în folosul pastorului, iar mai sus, pentru interesele noastre. Căci

noi l-am și cumpărat ! Și de acolo, de sus, va face reclamă circuitului nostru.

Grieg nu fu de acord, găsim ideea prea puțin practică și chiar lipsită de tact. Îndărătnicul James stăruie totuși și Grieg fu nevoit să cedeze.

Bătrînul Grieg avea însă dreptate : această reclamă făcută din cer le-a pricinuit multe griji și neplăceri. Au fost puși în situația să aibă de-a face cu reprezentanții bisericii și ai administrației engleze.

În schimb, într-o altă chestiune, Grieg nu cedă în ruptul capului. Chatfield începuse să viseze la felul în care îl vor prezenta în America pe omul zburător și voi chiar să trimită o telegramă ca să anunțe concetanenilor săi sosirea omului zburător : „O minune cum nu mai e alta pe lume !“

Grieg, care încărunțise în circ și cunoștea foarte bine psihologia publicului, se opuse cu înverșunare. Bineînțeles că publicul se va duce să caște gura la omul zburător, așa cum se dusesese să vadă primele zboruri cu aeroplanul, și asta putea aduce un câștig frumos. Dar oamenii se obișnuiesc repede cu toate. Cine ar mai da acum bani ca să vadă un aeroplan zburînd ? Același lucru se va întîmpla și cu omul zburător. Cine îl va vedea o dată sau de două ori, a treia oară nu se va mai duce.

— Da, dar o s-apucăm să câștigăm milioane ! se înfierbîntă James.

— Și de ce, mă rog, să nu câștigăm zeci de milioane ? replică Grieg.

— Cum vrei să faci asta ? Cum vrei să-l folosești pe Ben ?

— În primul rînd trebuie să uiți că Ben știe să zboare. Nu trebuie să anunțăm lucrul acesta în America și nici pe drum să nu vorbim nimănui. Și nu uita că publicul se plictisește de orice, în afară de un singur lucru : de lupte și de concursuri, datorită succesiunii neîntreprinse de situații neașteptate

și a faptului că nu poți prevedea niciodată sfârșitul. În fața celor mai rare animale din lume, publicul rămîne doar o clipă-două, iar la luptele de cocoși, care sînt o adevărată prostie, e gata să stea ceasuri întregi. Pasiunile se ațîță, oamenii se agită, se fac pariuri.

— Mi se pare că încep să înțeleg. Și mi se pare că ai dreptate — spuse Chatfield, după ce se gîndi puțin.

— Sută la sută — răspunse convins Grieg.

Găsind în persoana lui Ben o comoară neprețuită, Chatfield și Grieg se hotărîră să-și predea conducerea afacerilor din India unuia dintre vechii directori ai circurilor lor și, împreună cu Ben, să plece imediat în America.

Cînd părăsiră orașelul pierdut între munți, lăsînd pastorului plăcerea de a se descurca singur din situația creată, James îl întrebă pe Ariel unde vrea să meargă.

Ariel le povesti americanilor toate peripețiile sale, fără s-ascundă nimic.

Chatfield era plin de admirație și deseori îl întrerupea pe băiat cu risetele lui.

Grieg se gîndea: „Ben-Ariel e de bună seamă victima unor potlogării. Cine știe, poate că e într-adevăr fiul unor oameni bogați și de neam. Trebuie să ținem seamă de lucrul acesta. Lolita nu-i altceva decît o simplă dragoste de tinerețe. Și-atunci, de ce să nu trecem pe la această «fetiță-văduvă»? La urma urmelor, o putem lua cu noi și pe Lolita, și pe Nizmat, și pe Șarad, și să-i punem și pe ei la treabă. Ariel însă vrea să se ducă și la Dandarar, să stea de vorbă cu Pearce. Ar fi mai bine să evităm lucrul acesta. Se pare că Pearce este un concurent primejdios.” Bineînțeles că ei — Grieg și Chatfield — îl vor apăra pe Ariel și nu vor îngădui ca Pearce să pună mîna pe dînsul. Totuși riscul rămîne risc. Ariel, care acceptase cu atîta plăcere să plece în America, spre a fi cît mai departe de Pearce, acum caută singur să se întâlnească cu el. De ce? Ariel

spune : pentru ca să afle taina obîrşiei sale, pe care Pearce, fără doar şi poate, trebuie s-o cunoască. Fie şi aşa ! Dar aflîndu-şi obîrşia, nu cumva Ariel va prefera să se întoarcă la părinţi, în loc să plece cu ei în America ?

Grieg îşi împărtăşi temerile lui Chatfield. De data asta Chatfield şi Grieg căzură repede la învoială : trebuie să ia toate măsurile ca Ariel să nu se ducă la Dandarot şi să nu se întâlnească cu Pearce. Iar dacă Ariel totuşi îl va vedea şi va afla care-i este obîrşia, în cazul acesta să-l pună pe Ariel să-şi dea consimţămîntul că va lucra la circ timp de un an. Numai cu această condiţie ei îi garantează lui Ben ajutorul lor în cazul întîlnirii cu Pearce. Şi Ariel acceptă această condiţie.

XXXVIII. „TOTUL TRECE CA UN VIS“

În amurg, în văpaia apusului, apărură cupolele de marmură aurite ale palatelor lui Radjcumara. Văzîndu-le, Ariel îşi simţi inima bătînd cu putere, căci soarta Siamei îl interesa foarte mult. Trecînd pe lîngă castel, el privi balcoanele şi i se păru că într-unul din ele o zăreşte pe Siama. Dar ar fi putut prea bine să fie şi o altă femeie care semăna cu ea. Nu i-ar fi fost de loc greu să-şi ia zborul şi să străbată într-o clipă distanţa de la automobil la balcon, dar îşi dăduse cuvîntul lui Chatfield că nu va zbura, şi ţinu să şi-l respecte.

Iată şi lacul, iată şi crîngul în spatele căruia se află căsuşa lui Nizmat. Tulburarea lui Ariel creştea din ce în ce. Dorea mai mult ca oricînd să zboare, să plece în goană la prietenii săi.

Ca să nu le stingherească întâlnirea, Grieg porunci șoferului să oprească lângă acel mango, din care cîndva Ariel rupsese fructe pentru Șarad.

Coborî din mașină și îi văzu pe Șarad și pe Lolita. Nefiind în stare să se mai stăpînească porni în goană, abia atingînd pămîntul cu picioarele. Uitîndu-se în urma lui, Grieg îi spuse lui Chatfield :

— Privește-l cum zboară ! Vom face din el un alergător de faimă mondială.

Lolita și Șarad care ședeau pe treptele cerdacului, văzînd un sahib apropiindu-se de ei, se sculară în picioare. Însă nu-l recunoscură pe Ariel. Cînd, deodată, Șarad strigă :

— Dada ! Și se năpusti în întîmpinarea prietenului său, dar se opri deodată stingherit : Ariel purta un minunat costum de croială europeană și o pălărie albă de panama. Părul îl purta tuns scurt.

— Ce-i cu tine ? exclamă rîzînd Ariel, îmbrățișîndu-l și sărutîndu-l pe băiat, care se agățase de mîna lui.

Iar Lolita, care îl recunoscuse și ea pe Ariel, se ploconea într-una pînă la pămînt. În fața lui Ariel se ridica din nou acest zid de temeneli ! Ariel voi s-o îmbrățișeze, să-i spună că o iubește, că vrea s-o ia de nevastă. Dar ploconelile fetei îi încătușau gîndurile și-i paralizau mișcările.

— Bună ziua, Lolita, vezi că mi-am ținut făgăduiala — spuse el, intimidat, apropiindu-se de fată. Am venit, dar unde-i Nizmat ?

— E tare bolnav — răspunse Lolita, privind cu adorație în ochii lui Ariel.

Ariel intră repede în casuță. În amurgul care se lăsa îl văzu pe Nizmat culcat pe o rogojină. Ariel îl salută pe bătrîn, în ochii căruia văzu strălucind bucuria.

— Stăpîne, tu ești ? Lolita avea dreptate. Nu se putea ca tu să mori. Și ai venit din nou la mine. Îți mulțumesc ! spunea el, vorbind anevoie. Uite, sînt pe moarte.

— N-ai să mori, Nizmat — îi spuse Ariel, ținînd în palma sa mîna uscată a bătrînului.

— Tot ce se naște este sortit morții — răspunse liniștit bătrînul. Florile uscate nu trebuie să supere privirea nimănui și de aceea sînt arse.

Ariel încercă să-l liniștească pe bătrîn. Nu, Nizmat se va însănătoși curînd. Ariel va trimite un doctor și cînd Nizmat se va înzdrăveni, va pleca în America, împreună cu Lolita și cu Șarad. Ariel o iubește pe Lolita și vrea s-o ia de nevastă.

Nizmat se gîdea, stînd cu ochii închiși, și-și mișca încet mîinile în fața ochilor, ca și cum ar fi vrut s-alunge ceva. Apoi începu să vorbească. Îi mulțumi lui Ariel pentru cinstea deosebită pe care i-o făcea. Soarta Lolitei îl îngrijorează foarte mult. Ea i-a mărturisit că nu vrea să se mărite cu nimeni. Doar bătrîna și oarba Tara a spus că își va blestema fiul dacă el se va însura cu Lolita. Și Lolita renunțase la Ishvar, iar Ishvar, cuprins de desperare, plecase la oraș și nu se mai întorsese de atunci. Cînd Nizmat va muri, oare ce se va întîmpla cu Lolita? Căci ei, semizeii și sahibii, nu sînt logodnici pentru o cerșetoare.

— Insuși Krishna ar fi fost fericit să aibă o asemenea nevastă! rosti cu căldură Ariel.

Nizmat zîmbi cu greu, deschise ochii și, privindu-l pe tînăr, îl întrebă:

— Dar oare într-o căsnicie atît de nepotrivită nevasta fi-va ea fericită?

Ariel se fistîci, iar apoi începu să-i demonstreze cu ardoare lui Nizmat posibilitatea unei astfel de legături.

Totuși își dădea seama că acum n-o putea lua pe Lolita cu el, căci nu se putea să-l lase singur pe Nizmat sau numai cu Șarad.

— Ei, lasă, mai vorbim noi despre asta — zise necăjit Ariel și ieși pe cerdac. Lolita — se adresă băiatul fetei, luînd-o de mînă — am să trimit un doctor și bunicul se va însănătoși... Numai să nu chemi vreun vraci, căci o să-l omoare pe Nizmat, așa cum l-a omorît pe fecioru-său. Trebuie să plec, dar am să mă mai întorc, Lolita, și am să vă iau cu

mine. Cînd bunicul se va face bine, vreau să-mi fii nevastă.

Nu-și lua ochii de la fața palidă a Lolitei. Era minunat de frumoasă, dar exprima atîta suferință și atîta teamă, încît Ariel simți inima strîngîndu-i-se de durere. Cum ar fi vrut s-o facă fericită pe fata asta !

— De ce taci, Lolita ?

— Nu știu ce să răspund, stăpîne !

— Dar tu... tu mă iubești ?

Fata stătea cu privirile plecate. Mina pe care Ariel o ținea într-ale sale tremura.

— Ea tot timpul te-a așteptat și numai de tine a vorbit ! strigă Șarad. Și-o să plecăm ! Toți împreună !

— Stați nițel, că mă-ntorc îndată ! spuse Ariel și porni cu pași mari spre automobil. Iertați-mă, domnilor, dar mi se pare că mi-ați făgăduit că-mi dați niște bani ? întrebă el, stingherit. Prietenul meu, bătrînul Nizmat, e foarte bolnav și are nevoie de un doctor, de medicamente...

Grieg îi dădu cu plăcere băiatului cîteva bancnote și îi aminti că trebuie să se grăbească. Pe Grieg îl interesau prea puțin banii, principalul era să plece cît mai repede cu Ariel. Și dacă pentru o familie de indieni săraci banii aceștia reprezentau o sumă importantă, pentru directorii unui trust american de circuri era cu totul lipsită de însemnătate.

Cu un profund simțămînt de recunoștință, Ariel luă banii.

„Ce prost am fost — se gîndea el, întorcîndu-se. Trebuia să fi luat banii mai înainte și să fi cumpărat niște daruri. Lui Nizmat o lulea și niște tutun bun, pentru Lolita un șal și brățări, iar lui Șarad o cămașă de bumbac în dungi. Cît de mult s-ar fi bucurat ei ! Dar am să le trimit...”

— Uite, Nizmat, ia banii ăștia — spuse el, înapoindându-se la bătrîn — și cheamă neapărat un doctor. Și caută să mănînci cît mai bine. Eu am să

vă trimit bani. Fă-te mai repede sănătos. Rămii cu bine, Nizmat !

— Mulțumesc. Adio ! răspunse bătrînul.

— Rămii cu bine, Lolita mea ! Ai grijă de bunic și de Șarad. Eu am să vă trimit bani, am să vă scriu și curînd am să mă întorc să vă iau.

Cuprinsă parcă de delir, Lolita spuse privind undeva, în depărtare :

— Am să te-aștept, dar visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia !

Ariel o privi uimit, apoi zîmbi și exclamă :

— Asta nu va trece ca un vis, draga mea ! Așteaptă-mă !

— Ia-mă cu tine, dada ! se rugă Șarad, alintîndu-se.

— Aș fi nespus de fericit dacă ai merge cu mine, Șarad, dar Lolitei o să-i fie greu să rămînă singură, cu bunicul bolnav.

— Da, ai dreptate — răspunse oftînd Șarad. Trebuie să așteptăm ca bunicul să se facă bine și-atunci o să venim cu toții la tine.

— Am să vin negreșit după voi !

Cu inima grea, Ariel se întoarse la automobil. Mașina claxonă și o luă din loc.

Tot drumul, Ariel fu muncit de gînduri grele. De ce-i lăsase ? De ce pleca în depărtata și necunoscuta Americă ? Ce-l așteaptă acolo ? N-ar fi mai bine să rămînă cu Lolita, Șarad și Nizmat ? Dar atunci ar fi devenit din nou omul zburător, lipsit de apărare, o jucărie în mîinile sorții, o pradă pentru oamenii răi. S-ar fi pierdut pe sine și pe Lolita. Nu, el procedează bine ! La început trebuie să-și apere libertatea, să se țină bine pe picioare, să afle tot despre el și după aceea se va întîlni din nou cu prietenii săi, ca să nu se mai despartă niciodată de ei.

Iar în urechile lui mai răsunau cuvintele misterioase ale Lolitei :

„Visurile trec... Totul trece ca un vis... Maia !”

XXXIX. O DISCUȚIE APRINSĂ

Pearce și întreaga societate teozofică începură să se împace cu gândul pierderii lui Ariel. Omul zburător mai făcuse o dată să se vorbească despre el cu prilejul „minunii pastorului Kingsley“, care pînă la urmă se dovedise a fi, așa cum relatau ziarele, reclama unui circ american. După aceea, Ariel dispăruse, prins probabil de reprezentanții circurilor americane. Și Pearce își dădea seama de dificultatea de a-l smulge pe Ariel din ghearele lor. Asta ar fi putut-o face Boden. Și Pearce îi scrisese lui Boden și lui Heselon la Londra, informîndu-i cu privire la mersul evenimentelor.

„Dacă vom mai auzi — scria Pearce — despre omul zburător, atunci veștile vor sosi mai degrabă din Statele Unite ale Americii, încotro trebuie să se îndrepte de altfel și cercetările dumneavoastră.“

Cu pași felini de pisică, Pearce traversa curtea școlii Dandarăt, îndreptîndu-se spre cabinetul său. Pe cer nu se vedea nici un nor, soarele se ridicase chiar atunci deasupra orizontului și aerul începuse să se încălzească. Ultimele adieri ale vîntului răcoros de dimineață se stingeau încet-încet. Ca întotdeauna în curte și în interiorul clădirii stăruia o liniște desăvîrșită. Numai pietrișul scîrțîia sub pași lui ușori.

Dar urechea sensibilă a lui Pearce surprinse pasul cuiva venind dinspre poartă. Se întoarse repede și-l văzu pe Ariel, care se îndrepta spre el. Băiatul mai crescuse și purta un minunat costum alb.

Pearce rămase uluit de această întîlnire neașteptată. La început se bucură, dar apoi deveni foarte atent. Prea era hotărît și sigur pasul tînărului care se apropia de el. Iar în spatele băiatului, la cîțiva pași în urmă, veneau doi gentlemen.

La primul său strigăt, ar fi putut să-i vină în ajutor educatorii, profesorii, slugile... Și Pearce, întipăririndu-și pe față o expresie de plăcută sur-

priză, ca și cum abia atunci l-ar fi recunoscut pe Ariel, se grăbi spre băiat, întinzându-i mîna cu toată sinceritatea.

— Mă bucur că te văd, Ariel! Ai făcut bine că te-ai întors! Cu dreapta strînse zdravăn încheietura mîinii stîngi a lui Ariel. Încercă să-i strîngă la fel de prietenos și mîna dreaptă, dar băiatul prevăzuse gestul și apucă bine cu dreapta sa încheietura mîinii stîngi a lui Pearce. Astfel încheiați, stăteau și se priveau în ochi unul pe celălalt, căutînd să-și ghicească reciproc intențiile.

„La dracu’! Care dintre noi l-a prins pe celălalt?” se gîndi îngrijorat Pearce.

Cei doi gentlemen care veneau în spatele lui Ariel se opriseră și urmăreau cu interes această scenă.

— Poate dorești să mergem în cabinetul meu? Acolo vom discuta nestîmjenîți. Ți-o fi foame, Ariel? Nu ești obosit de drum? întrebă Pearce, abia izbutind să se stăpînească.

— Mister Pearce — spuse cu fermitate Ariel, fără să-i răspundă la întrebări — am venit ca să aflu de la dumneata chiar acum și chiar aici amănunte în legătură cu obîrșia mea. Trebuie să-mi răspunzi numaidecît!

Fără să-și dea seama, Pearce i se adresă lui Ariel cu „dumneavoastră” și îi răspunse:

— Ați fost adus la Dandarac acum cincisprezece ani, de către un om pe care nu-l cunosc. El nu mi-a spus nici numele, nici originea dumneavoastră... La Dandarac sînt mulți copii de felul acesta.

Ariel strînse și mai tare mîna lui Pearce și deodată acesta simți că tînarul îl ridică în aer. De groază, Pearce simți că-i îngheață mîinile. Dădu să strige, dar înțelese că prin asta nu face decît să-și înrăutățească situația. Ariel are acum ajutoare care, la urma urmei, pot fi niște bandiți cumpărați. Îl va lua sus, în văzduh, și acolo se va răfui cu el. De aceea Pearce nu făcu altceva decît să strîngă cît putu mai tare mîna stîngă a lui Ariel, ca nu

cumva să cadă ; capul lui se găsea în dreptul pieptului tînărului.

Săltîndu-l pe Pearce deasupra pămîntului, Ariel rămase nemișcat în aer și-i spuse :

— Acum ne putem continua conversația, căci aici nu ne stingherește nimeni. Așadar, ascultă-mă, mister Pearce !

Vocea lui Ariel suna aspru, dar se simțea în ea tulburarea, căci Pearce era prea greu.

Ușor de zis „ascultă-mă!“ Lui Pearce îi clănțăneau dinții din gură și el privea cu aceeași groază în jos, spre cărarea presărată cu prundiș, ce șerpuia prin curte.

— Dacă n-o să-mi spui tot adevărul cu privire la mine, am să dau drumul mîinii dumitale drepte și am să încep să te răsucesc pînă cînd ai să te desprinzi și ai să cazi, zdrobindu-te de pămînt. Sau poate vrei să te lupți cu mine aici, în aer ?

— Spun... Spun tot adevărul — rosti cu glas răgușit Pearce, care, de emoție, își pierduse vocea.

Ariel se lăsă deodată în jos, împreună cu Pearce, spre stupoarea lui Chatfield și Grieg.

— Mister Grieg... vă rog... să notați declarațiile acestui om.

Grieg scoase un carnet și un stilou și Pearce, cu o voce răgușită de parc-ar fi fost răcit, începu să povestească tot ceea ce știa despre Ariel. Indică totodată și adresa lui Boden și a Janei Galton.

Ariel lăsă mîna lui Pearce și zise cu răceală :

— Puteți pleca, dar băgați de seamă, dacă ați făcut declarații false...

— Absolut adevărate ! exclamă Pearce încovoindu-se. Picioarele îi tremurau și cu greu străbătu curtea îndreptîndu-se spre cabinetul său.

— Ei, noi ne-am ținut făgăduiala. Nădărdim că și dumneata ți-o vei ține la fel — spuse James, privindu-l întrebător pe Ariel.

— Și eu îmi voi respecta făgăduiala, plecînd cu dumneavoastră în America — răspunse Ariel. Sora mea poate să vină la mine, eu am să-i scriu.

Și toți trei se îndreptară spre automobil.

XL. BINOE NEÎNVINSUL

Chaftfield-senior se arată nespus de mulțumit de descoperirea făcută în India, iar planul lui Grieg fu în întregime aprobat de directorul trustului circurilor.

Nici un om din America nu trebuia să știe că Binoe-Ben-Ariel-Aureliu Galton este un om zburător. E adevărat că vestea despre el ajunsese și în America, dar toată lumea făcuse haz, considerînd-o drept o știre senzatională, căci nimeni nu-l văzuse și nu-l cunoștea pe Ariel.

Chatfield îi explică lui Ariel rolul pe care urma să-l joace : el nu va spune și nu va arăta nimănui că știe să zboare, însă, folosindu-se cu abilitate de acest dar neobișnuit, va trebui să bată toate recordurile mondiale la alergări, înot, sărituri peste obstacole, și să participe la concursurile acrobatice.

Înstruirea lui Ariel se făcea sub stricta supraveghere a lui Grieg și Chatfield și dură destul de multă vreme. Se înțelege că pentru Ariel nu era nici un fel de greutate să sară peste orice obstacol, indiferent de înălțime, să zboare sub cupola cercului de pe un trapez pe altul, străbătînd toată arena.

Greutatea consta numai în faptul, așa cum spunea Grieg, cel cu atîta experiență, „să nu depășească limitele posibilităților fizice ale omului”. Trebuia să luereze în așa fel, ca publicul să vadă ceva uluitor, dar nu imposibil. Trebuia să acționeze cu multă băgare de seamă. De pildă, la săriturile în înălțime, Ariel trebuia să-și calculeze atît de bine săriturile, încît să întrecă doar cu câțiva centimetri recordurile mondiale.

Antrenorii lui Ariel, angajați de Chatfield și Grieg, se numărau printre cei mai buni alergători. Antrenamentul se făcea într-un loc pustiu. Lui Ariel i se arătau diferite metode de alergare, diferite sisteme și, în prezența antrenorilor, băiatul trebuia să

se prefacă obosit, să respire sacadat ca și cum i-ar fi greu să alerge.

Pentru a menține treaz interesul publicului, la unele probe de alergări sau concursuri de înot, el trebuia să simuleze că răsuflă anevoie, să-și lase rivalii să i-o ia înainte, iar apoi, în ultimul minut, să ajungă primul la start, într-un cuvânt, trebuia să procedeze ca un concurent cu experiență, care nu-și dă în vileag dintr-o dată toată superioritatea sa, deosebit de strălucită.

Numerele de circ se pregăteau într-o arenă special amenajată în acest scop. Chatfield-junior se interesa mai ales de numerele cu cai: săriturile ce urmau să fie efectuate în galopul calului, salturile-mortale. Bineînțeles, Ariel săvârșea adevărate minuni, iar bătrînul Grieg și tînărul Chatfield trebuiau tot timpul să-l mai tempereze.

— Ei, asta-i prea de tot! Să nu faci dintr-o dată cîte patru salto-mortale! spunea el, supărat.

În timp ce se făceau pregătirile, Chatfield-junior nu precupețise banii trustului — îi va primi înapoi însutit! — și începuse o campanie de reclamă care întrecea prin proporțiile sale chiar și reclamele obișnuite pentru America.

Încă înainte de a-l fi văzut pe Binoe — „o minune a lumii, descoperită în junglele Indiei misterioase“ — oamenii aflaseră multe despre el și-l cunoșteau din fotografiile publicate în ziare, reviste, afișe, și americanii cunoșteau chipul lui Ariel mai bine decît pe cel al președintelui.

Supporterii lui erau cuprinși de delir și căutau pe toate căile să-l vadă. Jucătorii cei mai pasionați încheiau de pe acum pariuri, iar ziariștii publicau în presă kilometri întregi de știri senzaționale, referitoare la apropiatele reprezentații ale „neînvinsului“.

„Binoe-neînvinsul“ era titlul pe care-l primise Ariel încă înainte de a apărea în public. Și îl merită pe deplin de îndată ce începu seria neobișnuitelor sale triumfuri.

Ariel învingea un campion mondial după altul și lucrul cel mai uluitor era că el stabilea noi recorduri mondiale în cele mai diferite ramuri ale sportului. Era pur și simplu purtat pe brațe și atunci căuta ca trupul său să aibă o greutate normală.

Însă acest joc fără risc ascundea și anumite primejdii. Jucătorii cei mai pasionați, pierzînd, bombăneau și curînd începură chiar să vorbească despre faptul că la mijloc ar fi o escrocherie pusă la cale cu multă abilitate. Drept care începură să mizeze mai puțin pe el, astfel că diferite pariuri își pierdură din interes.

Chatfield și Grieg socotiră că a sosit momentul să recurgă la vechiul și încercatul truc de circ, care trebuia să facă să sporească și mai mult interesul față de concursuri: Binoe fu nevoit să „sufere cîteva înfrîngeri“, după care, bineînțeles, urmară victorii și mai strălucite.

Și vremea trecea. Ariel colindase aproape toate orașele mari ale Americii. Trustul Chatfield cîștigase sume nemaipomenite în istoria circului.

Pe măsură ce succesele se înmulțeau, Chatfield-senior îl cerceta pe Ariel și se gîndea: „Uite, acum o să începă să vorbească despre mărirea onorariului...“

Dar Chatfield-senior greșea gîndind că băiatul se molipsise și el de boala înavuțirii. De îndată ce începuse să cîștige, din America porniră către îndepărtatul colț al Indiei mandate de bani și pachete. De data aceasta nu mai uitase nici șalurile, nici brățările pentru Lolita, nici îmbrăcăminte pentru Șarad, nici luleaua cu tutun pentru Nizmat. Cu toate succesele sale răsunătoare, Ariel nu-și uita niciodată prietenii. Scrisori de la ei primea doar arareori, dar erau pline de dragoste și recunoștință.

Nizmat se însănătoșise și-l așteptau cu toții, astfel că de multe ori Ariel fusese cît pe ce să lase totul baltă și să plece în zbor spre căsuța de lîngă bananier. El îi ajuta și pe artiștii mai săraci din circ. Gloria și banii îi dădeau posibilitatea să-și manifeste pe deplin adevărata bunătate omenească.

Odată, ieșind învingător într-un concurs greu, Ariel, înclinându-se în fața publicului care-l aplauda fur-tunos, observă cu mirare, într-o lojă ce se afla în apropierea scenei, o tinăără care îl privea cu un aer trist, ținându-și mîinile încrucișate pe balustrada lojei. Chipul tinerei i se păru cunoscut. Da, era aceeași fată pe care o văzuse cînd fusese bolnav și cînd nimerise în mîinile lui Pearce. E sora sa ! Oare o fi într-adevăr sora sa Jane ? Într-adevăr, el îi te-legrafiase la Londra îndată ce sosise în America.

Mulțumind publicului de nenumărate ori, Ariel, cu sufletul tulburat, intră în cabina lui.

Nu cumva se înșelase ? Și, îngîndurat, începu să se dezbrace.

Un slujitor în livrea îi aduse o carte de vizită pe care era scris : „Lady Jane Galton, Londra.“ Și adăugat cu creionul, cu un scris hotărit de bărbat : „Am să te aștept la ieșire, J. G.“

Amintiri nedeslușite i se perindară prin minte : „Jane Galton... Da, asta era sora lui !“

Ariel se schimbă în grabă și ieși, dar în puzderia de automobile care înconjurau cirul nu se descurcă dintr-o dată. Fu recunoscut de public și începură ovațiile. Băiatul privea zăpăcit și, din obișnuință, se înclina în dreapta și în stînga.

Dar iat-o ! Și el se apropie de Jane, neștiind cum s-o salute.

Jane, cea dintîi, îi întinse mîna, voind parcă să prevină din partea fratelui său vreo manifestare de sentimente frățești. Ariel luă stingherit mîna ei fină, strînsă într-o mînușă de piele cafenie. Și băgă de seamă că sora sa stă tot timpul încruntată.

— Îndată va trage mașina la scară — spuse ea.

Din cauza zgomotului din jurul lor, el înțelese mai degrabă decît auzi aceste cuvinte.

Amîndoi se grăbiră să se urce în mașină. Și numai cînd izbutiră să se strecoare din torentul de auto-

mobile, Jane se întoarse spre Ariel și, zîmbind imperceptibil, îl întrebă :

— M-ai recunoscut, Aureliu ?

— Da, Jane, bineînțeles. Acolo, în India, am fost aproape de tine... O, dac-aș fi știut atunci ! Și îi luă mîna, dar fata și-o eliberă îndată și adăugă repede :

— La hotel vom vorbi despre toate.

După ce intrară în camera pe care o ocupa Jane, aceasta luă mîna fratelui ei, privindu-l cu tristețe. Apoi îl sărută pe frunte.

— Iată, în sfîrșit te-am regăsit, Aureliu ! zise ea, încetîșor.

— Și eu te-am regăsit, surioară ! răspunse Aureliu, neîndrăznind, la rîndul său, s-o sărute și el.

Se așezară.

— Nu ți-am scris, pentru că am vrut la început să culeg anumite informații... Am fost mințită de atîtea ori... Însă de faptul că ești fratele meu, nu mă îndoiesc. Uite, vreau să-ți arăt fotografiile părinților noștri.

Deschise o cutie și-i întinse lui Aureliu o fotografie. Băiatul văzu o femeie tînără, cu ochii triști, iar alături de ea un domn voinic, zîmbitor și mulțumit de el, purtînd un surtuc cu mai multe decorații pe piept.

Ariel nu se putu stăpîni și exclamă :

— Oare am să-ajung și eu la fel ca tata ?

— Ar fi foarte prost să n-ajungi ca el — răspunse Jane, pe un ton dojenitor.

— Da, dar ridurile astea...

— Bătrînețea nu înfrumusețează pe nimeni. Părintele nostru a fost omul cel mai demn. Aureliu — continuă Jane, cu ton de povață — tocmai lucrul acesta îl am în vedere. Tatălui nostru nu i se spunea altfel decît „persoană de vază“. În vinele lui surgea singele uneia dintre cele mai nobile familii din Anglia și el era un cetățean respectat, un creștin bun și un minunat gospodăr. Ți-a lăsat o avere mare, care din păcate a fost zdruncinată de către tucorii Boden și Haselon, așa cum susține mister Dottaler.

Aureliu începu să-și dea seama unde vrea să ajungă Jane.

— Ei, și ce-i cu asta? Înseamnă că și în vinele mele și ale tale curge un sînge nobil. Mi se pare că n-am făcut nimic ce mi s-ar putea reproșa.

Jane oftă.

— Nu-ți reproșez nimic, dar e altceva care mă necăjește... Ce-ar fi spus părintele nostru, sir Thomas Galton, dacă ar fi aflat că fiul lui este artist de circ?

Ariel se aprinse:

— Bine, Jane, da' tu știi cum s-au întîmplat toate lucrurile. Și, la urma urmei, nu găsesc nimic rușinos în munca mea. E o muncă cinstită și cîștig destul de mult.

— Bineînțeles că actorii de circ nu pot fi comparați cu bandiții sau cu falsificatorii de bani — zise nemulțumită Jane — însă ceea ce se potrivește altora, nu se potrivește unui fiu de lord — și, nelăsîndu-l pe Ariel să răspundă, continuă: Dar zborurile tale? Acum tu nu mai zbori, dar eu știu care-i secretul succeselor tale. Am văzut cu ochii mei cum atunci, în India, ai zburat. Un om zburător seamănă cu o insectă sau cu o pasăre. Este o încălcare a tuturor legilor dumnezeiești și omenești, și pentru noi, la urma urmei, e pur și simplu rușinos, Aureliu! Un lord zburător... e ceva de necrezut! Shocking! E dezgustător! Nici nu mai găsesc cuvinte!

„Dar oamenii zboară cu avionul!“ dădu Ariel să răspundă, așa cum îi spusese cîndva Lolitei, însă Lolita îl considera un fel de semizeu, în vreme ce pe Jane o indignează faptul, ca fiind un lucru înjositor.

— Știu ce vrei să zici, Aureliu — continuă repede Jane. Bineînțeles, tu nu ești vinovat că au făcut din tine un monstru zburător, însă greșelile, atît ale tale cît și ale altora, trebuie îndreptate... Din fericire, în Anglia nu știe nimeni povestea ta. Toți cred că tu ai învățat la Oxford și lucrurile mai pot fi schimbate. Dar tu trebuie să uiți, auzi, să

uiți pentru totdeauna că știi să zbori, dacă această însușire a ta nu poate fi înlăturată prin vreo operație... Eu l-am întrebat pe mister Pearce despre savantul ăla nebun care te-a făcut zburător... Cum îl chema?

— Mister Height.

— Da, da, acest mister Height nu mai există. A avut un accident. Mi se pare că a vrut el însuși să devină om zburător, dar nu știu cum a încurcat lucrurile și, sărind pînă în tavan, și-a spart capul. A avut o hemoragie cerebrală și a murit. O moarte demnă de un zăpăcit ca el! Și în glasul lui Jane răzbiră accente de ură. Altor savanți, însă, este riscant să ne-adresăm. S-ar putea întîmpla ca lucrul acesta să-l afle toți și e foarte puțin probabil că cineva ar putea să te ajute. De aceea tu n-ai decît o singură soluție: să uiți acest... defect al tău și să nu recurgi niciodată la zbor, chiar dacă în fața ochilor tăi s-ar îneca un copil... În al doilea rînd — continuă ea, cu respirația tăiată — chiar acum trebuie să denunți contractul cu circul, să renunți la viața asta de țigan și să pleci cu mine în Anglia.

— Dar sînt legat printr-o făgăduială...

— Onoarea familiei este mai presus decît banii. Și nădăjduiesc, cel puțin, că vom putea procura suma necesară ca să plătim desfacerea acestui contract.

Ariel tăcea. Nu era de acord cu Jane. Nu așa își închipuise el întîlnirea cu sora sa și nu așa și-o închipuise pe Jane.

— Eu cred că ar trebui să-l prevenim pe mister Chatfield și să accept cîteva reprezentatii de adio — începu Ariel, cu glas nesigur.

— Pentru nimic în lume! Ar fi o mare greșeală. Deocamdată tu treci drept un hindus necunoscut. Însă apariția mea ar putea da de gîndit oamenilor și imediat vor începe cercetările. Doar știi și tu cît de mult se interesează ziaristii de tine, cum îți urmăresc fiecare pas și cum caută să afle și să publice vreo noutate despre tine și trecutul tău. Și dacă ei vor afla adevărul, viața noastră, a mea și a ta, va

fi distrusă. Eu n-am să pot îndura rușinea care va apăsa asupra neamului nostru și nu-mi va rămîne decît să intru la mănăstire. Plecarea noastră trebuie să se facă pe neașteptate. Am și luat bilete pentru vapor. Du-te și ia-ți lucrurile și vino la mine. Iar directorilor tăi le vom comunica hotărîrea ta din drum. Celelalte le va aranja mister Dottaler. Este un om extraordinar.

— Astăzi am o seară liberă, dar mîine am reprezentație și toate biletele sînt vîndute. Ca întotdeauna, la casă există un anunț care menționează lucrul acesta — răspunse Ariel, cu o oarecare mîndrie.

— Le vor da banii înapoi și atîta tot ! Ai fi putut foarte bine să te îmbolnăvești. Și-apoi, destul s-au îmbogățit pe spinarea ta !

Ariel nu dorea decît un singur lucru : să pună capăt cît mai repede acestei convorbiri.

— Bine, Jane, am să vin la tine de îndată ce-mi fac bagajele — zise el, nerăbdător.

— Dar nu mai tîrziu de miezul nopții — răspunse Jane și, uitîndu-se la ceas, adăugă : Vaporul pleacă mîine la ora opt. Ne-a mai rămas puțin timp. Totuși am să-ți povestesc despre părinții noștri, despre cercul meu de cunoștințe, care în curînd vor fi și ale tale, despre Londra...

Era noaptea tîrziu cînd Ariel se întoarse la locuința lui. Se gîndea la ultimatumul pe care i-l dăduse sora sa.

XLII. SUFERINȚA UNEI MAME

În dreptul ușii sale, Ariel văzu o tînră femeie, îmbrăcată foarte elegant. Avea ochii roșii de plîns, iar fața ei exprima durerea.

— Mister Binoe ! spuse femeia, cu glas întretăiat. Vă aștept de cîteva ceasuri. Am fost la reprezentația de la matineu a circului, am vrut să vă văd, dar

ați plecat cu o doamnă... Am aflat la biroul circului adresa dumneavoastră și am venit aici. Și m-am hotărât să v-aștept... Dumnezeu! Dacă ați ști prin ce suferințe am trecut! Orele se scurgeau atât de încet, când pentru mine fiecare clipă e scurtă...

— Și tot timpul acesta ați stat aici, plângînd la ușa mea? o întreabă compătimitor Ariel.

Era deseori asaltat de vizitatori: admiratoarele și admiratorii lui. Însă femeia aceasta nu semăna cu ei; nu încapă îndoială că o mare durere personală o adusese aici. Dar cu ce-o putea ajuta el?

Ariel se grăbi să deschidă ușa și o pofti să intre înăuntru. Fără să-și scoată mantoul scump de blană și pălăria, femeia se aruncă deodată în genunchi în fața lui.

— Dumneata ești singurul care poți ajuta o mamă nefericită, care te imploră în genunchi...

— Vă rog să vă ridicați, mistress... Pentru numele lui Dumnezeu... Stați jos și liniștiți-vă... Despre ce e vorba?

— Nu mă ridic pînă cînd n-o să-mi dați cuvîntul că o să mă ajutați în durerea mea... Am suferit atât de mult... Și femeia începu să plîngă amarnic.

— Bineînțeles, dacă-mi stă în putere... Deși mă grăbesc, căci am puțin timp...

— N-o să vă rețin mult.

Ariel reuși în sfîrșit să o ridice de jos și s-o așeze într-un fotoliu. Femeia își scoase o batistă parfumată, toată numai o dantelă, o duse la ochi și, sughițînd de plîns, își începu povestea:

— Mister Binoe e străin și poate că nu cunoaște obiceiurile îngrozitoare din America și mai ales acest oraș monstruos, care este New York-ul... Nici un om de treabă nu se poate simți în siguranță și la adăpost de primejdii în el. Oare a auzit mister Binoe despre gangsteri? Sînt niște bandiți americani, care nu amintesc prin nimic de apașii din Paris. Oare a auzit mister Binoe de numele lui Al Capone? Nu? Gangsteri ca Al Capone sînt foarte mulți. Cei mai mari gangsteri americani sînt oameni foarte bogați. Au vilele lor, automobile, iahturi și cont curent la

bancă. Poliția e cumpărată de ei și autoritățile polițienesci nu fac altceva decît să-i ocrotească. Gangsterii își săvîrșesc nepedepsiți crimele lor, atacă băncile ziua în amiaza mare, răpesc milionari de pe stradă și, ceea ce este mai îngrozitor decît orice, răpesc copiii acestora. Pentru copii cer sume uriașe, iar după ce le primesc, omoară copiii. Și oricît de ciudat ar părea, cu cît un om e mai bogat, cu atît mai puțin poate sconta pe ajutorul poliției atunci cînd e vorba de gangsteri...

Vizitarea oftă din greu.

— Iertați-mă. că intru în toate amănuntele — continuă ea peste o clipă — dar este necesar ca să mă puteți înțelege pe mine și situația fără ieșire în care mă aflu... Își duse din nou batista la ochi. Numele meu este Warender. Eu și soțul meu sîntem unii dintre cei mai bogați oameni din Statele Unite. Însă comoara noastră cea mai de preț este unicul nostru băiat, Sam. N-are decît trei ani... Și... a fost răpit... Îl așteaptă o moarte îngrozitoare.

Mistress Warender începu să plîngă cu hohote. Ariel era zguduit de drama și nenorocirea acestei mame.

— Liniștiți-vă, mistress. Beți niște apă !... Dar cu ce vă pot eu ajuta ?

Ea bău cîteva înghițituri și dinții începură să-i clănțane lovindu-se de pahar.

— Vă mulțumesc. Îndată am să vă explic. Bandiții ne-au trimis cîteva scrisori, cerînd să le dăm cinci milioane de dolari pentru răscumpărarea copiilor. Soțul meu le-ar fi plătit imediat, însă frațele meu l-a convins să mai aștepte. Cînd vor primi banii, bandiții vor putea să-l omoare îndată pe Sam al meu... pe puiul meu... Ea se cutremură toată. Mark, fratele meu, vrea să cîștige timp, în speranța de a găsi vreun mijloc pentru salvarea copilului. Nu încapă îndoială că poliția este cumpărată de bandiți. „Facem tot ce ne stă în putință, dar, din păcate, nu sîntem pe urmele criminalilor care l-au răpit pe fiul dumneavoastră“ — spune șeful poliției. Și atunci noi, sau mai bine zis Mark, pentru că atît eu cît și

bărbatul meu ne-am pierdut cu totul capul din pricina nenorocirii, Mark s-a adresat unor detectivi particulari, umplându-i de bani, și aceștia au aflat câte ceva. Ba au aflat chiar multe lucruri. Au aflat, de pildă, unde se află fiul meu. Poliția l-a căutat sau s-a prefăcut că-l caută în toate maghernițele orașului, în împrejurimi și chiar în munți. Iar el, să-răcuțul, se află chiar în centrul orașului, la etajul 93 al unuia dintre cei mai înalți zgîrie-nori. Cine ar fi putut crede lucrul acesta? Și acum trec la ceea ce e mai important.

Mistress Warender făcu o pauză, îl privi pe Ariel și întreabă pe neașteptate :

— Mister Binoe, știți să zburați ?

— Eu ? Să zbor ? Ce idee ciudată ! De ce îmi puneți această întrebare ?

— Pentru că de asta depinde totul. Bineînțeles, este ciudat și neverosimil. Poate credeți că am înnebunit, dar nu e ideea mea. Unul dintre detectivii despre care v-am vorbit, un om extrem de inteligent și cu un extraordinar spirit de observație, mi-a spus că a ajuns la convingerea că dumneavoastră știți să zburați și că în asta constă secretul tuturor succeselor pe care le-ați avut în sport.

Ariel se pierduse cu firea și nu știa ce să-i răspundă, dar vizitatoarea, făcându-se că nu observă încurcătura lui, continuă :

— El, mister Toots, este un detectiv care a urmărit multă vreme toate reprezentațiile dumneavoastră, a făcut nu știu ce calcule, a cules tot materialul tipărit în ziare despre „omul zburător din India“, doar sînteți din India ! și mi-a spus : „Singurul om care-l poate salva pe fiul dumneavoastră este mister Binoe, bineînțeles, numai dacă va accepta. Rugați-l !“ Și iată că m-am hotărît să vin singură și să vă implor.

Făcu o mișcare, ca și cum ar fi vrut din nou să se lase în genunchi, dar Ariel o opri.

— Vă rog să stați liniștită — îi spuse el, cu un ton aproape poruncitor — și lăsați-mă să mă gîndesc dacă pot să vă ajut sau nu.

Așadar, în America existau oameni care știau că el este un om zburător. Deci în curînd taina lui va fi cunoscută tuturor. Și atunci se va dezlănțui un scandal monstruos. Cît de mare va fi indignarea acelor care pierduseră, mizînd pe înfrîngerea lui. Și o dată cu descoperirea tainei lui, se va descoperi și taina originii lui ! Și atunci va izbucni un nou scandal pentru Jane ! Cu ce se deosebesc prejudecățile europenilor de cele asiatice ? Jane nu era de loc așa cum visase el, dar totuși era sora lui. Trebuia să plece de aici și cît se poate mai repede, se hotărî Ariel.

Dar cum să îndeplinească rugămintea mistress-ei Warender ?

Ea, ca mamă, socotește, bineînțeles, că omul zburător poate să-i scape copilul din mîinile bandiților, intrînd în zbor pe fereastră, sus la etajul 93 al unui zgîrie-nori. Zborul lui va fi observat de mulți oameni din oraș. Fără doar și poate că Jane se va indigna numai la gîndul că el a putut să zboare, deși acest lucru este necesar pentru salvarea unui copil.

Da, dar ea nu vedea chipul îndurerat al acestei mame ! Mama micului Sam ! Oare poți să rămii nepăsător în fața durerii unei mame ?

Și-apoi, e prea puțin probabil c-o să-l recunoască cineva, cu atît mai mult cu cît este noapte. El poate să zboare la mare înălțime și, la urma urmei, oare nu părăsește chiar mîine în zori țara aceasta ? Dar va izbuti oare ?

— Sînt gata, mistress să vă ajut, dar, din păcate, am la dispoziția mea foarte puțin timp. Doar două-trei ore. Sînt chemat de urgență...

— Nici nu va fi nevoie de mai mult de două ceasuri — răspunse mistress Warender, repede și tresăltînd de bucurie. Blocul nostru se află aproape alături de acela unde se chinuiește sărmanul meu copil. Automobilul mă așteaptă. Sînteți de acord ? Nu mă refuzați ? întrebă ea, privindu-l rugătoare pe Ariel.

Mistress Warender strinse cu putere mina lui Ariel și amîndoi părăsiră hotelul.

În locuinţa somptuoasă dintr-un bloc cu numeroase etaje, unde mistress Warender îl conduse pe Ariel, acesta găsi pe detectivul Toots, pe Mark şi pe mister Warender, tatăl copilului răpit. Tatăl părea complet distrus, aproape că îşi pierduse minţile. Fără să se scoale din fotoliu, îi întinse lui Ariel mîna, schiţînd un zîmbet dureros şi, făcînd un gest, îl pofti să ia loc. Trăsăturile chipului său erau energice şi aveau părul tuns scurt şi încărunţit la tîmple.

— Vă mulţumesc, domnule, că aţi răspuns la durerea noastră. Staţi de vorbă cu ei. Şi el îl arătă pe Toots şi pe Mark. Eu... eu nu sînt în stare...

— Problema este simplă, mister — începu Toots să-i explice. Trebuie numai să acţionaţi repede şi hotărît. Iată planul oraşului şi fotografia casei. Cu cruciuliţe este însemnat etajul, apartamentul şi ferestra. Ferestrele sînt întotdeauna deschise. Iată planul casei...

Şi Toots, cu un aer preocupat, desenă limpede şi precis planul locuinţei.

— Dacă astăzi copilul nu se va afla în mîinile noastre, mîine va fi prea tîrziu. Să mergem. Am să v-arăt de unde vă puteţi lua zborul...

De pe acoperişul plat, pe care Warender îşi avea grădina, Ariel se ridică vijelios în linie dreaptă.

Nu zburase de mult şi se lăsa cu plăcere în mreţile acestui simţămînt, pe care îl mai încercase, de libertate, de uşurinţă, gustînd din plin imensitatea spaţiului aerian. Şi să renunţi la lucrul acesta?... O, dac-ar fi putut s-o ducă pe Lolita undeva, într-o ţară minunată şi liberă, cu flori frumoase şi copaci... De ce n-a dus-o el în junglă? Trebuia să-i fi făcut un cuib într-un copac rămuros şi să stea acolo cu ea şi cu Şarad.

Dar acum n-avea timp să viseze. Jos clocotea şi fremăta uriaşul oraş străin. Iar deasupra capului, în bezna albastră a cerului, pluteau lin stelele. Ariel

privi din nou în jos. Văzu, asemenea unui plan uriaș, insula Manhattan, împărțită în pătratele sale egale, cu dreptunghiurile întunecate ale parcurilor centrale, și Broadway-ul ce se întindea de-a lungul întregului oraș. Tot țărnușul era crestat de docuri și cheiuri. Iată golful Hudson, negru și larg, pe întinsul căruia se reflectau luminile nenumăratelor vapoare și nave de transport. Long Island... Statuia Libertății cu torța veșnic arzând în mîna-i întinsă. Străzile scaldate în lumină păreau niște gratii strălucitoare. Zgîrie-norii se înălțau aidoma unor stinci posomorîte și întunecate. Ziua de muncă se sfîrșise și la geamurile lor luminile se stinseseră. Nenumărații funcționari plecaseră acasă. Dar etajele de jos ale zgîrie-norilor și ale altor clădiri străluceau în văpaia reclamelor, care aruncau pe ziduri reflexe roșiatice. Pe unii zgîrie-nori întunecați șerpuiau reclame luminoase. Pe alocuri, la unele ferestre ale etajelor de sus, mai ardea lumina. Luminițele acestea păreau niște stele mari, căzute din cer și care se opriseră în văzduh, fără a mai ajunge pe pămînt.

Iar în depărtare, pînă la orizont, se întindea suprafața netedă și întunecată a oceanului și se vedeau luminile vapoarelor aidoma unor stele mișcătoare. Ariel simțea răsuflarea proaspătă a oceanului și trase cu plăcere în piept aerul curat al înălțimilor.

Găsi fără prea multă greutate blocul pe care-l căuta, etajul, apartamentul, fereastra și porni într-~~acolo~~. Era prima fereastră din colț.

Tots nu-l mințise: fereastra era deschisă și lumina.

La început, Ariel privi înăuntru. Camera era frumos mobilată, dar pustie.

Atunci intră în zbor în odaie și se lăsă jos. Văzu două uși: una în dreapta, alta în stînga. În stînga probabil că era camera copilului. Să intre acolo, să înșface copilul, să-l învelească într-o plăpumioară, ca să nu se trezească, și să-și ia zborul... Dacă se va întîlni cu cineva, să nu vorbească nimic, să acțio-

neze repede, profitînd de învălmășeala care, fără doar și poate, că se va isca.

Ariel se îndreptă spre ușa din stînga și o deschise incetîșor. Văzu o cameră de copil. În pătuț se afla un copilaș, iar deasupra lui se aplecase, plină de duioșie, o femeie tinăra. Copilul nu dormea. Se zvîrcolea în pat și plîngea incetîșor.

— Mamă ! strigă el deodată și întinse mînuțele spre ea.

Tinăra femeie luă copilul în brațe și-l sărută cu duioșia unei mame. Copilașul își puse capul pe pieptul ei și-i încolăci gîtul cu mînuțele.

— Puil meu, nu plînge, Sam, nu plînge, băiatule !

Femeia se afla întoarsă cu spatele spre Ariel.

Ariel stătea plin de nedumerire și nehotărit. Nu mai încăpea nici o îndoială că femeia era mama copilului. Dar cine e atunci misterul Warender și despre ce copil vorbise ea ? Doar nu putea să smulgă copilul din mîinile mamei ! Legănîndu-și băiatul, femeia se întoarse și-l văzu pe Ariel. Zîmbi plină de încredere și, pornind în întîmpinarea lui, exclamă :

— În sfîrșit ! Te-am așteptat atît de mult !

Ariel nu mai pricepu nimic. Stătea nemișcat în ușă, neștiind ce să spună și ce să facă.

— Încă de ieri dimineată copilul se plînge că-l doare căpșorul — spuse femeia și-i întinse lui Ariel copilul. O nenorocire nu vine niciodată singură.

Ariel își dădu seama că este luat drept doctor și, ca să descurce măcar una din ıtele ~~incurcate~~ ale acestei afaceri, zise :

— Iertați-mă, mistress, dar eu nu sînt doctor.

Femeia păli, strînse copilul la piept, se dădu cîțiva pași înapoi și întrebă, cuprinsă de spaimă :

— Dar cine ești dumneata ? Cum ai intrat aici ? Nu cumva ești trimis de ei ? Nu te-au trimis oamenii aceia îngrozitori care vor să-mi ia comoara ? Și tăcu, privindu-și copilul plină de neliniște.

Nu ! Hotărit lucru, Ariel nu era bun pentru astfel de afaceri ! Și lucrul cel mai nimerit ar fi fost

să se întoarcă, să treacă în fugă în cealaltă cameră și să zboare pe fereastră, lăsînd-o pe nefericita femeie să creadă că ceea ce i se întimplase nu fusese decît o halucinație. Lui Ariel însă îi fulgeră deodată prin minte că fusese atras, printr-o minciună, să participe la o crimă îngrozitoare, și dori să afle adevărul.

— Iertați-mă, mistress, și nu vă fie frică de mine... Îndată am să vă explic totul. Se vede că la mijloc e vorba de o neînțelegere.

— George! strigă femeia, tremurînd toată.

Tulburarea ei se transmise copilului și acesta începu să plîngă.

Se auziră niște pași repezi și în cameră intră un bărbat de vîrstă mijlocie. Văzîndu-l pe Ariel, păli ca și soția lui și se așeză între ea și Ariel, vrînd parcă s-o apere, apoi întrebă pe un ton aspru, aproape brutal:

— Cine ești dumneata și ce cauți aici? Pe urmă, privindu-l atent pe Ariel, exclamă cu o sinceră uimire: Mister Binoe?!

— Dar care este numele dumneavoastră, sir?

— Warender. Cu ce vă pot servi?

— Warender! exclamă tot atît de uimit Ariel.

Un timp oarecare, se priviră unul pe celălalt cu nedumerire. Apoi Ariel, convingîndu-se de-a binelea că fusese mințit, se hotărî să povestească totul părinților lui Sam.

— Trebuie să stau de vorbă cu dumneata, mister!

În biroul lui Warender, Ariel îi povesti cum fusese atras în această afacere, dar nu pomeni nimic de faptul că putea să zboare.

— Bandiții au vrut să se folosească de agilitatea mea excepțională, și astfel am pătruns la dumneavoastră, urcîndu-mă pe cornișa locuinței vecine. Sînt cît se poate de bucuros că n-am devenit unealta acestor oameni îngrozitori — termină Ariel.

Warender clătină din cap și spuse:

— Vă cred, mister Binoe, ați fost indus în eroare și ați acționat dintr-un impuls nobil. Iertați-mă, dar cu toate că sînteți un geniu în materie de sport,

sînteți totodată un tînăr lipsit de experiență și cunoașteți prea puțin țara noastră. De altfel, o manevră atît de abilă ar fi putut induce în eroare nu numai un tînăr atît de naiv ca dumneavoastră... Ce îngrozitor ! Dacă, din întîmplare, soția mea nu s-ar fi aflat lingă copil, care e puțin bolnav, catastrofa ar fi fost inevitabilă. Copilul ar fi pierit, iar viața noastră ar fi fost distrusă. Dar oamenii aceștia vicleni și cruzi contau pe faptul că, participînd, deși în afara voinței, la o crimă și compromițindu-vă, veți cădea cu totul în mîinile lor, veți deveni sclavul, unealta lor, deoarece oricînd ar fi putut să vă așeze pe scaunul electric, obișnuitul procedeu de executare în țara noastră, dînd pe seama dumneavoastră crimele lor. Poliția este cumpărată de ei... Ce îngrozitor ! Încă o tentativă de răpire care n-a reușit ! Dar ce va fi mîine ?

Și, la rîndul său, mister Warender îi povesti lui Ariel coșmarul pe care el și nevasta lui îl trăiau de o lună, arătîndu-i scrisorile anonime prin care i se cereau bani.

— Le-am plătit foarte mult, dar cu cît le plăteam, cu atît îmi cereau mai mult, amenințîndu-mă că, oricum, ei tot îmi vor răpi copilul. Din vila mea, pentru a fi mai în siguranță, m-am mutat aici. Mă gîndeam că aici nu trebuie să am grijă decît de ușă, nu și de ferestre. Am angajat servitori speciali ca să urmărească oamenii care trec pe aici, dar cine-mi poate garanta că printre slugi nu există complici ai acestor răpitori de copii ? Mi se pare că nu ne rămîne altceva decît să părăsim țara — zise el cu tristețe.

Ariel se uită la ceas : era aproape de miezul nopții. Se ridică.

— Vă cred, mister Binoe — mai spuse mister Warender, cînd își luară rămas bun. Bandiții nu se poartă așa. Puteți părăsi liniștit locuința mea. Trebuie totuși să vă previn că pe bandiți nu-i poți trăda fără ca să fii pedepsit. Iar dumneavoastră i-ați trădat. Viața vă este în mare primejdie. Și lucrul cel mai bun ar fi să părăsiți imediat

New York-ul și să plecați pentru totdeauna din America.

— Vă mulțumesc pentru sfat, mister Warender ! Așa am să și fac. Aveți dreptate.

Și, la despărțire, mister Warender strînse cu putere mina omului care era cît pe aci să-i ducă copilul la o moarte chinuitoare.

Ieșind din biroul lui Warender, Aureliu pășea îngîndurat pe coridorul lung.

Așadar, iată la ce folosește, în această lume îngrozitoare, puterea lui de a zbura ! Și Pearce, și rajahul, și pastorul, și Chatfield, și bandiții au vrut să facă din el o unealtă pentru scopurile lor venale. Aici nu va putea niciodată să fie independent, nu va putea niciodată să ducă în tihnă o viață de om cinstit.

Darul minunat la care visează oamenii se transformă aici într-un blestem.

Nu, trebuie să fugă mai repede din acest oraș, de oamenii aceștia cruzi, cu sufletul neîmblinzit.

Dar ce va face în viitor ?

Situația lui e foarte riscantă. Dacă Warender sau soția lui au și telefonat la poliție ? Și în afară de asta, jos, lângă zgîrie-nori, ar putea să-l aștepte gangsterii sau complicii lor. Și Ariel se hotărî să zboare printre stîlpi din ferestrele coridorului.

Ariel zbură vijelios peste oraș.

Țintind porțiunea cea mai întunecată a parcului, el coborî repede într-acolo și ieși pe o alee.

În întîmpinarea lui alergau cîțiva oameni, care observaseră, de bună seamă, căderea unui obiect.

— A căzut cineva ? întrebă unul din ei, abia suflînd.

— Nu cineva, ci ceva — răspunse un altul. N-ați văzut cumva și dumneavoastră, mister ? se adresă el lui Ariel.

— Da, am văzut și eu... Uite acolo... După grilaj, lângă rondul cu flori — răspunse băiatul, arătînd într-o parte.

Și se grăbi să se îndepărteze, oftînd cu ușurare. Totul se sfîrșise cu bine.

XLIV. LA PRIETENI

— De ce-ai întârziat? Unde ți-e bagajul? Și de ce răsufli atît de greu? îl copleși Jane cu întrebările.

— Ești gata, Jane? Să mergem mai repede... Am să-ți povestesc pe drum... Era cît pe-aci să mi se întîmple o mare nenorocire.

În automobil, în drum spre port, îi îndrugă surorii sale o poveste născocită. Era cît pe-aci să cadă în ghearele bandiților care voiau să-l răpească în scopul unei răscumpărări. În America este un lucru obișnuit. Abia izbutise să scape, făcînd un salt gigantic... Nu, nu zburase, nu făcuse mai mult decît ceea ce făcea la circ. Ce bine că biletele pentru vapor sînt cumpărate!

— Vezi și tu acum cîtă dreptate am avut cînd am insistat să plecăm cît mai repede! zise Jane, cu un aer povățuitor.

— Și eu m-am gîndit la asta — răspunse sincer Ariel.

Jane îl lovi, cu un aer protector, ~~pe~~ peste mînă și-i zise:

— Întotdeauna să m-ascuți.

Ariel oftă ușurat doar în clipa cînd uriașul transatlantic părăsi portul și apele se lărgeau mereu-mereu dinaintea lor. Ce fericire că gangsterii nu știu să zboare!

Ariel stătea pe bord, privind cum în zarea învăluită în ceață se pierd contururile și se sting luminile orașului, oraș tot atît de interesant, dar în fel de înfricoșător ca și îndepărtatul Madrass.

Călătoria dură multe zile și nopți. În fiecare seară, acele tuturor ceasornicelor de pe vas înaintau automat cu o oră, iar din cînd în cînd, văzduhul era sfișiat de un sunet puternic de sirenă, care anunța apropierea unui vapor. Pasagerii se distrau vizionînd filme și dansînd, dar Jane îl convinse pe Ariel să nu iasă din cabină. Se temea că pe bordul

vasului s-ar putea afla oameni care văzuseră „o minune a lumii — Binoe-neînvinsul“. Și el, prefăcându-se bolnav, stătea cuminte în cabina sa, plictisindu-se tot timpul și privind prin hublou suprafața monotonă a apei.

N-avea decît o singură bucurie : amintirile care-l legau de prietenii săi îndepărtați.

Și la aceste amintiri n-ar fi renunțat pentru nimic în lume. Tot timpul se gîndea la Lolita, la Șarad și la Nizmat.

Odată, pe cînd se găseau în împrejurimile Londrei, Ariel nu se mai putu stăpîni și-i povesti Janei despre Lolita. Jane îl puse să-i descrie amănunțit înfățișarea fetei și, îngîndurată, îi spuse :

— Oare n-o fi cerșetoarea aceea care a strigat, atunci cînd te-am găsit în drum și-am plecat din sat ?

— Poate — răspunse tulburat Ariel. Despre asta însă eu nu știam nimic. Oare, într-adevăr, Lolita să fi fost atunci atît de aproape ?

— Ei, și ce crezi tu despre Lolita asta ?

— Eu... Ea, bineînțeles, este foarte săracă, dar nu e cerșetoare... Așa trăiesc în India milioane de oameni... Înșă frumoasă ca un vis. Eu o iubesc foarte mult și n-am s-o uit niciodată.

— Nu cumva vrei să te-nșori cu fata asta negricioasă și murdăre ? Și Jane rîse cu un rîs răutăcios și aspru. Asta ar mai lipsi ! Splendid ! Sir Aureliu Galton se însoară cu lady Lokita !

— Lokita, nu Lokita ! se supără Aureliu.

Dar Jane, considerînd că discuția lor n-are nici un rost, continuă :

— Trebuie să-ți comanzi niște costume ca lumea, Aureliu, un frac, un smocking, o redingotă. În America ai umblat îmbrăcat ca un funcționar. Barbara, prietena mea, ar rîde dacă te-ar vedea într-un costum ca ăsta.

Și pe drum, și acasă, Jane nu-i dădu pace o clipă fratelui său. Era ca o guvernantă severă, care în fiecare minut îi făcea observație : ba că n-a vorbit ce trebuie, ba că nu s-a întors cum trebuie. Îl silea

să zîmbească, să vorbească cu oameni care nu-i făceau nici o plăcere, numai pentru că așa cerea buna-cuviință. Îl învățase să facă complimente. Ariel îndura cu răbdare toate aceste chinuri, numindu-le în sinea lui dresaj. Pe Jane o indigna mai ales comportarea fratelui său față de servitori.

— Vorbești cu ei de parcă ți-ar fi egali! exclamă ea.

— Dar oare nu sînt și ei oameni ca și noi? replică Ariel.

Jane îi ținea plictisitoare lecții despre egalitatea de clasă și despre faptul că servitorilor trebuie să li te adresezi pe un ton rece și corect. În schimb, față de oamenii din cercul tău, trebuie să dai dovadă de o amabilitate excepțională.

— Și dacă mie mi-e scîrbă de omul acela? întrebă Ariel.

— Nu, ești de-a dreptul imposibil! N-ai nici un pic de educație! spunea Jane, cuprinsă de desperare.

Odată, Ariel și Jane, întovărășiți de Dottaler, plecară în afara orașului, ca să viziteze fabricile de cărămidă, proprietatea familiei Galton. Tot ce văzu acolo produse o impresie deprimantă asupra lui Ariel. Barăcile joase, terenul lutos, panturile și gropile de unde se scotea lutul, apa ce plescăia sub scîndurile pe care mergeau oamenii.

Dar Jane nu băgă de seamă nimic din toate acestea.

O femeie bătrînă, din cartierul muncitoresc, trecînd peste un podeț, căzu și nu se mai putu scula de jos.

Ariel se grăbi s-o ajute; ridicînd-o, și murdări mînușile din piele de căprioară și paltonul lucid la cel mai bun croitor londonez.

Jane, fără să se sfiască de prezența lui Dottaler și chiar în fața femeii, care-și pierduse cumpătul, începu să-și certe fratele. După părerea ei, era o faptă cu totul inutilă. Ariel tăcea posomorît, ștergîndu-și cu batista mînușile mînjite de lut.

La o săptămână după sosirea lor în Anglia, Ariel devenea major. Jane, vădit emoționată, se pregătea în vederea acestui eveniment solemn, repetându-i într-una lui Ariel că în această zi el va fi primit în lumea mare. Invitațiile fuseseră trimise celor mai aristocratice familii.

În dimineața majoratului lui Aureliu, apărură Boden și Haselon.

Și atunci, între ei și Jane avu loc o scenă furtunoasă. Jane începu să ceară socoteală tutorilor și ambele părți se inflăcărară. Bineînțeles, nici ea și nici tutorii nu strigau și nici nu dădeau din mâini. Dimpotrivă, discuția se purta pe un ton scăzut și cuvintele erau întovărășite de gesturi stăpânite. Dar fiecare cuvânt conținea otravă și fiecare privire era o săgeată. De fapt era o discuție pur comercială, cu învinuiri și jigniri reciproce.

Scena aceasta produse asupra lui Ariel o impresie atât de apăsătoare, încît băiatul nu se putu stăpîni și, posomorît, plecă în camera sa.

Nervii îi erau încordați la culme. I se părea că se sufocă. Cu tot anotimpul rece de toamnă, deschise fereastra și în încăperea năvăli ceața și un miros de zăăăă arsă. Ariel închise geamul și începu să se plimbe prin odaie. În sufletul lui, revolta creștea mereu și încotea o hotărîre.

Dar felul în care se sfîrși solemnitatea zilei lui de naștere umplu cupa răbdării.

Cînd sîcîpură să se adune invitații, lui Ariel i se păru că există la un bal mascat, la o îngrozitoare parodie a omînirii. Totul era fals: zîmbetele, cuvintele, părul dinții, chiar și rumeneala din obraji doamnelor. Chipurile proaspete erau o rară excepție. Fetele aveau părul roșu, pistrui și dinți lungi. Bărbații erau fie uscățivi, fie grași, de se înăbușeau în osînză în fracurile lor strimte. Și fiecărui dintre ei Ariel trebuia să-i strîngă mîna, să-i zîmbească bucuros, să-i spună cîteva cuvinte de politețe. Și toate acestea, sub privirea pătrunzătoare a Janei, care-i urmărea fiecare pas, fiecare cuvînt.

După masă, lordul Forbes, care şedea alături de Ariel, un om îngîmfat şi plin de importanţă, începu să vorbească pe larg despre India. Nu vorbea de hinduşi decît spunînd „aceste vite“ sau „aceste animale grosolane, care se închină vacii“.

Ariel se stăpîni multă vreme, dar în cele din urmă nu mai putu şi izbucni :

— Majoritatea acestor oameni simpli, cinstiţi şi muncitori merită mult mai mult respect decît mulţi dintre cei prezenţi, care, la drept vorbind, trăiesc pe socoteala acestor oameni.

Izbucni un scandal nemaipomenit. Apoi toţi tăcură dintr-o dată. Lordul Forbes începu să tremure de furie şi căuta să-şi stingă ţigara aprinsă în tabacheră în loc de scrumieră. Jane păli, apoi, făcînd apel la toată stăpînirea de sine de care putea da dovadă, se strădui să liniştească spiritele.

Dar cu cîtă furie se năpusti asupra lui Ariel cînd oaspeţii plecară ! Uitînd şi de buna-cuviinţă, ea striga cît o lua gura că nu mai vrea să ştie nimic despre un asemenea frate, că în vinele lui nu curge sînge de aristocrat, ci sînge de plebeu, că va fi nevoită să-l interneze într-un institut unde să fie educat şi făcut om, sau, în caz contrar, drumurile lor trebuie să se despartă pentru totdeauna. Ariel va renunţa la tot şi va fi zvîrlit în stradă, unde, vezi bine, va găsi societatea către care se simte atras.

Spre mirarea ei, iar mai apoi spre spaima ei, Ariel nu scoase un singur cuvînt, păstrînd tot timpul un calm mohorit.

Lucrul acesta i se păru suspect Janei. Se prefăcu că regretă şi chiar îşi ceru scuze pentru izbucnirea ei.

— Tu, bineînţeles, nu eşti vinovat cu nimic. Nu se poate, dintr-un singur salt, să sari din arena circului într-un salon aristocratic. De fapt, eu port cea mai mare parte din vină, fiindcă prea devreme te-am scos în lume. Ai să înţelegi şi tu singur...

— Eu am înţeles. Am înţeles tot — răspunse Ariel. Nu te nelinişti, Jane. N-am să-ţi mai creez

nici un fel de neplăceri. Dar acum e tîrziu și am obosit. Noapte bună! și plecă în camera sa, lăsîndu-și sora pradă nedumeririi.

Ariel încuie ușa cu cheia și, enervat, începu să se plimbe de colo pînă colo, apoi se liniști, își împachetă lucrurile cele mai necesare și, cu o valiză mică în mînă, ieși din casă.

Noaptea era cețoasă. Nu se vedea nimic la doi pași. Ariel luă un taxi și-i spuse șoferului să-l ducă în port.

Spre bucuria sa, află că un mare transatlantic, care făcea cursa între Londra-Bombay-Colombo-Madrass, pleacă peste o oră. Luă un bilet de clasa a treia, căci îi era nesuferit gîndul să călătorească în societatea unor oameni ce semănau cu sir Forbes, îngîmfatul acela din pricina căruia se certase pentru ultima oară cu Jane.

Peste o oră, uriașul transatlantic se desprinsese de chei și porni către țărmurile îndepărtate ale Indiei.

Oamenii rămași pe țărm urmăreau cum, în ceața adîncă, se mistuie silueta întunecată și confuză a vasului, cu hublourile scînteind de lumini. În acest ceas dinaintea zorilor, vaporul părea o născocire de basm, un monstru. Luminițele lui palide care se stingeau și mureau încet-încet mai licăriră o bucată de vreme. În cele din urmă se topiră în ceață.

Vaporul care-l ducea pe Ariel dispăru ca o nălucă de vis.

CUPRINS

STĂPINUL LUMII	5
în românește de	
D. MANU și M. CARDAȘ	
 ULTIMUL OM	
DIN ATLANTIDA	217
în românește de	
A. ȚIMPĂU și I. ANDREESCU	
 ARIEL	345
în românește de	
A. ȚIMPĂU și I. ANDREESCU	

EDITURA TINERETULUI

